

༡། གྲུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ གསུང་འབུམ།

། ལམ་རིམ་མཆན་འགྲེལ། ༡

(སྤྱད་ཆ།)

སྒྲེགས་བམ་བཙོ་བརྒྱད་བ།

དབལ་ལྡན་འབྲས་སྦྱངས་བཟླ་ཤིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

རྟོ་མ་ཤེས་ཀྱི་ཕ་ཁུ་ལ་ཕག་ཏེ་བཤམ།

[019]

མཚན་བྱང་།

ཆེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་མཚན་འབྲེལ་གསེར་བྱི་འཁོར་ལོ་རྟོ་ལོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་

བ་བརྒྱགས་སོ། །

༼ཟླ་བ་ཀ་༽

མཛད་པ་ལོ། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་སྒོ་གུ་རུ་ལ་ཕག་ཏེ་མཛད་ནས་འབྲེལ་ས་སྤེལ་བྱས།

བྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལོའི་ཆོ་གསུམ་པར།

ལམ་ལེན་བྱ་གནས།

www.gomanglibrary.com

དཔར་གཞི་བྱ་སྒྲིག་པ། འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

འཕྲུལ་དེབ་བརྩོ་མཁན། ཤིས་ཚོར་རྒྱུད་ལྷན་

དེབ་འདི་དེབ་པར་གཞི་ལྷན་པར་པ་འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་འོད་པས་ཆོག་མཚན་

མཛད་པར་གསུང་དཔར་བྱས་པུ་མི་ཆོག

དཀར་ཆག

དཔེ་སྟུང་གསལ་བཤད།	01
མཛད་པ་པའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུས།	07
ཞེ་ལྷག་གཉིས་ལ་སྟོབ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།	1
ཞེ་གནས་ཀྱི་ཆོགས་དང་བསྟོམ་ཚུལ།	16
ཞེ་གནས་བྱུང་བའི་ཆད།	65
ཉིང་རེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་སྤྱབ་དགོས་ཚུལ།	91
ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས།	96
དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།	112
དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ།	217
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་སྟེ་ཚུལ།	271
ལྷག་མཐོང་གི་རབ་དབྱེ།	326
ལྷག་མཐོང་སྟོམ་པའི་ཚུལ།	331
ལྷག་མཐོང་བྱུང་བའི་ཆད།	359

ཞེ་ལྷག་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ།	364
བྱང་པར་དོ་རྩེའི་ཐེག་པ་ལ་སློབ་ཚུལ།	371
པར་བྱང་སློབ་ཆོག་	379

དཔེ་སྒྲུབ་གསལ་བཤད།

ཇི་སྐད་དུ། སྟོན་པའི་དམ་ཚུལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་
དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྤྱི་བྱེད་དང་། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་
མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་དང་མོས་པ་མཐའ་དག་ཇི་
བཞིན་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་བཅེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་བཀའ་
བསྟུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་གསུམ་དུ་
འདུལ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་འཛིན་ཏེན་དུ་གནས་
པ་ནི་བཤད་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བ་ཁོ་ན་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་ངེས་
པ་ལགས་པས། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ལྷ་སྒྲུབ་ཡབ་སྐུ་ཀྱིས་མཆོན་པའི་འཕགས་ཡུལ་
ཀྱི་པཎ་གྲུབ་གནམ་གྱིས་ས་བཀའ་བ་ལྟ་བུ་རིམ་པར་བྱོན་པ་དག་གིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་
འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་གྲས་པ་ཡིག་འཛིན་མཛད་ཅིང་། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་
བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྒྱུ་རྗེ་ནི་གཟུགས་
སུ་གྲུབ་ན་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ཐེག་པར་མི་བཟོད་ཅིང་། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱལ་བའི་མཐར་ཡང་བཀའ་བྱིན་གཙོ་བར་མི་རུས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་
བཅོས་མཛད་དུ་བྱུང་བ་དག་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཐུག་འཕགས་བོད་ལོ་པཎ་དག་གིས་
དཀའ་བ་བརྒྱ་ཐག་བྱེད་དུ་བསད་དེ་ལེགས་སྒྲུར་ལྷ་ཡི་སྐད་ལས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་

ཅིང་ཁྱས་ཏེ་གཏན་ལ་པབ་པའི་ཉེར་ལེན་ལས། རྫོངས་པའི་སྒྲག་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བྱབ་པའི་བྱང་
ཕྱོགས་ཁ་བའི་ལྗོངས་སུ་འང་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྲེད་འོད་ཀྱི་སྤང་བ་ཆེས་ཆེར་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པས།
གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོའི་པན་བདེའི་ལེགས་ཆོགས་དཔག་བསམ་ལྗོན་པའི་རྩ་བ་རབ་ཏུ་བཏྲན་ཅིང་།
ཤེས་བཙུན་དད་པའི་ཁོ་ལག་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གཏན་བདེའི་འབྲས་བཟང་གཡུང་དུ་བཟུང་བའི་རིས་སུ་
མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་མཁའ་ཡི་རྒྱ་སྐར་དང་། ས་ཡི་ཅི་ཤིང་ལྟ་
བྱར་བགང་གིས་མི་ལང་བ་རིམ་པར་བྱོན་ཅིང་། དེ་དག་གིས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ། འཆད་ཚུད་
ཚུམ་གསུམ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་སོགས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་མཛད་བཟང་ལྷན་
མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་ཅིང་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་བས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་བའི་ནོ་
ཆེ་འཛམ་གླིང་ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ཀུན་ཏུ་བྱབ་པར་སྤེལ་བ་ལགས་ལ།

དེ་དག་ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་པོ་གྱི་བ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་མཚན་དཔེ་མེ་
ཏོག་གངས་ཅན་སྤྱི་ལོ་སྟོན་ལྗོངས་སུ་བཞད་ཅིང་། སྤེ་སྟོད་གསུམ་དང་། སྤྱི་ཆད་སྤེབ་སྤྱིར་སྟན་
དངགས་མཛོན་བརྗོད་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་
དག་ལ་འཆད་ཚུད་ཚུམ་པར་འགྲན་པའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་
དག་གི་སྒྲ་བོར་གྱུར་པ་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་གནས་ལྟ་རིག་པའི་བརྟེན་ཏེ་ཆེན་པོ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་
རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྤྱད། ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་དུ་མས་ནི་རྗེས་སུ་
བཟུང་། ཐབ་ལམ་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་འཛམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྗེ་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཞན་པན་
དབང་པོའི་སྤེ་ཞེས་གྲགས་སྟན་གྱི་བ་དན་དཀར་པོ་སྤིང་བ་གསུམ་ན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོའི་འཛིང་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་གཙོ་བོར་
གྱུར་པ་ནི། ཞིང་འདྲིར་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་བྱོན་

ཉེ་ཆུལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་
 པོས་ལུང་རིགས་ཀྱི་མ་མེད་པས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
 གྱིས་གཏན་ལ་པབ་པའི་བཞེད་སློལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ལྷ་སྤྱོད་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་
 ཞིང་དབྱེད་འཛིག་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒྲོམ་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ཐོས་བསམ་སྤྱོགས་རེར་
 མ་སོང་ཞིང་སྒྲོམ་སྤྱབ་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་ཆད་མར་སོན་པ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱོད་སྤྱབ་ཡབ་
 སྤྱུས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་སློལ། སྤྱོད་དཔོན་བརྒྱ་ལྷ་ཡི་ཉ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆོ་
 བ་ཀྲགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད། སྤྱོད་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དང་། རྟེན་འབྱུང་སྤྱོད་པའི་དོན་དུ་འཛིག་
 ཚུལ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སོགས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཆོས་འབྲུམ་གྱིས་སྤྱག་པ། ཆུལ་
 བའི་བཀའ་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པར་འགལ་བ་མེད་པར་ལེགས་པར་འདོམས་པའི་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བའི་ལུགས་བཟང་། རྗེ་བཙུན་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་། ལོ་གསུམ་སྤྱོགས་གསུམ་ཅམ་ལའང་བྱུང་འདུག་གི་གོ་འཕང་
 བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྟེར་བའི་ཐུར་ལམ། དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགེ་ལུན་པའི་མདོ་སྤྱུགས་བྱུང་འགྲེལ་
 ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཡང་ལྷན་ལྷ་བུ་འདི་ཉིད་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱིས་སྟེལ་བར་
 མཛད་པ་འདི་ག་ལགས་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དགོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་
 མེས། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དོན། །རི་བཞེན་འདོམས་པ་ཆེས་དགོན་ཡང་། །འཁྱལ་བལ་ཁྱོད་
 གསུང་སྟེགས་བམ་ནམས། །གདུང་སེལ་དབྱགས་དབྱང་མཆོག་སྤྱོད་འགྲེད། །ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་བྱི་རབས་གདུལ་བྱའི་ཐུན་མོང་གི་བགོ་སྐལ་དུ་གནང་བའི་རྩལ་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྤྱེས་
 བཟང་པོ་འདི་དག་ནི་སྤྱོད་དགྲའི་རྫོངས་པ་སེལ་བའི་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ལ། སྤྱིར་
 ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་འདི་དག་ནི་ཆུལ་བའི་བཀའ་དང་འཕགས་ལུལ་པཎ་བྱུབ་དག་
 གི་དགོངས་འགྲེལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་དག་གི་ཆོག་དང་དོན་གྱི་དཀའ་གནས་མཐའ་དག་བདེ་སྒྲག་

དུ་འབྱེད་པའི་ལྷེ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་པ་དག་ལ་བསྟོན་མེད་དུ་གྲུབ་
ལ། བོ་ཉི་ལྷའི་མཐའ་དཔྱད་ལྟ་བུར་མཆོན་ནའང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆ་པལ་མོ་ཆེའི་ཕྱི་ཚུལ་
ཡིན་གཤམ། སྡོན་བྱོན་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་མཐའ་དག་གི་བཅུད་འདུས་ཤིང་། ཆོག་གི་འཁྲི་
བ་ཕྱ་མོ་ཚུན་ཆད་ནས་བདར་ཤ་ཆོད་ཅིང་། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཆད་ཐུབ་
བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་རོ་ཅིག་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་གནད་ལ་འདྲིལ་བའི་དབྱེད་པ་མཐིལ་བྱིན་མཛད་
པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་སྡོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གཟུར་གནས་རྣམ་
དཔྱད་ཀྱི་མིག་དགུས་ཡུད་ཅམ་གཡོས་པས་ཀྱང་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །

སྡོན་ཚུ་ཡོས་དུས་འཁྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་པར་བྱིན་སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དཔྱད་འཛོར་
གར་དུ་སོང་སྟེ་བཤགས་པ་ལྟ་བུས་མཆོན་བཀའ་ཚུམ་རྣམས་ལས་རྒྱུན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་དབང་གིས་
བོར་བཤགས་སུ་སོང་བའང་ངེ་སྟེད་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། དབུ་མའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད།
འདུལ་བའི་དུས་ཆོགས་ལོ་ཆེན་སྒོ་བཟང་འོད་ཟེར་བས་ཟེན་གྲེས་མཛད་པ། ཅན་བྱ་བའི་ཁྲི་ཀ་
ཚུམ་འཕྲོ། བསྟན་ཅིས་ཆོགས་བཅད། སྒྲ་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་བུམ་ཆོག་གཏོར་མའི་བཤད་པ། འཁྲུལ་
འཁོར་དང་ལྷགས་མཁར་སྒོར་གྱི་དོགས་གཅོད་ཡིག་རྒྱུང་མང་པོ། ཁྱོ་བཅུའི་ཆོ་ག་མི་འདྲ་བ། ལག་
པོ་མདའ་འགོངས་ཀྱི་སྒྲོར་ལེ་ཆོན་མང་པོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཁྲི་ཀ་སོགས་དང་། གཞན་མཆོན་མ་
ཐོས་པའང་དུ་མ་ཡོད་པར་སྤང་ཞིང་། དེར་དུས་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་རྣམས་ལས་སྒྲ་བྲང་བཟ་
ཤིས་འཁྲེལ་གྱི་ཤིང་པར་སྒྲེགས་བམ་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་བྱི་ལོ་ ༡༠༡༥ ལོར་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་
ཁང་གིས་དེབ་གཟུགས་སྒྲེགས་བམ་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་དཔར་སྟེན་བྲས་པ་དེ་ཉིད་ཆ་
ཆང་ཤོས་སུ་སྤང་ལ། དེའི་ཁར་ད་ལམ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྗེས་བྲང་རྒྱུ་
ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་མཆན་བུ་གནང་བའི་《མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་
བྱ་བ་》པོད་སྟོད་སྟོད་གཉིས་སུ་བཞུགས་པ་དེ་ཉིད། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཟུར་

བ་བསམ་དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་ཕྱོགས་སྒྲུང་ལགས་ནས་ཡ་སྐབས་ཇི་དྲགས་པོ་བཅ་ཆོས་རིན་པོ་
 ཆེ་ཇི་བཅུན་སྒོ་བཟང་འཇམ་དཔལ་བྱམས་པ་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་ལ་ཇི་ལྷར་གསོལ་འདེབས་རེ་སྐྱལ་
 ལྷས་པ་བཞིན། རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་ནས་ཀྱང་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་
 འཁོར་ལོ་སྟོད་སྟོད་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ཆར་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ཐམ་པ་རེ་བར་དུ་བཞེངས་པར་འགྲོ་
 གོན་ཆ་ཆར་གི་སྦྱིན་བདག་མཛད་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པའི་དེན་ལས། སྲར་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དེབ་
 གཟུགས་སྒྲིགས་བཅ་བཅུ་དྲུག་གི་འཕྲོས་སྤྱ་ཁ་སྟོན་གྱིས་སྒྲིགས་བཅ་བཅུ་བདུན་དང་བཙེ་བརྒྱན་
 གཉིས་སྤྱ་དཔར་སྐྱན་བྱས་པ་ཡིན།

དེའང་སྒྲིགས་བཅ་འདིའི་བར་རྩ་ཐོག་མར་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་སྲར་སྟོག་སྒྲུང་
 དུ་བཅུག་ཟིན་པའི་ལམ་རིམ་མཆན་བཞི་སྤྱགས་ལས་ཟུར་དུ་བཏོན་ཅིང་། དེ་དག་འཕྲན་ཆོས་
 འཁོར་སྒྲིང་བར་མའི་མ་དཔེ་ལ་གཏུགས་ཏེ་ལྷ་དག་ལན་འགར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་ལམ་རིམ་
 ཆེན་མོ་ཞོལ་བར་མའི་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་ཞིང་། དེ་དང་ཆེག་རིས་མི་མཐུན་པ་དག་ག་ཤམ་སོ་
 སོར་མཆན་བྱ་བཏབ་ཡོད། དེ་ལྷར་ནའང་། དེད་ཅག་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་རྣམས་ལ་ལྷ་དག་
 གི་ཉམས་སྦྱང་དང་། གཞུང་བརྒྱུའི་ནམ་འཕང་གཙོད་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་འདབ་གཤོག་དམན་
 པས། རྟོར་འཕྱགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པར་གདོན་མི་ཟ་བ་ལགས་ན། མཁས་པའི་སྦྱོར་
 སྲར་བཟོད་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །

མདོར་ན་རྣམ་དགར་དགེ་ཆོགས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་
 བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། རིས་སྤྱ་མ་མཆིས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྦྱེས་བྱ་སྦྱི་
 དང་། བྱད་པར་དུ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཡ་གོང་ས་ལྷ་མའི་རྣམ་འབྲེན་
 ཡ་སྐབས་མགོན་ཡ་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཚོག་གི་སྦྱ་ཆེ་བསྐྱལ་བརྒྱར་བཏན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་
 དགོངས་མ་ལུས་གོགས་མེད་ལྷན་གྱིས་འབྲུབ་པ་དང་། རྣམ་དགར་གྱི་བཞི་བ་འདི་ལ་འབྲེལ་

ཐོགས་སྤྱི་དང་བྱད་པར་ལ་སྐྱབས་ཇི་དྲགས་པོ་བམ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་གང་ཉིད་གྱི་སྐྱ་ཆེ་བཏན་ཅིང་
སྤྲུགས་གྱི་བཞེད་དགོངས་མཐའ་དག་ལྷན་གྱིས་འབྲུབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་ལ་འཆད་ཉན་གཙོ་བོར་གནང་བའི་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་བཟུ་གིས་
སྒོ་མང་གྲ་ཆང་འདི་ཉིད་གྱིས་མཆོན་པའི་ཕྱོགས་བཅུའི་དགོ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་སྤྲུགས་མཐུན་
ཁྲིམས་གཙང་བའི་ངོས་ནས། ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་། ལུང་སྡེ་སྒྲོད་གསུམ་
གྱི་འཆད་ཉན། བཤད་སྐྱབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་དབྱར་གྱི་ཚུ་གཉེར་ཆེན་པོའི་དཔལ་
ལ་འབྲུན་པའི་སྒོན་འདུན་དང་བཅས། བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༧༩༩ རབ་བྱུང་ ༡༧ རབ་གནས་མེ་བྲ།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༧ ལྷ་ ༧ ཆོས་ ༤ ཟླ་ལྷུང་འབྲངས་སྐར་ཉིན་སྡེལ་བ་དགོ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག་གྱ།

ཞེས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་བཟུ་གིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས།

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྟུན།

སྤང་མཐའི་སྤྱ་འབྲུལ་པའ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་
དཔལ་གྱི་གསུང་ལས། དག་གི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཡི། །མདོ་སྤྲུགས་བསྟན་པའི་རྒྱ་
མཚོ་སྤེལ་བ་ལ། །བཙུན་འབྲུས་ལྟོད་པ་མེད་པའི་སྤྱིང་སྟོབས་ཅན། །དཔལ་ལྷན་ལྷ་མའི་ཞབས་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་བསྟུགས་པ་སྤིང་གསུམ་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱུ་བ་པའི་དབང་ཕྱུག་
ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྩོམ་ཅིང་དག་དབང་བཙུན་འབྲུས་དཔལ་བཟང་པོ་
ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་གྲི་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༡ ལོའི་ཉོར་ལྷ་དང་པོའི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཨ་མདོ་
བསང་གི་རྩོག་ཞེས་པ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་རྒྱ་ཁྱིའི་རིང་ལྷན་ཁྲ་ཉིང་ཞེས་པར་སྤོང་བྱལ་
ཆེན་བཙུན་གྱི་ནང་ཆོན་དཔལ་ལྷུལ་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་ཡལ་དཔལ་འབྱུང་ཟེར་བ་དང་ཡུམ་ཐར་
མོ་བྱམས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྱོད་མཆོར་བའི་ལྷན་དུ་མ་དང་བཅས་སྤྱོད་བལྟམས། དགྲུང་ལོ་
ལྷ་བཞེས་པའི་ཆེ་ལྷུང་དབང་ལྷ་བ་ཆེན་མོ་རྒྱ་པེབས་སྐབས་མཚོ་སྤོན་པོའི་ཁར་མཇལ་ཉེ་ཆོས་
འབྲེལ་དང་ཕྱག་དབང་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་བདུན་པའི་ཆེ་ཁུ་པོ་བསོད་ནམས་སྤྱོད་བྱལ་ལས་ཡེ་གོ་འབྲི་
ལྷོག་རི་མོ་འབྲི་བ། སྤྱོད་ཐབས། སྤོན་དབྱེད། ཟ་ཡིག་ས་དབྱེད། སྤྲུགས་འབྲུལ། མཁྱེད་དབྱེད་
སོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་སྤྲུགས་སྤྱོད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་
ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ལས་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྩིས་གནང་གསན་ནས་སྤྱོད་
ཐབས་ཆག་མེད་དང་སྤྱོད་མཆོས་མཛད་དེ་ཡ་མ་ར་ཇ་བྱེ་ཆེན་སོང་སྐབས་མཆོན་ལམ་དུ་ལོ་རྩོ་
རྩེ་གསུམ་ཆེན་པོ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་དགོ་
སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྤྱོད་ཆེངས་བཀོལ་ནས་མི་གཟིམ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད།

དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་པར་ཡབ་ཡུམ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཁར་སྐྱ་
བསྐྱུན་པར་བྱུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་བྱང་ནས་འཇམ་དཔལ་ནག་པོའི་རྗེས་
གནང་ཞུས་པས་ཉམས་གྲིབ་ཐམས་ཅད་རང་སར་དེངས་པར་གྱུར། དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཅིག་
པར་དབུས་གཙང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་མཛད་པར་སྤྱི་ཉིན་ནས་ཕྱི་ཉིན་གང་དུ་འབྱོན་པའི་རི་ཐང་
སོགས་འཆར་བ་དང་། གཞི་བདག་ནམས་ཀྱིས་བསུ་སྐྱེལ་བསྐྱེན་བཀྱར་སོགས་ཚུལ་བཞིན་
བྱེད་ཅིང་། ལྷང་ལར་ཕེབས་མཆམས་མགོན་པོ་ཕྱག་དུག་པའི་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡ་
མཆན་པའི་ལྟས་མང་པོ་བྱུང་། ལྟ་སར་མཆོད་མཇལ་སྐབས་རྩོ་པོ་ལྷག་ཟུ་ནི་དང་། འཇམ་
དབྱངས་གྲང་ཐིམ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཇལ་དར་ཕྱག་གིས་བཞེས་ཏེ་ཞལ་འཇུམ་པ་མཛད་ཅིང་
གསུང་བྱོན་པའི་གཟིགས་སྤང་བྱུང་། འཛིག་ཉིན་དབང་ཕྱུག་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་མཇལ་བར་ཕེབས་
སྒོ་དང་དབྱེས་བཅེ་ཆད་མེད་མཛད། འབྲས་སྤངས་སུ་ཕེབས་པར་འབྲས་སྤངས་ཆོགས་དུང་
བཏང་བ་དང་། དན་འབག་སྤྱ་ནས་དགོན་པ་མཇལ་བ་དུས་མཚུངས་བྱུང་། འབྲས་སྤངས་མཆོད་
མཇལ་སྐབས་ཡ་རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་ལྷེར་སྐྱ་ཞིག་བཞུགས་པ་སྐྱ་དངོས་སུ་གྱུར་ཏེ་གསུང་མང་
པོ་བྱོན། ཡ་རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐྱ་བརྟན་ཡང་རྗེ་
དངོས་གནས་པར་གྱུར་ཏེ་ལུང་བསྟན་གནང་། ལོ་དེའི་ཉོར་ཁྱ་དགྲུ་པའི་ཆོས་ཉིར་ལཱའི་ཉིན་སྒོ་
གསལ་བྱེ་བའི་བསྐྱེ་གནས་དཔལ་ལྷན་བཀྱ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲར་ཞུགས། སྒོ་མང་མཁན་
ཆེན་ལྷ་འབྲུམ་སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོའི་བྱང་ནས་བཅེ་བཞག་གསན། ཆོས་ཐུན་གཉིས་གསུམ་ནས་
ཙོད་གྲ་རྟེད་ཅིང་སྟོན་ཆོས་གསུམ་པ་ཚུགས་དུས་བཟོ་སྐྱེང་ཤར་ཤར་བྱེད་བྱུབ་པ་བྱུང་།

དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཉིས་པ་ལ་གཞུང་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསམ་སྒོ་ལུང་སྐྱུང་ག་དབང་ཆོས་
ལྷན་དགོ་ཀན་དུ་བསྐྱེན་ནས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤའ་དྲིས་ཐུགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་
གཏམས། ཐུགས་ཁྱིའི་ལོ་དགྲུང་ལོ་ཉིར་གསུམ་པའི་དུས་འཛིན་གྲ་སྐབས་དང་པོར་ཕེབས། ཟུར་

བཀོལ་བཞི་དང་། རྣམ་བཤད་སྐབས་དང་པོ་པལ་ཆེར་སྤྲུགས་ལ་བྱང་བར་བཟུང་། ལེགས་བཤད་གསེར་སྒོར་སོགས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ཞིབ་གཟིགས་མཛད་པས་སྤྲུགས་སྐྱེད་ཆེ་བར་བྱུང་། བཅི་བཞག་སྒྲིང་ལམ་དུ་སྐྱེབས་དུས་འཇམ་དབྱངས་མིའི་བོངས་ཆོད་ཅམ་པ་ལྟ་བུས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡུན་རིང་པོའི་བར་གཟིགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱུ་གི་དོན་ལྷག་མ་མེད་པར་སྤྲུགས་སུ་རྒྱུ། དེ་ནས་བཟུང་མདོ་རྒྱུད་གང་ལ་གཟིགས་ཀྱང་ཆུ་དྲངས་དེའུ་ལྟར་སྤྲུགས་ལ་འཆར་བ་བྱུང་། ཆོས་གྲར་འཕྱོན་པའི་སྐབས་དེ་དག་དུ་སྐྱེ་ཆས་བཞེན་པོ་བྱུང་སྟེ་སྟན་མ་རྒྱར་སྤངས་ནས་བཞེས་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་བཞི་བར་འཛིན་གྲུ་པར་ཕྱིན་དུ་ཕེབས། རྣམ་བཤད་གསེར་སྒོར་གི་དཀའ་གནད་དང་། འབྲེལ་རྒྱུད་དོན་གསལ། ལེགས་བཤད་སྐྱོང་པོ་རང་རྒྱུད་པའི་བར་བཅས་བཟུང་། ལོ་དེར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གི་སྟོན་ཆ་པལ་ཆེར་སྤྲུགས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། ཞར་ལ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་སོགས་གི་འདུལ་མཛོད་ལ་སྤྱངས་པས་རྣམ་དཔྱད་གི་སྒྲོང་བཅོལ། དེ་གའི་ཞར་ལ་ལམ་རིམ་སྤྲུགས་རིམ་འཛིགས་བྱེད་གི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་གཞུང་དང་མན་ངག་དུ་མ་ལ་སྤྱངས་ཤིང་། སྤྱད་སྟོན་ངག་ལ་ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་གཟིགས་རྟོག་མཛད་པས་ལེགས་པར་དགོངས། པར་ཕྱིན་སྟོན་མའི་དམ་བཅའ་དཔེ་མེད་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་ལྷ་རྒྱུ་གི་ལ་འཛིན་གྲུ་དབུ་མར་ཕེབས། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཟུང་ཞིང་། རྒྱ་བོད་གི་གཞུང་ལུགས་སྐྱེ་དང་ལྷག་པར་རྗེའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལ། སྟོང་སྤྱན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་གཟིགས་གིས་ལྟ་བུའི་གནད་ལ་དབྱད་པ་རྫོགས་པར་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉིར་དུག་པར་གསང་བུ་མེད་ཐོག་དུ་དཀའ་བཙུའི་གྲ་སྒྲོར་མཛད། བསེ་ཁབ་པ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་ཁྱོད་གི་སྟོན་གྲགས་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་གསུངས།

དགྲུང་ལོ་ཉིར་བཙུན་པ་ཤིང་སྤྲུག་ལོར་པོ་བྱང་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྟེན་རྫོགས་གི་སྤྲོམ་པ་མཐོས། དགྲུང་ལོ་ཉིར་དགྲུ་བར་རྒྱུད་སྤྱད་དུ་ཕེབས། རྗེ་རྗེ་འཆང་སྟོ་གྲོས་

ཁྱེ་མཆོ་བསྟེན་ནས་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་གན་མཛོད་བདག་གིར་བཞེས། ལོ་དེར་རྗེ་ཀླ་ཚུང་བའི་སྐྱོར་
དཔོན་མཛད། ཚུ་མིག་ལུང་དུ་ཁྱེ་ཁང་བཙེ་བཞག་དུ་གྲགས་པ་རིམ་ལུང་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་
མཛད་པས་ཉམས་སྦྱོང་བྱུང་བར་ཅན་སྤྲོས།

དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ནས་འབྲས་སྤྲངས་རྒྱབ་རི་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་སྐྱབ་པ་མཛད། ཁྱི་
སྤྱན་པ་རྒྱ་མཚོ། སྤྱན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱུད་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་སོགས་བསྟེན་
ནས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགྲུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་བྱང་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་བརྩམས། དགྲུང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་
མོ་བརྩམས། གཞན་ཡང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་དགྲུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ས་སྐྱལ་ལོར་གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་
བརྩམས་ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩོམ་པའི་དབུ་བརྩམས། དགྲུང་ལོར་གཉིས་
པ་ས་མོ་ལོས་ཀྱི་ལོར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩོམས་པར་བརྩམས། དགྲུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་མག་
ལོར་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་ལུང་རིགས་གཉེར་མཛོད་བརྩམས། སྡེ་སྤྱི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་
མཆོས་བསྐྱས་ཆོན་དུ་ཡོད་ཤིས་པའི་ལན་དུ་བསྐྱས་གྲུའི་རྩ་ཆོག་བརྩམས་པར་བཤད། གཞན་ཡང་
བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་བ་ཡང་ལོ་དེར་མཛད།
དགྲུང་ལོར་གསུམ་པར་སྡེ་སྤྱི་ཀྱིས་བསྐྱལ་ངོར་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་རྩོམ་འཕྲོར་ལུས་པ་དེ་
མཛད། ཤར་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་སྐྱལ་སྤྱིའི་ངོར་མ་ཉི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར་སྐྱབ་ཐབས་མཛད།
དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་པར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་དུ་གཞོལ་
ཅིང་སྐྱ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱོར་བརྩོམ། ཞར་ལ་
ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བ་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གནང་།

སྒོ་མང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་འདུན་དང་། རྒྱལ་བ་ཆངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་བརྒྱུག་
མ་རྣམས་པར་དགྲུང་ལོར་གསུམ་པ་ལུགས་འབྲུག་བྱེ་ལོ་ ༡༧༠༠ ཉིན་རྒྱ་བརྒྱ་པའི་ཆོས་ལྟ་ལ་དཔལ་

ལྷན་བཟུགས་སྒྲིལ་མང་གི་མི་འཛིགས་སེང་གཏེ་ཁྱིལ་ཞབས་སོར་བཀོད། བཀའ་རམས་འཛིན་གྲས་
 ཟུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཁང་ཆན་སོ་སོའི་དགེ་རྒན་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་གྲར་མཐུལ་རྟེན་གསུམ་འབྲུལ་
 ཆན་བཅས་ཕྱལ་ཏེ་གྲྭ་ཆང་གི་བཙེ་བཞག་ལ་གཏོང་རྒྱའི་ཆེད་འདུལ་མཛོད་པར་བྱེན་བཅས་ཀྱི་
 ཡིག་ཆ་རྩོམ་བསྐྱུལ་ཞུས་པ་ལྟར་བཅམས། གཞན་ཡང་བྲག་གཡབ་སྐྱུལ་སྐྱུས་ཞུས་པོར་འཛིགས་
 བྱེད་ཆོས་འབྲུང་བཅམས་པ་སོགས་གསུང་རྩོམ་མང་དུ་མཛད། དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་པག་བྱེ་ལོ་
 ༡༧༠༧ ལོར་གྲྭ་ཆང་གི་སྒྲ་མར་ཉི་ཐང་བ་སྒོ་བཟང་ཤེས་རབ་བསྐོས་ཏེ་རང་ཉིད་སེ་ཆེན་ཞབས་
 བྱུང་གི་ཁང་པར་སྒོས་ནས་རྩུར་བཞུགས་མཛད། དེ་ལྟར་དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་
 བར་དབུས་གཅིང་དུ་མདོ་སྐྱེས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསུན་སྦྱོང་མཐའ་ཆོད་པར་མཛད།
 དགྲུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རེ་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་སེའི་
 དབང་ཕྱུང་མན་ངག་སོགས་ཟབ་ཆོས་ཀྱིས་སྐལ་ལྷན་མཐའ་ཡས་པའི་རེ་བ་བསྐྱངས། དགྲུང་གངས་
 ང་གསུམ་པ་ལྷགས་འབྲུག་ནས་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་པག་བར་སྒོ་མང་སྒྲ་མ་མཛད་ནས་ཆོས་སྤྱོད་གཉིས་
 ཀྱིས་གྲྭ་ཆང་ལེགས་པར་བསྐྱེད་སྤྱོད། རེ་གཅིག་ནས་རེ་གཉིས་བར་པ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་
 ཆོས་ཀྱི་ཆར་པལ་པ་སོགས་དབུས་གཅིང་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་མདོ་སྐྱེད་
 དུ་རྒྱལ་བའི་ཕྱུང་གིས་ཟེན་པའི་ཆོས་སྤྱེ་ཆེན་པོ་བཟུགས་འབྲེལ་ཕྱག་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བབ་
 པ་དང་། དཔོན་རྒྱ་ནང་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྲུམས་པ་
 གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང་། རབ་འབྲུམས་པ་སྒོ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཟུགས་སྐུས་ངག་དབང་བཟུགས་
 སོགས་བཞེས་གཉེན་མཁས་པ་མང་པོའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མདོ་སྐྱེད་དུ་ཕྱགས་བཏེགས།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་སྒྲུང་བྱེ་ལོ་ ༡༧༠༩ ལོར་སྒྲ་བྱང་བཟུགས་འབྲེལ་ཕྱག་
 བཏབ། དགྲུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་གཏོར་ཕྱུང་དུ་གཏོར་བུམ་བཞེས། ཟུགས་སྐུས་གཙོ་བོ་ནི།
 ཁྱིལ་དགེ་འདུན་ཕུན་ཆོགས། ཁྱིལ་ངག་དབང་མཆོག་ལྷན། ཟུགས་སྐུས་ངག་དབང་བཟུགས་

ཤེས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་དོ་རྗེ། སྤེལ་ཁྱི་སྒོ་བཟང་དོན་གྱུ་བ། ཐང་སག་པ་དངོས་གྱུ་བ་རྒྱ་མཚོ།
ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྱུ་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་ལྟར་ས་གསུམ་གྱི་སྒོན་མེ་གཅིག་སུ་དེ་ཉིད་
སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྗེགས་པ་ན་དགྲུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ལྷགས་མོ་སྤང་གི་ལོ་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༢༡ ཉིན་
ཆེ་གཉིས་པའི་ཆེས་ལྷ་ཉིན་གཟུགས་སྐྱའི་བཀོད་པ་ཉི་བར་བསྐྱས་སོ། །ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་
བའི་བཀའ་ཚེམ་པོད་བཅོ་ལྔ་བཞུགས། འདིར་མདོར་བསྐྱས་ཅམ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་
འདོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང་། ལུགས་སྐས་
ངག་དབང་བཀའ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་གཉིས་ལ་གཟིགས་འཆའ།

འབྲས་སྤངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༩ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལྷ་ ༡ ཆེས་ ༤ ལ།

མཁྱེད་ལོ།

༡༡། །བྱང་ཆུབ་ལས་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་
རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཞི་གནས་གྱི་སྐབས་བཞུགས་སོ། །

ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་སྒོ་བ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་མོ་དང་ལྷན་བ་རྣམས་གྱི་ཞབས་ལ་གྲུས་པས་བྱག་འཆལ་
ལོ། །བྱང་པར་དུ་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་བསྐབ་པ་ནི། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པའི་
ཚུལ་ཏེ། དེ་གཉིས་རིམ་པ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གྱི་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་
རོ། །འདི་ལ་བྱུག་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམས་པའི་པན་ཡོན། དེ་གཉིས་ཏིང་པེ་འཛིན་ཀུན་
གྱི་སྤྱད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ། གཉིས་ཀ་བསྐྱོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཆན། གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ། སོ་སའི་བསྐབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་
འཛིག་རྟེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས། བྱམས་པ། ཡང་ཉན་ཐོས་རྣམས་གྱི་འཕྲུལ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་འཕྲུལ་བྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་དགོ་བའི་ཆོས་འཛིག་རྟེན་པ་
དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་བསྐྱོམས་བྱུང་
ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་ནམ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུར་རི་
ལྟར་འཐད་སྟམ་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དངོས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། བསྐྱོམས་བྱུང་
ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
མ་ཡིན་ཀྱང་། དགོ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཏིང་པེ་འཛིན་རྣམས་ཞི་

གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་ལ། ཇི་ལྟ་བཙམ་ཇི་སྟེད་པའི་དོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དག་གི་
རྣམས་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སུ་འདུ་བས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་ཞི་ལྷག་གི་འབྲས་བུར་གསུངས་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
ལ་དད་པ་བསྒྲོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་རྣམ་གྲངས་འདིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་བ་གང་ཅི་ཡང་བྱུང་།
དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་བསམས་པ་
ལས་བྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་གཡེངས་པའི་སེམས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་ལ། དོན་དང་ཆོས་ཡང་དག་པར་སེམས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །དེས་ན་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་སྒྲིང་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་
དགོས་པ་ཡིན་གྱི་འཛོག་སྒྲོམ་དང་དབྱེད་སྒྲོམ་ཕྱོགས་རེ་བས་བསྐྱབ་པ་མིན་ནོ། །ཡང་དགོངས་
འགྲེལ་ལས། སྒྲེ་བ་པོ་ཡིས་ལྷག་མཐོང་དང་། །ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་ན་ནི། །གནས་ངན་
ལེན་གྱི་འཆིང་བ་དང་། མཚན་མའི་འཆིང་ལས་རྣམ་གྲོལ་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་གནས་
ངན་ལེན་ནི། ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གོང་ནས་གོང་དུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་སེམས་རྒྱུད་ལ་གནས་
པའི་བག་ཆགས་དང་མཚན་མ་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤྱིར་འབྱུང་བ་བག་
ཆགས་དེ་གསོ་བ་དང་། སྤྱི་མ་ལྷག་མཐོང་གིས་སྒྲིང་ལ། ཕྱི་མ་ཞི་གནས་ཀྱིས་སྒྲིང་བར་ཤེར་ཕྱིན་
མན་ངག་ཏུ་བཞད་དོ། །དེ་དག་ནི་ཞི་ལྷག་གི་ཐ་སྟོད་བཏགས་པའི་པན་ཡོན་ཡིན་གྱི། ཞི་ལྷག་གི་
ཐ་སྟོད་མ་བཏགས་ཀྱང་དོན་འབྲ་བ་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པན་ཡོན་གསུངས་པ་རྣམས་
ཀྱང་འདི་གཉིས་ཀྱི་པན་ཡོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་གིང་སྤྱོད་པོ་ལ་ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་དང་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བུ་

མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་གང་ལ་འདུས་པའི་གནད་ནི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེ་
 རྒྱུ་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་བཀའ་སྤྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་དུ་འདུས་པའི་གནད་
 དམ་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་། ལྷན་མཐོང་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ངས་ཉན་ཐོས་ནམས་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནམས་པ་དུ་མ་
 བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞི་གནས་དང་། ལྷན་མཐོང་གིས་བསྐྱུས་པར་རིག་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནམས་ཀྱིས་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་ཡས་པ་རྩད་བཅད་པར་མི་རྒྱས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱན་གྱི་སྤྱི་ཆེངས་ཞི་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིར་
 རྒྱུལ་ལེགས་པར་རྩད་བཅད་ལ་དུས་ཀྱན་ཏུ་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ། སློམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལ་བཙམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐ་དད་པ་ཆད་མེད་པ་དཔག་ཏུ་
 མེད་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། ཞི་གནས་དང་ལྷན་མཐོང་གཉིས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བས་ན། ཞི་གནས་དང་ལྷན་མཐོང་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་
 བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་། སློམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར་རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་པར་ཞི་གནས་དང་ལྷན་
 མཐོང་བསྟེན་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་གཅིག་སྤྱད་ཐེན་པར་འདུག་
 སྟེ། རང་དུ་ཡང་དག་བཞག་ནས་ཇི་ལྟར་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་ཅིང་། སེམས་གང་གིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སེམས་དེ་ནང་དུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་
 ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་
 སེམས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཞི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེའི་དོན་

གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་ངེས་པར་བྱས་པ་ལྷན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གང་
ཡང་རྒྱང་བ་ཞིག་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དེ་གཞན་དུ་མི་གཡེང་
བར་བྱན་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་དམིགས་པ་དེ་ལ་བཏགས་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རང་
གི་རང་གིས་གནས་ཏེ། ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་དགའ་བདེ་སྦྱེས་པ་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཞི་
གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་བར་ནང་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་ལས་སྦྱེ་
བར་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་མི་བསྟོས་^[1]སོ། །

ལྷག་མཐོང་གི་ངོ་བོ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་
ཏུ་སྤངས་པ་དེ་ཐོབ་ནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤངས་ནས། ཇི་ལྟར་བསམས་
པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ནང་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་
བྱེད་མོས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་དེ་དག་ལ་ཤེས་བྱའི་
དོན་དེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་ཡོངས་སུ་
དཔྱད་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་འདོད་པ་དང་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལྷག་མཐོང་ལ་མཁས་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་འདིས་ལྷག་མཐོང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་
བསྟོན་ས་མེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པ་འདི་མཐོང་ནས། རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་རྩ་ཤང་
གིས་འདི་མདོ་སྡེ་ཨེ་ཡིན་མི་ཤེས་ཞེས་སྤྲིས་ནས་ཀྱང་བས་རིལ་ཞེས་བྲགས་ཏེ། དེས་ནི་རྟོག་པ་
གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མཆན་འཛིན་དུ་བཟུང་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་དོར་ཏེ་ཅི་ཡང་ཡིད་
ལ་མི་བྱེད་པ་ཟབ་མོའི་དོན་བསྟོམ་པར་འདོད་པ་དང་མ་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་བྱས་པའོ། །ལུགས་
འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྤང་རོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེ་སྟེན་པ་འབྱེད་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། མི་སྟོས།

པའོ། །རབ་རྩ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རི་ལྷ་བ་འབྱེད་པའོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པའི་ཡིད་བྱེད་རྟོག་
 པ་དང་བཅས་པས་མཆན་མར་འཛིན་པའི་ཆོ་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོག་པའི་
 ཆོ་ནི་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་དེ། རྟོག་པ་ནི་ཅིང་བར་
 རྟོག་པ་ཡིན་ལ། དཔྱོད་པ་ནི་ཞིབ་པར་དཔྱོད་པའོ། །མཆན་མར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་མ་
 ཡིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་འབྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་ལྷ་རི་སྟེད་འབྱེད་པ་རེ་རེ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་
 པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །དགོངས་འགྲེལ་དང་མཐུན་པར། འཕགས་པ་དགོན་
 མཆོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་། ཞེ་གནས་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའོ། །ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་
 སོར་རྟོག་པའོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །རྗེ་བཙུན་བྲམས་པས་ཀྱང་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས།
 ཆོས་ཀྱི་མིང་ནི་བསྟོམས་པའང་འདི། །ཞེ་གནས་ལམ་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ལྷག་མཐོང་ལམ་ནི་
 དེ་དོན་རྣམས། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཡང་དག་གནས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས། །སེམས་ལ་སེམས་ནི་འཛོག་གྱིར་དང་། །ཆོས་རབ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བྱིར། །ཞེ་གནས་
 དང་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་འཛོག་པ་ཞེ་
 གནས་དང་། ཆོས་རབ་རྩ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་ཏེ། མདོ་
 བས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བཀའ་བས་མདོ་སྤེའི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་དུ་མི་
 རུང་བར་མཛད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་ལས་ཀྱང་། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཅམ་
 དང་དོན་ཅམ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ངེས་པར་གཏད་ནས། སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་
 དང་། སེམས་ཡོངས་སུ་གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དམིགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ལ་མོས་པ་ན། རང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཆན་མ་རྣམས་ལ་སེམས་འཛོག་པ་དང་
 བསྐྱུས་ཏེ་འཛོག་པ་ནས་རྒྱས་པར་རྒྱུད་གཅིག་རྩ་བྱེད་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པའི་བར་འདི་
 བེ་ཞེ་གནས་ཞེས་བྱའོ། །ལྷག་མཐོང་གང་ཞེ་ན། ཞེ་གནས་ཡོངས་སུ་བསྟོམས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་

བ་དེ་ཉིད་གྱིས་རི་ལྷོ་བསམས་པའི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་གྱི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་འབྱེད་བ་
དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནས་རྒྱས་པར་མཁས་པ་དང་
ཤེས་རབ་གྱིས་འཇུག་པའི་བར་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སྤྲི་མ་རྣམས་
དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་མདོ་དང་རྗེ་བཙུན་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་སྤར་བཞིན་
བཟུལ་ནས་སྤར་གྱི་ཞི་ལྷག་གི་ངོས་འཛིན་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པར་མཛད་དོ། །སྒྲོམ་རིམ་བར་བ་
ལས་ཀྱང་། བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་ནས། རང་དུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱན་དུ་རང་
གི་ངང་གིས་འཇུག་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་ཞི་
གནས་ཞེས་བྱའོ། །ཞི་གནས་དེ་ཉིད་ལ་གནས་པའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་གང་ཡིན་
བ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་དང་། ཤེས་བྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་རི་སྟེང་ཡོད་པར་
གྱུར་པ་དང་། རི་ལྷོ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་གྱུར་པ་ནི་
ཞི་གནས་གྱི་དམིགས་པའོ། །རི་སྟེང་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དང་རི་ལྷོ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་ལ་རྟོག་པ་
དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དུ་གྱུར་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པའོ་ཞེས་རི་ལྷོ་བ་དང་རི་
སྟེང་པའི་དོན་ལ་མི་རྟོག་པར་འཛིན་པ་ནི་ཞི་གནས་དང་ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་
ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་དུ་ཞིག་ཞི་གནས་གྱི་
དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། གཅིག་སྟེ་འདི་ལྷོ་སྟེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་
ནོ། །དུ་ཞིག་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ། གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ། །དུ་ཞིག་དེ་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་སྩལ་པ།
གཉིས་ཏེ། འདི་ལྷོ་སྟེ། དངོས་པོའི་མཐའ་དང་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་ལས་བརྟན་ལས་དངོས་པོའི་མཐའ་ལ་རི་ལྷོ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་གཉིས་
སུ་གསུངས་པས། འུ་རྟེ་པས་སྤར་བའད་པ་ལྟར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རེ་རེ་ལའང་རི་ལྷོ་བ་

སྟེད་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེ་ལྷག་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སོ་སོར་
མི་བྱེད་ཅིང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞེ་གནས་ཀྱང་ཡོད་ལ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡང་
ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་སེམས་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྒྱག་བ་ཞེ་ནས་ནང་དུ་དམིགས་བ་ལ་གནས་པས་
ན་ཞེ་གནས་ཞེས་བྱ་ལ། ལྷག་བ་སྟེ་བྱེད་པར་དུ་མཐོང་བས་ན་ལྷག་མཐོང་ཞེས་བྱའོ། །གང་དག་
སེམས་མི་རྟོག་པར་གནས་བ་རིག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་མེད་བ་ཞེ་གནས་དང་། གསལ་ཆའི་ངར་
ཡོད་བ་ལྷག་མཐོང་དུ་འདོད་བ་ནི་རིགས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་རྒྱལ་ཆབ་གྱི་བསྟན་
བཅོས་དང་། རོགས་མེད་གྱི་གཞུང་དང་། བསྒྲོམ་པའི་རིམ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཞེ་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་གི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་འབབས་བ་རྣམས་ལས་སེམས་དམིགས་བ་ལ་
ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཞེ་གནས་དང་། ཤེས་བྱའི་དོན་ཡང་དག་པར་རབ་རྒྱ་འབྱེད་པའི་
ཤེས་རབ་ལ་ལྷག་མཐོང་དུ་གསུངས་བ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། བྱེད་པར་དུ་སེམས་མི་རྟོག་
བ་རིག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་ཡོད་མེད་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱིང་བ་ཡོད་མེད་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་གྱི་ཞེ་
ལྷག་གི་བྱེད་པར་དུ་གཏན་ནས་མི་རིགས་ཏེ། ཞེ་གནས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་འང་བྱིང་བ་
སངས་བ་དེས་བར་དགོས་ལ་བྱིང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་ཀྱི་དྲངས་
ཆ་དེས་བར་འོང་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ནི་
ཡུལ་བདག་མེད་བ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་སྒོ་དེས་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ངོས་བཟུང་བར་
བྱ་ཡི། སེམས་བདེ་གསལ་དང་བཅས་པའི་མི་རྟོག་པར་གནས་མི་གནས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ངོས་ཟེན་པར་
མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒོ་ཁ་མ་སྤྱོད་པའི་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་དཔག་རྒྱ་མེད་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་
ཀྱང་སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཟུང་བས་ཆོག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་འབྱུབ་པས་སྟོང་ཉིད་མ་
གོ་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟེ་བ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་

རིང་དུ་ཟིན་ན་སེམས་ཟིན་པའི་མཐུས་རྒྱང་ལས་སུ་རུང་བ་སྐྱེ་ལ་དེ་སྐྱེས་པ་ན་ལུས་དང་སེམས་
ལ་དགའ་བདེ་སྐྱེ་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ཞིང་། དེ་སྐྱེས་པ་ན་དགའ་བདེའི་
ཆོར་བ་རྣམས་པ་གསལ་བའི་མཐུས་སེམས་ལ་གསལ་ཆ་འོང་བས་ན། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཤེས་བྱེད་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་མེད་
དོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལའང་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་འོང་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་
སྒོ་ཁ་མ་སྤྲུགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལའང་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་ཆེས་མང་བས་དེ་གཉིས་
ཀྱི་ཁྱད་བྱེད་དགོས་སོ། །

བཞི་བ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྒྲོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་རེ་རེ་བསྒྲོམ་པས་མི་ཆོག་པར་གཉིས་ཀ་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་སྟེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དཔེར་ན་མཚན་མོ་ལོགས་རིས་ལྟ་བུའི་དོན་དུ་མར་མེ་སྤར་བ་ན། མར་མེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་དང་
རྒྱང་གིས་མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་ལྷན་ན་གྲིས་སྐྱ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་ལ། མར་མེ་མི་
གསལ་བའས་གསལ་ཡང་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་ན་གཟུགས་རྣམས་གསལ་པོར་མི་མཐོང་བ་བཞིན་
དུ། ཟབ་མོའི་དོན་བལྟ་བ་ལའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངས་པའི་ཤེས་རབ་དང་
སེམས་དམིགས་པ་ལ་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་མི་གཡོ་བ་གཉིས་དང་ལྷན་ན་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་མཐོང་གི། སེམས་གཞན་དུ་མི་འཕྲོ་བར་གནས་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཡོད་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བལྟ་བའི་མིག་དང་བྲལ་
བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ངེ་ཅམ་གོམས་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བརྟན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
མེད་ན། རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བའི་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱང་གིས་དཀྱགས་པས་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་
གསལ་བར་མཐོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་བ་

ལས། ཞེ་གནས་དང་བྲལ་བའི་ལྷག་མཐོང་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་བའི་སེམས་ཡུལ་ལ་
 རྣམ་པར་གཡེང་བར་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་གི་ནང་ན་འདུག་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། །དེ་བས་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤིན་དུ་གསལ་བར་མི་འབྱུང་སྟེ་དེ་ལྷ་བས་ན་གཉིས་ཀ་འདྲ་
 བར་བསྟེན་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཡོངས་སུ་སྤང་བ་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས་
 །ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་མ་མཐོང་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤས་ཆེ་
 བའི་ཕྱིར་དང་ཤེས་རབ་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་མོད་ཀྱི་
 མི་གསལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་ནི་ཐམས་ཅད་གཟིགས་ཏེ་ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཞེ་གནས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མར་མེ་རྒྱུད་མེད་པར་བཞག་པ་བཞིན་དུ་
 རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་གཡོ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་ལྷ་བ་
 ངན་པའི་བྲ་བ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་གཞན་དག་གིས་མི་བྱེད་དོ། །^[1] རྩ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས་
 རི་སྐད་དུ། ཞེ་གནས་སྟོབས་ཀྱིས་གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར། །ལྷག་མཐོང་གིས་ནི་རི་དང་འདྲ་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་གཡེང་
 བར་གར་བཞག་དུ་ལྷན་ལྷན་སྟོད་པ་ནི་ཞེ་གནས་ཀྱི་ལག་རྩེས་ཡིན་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་རྟོགས་ནས་བདག་དུ་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བ་ངན་པ་རྣམས་སྤངས་ཏེ་པས་ཀྱི་ཀོལ་བས་
 བསྐྱལ་མི་རུས་པའི་རི་དང་འདྲ་བ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ལག་རྩེས་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་སོ་སོར་བྱེད་
 པར་བྱའོ། །ཞེ་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་
 རོན་ལ་དབྱེད་ཀྱང་རྒྱུད་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཏ་ཅང་གཡོ་བས་བདག་མེད་པའི་དོན་གྱི་
 སྤྱི་ཡང་གསལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཆེ་ཞེ་གནས་གྲུབ་པའི་ཆེ་དབྱེད་ན་ནི་ཏ་ཅང་གཡོ་བའི་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ།

སྐྱོན་བརྒྱུག་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་སྤྱི་གསལ་བར་འགྱུར་བས་ལྷག་མཛོད་གི་སེམས་མི་གཡོ་
བའི་ཆ་མི་རྟོག་པའི་ཞི་གནས་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཆ་ཞི་གནས་ལས་སྐྱེ་
བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་མར་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་སྔོང་བྱ་དང་མེ་ཕྲ་མ་ལས་སྐྱེ་
ཡི་རྒྱུ་སྐྱབ་པའི་ཡོལ་བ་སོགས་ལས་མི་སྐྱེ་ཡང་མར་མེ་མི་གཡོ་བའི་བརྟན་པའི་ཆ་དེ་ཡོལ་བ་
སོགས་ལས་སྐྱེ་བ་བཞིན་རོ། །དེ་ལྟར་སེམས་བྱིང་མོད་ཀྱིས་མི་མཉམ་བ་མེད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་
མཉམ་གཞག་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་བར་འགྱུར་བ་ལ་
དགོངས་ནས། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་ན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་ཤེས་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིམ་རིམ་དང་པོ་ལས། སེམས་ཚུ་བཞིན་དུ་གཡོ་
བའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་ཀྱི་གཞི་མེད་པར་གནས་བ་མེད་དེ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ཀྱིས་
ནི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་བར་མི་རུས་ཏེ། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་མཉམ་པར་
བཞག་པས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཞེས་སོ། །ཞི་
གནས་གྲུབ་ན་བདག་མེད་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གཡོ་བའི་སྐྱོན་བརྒྱུག་
པར་མ་ཟད་མི་རྟོག་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྩེ་
དང་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱད་སྒྲིམ་བྱེད་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམིགས་པ་ལ་གཡེང་བའི་སྐྱོན་ལོག་ནས་རང་རང་གི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་ལ་
གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་འཇུག་པས་དགེ་བ་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་ལ། ཞི་གནས་
མ་རྟོད་པའི་སྐྱོན་དུ་ནི་ཤས་ཆེར་དམིགས་པ་གཞན་ལ་གཡེང་བས་དགེ་སྦྱོར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
སྟོབས་ཆུང་སྟེ། སྦྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་མི། །ཉོན་མོངས་མཆེ་བའི་
ཕྲག་ན་གནས། །ཞེས་དང་། བརྒྱས་བརྗོད་དང་ནི་བཀའ་སྤྲུབ་སོགས། །ཡུན་རིང་དུས་སུ་སྤྱད་བྱས་
ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡང་བར་མི་རྟོག་
 བར་འཛོག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་ནི་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་རྗེ་ལྟར་
 འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལས་རུང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སེམས་དམིགས་
 པ་གཅིག་ལ་བཏགས་ནའང་སྟོད་བྱལ་ལ། བཏང་ནའང་ཡུར་བ་བདེ་མོ་ལ་ཚུ་བྲངས་པ་ལྟར་དགེ་
 བའི་དམིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་རྗེ་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཞེ་གནས་གྲུབ་
 བ་རྗེ་ལྟར་བ་དང་རྗེ་སྟེད་པའི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་གཏོང་བའི་སེམས་དང་སྟོམ་
 སེམས་དང་བཅོད་པ་དང་བཅོཅ་འགྲུས་དང་དད་པ་དང་སྐྱོལ་པས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་དགེ་
 བ་སྟེད་པ་དང་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་བསྐྱོག་པའི་དམིགས་ཀྱིས་སྐྱོང་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དུས་རྒྱུན་
 དུ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བཏགས་ནས་འཛོག་པས་ནི་ཞེ་གནས་བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་མ་ཤེས་
 པས་དགེ་སྦྱར་ལ་བོགས་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟོད་ཕྱོགས་དང་། ལྟ་
 བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་སྟོམ་དོར་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ཤིན་ཏུ་བོགས་རྒྱུང་ལ། བྱད་པར་དུ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་ཤུགས་བྲག་
 ལ་རྒྱུན་རིང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་སྐྱོང་བའི་རྗེ་ལྟར་
 ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མེད་ན་ཞེ་གནས་ལ་ཡུན་རིམ་པོ་མས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་
 མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་པ་ཅམ་སྲིད་ཀྱི་དེའི་ས་བོན་ཅད་ནས་སྟོང་བ་མི་སྲིད་པས་ཞེ་གནས་ཅམ་
 བསྟོམ་པར་མི་བྱ་ཡི་ལྷག་མཐོང་ཡང་བསྟོམ་དགོས་ཏེ། སྟོམ་རིམ་བར་པ་ལས། ཞེ་གནས་ཅམ་
 འབའ་ཞིག་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་རྣལ་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ནི་མི་སྟོངས་ཀྱི་རེ་ཞིག་
 ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་གཞོན་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱང་བ་རྒྱང་བ་མེད་པར་བག་ལ་ཉལ་
 ལེགས་པར་ཆོམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་དེ་
 ཉིད་ལས། བསམ་གཏན་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་གཞོན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་བག་ལ་

ཉལ་ལེགས་པར་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །

འཕགས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་མོད་
གྱི། །དེས་ནི་བདག་ཏུ་འདུལེས་འཛིག་མི་བྱེད། །དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་བྱིར་ཞིང་རབ་འབྱུག་སྟེ། །ལྷག་
སྟོང་འདི་ན་ཉིང་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་བཞིན། །གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ །སོ་སོར་དེ་
བརྟགས་གལ་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་ནི། །དེ་ནི་ཕྱང་ན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བྱའི་རྒྱ། །རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་
ནི་ཞིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོང་ལས་ཀྱང་། གང་དག་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་མ་ཐོས་འཕགས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་མ་
ཐོས་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ཐོབ་པ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་མངོན་པའི་
ང་རྒྱལ་དུ་ལྷུང་ཞིང་སྟེ་བ་དང་རྒྱ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་ཕྱང་ན་དང་སྟེ་སྟེ་ལས་འདོན་པ་དང་།
སྟེ་བ་སྟེ་ལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྱུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ། འགྲོ་བ་དུག་གི་འཁོར་
བ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ་སྟེ་སྟེ་བ་སྟེ་ལ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྱུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་གྲོལ་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་
ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འདི་སྐད་ཅེས་གཞན་ལས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཐོས་པ་ནི་རྒྱལ་གྱི་ལས་
གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་སྦྱིབ་པ་མཐའ་དག་
སྤངས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འདོད་པས་ཞི་གནས་ལ་གནས་ནས་ཤེས་རབ་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཅེགས་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། ཚུལ་
ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་འཐོབ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྐྱོམ་པར་
བྱེད། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པས་ཚུལ་
ཁྲིམས་བྱུན་སུམ་ཆོགས། །ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །འཕགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྐྱོམ་
པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱུ་ཤེས་རབ་ཉེ་བར་མི་གནས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་རྗེ་ལྷུང་ཡང་འབྱུང་བར་ང་མི་སྤྲོད་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་

དྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་
 ཏུ་ལྷན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། །ཐོག་མར་
 ཞི་གནས་བཅའ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱོད་ལ་ཞི་གནས་བསྐྱབས་ནས་དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་
 ཏེ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འདི་སྟུང་དུ་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། དེའི་དམིགས་པ་
 ལ་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་སྤྱར་བཤད་
 པ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པས་དང་པོ་བདག་མེད་
 པའི་དོན་གོ་བར་བྱས་ནས་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྐྱོམས་པས། སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བའི་ཞི་
 གནས་དང་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ཆོག་མོད།
 ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ལ་ཞི་གནས་བཅའ་ནས་དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་ཞི་གནས་
 ལྷག་མཐོང་གི་སྤྱོད་དུ་འགོ་ལུགས་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བའི་གོ་བ་སྐྱེ་བ་ལ་ཞི་གནས་
 སྤྱོད་དུ་འགོ་མི་དགོས་ཏེ་ཞི་གནས་མེད་པ་ལའང་ལྷ་བ་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་བ་དེ་ལ་
 ཡིད་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་བ་སྐྱེ་བ་ལའང་ཞི་གནས་སྤྱོད་དུ་འགོ་མི་དགོས་ཏེ་ཞི་གནས་མེད་ཀྱང་སོ་
 སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་ཡང་དབྱེད་དེ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཡིད་འགྱུར་བ་སྐྱེ་བར་མི་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགལ་ན་མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 སྤྱོད་བ་ལའང་ཡིད་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་བ་སྐྱེ་བ་ཞི་གནས་ལ་རག་ལས་པར་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་
 ཏེ་རྒྱ་མཚན་ཀྱན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ལ་དགོས་ལུགས་དེ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། འདི་ལ་དགོངས་
 འགྲེལ་ནས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་
 པའི་བསྐྱོམ་པ་དེ་རི་མིན་དུ་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་པ་དེ་མིན་དུ་ལྷག་
 མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཤིན་སྤངས་སྐྱེས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་དུ་

གསུངས་པས་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱད་སྒྲོམ་རིམ་བྱས་
ཀྱང་དེས་མཐར་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་དགའ་བདེ་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་ལ། ཞི་གནས་
ཐོབ་ནས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱད་སྒྲོམ་གྱིས་ཀྱང་རང་གི་མཐར་ཤིན་སྤངས་སྐྱེད་
པར་བྱེད་པས་དེ་ལ་ཞི་གནས་རྒྱུ་དགོས་ཏེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སོ་སོར་རྟོག་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་མ་བཞག་པར་དབྱད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྤངས་
བསྐྱེད་རུས་པ་ན་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་བས་ལུལ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཀྱང་སེམས་དམིགས་
པ་གཅིག་ལ་བཞག་པའི་དབང་གིས་ཤིན་སྤངས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྐྱབ་ལུགས་ལས་མི་
འདའ་བས་དེ་ཙམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པར་མི་འཛོག་སྟེ། འདི་ལྟར་དང་པོར་བདག་མེད་པའི་གོ་
བ་བཅའ་ནས་དེའི་དོན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱད་པར་བྱེད་ན་ནི་སྟོན་དུ་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པས་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་འགྲུབ་མི་སྲིད་ལ། མི་དཔྱད་པར་འཛོག་སྟོན་བྱེད་ན་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཞི་གནས་འགྲུབ་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྟོང་ཚུལ་
མེད་པས་བྱི་ནས་ལྷག་མཐོང་བཅའ་དགོས་པས། ཞི་གནས་སྟོན་དུ་བཅའ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལྷག་མཐོང་བསྟོན་པའི་རིམ་པ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་
ཚུལ་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱད་སྒྲོམ་གྱིས་ཤིན་སྤངས་བསྐྱེད་པ་ལ་མི་བྱེད་ན་ཞི་གནས་སྟོན་དུ་
བཅའ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྟོན་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ།
རིམ་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་མི་བྱེད་ན་འང་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ་དགོངས་འགྲེལ་ནས། ཞི་གནས་ཐོབ་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྟོན་པར་སྤར་བྱངས་པ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། སྤར་མ་ལ་བརྟེན་བྱི་
མ་སྟེ། །ཞེས་ཕྱིན་དུག་གི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འཛོལ་གྱི་
བསྐྱབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་ཞི་གནས་སྟོན་ལ་
བསྟོམས་ནས་ལྷག་མཐོང་བྱིས་བསྟོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། སྤར་བྱང་ས་བྱངས་པ་ལྟར་དང་།

ཉན་ས་ལས་ཀྱང་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ག་མཐོང་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ཤིང་། དབུ་མ་སྟེང་
པོ་དང་སྤྱོད་འཇུག་དང་སྐྱོམ་རིམ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་དང་ཤུནྟེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་དུ་
ཞི་གནས་བཅའ་ནས་ལྷ་ག་མཐོང་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་གར་བའི་སྟོབ་
དཔོན་ཁ་ཅིག་ཞི་གནས་ཟུར་དུ་མི་འཆོལ་བར་དང་པོ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་
བ་ལས་ལྷ་ག་མཐོང་བསྐྱེད་པར་བཞེད་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་བས་སྟོ་
དང་ལྷན་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་བརྟན་པའི་གནས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །ཞི་གནས་དང་ལྷ་ག་མཐོང་གི་གོ་
རིམ་དེ་ཡང་དང་པོར་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིས་ནི་ལྷ་ག་མཐོང་སྟོན་དུ་བསྐྱོམས་
ནས་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་བའང་བྱེད་པས་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་ཀུན་ལས་བརྒྱས་ལས། ལ་
ལ་ནི་ལྷ་ག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཀྱི་ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ་དེ་ལྷ་ག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་
ལ་བརྟེན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་བསམ་བློན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་མིན་ཀྱི་བསམ་བློན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡན་
ཆད་ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནས། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བསམ་བློན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཞི་གནས་བསྐྱུབ་པ་སྟེ། སའི་དངོས་གཞི་ལས། གཞན་ཡང་
སྤྱག་བསྐྱུལ་ནས་ལམ་ཀྱི་བར་དུ་འང་ཡང་དག་པ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྒྱུ་ཤེས་ལ་བསམ་བློན་
དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་འདུག་མ་ཐག་རྒྱ་སེམས་འཛོག་སྟེ་ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་
པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྷ་ག་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ག་པའི་སེམས་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིར་བསྟན་ཐོར་ཡངས་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སེམས་དགུ་ལ་ཞི་
གནས་དང་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞི་ལ་ལྷ་ག་མཐོང་དུ་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཞི་ལྷ་ག་དངོས་
ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། ཤིན་སྤངས་སྤྱིས་པ་ནས་བཞག་དགོས་སོ། །

ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་དང་བསྐྱེད་ཚུལ།

སོ་སོའི་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ།
དེ་གཉིས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེད་པ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ། བསྐྱེད་པས་ཞི་གནས་བྱུང་བའི་ཆད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྣལ་
འབྱོར་པས་ཐོག་མར་བདེ་ཞིར་སྦྱར་དུ་ཞི་གནས་འབྱུང་བར་འབྱུར་བའི་རྒྱ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་
ལ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་དྲུག་ལས། མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ལྡ་དང་ལྡན་
པའི་ཡུལ་ཏེ། ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་མེད་པར་རྟེན་པས་རྟེན་སྦྲ་བ་དང་། གཅན་གཟན་ལ་
སོགས་པའི་སྦྱོ་བོ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་དགྲ་ལ་སོགས་པ་མི་གནས་པས་གནས་བཟང་བ་དང་ནད་མི་
བསྐྱེད་པའི་ས་ཡིན་པས་ས་བཟང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བ་མཆོངས་པའི་གྲོགས་དང་ལྡན་
པས་གྲོགས་བཟང་བ་དང་ཉིན་མོ་སྦྱོ་བོ་མང་པོ་མེད་ཅིང་མཆོན་མོ་སྦྲ་རྒྱུང་བས་ལེགས་པར་ལྡན་
པའོ། །མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རྩོ་ལྡན་གང་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཡུལ། །ལེགས་པར་རྟེན་དང་གནས་
བཟང་དང་། །ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། །རྣལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྡན། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །འདོད་པ་རྒྱུང་བ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་བཟང་པོ་ལས་མང་པོ་ལ་ལྷག་པར་
ཆགས་པ་མེད་པའོ། །ཆོག་ཤེས་པ་ནི། ཆོས་གོས་ལ་སོགས་པ་དན་དོན་ཅུང་ཆེད་པས་ཉག་ཏུ་
ཆོག་ཤེས་པའོ། །བྱ་བ་མང་པོ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། ཉ་ཆོང་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དན་པ་དང་
བྱིས་པ་དང་རབ་བྱུང་རྣམས་དང་ཏ་ཅང་འབྲིས་བཤེས་བྱེད་པ་དང་སྤྲན་བྱེད་པ་དང་སྐར་མ་བཅི་བ་
སོགས་ཡོངས་སུ་སྤངས་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི། སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་
པ་གཉིས་ཀ་ལ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་གཞི་མི་འདུལ་བ་དང་བག་
མེད་པས་རལ་ནའང་། སྦྱོན་པར་འབྱོད་པས་ཆོས་བཞིན་དུ་བྱིར་འཆོས་པར་བྱེད་པའོ། །འདོད་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཉོག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ནི། འདོད་པ་རྣམས་ལ་གསོད་པ་དང་འཆིང་བ་ལ་

སོགས་པ་ཆེ་འདིའི་ཉེས་དམིགས་དང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་སོགས་ཕྱི་མའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམས་ནས་སམ། ཡང་ན་འཁོར་བའི་དངོས་སོ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ཐམས་ཅད་ནི་འདྲིག་པའི་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པ་སྟེ་ངེས་པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་བདག་རིང་སོར་མི་ཐོགས་པར་འབྲལ་བར་འགྱུར་ན་བདག་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ལྟག་པར་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་སྟེ་བསྐྱོམས་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་ཏྲོག་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་སྒྲིམ་རིམ་བར་བའི་དགོངས་པ་ལྟར་བཤད་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བླ་མ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཟང་སོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེས་ཟིན་པ་མི་ཉམས་པར་གནས་པ་དང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་གནད་བསྟུས་པ་སྟེ་བྱད་པར་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་འདོད་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་བསྟུང་བ་དང་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དགོ་བཤེས་སྟོན་པའི་ཞལ་ནས། རང་ཅག་མན་ངག་ཁོ་ནས་^[1]ལན་སྟུམ་ཡིན་མན་ངག་ཁོ་ན་བཅའ་བས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེར་མི་འདོད་པ་དེ་ཆོགས་ལ་གནས་པ་མེད་པས་ལན་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། ཆོགས་ནི་སྤར་བཤད་པ་བླ་མ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་པར་བྱིན་དང་སོ་བཞི་ནི་ལྷ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་རིམ་དང་སོ་ལས། ཞི་གནས་ནི་རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་ལ་མི་བལྟ་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལེགས་པར་གནས་ལ་སྟུག་བསྟུལ་ལ་སོགས་པ་དང་དུ་ལེན་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་གྱུར་ལ་བཙོན་འགྲུས་བཅུ་ལྔ་སྟུར་དུ་འགྱུར་བོ། །དེ་བས་ན་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་མ་གོང་མའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏི་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། ཞི་གནས་ཡན་ལག་རྣམ་ཉམས་པས། །རབ་ཏུ་འབད་དེ་བསྐྱོམས་བྱས་ཀྱང་། །ལོ་ནི་སྟོང་ཐག་དག་གིས་ཀྱང་། །ཉིང་འཛིན་འགྱུར་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཞི་ལྟག་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མན་ངག་ཁོ་ན།

གྱིས་ཞི་གནས་གྱི་ཡན་ལག་གམ་ཚོགས་ཉན་ས་ནས་གསུངས་པའི་བཙུ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་
འབད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེད། །

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྦྱར་བ་དང་དངོས་གཞིའོ། །དང་
པོ་ནི། སྦྱར་བ་ཤད་པའི་སྦྱར་བའི་ཚོས་བྱུག་དང་བྱུང་པར་བྱ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རིང་བྱ་བསྐྱོམ་
ཞིང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱིས་བྱ་ཚུང་འབྲིང་དང་སྤྱན་མོང་བའི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་སྦྱང་
བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུས་གྱི་སྦྱོད་ལམ་ཇི་འདྲ་བས་བསྐྱོམ་པ་དང་། བསྐྱོམ་པའི་
རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱོམ་རིམ་བར་པ་དང་ཐ་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟར་
ཤིན་ཏུ་འཇམ་པོ་བདེ་བ་ལ་ལུས་གྱི་ཀྱན་སྦྱོད་ཚོས་བརྒྱུད་དང་ལྡན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀྱང་པ་ནི།
ཇི་བཙུན་རྣམས་པར་སྤང་མཛད་གྱི་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་ལྟ་བུ་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའམ་ཡང་
ན་སྦྱིལ་ཀྱང་བྱེད་པའང་བྱང་སྟེ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །མིག་ནི་ཏ་ཅང་མི་དབྱེ་ཏ་ཅང་ཡང་མི་སྦྱུམ་པར་
སྦྱའི་ཅེ་མོར་གཏད་དོ། །ལུས་ནི་ཏ་ཅང་ཡང་རྒྱབ་ཏུ་མི་དབྱེ་ཏ་ཅང་ཡང་མཐུན་ཏུ་མི་དབྱ་བར་
བྱང་པོར་བསྐྱངས་ལ་བྱན་པ་ནང་བྱ་བཞག་སྟེ་འདུག་པར་བྱའོ། །སྤྲག་པ་ནི་ཐད་ཀར་མཉམ་པར་
བཞག་གོ། །མགོ་ནི། མི་མཐོ་མི་དམའ་ཞིང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མ་ཡོ་བར་བཞག་སྟེ་སྤྲ་ནས་སྟེ་བར་
བྱང་པོར་བཞག་གོ། །སོ་དང་མཚུ་ནི་རང་ལུགས་སུ་ཐ་མལ་པར་བཞག་གོ། །སྟེ་ནི་ཡ་སོའི་བྱང་བྱ་
གཞར་རོ། །དབྱུགས་ནི། ཕྱི་ནང་བྱ་རྒྱ་བ་སྦྱ་ཅན་དང་རྩམས་པ་དང་ཚོད་བག་ཅན་བྱ་མི་བཏང་གི་
ཅི་ནས་ཀྱང་པར་རྒྱ་ཚུར་རྒྱ་མི་ཚོར་བར་དལ་བྱ་དལ་བུས་འབད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་
བྱའོ། །ཉན་སར་སངས་རྒྱས་གྱིས་གནང་བའི་ཁྲིའམ་ཁྲིའམ་ཚ་བཏིང་བའི་སྟེང་བྱ་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་
བཅས་ཏེ་འདུག་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ལྷ་གསུངས་ཏེ། ལུས་ལེགས་པར་བསྐྱེམས་ན་སྦྱོད་ལམ་དེ་ཤིན་ཏུ་
སྦྱངས་པ་སྦྱོམ་བ་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པས་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་སྦྱོམ་བ་དང་། འདུག་པས་
བྱས་ལུན་རིང་པོ་འདའ་བར་བྱེད་ཀྱས་ཤིང་སྦྱོད་ལམ་དེས་དེའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་ངལ་བར་མི་འགྱུར་བ་

དང་། སྤྱོད་ལམ་དེ་ཐུ་སྟེགས་དང་པས་ཀྱི་ཚོལ་བ་དག་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་གྱིས་
སྤྱོད་ལམ་དེས་འདུག་པ་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་དང་བ་སྦྱི་བ་དང་། སྤྱོད་ལམ་དེ་སངས་རྒྱུ་དང་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་བསྟེན་པ་སྟེ་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྷ་མཐོང་ནས་སྦྱིལ་མོ་ཀྱང་
བཅས་ཏེ་གནས་པར་གསུངས་སོ། ། ལུས་དྲང་པོར་བསྐྱང་བ་ནི་སྤྱུགས་པ་དང་གཉིད་མི་འབྱུང་
བའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མར་ལུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤྱོད་བརྒྱད་དང་ཁྱད་པར་རྒྱུང་ཆས་
ལ་དབབ་པ་ནི་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

བསྐྱོམ་པའི་རིམ་བཤད་བ་ནི། ལམ་རིམ་པལ་མོ་ཆེར་དབྱས་མཐའ་ནས་གསུངས་
པའི་ཉེས་པ་ལྷ་སྤྱོད་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་ལ། དགེ་
བཤེས་ལག་སོར་བ་ནས་བརྒྱུད་པའི་གདམས་ངག་རྣམས་ལས། དེའི་སྟེང་དུ་ཉན་ས་ནས་བཤད་
པའི་སྟོབས་བྱག་དང་ཡིད་བྱེད་བཞི་དང་སེམས་དགུས་བསྐྱབ་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་། མཁས་
བ་ཡོན་ཏན་གྲགས་ཀྱིས་ནི་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞིར་བསྐྱབ་པ་དང་།
ཉེས་པ་བྱག་དང་དེའི་གཉེན་པོ་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་
པར། མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་དབྱས་མཐའ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ས་སྡེ་དང་
དབྱུ་མ་སྒོམ་རིམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཐབས་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་མཐུན་པར་
གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཚོགས་ལ་གནས་པས་ཐབས་འདི་དག་གིས་འབད་ན་ཉིང་དེ་
འཛིན་ངེས་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། ། དེར་སང་བསམ་གཏན་གྱི་མན་ངག་ཟབ་པར་གྲགས་པ་
དག་ལ་ཐབས་འདི་དག་གི་མིང་ཙམ་ཡང་མི་སྤྲང་སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཚོགས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་
ཐབས་འདི་དག་མེད་པར་ནི་ཡུན་རིང་པོར་འབད་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན་འགྲུབ་པར་མ་གསུངས་སོ་
ཞེས་རང་གི་ལམ་རིམ་ལས་འཆད་དེ། འདི་ནི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་ཚུལ་
ལ་ངེས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་རྟེན་པའི་གཏམ་དུ་སྤྲང་རོ། ། དེ་ལ་སྤྱིར་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་

བའི་འབྲིང་ཚུལ་རྣམས་ནི་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ས་སྡེ་ལྷར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་པས་
ཉམས་ལེན་སྟོན་པའི་གཞུང་ནི་དེ་ལོན་ཏུ་རྒྱས་སོ། །དེར་ཡང་གཞུང་གཅིག་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་
བ་གཞུང་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་མི་འཆད་པས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ནི་གཏན་ལ་དབབ་
བ་བསྐྱ་བ་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་པས་ཉན་ས་ལོན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་དབུས་མཐར་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་
དང་སྔོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་
བཟང་པོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལ་དང་ཤུཌྱེ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉིང་
ངེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་མང་དུ་མཛད་དེ། ལྷ་སྐྱ་དང་ཐིག་ལེ་དང་ཡི་གེ་སོགས་ལ་དམིགས་
པའི་དམིགས་པ་མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱིའི་ཁོག་རྣམས་ནི་སྤར་གྱི་གཞུང་ཆེན་
མོ་དེ་དག་ནས་བཤད་པ་དང་སྤྲུགས་ནས་བཤད་པ་རྣམས་ལོན་ཏུ་མཐུན་ལ། བྱེད་པར་དུ་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་ཉེས་པ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་རྣམས་དང་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་སེལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་
མདོ་སྡེའི་ཕྱོགས་རྣམས་ལོན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྤང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་ཤེས་པ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལྟར་སྤང་བས་རང་གི་སློ་སྟོན་གྱི་བྱི་མ་གཞུང་དེ་དག་ལ་
བཀལ་ནས་དེ་རྣམས་སྤྱིའི་གོ་རྒྱ་གཅོད་པ་ཅུ་ཡིན་གྱི་སྟེང་པོའི་དོན་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་བྱུར་
དུ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་ཆེ་ན་ངེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་ཐེ་ཆོམ་ཡང་མི་སྤྱེ་བར་སྤང་ངོ་། །གདམས་ངག་འདི་ནི་དབུ་ཞབས་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ནས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་ཅིགས་སུ་བྱེད་པས་འདིར་
ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་ཚུལ་རྣམས་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་སྤངས་ཉེ་བཤད་པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་གཉིས། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོན་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་
གནས་སྤྱེ་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་སྟོན་དུ་ངེ་ལྟར་བྱ་

བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་དུས་སུ་རིམ་ཕྱར་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་ལོག་ཏུ་
 རིམ་ཕྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ལ་མི་སྟོ་ཞིང་དེའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་དགའ་
 བའི་ལེ་ལོ་འགོག་མ་རུས་ན་དང་པོ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་འདུག་ཏུ་མི་སྟེར་ཞིང་ལན་ཅིག་ཐོབ་ཀྱང་
 རྒྱན་འཐུང་མི་རུས་པས་སྤྱར་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མར་ལེ་ལོ་འགོག་པ་གནད་
 དུ་ཆེའོ། །དེ་ལ་ལུས་དང་སེམས་དགའ་བདེས་རྒྱས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཐོབ་ན་ཉིན་མཆན་
 ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་སྦྱོ་དུབ་མི་འབྱུང་བས་ལེ་ལོ་བསྐྱོག་གོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཙོན་འབྲས་རྒྱན་ལྡན་དུ་ཚུམ་རུས་པ་དགོས་སོ། །དེ་བསྐྱེད་པ་
 ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདུན་པ་བྲག་པོ་རྒྱན་ལྡན་པ་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱར་ནི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་དད་པ་བཏན་པོ་དགོས་པས་ཐོག་མར་ཉིང་དེ་
 འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་པའི་དད་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །འདི་དག་གི་གོ་རིམ་
 ནི་ཉམས་སུ་སྤངས་ནས་བཏྲས་ན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ངེས་པས་གནད་དམ་པར་བཟུང་སྟེ།
 དབུས་མཐའ་ལས། གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་ལ་གནས་ནི་འདུན་པ་སྟེ་ཚུལ་བའི་གནས་སོ། །གནས་པ་ནི་ཚུལ་བའི་མཚན་འབྲས་
 སོ། །འདུན་པའི་རྒྱ་ནི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པའོ། །ཚུལ་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་
 པའོ། །འདིར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཞི་གནས་བྱུང་ན་སེམས་ལ་
 དགའ་བ་དང་ལུས་ལ་བདེ་བ་རྒྱས་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་ལུས་སེམས་ཤིན་
 ཏུ་སྤངས་པ་རྟོག་པས་སེམས་དགའ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གང་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་བྱུང་བ་དང་། རང་
 དབང་མེད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བ་ཞི་བས་ཉེས་སྦྱོང་མང་པོ་མི་འབྱུང་ཞིང་དགའ་
 བ་གང་བྱེད་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་དང་རྩ་འཁྱུལ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ནམས་བསྐྱབ་རུས་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་བུ་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་

གི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་སྤྱར་དུ་གཙོད་ཀྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གང་བསམས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ལ་སྟོན་ཤུགས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྟོམ་སྟེ། འདི་སྐྱེས་ན་ནང་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ལ་རྒྱན་དུ་བསྐྱུལ་བས། ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པར་སྤྲ་ཞིང་ཐོབ་ཟིན་ནས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསྟོམ་པ་ལ་འཇུག་པས་ཉམས་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་གང་ལ་འཇུག་^[1]པའི་གཞི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལ་སེམས་ངེ་ལྟར་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམིགས་པ་སྤྱིའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམིགས་པ་དངོས་བསྟན་པ་དང་། གང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་པའི་རྣམ་གངས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་པའི་དམིགས་པ་བཞི་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་བྲབ་པའི་དམིགས་པ་དང་སྤྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དང་། མཁས་པའི་དམིགས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་བྲབ་པའི་དམིགས་པ་ལ་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་དངོས་སོའི་མཐའ་དང་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའོ། །དེ་ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཞག་པ་ནི་གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་གཉིས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པའོ། །གཟུགས་བརྟན་ནི་གང་ལ་དམིགས་པའི་དམིགས་པ་རང་མཆན་པ་དེ་དངོས་མིན་པར་དེའི་རྣམ་པ་སྟོལ་སྤྱང་བའོ། །དེ་ལ་དམིགས་ནས་དབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་པས་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ནོ། །ཡང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་མི་དབྱེད་པར་སེམས་འཛིག་པའི་ཆེ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བྱའོ། །གཟུགས་བརྟན་དེ་དམིགས་པ་གང་གི་གཟུགས་བརྟན་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། སེམས་གང་ལ་འཛིག་པའི།

ཡིན་སྟེ་ན། སྤྱད་པ་རྣམས་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ་ལྟ་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་པར་སྤྱོད་བའི་དམིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ནས་རྣམས་པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་བྱ་
ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ནི་དངོས་པོའི་མཐའ་ཡིན་ཏེ་འདི་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་འདི་ལས་གཞན་པ་
མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཇི་སྟེད་པའི་དངོས་པོའི་མཐའ་དང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་ཀྱི་གཞན་དུ་མི་གནས་
སོ། །ཞེས་པའི་ཇི་སྟེད་པའི་དངོས་པོའི་མཐའ་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་ཇི་སྟེད་པ་ནི་བྱང་པོ་ལྟར་འདུས་
བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་བཙུག་དང་སྤྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་བདེན་
བཞིར་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འདུས་ཀྱི་དེ་པན་ཆད་དུ་གཞན་མེད་པའོ། །ཇི་སྟེད་པ་ནི་
དམིགས་པ་དེ་དག་གི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་རིགས་པས་བྱུབ་པའི་དོན་ནོ། །འབྲས་
བྱའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ནི་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུབ་པ་སྟེ་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྟན་ལ་
ཞི་ལྟག་གིས་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱས། ལན་མང་དུ་བྱས་
པའི་མཐུས་རང་རང་གི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་ནས་གནས་གྱུར་པའོ། །

སྤྱད་པ་རྣམས་པར་སྤྱོད་བ་ནི། འདོད་ཆགས་སོགས་ལ་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པ་རྣམས་པར་
སྤྱོད་བའི་དམིགས་པ་སྟེ་མི་སྤྱུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་
དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་སྟེ་ལྟོ། །དེ་ལ་མི་སྤྱུག་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྤྱོད་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་སོ་སྤྱུག་
ནི་ནང་གི་མི་སྤྱུག་པ་དང་རྣམས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མི་སྤྱུག་པ་སྟེ་མི་གཙང་
བའི་མི་སྤྱུག་པའི་རྣམས་པ་སྤྱོད་ལ་ཤར་བ་ལ་སེམས་འཛིན་པའོ། །མཛའ་བོ་དང་དག་བོ་དང་བར་མ་
གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་པན་བདེ་བསྐྱུབ་པའི་བསམ་པ་ནི་བྱམས་
པ་སྟེ་བྱམས་པའི་འཛིན་སྤངས་དེའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་འཛིན་པ་ལ་བྱམས་པ་
ལ་དམིགས་པ་ཞེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་བྱམས་པར་གསུངས་པའོ། །རྟེན་འབྲེལ་ལ་
དམིགས་པ་ནི། དུས་གསུམ་དུ་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཙམ་གྱི་

འབྲས་བུ་འབྲུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ལས་བྱེད་པ་སོ་དང་འབྲས་བུ་
ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་སོ་མེད་པའི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་དམིགས་ཏེ་སེམས་འཛིན་པའོ། །ཁམས་ཀྱི་རབ་
དབྱེ་ལ་དམིགས་པ་ནི། ས་དང་རྩ་དང་མེ་དང་རྩྱ་དང་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དུག་
གི་ཆ་རྣམས་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་འཛིན་པའོ། །དབུགས་འབྲུང་རྩབ་
ལ་དམིགས་པ་ནི། རྩྱ་བྱི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བགྱང་བ་དང་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་སེམས་གཞན་དུ་མི་
གཡེང་བར་དམིགས་པའོ། །མཁས་པའི་དམིགས་པའང་ལྟ་སྟེ། སྤང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པའོ། །དེ་ལ་སྤང་སོ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་
སྤང་སོ་སོགས་ལྟ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་སྤང་སོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་བདག་དང་བདག་གི་
བ་མེད་པར་ཤེས་པའོ། །ཁམས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་བཙེ་བརྒྱུད་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་
པ་ནི་ཁམས་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་ས་སོན་ལས་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་རྟེན་ཤེས་པའོ། །སྐྱེ་མཆེད་ནི་
མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་རྣམ་
ཤེས་དུག་གི་བདག་སོའི་རྟེན་དང་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ནི་དམིགས་པའི་རྟེན་དང་འགགས་མ་ཐག་
པའི་ཡིད་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟེན་དུ་ཤེས་པའོ། །རྟེན་འབྲེལ་ནི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་
མཁས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་བ་དང་བདག་མེད་པར་ཤེས་པའོ། །གནས་
དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ནི་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྲུང་བ་གནས་ཡིན་ལ་མི་དགེ་བ་
ལས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིད་འོང་འབྲུང་བ་གནས་མིན་པ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མཁས་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་
པའོ། །འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་མཁས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ་བྱད་པར་ནི་འདིས་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་རྣམས་
ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །འདི་དག་ནི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ནི་སྤང་སོ་ལ་སོགས་པ་དེ་
དག་གང་དུ་ངེས་པའི་འཛིན་སྤངས་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་སེམས་འཛིན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་
པར་སྤྱོད་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་སོན་ཉམས་སྤྲད་པར་བྱེད་པ་ཙམ་དང་ས་སོན་ཅད་ནས་སྤྱོད་བ་

སྟེ། དང་པོའི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་ས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་གྱི་ས་ལོག་
 མའི་རགས་པ་དང་གོང་མའི་ཞི་བ་ཡིན་ལ་གཉིས་པའི་དམིགས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་མི་རྟག་པ་
 ལ་སོགས་པ་བརྩ་བྱ་གོ། །འདི་དག་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་ནི་མི་དཔྱོད་
 བར་ཡུལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་ངེས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གི་སྒྲི་ནས་སེམས་
 འཛིན་པའོ། །སྒྲི་མ་རིམ་བར་བ་ལས་དམིགས་པ་གསུམ་གསུངས་ཏེ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་
 གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞོལ་བ་དང་འབབ་པ་དང་བབ་པའོ་ཞེས་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱས་ཏེ་དེ་ལ་སེམས་འཛིན་ག་དང་། ཇི་ཅམ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་བསྐྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱང་པོ་
 སོགས་ལ་དམིགས་པ་དང་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་ལ་སེམས་འཛིན་
 པའོ། །ཕྱང་པོ་སོགས་ལ་འཛིན་ཚུལ་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོ་ལྷར་འདུ་ལུགས་ཤེས་
 བར་བྱས་ལ་དེ་ནས་དེ་དག་གི་ནང་དུ་རིམ་གྱིས་བསྐྱས་ཟིན་པ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་
 འཛིན་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལ་གོམས་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལྟར་སྤྱད་
 བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་འང་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕྲོ་བར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་སྤྱད་པའི་ཏིང་
 རེ་འཛིན་སྐྱེའོ། །འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་མན་ངག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཁམས་དང་
 སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེར་བསྐྱས་ཟིན་པ་དང་སེམས་འཛིན་པའོ། །དེ་ལ་སྤྱད་
 བ་རྣམས་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་འཆད་པ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ལྷག་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་
 ཆགས་སོགས་ལྷག་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་སོགས་བསྐྱོག་སྒྲ་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཏིང་
 རེ་འཛིན་འཛོམ་པར་སྐྱབས་དམིགས་པ་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། མཁས་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་
 ནི་ཆོས་དེ་དག་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷག་
 མཐོང་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་
 བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་སྤྱིའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བས་དོན་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་བའི་

དམིགས་པ་ནི་དམིགས་པ་སྒྲ་མ་དེ་དག་ལས་བྱུང་ན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་
དང་ལྷན་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་པས་
གང་དག་དེུ་དང་ཤིང་བྱ་སོགས་ལ་དམིགས་ཏེན་བྱས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པ་ནི་ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་བབྱུང་ན་མཆན་འཛིན་དུ་འགོ་
སྟམ་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ལ་མི་གཏོད་པར་ཏེན་མེད་དུ་འཛོག་པ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་
བསྐྱོམ་པར་འདོད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་ཚུལ་གཏན་མ་གོ་བའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
དེའི་ཆེ་ཤེས་པ་མེད་ན་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་ནི་
ཅི་ཞིག་ཤེས་པས་ཤེས་པར་འཛོག་པའི་ཤེས་བྱ་འདོད་དགོས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཡོད་ན་ནི་དེ་ཉིད་སྟོ་
དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་དང་དམིགས་པ་དང་ཤེས་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཡང་མཆན་འཛིན་དུ་འདོད་དགོས་པས་ལུགས་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱོམ་དུ་འགོ་མི་འགོ་ནི་ཡིན་ལུགས་ཉོགས་པའི་ལྟ་བུའི་ཐོག་ཏུ་
བཞག་ནས་བསྐྱོམ་མི་བསྐྱོམ་གྱིས་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་ལ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་དང་རྟོག་པའི་སྟོ་
ནས་འཛོག་པ་མིན་ཏེ་རྒྱས་པར་འོག་ནས་སྟོན་ནོ། །དམིགས་ཡུལ་མེད་པར་འཛོག་པར་འདོད་
པ་དེས་ཀྱང་རང་གི་སེམས་འདི་ཅི་ནས་ཀྱང་ཡུལ་གང་ལའང་མི་འསྟོ་བ་དེ་ལྟར་བབྱུང་ངོ་སྟམ་པ་
སྟོན་དུ་བཏང་ནས་སེམས་འཛིན་དགོས་པས་དམིགས་པ་སེམས་ཙམ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་
པ་གང་དུའང་མི་འསྟོ་བར་འཛིན་པ་དེས་པར་བྱ་དགོས་པས་དམིགས་པ་མེད་པར་འདོད་པ་རང་
གི་སྟོང་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབས་པའི་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་
དམིགས་པ་མང་དུ་བཤད་ལ་དེ་དག་གི་དགོས་པའང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སེམས་འཛོག་
པའི་དམིགས་ཏེན་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །སྟོམ་རིམ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་དེས་པ་

མེད་པར་བཤད་པ་དང་། ལམ་སྟོན་ལས། དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ནི་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ངེས་གཟུང་དུ་མི་དགོས་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དམིགས་པ་གང་
འདུག་ཆད་ལ་བྱ་བར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །

གང་ཟག་གང་གིས་གང་ལ་དམིགས་པར་བྱ་བ་བསྟན་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་
ནས་ནམ་ཉོག་ཤས་ཆེ་བའི་བར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི། ནམ་གྲུས་ཁྱས་པ་ཉན་སར་བྱངས་པ་ལས།
ནམ་གྲུ་གལ་ཏེ་དགོས་པ་ལྟར་ལྟོང་བ་ལྟོང་སྟོང་པ་དེ་འདོད་ཆགས་སྟུང་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་
ན་ནི་དམིགས་པ་མི་སྟུག་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེ་སྤང་སྟུང་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
ནི་བྱམས་པ་ལའོ། །གཏི་ཐུག་སྟུང་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྒྱུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་ལའོ། །ང་རྒྱལ་སྟུང་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་
བྱེད་དོ་ཞེས་དང་། ནམ་པར་ཉོག་པ་སྟུང་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དབུགས་རྩབ་པ་དང་དབུགས་
འབྱུང་བ་བྱན་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དེ་དེ་ལྟར་ན་དེ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དམིགས་པ་
ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་གང་
ཟག་གང་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་ཐུག་དང་ང་རྒྱལ་དང་ནམ་པར་ཉོག་པ་སྟུང་པ་དེ་དག་
གིས་ནི་རེ་ཞིག་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྟུང་པ་ནམ་པར་སྟོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྟུང་པ་ནམ་པར་སྟུང་
བར་བྱ་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་གནས་པ་ཉོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་
སོ་སོར་ངེས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་ན་དེ་དག་གིས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དམིགས་པ་དེས་བཙོན་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ངེས་པར་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་བཙོན་པར་བྱའོ། །ཆ་མཉམ་པར་
སྟུང་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ནི་སྤང་བཤད་པའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ལས་
གང་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ལ་སེམས་བརྩུང་བས་ཚོག་གི་ངེས་པ་ཅན་མི་དགོས་ཏེ། ཉན་ས་
ལས། ཆ་མཉམ་པར་སྟུང་པ་དེས་ནི་སེམས་གནས་པ་ཉི་ཆེ་ཙམ་གྱི་ཕྱིར་གང་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་

བ་དེ་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་ཡི་སྤྱད་པ་ནམ་པར་སྤྱད་བའི་ཕྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པ་
རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་བའང་དེ་བཞེན་དུ་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་
ཆགས་སོགས་ལྟ་ལས་ཆེ་བ་ནི་སྤྱོད་པ་སྤྱ་མར་ཆགས་སོགས་ལྟ་ཀུན་དུ་བསྟེན། གོམས་པར་བྱས།
ལན་མང་དུ་བྱས་པས་ཆགས་སོགས་ལྟའི་ཡུལ་རྒྱུད་དུ་ལའང་ཆགས་སོགས་ལྟ་དག་པོ་དང་རྒྱུན་
རིང་སྤྱོད་བའོ། །ཆ་མཉམ་པར་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱོད་པ་སྤྱ་མ་ནམས་སུ་ཆགས་སོགས་ཀུན་དུ་མ་བསྟེན།
གོམས་པར་མ་བྱས། ལན་མང་དུ་མ་བྱས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་མ་བལྟས། སུན་མ་སྤྱད་
བས་དེ་དག་གི་ཡུལ་ལ་ཆགས་སོགས་ལས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུན་རིང་མི་སྤྱོད་ཡང་ཆགས་སོགས་ལྟ་
མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུད་བའི་སྤྱོད་པ་གཞན་དུ་ཆགས་སོགས་ཀུན་དུ་བསྟེན་
པ་སོགས་མ་བྱས་ཤིང་ཉེས་དམིགས་སུ་བལྟ་བ་སོགས་བྱས་པས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་
པོ་དང་མང་པོ་དང་ལྷག་པ་ལ་ཆགས་སོགས་བྱལ་བར་སྤྱོད་ལ། ཡུལ་འབྲིང་དང་རྒྱུད་དུ་ལ་གཏན་
མི་སྤྱོད་བའོ། །དེ་ཡང་ཆགས་སོགས་ལྟ་ལས་ཆེ་བས་ནི་ཡུན་རིང་པོ་དང་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པས་
ནི་ཉ་ཅང་ཡུན་རིང་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱུད་བས་ནི་སྤྱར་བ་སྤྱར་བར་སེམས་གནས་པ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་བརྩོན་པའང་། རྣམ་གྲུས་ཞུས་པ་ལས།
རྣམ་གྲུ་གལ་ཉེ་དགོས་སྤོང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དེ་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པའམ་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང་སྟོག་དང་སྤྱོད་པ་པོ་དང་གསོ་བ་
དང་གང་ཟག་གི་དངོས་པོ་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྤྱད་པོ་ལ་མཁས་པ་ལ་སེམས་ཉེ་
བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱུ་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ལའོ། །རྟེན་
ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྤྱོད་པ་ཆེད་ལ་མཁས་པ་ལའོ། །མི་རྟག་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་
དང་བདག་མེད་པ་ལ་ཀུན་དུ་རྫོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་མཁས་

བ་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཉེ་དམིགས་པ་འདི་ལྟ་གས་གཙོ་བོར་སྒྲིངས་པ་སྒྲིག་པར་བྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་
 སྐྱོང་བའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གང་གིས་སེམས་གཏོད་པའང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འདོད་པའི་
 ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་
 ཉིད་དང་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་ཞི་བ་ཉིད་ལོ། །གཟུགས་རྣམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་
 བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་རགས་པ་ཉིད་དང་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་
 ཀྱི་ཞི་བ་ཉིད་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །འཇིག་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་སྐྱོ་
 བར་འདོད་ཅིང་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བདེན་པ་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བདེན་པ་
 ཀྱན་འབྱུང་དང་བདེན་པ་འགོག་པ་དང་བདེན་པ་ལམ་ལ་སེམས་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དམིགས་པ་འདི་རྣམས་ནི་ལྷག་མཐོང་གིས་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱེད་པ་དང་ཞི་གནས་
 ཀྱིས་འཇོག་སྒྲོམ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པར་འགྲོ་བས་ཞི་གནས་ཁོ་ནའི་དམིགས་པ་མ་
 ཡིན་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་ཞི་གནས་གསར་དུ་བསྐྱབ་པའི་དམིགས་པར་རུང་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཞི་གནས་
 གྲུབ་ཟིན་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་པའི་སྐབས་
 སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པའི་རྣམ་གངས་བསྟན་པ་ནི། གང་ལ་སེམས་བརླང་བའི་གཞི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་དམིགས་ཉེན་སྤར་བཤད་པའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ནམ་རྣམ་
 པ་སྒོ་ལ་སྤང་བ་དེའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ནི། ཉན་ས་ལས། གཟུགས་བརྟན་དེ་ཡང་གཟུགས་བརྟན་
 ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་མཚན་མ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་སྒྲིད་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ཀྱི་ཐབས་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཉེན་དང་ནང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལུས་
 དང་སྤང་བརྟན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པའི་གཟུགས་བརྟན་
 དེའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐབས་སུ་བབ་

པའི་དམིགས་པ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། འོ་ན་དམིགས་པ་དུ་མ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་འདིར་དམིགས་
པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་སྦྲུལ་ན། དེ་ནི་སྤར་བྲངས་པའི་མདོ་སྡེ་ལྟར་གཅིག་དུ་མ་
ངེས་ཏེ་གང་ཟག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་དམིགས་པ་སོ་སོ་ལ་བྱ་དགོས་ལ་བྱད་པར་དུ་ཞི་གནས་མ་
མཐའ་ཞིག་ངེས་པར་བསྐྱབ་ན་འདོད་ཆགས་ཤིང་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ན་ནི་དམིགས་པ་ངེས་
པ་ཅན་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་རྗེས་མཐུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་སྤིང་ཀྱང་
ཞི་གནས་དངོས་མི་འཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱད་པ་རྣམས་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ་ལ་སྤྱངས་ཀྱང་ཡུན་ཤིན་
དུ་རིང་སོ་མ་གཏོགས་པར་ཞི་གནས་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ན་སྤྱད་པ་རྣམས་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ་
དོར་བས་མི་འགྲུབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་པའི་བྱིར་རོ། །བྱད་པར་དུ་རྣམ་ཏོག་ཤིང་ཆེ་བས་ནི་ངེས་པར་
རྒྱང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གང་ཟག་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པའམ་ཉོན་མོངས་རྒྱང་བའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་པ་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡིད་གང་སྟོབ་
ལ་དམིགས་ཏེན་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མདོན་སྦྲུལ་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས། སྟོམ་རིམ་བར་པ་དང་ཐ་མ་ལས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱབ་པ་གསུངས་ལ། སྟོབ་དཔོན་བྱང་
རྒྱལ་བཟང་པོས་ཀྱང་། འདིར་ཞི་གནས་ནི་གཉིས་ཏེ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་འཐོབ་པ་དང་ཁ་བྱིར་
བལྟས་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་ལའང་གཉིས་ཏེ་ལུས་ལ་དམིགས་པ་དང་
ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །དེ་ལ་ལུས་ལ་དམིགས་པ་ལའང་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཉིད་ལ་
ལྟའི་རྣམ་པར་དམིགས་པ་དང་། ཀེང་རུས་ལ་སོགས་པ་མི་སྤྱག་པར་དམིགས་པ་དང་། ཁ་ལྗོངས་
ལ་སོགས་པ་མཚན་མ་བྱད་པར་ཅན་ལ་དམིགས་པའོ། །

ལུས་ལ་བརྟེན་པ་ལའང་ལྟ་སྟེ། དབུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་མཚན་མ་སྟོམ་ལ་དམིགས་
པ་དང་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་པ་དང་འོད་ཟེར་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དམིགས་པ་དང་དགའ་བ་དང་བདེ་

བ་ལ་དམིགས་པའོ། །ཁ་ཕྱིར་བལྟས་པ་ལ་དམིགས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ་བྱད་པར་ཅན་དང་པལ་
 པའོ། །དེ་ལ་བྱད་པར་ཅན་ལ་གཉིས་ཏེ་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པ་དང་གསུང་ལ་དམིགས་པའོ་ཞེས་མང་
 བོ་ཞིག་བཤད་དེ། ལམ་སྟོན་འགྲེལ་བར་ཡང་དེ་བྱངས་སོ། །དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སེམས་
 འཛིན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ཡིན་པས་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་དེ་
 རྣམ་པ་གསལ་ཞིང་བརྟན་ན་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་དང་སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་གསོག་པའི་
 ཞིང་དང་བཤགས་བསྐྱམ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་སྦྱོང་བའི་ཞིང་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱད་ཤིན་
 ཏུ་ཆེ་བ་དང་། སྤར་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མདོ་བྱངས་པ་ལྟར་འཆི་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྗེས་
 སུ་བྱན་པ་ལས་མི་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་གསང་སྤགས་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོམ་ན་ལྟའི་
 རྣལ་འབྱོར་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱད་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་མང་བོ་སྤར་སྟེ། འདིའི་པན་ཡོན་དང་
 སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱ་ཚུལ་རྒྱས་པར་ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་བཞུགས་པའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱི་མདོ་ན་ཆེས་གསལ་བར་བཞུགས་པས། སྟོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ངེས་པར་
 དེར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི་འདིར་ནི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྱིས་སོ། །དེས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་
 འགྲུབ་ལ་དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་གཞན་ཡང་ཞར་ལ་འཐོབ་པའི་དམིགས་རྟེན་འཚོལ་བ་ནི་ཐབས་
 ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ངི་འབྲ་བ་ཞིག་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་བྱེད་ཅེ་
 བ། སྟོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་
 རི་ལྟར་མཐོང་བ་དང་རི་ལྟར་ཐོས་པ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་དེ་ཡང་གསེར་བཙོ་མའི་མདོག་བཞིན་དུ་སེར་ལ་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་
 བཟང་པོས་བརྒྱན་པ་འཁོར་གྱི་ནང་ན་བཞུགས་ཤིང་ཐབས་སྤྲ་ཚོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
 མཛད་པར་རྒྱན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིང་བ་དང་གོད་པ་
 ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱས་ལ་ངི་སྤྱིད་དུ་དེ་མདུན་ན་བཞུགས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་

གྱུར་པ་དེ་སྤིང་དུ་བསམ་གཏན་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་།
གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ལུས་ཀྱིས། །འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཀུན་ཏུ་མཛེས་པ་སྟེ། །དམིགས་
པ་དེ་ལ་གང་གི་སེམས་འཇུག་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་མཉམ་གཞག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་རྟེན་བྱའོ། །དེ་ཡང་གསར་དུ་སྒྲོམ་བསྐྱེད་པ་དང་རང་བཞིན་
གྱིས་བཞུགས་པ་གསལ་འདེབས་པ་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ནི་དད་པ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱད་ཆེ་ཞིང་ཐེག་
པ་ཐུན་མོང་བའི་སྐྱབས་དང་ཡང་མཐུན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ཅིན་གསལ་འདེབས་པའི་
རྣམ་པར་བྱའོ། །སྔོན་དུ་སེམས་གང་ལ་འཛིན་པའི་གཞི་དམིགས་རྟེན་ཆོལ་བ་ན་གྲིས་སྐྱེ་དང་
ལྷགས་མ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པའི་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཞིག་བཙལ་ལ་ཡང་ཡང་བལྟ་ཞིང་དེའི་
མཚན་མ་བཟུང་ནས་ཡིད་གྱི་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་གོམས་སུ་གཞུག། །ཡང་ན་སྒྲ་མས་ལེགས་
པར་བརྟེན་སྤྲད་པ་ཐོས་པའི་དོན་བསམ་ཞིང་ཡིད་ངོར་འཆར་དུ་གཞུག་ལ་དམིགས་རྟེན་བཙལ་
བར་བྱའོ། །དམིགས་རྟེན་ཡང་གྲིས་སྐྱེ་དང་ལྷགས་མ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་
དངོས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་པོ། །

ཁ་ཅིག་སྐྱེ་གཞུགས་མདུན་དུ་བཞག་པ་ལ་མིག་གིས་བལྟས་ནས་ཉར་སྒྲོམ་བྱེད་པ། སྒྲོབ་
དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤེས་བཀག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་མི་བསྐྱབ་
ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་
པའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་དགོས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་དམིགས་ཡུལ་དངོས་ཀྱི་དོན་སྤྱིའམ་གཞུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་གསུངས་
པའི་བྱིར་རོ། །སྐྱུའི་ཆ་སྤྱོད་རགས་གཉིས་ཀྱང་དང་པོར་རགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལ་བརྟན་པ་
ན་བྱིས་སྤྱོད་པ་ལ་དམིགས་དགོས་པར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་གསུངས་ཤིང་སྔོང་བ་ལའང་རགས་པ་
ཤིན་ཏུ་འཆར་སྐྱབས་སྐྱུའི་རགས་རིམ་ནས་དམིགས་རྟེན་བྱ་དགོས་ལ། བྱད་པར་དུ་གཤེད་ཆེ་

བ་ནི་འཆད་པ་ལྟར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་འདོད་འདྲ་ཞིག་མ་གྲུབ་བར་དུ་དམིགས་པ་རིགས་མི་མཐུན་
མང་པོ་ལ་སྒྲོས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱེད་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་སྟེ། དམིགས་པ་མི་འདྲ་
བ་མང་པོ་ལ་འཕོས་ཀྱིན་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབས་ན་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབས་པའི་གཞུང་ཆད་ལྡན་ས་སྟེ་དང་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་ལ་
སོགས་པར་ཐོག་མར་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབས་པའི་ཆེ་དམིགས་པ་གཅིག་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
བསྐྱབས་པར་བཤད་ཀྱི་དམིགས་པ་མང་པོ་ལ་སྒྲོ་བར་མ་གསུངས་སོ། །འཕགས་པ་དཔའ་ཕོས་ཀྱང་
གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། དམིགས་པ་གཅིག་ལ་བརྟན་ཚུལ་དུ། །ཡིད་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་པར་
བྱ། །དམིགས་པ་མང་པོ་བརྟུན་པ་ལས། །ཡིད་ནི་ཉོན་མོངས་འཁྲུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་བསམ་
གཏན་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ལ། །ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་
ལ། །ཡིད་ནི་དགེ་ལ་བཞག་པར་བྱ། །ཞེས་གཅིག་དག་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་ཆོག་
གིས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དང་པོ་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་རྟེན་ནས་ཕྱིས་
ནི་མང་པོ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཆེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཁྲགས་
པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྒྱས་པར་དམིགས་པར་བྱེད་
པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་དམིགས་པའི་
རྣམས་པ་མང་དུ་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཐོག་མར་སེམས་གང་ལ་འཛིན་པའི་དམིགས་རྟེན་རྟེན་པའི་ཆད་ནི། དབྱ་དང་
བྲག་གཉིས་དང་སྐྱའི་ཁོག་གཞན་དང་ཞབས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལན་འགའ་བྱང་གསལ་
གདབ་ལ། དེའི་མཐར་སྐྱའི་སྤྱི་ཡིད་ལ་བྱས་པ་ན་ཡིད་ངོར་ཡན་ལག་རགས་པ་རྣམས་ཆ་བྱེད་
ཙམ་ཞིག་འཆར་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་འོད་དང་བཅས་པའི་གསལ་པོ་མ་བྱུང་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་གིས་

ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་དེ་ལ་སེམས་བརྩུང་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདི་ལྟར་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་
ཤེས་བྱས་ནས་སེམས་མི་འཛིན་པར་དེ་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་ཞིག་འདོད་ནས་ཡང་ཡང་གསལ་
བཟབ་ན་དམིགས་པ་ཅུང་ཟད་གསལ་དུ་འགོ་ཡང་སེམས་གནས་ཆའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མི་རྙེད་པར་
མ་ཟད་རྙེད་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་ལ། དམིགས་པ་ཆེར་མི་གསལ་ཡང་ཆ་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་དམིགས་
པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་བརྩུང་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱར་དུ་རྙེད་ཅིང་། དེ་ནས་གསལ་བ་ལ་བོགས་བཏོན་
པས་གསལ་ཆ་བདེ་ལྷག་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤེའི་གདམས་པ་
ལས་འབྱུང་སྟེ་གལ་ཆེ་བར་སྤང་རོ། །དམིགས་རྟེན་འཆར་ལུགས་ལ་སྤྱི་བཞི་ཆོན་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་མཛད་པ་སྤང་མོད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་རིགས་ཀྱིས་རྣམ་པ་འཆར་དཀའ་སྤྱི་དང་ཤར་བ་
ལ་ཡང་གསལ་མི་གསལ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱང་བརྟན་མི་བརྟན་སྤྱི་ཆོགས་པ་ཞིག་སྤང་བས་ངེས་པ་
མེད་དོ། །གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ལྟའི་རྣམ་འབྱོར་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་ལྟའི་རྣམ་པ་གསལ་པོ་ངེས་
པར་བསྐྱབ་དགོས་པས་དེ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་ཐབས་དུ་མ་ནས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བྱ་དགོས་ཀྱི།
འདིར་ནི་ལྟའི་རྣམ་པ་ཆེས་འཆར་བར་དཀའ་ན་སྤར་བསྟན་པའི་དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་ལ་
བྱས་ནས་སེམས་བརྩུང་བས་ཆོག་སྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཙམ་ཞིག་གྲུབ་པ་དགོས་པའི་
གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཡང་ལྟ་སྤྱི་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབ་ན་ནི་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་
ཡང་སེམས་བརྩུང་ན་འདོད་དོན་མི་འགྱུར་བས་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྟེང་དུ་སེམས་བརྩུང་དགོས་ལ།
དེ་ཡང་རྩུང་ཆད་ཀྱིས་སྤྱིའི་སྤྱི་ལ་བརྩུང་ཞིང་སྤྱི་དེའི་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་ཆེས་གསལ་བར་སྤང་ན་
དེ་ལ་བརྩུང་། དེ་མི་གསལ་བར་སོང་ན་ཡང་སྤྱི་ལ་བརྩུང་རོ། །དེའི་ཆེ་སེར་པོ་བསྟོམ་འདོད་པ་
ལ་དམར་པོ་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་ཁ་དོག་མ་ངེས་པ་དང་བཞུགས་པའི་དབྱིབས་ཅན་བསྟོམ་འདོད་པ་ལ་
བཞེངས་པའི་དབྱིབས་ཅན་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་མ་ངེས་པ་དང་། གཅིག་བསྟོམ་པར་འདོད་པ་
ལ་གཉིས་ཤར་བ་ལྟ་བུའི་གངས་མ་ངེས་པ་དང་། ཆེ་བ་བསྟོམ་པར་འདོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་ཤར་

བ་ལྟ་བུའི་ཆེ་ཆུང་མ་ངེས་པ་བྱུང་ན། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་དུ་ཡེ་མི་རུང་བས་རྩ་བའི་དམིགས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་རྟེན་བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་སེམས་རིམ་ལྟར་གཏོང་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྐྱོན་མེད་པའི་ལུགས་བཞག་
པ་དང་། སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ལུགས་བསལ་བ་དང་། སྐྱན་གྱི་ཆོད་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སེམས་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་མི་
རྟོག་པའི་གནས་ཆ་དང་ལྡན་པའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བདེ་བ་བསྐྱན་ནས་གསུམ་དུ་བྱེད་ལ། གཞན་
དག་དྲངས་པ་ཡང་བསྐྱན་ནས་བཞེར་བྱེད་ཀྱང་དྲངས་པ་ནི་ཁྱད་པར་དང་པོར་འདུས་པས་བྱུང་དུ་
སྐྱོས་མི་དགོས་ལ། ཚོར་བ་སེམས་པའི་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་དགའ་བདེ་ནི་སྐབས་འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འབྱུང་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མཆུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་ཞིང་། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་
རྟེན་ལ་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱང་ལུས་བདེ་དང་སེམས་
བདེ་གང་དང་ཡང་མཆུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་བས་འདིར་མ་བབྲངས་སོ། །གསལ་ཆའི་ངར་ཆེ་བ་
ཡང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་ཀྱང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་
ལས། གཟུགས་མེད་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་དབང་
ཐོབ་པ་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་བསམ་གཏན་གྱིས་སས་བསྐྱས་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པས་གསལ་བའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་
སྐྱོན་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གསལ་ཆའི་ངར་ཐོན་པ་ལ་ནི་བྱིང་བས་བར་དུ་གཙོད་ལ། རྩེ་གཅིག་པའི་
མི་རྟོག་པ་ལ་ནི་རྟོག་པས་བར་དུ་གཙོད་པས་བྱིང་རྟོག་གཉིས་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམས་དག་འབྲུབ་པའི་
གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱིང་རྟོག་པ་རགས་རྣམས་ལེགས་

པར་ངོས་ཟེན་པ་ཞིག་དང་ངོས་ཟེན་ནས་དེ་གཉིས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོར་
ལུགས་རྣམ་དག་ཅིག་མི་ཤེས་ན། ལྷག་མཐོང་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ་ཞི་གནས་ཀྱང་སྦྱེ་བ་མི་སྲིད་པས་ཉིང་
ངེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྟོ་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ཚུལ་དེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་བྱིང་གོད་ནི་
ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་འགལ་རྒྱུ་ཡིན་ཅིང་། འགལ་རྒྱུ་ངོས་འཛིན་པ་དང་འགོག་ཚུལ་དངོས་ནི་
འོག་ཏུ་སྟོན་པས་འདིར་ནི་ཞི་གནས་འགྲུབ་པའི་མཐུན་རྒྱུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་ཚུལ་བརྟུན་པར་
བྱའོ། །འདི་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཆ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་
དམིགས་པ་ལ་རྒྱུན་ལྷན་དུ་སྟོན་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ནི་སེམས་རྩ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་ཐབས་གཅིག་དང་། གཡེངས་མ་གཡེངས་དང་གཡེང་བར་
འགྱུར་མི་འགྱུར་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་གཉིས་དགོས་པའི། དང་པོ་ནི་བླ་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་
ཤེས་བཞིན་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། བླ་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ནི་ཉེ་བར་གཏོད་
པར་བྱེད་པ་སྟེ་གཅིག་གིས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པས་
སེམས་འཕྲོ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བླ་པ་ཉམས་ནས་དམིགས་པ་
བརྟུན་ན་ཡེངས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དམིགས་པ་སྟོར་བར་འགྱུར་བས་དམིགས་པ་མ་བརྟུན་པའི་བླ་
པ་རྩ་བ་ཡིན་ནོ། །བླ་པ་དེས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་ཚུལ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་
དམིགས་ཉེན་གསལ་བཏབ་ནས་མ་མཐའ་ཞིག་ཤར་བྱུང་བ་ན་དེ་ཤེས་པས་ཆེར་གྱིས་བཟུང་བའི་
འཛིན་སྐྱངས་ཤུགས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་ལ། སེམས་ཀྱི་འཕངས་མཐོ་བར་བྱས་ཏེ་གསར་དུ་གང་ལ་
ཡང་མི་དཔྱོད་པར་འཛོག་པའོ། །བླ་པ་ནི་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། བླ་པ་གང་ཞེ་ན་འདྲིས་པའི་
དངོས་སོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྟུན་པ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་
གསུམ་དང་ལྷན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྤར་མ་འདྲིས་པའི་
ཡུལ་ལ་བླ་པ་མི་སྦྱེ་བས་འདྲིས་པའི་དངོས་སོ་ལ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷན་པར་འདིར་ནི་སྤར་ངེས་

པར་བྱས་པའི་དམིགས་ཏེན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའོ། །རྣམ་པའམ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི།
 སེམས་ཀྱི་བརྗེད་པ་མེད་པ་ཞེས་པ་ཡུལ་དེ་སེམས་ཀྱིས་མ་བརྗེད་པའི་ཆ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ནི་
 དམིགས་ཏེན་མ་བརྗེད་པའོ། །མ་བརྗེད་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་གྱིས་ངེས་པ་དང་རང་གིས་དེ་ལ་རྟོག་
 པ་བརྟག་པ་ན་དམིགས་ཏེན་དེ་ནི་འདི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲ་མས་བསྟན་པ་བྲན་ཐུབ་པ་ཙམ་
 ལ་མི་ཟེར་གྱི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེ་ཐུ་རེ་བྲན་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཡེངས་པ་སྟེ།
 ཡེངས་ན་ནས་དེ་བྱང་ཙམ་གྱིས་བྲན་པ་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་དམིགས་ཏེན་ལ་སྤར་
 ལྟར་བཞག་ཟེན་པ་དང་འདི་ལྟར་དུ་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་སོ་སྟམ་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་
 གསར་དུ་མི་རྟོག་པར་སྟོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤུགས་མ་ཆད་པར་རྒྱན་སྟོང་བ་ནི་བྲན་པ་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་
 གནད་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །བྲེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། དམིགས་པ་ལས་སེམས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་
 བར་བྱ་བའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་ཏེ་འདུལ་བ་ནི་སྒྲང་པོ་ཆེ་འདུལ་བའི་དཔེས་
 གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོང་པོ་འམ་ཀ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་ལ་ཞགས་ཐག་ཤིན་ཏུ་སྒྲ་བ་དུ་མས་མི་
 བསྐྱེད་པའི་སྒྲང་པོ་བཏགས་ཏེ་སྒྲང་རྩིས་རི་ལྟར་བསྐྱབས་པ་ལྟར་བྱེད་ན་ལེགས། མི་བྱེད་ན་
 ལྷགས་ཀྱ་རྟོན་པོས་ཡང་ཡང་བཏབ་ནས་ཆར་བཅད་དེ་འདུལ་ལ་ལྟར། སེམས་སྒྲང་པོ་ཆེ་མ་དུལ་
 བ་དང་འདྲ་བ་འདི་ཡང་སྤར་བ་ཤད་པའི་དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ་བྲན་པའི་ཐག་པས་བཅིང་
 ཞིང་། དེ་ལ་སྟོད་དུ་མ་བརྟབ་ན་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་གཙགས་ནས་ཁད་གྱིས་ཁད་གྱིས་
 དབང་དུ་བྱ་སྟེ། དབུ་མ་སྟོང་པོ་ལས། ཡིད་ཀྱི་སྒྲང་པོ་ལོག་འགོ་བ། །དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་
 པོ་ལ། །བྲན་པའི་ཐག་པས་ངེས་བཅིངས་ནས། །ཤེས་རབ་ལྷགས་ཀྱས་རིམ་དབང་བྱ། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། སྟོམ་རིམ་བར་བ་ལས་ཀྱང་། བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ཐག་པས་ཡིད་ཀྱི་སྒྲང་
 པོ་ཆེ་དམིགས་པའི་སྟོང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གདགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུང་སྤྲ་མ་ལས་
 ཤེས་བཞིན་ལྷགས་ཀྱ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་ལ། ལུང་བྱི་མས་ཐག་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་

ནི་མི་འགལ་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་རྒྱན་ལྡན་དུ་འདོགས་པ་དངོས་ནི་བླ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་
བཞིན་ཡང་བརྒྱད་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བྱིང་བ་དང་རྫོད་པ་དངོས་སམ་
བྱིང་རྫོད་དུ་འགྱུར་བ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་གི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་
ཅ་བའི་དམིགས་པ་ལ་འཛོག་པའི་བྱིར་དང་། སྒར་བྲངས་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་
ཀྱང་། དན་ཤེས་གཉིས་ཀ་དམིགས་པ་ལ་ཉི་བར་གཏོད་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དན་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་དང་དན་པ་ཐག་པ་དང་འབྲ་བར་སེམས་དངོས་
སུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱན་ལྡན་དུ་འདོགས་བྱེད་དུ་གསུངས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་
བོའི་སྐྱོང་ཚུལ་ནི་དན་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་ཡིན་ལ། དན་པ་ཡང་ངེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་
ཅན་ཡིན་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱོང་བ་ན་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་དམ་པོ་མེད་པར་ཉད་དེ་འཛོག་
པ་ལ་སེམས་དྲངས་པའི་གསལ་ཆ་འོང་ཡང་། ངེས་ཤེས་ཀྱི་ངར་ཐོན་པའི་གསལ་ཆ་མི་ཐོན་པས་
དན་པ་སྟོབས་ཅན་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། དེའི་བྱིར་བྱིང་བ་ཕྱ་མོ་ཡང་མི་ཞེགས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་
སྐྱོན་ཅན་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་སྐྱུ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་ཉེན་གཞན་མི་འཛོག་པར་སེམས་མི་
རྟོག་པ་ཙམ་སྐྱོང་བས་ཀྱང་སེམས་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཞག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་གདམས་ངག་དན་ནས་དེ་ནས་སེམས་མི་འཕྲོ་བ་ལ་མི་ཡེངས་པར་བྱ་དགོས་ལ།
མི་ཡེངས་པ་དེ་ཡང་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པའི་དན་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་དན་པའི་སྐྱོང་
ཚུལ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་དེས་ཀྱང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཕགས་ཐོན་པའི་དན་པ་བསྟེན་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་འཕགས་བསལ་བ་ལ། བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་འདི་ལྟ་བུ་
ཡོད་དེ། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པ་འཕངས་ལེགས་པར་བསྟོད་དེ་བསྐྱིམས་ནས་མི་རྟོག་པར་
བཞག་པ་ན་བྱིང་བའི་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་མོད་ཀྱི་རྫོད་ཤས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་རྒྱན་འཕྱད་ཐུབ་
པ་མི་འོང་བ་མཐོང་ནས་རིག་པའི་གཟེངས་ཀྱང་སྤྲ། ལེགས་པར་བསྐྱིམ་པ་ཡང་སྐྱོད་པས་གནས་

ཆ་སྤྱད་པོར་སྐྱེ་བ་མཐོང་ནས་ཐབས་དེ་ནི་གདམས་ངག་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྤྱད་པོར་སྐྱེ་བ་སྤྱད་ནས་
 སྤྱོད་པ་རབ་ལ་སྐྱོམ་རབ་ཅེས་སྤྱད་གསངས་མཐོན་པོས་སྐྱོག་པར་སྤྱད་ངོ་། །འདི་ནི་བྱིང་བ་སྐྱེས་
 བ་དང་སྐོམ་སྐྱེས་བ་གཉིས་མ་བྱེད་པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་ནི་སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་བྱུང་བར་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཀྱི། སེམས་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་བརྟན་པ་
 གཅིག་བྱས་མི་ཆོག་གོ། །གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་སེམས་ཉོག་ཉོག་པོར་སོང་བའི་འཐིབས་པ་ཡོད་
 བ་བྱིང་བ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་མེད་པར་སེམས་དྲངས་པའི་གསལ་ཆ་ཡོད་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་
 ཡིན་ནོ་སྟེ་སྤྱད་ན། དེ་ནི་སྤྱད་པ་དང་བྱིང་བ་གཉིས་མ་བྱེད་པའི་གཏམ་དུ་སྤྱད་བས་འདི་རྣམས་
 རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེས་ན་བསྐྱེད་སྤྱད་པའི་རིག་པ་རང་ལྡན་དུ་བྱས་པ་ན་
 གསལ་ཆ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་ཤས་ཆེ་བས་གནས་ཆ་སྐྱེ་དགའ་ལ། དེ་ཏ་ཅང་སྤྱོད་ནས་བསྐྱེད་སྤྱད་པ་ན་
 གནས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་བྱིང་ཤས་ཆེ་བས་རང་ཐོན་པའི་གསལ་བ་མེད་ངོ་། །གྲིམས་དགས་པ་དང་སྤྱོད་
 དགས་པ་གང་དུ་ཡང་མ་སོང་བའི་དམ་སྤྱོད་རན་པའི་མཆོམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཟིན་དགའ་བའི་བྱིང་
 བྱིང་ཁྱོད་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེ་དགའ་བ་ལ་དགོངས་ནས། སྤོབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས།
 བཙུན་པ་བསྟེན་ན་ཁྱོད་པ་འབྱུང་འབྱུང་ཞིང་། །དེ་སྤངས་ན་ནི་ཁྱུ་པ་སྐྱེ་བར་འབྱུང་། །འདི་ཡི་
 རིགས་པར་མཉམ་འཇུག་ཆེད་དགའ་ན། །བདག་གི་སེམས་དགྲགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ཞེས་
 གསུངས་ཏེ་བཙུན་པ་བསྟེན་པ་ནི་བསྐྱེད་སྤྱད་པ་སྟེ་དེ་བྱས་ན་ནི་ཁྱོད་པ་འབྱུང་ལ། བསྐྱེད་
 པ་དེ་སྤངས་ཤིང་སྤྱོད་དགས་ན་སེམས་ནང་དུ་སྤྱོད་པའི་ཁྱུ་པ་སྐྱེ་བར་སྤྱད་བས་བྱིང་ཁྱོད་དང་
 བྲལ་ནས་ཆ་མཉམ་པར་གནས་པའི་སེམས་རིགས་པར་མཉམ་དུ་འཇུག་པ་ཆེད་དགའ་ཞེས་པའི་
 འོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེའི་འགྲེལ་བ་སངས་རྒྱས་ཞི་བས་མཛད་པ་ལས། བཙུན་པ་ནི་འདིར་དག་
 བའི་སྤྱོགས་ལ་མཛོན་པར་སྤྱོད་བས་བསྐྱེད་སྤྱད་ཏེ་འཇུག་པ་ལ་བྱ་ཡི། །ཞེས་དང་། ཁྱོད་པར་འབྱུང་
 བའི་ཉེས་པ་མཐོང་ནས་བཙུན་པ་དེ་སྤངས་ཏེ་ཚོལ་བ་བཏང་བར་གྱུར་ན་སེམས་ནང་དུ་ཁྱུ་ཞིང་།

ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་བཤགས་བསྟོད་ལས། འབད་པས་འཇུག་ན་ཁྱོད་པ་འབྱུང་འགྱུར་
ཞིང་། །དེ་སྟོན་ན་ནི་ཁྱུ་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །འདི་ཡི་དབུ་མར་བསྐྱབ་པའང་རྟེན་དཀའ་
ན། །བདག་གིས་སེམས་དགྲུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བསྒྲི། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་བར་
ཡང་། ཤིན་ཏུ་འབད་པས་བསྐྱིམས་ཏེ་འཇུག་ཅིང་ཚོལ་བ་ན་ནི་སེམས་དེ་ཁྱོད་ཅིང་གཡང་བ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བཅོམ་པས་ཚོལ་བ་ལས་ཀྱང་སེམས་གནས་པ་མི་རྟེན་ལ། དེ་ལྟར་དེ་
ཉིས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་འབད་པས་འཇུག་པའི་སེམས་དེ་སྟོན་ཅིང་ཚོལ་བ་
བཏང་བར་གྱུར་ན་ནི་དམིགས་པའི་ཡུལ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་གྱིས་སེམས་ནང་དུ་ཁྱུ་
ཞིང་བྱིང་བ་སྐྱེ་ཞིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བྱིང་ཁྱོད་
ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མར་བསྐྱབ་པའང་རིགས་པར་མཉམ་འཇུག་གི་ཉིང་དེ་
འཛིན་རྟེན་དཀའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སྟོན་པ་རབ་བྱས་པས་ཆོག་ན་དཀའ་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལས་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས་ཚུལ་དེས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པ་མི་རིགས་
པར་གསལ་ལོ། །ཤིན་ཏུ་སྟོན་པའི་སེམས་དྲངས་པ་ཅམ་གྱི་གསལ་ཆས་མི་ཆོག་པར་འཛིན་
སྟངས་ཀྱི་གིམས་ཆ་དགོས་པར་ནི། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། དེ་ལ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་
དང་ཡང་དག་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་བསྐྱིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་
དོ། །ཞེས་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགྲའི་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་ལྟར་གསུངས་
ཤིང་། སྒྲིམ་རིམ་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། བྱིང་བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་དམ་དུ་བཟུང་
ངོ། །ཞེས་དང་། སྒྲིམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནས་བྱིང་བ་ཞི་བར་བྱས་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་
དམིགས་པ་དེ་ཉིད་སེམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །སེམས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ཞེས་གསུངས་པས་ཡུལ་གསལ་བ་ཅམ་ལ་
མི་ཟེར་གྱི་སྟོའི་འཛིན་སྟངས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་དམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །

འདྲ་བའི་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་འདྲ་བའི་ཆེ་སྒྲིལ། འདི་མ་ཤེས་པར་བསྐྱེད་པའི་རྟགས་
 ལྟ་སྒྲིལ་ཇི་ཅམ་མང་དུ་བྱས་པ་ཅམ་དུ་བརྟེན་ངས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་དང་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་འབྱེད་
 པའི་ཤེས་རབ་རྟལ་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིལ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འདུག་པ་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་བརྟན་
 བོ་ཡོད་པར་སྒྲིལ་བ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་རྟོ། །དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བཞད་པ་ལྟར་འདྲ་བས་སེམས་དམིགས་
 པ་ལ་བརྟགས་པ་དེའི་ཆེ་དམིགས་པ་ལེགས་པར་འཛིན་ནམ་མི་འཛིན་གྱི་བྱ་ར་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་
 བསྐྱེད་དུ་བྱང་ངམ་སྒྲུབ་ན། འདི་ནི་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིལ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་ལྟར་གང་
 ལ་འདོད་པའི་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་དེ་ཉིད་ལ་བྱི་བཞིན་རྒྱུ་དུ་སེམས་བཞག་
 པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཉེ་བར་བཞག་ནས་སེམས་ལ་འདི་ལྟར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ་དམིགས་པ་ལ་
 སེམས་ལེགས་པར་འཛིན་ཏམ་འོན་ཏེ་བྱིང་ངམ་འོན་ཏེ་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་འཆར་བས་
 རྣམ་པར་གཡེངས་སམ་སྒྲུབ་དུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ཉིང་
 དེ་འཛིན་བརྟན་ནས་དེ་ལྟར་བལྟ་བ་མིན་གྱི། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་བཞིན་པའི་ངང་ནས་རྩ་བའི་
 དམིགས་པ་ལ་སྒྲུབ་བཞག་པ་ལྟར་གནས་མི་གནས་དང་མི་གནས་ན་བྱིང་གོད་གང་དུ་སོང་བལྟ་
 བ་ཅམ་བྱེད་པ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བཞག་ནས་ཏ་ཅང་སྤང་བའི་དུས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏ་ཅང་རིང་བ་
 ཡང་མ་ཡིན་པར་བར་བར་དུ་བྱ་ར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོ་སྒྲུ་མའི་ཤུགས་དང་ངར་མ་ཟད་ཅམ་ནས་
 འདི་བྱས་པ་ན་སྒྲོ་དེའི་ངར་སྐྱེས་ནས་ངར་ལྡན་ལ་གནས་པའི་ཡུན་རིང་དུ་འགྲོ་བ་དང་བྱིང་བ་དང་
 གོད་པ་སྒྱུར་དུ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བར་བར་དུ་དམིགས་པ་སྒྲུབ་པར་ཅམ་
 འདྲ་ཅམ་བྱས་ནས་སྒྲིང་བ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་སྒྲོབས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུར་དགོས་
 པས་འདྲ་བའི་སྒྲིང་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། སྒྲིལ་བ།
 ཡང་དང་ཡང་དུ་རྟེན་སྒྲུབ་པ་དང་ཆ་མཐུན་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་དང་ཁ་ན་མ་
 རྩོ་བ་མེད་པ་དང་དགའ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅེས་

ཀྱང་བྱ་དག་གི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་ལ་ཅི་ཞིག་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་
བྲན་པར་བྱེད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ་ཆོས་གང་དག་བཟུང་ཞིང་མཉན་པ་དང་། སྒྲ་མ་དག་ལས་གདམས་
ཤིང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཉན་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་
མཚན་མ་སྟོན་དུ་བྱ་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་བྲན་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་
ཅིང་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་། དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དབྲན་པ་ནི་དམིགས་
པ་མ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གནས་པར་བྱ་བའི་གདམས་ངག་ཡིད་གྱིས་བརྟེན་ཅེས་
བྱ་བའི་ཐ་ཆེག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བྲན་པ་བསྟེན་པ་ནི་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བའི་བརྟེན་
ངས་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་དེ་འགོག་པའི་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པ་ནི་ཡིད་གྱིས་དམིགས་
པ་བརྟེན་པ་སྟེ་ཡང་ཡང་དམིགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དཔེར་ན་ཤེས་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་
བརྟེན་གྱིས་དོགས་པ་ན། ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་བྲན་པར་བྱས་ན་བརྟེན་དཀའ་བ་དང་འབྲའོ། །དེས་
ན་དམིགས་པ་བར་བར་དུ་བྲན་པར་བྱེད་པ་ནི་བྲན་པ་སྟོབས་ལྡན་སྟེ་བ་ལ་དགོས་ལ། སེམས་
དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་ཆེར་རེ་བཟུང་ནས་བྱ་ར་བྱེད་པ་ནི་བྱིང་ཚོད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་བཞིན་མཐུ་ལྡན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེ་འབྲ་བ་དེ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་ཡིན་སྟེ་ནས་
བཀག་ན་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་སྟེ་བར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྟན་གྱི་ཆོད་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་བྲན་པས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེ་
ལ་འདི་ཙམ་བར་དུ་འཇོག་ཅེས་པའི་སྟན་ཆོད་ངེས་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་བོད་ཀྱི་བརྒྱུད་
པ་སོ་སོའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་ཐམས་ཅད་སྟན་ཆུང་ལ་གངས་མང་བ་བྱ་དགོས་གསུང་ངོ་། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ་སྟན་ཆུང་རེ་བའི་སྒྲོམ་དང་བཟང་གེས་བྱས་ན་རྟིང་མ་རེས་ཀྱང་བསྟོན་
པ་ལ་བྱོད་ལ་སྟན་རིང་ན་སྟན་པར་འགྱུར་བར་འདོད་ཅིང་། གཞན་དག་ནི་སྟན་རིང་ན་བྱིང་ཚོད་
ཀྱི་དབང་དུ་འགྲོ་སྟེ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོན་མེད་སྟེ་དཀའ་བར་བཞེད་དོ། །ཉན་ས་ལ་སོགས་པའི་

གཞུང་ཆེ་བ་ནམས་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆད་གསལ་བར་བསྐྱུང་བ་མི་སྣང་ཡང་། སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་
ལྟ་བུའི་རིམ་བཤེས་ཚུ་ཆོད་གཅིག་གསལ་མེལ་ཆེ་སྤྱོད་བྱེད་དམ་སྤྱོད་གཅིག་གསལ་རིམ་སྤྱོད་ཀྱས་བ་
དེ་སྤྱོད་དུ་འབྱུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ཞི་གནས་བྱུང་བའི་ནས་སྤྱོད་མཐོང་བསྐྱོམ་
པའི་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆད་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་གསུང་སྣང་ཡང་། ཐོག་མར་ཞི་གནས་བསྐྱུང་བའི་སྒྲུབས་སུ་
ཡང་འབྱུང་བར་མཐོང་བས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་བྱ་བ་དང་ཤེས་བཞིན་ཀྱི་
སྒྲོང་ལུགས་དམིགས་བ་བྱ་བ་དང་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ལྟ་ཉེན་བར་བར་དུ་བྱེད་ན་སྤྱོད་ཅུང་རིང་ཡང་
སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་ལས་དང་པོ་བ་པལ་ཆེ་བ་ལ་སྤྱོད་རིང་ན། ཡང་ན་བརྗེད་ངས་སྤྱོད་
ནས་ཡེངས་ནས་འགྲོ་ཞིང་དེའི་ཆེ་སེམས་བྱིང་བའམ་ཆོད་བ་གང་བྱུང་ཡང་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ནས་
ངོ་ཤེས་བ་ཅམ་མ་གཏོགས་བ་སྤྱར་བོར་ངས་མི་བཞིན་ལ། ཡང་ན་བྱ་བ་མ་བརྗེད་ཀྱང་བྱིང་ཆོད་ཀྱི་
དབང་དུ་འགྲོ་སྤྱོད་ཞིང་བྱིང་ཆོད་བྱུང་བ་ནམས་སྤྱར་བོར་ངས་མི་བཞིན་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་
མས་ནི་བྱ་བ་སྤྱོད་པ་ལྟ་སྤྱོད་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་འགྱུར་ལ། བྱི་མས་ནི་ཤེས་བཞིན་སྤྱོད་པ་
ལྟ་སྤྱོད་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པས་བྱིང་ཆོད་གཅོད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་འགྱུར་ངོ་། །ཁྱད་པར་དུ་
དམིགས་བ་བརྗེད་ནས་ཡེངས་ཏེ་བྱིང་ཆོད་བྱུང་བ་ངོས་མི་བཞིན་པ་ནི། དམིགས་བ་མ་བརྗེད་པའི་
ངང་ནས་བྱིང་ཆོད་སྤྱར་བོར་ངས་མི་བཞིན་པ་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ངན་བ་ཡིན་པས་ཡེངས་ནས་འགྲོ་
བའི་བྱ་བ་ཉམས་བ་འགོག་པའི་གཉེན་པོ་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་བྱ་བའི་སྒྲོང་ཚུལ་གལ་ཆེ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཡེངས་ནས་འགྲོ་བའི་བརྗེད་ངས་ཆེ་བ་དང་བྱིང་ཆོད་སྤྱར་བོར་ངས་མི་བཞིན་པའི་ཤེས་
བཞིན་མཐུ་ཆུང་ན་སྤྱོད་ཆུང་དུ་དགོས་ལ། བརྗེས་ངས་སྤྱོད་དཀའ་ཞིང་བྱིང་ཆོད་སྤྱར་དུ་ཉེན་ཀྱས་
པར་སྣང་ན། སྤྱོད་ཅུང་རིང་ཡང་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཆུ་ཆོད་གཅིག་ལ་སོགས་པའི་ཡུན་
ཆད་མ་ངས་པར་གསུངས་ཤིང་། མདོར་ན་རང་གི་སྤྱོད་ཀྱས་བ་དང་བསྐྱུང་དགོས་པས་རིམ་སྤྱོད་
ཀྱས་བ་དེ་སྤྱོད་དུ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ལུས་དང་སེམས་ལ་སྤྱོད་བའི་གནོད་

བ་མ་བྱུང་ན་མཉམ་པར་འཛོག་ལ། བྱུང་ན་མུ་ཚུགས་བྱས་ཏེ་མི་བསྐྱོམ་པར་དེ་མ་ཐག་བཞག་ནས་
ཁམས་ཀྱི་བར་ཆད་བསལ་ཏེ་བསྐྱོམ་པ་ནི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱེད་
པའང་ཐུན་རིམ་ཅམ་གྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་རྟུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་པ་ལ་གཏད་པའི་འོག་རྟུ་རིམ་བྱ་བ་ལ་གཉིས། བྱིང་ཚློད་བྱུང་བའི་
དུས་སུ་རིམ་བྱ་བ་དང་། བྱིང་ཚློད་དང་བྲལ་བའི་དུས་སུ་རིམ་བྱ་བའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས།
བྱིང་ཚློད་ངོས་མི་ཟེན་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་དང་། ངོས་ཟེན་ཀྱང་དེ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་ཚེ་ལ་བའི་
གཉེན་པོ་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱིང་ཚློད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། བསྐྱོམ་
པའི་དུས་སུ་དེ་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཚློད་པ་ནི། ཀུན་ལས་
བརྟུས་ལས། ཚློད་པ་གང་ཞེ་ན་སྤྱུག་པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་
གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞེ་བ་སྟེ་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ལ་གསུམ་ལས། དམིགས་པ་ནི། དུལ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་སྤྱུག་པའོ། །རྣམ་
པ་ནི། སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞེ་ཞིང་བྱེ་ལ་འཕྲོ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅིག་ཡིན་པས་ཡུལ་
ལ་སྟེད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའོ། །བྱེད་ལས་ནི། སེམས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པའི་བར་གཅོད་
བྱེད་པའོ། །སེམས་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ན་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་ལ་ཆགས་པའི་ཚློད་
པས་དབང་མེད་དུ་ཡུལ་དེ་དག་ལ་སེམས་འདྲེན་ཞིང་གཡེང་བར་བྱེད་དེ། བཤགས་བསྟོད་ལས།
རིམ་རིམ་རིམ་ཞེ་གནས་ལ་དམིགས་ཤིང་། །དེ་དང་དེར་ཡིད་ཡང་ཡང་གཏད་པ་ན། །དེ་དང་དེ་
ལས་ཉོན་མོངས་ཞགས་པ་ནི། །ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་ཐག་པས་དབང་མེད་བྱངས། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་གཡེང་བར་
བྱེད་པའི་འཕྲོ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་དེ་ཚློད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། ཚློད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཞིག་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཡེང་བ་ནི་

གྲོག་པ་མིན་གྱི། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་འེ་ནང་ཆོན་གྱི་སེམས་བྱུང་རྣམ་གཤེད་ཡིན་ནོ། །དགེ་བའི་དམིགས་
 བ་ལ་འཕྲོ་བ་ནི་དགེ་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཅི་རིགས་སུ་འགོ་བས་འཕྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གྲོག་
 པ་མིན་ནོ། །བྱིང་བ་ནི། འགྱུར་མང་པོ་ལས་ཞུས་པ་ཞེས་པར་ཡང་བསྐྱར་རྟེ། ཡི་ཤི་བའི་ཞུས་པ་
 དང་ནི་མི་གཅིག་གོ། །དེའི་མཆོན་ཉིད་ལ་གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་བསམ་གཏན་པ་པལ་མོ་ཆེ་རྣམས་ནི།
 དུལ་གཞན་ལ་འཕྲོ་བ་མེད་པར་གནས་ཤིང་གསལ་དྲངས་ནི་མེད་པའི་སེམས་རྒྱགས་པ་ཞིག་ལ་
 བྱིང་བར་འདོད་པར་སྤང་ངོ་། །འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ་རྒྱགས་པ་ནི་བྱིང་བའི་རྒྱར་གསུངས་པས་དེ་
 གཉིས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། སྒྲིམ་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་ལ་གཤེད་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་
 རོན་ནས་སེམས་བྱིང་ངས་བྱིང་དུ་དོགས་པར་མཐོང་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དགོངས་
 འགེལ་ལས་ཀྱང་། གཤེད་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་བྱིང་བའམ་སྒྲིམས་པར་འབྲུག་པའི་ཉེ་བའི་
 ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་ན་དེ་ནི་ནང་དུ་སེམས་རྣམ་པར་གཤེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་མཐུས་སེམས་བྱིང་ན་ནང་གི་རྣམ་གཤེད་དུ་གསུངས་པའི་
 བྱིར་ངོ། །ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། བྱིང་བ་ཉེ་ཉོན་གྱི་རྣམ་གཤེད་གི་སྐབས་སུ་བཤད་མོད་
 ཀྱང་། དེར་བཤད་པའི་རྣམ་གཤེད་ལ་དགེ་བ་ཡང་བྱུང་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མ་ངེས་སོ། །དེས་
 བ་རྒྱགས་པ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། རྒྱགས་པ་གང་ཞེ་ན། གཏི་ཐུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་
 སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་
 བྱིང་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གཏི་ཐུག་གི་ཆམ་ཤུས་དང་སེམས་སྦྱི་ཞིང་ལས་
 སུ་མི་རུང་བ་ཡིན་རྟེ། མཛོད་འགེལ་ལས། རྒྱགས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་སྦྱི་བ་ཉིད་དང་སེམས་སྦྱི་
 བ་ཉིད་དེ་ལུས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དང་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །བྱིང་བ་ནི། སེམས་ཀྱིས་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྤངས་སྡོད་ནས་དམིགས་
 པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའམ། དམ་པར་མི་འཛིན་པ་ཡིན་པས་དྲངས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པའི་འཛིན་

སྒྲུངས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མེད་ན་བྱིང་བར་འགོ་སྟེ། སྒྲོམ་རིམ་བར་བ་ལས། གང་གི་ཆེ་དཔུས་ལོང་
ལྟ་བུའམ་མི་སྤྲོད་པར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའམ་མིག་བཅུ་མས་པ་ལྟ་བུ་སེམས་གྱིས་དམིགས་པ་གསལ་
བར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་བྱིང་བར་གྱུར་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞུང་ཆེ་བ་གཞན་ནས་བྱིང་བའི་མཆན་ཉིད་གསལ་བར་བཟུང་བ་མ་མཐོང་ངོ་། །བྱིང་བ་
ལ་ནི། དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་ལ། ཟུགས་པ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་
བསྟན་གང་རུང་དང་གཉི་ཟུག་གི་ཆ་ཤས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་ཀྱང་། བྱིང་བ་
སེལ་བ་ལ་སངས་རྒྱུ་གི་སྒྱུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དགའ་བའི་ཡུལ་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དང་། སྒྲུང་བ་
བསྒྲོམས་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་དགོས་པར་གསུངས་པས་སེམས་ལ་སྤྲོད་པ་བབ་པ་ལྟ་བུའི་
ཡུལ་མི་གསལ་བ་དང་། སྒྲོའི་འཛིན་སྒྲུངས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བ་རྣམས་བཀག་ནས་དམིགས་
པ་གསལ་བ་དང་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་གྲིམས་ཆ་གཉིས་ཆར་དགོས་ཀྱི། ཡུལ་གསལ་བ་ཅམ་དང་ཡུལ་
ཅན་གྱི་དྲངས་ཆ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། །ཞོད་པ་རིག་པར་སྒྲ་ལ་བྱིང་བ་ཁུངས་སྐབ་པའི་གཞུང་ཆེ་
བ་རྣམས་ནས་གསལ་བར་ངོས་མ་བཟུང་བས་ཤེས་དཀའ་བར་སྒྲུང་ཞིང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཡང་ཆེ་བར་
སྒྲུང་སྟེ་འདི་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྱུན་མེད་དུ་འཁྲུལ་ས་ཆེ་བར་སྒྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་སྒྲོ་ཞིབ་
མོས་ཉམས་སྤྱོད་གི་སྟེང་ནས། སྒྲོམ་རིམ་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ངོས་ཟིན་
པར་བྱའོ། །བྱིང་ཞོད་ཉོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ནི། བྱིང་ཞོད་ཀྱི་གོ་བ་ཡོད་པ་
ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་བསྒྲོམས་པའི་ཆེ་ན་བྱིང་ཞོད་བྱུང་མ་བྱུང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པའི་ཤེས་
བཞིན་བསྐྱེད་སྐབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་
བྱིང་ཞོད་བྱུང་བའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེ་ངོས་ཟིན་པའི་ཤེས་བཞིན་སྐྱེ་སྐབ་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་ཏེ། དངོས་སུ་
མ་སྐྱེས་པར་སྐྱེ་བའི་གྲུབས་བྱེད་པ་ནས་རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་སྐྱེ་དགོས་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་གྱི་མ་
གཉིས་ལས། སེམས་བྱིང་ངམ་བྱིང་དུ་དོགས་པར་མཐོང་ན། ཞེས་པ་དང་། སེམས་ཞོད་པའམ་

རྒྱུ་ལྡན་གྱི་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བུའི་ཤེས་བཞིན་ཞིག་མ་སྐྱེས་
 ཀྱི་བར་དུ། འདི་ནས་འདིའི་བར་ལ་བྱིང་རྒྱུ་མེད་པའི་སྒྲིམ་སྒྲིམ་མེད་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཐག་བཅད་ཀྱང་
 སྤང་དུ་མི་འགོ་སྟེ། བྱིང་རྒྱུ་ལྡང་ངེས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་མ་
 སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དབུས་མཐའ་ལས། བྱིང་དང་རྒྱུ་ལྡང་པ་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་
 བྱིང་རྒྱུ་ལྡང་པ་ལ་ཤེས་བཞིན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བྱིང་རྒྱུ་ལྡང་
 བ་མི་རིག་པ་མི་སྤིང་པའི་ཤེས་བཞིན་མ་སྐྱེས་ན་དུས་རིང་པོར་བསྐྱོན་ལོ་བྱས་ཀྱང་བྱིང་རྒྱུ་ལྡང་
 བཞིན་དུ་མི་ཆོར་བར་བྱིང་རྒྱུ་ལྡང་པ་དཔེ་བུ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཤེས་བཞིན་དེ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་
 སྐྱེས་ན་འདི་ལ་སྤར་བསྐྱེད་པའི་བྱ་པའི་སྤྱིང་ལུགས་ཏེ། རྒྱ་གཞུང་ཆེ་མོས་ཅིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 བྱ་པ་རྒྱུ་ལྡང་པ་དེ་བསྐྱེད་རུས་ན་དམིགས་པ་བརྗེད་ནས་ཡོངས་ཏེ་འགོ་བ་དགག་པར་རུས་
 པས་བྱིང་རྒྱུ་ལྡང་པ་ལུན་རིང་པོར་མི་ཆོར་བ་ལྟོག་པས་བྱིང་རྒྱུ་ལྡང་པ་སྤྱིང་ལུགས་སྤྱིང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱ་
 པ་ཉམས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱིང་རྒྱུ་ལྡང་པ་དང་མ་ཉམས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱིང་རྒྱུ་ལྡང་པའི་དུས་རིང་
 བྱང་གཉིས་སྤྱིང་པ་ལ་བསྐྱོར་ནས་བསྐྱེད་ན་ཆེས་གསལ་ལོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྤྱིང་ལུགས་
 ལས་ཀྱང་། གང་ཆེ་བྱ་པ་ཡིད་སྟོན་ནས། །བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་གནས་གྱུར་པ། །དེ་ཆེ་ཤེས་བཞིན་
 འོང་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་པ་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཤེས་བཞིན་ནི་བྱ་པ་
 མ་བརྗེད་པར་གྱུར་ན། བྱིང་བ་དང་རྒྱུ་ལྡང་པ་རྟོགས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱ་པ་ཉི་ཤེས་གནས་པ་
 ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱ་པ་མ་བརྗེད་པར་གྱུར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་གཞུང་གི་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྤྱིང་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་
 སེམས་ལྟ་སྟེ་སོགས་བཟུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའམ་སྤྱིང་པ་རིག་ཅམ་གསལ་ཅམ་སོགས་
 འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་བྱ་པ་བསྐྱེད་པའི་ངང་ནས། དེ་ལས་
 གཞན་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་ལ་བྱ་ར་བྱས་ནས་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཤེས་བཞིན་སྤྱིང་

བའི་གནད་དུ་བཟུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་བྱ་བ། །དེ་དེ་ཁོ་ན་མདོར་ན་ནི། །ཤེས་བཞིན་བསྐྱང་བའི་མཆན་ཉིད་
ངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ། །དེས་ན་འདིས་ནི་བྱིང་ཚོད་སྤྱི་བའི་གྲབས་བྱེད་པ་ནས་རིག་པའི་
ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་ལ། ཟན་པ་བསྟེན་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཡོངས་ནས་འགྲོ་བའི་བརྗེད་ངས་འགོག་པ་
ཡིན་པས་ལེགས་པར་དམིགས་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་སྒོ་དེ་རྣམས་ཐམས་
ཅད་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ནས་དམིགས་བྱེད་པའི་གོ་བ་མེད་པར་དེང་སང་སྦྱོང་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱུངས་ན་
རྒྱ་ཐམ་ཐོམ་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱ་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱང་དེ་འབྲ་ཞིག་བྱུང་དུ་དོགས་སོ། །དེས་
ན་གཞུང་ཁྲུངས་སྐབ་ཆེན་མོ་རེ་དང་བསྟུན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་ཉམས་
ལེན་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཡི། སྤྱིང་རུས་ཙམ་ལ་རེ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཐར་
བྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། བཙོན་འབྲས་གཅིག་བྱ་བྱས་པ་ངལ་བའི་མཐའ། །ཤེས་རབ་གྲོགས་གྱིས་
བསྐྱུངས་ན་དོན་ཆེན་འབྱུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ། །

གཉིས་པ་ངོས་ཟིན་ཀྱང་དེ་སྦྱོང་བའི་བྱིར་དུ་མི་རྩལ་བའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ནི། སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་ཟན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྦྱོང་ལུགས་ལེགས་པར་བྱས་པས་ཟན་ཤེས་ཤིན་ཏུ་
སྟོབས་དང་ལྡན་པ་སྤྱིས་ཏེ། བྱིང་ཚོད་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་པར་རུས་པས་བྱིང་
ཚོད་བྱུང་བ་ངོས་མི་ཟིན་པའི་སྟོན་མེད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་བྱུང་མ་ཐག་ནས་འགོག་པའི་རྩལ་བ་མི་
བསྟེན་པར་དང་དུ་ལེན་པའི་མི་རྩལ་བའང་འདུ་མི་བྱེད་པ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྒོ་ལང་དུ་སོང་ནས་བྱིང་ཚོད་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་ཤིན་
ཏུ་དཀའ་བའི་བྱིར་ངོ། །དེས་ན་བྱིང་ཚོད་བྱུང་བ་སྦྱོང་བ་ལ་འདུ་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་
བའང་རྩལ་བ་ཞེས་བཏགས་པའི་སེམས་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་གཉིས། སེམས་པ་ངོས་
བཟུང་ཞིང་བྱིང་ཚོད་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིང་ཚོད་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ངོས་བཟུང་

བཅོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། སེམས་པ་གང་ཞེ་ན་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
 ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ལ་སེམས་འཇུག་པར་
 བྱེད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་རྡོ་ཁབ་ལེན་གྱི་
 དབང་གིས་ལྷགས་རང་དབང་མེད་པར་གཡོ་བ་ལྟར་སེམས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་
 པོ་གང་རུང་ལ་གཡོ་ཞིང་བསྐྱུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ནི་སེམས་པ་ཡིན་པས་འདིར་ནི་བྱིང་
 རྒྱུ་གང་རུང་བྱུང་བ་ན་དེ་སྤོང་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་བརྩུང་ངོ་། །འོ་
 ན་དེ་ལྟར་བྱིང་རྒྱུ་སྤོང་བ་ལ་སེམས་མངོན་པར་བསྐྱུལ་ནས་བྱིང་རྒྱུ་འགོག་ཚུལ་ཅི་འདྲ་བ་
 ཞིག་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་སེམས་བྱིང་བ་ནི་ཉ་ཅང་ནང་དུ་བསྐྱུས་བྲགས་ནས་དམིགས་པའི་འཛིན་
 སྟངས་ཞོར་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་སེམས་བྱི་ལ་འཕྲོ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་
 ལ་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་མངོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་དགའ་
 བ་མིན་ནོ། །ཡང་ན་ཉི་འོད་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བའི་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱས་ལ་བྱིང་བ་སངས་
 པ་ན་དེ་མ་ཐག་ནས་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་དམ་པར་བྱས་ལ་བསྐྱུང་སྟེ། སྒྲིམ་རིམ་དང་པོ་
 ལས། རི་སྟེ་གང་གི་ཆེ་ལྷགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ནོན་ཏེ་དམིགས་པ་འཛིན་པ་ལ་མི་གསལ་ཞིང་
 སེམས་བྱིང་བར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ། སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོན་བའམ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དངོས་
 པོ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་བྱིང་བ་བསལ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་
 དམ་དུ་བརྩུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ལ་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ་བསྐྱོན་པར་མི་བྱ་སྟེ་སྐྱེ་
 བས་ནི་སེམས་ནང་དུ་སྤྱད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིང་ངོ་། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་གང་ལ་
 དཔྱད་པར་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་དབྱེད་ནས་སྒྲིམ་ནའང་བྱིང་བ་ལྟོག་སྟེ། པར་བྱིན་བསྐྱུས་པ་ལས།
 ལྷག་མཐོང་བཙོན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་མཐུས། །ཞུས་པར་གྱུར་ན་གཟེངས་ཀྱང་བསྟོད། །ཅེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་ལྟར་བྱིང་བའམ་ཞུས་པ་ནི་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་འཕངས་དམའ་རུ་སོང་བས་བྱིང་

བ་དང་། ཉ་ཅང་ནང་དུ་བསྐྱུས་པས་ན་ཁྱུ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས་འཛིན་སྐྱེད་པ་སྟོན་པ་དང་
དམིགས་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོམ་པས་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་སྒྲིང་པོ་ལས། ཁྱུ་པ་དམིགས་
པ་རྒྱ་ཆེན་དག། །བསྒྲོམས་པས་ཡངས་པ་ཉིད་དུ་བྱ། །ཞེས་དང་། ཁྱུ་པ་ཡང་ནི་བཙོན་འགྲུས་
ཀྱི། །པན་ཡོན་མཐོང་བས་གཟེངས་བསྟོན་བྱ། །ཞེས་དང་། བསྐྱེད་བརྒྱས་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཡིད་
ཁྱུ་ན་དགའ་བ་བསྒྲོམས་ནས་གཟེངས་བསྟོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
མཐུན་པར་གསུངས་པས་བྱིང་བ་འགོག་པའི་གཉེན་པོ་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་དང་དལ་བ་ཐོབ་པ་དོན་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་པ་ན།
གཉིད་ལུང་བའི་གདོང་དུ་ཚུ་གང་མོ་བཏབ་ན་རིག་པ་སིང་ཡེར་གྱིས་འགོ་བ་ལྟར་འགོ་ཐུབ་པ་ཞིག་
དགོས་ཏེ། འདི་ནི་པན་ཡོན་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ཐོན་
པ་ལ་རག་ལས་སོ། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིང་བ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་དང་
དེ་གཉིས་འདྲེན་པའི་ཆོས་སེམས་ཐུན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་སྤང་བ་གོམས་པའི་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནའང་
དེ་དག་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིང་བ་མི་སྤྱོད་ཞིང་སྤྱོད་པ་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་སྤྱོད་ལམ་ནི་འཆག་
པ་དང་སྤང་བའི་མཆོན་མ་ལེགས་པར་ཡིད་ལ་གཟུང་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་
དང་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་གཏོང་བ་དང་ལྷ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་
དུག་གང་བྱང་ངམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དང་བར་འགྱུར་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཡང་
དག་པར་གཟེངས་བསྟོན་པ་དང་། རྒྱགས་གཉིད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཁ་ཏོན་དུ་
འདོན་པ་དང་ཕྱོགས་རྣམས་དང་ཆེ་སྐྱར་ལ་བལྟ་བ་དང་གདོང་ཚུལ་འབྱུང་བ་སོགས་བྱ་བར་ཉན་ས་
ལས་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་བྱིང་བ་ཞིན་ཏུ་སྐབ་པ་དང་ལན་རེ་ཅོམ་ལས་མི་འོང་ན་སེམས་ཀྱི་འཛིན་
སྐྱེད་གྱིམས་པར་བྱས་ཏེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ལ། བྱིང་བ་འཐུག་པ་དང་ཡང་ཡང་འོང་བར་སྤང་ན་ཏིང་
ངེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པའི་འགྲོ་བཞུགས་ཀྱི་ཉེན་པོ་དེ་རྣམས་ཅི་རིགས་པར་བསྟེན་ནས་བྱིང་བ་སངས་

བ་དང་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །སེམས་གང་ལ་བཟུང་བའི་ཁ་ནང་བལྟ་དང་ཕྱིར་བལྟའི་དམིགས་བ་མི་
གསལ་བར་སེམས་ལ་ཐུན་བ་བབ་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་སྤྲུལ་འབྱུག་གང་རུང་སྤང་ན་དེ་མ་བསལ་
བར་བསྐྱོམས་ན་ཕྱིར་བ་བཅད་དཀའ་བས་དེའི་གཉེན་པོར་འོད་ཀྱི་སྤང་བ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་པར་
བྱ་སྟེ་ཉན་ས་ལས། སྤང་བ་དང་ལྡན་བ་དང་འོད་དང་ལྡན་བ་དང་། འོད་གསལ་བ་དང་ཐུན་བ་མེད་
བའི་སེམས་ཀྱིས་ཞེ་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་ཡང་དག་པར་སྐྱོམས་ཤིག །ཁྱོད་དེ་ལྟར་ཞེ་གནས་
དང་ལྟག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་སྤང་བའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱོམ་པ་ན། གལ་ཏེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་དམིགས་
བ་ལ་མོས་བ་རྣམ་པར་མི་གསལ་ཞིང་སྤང་བ་རྒྱུར་བར་གྱུར་ན་ཡང་བསྐྱོམ་པ་གོམས་པར་བྱས་
བའི་རྒྱ་དེ་དང་རྒྱུན་དེས་དམིགས་བ་དེ་ལ་མོས་བ་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་སྤང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་
དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དང་པོ་ཉིད་ནས་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་སྤང་བ་ཆེན་པོར་གྱུར་བ་ཡིན་ན་
ནི། དེ་ཕྱིར་ཞིང་རྒྱ་ཆེར་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤང་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་ཐོག་མ་ནས་དམིགས་བ་གསལ་ནའང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བར་གསུངས་ན་མི་གསལ་ན་ལྟ་
ཅི་སྒྲོས་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤང་བའི་མཆན་མ་རྩེ་འདྲ་བ་ཞིག་བཟུང་བ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མར་མེའི་
འོད་ལས་སམ་མེའི་ཕྱང་པོའི་འོད་ལས་སམ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་སྤང་བའི་མཆན་མ་བྱངས་
ཤིག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྤང་བའི་མཆན་མ་བསྐྱོམ་པ་འདི་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དུས་ཁོ་
ནར་མ་ཟད་བས་གཞན་དུ་ཡང་བྱའོ། །ཤོད་པ་ནི་ཆགས་བའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་
ལ་སེམས་རྒྱག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི་ཡིད་ནང་དུ་སྤྱད་བའི་རྒྱ་ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་
བྱ་ལ། དེས་ཤོད་པ་ཞི་མ་ཐག་སྤར་གྱི་དམིགས་བ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། སྐྱོམ་རིམ་
དང་པོ་ལས། གང་གི་ཆེ་སྒོན་ཤོད་པ་དང་ཅེས་བ་ལ་སོགས་པ་བྲན་ཞིང་བར་བར་དུ་སེམས་ཤོད་
པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པས་ཤོད་པ་ཞི་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ཡང་དམིགས་བ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་

མེད་པར་འབྲུག་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དབྱ་མ་སྟེང་པོ་ལས་ཀྱང་། རྟོན་པ་མི་རྟག་
ལ་སོགས་པ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། གཡེངས་པ་གཡེངས་པའི་མཆན་མ་
ལ། །ཉེས་དམིགས་བལྟ་བས་བསྐྱ་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས་ཀྱང་། རྟོན་པར་
གྱུར་ན་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱ་བས་རབ་རྩ་ཞི་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རྟོན་པ་ལྷགས་བྱག་
པའམ་རྒྱན་རིང་བ་བྱང་ན་རེ་ཞིག་ལ་བསྟོམ་པ་སྟོན་ལ་སྟོ་ཤས་བསྟོམ་པ་གནད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་
གྱི་སེམས་འཕྲོས་རེས་ཀྱིས་བཀྱག་ཅིང་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །རྟོན་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཤས་མི་ཆེ་བ་ལ་
ནི་འཕྲོས་པ་དེ་བཀྱག་ནས་དམིགས་པ་ལ་གདགས་པར་བྱ་སྟེ། པར་ཕྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། རྟོན་
པར་གང་ཆེ་གྱུར་པའི་ཡིད། །ཞི་གནས་ཚུལ་གྱིས་བསྟོན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས་སེམས་
རབ་རྩ་འཛོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྟོན་པའི་གཉེན་པོར་ས་སྟེ་ལས་གསུངས་པས་སོ། །སྤྱི་ཙམ་
ནས་སེམས་རྟོན་ན་དམིགས་པ་ལ་རབ་རྩ་འཛོག་པ་དང་སེམས་བྱིང་ན་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་རབ་
རྩ་འཛོན་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལྟར་སེམས་ནང་དུ་མངོན་པར་བསྐྱས་པ་ན་དེ་
ཞུམ་པར་གྱུར་པའམ་ཞུམ་པར་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ན་རབ་རྩ་འཛོན་པའི་མཆན་མ་དང་
བར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་རྒྱང་བས་རབ་རྩ་འཛོན་པར་བྱེད་ཅིང་། རབ་རྩ་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ནི་
སེམས་རབ་རྩ་འཛོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ན་རབ་རྩ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན་རབ་
རྩ་འཛོན་པའི་དུས་ན་སེམས་རྟོན་པའམ་རྟོན་པར་དོགས་པར་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ན་འང་སེམས་ནང་
དུ་མངོན་པར་སྐྱད་པར་བྱེད་ཅིང་ཞི་གནས་ལ་རབ་རྩ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །སེམས་རྟོན་པ་ལ་ནི་དང་ཞིང་དགའ་བའི་ཡུལ་ཡིད་ལ་མི་བྱ་སྟེ་དེ་ནི་བྱི་རོལ་དུ་གཡེང་བའི་
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱིང་རྟོན་སྟེ་བའི་རྒྱ་རོལ་བཟུང་བ་ནི། སའི་དངོས་གཞི་ལས། བྱིང་བའི་མཆན་མ་གང་ཞེ་
ན་དབང་པོའི་སྟོ་མ་བསྐྱངས་པ་དང་། ཁ་ཟས་ཀྱི་ཆོད་མ་ཟིན་པ་དང་ནམ་གྱི་ཆ་སྟོན་དང་ནམ་གྱི་ཆ་

སྤྲེལ་ལ་མི་ཉལ་བའི་སྤྱིར་བ་ལ་མི་བཅོན་བ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པར་གནས་པ་དང་། གཏི་ཐུག་
 སྤྱིད་པ་དང་གཉིད་ཆེ་བ་དང་ཐབས་མི་ཤེས་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་དང་བཅོན་འགྲུས་
 དང་སེམས་དང་དཔྱོད་པ་དང་ཞི་གནས་ལ་གོམས་པ་དང་། ཞི་གནས་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་མ་བྱས་
 པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སེམས་སྤྲོད་པ་ལྟ་བུར་འདུག་པ་དང་དམིགས་
 པ་ལ་གཏོད་པར་མི་དགའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་བྱིང་བའི་མཆན་མ་ནི་འདིར་བྱིང་བའི་རྒྱ་ལ་གོ་
 བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ལེ་ལོ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་པ་ནི་བཅོན་འགྲུས་དང་སེམས་དང་དཔྱོད་པ་གསུམ་ལ་
 ཡང་སྤྲེལ་རོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུད་པའི་མཆན་མ་གང་ཞེ་ན་སྤྲེལ་བཞིན་ཏུ་དབང་བོའི་སྒོ་མ་
 བསྐྱངས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱིད་པ་དང་ཉེ་བར་མ་ཞི་བའི་ཚུལ་ཅན་དང་
 སེམས་སྤྱོ་བ་མེད་པ་དང་ཐབས་མི་ཤེས་པ་དང་། སྤྲེལ་བཞིན་དུ་ཏ་ཅང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་
 པའི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བཅོན་པ་ལ་མ་གོམས་པ་དང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་བྱང་བར་མ་
 བྱས་པའི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཉེ་དུ་ལ་ཉོག་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་པ་དང་མཐུན་
 པའི་ཚོས་གང་ཡང་རུང་བས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྒྱུད་པའི་མཆན་
 མ་ནི་རྒྱུད་པའི་རྒྱའོ། །ཏ་ཅང་རབ་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་སེམས་བརྩུང་བྲགས་པ་སྟེ།
 དེ་དང་ལྡན་པའི་འདུན་པ་སོགས་སྤྲེལ་བཤད་པ་བཞིའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྲེལ་བུན་མཆོམས་ཀྱི་ཉམས་
 ལེན་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་དབང་བོའི་སྒོ་སྤྲོམ་པ་སོགས་བཞི་ནི་བྱིང་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་འགོག་པ་
 ལ་གལ་ཆེ་ཞིང་གཞན་ཡང་རྒྱ་དེ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་འགོག་པ་ལ་བཅོན་པར་བྱས་
 ན་བྱིང་རྒྱུད་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་པན་ཆེ་བར་གསལ་ལོ། །དེས་ན་བྱིང་རྒྱུད་ཆ་སྤྲོ་ལང་ཤེས་
 བཞིན་གྱིས་རིག་པར་བྱ་ལ་དེ་གཉིས་རི་འབྲུ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དང་དུ་མི་སྤྲོང་བར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 དུ་དགག་དགོས་ཏེ། དེ་མ་བྱས་ན་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་སྤྱོད་ཡིན་
 པར་དབུས་མཐའ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱུད་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སོགས་སྤྲེལ་

མོ་རྣམས་ཐོག་མའི་དུས་སུ་བཅད་ཀྱང་མི་ཆོད་པས་གཅད་པར་མི་བྱའོ་སྟེ་ནས་ཡལ་བར་འདོར་
བ་དང་། དེ་རྣམས་ཤུགས་བྲག་པ་དང་ཉ་ཅང་རྒྱན་རིང་བའི་ལུ་གྲ་རྒྱད་མེད་ན། ཤུགས་ཞན་པ་དང་
རྒྱན་བྱང་དེ་བས་ནི་ལས་མི་གསོག་པས་བཅད་མི་དགོས་སོ་སྟེ་ནས་དེ་དག་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་
མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་མི་ཤེས་བཞིན་
དུ་ཤེས་པར་བཅོས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་
ལ་སོགས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཤུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱིང་ཚོད་འགོག་པ་ལ་ཡང་པལ་ཆེ་བ་ལ་ཐོག་མར་ཚོད་པ་དང་རྣམ་པར་གཤེད་
བས་བར་དུ་གཅོད་པས། དེ་གཅོད་པ་ལ་འབད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འབད་པས་ཚོད་པ་དང་གཤེད་
བ་རགས་པ་ཞིག་ལོག་པ་ན་གནས་ཆ་ཅུང་ཟད་ཉིད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་ཆེ་ནི་བྱིང་བའི་ཐོན་བྱ་
བ་ལ་འབད་དོ། །རིག་པ་ལ་ཤུགས་བཏོན་ནས་བྱིང་ཐོན་བྱས་པ་ན་སྤྲར་ཡང་ཚོད་པ་སྤྲར་ལས་
སྤ་བ་ཞིག་གིས་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པར་འགྱུར་བས། དེ་གཅོད་པ་ལ་འབད་ཅིང་དེ་ལོག་
པ་ན་གནས་ཆ་ཆེ་བུ་འགྲོ་ལ། དེའི་ཆེ་ཡང་བྱིང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་བྱིང་བ་གཅོད་པ་ལ་འབད་
དོ། །མདོར་ན་འཕྲོ་ཚོད་ལས་སེམས་ལྷན་ཏེ། བར་དུ་དམིགས་པ་ལ་གདགས་ལ་གནས་ཆ་བཅའ།
གནས་ཆ་ནས་བྱང་རེས་ཀྱིས་བྱིང་ཐོན་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་གསལ་བའི་རར་འདོན། དེ་གཉིས་རེ་མོས་
སུ་བྱས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་མེད་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཡི། འཛིན་སྤངས་ཀྱི་རར་དང་ལྡན་པའི་གསལ་
ཆ་མེད་པའི་དྲངས་པ་ཅམ་གྱི་གནས་ཆ་ལ་རེ་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བྱིང་ཚོད་དང་བཅའ་བའི་དུས་སུ་རྗེ་ལྟར་བྱ་བ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་བྱིང་ཚོད་
སྤ་མོ་ཡང་བཅད་དེ་བསྐྱོམས་པས་ཡང་ན་བྱིང་བ་དང་ཡང་ན་ཚོད་པར་འགྱུར་བའི་མི་མཉམ་པ་
མེད་པར་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་པའམ་རྩིས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་
ཀྱི་སྟོན་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོར་བཏང་སྟོམས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོམ་རིམ་བར་པ་

ལས། གང་གི་ཆེ་བྱིང་བ་དང་ཁྱོད་པ་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་དམིགས་པ་དེ་ལ་སེམས་རྣལ་དུ་འདུག་པར་
 མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ཚོལ་བ་སྒྲོད་ལ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་ཞིང་དེའི་ཆེ་ཇི་སྲིད་འདོད་ཀྱི་བར་དུ་འདུག་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་འདུ་བྱེད་པའམ་ཚོལ་བ་བྱས་པས་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ལུགས་དེ་ཇི་འདྲ་
 ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་སེམས་ཁྱོད་ན་ནང་དུ་འགྲུགས་པ་དང་བྱིང་ན་གཟེངས་བསྟོད་དེ་བསྐྱོམ་པས་
 ཐུན་འཆམ་པ་རེ་ལ་བྱིང་ཁྱོད་མི་འབྱུང་བའི་གདེང་ཐོབ་པའི་དུས་སུ་ཐོག་མའི་དུས་བཞིན་དུ་བྱིང་
 བོན་དང་ཁྱོད་པའི་བོན་ཆེན་སོ་བྱས་ཤིང་སྒྲིང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་སྐྱོམ་རིམ་བྱི་མ་གཉིས་
 ལས། གལ་ཏེ་སེམས་མཉམ་པར་ཞུགས་པ་ལ་ཚོལ་བ་བྱས་ན་དེའི་ཆེ་སེམས་རྣམ་པར་གཤེད་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཤེད་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཆེ་སྒྲོད་ཤེས་དགོས་སོ། །དེ་
 ཡང་ཚོལ་བ་སྒྲོད་པ་ཡིན་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ངར་གཏོང་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་བཏང་སྟོམས་བསྐྱོམ་
 པ་འདི་བྱིང་ཁྱོད་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པ་མིན་ཀྱི་བྱིང་ཁྱོད་ཀྱི་དབལ་ཚོགས་པ་
 རས་ཡིན་ཀྱི། བྱིང་ཁྱོད་ཀྱི་དབལ་མ་ཚོགས་པའི་དུས་སུ་བཏང་སྟོམས་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་
 ན་བཏང་སྟོམས་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་སྟམ་ན་སྒྱིར་བཏང་སྟོམས་ལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ཆད་
 མེད་བཞིའི་ཡ་གྲུལ་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གསུངས་པ་ལས་འདི་
 བྱི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཡིན་ལ། དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་བཏང་སྟོམས་གང་ཞེ་ན། ཞི་
 གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉན་མོངས་པ་མེད་པའི་
 སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དང་རྣལ་དུ་འབབ་པ་དང་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་སེམས་ཉམས་བདེ་
 བ་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་རྗེས་སུ་ཚོལ་བ་མེད་པའི་བྱ་བས་གཏོང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བཏང་སྟོམས་ཐོབ་པའི་ཆེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱོམ་པ་ན་
 བྱིང་ཁྱོད་མ་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བཏང་སྟོམས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ལ་ཚོལ་བ་མི་དྲག་པར་གཞག་པར་
 བྱའོ། །འདིའི་དམིགས་པའི་མཆན་མ་ནི། དེ་ཉིད་ལས་དེ་ལ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་མཆན་མ་གང་ཞེ་ན།

དམིགས་པ་གང་གིས་སེམས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་དང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཏེ་
ཅང་ལྷག་པར་རྩོམ་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཏང་སྟོམས་བསྟོམ་
པའི་དུས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དུས་གང་ཞེ་ན། ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་
སྟོགས་ལ་སེམས་བྱིང་བ་དང་ཁྱོད་པ་མེད་པའི་ཆེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉིང་རེ་
འཛིན་སྟོན་མེད་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ནི་དུས་དང་མཐའ་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ལས་
རྗེ་བཅུན་བྱམས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། དེར་གནས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད། །དོན་
རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བར་འགྱུར། །ཉེས་པ་ལྡ་སྟོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། །བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་
བའོ། །ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྗེད་དང་བྱིང་དང་ཁྱོད་པ་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་
འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྡར་འདོད་དོ། །གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་
བུ་ཉིད་དུའོ། །དམིགས་པ་བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང་། །བྱིང་དང་ཁྱོད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །དེ་སྟོང་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། །ཞེ་ཆེ་རྣལ་དུ་འབྱུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དེར་གནས་ནི་
མི་མཐུན་སྟོགས་བསལ་བའི་དོན་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དེར་གནས་པ་སྟེ་དེ་ལ་སེམས་ལས་
སུ་རུང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟེའོ། །དེ་ཡང་མངོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱ་འབྱུལ་གྱི་རྒྱ་དང་པའམ་གནས་ཡིན་པས་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བར་བྱེད་པའོ། །

དེ་འབྲས་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་རི་ལྟར་བྱས་པས་བསྐྱེད་ན། ཉེས་པ་ལྡ་སྟོང་བའི་བྱིར་དུ་འདུ་
བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བསྟེན་པའི་རྒྱ་ལས་སྟེའོ། །ཉེས་པ་ལྡ་ནི། སྟོར་བའི་ཆེ་ན་ལེ་ལོ་ཉེས་
པ་ཡིན་ཏེ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མི་སྟོར་བའི་བྱིར་རོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྩོན་པའི་ཆེ་ན་གདམས་པ་
བརྗེད་པ་ཉེས་པ་སྟེ། དམིགས་པ་བརྗེད་ན་སེམས་དམིགས་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་མེད་པའི་
བྱིར་རོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱིང་ཁྱོད་ཉེས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་
མེད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །བྱིང་ཁྱོད་བྱུང་བའི་ཆེ་མི་རྩོམ་པ་ཉེས་པ་སྟེ། དེས་དེ་གཉིས་ཞི་བར་

མི་བྱེད་པས་སོ། །བྱིང་ཚློད་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ཉེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིང་ཚློད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་ལྷ་ཡིན་ལ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་ཉེས་པ་བྲལ་ཏུ་ཡང་སྒྲོམ་རིམ་རྣམས་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་ལས་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་བཞི་སྟེ། དད་པ་དང་འདུན་པ་དང་ཚེ་ལ་བ་དང་ཤིན་སྦྱངས་སོ། །དེ་ནས་བརྗེད་ངས་དང་བྱིང་ཚློད་དང་འདུ་མི་བྱེད་པ་དང་འདུ་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་ནི་རིམ་པ་ལྟར་བྲན་པ་དང་བྱིང་ཚློད་ཉོག་པས་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་རྣལ་དུ་འཛོག་པའི་བཀྲང་སྟོམས་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ནི་སྤར་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདི་དག་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་གདམས་པ་མཆོག་ཡིན་པས། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལའི་སྒྲོམ་རིམ་གསུམ་དང་གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་དུ་མར་བཤད་ཅིང་། ལམ་སྒྲོན་གྱི་འགྲེལ་བར་ཡང་ཞེ་གནས་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པས། ལམ་རིམ་པའི་སྒྲོམ་པོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རགས་རིམ་དེ་བཤད་སྤང་ནའང་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་བྱེད་མི་ཤེས་པར་སྤང་བས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་ཚློད་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་པའི་གདམས་ངག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པའི་སྒྲོམ་ཆོས་ཡིན་གྱི་སྤྲལས་ལ་མི་དགོས་སོ་སྟེ་དུ་བཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་སྤེར་ཡང་གསུངས་པས་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་དཔལ་སྦྱོར་ཤིའི་བཀྲག་པ་དང་པོའི་རབ་བྱེད་གཉིས་པ་ལས། འདུན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྤྱོད་པའི་འདུ་བྱེད་དང་ལྷན་པའི་རྩ་འཁྱུལ་གྱི་རྣང་པ་དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ་འགོག་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་བ་སྟེ་འདུན་པ་དེས་ཤིན་ཏུ་ཁུམ་པ་དང་གཟེངས་མཐོ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྒྲོམ་པ་དང་། ཞེས་བཅོན་འགྲུས་དང་དཔྱོད་པ་དང་སེམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །སྤར་བཤད་པའི་

ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སུ་རུང་བ་དེ་ཉིད་རྩུ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པའི་གཞིར་གྱུར་
བས་ཀྱང་པ་དང་འབྲ་བས་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ཀྱང་བ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲུབ་པ་ལ་སྒྲིབ་ཞི་སྟེ་འདུན་པ་བྲག་
པོས་ཐོབ་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་རྒྱུན་རིང་པོས་ཐོབ་པ་དང་དམིགས་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པས་ཉིང་དེ་
འཛིན་ཐོབ་པ་ལ་འདུན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཙོན་འགྲུས་དང་དཔྱོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་ཟེར་ལ།
སྒྲིན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སེམས་ལ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཐོབ་པ་ལ་
སེམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བར་དབྱས་མཐའི་འགྲེལ་བ་ཤད་སོགས་ལས་བཤད་དོ། །ཤིན་
ཏུ་ཞུམ་པ་ནི་སྒྲོད་བྲགས་པ་ཡིན་ལ། ཤིན་ཏུ་གཞེངས་མཐོ་བ་ཞེས་སྒྲུར་བ་ནི་བསྐྱེམས་བྲགས་པ་
སྟེ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བར་བསྐྱང་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལ་གསུམ། སེམས་གནས་
སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་དངོས། དེ་སྟོབས་བྱག་གིས་འབྲུབ་ལུགས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་སེམས་དབྱུ་ལས། དེ་དང་དེ་ལ་སེམས་འཛོག་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དམིགས་
པ་ཐམས་ཅད་ལས་སེམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་ཏེ་ནང་དུ་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ།
མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་ནས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱན་དུ་འཛོག་
པ་ནི། དང་པོར་གཏད་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་གཞན་དུ་མི་གཡེང་བར་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྒྱན་དུ་འཛོག་
པ་སྟེ། དེའི་རྒྱན་རྣམ་པར་གཡེང་མི་བྱ། །ཞེས་སོ། །སྒྲན་ཏེ་འཛོག་པ་ནི། བརྟེན་ངས་ཀྱིས་ཡེངས་
ཏེ་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེངས་ན་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲར་ཡང་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འདོགས་པ་སྟེ།
རྣམ་གཡེང་སྒྲར་དུ་ཉོགས་བྱས་ནས། །དེ་ལ་སྒྲར་ནི་སྒྲན་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཉེ་བར་འཛོག་པ་ནི།
སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། སེམས་སྒྲ་མ་གཡེང་བ་ཤེས་ནས་སྒྲོང་བ་དང་སེམས་འདི་རྣམ་གཡེངས་
སྒྲངས་ནས་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འབད་པས་འཛོག་པ་ལ་བཤད་ལ། ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས།
སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱས་ཏེ་སྤར་བྱས་ནས་གོང་ནས་གོང་

དུ་འཛིག་པ་ལ་བཤད་དེ། རྩོད་ལྔ་པ་ལོང་ནས་ལོང་དུ་ཡང་། །སེམས་ནི་ནང་དུ་བསྟུ་བར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་མཐུན་ནི། །ཉན་ས་ལས། དང་པོར་བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་སྟེ་སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་
མི་གཡོ་བ་ལ་བཤད་དེ། བྲན་པ་ལི་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་བརྗེད་ངས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་དུ་གཡེང་བར་མི་
བྱེད་པ་ལོ། །དུལ་བར་བྱེད་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་དགའ་
བར་བྱེད་པར་སྟེ། དེ་ནས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་འདུལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཉན་ས་ལས་ནི། གཞུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་དུག་གསུམ་དང་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་
མེད་ཀྱི་མཆན་མ་གང་རུང་གིས་སེམས་གཡེངས་ན་དང་པོ་ནས་དེ་དག་ལ་ཉིས་དམིགས་སུ་
བརྒྱང་ནས་མཆན་མ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གིས་སེམས་འཕྲོར་མི་སྟར་བ་ལ་བཤད་དོ། །ཞི་བར་བྱེད་
པ་ནི། རྣམ་གཡེང་ལ་སྟོན་དུ་བལྟས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མི་དགའ་བ་ཞི་བར་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་
གཡེང་ཉིས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཉན་ས་ལས་ནི། འདོད་
པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉི་བའི་
ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་འབྱུགས་ན་དང་པོ་ནས་དེ་ལ་ཉིས་དམིགས་སུ་བརྒྱང་ནས་རྣམ་རྟོག་དང་
ཉི་ཉོན་དེ་དག་ལ་སེམས་འཕྲོར་མི་སྟར་བ་ལ་བཤད་དོ། །རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ནི། ཆགས་
སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་སྐྱགས་པ་དང་གཉིད་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ཉི་བར་ཞི་བར་བྱེད་
པ་སྟེ། ཆགས་སེམས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། །ལངས་པ་དེ་བཞིན་ཞི་བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཉན་
ས་ལས་ནི་བརྗེད་ངས་སྐྱེས་ནས་ལྔར་བཤད་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་ཉི་ཉོན་བྱུང་ན་བྱུང་ངོ་ཙག་དང་དུ་
མི་ལེན་པར་སྟོང་བ་ལ་བཤད་དོ། །ཅེ་གཅིག་དུ་བྱེད་པ་ནི། འབད་མེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དུ་འབད་
པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ནས་སྟོམ་བཙོན་ཅན་གྱིས་ནི། །སེམས་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་བཅས། །རང་
གི་ངང་གིས་འབྱུང་བ་འཕྲོག། །ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་ཉན་ས་ལས། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་
པས་བར་དུ་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་ཆགས་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་འཛིག་པར་བྱེད་དེ། དེ་

ལྟར་ན་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་སེམས་བརྒྱུད་
པའི་མིང་འདོགས་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ་མིང་གིས་དོན་གོ་སྟེ་བར་སྤང་
ངོ། །མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི། སེམས་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པ་ལ། སྟོམ་
རིམ་ནས་གསུངས་ལ། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་གོམས་པས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་
ཅིང་རང་དབང་ཐོབ་པ་ལ་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་གོམས་པ་
ལས་འདུ་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །ཉན་སར་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་དོན་
ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱས་ལྷན་གྱིས་
གྲུབ་པར་འཇུག་པ་དང་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པའི་ལམ་ཐོབ་ཅིང་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་
པ་དང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་དེའི་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་
རྒྱན་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་
གསུངས་སོ། །སེམས་དགྲའི་མིང་འདོགས་དེ་དག་ནི། སྟོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་ཀྱི་
ལམ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་བཤད་དེ། ཞེས་སོགས་བྲངས་
པ་ལྟར་བྱས་པའོ། །

དེ་སྟོབས་བྱུག་གིས་འགྲུབ་ལུགས་ནི། སྟོབས་ནི་བྱུག་སྟེ། ཐོས་པའི་སྟོབས་དང་བསམ་
པའི་སྟོབས་དང་བླན་པའི་སྟོབས་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་དང་
ཡོངས་སུ་འབྲིས་པའི་སྟོབས་སོ། །དེ་དག་གིས་སེམས་གང་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཐོས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ནི་འཛོག་པའི་སེམས་འགྲུབ་སྟེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་འཛོག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལ་
ཐོས་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་གིས་
ཡང་ཡང་བསམས་ནས་གོམས་པ་མིན་པའི་བྱིར་རོ། །བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། རྒྱུད་དུ་འཛོག་
པའི་སེམས་འགྲུབ་སྟེ། དང་པོར་དམིགས་པ་ལ་བཏགས་པ་དེའི་རྒྱན་ཡང་ཡང་བསམས་ནས་

བསྐྱེད་པ་ལས། རྒྱུན་ཅུང་ཟད་འཇུག་པར་རུས་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོབ་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས་ནི། ལྷན་ཏེ་འདྲིལ་པའི་སེམས་དང་ཉེ་བར་འདྲིལ་པའི་སེམས་གཉིས་འབྲུབ་སྟེ། དམིགས་པ་
 ལས་ཡེངས་ནས་གཡེངས་པ་ན་སྤར་གྱི་དམིགས་པ་ཐོབ་ནས་ནང་དུ་སྤྲད་པ་དང་། དང་པོ་ནས་
 ཐོབ་པའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་དེ་དམིགས་པ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བཞིན་གྱི་
 སྟོབས་ཀྱིས་ནི། དུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འབྲུབ་སྟེ། རྣམ་
 རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱི་མཚན་མ་ལ་འཕྲོ་བའི་ཉེས་དམིགས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་རིག་ནས་ཉེས་དམིགས་
 སུ་བལྟས་པས་དེ་གཉིས་ལ་འཕྲོར་མི་སྟར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། རྣམ་
 པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་ཅེ་གཅིག་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་གཉིས་འབྲུབ་སྟེ། རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་བྱུང་
 བ་ཕྱ་མོ་ཡང་ཚུལ་བས་སྟོང་བས་དང་དུ་མི་ལེན་ཅིང་། དེ་ལྟར་བྱས་པས་བྱིང་ཚོད་ལ་སོགས་པས་
 ཉིང་དེ་འདྲིན་ལ་བར་བཅད་པར་མི་རུས་པར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་སྟེ་བའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་འབྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདྲིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི། མཉམ་པར་འདྲིལ་པའི་སེམས་འབྲུབ་སྟེ། སྤྲ་མ་རྣམས་
 ལ་གོམས་པ་ཆེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབད་མེད་དུ་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཉིང་དེ་འདྲིན་སྟེ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་དག་ནི་ཉན་སའི་དགོངས་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡིན་པས་དེ་ལས་གཞན་དུ་འཆད་པ་སྤང་ཡང་
 ཡིད་བཟན་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ལ་སེམས་དགུ་བ་ཐོབ་ན་ནི་དཔེར་ན་གཞུང་ལ་སོགས་པ་འདོན་པ་
 ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གོམས་ན་དང་པོར་འདོན་པའི་ཀྱན་སྟོང་བྱུང་ནས་བཏོན་ན་བར་སྐབས་སུ་སེམས་
 གཞན་དུ་གཡེངས་ཀྱང་། ཁ་ཏོན་དེ་ཉིད་མི་ཆད་པར་ཚུལ་མེད་དུ་འོང་བ་ལྟར། དང་པོར་སེམས་
 དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པའི་ཐོབ་པས་ལན་གཅིག་མཉམ་པར་བཞག་ན་དེ་ནས་ཐོབ་པའི་སྟོབས་ན་རེ་རྒྱུན་
 ལྟར་དུ་བསྟེན་པ་མ་བྱུང་ཡང་། ཉིང་དེ་འདྲིན་དེ་འཕྲོ་མི་ཆད་པར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་རྒྱུན་རིང་པོར་
 འཇུག་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་ངོ། །ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ལྟར་ན་རེ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་བ་མི་དགོས་པས་མདོན་
 པར་འདུ་བྱེད་པའམ་འབད་ཚུལ་མེད་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྟེ་བ་ལ་སྟོན་དུ་ཐོབ་པ་དང་ཤེས་

བཞིན་ཚེ་ལ་བས་ན་རེ་བསྟེན་ན། གྱིང་ཚོད་སོགས་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས་བར་གཅོད་མི་རུས་
བར་ཐུན་རིང་སོ་འཁྱོངས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞིག་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སེམས་བརྒྱད་པ་ཡིན་
ཏེ། འདི་དང་དགུ་པ་གཉིས་གྱིང་ཚོད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས་བར་
གཅོད་མི་རུས་བར་འབྲེལ་དང་། འདི་ལ་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བར་མ་ཆད་དུ་བསྟེན་དགོས་པས་
མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པའམ་འབད་ཚེ་ལ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གྱིང་ཚོད་
སོགས་སྤྲོ་མོ་ཡང་སྐྱེས་ཅམ་ནས་དང་དུ་མི་ལེན་པར་འགོག་པ་ཞིག་དགོས་པས་སེམས་བདུན་
པ་དགོས་སོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་རྟོག་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་གཡེང་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་སུ་ཤེས་ནས་དེ་
དག་ལ་མི་འཕྲོ་བར་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་ལྡན་དགོས་པས་སེམས་ལྔ་པ་དང་དུག་པ་
དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་ཤེས་བཞིན་སྟོབས་སུ་གྱུར་པས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འབྲེལ་བ་དེ་སྐྱེ་
བ་ལ་ཡང་དམིགས་པ་ལ་ཡེངས་ན་འང་སྤྱར་དུ་དམིགས་པ་བྲན་པ་དང་། དང་པོ་ནས་དམིགས་
པ་ལས་གཡེང་བར་མི་བྱེད་པའི་བྲན་པ་དགོས་པས་སེམས་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དགོས་ཏེ། དེ་
གཉིས་ནི་བྲན་པ་དེ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་སེམས་
དམིགས་པ་ལ་འདོགས་པ་དང་། བཏགས་པ་དེའི་རྒྱན་མི་གཡེང་བ་དགོས་པས་སེམས་དང་པོ་
གཉིས་སྟོན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོར་བསྟུན་ན་དང་པོར་གདམས་དག་ཐོས་པའི་རྗེས་
སུ་འབྲངས་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཛོག་ཚུལ་ལེགས་པར་བྱ། དེ་ནས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་དེ་ཡང་
ཡང་བསམས་ལ་རྒྱན་ཅུང་ཟད་འཐུད་ཐུབ་པའི་སྟོན་ནས་རྒྱན་བསྐྱར། དེ་ནས་བྲན་པ་ཉམས་ནས་
གཡེངས་ན་སྤྱར་དུ་བསྟུ་ལ་དམིགས་པ་བརྗེད་པ་སྤྱར་དུ་བྲན་པ་དང་། དེ་ནས་ཀྱང་བྲན་པ་ལུགས་
ཅན་བསྐྱེད་ལ་དང་པོ་ནས་དམིགས་པ་ལ་མི་ཡེངས་པའི་བྲན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད། བྲན་པ་སྟོབས་
ཅན་གྲུབ་པ་དང་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་གཡེང་བའི་གྱིང་ཚོད་སོགས་གྱི་སྟོན་མཐོང་བའི་སྟོ་
ནས་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་དག་པོ་བསྐྱེད། དེ་ནས་བརྗེད་ངས་སྤྲོ་མོས་གཡེངས་ན་འང་། དེ་

མ་ཐག་རིག་ནས་རྒྱན་གཙོད་པ་དང་བཅད་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་བར་མ་བཅད་པའི་རྒྱན་
 རྩེ་རིང་དུ་གཏོང་བའི་ཚོལ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད། དེ་སྐྱེས་པ་ན་འབད་ནས་བསྐྱེད་པས་གོམས་
 བ་སྐྱོང་དུ་གྱུར་ནས་འབད་ཚོལ་མེད་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་འགོ་བའི་སེམས་དགུ་བ་འབྱུབ་པ་ཡིན་
 བོ། །དེས་ན་སེམས་དགུ་བ་མ་ཐོབ་པའི་གོང་ཡན་ཆད་དུ་ནལ་འབྱོར་པས་སེམས་ཉིང་དེ་འཛིན་
 ལ་འཛིག་པའི་ཚོལ་བ་པར་བྱ་དགོས་ལ་སེམས་དགུ་བ་ཐོབ་ནས་ཆད་དུ་མཉམ་པར་འཛིག་པའི་
 ཚོལ་བ་མ་བྱས་ཀྱང་སེམས་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་མིལ་མིལ་འགོ་བར་འབྱར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་
 དགུ་བ་འདི་ཐོབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་མ་ཐོབ་ན་འོག་ནས་འཆད་པ་ལྟར་ད་དུང་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་
 ཡང་མི་འཛིག་ན་ལྟག་མཐོང་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། འོན་ཀྱང་འདི་འདྲའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བདེ་གསལ་
 མི་རྟོག་པས་བརྒྱན་པ་ཞིག་རྟེན་ན་མཉམ་བཞག་དང་རྩེས་ཐོབ་འདྲེས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པར་འདོད་ཅིང་། བྱད་པར་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ནས་བཤད་པའི་སེམས་དགུ་བ་འདི་
 ལ་ནལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱུང་བར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྤང་
 རྟེ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་སེམས་གནས་པ་དགུ་པོ་དེ་
 དག་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་པ་ཉེ་འཇུག་པ་དང་བར་དུ་ཆད་ཅིང་
 འཇུག་པ་དང་སྐྱབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའོ། །དེ་ལ་
 འཛིག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་བསྐྱེད་པ་ཉེ་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་
 བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །སྤྱད་ཉེ་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དང་ཉེ་བར་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དང་དུལ་བར་བྱེད་པ་
 དང་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐྱབས་སུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 ཡོད་དོ། །རྒྱད་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་སྐྱབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་
 དོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཚོལ་བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་

སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་ནི་འབད་བས་བསྐྱིམ་དགོས་བས་བསྐྱིམས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་།
དེ་ནས་སེམས་ལྗེའི་སྐབས་སུ་ནི་བྱིང་ཁྲོད་ཀྱིས་བར་དུ་བཅད་ནས་སྤྱན་རིང་པོ་སྐྱོང་མི་རྒྱས་པ་
སྐབས་སུ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་སེམས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་བྱིང་ཁྲོད་ཀྱིས་བར་གཅོད་
མི་རྒྱས་པར་སྤྱན་རིང་པོར་སྐྱོང་ཐུབ་པས་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་
སེམས་དགུ་པ་ལ་ནི་བར་ཡང་མི་ཆད་ཅིང་ཚོལ་བ་ཡང་རྒྱན་པར་བསྟེན་མི་དགོས་པས། ཚོལ་
བ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་འཛོག་གོ། །འོ་ན་སེམས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆད་
ཅིང་འཇུག་པ་ཡོད་ལ། སེམས་བར་པ་ལྗེའི་སྐབས་སུ་ཡང་བསྐྱིམས་དགོས་པ་ཡོད་པ་ལ་དང་
པོ་གཉིས་ལ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་མི་འཆད་པ་དང་། བར་པ་ལྗེའི་བསྐྱིམས་
ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པར་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སེམས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ནི་སེམས་ཏིང་
་འཛིན་དུ་འགོ་བ་དང་དེར་མི་འགོ་བ་གཉིས་བྱི་མ་ཆེས་རིང་ལ་བར་པ་ལྗེའི་ཏིང་འཛིན་
ལ་གནས་པ་ཆེས་རིང་བས་བྱི་མ་ལ་ཏིང་འཛིན་གྱི་བར་བཅད་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ལ་སྔ་མ་ལ་
མ་མཛད་དོ། །

དེའི་བྱིང་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ཡོད་པར་ནི་འབྲ་མོད་ཀྱང་། སྐབས་སུ་
ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་ཡོད་མེད་མི་འབྲ་བས་བསྐྱིམས་ཏེ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཡིད་བྱེད་དུ་སེམས་ལྗེ་
པོ་དེ་མ་བཞག་གོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཆོགས་ལ་གནས་པར་བྱས་ནས་ཏིང་འཛིན་
བསྐྱབ་པའི་བཙུན་འགྲུས་རྒྱན་ལྡན་དུ་བསྟེན་ན་ཞེ་གནས་འགྲུབ་ཀྱི། ལན་རེ་རེ་གཉིས་གཉིས་
ཅམ་བསྐྱབས་ནས་སྤར་ཡང་སྦྱར་བ་དོར་ན་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། པར་བྱིན་བསྐྱབ་པ་
ལས། རྒྱན་མི་ཆད་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །བསམ་གཏན་བསྐྱབ་ལ་བཙུན་པར་བྱ། །ཡང་དང་
ཡང་ཞིང་ངལ་འཆོ་ན། །གཙུབས་པས་མེ་བྱིན་མི་འགྲུར་ཏེ། །རྣལ་འབྱོར་རྩལ་ལའང་དེ་བཞིན་
དུ། །ཁྱད་པར་མ་ཐོབ་བཏང་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཚད།

བསྐྱེམས་པས་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཚད་ལ་གསུམ། ཞི་གནས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པའི་
ས་མཚམས་བསྟན་པ་དང་། ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་སྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། བྱད་
པར་དུ་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་
དང་། ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པ་
དེ་ལྟར་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱོང་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་བསྐྱུངས་པས་སེམས་དགུ་རིམ་པ་བཞིན་
སྐྱེས་ཏེ་སེམས་དགུ་པ་བྱིང་ཤོད་པ་མོ་དང་བལ་བར་ཐུན་རིང་པོ་སྐྱོང་བྱས་ཤིང་། དེ་ཡང་བྲན་པ་
དང་ཤེས་བཞིན་རྒྱན་ལྡན་དུ་བསྟེན་པའི་འབད་ཚོལ་ལ་མི་བཟོས་པའི་ལྷན་གྲུབ་དུ་འཇུག་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་མིན་སྟུམ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་
ཐོབ་པ་ལ་ཤིན་དུ་སྐྱུངས་པ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པས་གཤམ་ཏེ་ཤིན་སྐྱུངས་མ་ཐོབ་
ན་ཞི་གནས་ཇེས་མཐུན་པ་ཡིན་གྱི། ཞི་གནས་དངོས་མིན་པས་ཞི་གནས་དང་ཇེས་སུ་མཐུན་པའི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་དེ་རྗེ་
སྤྱིད་དུ་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་ན་ལུས་ཤིན་དུ་སྐྱུངས་པ་དང་།
སེམས་ཤིན་དུ་སྐྱུངས་པ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་བར་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ་
ཞི་གནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཇེས་སུ་མཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་
པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། དེ་གོམས་
པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་དང་སེམས། །ཤིན་དུ་སྐྱུངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། །ཡིད་
ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི། སྐབས་འདིར་ཞི་གནས་ལ་
ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ནས་གསུངས་པ་འོག་དུ་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །སྐྱོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་།
དེ་ལྟར་ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་པ་དེའི་ལུས་དང་སེམས་གང་གི་ཆེ་ཤིན་དུ་སྐྱུངས་པར་གྱུར་

བ་དང་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་དབང་དུ་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ་དེའི་ཞི་གནས་
གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དམིགས་པ་ལ་གནས་པ་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་
སྤངས་པ་གཉིས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་གི་ཆེ་དམིགས་
བ་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཇི་སྲིད་འདོད་པའི་བར་དུ་སེམས་འཇུག་པར་འགྱུར་
བ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་རྫོགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་ཡོད་
པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་དབུས་མཐའ་ནས་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བཤད་པའི་བཏང་སྟོམས་ནི་
འདིའི་སེམས་དགུ་བ་དང་གནད་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་པར་དེ་ལས་ཤིན་སྤངས་
ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་
ལུ་དབེན་པར་གནས་བཅས་ལ་ཇི་ལྟར་བསམས་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཡིད་གྱི་བརྗོད་པ་སྤངས་
ནས་སེམས་ཉིད་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ལ་ལན་མང་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། ཇི་སྲིད་དུ་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་
ཏུ་སྤངས་པ་མ་སྐྱེས་གྱི་བར་དུ་ཞི་གནས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་
ཆེ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །འོ་ན་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་གོང་
གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ས་གང་གིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་འདོད་པ་ཁམས་གྱི་སས་
བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་དགུ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་
བསྐྱོགས་ཡན་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིང་བསྐྱོགས་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་ངེས་པར་ཐོབ་དགོས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ས་ཡིན་
གྱི། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཞེས་མི་འཛོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་དགའ་བ་དེ་
མཚོག་དང་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པས་མ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སའི་དངོས་གཞི་ལས།

ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ཞེས་བྱ་ལ་གང་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཅེ་གཅིག་པ་
 ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཉིད་ཅེ་འདྲིན་དེ་ནི་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་དང་
 འིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་བདེ་བས་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དག་པའི་ཆོས་ཉི་ལྔ་སེམས་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་མ་ཐོབ་ན་པར་པ་ན་མར་མ་བསྟེན་ཡང་སེམས་མི་
 རྟོག་པར་རང་ལྷགས་ཀྱིས་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ཡང་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་
 འགྲོ་^[1]ཐུབ་པ་ལྟར་སྦྱང་བའི་ཉིད་ཅེ་འདྲིན་དེ་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཞི་
 གནས་དངོས་སུ་འཛོག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་འིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་ལྷགས་དེ་ཅི་
 འདྲ་ཞིག་ཡིན་དེ་ཐོབ་ནས་ཞི་གནས་སུ་འགྲོ་ལྷགས་ཀྱང་རི་འདྲ་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་ལ་འིན་ཏུ་སྦྱངས་
 པ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། འིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
 རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དེ་སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་སེམ་
 པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་
 ནི་ལུས་དང་སེམས་དགེ་བའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་དུ་བཀོལ་མི་རུང་བ་ཡིན་
 ལ། དེའི་གཉེན་པོ་ལུས་དང་སེམས་འིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ནི་ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གཉིས་
 དང་བྲལ་བས་ལུས་དང་སེམས་དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་བཀོལ་བ་ལ་འིན་ཏུ་ལས་སུ་རུང་བའོ། །དེ་ཡང་
 ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་ལུས་ཀྱི་
 གནས་ངན་ལེན་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་ཚེལ་བ་ན། ལུས་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་སུ་མི་རུང་བ་
 དང་བྲལ་ནས་ལུས་ལྡང་བ་ཡང་བ་ནི་ལུས་ལས་སུ་རུང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་
 དགའ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཉོན་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། འདྲེ།

མོངས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཚྱུ་ལ་བ་ན་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་གཏོད་པ་ལ་དགའ་མགུར་འཇུག་ཏུ་མི་
རུང་བ་དང་བྲལ་ནས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ནི་སེམས་ལས་སུ་རུང་
བའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། སློབ་དཔོན་སློབ་རྟན་གྱིས། དེ་ལ་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་ནི། ལུས་ཀྱི་རང་གི་
བྱ་བ་རྣམས་ལ་ལྡང་བ་ཡང་བ་གང་ལས་འབྱུང་བའོ། །སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ནི་ཡང་དག་པར་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཀྱི་སེམ་བ་དང་ཡང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་སེམས་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་ན་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་
འཇུག་པས་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་ཤིན་སྤངས་
ཐོབ་ན་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་ཚྱུ་ལ་བར་འདོད་ཀྱང་། ལས་ལ་ངན་རང་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་
མཆེར་སྤང་གིས་འཇུག་པར་དགའ་བའི་ལུས་སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བ་ལོག་ནས། ལུས་སེམས་
ཤིན་ཏུ་བཀོལ་བའི་བ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོག་མ་རྟེན་པ་ནས་ཆ་སྐྱ་མོ་རེ་འབྱུང་བས་དེ་རེ་ཆེར་
སོང་བ་ལས་མཐར་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་སུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་སྤྱ་
བས་རིག་དགའ་ཞིང་ཕྱིས་ནས་ནི་རིག་པར་སྤྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། ཉན་ས་ལས། དེའི་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཡང་
དག་པའི་སྤྱིར་བ་ལ་ཚྱུ་ལ་བའི་ཆེ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་སེམས་
དང་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་འབྱུང་བ་ནི་སྤྱ་བ་སྟེ་བརྟག་པར་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དེ་ཉིད་མདོན་པར་འཕེལ་བ་ན་
འདི་ལྟ་སྟེ་རྒྱ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རགས་ཤིང་བརྟག་པར་སྤྱ་བའི་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་འདྲན་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་
སོ། །མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་བརྟག་པར་སྤྱ་བའི་ཤིན་སྤངས་དེ་སྟེ་བའི་སྤྱ་ལྟས་ནི། ཉིང་
དེ་འཛིན་བསྟོམ་པ་ལ་བཙུན་པའི་གང་ཟག་དེའི་ཁྲད་པ་ལྟེ་བམ་པ་སྟམ་བྱེད་པ་སྟེ་སྟེ། མི་བདེ་བའི་

མྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པའི་
 སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་
 སྟོན་ལ་སྐྱེ་སྟེ། ཉན་ས་ལས། རི་ཅམ་ན་དེའི་རགས་ཤིང་བརྟག་པར་སྤྲོ་བའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
 ཉིད་དང་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྲ་ལྟས་སུ་
 དེའི་ཁྲད་པ་མྱེ་བར་སྤང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་གཞོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་སྤོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་
 བ་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་སེམས་ལས་
 སུ་རུང་བ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་
 སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དེ་སྐྱེས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་
 སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྒྱུང་ལུས་ལ་རྒྱུ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུད་དེ་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ལ་བྲབ་པར་
 བརྒྱས་པ་ན། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་
 གཉེན་པོ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་ནས་ལས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུད་
 གི་མཐུས་གང་བ་བཞིན་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེ་སྐྱེས་པས་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་
 སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དག་ལུས་ལ་རྒྱུ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྒྱུ་བའི་དུས་ན་
 སྤོང་བ་ལ་དགའ་བའི་བར་གཅོད་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་
 ལེན་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་འབྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་གཉེན་པོ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ལུས་
 ཐམས་ཅད་རྒྱས་ཏེ་གང་བ་བཞིན་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་ཤིན་ཏུ་
 སྤངས་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ནང་གི་རེག་བྱ་ཆེས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་སེམས་བྱུང་ནི་མིན་ཏེ། སྟོབ་
 དཔོན་སྟོབ་ཆུན་གྱིས། ལུས་ཀྱི་རེག་བྱའི་བྱུང་པར་དགའ་བས་ཟིན་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པར་
 རེག་པར་བྱ་སྟེ། ཡིད་དགའ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མདོ་ལས་འབྱུང་བའི་

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ལུས་ཤིན་སྤངས་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ན་རྒྱུད་གི་མཐུས་
ལུས་ལ་བདེ་བའི་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་ཡང་དགའ་བདེའི་ཉམས་ཆེས་
ལུས་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་རྗེས་སུ་ཤིན་སྤངས་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་ཤུགས་དེ་རིམ་
གྱིས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤིན་སྤངས་ཟད་ནས་འགྲོ་བ་མིན་གྱི། རགས་པ་དེས་སེམས་ཏ་ཅང་
གཡོ་བས་དེ་ལོག་ནས་གྲིབ་མ་ལྟར་སྤབ་པའི་ཤིན་དུ་སྤངས་པ་མི་གཡོ་བ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་
མཐུན་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་དགའ་ཡལ་ཡལ་བ་དེ་ཡང་ལོག་ནས། དེ་ནས་སེམས་
དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་པར་གནས་ཤིང་དགའ་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་པའི་མ་ཞི་བ་དང་བྲལ་བའི་ཞི་
གནས་འཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དང་པོར་དེ་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ན་སེམས་དགའ་བ་
དང་སེམས་ཤིན་དུ་ཉམས་བདེ་བ་དང་སེམས་མཆོག་དུ་དགའ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་
མཛོན་པར་དགའ་བ་དང་བཅས་པར་ཡང་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ལོག་དུ་ཤིན་དུ་སྤངས་པའི་
ཤུགས་དང་པོ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁད་གྱིས་ཁད་གྱིས་ཤིན་དུ་སྤབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། ལུས་ལ་
ཤིན་དུ་སྤངས་པ་གྲིབ་མ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་དགའ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སྤོང་
བར་འགྱུར་ཞིང་སེམས་ཞི་གནས་གྱིས་ཉེ་བར་བརྟེན་ཅིང་རབ་དུ་ཞི་བའི་རྣམ་པས་དམིགས་པ་ལ་
འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ནས་ཞི་གནས་ཐོབ་པའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་
དང་བཅས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་གངས་སུ་རྒྱུད་པར་
འགྱུར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཞི་གནས་ཐོབ་པས་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་བྱེད་རྒྱུད་ལོས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེའི་ལོག་དུ་
རྣལ་འབྱོར་པ་ལས་དང་པོ་བ་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེས་དང་པོར་གཟུགས་ན་སྟོང་པ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྒྱུད་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་

བཅས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
 སའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡིད་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ནི། གང་དང་ལྡན་ན་
 ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་རང་དང་གཞན་གྱིས་རིག་པའི་བྱ་བའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་
 ཐོབ་པ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་སེམས་དང་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་
 སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་བཞི་པོ་རྒྱུད་དུ་ཐོབ་པ་དང་། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནམ་བདེན་པའི་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བ་ལ་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་
 དུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་འདོད་
 བ་ལ་འདུན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ལྔ་པལ་ཆེར་མི་འབྱུང་བ་དང་། མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་
 པའི་ཆེ་ཡང་ལུས་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་འགའ་རེ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་
 ལས། ལས་དང་པོ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དེའི་རྟགས་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། དེས་གཟུགས་
 ར་སྦྱང་པའི་སེམས་རྒྱུད་དུ་ཐོབ་པ་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་།
 སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་རྒྱུད་དུ་ཐོབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱང་བའི་དམིགས་པ་ལ་སྦྱར་བའི་
 སྐལ་བ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱས་པ་དང་དེའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འཇམ་པར་འགྱུར་བ་དང་ཞི་གནས་ཀྱིས་ཉེ་
 བར་དཀྱིས་པ་དང་། ཞེས་དང་། དེ་ནང་དུ་ཡང་དག་འཛོག་ལ་འདུག་སྟེ། སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་
 པ་ན་སྦྱར་བ་སྦྱར་བར་སེམས་དང་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་
 ལེན་དག་གིས་ཤིན་ཏུ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་སྤྱི་བ་པ་རྣམས་ཤམ་ཆེར་ཀུན་ཏུ་མི་རྒྱ་བ་དང་།
 ཞེས་པ་དང་། ལངས་ཏེ་རྒྱ་བ་ན་ཡང་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཁ་ཅིག་དང་ལྡན་པར་
 འགྱུར་བ་དང་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དག་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་
 ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟགས་དེ་དག་དང་
 ལྡན་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཐོབ་ནས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་དག་པར་འགྱུར་བ་ཆེས་སྤྲ་སྟེ།

འདི་ལྟར་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཐུག་ཏུ་སྤྱར་པོར་ལུས་དང་
སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་འབྲེན་པར་རྒྱས་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། ཤིན་སྤྱངས་
ཇི་ཅུམ་འཕེལ་བ་ཅུམ་གྱིས་ཀྱང་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་འཕེལ་བས་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་
སྤེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་དེའི་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་
ཏུ་སྤྱངས་པ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་རྣམ་པར་
འཕེལ་བར་འགྱུར་ལ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ལུས་
དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ཡང་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་གཉིས་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་
སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དེ་དག་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པ་དང་གཅིག་ལ་
གཅིག་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོར་ན་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ན་རྒྱུང་
སེམས་འཐུག་པ་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་རྒྱུང་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་
པ་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་རྒྱུང་བ་ན་སེམས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་བྱེད་པར་ཅན་
སྟེ་བ་དང་། དེས་ཀྱང་རྒྱུང་ལས་སུ་རུང་བ་བྱེད་པར་ཅན་དུ་བསྐྱབས་པས་ལུས་དང་སེམས་ཤིན་
སྤྱངས་འབྲེན་པ་སྟེ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

དོགས་པ་བཅད་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་རྒྱུན་པའི་འབད་ཚོལ་མ་བྱས་
ཀྱང་། སེམས་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་འགོ་བའི་མི་རྟོག་པའི་སེམས་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་།
དེ་ཡང་བྱིང་བ་སྤྲོ་མོ་ནས་ཀྱང་བཀག་པའི་གསལ་ཆའི་ངར་དང་ལྡན་པ་དང་སྤར་ལུས་ཤིན་སྤྱངས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱུང་ལས་སུ་རུང་བའི་མཐུས་ལུས་དང་སེམས་ལ་ལུས་དུ་བྱུང་བའི་
བདེ་བ་སྟེར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན། སྤར་ཉགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་
སོགས་ཀྱི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་མི་རྒྱ་བ་དང་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་
ཡང་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་མི་འབྲེལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དེ་སྟེས་པ་ན་ལམ་ལུང་སྐབས་གང་

དུ་འཛིག་ཅེ་ན། འདི་འབྲ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེས་ན་ནི་སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་འཛིག་ཅིང་།
 བྱད་པར་དུ་ཤིན་སྤངས་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུད་གིས་ལུས་ཐམས་ཅད་བདེ་བས་གང་
 བ་ལྟར་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་དང་སེམས་ལ་བདེ་ཉམས་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་དེ་ཡང་མི་རྟོག་པ་
 དང་ཆེས་གསལ་བའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པར་མཐོང་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མཆོན་
 ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་འདོད་པ་སྟོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ན་ཤིན་ཏུ་མང་བར་བྱུང་
 ཞིང་སྤང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་མ་པམ་བ་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ཆེ་
 བ་དང་། དབུ་མའི་སྒྲོམ་རིམ་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་ཆད་
 ལྡན་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུང་ན་ནི་འདི་འབྲ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་ཅི་སྟོས།
 ཐེག་པ་དམན་པའི་ལམ་དུ་ཡང་བཞག་པར་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས། བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་དངོས་གཞི་བསྐྱབ་པའི་ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བལྟ་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱང་
 ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་པའི་བྲང་
 སྤང་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ས་འོག་མ་ལ་ཆགས་པ་དང་འབྲལ་
 བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་མར་བགྱོད་དགོས་པས་ཕྱི་བ་དང་ནང་
 བ་གཉིས་ཀའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་བདག་མེད་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་འོག་པར་
 རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་སྤྱིད་པ་མཐའ་དག་གི་སྟོན་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་
 ཞིང་། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཟེན་ན་ཐར་པའི་ལམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། བྱང་
 རྩལ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེས་ཟེན་ན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་དུད་འགོ་
 ལ་ཟན་ཆངས་གཅིག་སྟེར་བའི་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟེ་གཅིག་བསྐྱངས་པ་ཡང་བསམ་པ་དེ་
 དག་གིས་ཟེན་ན་རིམ་པ་ལྟར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གྱི་ཚོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་
 འབྲེལ། །འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་ལམ་གཞན་ཞིག་གིས་ཟེན་པའི་སྟོན་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

བའི་ལམ་དུ་འགྲོ་མི་འགྲོ་དཔྱད་པ་མིན་གྱི། ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ལམ་གང་དུ་
འགྲོ་དཔྱད་པ་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་ཡང་ལྷག་མཐོང་གི་ལྷ་བའི་ཡུལ་རིེ་ལྷར་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིར་ཞི་ལྷག་གི་ངོས་འཛིན་དང་དེ་དག་གི་རྟོགས་
པ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་མི་མཐུན་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱང་
ས་དང་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཀུན་ལས་བརྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་རྒྱམས་སུ་ཞི་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་པའི་ནང་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱེད་པ་ན་སེམས་དགའི་རིམ་པས་
བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པས་ཉིང་དེ་
འཛིན་དེ་དག་ལྷག་མཐོང་གི་སྤྱི་ལ་ཕབ་པ་ཞེས་དེ། གཞུང་དེ་དག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་སེམས་
དགའ་ལས་ལོགས་སུ་བཞག་ཅིང་དེའི་སྤྱི་ལ་ཕབ་པ་ཀྱང་ཉན་སར་བྱར་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་སྒོ་མ་རིམ་རྒྱུ་དང་ཤེར་ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། སེམས་དགའ་
ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་བྱར་དུ་གསུངས་ལ། བྱམས་ཆོས་ནས་གསུངས་པ་
རྒྱམས་ཀྱང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཀའ་བ་ལས་ལོགས་ན་མེད་པས་ཤིང་རྟོ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་
དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུང་དོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ས་ནས་བཞག་པ་དེ་ལ་བདེ་བ་དང་གསལ་བ་འོང་དུ་
རྒྱག་ཀྱང་། མི་རྟོག་པ་ཟབ་མོ་མེད་པས་ཞི་གནས་ཅམ་ཡིན་ལ། མི་རྟོག་པ་ཡོད་ན་ནི་སྒྲོང་པ་ཉིང་
ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། མི་རྟོག་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་པའི་ཟབ་མོའི་དོན་གང་ཡིན་སོ་སོར་
རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ལྷ་བའི་ཕུ་ཐག་བཅད་ནས། དེ་ནས་དེའི་སྤྱིང་དུ་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ལ་
བྱེད་དམ་གང་དུ་ཡང་མི་རྟོག་མི་དཔྱད་པར་བཞག་པ་ཅམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྷར་ན་དེ་འབྲེལ་བ་དེ་
སྒྲོང་པ་ཉིང་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་འདོད་དོ། །ཁྱེད་དེ་ལྷར་འདོད་ན་ནི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་
ལྷ་བའི་གོ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེ་ལ། ལྷ་བ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ལྷ་ཐོག་ཏུ་བཞག་
ནས་མི་རྟོག་པ་སྒྲོང་བ་རྒྱམས་ནི་ཟབ་མོ་སྒྲོང་པ་ཉིང་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་བའི་

གོ་བ་མེད་པའི་གང་ཟག་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བསྐྱོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ནི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་
 བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་སྒྲིག་པར་རིགས་ཀྱི། ཅིར་ཡང་མི་སེམས་པར་བསྐྱོམ་
 ཚད་ཐམས་ཅད་དམིགས་མེད་དམ་མཚན་མེད་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བསམ་གཏན་པའོ། །ཞེས་སྒྲི་
 བར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་སྒྲི་ཡི་སེམས་ཅིར་
 ཡང་མི་རྟོག་ཅིར་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་འཛོག་པའི་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་
 འདོད་ན་ནི། སྒར་བཤད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་གསུངས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་སྒྲིགས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 འདི་རྣམས་ཀྱང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་ཁས་སྦངས་དགོས་ཏེ། དེ་དག་
 ཀྱང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག་པའི་ཆེ་ན་ཟུན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་མཐུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སོར་ན་བྱ་ར་བྱེད་པ་
 སོགས་ཀྱི་སྒྲིགས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདི་ནི་འདི་ཡིན་ནོ་འདི་ནི་འདི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཅུང་
 ཟད་ཅམ་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྐྱོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཞི་གནས་བསྐྱུབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 རྣམས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་ལ་དམིགས་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་
 སོ། །ཉན་ས་ལས་ཀྱང་། དེ་དེའི་ཆེ་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་དེ་ལ་དམིགས་
 པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དམིགས་པ་དེ་ལ་སྒྲིགས་གཅིག་ཁོ་ནས་ཟུན་པ་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་
 ཀྱི། རྣམ་པར་བལྟ་བར་མི་བྱེད་ཅིང་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་བྱེད་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་མི་
 བྱེད་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་མི་བྱེད་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཞི་ལྟག་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་ནས་ཞི་གནས་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ཀྱི་
 སེམས་ཐོབ་པ་དང་གལ་ཏེ་བརྗེད་ངས་པ་དང་མ་གོམས་པའི་ཉེས་པས་མཚན་མ་དང་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་གིས་སྤང་བར་འགྱུར་སྒོ་སྟོན་པ་འགྱུར་དམིགས་པར་བྱེད་
 པར་འགྱུར་ན། དེ་བྱུང་ངོ་ཅོག་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཉེས་དམིགས་སྤང་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 ཏེ་ཟུན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཟུན་པ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་

བ་མེད་བས་དམིགས་བ་དེ་རྣམ་པར་བཞིག་ཅིང་། རྣམ་པར་བསལ་ན་སྤང་བ་མེད་བ་ཉིད་ལ་ཉེ་
བར་བཞག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་ཞི་གནས་ཙམ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་
གསུངས་ལ། ཞི་གནས་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ནི་དབྱེད་ནས་སྤྱོད་བ་མེད་པར་འཛོག་པའི་སྐྱོམ་ཉིད་
དུ་གཞུང་ཆད་ལྡན་རྣམས་ནས་གསུངས་བས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་སྐྱོམ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བ་ཉིད་
བསྐྱོམ་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་འདོད་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཡིན་ལ། བྱད་པར་དུ་བར་
བ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མེད་པའི་སྐྱོམ་དུ་གསུངས་བ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཉིད་བསྐྱོམ་པར་
འདོད་པའང་། ཉན་སའི་ལུང་དེས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་སྐྱོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། ཞི་གནས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཙམ་དུ་
ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་ཞི་གནས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཤེར་
ཕྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། ལྷ་ཆོགས་སྤང་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་གྱི་བརྗོད་པ་
སྤངས་ལ་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་གྱི་བརྗོད་པ་ནི་འདི་ནི་འདིའི་ཞེས་
རྣམ་པར་རྟོག་པའོ། །གཞན་ཡང་སྤང་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས། ཞི་གནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་
ཉིད་ལ་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་མདོ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་གཞུང་མང་དུ་བྲངས་ནས་ཞི་གནས་ནི་
ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལ་ལན་མང་དུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །དེས་ན་སྤྱོད་བ་ཉིད་བསྐྱོམ་པའི་མི་རྟོག་པ་ཞིག་
དང་སྤྱོད་བ་ཉིད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་པས། བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པ་
བྱུང་ཆད་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བ་ཉིད་གྱི་སྐྱོམ་དུ་བཟུང་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་རྣམས་ཀྱང་ཕྱོགས་
ཙམ་བསྟན་པ་སྟེ། ལེགས་པར་འབད་ནས་བྱམས་པ་དང་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པས་བཀྲལ་བའི་
ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་སྐྱབ་ལུགས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཞི་གནས་སུ་ཡང་
མ་སྐྱབ་པའི་མི་རྟོག་པར་འཛོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་འགའ་ཞིག་ལ་སྤིང་པའི་རྩ་བ་གཙོད་པའི་ལྷག་
མཐོང་དུ་འཁྲལ་ནས། དེ་ལ་དམིགས་མེད་དུ་རྫོམ་ནས་དུས་རྣམས་འདས་པས་རང་གཞན་བསྐྱབ་

བར་གདོན་མི་ཟེའོ། །མཁས་གྲུབ་ཚད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ནས་ཞི་གནས་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ་
ན་འཛིག་སྒྲིམ་མི་རྟོག་པར་འཛིག་པ་ཁོ་ན་དང་ལྷག་མཐོང་དང་པོར་བསྐྱབ་པ་ན་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་བྱེ་ནས་དབྱུང་དེ་བསྒྲིམ་པར་གསུངས་སྤང་བ་ལ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་
བདེན་འཛིན་དུ་བཟུང་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་དོར་ཏེ། གཞུང་ཚད་ལྡན་རྣམས་ལས་ལེགས་པར་གོ་
བསྐྱོག་ནས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་ཞོར་བ་མ་རྟེན་ཀྱང་། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ལྷག་མཐོང་ཟབ་
མོའི་དོན་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཏ་ཤང་གི་ལུགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་ཁོ་
ནར་སྤང་སྟེ། སྒྲིམ་རིམ་གསུམ་ཞིབ་ཏུ་ལྟོས་ཤིག་དང་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བཟོད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བཏགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤར་
བཤད་པའི་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་དེས་གསལ་བ་དང་། མི་རྟོག་པ་ལ་
སོགས་པའི་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་མི་རྟོག་པ་དེ་ཅུམ་ཞིག་བསྐྱེད་བར་བྱུང་མ་ཞེ་ན། འདི་འབྲུ་བའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་མ་བསྐྱེད་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ལ་ཅི་ཅུམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་། འདོད་
པའི་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱང་སྤོང་བར་མི་རྒྱས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ལྟ་
སྒྲིམ་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་བསྒྲིམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་མངོན་
གྱུར་སྤོང་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བཟོད་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་རྩ་བ་
ནས་སྤོང་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་བཟོད་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ལས་གཞན་
པའི་ལམ་གོང་དུ་བཟོད་ཐབས་མེད་དེ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པ་སྤོང་བའི་དགའ་བ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་ལུགས་པ་དེའི་གོང་དུ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ནི་གཞན་མེད་དེ། གཉིས་
ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་པའི་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
པོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་སམ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ་དེས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་

ལྷག་མཐོང་ངམ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་ལྷག་མཐོང་གང་བསྐྱོམ་ཡང་
དེ་བསྐྱོམ་འདོད་པ་དེས། སྤར་ཐོབ་པའི་ཞི་གནས་དེ་ལ་ལན་མང་དུ་སྐྱོམ་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་
བསྐྱོམས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་ཞི་གནས་དེ་ཡང་
ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་ཞི་ལྷག་གི་མཚན་མ་རྣམས་ལ་ཡང་མཁས་པར་བྱེད་
ལ། དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བས་འགྲོ་འདོད་པ་དེ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་དེ། ཉན་ས་
ལས། དེ་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་རྣམ་འགྱུར་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ནི་བདག་འཛིག་
རྟེན་པའམ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསྐྱོད་པས་འགྲོ་བར་བྱའོ་སྟུག་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་
ཉིད་ལ་ལན་མང་དུ་བྱེད་དོ། །རི་ལྷ་རི་ལྷར་ལན་མང་དུ་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉིན་མཚན་དེ་དང་དེ་
དག་འདས་པས་དེའི་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་དང་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་
ཡངས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཆེ་དེ་ཡི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དམ་ཞིང་བརྟན་ལ་སྲ་བ་དང་དམིགས་
པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལ་མོས་པ་འདྲུག་པར་འགྱུར་བ་དང་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གི་ཕྱོགས་གྱི་
མཚན་མ་རྣམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཟིན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ན། དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་མཐ་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གང་གིས་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་བ་རྩོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་ནི་ས་འོག་མ་ལ་རགས་པ་དང་། ས་གོང་མ་ལ་
ཞི་བར་བལྟ་བའི་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱོམ་སོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷག་མཐོང་
ཉན་སར་གསུངས་པ་ནི་བདེན་བཞི་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟུ་དུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བལྟ་
བའི་སྐྱོམ་སྟེ། གཙོ་བོ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་པའི་
ཞི་གནས་གྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཐོབ་པ་ཆེ་དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མི་འགྲོ་ལ་འཛིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་རི་འབྲེལ་པ་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་གང་དག་ཆེ་འདི་ལ་
འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་མ་ཡིན་

པའི་གང་ཟག་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ། བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འདི་ལས་བྱེ་རོལ་པ་ཐམས་ཅད་དང་
 ཆོས་འདི་བ་ཡིན་ཡང་། སྟོན་ཞི་གནས་སྟོང་སྟོང་པ་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་རྣ་
 ཡང་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་མ་སྤྲིན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱི་མ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
 འདོད་ཅིང་ཆེ་འདི་ལ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལ་བྱེ་རོལ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སྤར་བ་ཤད་པའི་ཞེ་གནས་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱད་ནས་སྟོང་བ་མེད་དེ། དེ་དག་
 བདག་མེད་པ་ལ་མི་མོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་ཡང་ན་ཞི་གནས་མི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་
 སྟོང་ལ། ཡང་ན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་པ་ཙམ་བྱེད་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ལམ་ཁོ་ནས་འགོ་བཤོ། །ཆོས་འདི་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཡང་སྟོན་ཞི་གནས་ཀྱི་འཛིག་སྟོམ་ཙམ་
 ཞིག་ལ་གོམས་པ་ཤས་ཆེར་བསྟེན་བསྟེན་པའི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཡིན་ན་ནི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་དབྱད་ནས་བསྟོམ་པ་ལ་མི་དགའ་བའོ། །དགའ་ཡང་
 བདག་མེད་པའི་དོན་གོ་མི་རྣམས་པས་ཆེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡང་
 ན་གནས་ཆ་དེ་ཁོ་ན་སྟོང་བར་བྱེད་ལ། ཡང་ན་ནི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ཙམ་
 ཞིག་བསྟོམ་པའི་བྱིར་རོ། །ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་དབང་རྟོན་བདག་མེད་པའི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་ཡང་
 བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དགེ་རྩ་བ་སྤྲིན་པ་ཡིན་ནའང་ཆེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
 པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་བསྐྱེད་མི་རྣམས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་འགོ་བ་ཞེས་
 བྱ་ཡི། བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་པར་མི་རྣམས་པ་མིན་ནོ། །བྱང་སེམས་
 འཆང་རྒྱ་བ་ལ་སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཡང་སྟིད་པ་ཐ་མ་བ་སྟེ་བ་བྱེ་མའི་དུས་དེར་སྟོར་ལམ་
 ནས་བཟུང་སྟེ་ལམ་བཞི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱི། སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་དུས་སུ་འཕགས་ལམ་
 མི་བསྐྱེད་པས་ཆེ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཀྱིས་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་ཡི། བདག་མེད་པའི་དོན་མ་

ཉོགས་པ་མིན་ནོ། །འདི་ནི་མངོན་ལས། ལྷོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་པ། །བསམ་གཏན་མཐའ་རྟེན་གཅིག་ལ་ཀུན། །དེ་ཡི་སྡོན་རུ་ཐར་ཆ་མཐུན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གཞུང་གི་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་ཡིན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་རང་གི་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་པ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྟོམས་ནས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྟོང་བ་དང་། རང་པ་སངས་རྒྱས་པ་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྟོམས་ནས་ཉོན་མོངས་ཅ་བ་ནས་སྟོང་བ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཐོག་མར་སྤར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་དགོས་པས་སྤར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྟོང་བའི་གཞིར་དགོས་ལ། དེར་མ་ཟད་ཐེག་ཆེན་པ་དང་ཐེག་དམན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་པ་ལའང་སྤྲགས་དང་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞི་གནས་བསྐྱབ་དགོས་པས་ཞི་གནས་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་བསྟོད་པའི་གཞིར་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེད། །སྤྲགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ནས་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་ལྟའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པའང་ཕྱག་མཆོན་ནམ་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་འགའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་སྟོང་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་སེམས་དགུ་པ་འཐོབ་པ་དང་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་སྟེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་རུ་འདུ་བར་གསུངས་པས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཁས་པར་འདོད་པས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཞི་གནས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་བསྐྱེད་པའི་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་གཙོ་བོའི་དགོས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་ཉོགས་པ་བསྐྱེད་

པའི་ཆད་ཡིན་ལ། ལྷག་མཐོང་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཅམ་ཞིག་སྤྲོད་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པ་ཐུན་མོང་པ་དང་ནང་པའི་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་མོང་པའི་ལྷག་
 མཐོང་ཞིག་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་གཏན་ནས་སྤྲོད་པའི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྤྲོ་
 མ་ནི་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་གྱི་མེད་མི་རུང་མིན་ལ། སྤྲོ་མ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་པའི་
 ཡན་ལག་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ནི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་
 ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཞི་གནས་བསམ་གཏན་དང་
 པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་ཐོབ་ན་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ནས་གཟུགས་མེད་
 ཀྱི་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམས་པས་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་མཐའ་
 དག་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱས་ལ། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཉོགས་ཤིང་མ་
 བསྐྱེམས་ན་སྤར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདིག་ཉེན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཅི་
 ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྤིང་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་ཀྱང་
 འཁོར་བ་ལས་མི་ཐར་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བསྐྱུགས་འོས་བསྐྱུགས་བསྐྱོད་ཀྱི་ལན་མི་ལྟོན་
 པར་བསྐྱོད་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལ་མི་སྟོགས་པའི། །སྤྲོ་བོ་གཏི་ཐུག་གིས་ལྟོངས་པ། །སྤིང་
 ཅེའི་བར་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྱུལ་ཡང་འབྱུང་སྤིང་པ་བསྐྱུབ། །ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱུན་པའི་རྗེས་
 འགོ་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་ཀྱི་མིག་རས་བཅའ་བཞིན་དུ། །སྤིང་
 པ་དག་ནི་བསྐྱོག་པར་བགྱིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱན་ཞུགས་དང་བྱིར་འོང་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་འཕགས་པའི་ལམ་འཐོབ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་ནི་སྤར་བཤད་པའི་ཞི་
 གནས་བསམ་གཏན་དང་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་པའི་
 དག་བཅོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམས་

པས་དག་བཅོམ་བ་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །སྤར་བཤད་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་རྒྱུ་ལ་སྡོན་དུ་མ་ཐོབ་ན་རི་ལྟ་བུའམ་རི་སྡོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་
དངོས་ནི་སྐྱེ་མི་སྤྱད་པར་འོག་ཏུ་སྡོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ནལ་འབྱོར་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ནལ་
འབྱོར་པས་ཀྱང་ཞི་རགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་རི་སྡོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་དེས་
བསྐྱབས་པའི་ཞི་གནས་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་ཞི་གནས་ཅིག་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ་དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྐྱེ་བའི་
མཆམས་ནི་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་སྐྱབས་སུ་སྐྱེ་
བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་བསྟུན་སྡོན་དུ་ཞི་གནས་ཅིག་བསྐྱེད་ནས་དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་རགས་
ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་སྤྱད་ཅེའི་བར་དུ་ལམ་རིམ་ཅན་དུ་བསྐྱོད་པ་དང་། བདག་མེད་
པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཐར་བའམ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་ལྟ་
བསྐྱོད་དགོས་པ་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱིའི་བྱ་བ་རྒྱས་བཏབ་པ་ཡིན་པས་ནལ་འབྱོར་པ་གང་གིས་
ཀྱང་འདའ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་
བསྐྱོད་པའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པའོ། །

གསུམ་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་བསྐྱོད་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཞི་རགས་
ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྐྱོད་པའི་སྡོན་དུ་ཞི་གནས་འཐོབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཞི་གནས་
ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མཆན་ཉིད་སོ་
སོར་རིག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བསྐྱོམ་པས་ནི་སྡོན་དུ་ཞི་གནས་སྤར་
བཤད་པ་དེ་ཐོབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱུ་ལས། དེ་ཡིས་དེ་ནི་སྤེལ་བྱས་ནས། །འཕེལ་
བ་རིང་དུ་འགོ་བ་ཡིས། །དངོས་གཞིའི་གནས་པ་དེས་འཐོབ་པོ། །ཞེས་སྤར་བཤད་པའི་སེམས་
དགུ་པ་ཤིན་སྤངས་དང་བཅས་པ་ཐོབ་པ་དེས་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་སྤེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཞི་
བསྐྱབས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སེམས་དགུ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡིད་བྱེད་མ་ཐོབ་པའི་

བར་དུ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་བའི་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ལ། ཡིད་བྱེད་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བར་འདོད་
 བས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་བའི་ཡིད་བྱེད་བསྐྱེམ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྤྱོད་བའི་ལས་དང་
 པོ་བར་གསུངས་པས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་བ་བསྐྱེམ་པས་སྤྱོད་དུ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་བའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ཉིད་ལ་ངེ་སྤྱོད་དུ་ཡིད་
 ལ་བྱེད་བ་མ་ཐོབ་ཅིང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་མ་རེག་གི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལ་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་སྤྱོད་བའི་ལས་དང་པོ་བ་ནི། ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཐོབ་བ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
 ལས་སེམས་སྤྱོད་བར་འདོད་བའི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་གང་ཡིན་པ་ལས་
 [1]བརྩམས་ཤིང་། ལེན་པ་ལ་གོམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་འབྱོར་གྱི་
 གནས་བཞི་པའི་འགོར་ཡང་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 ཆགས་བྱུང་གྱི་ལམ་བསྐྱེམ་བར་གསུངས་པས་སོ། །

སྤར་བཤད་པའི་ཞེ་གནས་དེ་སྤྱོད་དུ་བསྐྱབས་ནས། དེ་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབས་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་
 བ་འདི་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་རྣམས་སུ་ཡང་གསལ་བར་མ་བྱུང་བས། སྤོན་གྱི་ཆོས་
 མངོན་པ་གོང་འོག་ལ་མཁས་པར་སྤྱངས་པའི་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞེ་གནས་
 སྤོན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་འདི་གསལ་བར་མ་ཐོན་སྤང་
 རོ། །དེས་ན་ཉན་ས་ནས་བཤད་པ་འདི་ལེགས་པར་མ་ངེས་ན། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་
 གྱི་ལམ་གྱི་དམའ་ཤོས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉར་བསྟོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་དུག་
 བཤད་པའི་ཐོག་མ་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་བ་ཡིན་པས། ཉར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་
 ཐོག་མར་སྟེ་བ་ནི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་བ་ཡིན་ནོ་སྟེ་དུ་འཁྲལ་བ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། གང་ཡིན་པ་ལ་བརྩམས།

བཟུང་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
སྦྱེ་ས་མེད་ལ། ཉེར་བསྟོགས་དེ་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་
རིག་པ་དབྱུང་སྒྲོམ་ཡིན་པས། དེ་བསྒྲོམས་པས་ཞི་གནས་སྤར་མ་ཐོབ་པ་གསར་དུ་བསྐྱབ་པར་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤར་སའི་དངོས་གཞིའི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར། འདོད་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་ཤིན་
སྤངས་མེད་ལ་ཤིན་སྤངས་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེར་བསྟོགས་དང་པོ་མ་ཐོབ་ན་ཞི་གནས་མི་འཐོབ་པོ། །དེས་ན་ཉེར་བསྟོགས་
དང་པོའི་ཡིད་བྱེད་དུ་གྱུ་གི་ཐོག་མ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པའི་མགོ་
ཡིན་གྱི། ཉེར་བསྟོགས་དང་པོ་ཅམ་གྱི་ཐོག་མ་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་དུ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་
ཞི་གནས་འགྲོ་དགོས་པས་སོ། །ཉེར་བསྟོགས་དང་པོས་བསྐྱས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མ་ཐོབ་གོང་
གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཞུང་ཆེ་བ་རྣམས་ནས་
བཤད་པ་དང་བསྐྱེད་ན་ལྷག་མཐོང་ལྟ་ཞོག །ཞི་གནས་འཐོབ་པ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་སྤང་ངོ་། །

ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྤར་
བཤད་པའི་ཞི་གནས་གསལ་བ་དང་མི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་དུ་མ་དང་ལྷན་པ་དེ་ཅམ་
ཞིག་ལ་གོམས་པར་བྱས་ནས་ལྷག་མཐོང་གཉིས་གང་ཡང་མ་བསྒྲོམས་ན། འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་དེ་ཞིག་ལ་འགོག་པར་མི་རུས་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་
ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་སྤོང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེའི་ཕྱིར་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བསམ་
གཏན་དང་པོ་འཐོབ་པར་འདོད་ན་ཞི་གནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཁོ་
ན་སྤར་ཞི་གནས་ཅམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་ན་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་གྱུར་མགོ་གཞོན་པར་བཤད་
པ་དང་རྩི་ལྟར་མི་འགལ་ཞེ་ན། སྦྱོར་མེད་དེ་སྤར་གྱི་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷག་མཐོང་ཞི་གནས་
ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྐྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་ནི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀའི་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཉེར་

བསྐྱོད་པ་དང་པོས་བསྐྱུས་པའི་ཞེ་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆགས་བྱུང་བསྐྱུབ་པའི་
ལྷག་མཐོང་དེ་ལ་ཡང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཆགས་
པ་དང་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་ལམ་བྱེ་མའི་སྒོ་ནས་ཆགས་བྱུང་བསྐྱུབ་
ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་རྟེན་ནི། བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་
དང་། ཚས་འདི་པ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་གཉིས་ཀས་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་དོ། །དེས་ལམ་
ཇི་འབྲེལ་གྱི་བསྐྱོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བའི་ནི། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་བྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རབ་དུ་བརྩོན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྱུང་བ་རྗེས་སུ་འཛོལ་བོ། །བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྤྱིས་
པ། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རབ་དུ་དབེན་པ་དང་དགའ་བ་སྤྱད་
པ་དང་དཔྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་དང་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བྱ་
ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་ཐ་མ་ནི་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྱུང་ནས་
དངོས་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་ལ། སྤྱི་མ་བྱུག་ནི་སྐྱུབ་བྱེད་
ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འདིར་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྐྱོམས་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བར་མི་བྱེད་ན་ནི་འབྲ་
བ་ཞིག་གཏན་ལ་ཐབ་ནས་དེའི་དོན་བསྐྱོམས་ཏེ་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་ལམ་འདིས་
འདོད་པ་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་གཞན་ཡང་སྤྱོད་མོད་ཀྱང་། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་
དང་བྱུང་བར་བྱེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་གཙོ་བོར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ནི་འདིར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་ལ་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་ཡིན་
པས། དེའི་གཉེན་པོར་འདོད་ཡོན་ལ་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཉིས་དམིགས་སུ་བལྟས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དེ་
ཡི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ལྷོག་ཕྱོགས་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་འདོད་པ་ལས་ཆགས་
པ་དང་བྱུང་བར་བྱེད་པའོ། །འདི་ཡང་འདོད་པའི་སྦྱོན་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ཅི་

མ་ལོག་པར་སོ་སོར་རིག་པ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སྔོན་དུ་ཞི་གནས་གྲུབ་པ་མེད་ན་སྔོན་ཡོན་དེ་གཉིས་དཔྱེད་པ་ལ་ངེ་ཅམ་གོམས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་རུས་ལ། ཡང་ཞི་གནས་གྲུབ་ཀྱང་སོ་སོར་རིག་པས་དཔྱེད་པ་མ་བྱས་ན་དེ་ལ་ངེ་ཅམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་རུས་པས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀ་བསྐྱོམས་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །

དེ་ལྟར་ན་ས་གོང་ལོག་གི་སྔོན་ཡོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རབ་རྩ་རིག་པ་ནི་ངེས་འགའ་ཐོས་པ་དང་ངེས་འགའ་བསམ་བླུང་དུ་འགྱུར་བས་ཐོས་བསམ་འདྲེས་མའོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པས་ཐོས་བསམ་ལས་འདས་ནས་བསྐྱོམ་པའི་རྣམ་པས་མཐའ་གཅིག་རྩ་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་མོས་པར་བྱེད་པ་ནི་མོས་པ་ལས་བླུང་བའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །འདིར་ཉན་ས་ལས། མཚན་མ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡིད་བྱེད་དུག་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཞི་ལྷག་བསྐྱོམ་པར་གསུངས་ལ། ཡིད་བྱེད་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དོན་ལ་སོགས་པའི་གཞི་དུག་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་དེ། སྐབས་གཞན་དུ་ལྷག་མཐོང་དུ་ལན་མང་པོར་གསུངས་པས་འདི་དག་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱོམ་པ་མིན་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་དུ་མི་འགལ་ལོ། །དེས་ན་ཡིད་བྱེད་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམས་ནས། ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ཡིན་པས་དེའི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི། ཞི་རགས་སོ་སོར་བྱེ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་དཔྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དཔྱེད་པའི་མཐར་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་རྩ་འཛོག་པ་ནི་ཞི་གནས་བསྐྱོམ་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་པ་དང་དང་པོ་ནི་སྤྱང་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོའོ། །དེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བསྐྱོམ་པ་གོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ་སྤྱེས་པ་ན་རབ་རྩ་དཔེན་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །ཡང་ཞི་ལྷག་སྤེལ་མར་བསྐྱོམས་པས་ཉོན་མོངས་འབྲིང་སྤོང་བར་རུས་པ་ན་དགའ་

བ་སྐྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཤམ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་དང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་སྐབས་སུ་མི་རྒྱ་བར་མཐོང་བ་ན་ད་ནི་ཁོ་བོས་
 ཉོན་མོངས་སྤངས་སོ་སྟམ་དུ་ཉོག་པ་ཅིང་པོ་མི་བྱེད་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་དེ། ཅི་བདག་འདོད་པ་
 ལ་འདུན་པའི་ཆགས་པ་དང་མ་བུལ་བཞིན་དུ་མི་རྒྱ་བ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ཆགས་པ་དང་བུལ་ནས་
 མི་རྒྱ་བ་ཡིན་སྟམ་ནས་དེ་སང་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆགས་ལུལ་ཤིན་ཏུ་སྤྱག་པ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ན་
 ཆགས་པ་སྦྱེ་བར་མཐོང་ནས། དེ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགའ་བར་བྱེད་པ་ནི་དཔྱོད་པའི་
 ཡིད་བྱེད་དོ། །འདིས་ནི་མ་སྤངས་པ་ལ་སྤངས་སོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་སྤོང་ངོ་། །དེ་ནས་ཡང་སྤར་
 ལྟར་ཞི་རགས་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་དང་དཔྱད་པའི་མཐར་ཅི་གཅིག་ཏུ་འཛིག་པ་གཉིས་
 ཀ་བྱས་ཤིང་བསྐྱོམས་པས། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་རྒྱུང་དུའི་གཉེན་པོར་སྦྱེས་པ་ན་སྤངས་པ་
 མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡིད་བྱེད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་དུག་པ་ནི་ཉོན་
 མོངས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོའོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་དུ་སྤངས་པ་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་
 མངོན་གྱུར་ཐམས་ཅད་བཅོམ་ནས་ངེ་ཞིག་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྒྱ་བར་བྱེད་དེ། ས་བོན་གཏན་
 བཅོམ་པ་ནི་མིན་ནོ། །རྒྱལ་འདིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་བུལ་བར་བྱེད་ལ།
 སྤྱིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་ནི་མངོན་གྱུར་ཀྱང་འགོག་མི་རུས་པས་འཁོར་བ་ལས་བཞུལ་བར་མི་རུས་
 སོ། །འོན་ཀྱང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ཡང་འཐོབ་པར་བྱེད་དེ། འདི་
 དག་ནི་ཆོག་མང་བས་འཛིགས་པས་མ་བྲིས་ཏེ། རྒྱས་པར་ཉན་ས་ན་བཞུགས་པས་དེར་བལྟ་
 བར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞི་བསྐྱབ་རྒྱལ་འདི་རྣམས་ད་ལྟ་མེད་པས་དེ་
 དག་གིས་གོལ་སར་འབྲིང་ས་མེད་མོད་ཀྱང་། འདི་རྣམས་ལ་ཆོག་སྤྱི་ཙམ་དུ་མ་སོང་བའི་གོ་བ་
 སྦྱེས་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཞན་གྱི་གོལ་ས་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མན་པར་སྤང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་
 གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ནི་བྱི་རོལ་པ་དང་

ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་
ལས་མི་གྲོལ་བར་མ་ཟད་དེ་དག་གིས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་
མི་བྱ་བར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ལྷག་མཐོང་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་བཙལ་བར་བྱའོ། །བསམ་གཏན་
དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གཞི་བསྐྱབ་ལུགས་རྣམས་རྒྱས་པར་མ་ཤེས་ནའང་། སྤར་བཤད་
པའི་ཞི་གནས་སམ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེའི་བསྐྱབ་ལུགས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་མདོ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་སེམས་འཛིན་ཚུལ་དགྲ་གསུངས་པ་དབྱ་མའི་སྒྲིམ་རིམ་
དུ་བཀོད་པ་སྤར་བྲངས་པ་དང་། དེའི་དགོངས་པ་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། འཕགས་པ་
ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བྱང་ས་དང་མདོན་པ་གོང་མ་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱ་བར་མདོར་བསྐྱས་ཏེ་
གསུངས་ཤིང་། བསྐྱ་བ་ལས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཉན་ས་ལ་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་ལྟར་ཉན་ས་ན་རྒྱས་
པར་བཀྲལ་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དབྱ་མའི་སྒྲིམ་རིམ་དང་། ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ཏུ་གསུངས་
པ་དང་། གཞན་ཡང་དབྱས་མཐའ་ནས་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད། ཉེས་པ་ལྔ་སྤོང་ཚུལ་དང་བཙས་
པས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་ལུགས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་རྣམས་ལེགས་པར་བརྟགས་ཏེ་རང་
བཙོ་དང་བྲལ་བར་བསྐྱན་པ་ཙམ་རེ་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་རྣམས་བསམ་གཏན་པ་
ཁ་ཅིག་ལ་ནི་མིང་ཙམ་ཡང་མི་འདུག་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་སྡོན་གཞུང་ཆེ་བ་ལ་སྐྱུངས་པའི་དུས་སུ་ཆོག་
ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་ལེགས་པར་མ་གོ་བས་བྱིས་ཉམས་ལེན་གྱི་ཆོ། དགོས་པ་མེད་པར་མཐོང་
ནས་ཅིགས་མེད་དུ་དོར་ཏེ་བསྐྱུངས་པས། གོ་བ་ལེགས་པར་དམིགས་མ་བྱེད་པའི་རྟགས་སུ་ཞི་
གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱར་བྱང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རེ་ཐོབ་པ་ན། སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་
འཛིན་པར་སྤང་ལ། བྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐུན་མོང་བ་སེམས་དགྲ་པ་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་
ན། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་བྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། མཉམ་རྗེས་
འབྲེས་ནས་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འདོད་པ་མང་ངོ་། །

སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་ལེགས་པར་རྟེན་ན་ནི་དམིགས་མེད་དང་། མཚན་
མེད་དང་ངེས་དོན་བསྐྱེམ་པ་ལ་སོགས་པའི་མིང་སྟན་སྟན་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འཁྲུལ་
བར། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེའི་དོན་གང་དུ་སོང་ཤེས་ནས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་དང་མ་གོལ་ས་ཤེས་
པར་འགྱུར་བས། གཞུང་ཚད་ལྡན་དེ་དག་ནས་གསུངས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པའི་
ངེས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ།། །།

འདིར་སྤྲུམ་པ། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅས་ཆེན་མོ་ལས། །ལེགས་གསུངས་
ཉིང་འཛིན་བསྐྱབ་པའི་ངེས་པ་འདི། །རྫོད་བྱེད་བརྗེད་བས་སྟོ་གོས་རྒྱུད་རྣམས་གྱིས། །རི་བཞིན་
མ་རྟོགས་རང་གི་སྟོ་ཡི་སྟོན། །གཞན་ལ་བསྟོས་པས་གཞུང་བཟང་དེ་དག་ལ། །མི་རྟོག་སྟོང་བའི་
གདམས་པ་མེད་སྟུང་ནས། །ཡོད་པའི་གཞུང་དུ་མ་བཙལ་མེད་པའི་སར། །འབད་པ་དུ་མས་ཆོལ་
ཞིང་རྟེན་བར་སེམས། །དེ་འདྲས་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ནང་པ་ཡི། །ཉིང་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་བྱེད་བར་མི་
འགྱུར་ན། །ཐེག་པ་མཆོག་དང་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་། །རྗེ་རྗེའི་ཐེག་དང་པ་རོལ་བྱིན་པ་ཡི། །ཉིང་
ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པར་གང་ཡིན་པ། །རི་བཞིན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྟོས་ཅེ་དགོས། །རྩལ་དེ་མཐོང་
ནས་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་ཡི། །ཉིང་འཛིན་སྟོང་རྩལ་གོ་སྟེ་ངག་གིས་བཤད། །གཞུང་ལུགས་
ཆེ་ལ་ལོ་མང་སྤངས་པ་ཡི། །གྲོགས་དག་རང་གི་རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ། །དོར་ནས་གཞན་གྱི་མཆིང་
བྱ་མ་ལེན་བར། །རང་ལ་རིན་ཆེན་ཡོད་པ་མཐུན་པར་མཛོད། །བྱེད་གྱིས་སྤངས་པའི་གཞུང་ལས་
གདམས་པའི་དོན། །ལོགས་སུ་མེད་པ་གཟེགས་ནས་སྤུབ་དབང་གིས། །མང་དུ་སྟོས་པ་ནགས་ན་
བདེ་འོ་ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ཡི་དོན་ལའང་དཔྱད་པར་རིགས། །ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་འཛིག་པའི་ཞི་
གནས་ལམ། །དང་པོར་བསྐྱབ་པའི་རྩལ་དང་གྲུབ་པའི་ཚད། །ལེགས་པར་དམིགས་བྱེད་གོ་བ་
མ་རྟེན་ཀྱང་། །སྟོང་རྩལ་ཙམ་ལ་རེ་བའི་བསམ་གཏན་པ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་དུང་མཁས་པ་
ལ། །བརྟེན་ནས་སྟོང་རྩལ་རི་བཞིན་ཤེས་པར་མཛོད། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། །རེ་

ཞིག་ངལ་འཆོ་བྱས་ན་གཞོད་པ་ཚུང་། །དེ་ལྟར་བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་གྱི། །གཞུང་གིས་ཞི་གནས་
བསྐྱབ་པའི་ཚུལ། །བཤད་པ་འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་ཡི། །བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་བུ་
ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་སློབ་པས། །བསམ་གཏན་གྱི་
ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ། །

༡༡། །བྱང་ཚུབ་ལས་རིམ་ཆེན་མོ་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལ་
རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་བཞུགས་སོ། །

ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་སྐྱབ་དགོས་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་འཆད་པ་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་བཞི་ལྷན་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་སྐྱབ་དགོས་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་རི་
ལྟར་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཅམ་གྱིས་མི་གྲོལ་བ་དཔེ་དང་བཅས་པ་དང་། གྲོལ་བའི་ལམ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་བཅས་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་གསལ་ལ་དགའ་བདེ་མི་རྟོག་པ་བཞི་ལྷན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོད་ཀྱང་གྲོལ་འདོད་ན་དེ་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་སེམས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་རིམ་
འདོད་པ་ལྟར་བཞག་པས་རྟོན་པ་དང་བྲལ་བའི་གར་བཞག་ཏུ་སྟོད་པའི་མི་རྟོག་པ་དང་དེ་ཡང་བྱིང་བ་
དང་བྲལ་བའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་རར་ཆེ་བས། གསལ་བ་དང་ཕན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར་སེམས་དགའ་བ་དང་ལུས་
ཤིན་སྐྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་བཅས་པའི་ཞི་གནས་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་བྱ་བར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་ནས། ལྷག་མཐོང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཅམ་ནི་ལྷ་སྟེགས་དང་ཡང་སྤྱོད་མོང་བ་ཡིན་པས་དེ་ཅམ་ལ་གོམས་
པར་བྱས་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་མི་སྟོང་བས་སྲིད་པ་ལས་གྲོལ་
བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་ན་ཕྱི་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལྟར་མི་གྲོལ་བ་སྒྲོམ་རིམ་གྱིས་བཤད་པ་
ནི། དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་དེ་ལྟར་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་བྱས་ནས་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཤེས་པའི་སྤང་བ་བྱུང་བས་ཀུན་ཏུ་རྟོངས་པའི་ས་
བོན་ཤིན་ཏུ་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྷ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་བཞིན་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་
ཅམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་དེའི་ཁྱད་པར་དོན་གྱི་མདོ་དགོད་པ་ནི། མདོ་སྟེ་
ལས་རིམ་སྐད་དུ། འཛིག་ཉེན་པ་སོ་སྟེ་དགའ་ནི་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་འཛིན་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་

མན་ཆད་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་བསམ་གཞུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན། དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་སྟེ་
འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་འཁོར་པའི་རྩ་བ་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་། འཛིག་མི་བྱེད། །བསམ་གཞུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན། དེ་ནི་ཉོན་
མོངས་བྱིར་ཁིང་སྟེ་སྒྲར་ཡང་རབ་འབྱུག་སྟེ། །དཔེར་ན་ཐུ་སྟེགས། ལྷག་སྟོང་གིས་ནི་སྤྱི་ཅེའི་དངོས་གཞི་ནི་
ལྷག་གི་ཉིང་འཛིན་འདིར་བསྒྲོམས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་
པ་འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཞུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་ཡང་ཞིག་མི་རུས་པ་ནི། དེ་ལ་ཉིང་འཛིན་
སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་པ་ནི་སྒར་བཤད་པའི་མི་རྟོག་པ་དང་གསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པར་དང་
ལྷན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནོ། །དེ་བསྒྲོམས་ཀྱང་བདག་འཛིན་སྟོང་མི་རུས་པ་ནི་དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་
ཤེས་འཛིག་མི་བྱེད་ཅེས་པའོ། །ལྟ་བུ་ཉིང་རེ་འཛིན་དེས་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པས་བདག་འཛིན་ལས་ཉོན་མོངས་སྟེ་
བས་མི་སྒོལ་བ་ནི། བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པས་ད་གཤིད་ཡང་ཉོན་མོངས་སྟེ་བར་འབྱུར་བ་ནི། ཉོན་
མོངས་བྱིར་ཡང་རབ་ཏུ་འབྱུག་ །ཅེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྒོལ་ལས་ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་། དེ་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་སྒོལ་བ་ལུང་རིགས་
གིས་སྒྲུབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འོ་ན་ངེ་འབྲེལ་གྱི་བསྒྲོམས་པས་ཐར་པ་འཛོལ་སྒྲུམ་ན། ལུང་དེའི་མཚུག་
དེ་མ་ཐག་ཉིད་ཏུ་སྒར་བྱངས་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ །ཅེས་སོགས་
ཏེ་གལ་ཏེ་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་གོ་བའི་ཤེས་རབ་
བསྐྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྒྲོན་མ་སྒོལ་བར་འབྱུར་བ་ནི། སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་
བསྒྲོམ་པ་ནི། །ཞེས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བུ་རྟོག་ནས་ལྟ་བུ་དེ་སྟོང་ཁིང་སྒྲོམ་པ་ནི། དེ་ནི་ཐུང་ན་
འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ། །ཞེས་ཐུང་ན་ལས་འདས་པའམ། ཐར་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་དེ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་དཔྱོད་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒོལ་བར་འབྱུར། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། དེ་
ལྟར་ཡང་དག་ཅི་བཞིན་བྱ། །འགྲོ་བ་དོན་མེད་ཤེས་ནས་ནི། །རྒྱ་མེད་པ་ཡི་མི་བཞིན་བྱ། །གནས་མེད་ལེན་མེད་ཐུང་ན་འདའ། །ཞེས་
དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་བྱིར་སྒོལ་འདོད་ཐོག་མེད་པའི། །རྒྱ་ཅན་རིགས་མཐུན་ས་བོན་ལས། །བྱང་པའི་འཛིག་ཆོགས་ལྟ་བུ་དག
།རྩ་བ་ཉིད་ནས་དབྱུང་བར་གྱིས། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། ཡང་དག་མཐོང་ན་གནས་མཆོག་ན། །ཅུང་ཟད་མཐོང་ན་བཟང་འགྲོ་

སྟེ། །དེ་ཕྱིར་ནང་བདག་བསམ་བ་ལ། །མཁས་པས་རྟག་ཏུ་སྒོ་སྒྲིལ་བསྐྱེད། །ཅེས་དང་། །དེའི་འགྲེལ་བར། །དོན་དམ་བའི་ཤེས་པས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡོད་ན་གནས་ཀྱི་མཆོག་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་ལ། །རྩང་ཟད་དེ་རྩང་དུ་གཅིག་མཐོང་ན་ལྷ་དང་མིའི་འགྲོ་བ་
བཟང་པོ་འོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལས་ཐབས་གཞན་གྱིས་མི་སྒོལ་བ་ལ་དུག་ལས། །དང་པོ་ལྷ་བ་ཟེའམ་མེད་པར་
མི་སྒོལ་བ་ནི། །འོ་ན་དེ་བསྐྱོམས་པས་ཐར་པ་འཛོལ་བ་ལྟར་དེ་མེད་པར་གཞན་ཞིག་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་
ཐར་པ་འཛོལ་བམ་སྟམ་ན། །རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཞིར་མི་འགྱུར། །ཞེས་དེ་ལས་གཞན་པའི་
ལམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་དེ་མེད་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཉོན་མོངས་ཞི་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས། །བདག་མེད་
པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་སྲིད་པའི་ཙ་བ་གཅོད་བྱེད་དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་འདི་དབུ་མའི་སྒོམ་
རིམ་དུ་འང་རྟུལ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་བྲངས་པས་འདི་ལ་དབྱུང་སྒོམ་མེད་པར་མི་སྒོལ་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པས་དེའི་
རྒྱ་མཆོན་ཡང་ཡང་དབྱུང་ན་ངེས་པ་སྟོབས་རྩེ་ཆེར་སོང་བས་བདག་འཛིན་ལ་ཆེར་གཞོད་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་དགོས་ཏེ། །ལྷ་
སྟེགས་ཀྱི་བྲང་སྲོང་རྣམས་ལ་འང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་ལྷ་བ་མེད་པས་འཁོར་བ་ལས་རྩང་ཟད་ཀྱང་བརྒལ་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། །ཞེ་སྟོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། །ལྷ་བ་ངན་རྣམས་འཛིག་བྱེད་ཅིང་། །ཞེས་དང་། །དེའི་འགྲེལ་བར་རྒྱ་
བས། །གང་ཞིག་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །གང་ཞིག་ལྷ་བ་ངན་པ་རྣམས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་
མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་འཁོར་བའི་ཙ་བ་ཡང་གཅིག་ལས་མེད་པས་ན་ཞེ་སྟོ་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། །འཁོར་ཙ་
ཤེས་པ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་མེད་པས་འཁོར་ཙ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། །ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཕྱང་པོ་བདེན་འཛིན་
དང་། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་འཛིག་ལྷ་གཉིས་ཀ་འཁོར་ཙ་ཡིན་ཏེ། །སྔ་མ་ནི་རིན་ཆེན་གླེང་བར། །རི་སྲིད་ཕྱང་པོར་འཛིན་ཡོད་
པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་རར་འཛིན་ཡོད། །རར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །སོགས་དང་། །སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་
ལས་སྐྱེས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་།
།ཞེས་དང་། །འཇུག་པར་འཛིག་ལྷ་སྟོན་སྐྱེས་འཁོར་བའི་ཙ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས་པར་མངོན།

གཉིས་པ་ལྷ་བ་བདག་མེད་ལ་མང་དུ་མ་ཐོས་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱིས་མི་སྒོལ་བ་ནི། །དེ་བཞིན་དུ་
སྔར་བྲངས་པའི་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོན་ལས་ཀྱང་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་དེ་ཁོ་ན་

ཉིད་མི་ཤེས་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་དེ་ལ་ཟབ་མོའི་དོན་བསྟོན་པའི་ལས་
དུ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལས་མི་འགྲོལ་བ་དང་། ངས་དེ་ལ་དགོངས་ནས་གཞན་
ལས་ཐོས་པ་ནི་ཤི་ཤི་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཞེས་སྟོན་པ་རང་གིས་རང་
གི་དགོངས་པ་སྒྲངས་ནས་གསལ་བར་བཤད་དེ། གཞན་ལས་ཐོས་པ་ནི་གཞན་ལས་བདག་མེད་
འཆད་པ་ཐོས་པའོ། །དེས་ན་མདོ་ལས། ཚུལ་ཁྱིམས་ཉམས་པ་ནི་སྒྲའི་ལྟ་བ་ཉམས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་
བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་གཞན་བསྟེན་ནས་བདག་མེད་པའི་ཐོས་པ་མ་བཅའ་བར་སྟོང་ཉིད་མི་རྟོགས་པ་ནི། དེས་ན་བྱི་ནས་
བཤེས་གཉེན་དམ་པ་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་ཉན་པའི་ཐོས་བསམ་མ་བྱས་པར་ནང་ནས་སྐྱེའོ་
སྟམ་དུ་འཛིན་པ་དགག་པའི་བྱིར་དུ་གཞན་ལས་ཐོས་པ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པར་གདོན་མི་
ཟེའོ། །བཞི་པ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་འཇུག་ནས་སྟོན་པས་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་དགོས་ཚུལ་
ནི། བྱིར་རྒྱལ་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ལ་ལས་དངོས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན། དངོས་སུ་མི་
སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱད་ནས་དེ་ལ་གཞིལ་ཞིང་འབབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་མདོ་བསྟན་བཅས་དུ་
མ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་ལྟས། སྟོང་ཉིད་ཐུང་པོ་འདས་པ་སྟེ། །འདིར་ནི་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
འབྲེལ་པར། རྒྱ་བས། མི་འཆོལ་བ་དང་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཆོས་དེ་གཉིས་ནི་མཐོང་པ་དང་བྱང་གོལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་
སྟེ། དེའི་བྱིར་དེ་གཉིས་འབའ་ཞིག་གོ། །ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ཆོས་མང་པོ། །རི་སྟེང་
རབ་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་བདག་མེད་ཡིན། །ཞེས་དང་། རི་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། ཁྱིད་གྱིས་རི་སྟེང་བཀའ་སྤྲུལ་
པ། །ཉིན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བརྒྱུས་ཏེ་འཇུག། །དེ་ཡང་ཐུང་པོ་འདའ་བྱིར་ཏེ། །ཞི་འགྱུར་མི་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། །ཅེས་སོགས་ལྟར་
ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཤེས་པའི་སྤང་བ་མ་བྱུང་བར་དུ་ཚིངས་པའི་སྟན་པ་མི་སྟོག་ཅིང་། བྱུང་ན་སྟོག་
པས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་ཅམ་གྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་དག་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཚིངས་པའི་
སྟན་པ་ཡང་མི་སྟོག་གོ། །དེའི་བྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་བཅའ་
བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་ཤེས་རབ་གདོན་མི་ཟ་བར་བཅའ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྟོན་རིམ་བར་པ་ལས། དེ་
ནས་ཞི་གནས་བྱུང་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྟོན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་སྟམ་དུ་བསམ་པར་བྱའོ། །བཙུམ་

ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ནི་ལེགས་པར་གསུངས་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་དུའམ་བརྒྱད་པས་
དེ་ཁོ་ན་མངོན་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ལ་གཞིལ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཤེས་ན་སྤང་བ་
བྱུང་བས་སུན་པ་བསལ་བ་བཞིན་དུ་ལྷ་བའི་བྲ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞི་གནས་
ཙམ་གྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱི་བ་པའི་སུན་པའང་སེལ་བར་མི་འགྱུར་གྱི་ཤེས་
རབ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ལེགས་པར་བསྐྱོམས་ན་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར། དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་
འགྱུར། ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་སྤྱི་བ་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་གིས་ཞི་
གནས་ལ་གནས་ཏེ་ཤེས་རབ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཙམ་གྱིས་ནི་
ཆོག་པར་འཛིན་པར་མི་བྱའོ། །དེ་ཁོ་ན་ངེ་ལྷ་བྱ་ཞེན་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་
དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཉིས་གྱིས་སྦྱོང་བ་ཉིད་དེ་ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་པར་བྱིན་དང་པོ་ལྷ་པོང་བ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་བྱིན་རྣམས་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་
རྟོགས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ཡང་པར་བྱིན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི།
བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པས་རྟོགས་པར་མི་རུས་པས་བསམ་གཏན་ཙམ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་དུ་མ་
འབྱུལ་བར་བྱས་ནས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། དགོངས་འབྱེལ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་གང་གིས་འཛིན་
པ་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་བུག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་འཛིན་ནོ། །ཞེས་
སོ། །རྒྱག་པ་དེས་ན་མིག་ལྷ་བྱའི་ཤེས་རབ་ཐོས་བསམ་གྱིས་མ་བསྐྱེད་ན་མི་གྲོལ་བ་ནི། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྤང་བྱངས་
པ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དད་པ་བསྐྱོམ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་མི་གནས་ན་ཉན་རང་སོགས་
དབང་པོ་དམན་འབྲིང་དུ་མ་ཟད་རང་བཞིན་གྱིས་དབང་རྣམས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་དད་པ་ཐེག་ཆེན་
ལ་སྤྱན་སོགས་ངེ་ལྷར་བྱས་ཀྱང་གྲོལ་བའམ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་སྟོན་པ་ང་མི་སྤྱོད་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། །

ལྷག་མཐོང་གི་ཆོག་ལ།

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ཇི་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་
ལ་བཞི། ལྷག་མཐོང་གི་ཆོག་ལ་བསྐྱེན་པ་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། ལྷག་མཐོང་
བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱོམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཆད་དོ། །དང་པོ་ལ་རྩི་མ་མེད་པའི་གསུང་
རབ་ལ་ཐོས་བསམ་དགོས་ཚུལ་དང་། བྱང་དོན་དེས་དོན་མ་འབྱུང་བ་དགོས་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་དགོས་ཚུལ་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐུན་པའི་མཁས་
པ་བསྐྱེན་ནས་རྩི་མ་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་མཉན་ཏེ། ཐོས་པ་དང་བསམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོག་ལས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་རྒྱའི་ཆོག་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ།
ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཕུ་ཐག་ཆོད་པའི་ལྟ་བ་མེད་ན་ཇི་ལྟར་ཆོག་ལས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཆོག་ལ་
སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་གང་རུང་གི་རྩིས་སུ་འབྲང་དགོས་པ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་བ་འདྲ་
བྱང་དོན་ལ་མི་རྟོག་དེས་དོན་ལ་རྟོག་པ་ཞིག་གིས་བཅའ་དགོས་པས་བྱང་དེས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཤེས་
ནས་དེས་དོན་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་དགོས་ལ། འདི་ཡང་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ཤིང་རྩའི་
སྒོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་དགོངས་པ་བཀའ་བའི་བསྐྱེན་བཅོས་ལ་མ་བརྟེན་ན་དཔྱད་པའི་
ལོང་བྱིད་མེད་པར་ཉམ་ང་བའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་འདྲ་བས་དགོངས་འགྲེལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །འདིས་ནི་སྐྱེན་པོ་དང་མི་མཁས་པའི་རྩིས་སུ་འབྲངས་ན་མི་རུང་བར་བཤད་པས་གཅེས་པར་གྱིས།

གསུམ་པ་དེའི་ནང་ནས་སྐྱ་སྐྱབ་ལུགས་མ་རྟོགས་པར་དུ་མི་གྲོལ་བར་འབྱུག་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་
ནི། ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ནི་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེན་པའི་སྤྱང་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཟབ་མོའི་དོན་འགྲེལ་
པར་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ལུང་བསྐྱེན་པའི་འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཅེས་ས་གསུམ་
ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་པས་དེའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱང་ཉིད་ཆོག་ལས་པའི་ལྟ་བ་བཅའ་

དགོས་ཏེ་འདྲུག་པ་ལས། མྱོང་དཔོན་སྤྱུ་སྤྱུ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། ཤྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 དེར་མ་ཟད་སྤྱུ་སྤྱུ་ཀྱིས་ཟབ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་དང་ལང་གཤེགས་རྩ་བོ་ཆེ་སོགས་ལུང་དང་རིགས་
 པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདྲུག་པ་ལས། རི་ལྷར་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་ཆོས་རྟོགས་པ། ལུང་དང་གཞན་ཡང་རིགས་པས་ཡིན་པས་ན།
 །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ང་འདས་ནས། །ལོ་ནི་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། །དགེ་སློང་སྤྱ་ཞེས་དེ་
 འབོད་འབྱུང་། །བསྟན་པ་ལ་ནི་དད་ཅིང་པ་ན། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་ནས། །ལོ་ནི་དུག་བརྒྱ་དག་ཏུ་འཆོ། །ནས། དངོས་པོ་མེད་
 པའི་དོན་དེ་རིག །ཅེས་སོགས་དང་། ལང་གཤེགས་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་རྩེ་ཏའི་ཡུལ་དུ་ནི། །དགེ་སློང་དཔལ་ལྷན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེ་
 མིང་སྤྱ་ཞེས་འབོད་པ་དེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་པ། །ནས། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་ཐོབ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རབ་ཏུ་
 དགའ་བའི་ས་ཐོབ་པས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་འགྲེལ་པས་དང་པོ་སོ་སོ་སྤྱེ་བོས་ས་དང་པོ་ཐོབ་པར་བཤད་ཀྱང་དང་པོ་
 བས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཆེ་དེར་ས་བརྒྱད་པ་གཞོན་པ་མདོ་དང་མཐུན་ལ་ཆོས་སྤྱ་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྐྱགས་པའི་ཤར་མདོ་འཆད་པ་
 དང་། ལོ་བཞི་བརྒྱ་ན་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བ་གཉིས་པ་དང་། ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་ཆོས་སྤྱ་གསུམ་པ་རྩ་བོ་ཆེའི་མདོར་ལོ་བརྒྱར་བཤད་
 པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་ཆེན་ལས། དགེ་སློང་དེས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་ལན་གསུམ་གྲགས་ནས་འཆེ་བར་འཇུར་བའི། བས། དེ་ནི་ཐ་མར་
 འབྱུང་བར་འཇུར་ལ་ཞེས་དང་། རྩ་བོ་ཆེ་ལས། དེ་འབྲའི་དགེ་སློང་རྟེན་དཀའ་སྟེ། །རིས་ཀྱིས་སྤང་བ་ཉམས་པར་འཇུར། །འདི་ལྷར་
 དེ་ནི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ། །འབྱུང་བའི་ཐ་མ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཙ་ཤེའི་རྟེན་ཆེན་ནས། རྩ་བོ་ཆེ་ནས་དེ་ལྷར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་
 ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཐ་མ་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྤྱིན་ཆེན་དང་རྩ་བོ་ཆེ་གཉིས་ཀ་ནས་
 གསུངས། ཞེས་པ་ལྷར་རོ། །དེས་ན་དེའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་འདི་ལ་གསུམ། ཡང་དོན་དང་དེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྤྱུ་
 སྤྱུ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་རི་ལྷར་བྱུང་བ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཟབ་དོན་དེས་དོན་གྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། ཡང་དེས་ཀྱི་དོན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ། གསུང་
 རབ་ཀྱང་གཏུལ་བྱ་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་སྤྱ་ཆོགས་པ་ཡིན་པས་ན་རི་འབྲ་བ་ཞིག་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཟབ་མོའི་དོན་བཅས་བར་བྱ་སྤྱུམ་ན། དེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཡང་དེས་བརྟེན་བྱའི་སྤྱོད་ནས་འཇོག་པ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་མེད་པའི་

མདོའི་བཤད་ཚུལ་དང་། མདོ་གཞན་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་དང་། གཞན་གྱིས་བྲང་ངེས་ལ་འབྲུག་པ་དགག་པ་
བཞེ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་རི་འབྲུག་པ་ཞིག་ངེས་དོན་དང་། རི་འབྲུག་པ་ཞིག་བྲང་དོན་ཡིན་སྟུམ་ན། འདི་
ནི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲོན་པ་བཞག་སྟེ། མདོའི་བྲང་དོན་ངེས་དོན་དབྱེད་སྐབས་ཡིན་ཞིང་དོན་ཞེས་པ་བརྗོད་དོན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ཉི། དོན་དམ་པ་སྟོན་པ་ནི་ངེས་པའི་དོན་དང་། གྲུན་རྗོད་སྟོན་པ་ནི་བྲང་བའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་
ཏུ་བཟུང་ངོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞེ་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོ་གྲོས་མི་བྲང་བས་བསྟན་པ་
ལས་ངེས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ནི་གང་བྲང་བའི་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་ནི་གང་ཞེ་ན། མདོ་སྟེ་གང་དག་གྲུན་
རྗོད་སྟེ་གྲུན་རྗོད་བདེན་པ་བསྟུན་པ་སྟེ་སྟུབ་བྱེད་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་བྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྟེ་
གང་དག་དོན་དམ་སྟེ་དོན་དམ་བདེན་པ་བསྟུན་པ་སྟེ་སྟུབ་བྱེད་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་
བྱའོ། །གཉིས་པ་ལུས་ཀྱི་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། མདོ་སྟེ་གང་དག་གང་ཟག་གས་སངས་རྒྱས་སོགས་དོན་ལའང་མི་འབྲ་
བ་ནི། ཚིག་དང་ཀ་ཁ་སོགས་ཡི་གེ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི་ཚོས་དེའི་གནས་ལུགས་སུ་མི་བྱང་བས་དེ་དག་
ནི་བྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །སྟེ་དཔེར་ན་གང་ཟག་ལ་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་བཞིན་ནོ། །མདོ་སྟེ་གང་དག་
དཔག་དཀའ་བས་ཟབ་མོ་དང་མཐོང་དཀའ་བས་བལྟ་དཀའ་བ་དང་ཡིད་ཁོན་ས་གཞལ་དགོས་པས་རྟོགས་པར་དཀའ་
བ་བསྟན་པ་ནི་ཚོས་དེའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །སྟེ་བདག་དང་སེམས་ཅན་
སོགས་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཡན་ལག་གི་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་གྲུན་རྗོད་བསྟན་པས་བྲང་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་གྲུན་རྗོད་
སྟོན་ལུགས་དེ་རི་འབྲུག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་དོན་དམ་བསྟན་པས་ངེས་དོན་དུ་འགྲོ་བའི་དོན་དམ་སྟོན་
ལུགས་ཀྱང་རི་ལྟར་བསྟན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟུམ་ན། འདི་ཡང་མདོ་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་
བསྟན་ཉི་དེ་ཉིད་ལས། མདོ་སྟེ་གང་དག་དོན་གང་ཟག་གཅིག་སུ་ལའང་སེམས་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་བདག་
དང་སྟོང་སྟོབས་དང་ལྡན་པས་སེམས་ཅན་དང་འཚོ་བས་ན་སོག་དང་རྒྱས་པས་ན་གསོ་བ་དང་སྐྱེས་བྱ་དང་
གང་ཟག་དང་ཤིད་ལས་སྐྱེས་པ་དང་ཤིད་བྱ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་། ཚོར་བ་པོ་སྐད་སྒྲ་ཚོགས་

གྱིས་བཤད་པར་བྱ་བ་བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་ངང་བའི་དོན་
 ཞེས་བྱའོ། །མདོ་སྡེ་གང་དག་ཚུལ་ལྡན་གྱི་ངོ་བོ་བདེན་པར་མེད་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྒྱ་དང་བྱེད་པ་སོགས་
 བདེན་པར་མེད་པས་མཚན་མ་མེད་པ་དང་འབྲས་བྱ་དང་བྱ་བ་བདེན་པར་མེད་པས་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་མངོན་
 པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་དང་སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་སྟོག་མེད་
 པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་དང་བདག་པོ་མེད་པ་རྣམས་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོན་པ་དེ་དག་ནི་ངེས་པའི་
 དོན་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཞི་བ་ཟུབ་དོན་ནི། བདག་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སྟོས་པ་རྣམས་
 པར་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོན་པ་རྣམས་ངེས་དོན་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་ངང་དོན་
 ཏུ་གསུངས་པས་བདག་མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་དོན་དམ་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་
 ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་མདོ་གཞན་དང་བསྟན་བཅོས་གཞན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ལ་བརྟན་ལས། དང་པོ་བརྗོད་བྱའི་སྟོན་པ་ངང་
 ངེས་འཛོག་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་བཤད་པ་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པ་བདེ་བར་
 གཤེགས་པས་བཤད་པ་ལྟར། །ངེས་དོན་མདོ་སྡེ་དག་གི་བྱེ་བྲག་ཤེས། །གང་ལས་སེམས་ཅན་
 གང་ཟག་སྐྱེས་བྱ་བསྟན། །ཚུལ་དེ་ཐམས་ཅད་ངང་བའི་དོན་ཏུ་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་
 པ་བསྟན་བཅོས་དབུ་མ་སྣང་བས་བཤད་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་དོན་དམ་པ་བརྗོད་
 པ་ཁོ་ན་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། བརྗོད་པ་ནི་ངང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་པར་
 བྱའོ། །གསུམ་པ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་མེད་སོགས་ངེས་དོན་ཡིན་པར་མདོ་གཞན་གྱིས་འཆད་ཚུལ་ནི། འཕགས་པ་སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡེ་ཤེས་སྣང་བའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། ངེས་པའི་དོན་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའང་འཕགས་པ་སྟོ་གྲོས་མི་
 ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས་ངེས་པའི་དོན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་
 པ་ཁོ་ན་དོན་དམ་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་དེས་ན་རིགས་ཚོགས་ཅུ་འབྲེལ་

ངེས་དོན་གྱི་གཞུང་ཡིན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དབྱ་མ་རིགས་པའི་ཚོགས་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
ནི་ངེས་པའི་དོན་རིམ་བཞིན་སྟོན་པར་གཞུང་སྟེ། སྤྱི་འགག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིམ་པའི་ཚོགས་
ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་པ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་གྲུབ་
དོན་དང་སྤྱི་བཤད་པ་ནི། ཅའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར། སྟོན་པ་དེ་གཉིས་ལ་བྱང་བའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་བྱ་
སྟམ་ན་འདིའི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་བར་མི་རྒྱས་པས་ན། ངེས་པའི་དོན་ནམ་དོན་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
དོན་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། དེ་པན་ཆད་དུ་
བྱང་དུ་མེད་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བྱང་དུ་མི་རུང་སྟེ་སྤྱི་བྱེད་ཆད་མ་དང་
ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་ངེས་དོན་ནི། དགག་བྱའི་བདེན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་བདེན་པ་དང་ཆད་མས་གྲུབ་དགོས་པ་ནི།
དེ་ལྟར་ཡང་དབྱ་མ་སྤང་བ་ལས། ངེས་པའི་དོན་ཡང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཆད་མ་དང་བཅས་པ་དང་
དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཇད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ལས་ལོགས་ཞིག་ཏུ་གཞན་
གྱིས་གང་དུ་འང་བྱང་བར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །བདུན་པ་དེས་ན་སྤྱི་བཞིན་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་སྤྱི་
རིམ་བཞིན་ཡིན་ཀྱང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་དགོས་པ་ཡང་བྱང་དོན་ཡིན་པ་ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ལུགས་
གྱིས་ནི་བྱང་བའི་དོན་ཞེས་པར་རྒྱས་ཏེ། འདིའི་དོན་རིམ་བཞིན་བསྟན་པ་ལྟར་བཞུང་དུ་མི་རུང་བར་
དགོངས་པ་བཤད་ནས་དོན་གཞན་ལ་བྱང་དགོས་པ་འཇམ། སྤྱི་རིམ་བཞིན་པར་བཞུང་བས་ཚོག་ཀྱང་
དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་དུང་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
བཅའ་དགོས་པས་ན་བྱང་བའི་དོན་ནམ། དོན་བྱང་དགོས་པའོ། །

བཞི་པ་གཞན་གྱིས་བྱང་ངེས་ལ་སྤྱི་བཏགས་བསལ་བ་ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱང་བར་སྤྱར་མི་དགོས་པར་འདོད་
པ་བཀག་པ་དང་། གཞན་དུ་ན་འགོག་བྱེད་མདོ་སྟེ་ཡང་ཞེགས་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞུང་ཆོན་བྱང་དོན་ཡིན་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་དེ་ངེས་
དོན་ཡིན་པ་མི་ཞེགས་པ་དང་། སྤྱི་རིམ་བཞིན་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱང་དོན་མི་འགལ་བ་བཞི་ལས། དང་སོ་ནི། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་
རྣམས་སྤྱི་རིམ་བཞིན་པ་ཡིན་པས་མདོ་སྟེ་དེ་ལས་སྤྱི་བ་མེད་པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་སོགས་བྱང་ན་

སྐྱེ་བ་དང་གང་ཟག་ཡེ་མེད་དུ་གཟུང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
བས་བྱང་དོན་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་བའང་འཐད་པར་མི་སྤངས་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུང་བ་པོའི་སྟོན་པས་སྐྱེ་
བ་སོགས་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྤྱར་བའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྟེ་དུ་མ་སྤངས་ལ། ཁྱད་
པར་སྤྱར་བ་གཅིག་བྱུང་ན་མ་བྱུང་བའི་སྐྱབས་སུ་ཡང་སྤྱན་མོང་གི་ཆོས་ཡིན་པས་སྤྱར་དགོས་ལ།
དེ་ཡང་ཆོས་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་ངེས་དོན་མིན་པར་ག་ལ་འགྱུར། གཉིས་
པ་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ཁེགས་པས་ཁྱད་པར་ཆོག་གྱང་ཁེགས་དགོས་པས་དེ་ལྟར་སྟོན་
པའི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཉིད་གྱང་རྣམས་པར་བཞག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་མདོ་འམ་
བསྟན་བཅས་དེའི་སྤྱིའི་ལུགས་གོང་ལོག་དུ་སྟོས་པ་མི་སྟོར་བར་ཆོག་ཅུང་ཟད་དེའི་ངོ་གདོང་གི་
བསྟན་ཆོད་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བས་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་ཡིན་པ་མི་འཇིག་ལ།
བཞི་པ་ནི། ཆོག་དེའི་བསྟན་ཆོད་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་རུང་བས་གྱང་བྱང་དོན་མ་ཡིན་པར་མི་
འགྱུར་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་། ཕྱི་
མོ་བའི་དབྱ་མ་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྤྱི་རབས་པའི་མིང་འདོགས་ལ་དབྱད་པ་དང་། བྱང་རིམ་ལ་དབྱད་པ་དང་། ཕྱི་དར་གྱི་མཁས་
པའི་ཐ་སྙད་འཐད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གང་གི་ཇེས་སུ་འབྱངས་བ་དུག་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སོགས་
པའི་གསུང་རབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བའི་སྐྱབས་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་རིམ་པ་ནི་
ལྟར་བྱུང་སྟུམ་ན། གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་གི་ཕྱི་མོ་སྟེ་ཕྱི་ལྟེ་འདི་ལ་འདགས་པ་ལྟ་ནི་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
བསྐྱངས་དང་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་དང་ཆོས་ཀྱི་གསུངས་པ་དང་ཞི་བ་འཆོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱ་མ་པ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་གྱང་སྟོབ་དཔོན་དང་འབྲེལ་བར་ཆོད་མར་མཛད་པས་ཡབ་སྐུས་གཉིས་ཀ་དབྱ་མ་
པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་དེ་གཉིས་ལ་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབྱ་མ་པ་

ཞེས་དང་། གཞན་རྣམས་ལ་སྟེགས་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་ཐ་སྟད་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་འདོད་
པ་དང་། དབྱུང་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས་ཐ་སྟད་འཛིན་ཚུལ་གྱི་མིང་བཏགས་པ་ནི། དེ་ལ་སྤྱ་རབས་པའི་དགེ་
བའི་བཤེས་གཉེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐ་སྟད་འཛིན་ཚུལ་གྱི་སྟོན་མ་མིང་བཏགས་པའི་དབུ་མ་པ་
ནི་གཉིས་ཏེ། ཐ་སྟད་དུ་བྱི་རོལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མདོ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་དང་ཐ་སྟད་དུ་བྱི་
རོལ་མེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་འབྱོར་སྟུང་པའི་དབུ་མ་པ་འོ། །གཉིས་པ་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་མིང་བཏགས་
པ་ནི། དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་མ་མིང་བཏགས་པའང་གཉིས་ཏེ། སྤང་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་དོན་
དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་སྤྱུ་མ་རིགས་བྱུབ་པ་དང་སྤང་བ་ལ་སྟོས་པ་རྣམས་པར་བཅད་པ་ཅམ་དོན་
དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རབ་རྟུ་མི་གནས་པར་སྤྱ་བའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱ་མ་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་
འཆོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། སྤྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་རབ་རྟུ་མི་གནས་པའི་
ཐ་སྟད་ནི། རྒྱ་གར་བའི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཆེ་ལ་ཤྱི་སོགས་ཁ་ཅིག་སྟོབ་དཔོན་དཔའ་པོས་ཀྱང་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་ཐ་སྟད་གཉིས་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་གར་པ་སོགས་ཡོད་པ་ནི། སྤྱིར་དབུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བའི་རྒྱ་བོད་
ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་འགའ་རེ་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གཉིས་པ་དེ་དག་དབྱུང་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
དོན་ཚུངས་མི་སྟོབ་ནི། སྟོབ་དཔོན་སྤྱུ་སྤྱུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་
རིམ་ལྟར་ཡིན་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་ཡི་རང་རྣུད་པ་ལྟ་སོགས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་སྤྱོད་པ་རྣམས་སུ་ཞིག་གིས་བཤད་
པར་བྱས། གཉིས་པ་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་མིང་དོན་དེ་ཆོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་དོན་དམ་འདོད་ཚུལ་གྱི་
སྟོན་མ་གཉིས་སུ་བཞག་པ་ནི་ཆོངས་པ་རོ་མཆར་སྟེད་^[1]པའི་རྣམ་གཞག་གོ་ཞེས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་
པོ་སྟོ་ལྟན་ཤེས་རབ་གསུངས་པ་ནི་ཤིན་རྟུ་ལེགས་ཏེ། སྤབས་འདིར་དབུ་མའི་དོན་དམ་བྱུང་པར་ལྟ་ལྟན་བཤད་
སྤབས་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། ཟབ་ཞི་སྟོས་བྲལ་འདོད་གསལ་འདུས་མ་བྲས། ཞེས་དང་། རྩ་ཤེ་ལས། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞི་
བ་དང་། སྟོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་སྟོས་ལ། རྣམ་རྟོག་མིན་དོན་ཐ་དད་མིན། དེ་འདིར་དོན་དམ་མཆན་ཉིད་འདོད། ཅེས་གསུངས་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རོ་མཆར་བསྟེད་པའི།

པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཐོད་ཀྱི་སྒྱུ་མ་རིགས་བྱུང་སོགས་འདོད་པ། དེ་དག་གི་འདོད་པ་ནི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་དོན་ཅམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པར་སྤང་ལ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་དང་རྣམ་གངས་མིན་པའི་དོན་དམ་དང་མཐུན་པས་དོན་དམ་ཞེས་བཏགས་པར་དབུ་མ་རྒྱན་དང་སྤང་བ་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྗེས་དཔག་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་སྒྲོས་པ་དང་གཉིས་སྤང་གི་སྒྲོས་པ་དང་མ་བྲལ་བས། དེས་ན་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མེད་དགག་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་དམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་རྒྱུད་པ་ལས་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ངོར་ནི་སྒྲོས་པ་སྤྱོད་གཅིག་ཅམ་དང་བྲལ་བས། སྒྲོས་པ་གཉིས་ཆར་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་དངོས་མིན་གྱི་སྤྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རིགས་ཤེས་རྟོག་བྲལ་དང་རྟོག་བཅས་གཉིས་ཀའི་སྤང་ངོར་བདེན་བྱུང་མེད་པས་སྤང་ངོ་གཉིས་ཀར། རིགས་པས་བདེན་བྱུང་གྱི་དགག་བྱའི་སྒྲོས་པ་བཅད་པའི་དོན་དེ་ཅམ་ལ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་ཡོད་ཅིང་ཡོངས་གཅོད་ནི་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཡིན་པས་ད་ནི་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་བཞེད་པས། ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ལམ་རིམ་རྒྱུད་པ་ལས་སྤང་བ་ལ་དགག་བྱའི་སྒྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་གཉིས་སུ་བྲས་པའི་བྱི་མ་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་དོན་ཅམ་དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་ཡང་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་རྩ་བུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་བ་བྱུང་རིམ་དབྱེད་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་མ་བཀག་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། འདི་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ན་རེ། སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ལས་བྱའི་དོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་གསལ་བར་མ་མཛད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ་གཞན་དུ་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། བད་སྟོད་པ་དག་རི་ལྟ་བུར། །ནས། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་བསྟན་པ། །ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཉིས་མི་བསྟན། །ཟབ་མོ་འཕྲ་འཕྲིག་ཅན་འཛིག་པ། །སྟོང་ཉིད་སྤྱིང་རྗེའི་སྤྱིང་པོ་ཅན། །བྱང་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་ཁ་ཅིག་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ལ། གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་འགོག་པའི་ཐོག་མ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཁོ་རར་འདོད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ལུགས་སུན་བྱུང་སྟེ་

ཐ་སྟོད་དུ་བྱིའི་དོན་ཡོད་པའི་ལུགས་ནམ་པར་བཞག་གོ། གསུམ་པ་ཞི་བ་འཆོས་ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མའི་
སྒོལ་བྱེ་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོས་ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་གཞུང་ལ་བཞེན་ནས་ཐ་སྟོད་
དུ་བྱི་རོལ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་པར་སེམས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པའི་དབུ་མའི་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་ཞིག་མཛད་པས་དབུ་མ་པ་ནམ་པ་གཉིས་སུ་བྱུང་ཞིང་། སྒྲ་མ་ལ་མདོ་སྡེ་སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་
ཞེས་པ་དང་བྱི་མ་ལ་ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞེས་བཏགས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། དབུ་མ་པ་
དེ་གཉིས་ཀྱི་ཤིང་རྩའི་སྒོལ་འབྱེད་ཀྱི་བྱུང་རིམ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་པའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་མདོན་ལ་བྱི་དོན་འདོད་པའི་དབུ་
མ་པ་དཔའ་མོ་དང་བྱི་དོན་མེད་པར་འདོད་པའི་འཕགས་པ་བྲོལ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བྱུང་པས་བྱུང་རིམ་ཙམ་ལ་མི་རུང་བར་
བསྟན་ནོ། །བཞི་བ་མིང་དེ་ལྟར་རུང་ཡང་དོན་མི་འཐད་ཚུལ་སྟོང་ཐུན་ལྟར་ཤེས་དགོས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་
བ་གྲགས་པ་ནི་ཐ་སྟོད་དུ་བྱི་རོལ་ཡོད་པར་བཞེད་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་སྟོབ་པ་གཞན་དང་སྟོ་མི་བསྟན་
པས་མདོ་སྡེ་སྟོད་པ་ཞེས་བྱར་མི་རུང་ལ། ལྷ་པ་རྒྱ་གྲགས་ལ་ཐ་སྟོད་དེ་དག་མི་རུང་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་
ཏུ་སྟོབ་དང་མཐུན་པར་འདོད་པའང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །ལྷ་པ་བྱི་དར་གྱི་ཐལ་རང་གི་ཐ་སྟོད་འཐད་པ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ནི། གངས་རིའི་ཁོད་ཀྱི་བྱི་དར་གྱི་མཁས་པ་ནམས་
དབུ་མ་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་བྱེད་པ་ནི་ཆོག་གསལ་དང་མཐུན་
པས་རང་བཟོར་མི་བསམ་སོ། །

གཉིས་པ་བྱི་དོན་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི། དེས་ན་ཐ་སྟོད་དུ་བྱི་རོལ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་
སུ་ངེས་ལ་གསུམ་པ་ལ་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་སྟེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི། དོན་དམ་པ་སྟོང་བ་ཉིད་ངེས་
པའི་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་སྟེད་ཚུལ་གྱི་སྟོན་མིང་འདོགས་ནའང་། ཐལ་རང་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་
ནོ། །དུག་པ་སྟོབ་དཔོན་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བཀའ་གདམས་གོང་མ་དག་རྒྱ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་ལྷ་བ་འཆོལ་བ་རྩོ་བའི་དགོངས་པར་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་དེ་དག་སུ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཆོལ་སྟུང་ན། རྩོ་བོ་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་

ལྷགས་ལ་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ ཡིན་ཏེ་རྩོམ་པ་གཉིས་ལས། ལྷ་སྐྱབ་སྐྱབ་མ་ཆེ་གྲགས་ཡིན། དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་
མན་ངག་གིས། ཚེས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འཐད་པར་སྤང་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་གདམས་ངག་འདིའི་སྒྲ་མ་གོང་མ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་ལྷགས་དེ་ལ་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་རྗེ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་ཆུ་བའི་ལྷགས་གཉིས་གཙོ་བོར་དང་དེའི་རྗེས་སུ་ལེགས་ལྷན་གལ་ཆེ་བར་
བཞེད་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆུ་བ་གྲགས་པས་ནི་ཅ་ཤེའི་འབྲེལ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སློབ་དཔོན་
སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བཀྲལ་བར་གཟེགས་
ནས་ལྷགས་དེ་གཞིར་འཛིན་ཅིང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེལ་གྱི་འདུ་ལེགས་བཤད་མང་པོ་ཞིག་
སྤངས་ལ་ཅུང་ཟད་མི་འཐད་པར་སྤང་བ་རྣམས་སུན་སྤྱང་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འབྲེལ་
བར་མཛད་དོ། །གསུམ་པ་དུས་ཀུན་ཏུ་ཐབ་དོན་བཤད་པར་སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་གལ་ཆེ་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་འདི་
གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྣམས་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་འཆད་པ་ལ་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་
མཐོང་བས་ན་འདིར་ནི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་དཔལ་ལྷན་ཆུ་བ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། དེ་ཁོ་ཉིད་ལ་
འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཉིད་
འཇུག་རིམ་བཤད་པ་དང་། ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་མེད་གཉིས་སོ་སོར་བསྐྱོམས་ཀྱང་རྟོགས་ཚུལ་དངོས་སྐྱབ་པ་དང་མི་འདྲ་
བར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དངོས་དང་། རྟོགས་གཙོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྗེས་ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། འདིར་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ནི་གང་ཡིན། དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའང་རི་འབྲཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་སྟེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་ཐོབ་བྱའི་
དེ་ཉིད་དང་། དེ་ལ་འཇུག་རིམ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱི་དང་ནང་གི་ཚེས་སྐྱ་ཚེགས་པ་དེ་ཁོ་ན་མ་
ཡིན་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྤང་བ་འདི་ཐམས་ཅད་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ཉི་བར་ཞི་བས་

བདག་དང་བདག་གིར་འདྲིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྐབས་འདིར་ཐོབ་པར་བྱ་
བའི་འབྲས་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་རིམ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་དགོས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རི་
ལྟར་འཇུག་པའི་རིམ་པ་ནི་དང་པོར་འཁོར་བའི་ཉིས་སྐྱོན་བསམས་ནས་ཡིད་སྲུང་ཏེ། དེ་ལ་འདོར་
འདོད་སྐྱེས་པ་ཞིག་དགོས། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྩ་བ་ངོས་ཟེན་དགོས་པ་ནི། དེ་ནས་དེ་རྒྱ་མ་ལོག་ན་མི་
ལྟོག་པར་མཐོང་ནས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གང་ཡིན་སྟུང་སྟེ་དེའི་རྩ་བ་རྩད་བཅད་པས། འཛིག་ལྟའམ་
མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འགྲོ་ལུགས་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འཛོངས་ནས་དེ་སྤྲོང་བར་
འདོད་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་པ་ཞིག་དགོས། གསུམ་པ་དབང་རྣོན་གྱིས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྩ་བ་འཛིག་ལྟ་སྤྲོང་
ཁུས་སུ་རྟོགས་དགོས་པ་ནི། དེ་ནས་འཛིག་ལྟ་ལྟོག་པ་དེ་ངེས་^[1]བརྩུང་བའི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་སྐྱེ་བ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ནས་བདག་དེ་དགག་དགོས་པར་མཐོང་སྟེ། བདག་དེ་
ཡོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་རྟེན་པ་
ཞིག་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་ན་མེད་པའི་ཐབས་མེད་དོ། །བཞི་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལམ་གྱིས་སྟོན་པས་
ཆོས་སྐྱོ་ཐོབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་པའི་ལྟ་བ་
རྟེན་ནས་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་བ་ཆེག་གསལ་གྱིས་བཤད་པ་ལ་རི་བ་ནི། དེ་ཡང་ཆེག་གསལ་ལས་གལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་
རྣམས་དང་ལས་དང་ལུས་རྣམས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ཏེ་འདི་དག་ཐམས་
ཅད་སྤྲོད་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རྩུབ་པ། རི་བའི་གྲོང་ཁྱེར་གྲོང་ཁྱེར་དངོས་ལྟར་སྤང་བ་
ལ་སོགས་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
སྤང་བ་ཡིན་ན། ཡང་ཐེག་ཆེན་འདིར་ཐོབ་བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་དེས་བརྩུང་བའི།

འཇུག་པའང་རི་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། ལན་ནི། བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉན་དང་སྤྱིའི་དངོས་སོ་མ་དམིགས་
 བས་ནང་དང་སྤྱི་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱ་
 བ་འདི་ནི་འདིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །དུག་པ་འཇུག་རིམ་འཇུག་པས་བཤད་ཚུལ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་
 པ་ནི། ཉོན་མོངས་སྟོན་རྣམས་མ་ལུས་འཛིག་ཚོགས་ལ། །ལྷ་ལས་བྱུང་བར་སྒོ་ཡིས་མཐོང་
 གྱུར་ཅིང་། །དམིགས་ལུལ་བདག་ནི་འཛིག་ལྷ་འདི་ཡ་རང་བཞིན་གྱུ་ཞེ་ན་ལུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །ཞི་
 ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་ཞེན་ལུལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་བའི་བདག་ནི་གཏན་ཚིགས་ལྷ་སོགས་གྱིས་
 འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཅའ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་
 དང་། འདི་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟོན་སྟེ་ག་
 ལ་སོགས་མ་ལུས་པ་རབ་དུ་སྟོང་བར་འདོད་པ་ནི་སྟེ་རྒྱ་ན་འཆིའི་འཁོར་བ་འདི་ཅིའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ཞེས་
 དེ་ལྷར་ཉི་བར་སེམས་ཤིང་དཔྱོད་པའང་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་དེ་ལྷར་དཔྱོད་ཅིང་སེམས་ལ་ཉི་བར་རྟོག་པ་ན་
 འཁོར་བ་འདི་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྩ་བ་ཅན་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞིང་བདག་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་
 ལྷ་བ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་མཐོང་ལ་ཞེན་ལུལ་གྱི་བདག་མ་དམིགས་པས་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་
 བ་སོགས་དང་སྟོང་རྣམས་སྤྱི་མཐོང་ཞིང་དེ་སྤངས་པས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟེ་ག་སོགས་སྟོན་
 མ་ལུས་པ་ལྟོག་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བས་ན་གང་ཞིག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལུལ་བདག་ཅེས་བྱ་
 བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་ཆེས་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་ལ་ཉི་བར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་འཇུག་རིམ་དེ་སྟོན་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་དང་རྩ་ཤེས་གྱི་ཡང་ཡིན་པ་ནི། ཚོས་ཅན་སོ་སོ་བ་
 དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་གསུངས་གྱུར་རྣལ་འབྱོར་བས་འཇུག་
 པའི་ཆེ་ནི་མདོར་བསྡུས་ནས་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་
 བསྟོམ་པ་འདི་ནི་རྩ་ཤེས་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྟོན་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ས་
 གྱིས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་

པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ལ་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཉིད་དང་བདག་མེད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡོད་མེད་ཟི་བ་དང་། དེའི་ལན་
གྱི་ཐོབ་བྱ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་ཚུལ་དངོས་སྤྱོད་པ་དང་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཙ་
ཤེས་འདིར་ཤེར་མདོའི་དོན། འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
ནམ། དེས་ན་གོང་དུ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཟད་པ་ཙམ་ནི་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མི་
རིགས་ཤིང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་སྟུང་ན། བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་
པལ་བ་ཙམ་ལའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་པལ་བ་མེད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་འཇུག་པའི་ལམ་དུ་མི་རིགས་སོ་སྟུང་ན། གཉིས་པ་ཐོབ་བྱའི་དེ་ཉིད་དམ་མུང་འདས་གཉིས་སོ་སོར་བཤད་པ་
ནི། སྟོན་མེད་དེ་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཟད་པ་ལ་གཉིས་ལས་ཉོན་
མོངས་སྤར་མི་སྦྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཏན་སྤངས་པ་ནི་ཐེག་དམན་ལའང་ཡོད་མོད་ཀྱང་བྱི་དང་ནང་
གི་བག་ཆགས་དང་གཉིས་སྤང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྟོས་པའི་མཆན་མ་ཐམས་ཅད་གཏན་མ་དམིགས་པས་སྤངས་
པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གསུམ་པ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་ཚུལ་ཐོག་མ་དང་མི་
འདྲ་བ་ལ་དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ན་བདག་གི་བའི་
གདག་གཞི་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཚུལ་ནི། བདག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་དེའི་ཡན་
ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལའང་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
ཏེ། ཤིང་རྩ་ཆེག་ན་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་འཆོག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བདག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཆོལ་ཚུལ་འཛིག་ལྟ་སྟེས་གྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་ཕྱང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཆང་མ་ཆང་
གི་སྟོན་པ་དབྱེད་དགོས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཆེག་གསལ་ལས་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་མ་རིག་པའི་བྱིན་ཅི་
ལོག་དང་ལྡན་པ་རྣམས་བདག་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་ཕྱང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་དག་གང་
གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་སྤང་བ་འདི་ཅི་ཕྱང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པ་ཞིག་གས། འོན་ཏེ་ཕྱང་པོའི་
མཆན་ཉིད་མེད་པ་ཞིག་ཅེས་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་

ལྷར་བཅའ་ཆེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྟེན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་དབྱེད་པ་ན་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས།
མ་དམིགས་པ་དེའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་དེ་རྣམས་ལ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །དེ་རྣམས་ལ་
བདག་གི་བརྟོག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བདག་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་
གདགས་པའི་གཞི་བདག་གི་བའང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་སྟེ་བདག་གཉིས་ཐ་རགས་ཀྱིས་
མི་འཛིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་རིམ་ལྷར་ཤིང་རྟོ་ཆོག་ན་དེའི་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་ཆོག་པས། མ་དམིགས་པ་
དེ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་པ་དག་གིས་གང་གི་ཆེ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་སྤང་པོའི་
དངོས་པོ་བདག་གི་བའང་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས། རྗེས་དཔག་དེས་སྤང་པོ་དང་མཆོན་
ཉིད་གཅིག་གས་མི་གཅིག་དཔྱད་ནས་བདག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་བདག་གི་བ་
སྤང་པོ་ལའང་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཐེན་པས་བདག་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོབས་བྱགས་ཀྱིས་
རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །འཇུག་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་རོ་བོ་ལ་
དམིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་
ཏེ། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་དེ་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་རིན་ཆེན་
ཐེང་བའི་དགོངས་པར་བཤད་པ་ནི། རི་སྐད་དུ། རི་སྐད་སྤང་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་སྤྲོན་མ་སྤང་བར། བདེན་པར་
འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྐད་དེ་ལ་རང་འཛིན་ཞེན་ལུལ་ཡང་སྤྲོན་མི་འབྱིན་པར། ཡོད་དགོས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་
སྤངས་གཅིག་ཅིང་གདགས་གཞི་གདགས་ཆོས་སུ་བདེན་པར་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅེས་སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་མ་
རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ལ་རི་བ་དང་། ལན་དངོས་དང་། ཆོད་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་རི་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། སྤང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པ་ཡིན་ན་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ཡོད་དོ། །འདི་
ཁས་མི་ལེན་ནོ། །གནོད་ཕྱེད་ནི། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་

པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་གཉིས་ཀྱང་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་དང་ཀ་བ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་བཞིན་ནོ། །དེ་བ་གཉིས་པ་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ན་ཆོག་གསལ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་དོན་རིམ་ལྟར་འཛིན་སྟམས་ན། གཉིས་པ་ལན་དངོས་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་བ་དང་པོ་ཁས་མི་ལེན་པས་དེ་བ་ལོག་མ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒོ་དེས་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ནི། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟམ་དུ་མི་འཛིན་ཀྱང་སྒོ་དེས་གཞན་ལ་སྟོས་མེད་དུ་ཕྱང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲན་བྱས་པས་ན་ཕྱང་པོ་ལ་རང་བཞིན་སྒོ་འདོགས་པའི་སྒོ་འདོགས་གཙོད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ལ་དེས་ན་དེའི་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལ་དེས་རྟོགས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཅ་ཤེའི་རྟེན་ཆེན་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་ཆོད་མ་སྐྱེས་པ་ན་ཞེས་པ་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆོད་མ་སྐྱ་མས་ལྷགས་ལ་བྱལ་པ་དང་སྐྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྒོ་འདོགས་ཆོད་མ་སྐྱ་མས་བཅད་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ནོ། །གཉིས་པ་སྒོ་དེས་སྒོ་འདོགས་གཙོད་དུས་སུ་རྟོགས་པར་བཞེད་པ་ནི། དེའི་བྱིར་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆེ། ཕྱང་པོ་བདེན་འཛིན་ཀྱིས་སྒོ་འདོགས་བཅད་པས། ཕྱང་པོ་འང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་རྟེན་ཆེན་ལས་ནམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱིས་དེ་ནི་འཛིན་སྟོར་འགྱུར། །ཞེས་དོན་གྱི་སྟེ་ལྷགས་ཀྱི་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ལྷགས་རྟོགས་མིན་པ་དང་འདྲ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལྷགས་འདིར་བྱད་གཞི་བདེན་པར་མེད་པས་བྱད་ཆོས་བདེན་འཛིན་ཞེགས་པ་ནི། འདི་ཡང་བྱ་རྒྱ་སྤྱ་ལི་ཏ་ལས། འདི་ལྟར་བདག་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བ་^[1]བདག་དེ་ཡང་མེད་དེ་མེད་ན་དེའི་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིམ་ལྟར་འཐད་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མི་སྤིད་པར་ངེས་པ་ན་སྒོ་དེས་དེའི་རྣ་བ་ལ་སོགས་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཞེས་བྱ་ན།

པ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་མི་འཛིན་ཀྱང་དེའི་ན་བ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་གཙོད་རུས་པ་ལྟར་
བདག་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པར་ངེས་ན་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟོག་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཙོད་སྟོང་ལ་ཙོད་པ་དང་། ལན་དང་། འདོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་རང་སྡེ་གནས་
མ་གྲུབ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་དངོས་པོར་སྟོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གང་
ཟག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་རགས་པའང་བདེན་མེད་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་ན་མིག་
དང་སྟུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་རགས་པ་རྣམས་དེ་དག་གིས་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པས་རང་བཞིན་
མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟ་འདོད་པའོ་ཟེར་སྟུང་ན། བཞི་པ་དེ་དགག་པ་ལ་བཞི་
ལས། དང་པོ་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བར་མ་ཟད་རྒྱན་ཡང་རང་སྡེ་དངོས་སྟོ་ལ་བདེན་མེད་དུ་འབྲེལ་རྒྱུ་ལས་བཤད་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་ན་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལ། དེར་མ་ཟད་སྟུ་གུ་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་བསྟུབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགེ་མི་དགའི་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྟོགས་པའང་རྒྱན་ལ་འཛིན་ཅིང་། རྒྱན་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་ན་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་
ལས། མི་ལམ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྟུན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་གཉིད་མ་
ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ནའང་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་
དེ་དག་མི་ལམ་དང་འབྲ་བའི་བདེན་མེད་དུ་དབྱུ་མ་པས་སྟོས་པ་ལ་རྒྱལ་བའི་དོན་མེད་དོ། །གཉིས་
པ་གྲུབ་མཐའ་གོང་ལོག་གི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ཆད་མི་གཅིག་པར་མ་ཟད་གྲུབ་མཐའ་གཅིག་གིའང་དུ་མ་ཡོད་པར་བྱེད་
དགོས་པ་ནི། དེས་ན་དངོས་པོར་སྟོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་མ་
གྲུབ་དང་། དབྱུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་རྣམས་ཆེས་མི་མཐུན་
པས་དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པའི་རགས་པ་དང་རྒྱན་སོགས་རྣམས་དབྱུ་མ་པས་གཞལ་ན་དབྱུ་མ་
པའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་དང་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་དབྱུ་མ་

བ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་དེ་རྣམས་བྱེད་པ་ལ་དབྱ་མ་
སྤར་བ་ལྟར་དགོས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་མ་ཡིན་ལ་སློབ་དཔོན་འདིས་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་ནི། གཞན་
ཡང་དེ་དག་གི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དང་སློབ་དཔོན་འདིའི་གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་གཉིས་མིང་
འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་འདི་ནི་དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་
མེད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དངོས་ལྷགས་གང་རུང་ལ་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་དེས་ན་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་མིན་པའི་བྱེད་པོ་རྫས་ཡོད་
ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མ་བོར་བར་དུ་གང་ཟག་རྫས་འཛིན་ཡོད་པ་ནི། དེས་ན་བྱེད་པོ་རྫས་ཡོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་མ་དོར་བར་
དུ་གང་ཟག་ཀྱང་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པར་སློབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པས། གཉིས་པ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱི་བདག་མེད་
གཉིས་པོ་པོར་བསྐྱོམས་པ་དང་རྟོགས་ཚུལ་དངོས་སྤྱོད་པ་དང་མི་འདྲ་བར་བཤད་པ་ནི། རང་སྤྲེའོག་མ་དེ་དག་གིས་གང་ཟག་
དོན་དམ་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །

དགག་བྱ་ངོས་འཛིན།

གཉིས་པ་དེ་ཁོ་ན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དངོས་ལ་གསུམ། རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་
བཟུང་བ་དང་། དེ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་
རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན་དང་། དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་འགོག་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་
ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས་དང་པོ་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་དེ་བཞག་
པའི་མེད་དགག་མི་འཆར་བ་ནི། དཔེར་ན་གང་ཟག་འདི་མི་འདུག་སྟུང་དུ་ངེས་པ་ལ་མེད་རྒྱུའི་གང་ཟག་

དེ་ཤེས་དགོས་པ་ལྟར། བདག་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ངེས་པ་ལའང་མེད་
 རྒྱུའི་བདག་དང་རང་བཞིན་དེ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་དགོས་ཏེ། དགག་པར་བྱ་བའི་སྤྱི་ལེགས་པར་
 མ་ཤར་ན་དེ་བཀག་པའང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དགག་བྱ་སྒྲོ་
 བཏགས་པའི་དགག་བྱའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དགག་བྱ་སྒྲ་རགས་གཉིས་སམ་གང་ཐག་གི་བདག་དང་ཆོས་བདག་གཉིས་སུ་བསྐྱས་ན་དགག་སྒྲ་བ་
 བློ། དེ་ལ་དགག་བྱའི་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ནི་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། དགག་བྱ་མདོར་བསྐྱས་པའི་རྩ་བ་
 རྣམས་བཀག་ན་དགག་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞེགས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་དགག་བྱ་སྒྲ་མོ་མ་ཞེགས་ན་མི་
 སྒོལ་བ་ནི། འདི་ཡང་དགག་བྱའི་གཞན་མཐར་གཏུགས་པའི་སྒྲ་བ་རྣམས་མ་ཞེགས་པར་ལྷག་མ་ལུས་
 ར་ཡོད་པའི་མཐར་ལྷུང་ཞིང་དངོས་པོ་མདོན་པར་ཞེན་པ་སྦྱེད་པས་སྤིད་པ་ལས་སྒོལ་བར་མི་རུས་
 ལོ། །བཞི་པ་དགག་ཆེས་ན་ཆད་མཐར་ལྷུང་བ་ནི། ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་རྣམས་དགག་པར་བྱ་བའི་ཆོད་མ་ཟིན་པར་
 བཀག་ན་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་རིམ་པ་སྤུན་སྦྱང་བས་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་ཞིང་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་ངན་འགྲོར་འབྲིང་པར་བྱེད་དོ། །ལྷ་པ་སྤུབ་དོན་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་ན་ཉག་ཆད་གང་ཅུང་དུ་ལྷུང་བ་ནི། དེའི་
 ཕྱིར་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་ཟིན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། འདི་ངོས་མ་ཟིན་ན་ཡང་ན་ཉག་ལྟ་བུ་དང་ཡང་
 ར་ཆད་ལྟ་གཤོན་མི་ཟ་བར་བསྦྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་འགོག་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས།
 དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཏ་ཅང་བྱས་ཆེས་པ་དགག་པ་དང་། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཆུང་བ་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་མི་འཐད་པར་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་བྱུང་པར་བརྟུ་གཅིག་ལས་དང་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་བཞིར་འདུ་བར་འདོད་པ་ནི། ད་ལྟ་དབྱ་མའི་དོན་སྤྱོད་པར་
 འདོད་པ་པལ་མོ་ཆེན་རེ། སྤྱི་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྤུབ་མ་སྤུབ་དཔྱོད་པའི་རིགས་
 པས་ནི་གཞུགས་ནས་རྣམས་མཐུན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཞེགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་འདྲ་ཞིག་

ཁས་སྒྲངས་པ་ལའང་རིགས་པས་དབྱད་པ་བྱས་ན་བརྟག་བཟོད་པ་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བཀག་པས་ན་དེར་མ་འདྲས་པའི་
ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་འགག་བཅེངས་གྲོལ་སོགས་མེད་པར་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་
པར་འདོད་པ་ནི། གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་དང་
བཅེངས་གྲོལ་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་གཟིགས་པས་ན་དེས་གཞལ་བ་ལྟར་ཡིན་དགོས་པས་སྐྱེ་
བ་སོགས་མེད་དོ། །གསུམ་པ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རྟེན་དོན་དང་དབྱད་བཟོད་དོན་གཅིག་པར་འདོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་
བ་སོགས་འདོད་ན་དེ་ལ་དེ་ཉིད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་དམ་མི་བཟོད། བཟོད་ན་ནི་
རིགས་པས་དབྱད་བཟོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པས་བདེན་དངོས་སྤྱུང་རོ། །དབྱད་མི་བཟོད་ན་ནི་
རིགས་པས་ཁེགས་པའི་དོན་ཡོད་པ་རྗེ་ལྟར་འཐད། བཞི་པ་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི།
དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ཆད་མས་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གཟིགས་པས་དེས་གྲུབ་པར་མི་འཐད་ལ།
ཐ་སྙད་པའི་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་ནི་དེ་དག་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་
པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་མི་འཐད་དེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་དང་
ན་བ་སྤྱ་ཡང་ཆད་མ་མིན། །ལྷེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱང་ཆད་མ་མིན། །གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་
ཆད་ཡིན་ན། །འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱུ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པར་ཡང་། རྣམ་
ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཆད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡོད་པར་འདོད་
པ་ནི་རང་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་རིགས་པའང་མིན་པས་མི་འཐད་དོ། །ལྔ་པ་སྐྱེ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་པར་
འདོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་དོན་དམ་པར་མི་འདོད་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དགོས་ན་དེ་
ནི་མི་རིགས་ཏེ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་སྐབས་སྤྱུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས། །བདག་དང་གཞན་
ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མིན་པའི། །རིགས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་འང་རིགས་མིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་

གིས་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུའང་འགོག་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱག་པ་སྤྱི་བཞེར་མ་འདུས་པ་ནི་དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་འདོད་པ་ནི། གཞན་ཡང་བདག་གཞན་ལ་
སོགས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་ཡང་། སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་
ལ་སྤྱི་བཞེར་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་མི་ཞེགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་གང་ཡང་མིན་པའི་སྐྱེ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་སྤྱི་བཞེར་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། སྤྱི་བཞེར་གང་རུང་ལས་
སྐྱེ་ན་གཞན་གསུམ་མི་འདོད་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་དགོས་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདུག་པ་ལས།
གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འདྲིལ་ཉེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །བརྒྱད་པ་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་
དམ་གྱི་བྱུང་བར་སྐྱར་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་བར་ཡང་སྐྱར་
བར་མི་བྱ་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས་དོན་དམ་པའི་བྱུང་བར་སྐྱར་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་པ་དེ་ལ་
སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། འདི་ལའང་ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་དུའང་མི་
འདོད་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། བརྒྱ་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་བཀག་པར་མཐུན་ཚུལ་
ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་རིགས་པས་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་མོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་
འགོག་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་ཡི་ལུགས་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་དེ་བདེན་པ་གཉིས་ཅར་དུ་རང་བཞིན་
གྱིས་བྱུབ་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱ་གཅིག་པ་རང་བཞིན་མེད་ན་མེད་པས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་
བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་བར་སྐྱར་བ་ནི་དབུ་པ་
རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་མགྲིན་པ་གསལ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ལུགས་དེས་དབུ་མའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བྱུང་ཆོས་བཀག་པར་བསྟན་པ་དང་། གནོད་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སུན་མི་བྱིན་པར་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབུ་མ་པའི་བྱུང་ཆོས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ལུགས་དེས་དེ་རི་

ལྟར་བཀག་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་དབྱ་མ་བས་ལན་རྗེ་ལྟར་བཏབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་དབྱ་མའི་འདོད་
ཚུལ་དང་། དངོས་སྒྲིབ་པའི་ཚོད་ཚུལ་དང་། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་འཁོར་འདས་འཐད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཚུལ་དང་
བཞི། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཆོགས་གཉིས་ལས་འབྲས་བུ་སྒྲིབ་གཉིས་འདོད་དགོས་ཚུལ་ནི། རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་པ་
ལས། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྒྱེ་བོ་ཀྱམ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་
ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་
མཆོག་གིས་འགྲོ་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྒྱུ་དམ་པ་གཟུགས་
སྒྱུ་དམ་པ་གཉིས་འཐོབ་པ་ནི་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡ་མ་
བྲལ་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དབག་ཏུ་མེད་པ་བསགས་པ་ལ་རག་ལས་ལ།
དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་འདི་ལས་པན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་འདི་དང་འདི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ཐག་པ་ནས་འཛོངས་པ་རྗེ་
སྟེད་པ་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་
ཅམ་ཡང་མེད་པར་ངེས་པ་གཏིང་ནས་རྟེན་པའི་རྗེ་ལྟ་བུ་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་ཏེ།
འདི་གཉིས་ཀ་མེད་ན་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཆ་ཆང་བ་ལ་སྟིང་ཐག་པ་ནས་སྟོབ་
པ་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་འདྲའི་རྒྱ་འབྲས་འཛོག་པ་བདེན་གཉིས་ལ་རག་ལས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་
སྒྲིབ་གཉིས་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ལམ་གྱི་གནད་མི་འབྱུག་པ་གཞིའི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལ་
རག་ལས་པའི་ལྟ་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པའི་བདེན་གཉིས་ལ་ངེས་པ་
རྟེན་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་མིང་གིས་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་
འགལ་བ་དབྱ་མ་མ་ཁོ་ནའི་འདོད་ཚུལ་ནི། འདི་ནི་དབྱ་མ་པ་མ་གཏོགས་པ་གང་ཐག་གཞན་སུའི་ངོར་ཡང་
འགལ་བ་འདྲ་བར་མཐོང་ནས་མི་འགལ་བར་འཆད་མི་ཤེས་པ་ལ་སྤྲ་ཞིང་མཛངས་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་

ཆེ་བའི་རྣམ་དཔྱད་དང་ལྡན་པའི་མཁས་པ་དབྱུ་མ་པ་ཞེས་པ་དེས། བདེན་པ་གཉིས་ཉོགས་པའི་
 ཐམས་ལ་མཁས་པས་འགལ་བའི་བྱི་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་པལ་ནས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་
 པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་དེ་དེ་ལ་བཏེན་ནས་རང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པ་མ་དང་
 དུ་བྱུང་བ་སྦྱེས་པས་བྱངས་པའི་རག་ཆེག་རྣམ་པར་དག་པས་ཤེས་ལྡན་དག་རང་བཞིན་གྱིས་
 སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དོན་བྱེད་པའི་
 རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་སྒྲོགས་པར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་དངོས་སྤྱི་ཚུད་ཚུལ་ནི། རང་གི་སྤྱེ་པ་དངོས་པོར་སྤྱོ་བའི་མཁས་པ་རིག་གནས་དུ་མ་ལ་
 ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་དབྱུ་མ་པ་ལ་ཚུད་པ་ནི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཡིན་ན། བཅིངས་གྲོལ་
 སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཛིག་ས་མེད་སྟུང་པ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཤེ་
 ལས། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱང་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཇིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་
 པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་སྦྱེ་འཇིག་
 དང་བདེན་བཞི་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་དང་། ཚུད་སྒྲོག་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི། །རང་བཞིན་ཀྱང་ལ་ཡོད་མིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་ཆེག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་བསྒྲོག་
 པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་ཆེག་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན་རང་བཞིན་འགོག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་
 བསྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་སོ་ཞེས་རང་བཞིན་མེད་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགོག་པ་དང་བསྐྱབ་པའི་
 བྱ་བྱེད་མི་འཐད་དོ་སྟུང་ནས་ཚུད་པ་བྱེད་དེ། འདིས་ནི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་བྱ་བྱེད་
 ཐམས་ཅད་བཀག་པར་གོ་ནས་ཚུད་པའོ། །གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་འཁོར་འདས་འཐད་ཚུལ་ལ་བདུན་ལས།
 དང་པོ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་འཁོར་འདས་བྱང་བ་ནི། དེས་ན་དངོས་པོར་སྤྱོ་བ་དང་དབྱུ་མ་པ་གཉིས་བྱུབ་མཐའ་

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚྲོད་པ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་
ཅད་བཞག་ཏུ་རུང་མི་རུང་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཚྲོད་པས་ན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་
ཅམ་ཡང་མེད་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང་འགོག་པ་དང་བསྐྱབ་པ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཁས་སྦྱངས་པས་ཆོག་པ་ནི་དབྱ་མ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། ཅེ་ཤེའི་རབ་
བྱེད་ཉིར་བཞི་པ་ལས། སྟོན་དུ་ཐལ་བར་འབྱུང་བ་ནི། །སྟོང་ལ་འཐད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཁྱོད་ནི་
སྟོང་ཉིད་སྟོང་བྱེད་པ། །གང་དེ་ང་ལ་མི་འཐད་དོ། །གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
རུང་བར་འབྱུང། །གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་རུང་བ། །དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་འབྱུང། །ཞེས། གཉིས་པ་
རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འཁོར་འདས་རུང་བར་མ་ཐད་རང་བཞིན་ཡོད་ན་འཁོར་འདས་མི་རུང་བ་ནི། གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱང་
སྟོང་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོན་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱ་བ་ལ་མི་འབྱུང་བར་མ་ཐད་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་རུང་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་
རུང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། ཁོ་ཤོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་ཅི་སྐད་སྐྱས་
པའི་སྟོན་དུ་ཐལ་བ་མི་འཇུག་པ་འབའཞིག་ཏུ་མ་ཐད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་བདེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་གསུངས་པ་གང་ལ་སྟོང་
པ་ཉིད་རུང་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བཀོད་ནས་བཤད་པ་མཛད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སོགས་རུང་བ་ནི། དབྱ་མ་ཅ་རབ་རབ་བྱེད་ཉིར་བྱག་པས་རྟེན་
འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱགས་འབྱུང་གིས་སྐྱེ་རིམ་དང་ཕྱགས་ལྡོག་གིས་འགག་རིམ་བསྟན་ལ་
རབ་བྱེད་ཉིར་ལྷས་གཙོ་ཆེར་རང་བཞིན་འགོག་པར་མཛད་དོ། །བཞི་པ་བདེན་བཞི་སོགས་ཐམས་ཅད་རུང་
བ་ནི། རབ་བྱེད་ཉིར་བཞི་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ལ་འབྱུང་
འཇིག་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་མི་རུང་པའི་ཚུལ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་
པ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རུང་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པས་ན་རབ་བྱེད་འདི་རབ་བྱེད་

གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱེད་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་རྟེན་འབྱུང་ལ་ཐམས་ཅད་
 རུང་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ད་ལྟ་མའི་དོན་སྤྱོད་བར་འདོད་པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་
 བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མི་རུང་བས་ཁྲད་^[1]པར་སྤྱོད་བཞིན་དངོས་པོར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་
 མགོན་པོ་སྤྱོད་ཀྱི་བཞེད་པ་རྒྱ་དང་རྒྱུན་འདི་དང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་དང་འདི་སྐྱེ་
 བ་དང་འགག་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་དབྱ་
 མའི་ལམ་བཅའ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
 གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབྱ་མའི་ལམ་ཡིན་
 ནོ། །གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་
 པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟེན་འབྱུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པས་ཁྲབ་བར་
 གསུངས་པ་འདི་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པོ་ཞེས་བརྗོད་
 ནས་མ་སྤྱོད་ཞིག །

བྱག་པ་དེ་ལྟར་རུང་བར་སྤོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཚད་སྒྲིག་ལས་
 གྲང་། གང་ལ་སྟོང་ཉིད་འདི་སྲིད་པ། །དེ་ལ་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྲིད། །གང་ལ་སྟོང་ཉིད་མི་
 སྲིད་པ། །དེ་ལ་ཅི་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །གང་ཞིག་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དག །དབྱ་མའི་ལམ་དུ་དོན་
 གཅིག་པར། །གསུང་མཆོག་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡི། །སངས་རྒྱས་དེ་ལ་བྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་
 དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་གྲང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས། །སྟོང་པ་ཡིན་
 པས་དངོས་རྣམས་ཀྱི། །རྟེན་འབྱུང་ཕྱིར་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མཚུངས་པ་མེད་པས་ཉེ་བར་
 བསྟན། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་བྱག་ཅུ་པ་ལས་གྲང་། གང་དག་གིས་ནི་མ་བརྟེན་པར། །བདག་
 གམ་འཇིག་རྟེན་མངོན་ཞེན་པ། །དེ་དག་གྱེ་མ་རྟག་མི་རྟག །ལ་སོགས་ལྟ་བུ་འཕྲོག་པ་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཁྲབ་པར་སྤྱོད་པ།

ཡིན། །གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་སོ་རྣམས། །དེ་ཉིད་དེ་^[1]ནི་གྲུབ་འདོད་པ། །དེ་དག་ལ་ཡང་རྟག་
སོགས་སྒྲིན། །དེ་དག་རི་ལྟར་འབྱུང་མི་འགྱུར། །གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་སོ་རྣམས། །རྩ་ཡི་
ཆེ་བ་ལྟ་བུར་ནི། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པར། །འདོད་པ་དེ་དག་ལྟས་མི་འཕྲོག་ །ཅེས་དང་།
འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། སྤྱག་བསྐྱེད་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། །གཞན་
གྱིས་བྱས་དང་གཉིས་ཀས་བྱས། །རྒྱ་མེད་རྟོག་གོ་བ་ཡིས་འདོད། །ཁྱོད་གྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་གསུངས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་གང་བྱུང་བ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །དངོས་སོ་
རང་དབང་ཡོད་མིན་ཞེས། །མཉམ་མེད་ཁྱོད་ཀྱི་སེང་གཏེ་སྤྲ། །ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཆན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འཆར་བ་འདི་ནི་མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱབ་ཀྱི་ལུགས་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །
བརྟན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལུགས་ལ་འཁོར་འདས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རུང་བ་ནི། དེས་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དབྱ་མ་
པའི་དོས་ནས་བྱེད་ཅིང་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རང་གི་ལུགས་ལ་བྱར་མ་བདེ་ནས་
གཞན་ངོ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྦྱེལ་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་
བ། །དེ་ལ། ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་པའི་ལུགས་དེ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་རྒྱུ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཆར་རྒྱུ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་
མེད་པར་འཆར་རྒྱུ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རིགས་པས་མདོར་བསྟན་པ་དང་ལུང་གིས་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྟོང་
ཉིད་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་རུང་ལུགས་རི་འབྲ་ཡིན་སྟམ་ན། དངོས་སོ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སྤྲ་བས་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་དེར་སྤྲ་སྟེ་འདི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་འཐད་ལ་དེ་འཐད་ན་སྤྱག་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ཉིད་དུ་ནི།

བསྐྱེད་ཡང་འཐད་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་བཞག་དགོས་ཀྱི་བརྟེན་ནས་
མ་བྱུང་བ་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱག་བདེན་ཡོད་ན་དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཀྱན་
འབྱུང་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་དེ་འགག་པའི་འགོག་པ་དང་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ་འཐད་པས་བདེན་བཞི་
ཡོད་དོ། །བདེན་བཞི་ཡོད་ན་དེ་དག་ཤེས་པ་དང་སྟོང་བ་དང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་ལམ་
བསྐྱོམ་པ་རུང་ལ། དེ་དག་ཡོད་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རུང་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་བྱག་ལས་དང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཐམས་ཅད་རུང་བ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་། ཆོག་
གསལ་ལས། གང་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཉིད་འདི་རུང་བ་དེ་ལ་རི་
སྐད་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་
ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཅེས་སྒྲ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་
འདི་རུང་བ་དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རུང་ལ། གང་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་
རུང་བ་དེ་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་བདེན་བཞི་སྒྲ་
ཐར་རུང་བ་ནི། རི་ལྟར་ཞེ་ན་གང་གི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་འགྱུར་
ཀྱི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་མི་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པས་སྟོང་བར་འགྱུར་
རོ། །སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་ན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱན་འབྱུང་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་འགོག་པ་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་
འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལམ་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་
ཀྱན་འབྱུང་སྒྲ་བ་དང་། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། ལམ་བསྐྱོམ་པའང་རུང་རོ། །གསུམ་པ་
དེ་ལ་ཞུགས་འབྲས་རུང་བ་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་ན་ནི་འབྲས་བྱ་རྣམས་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བྱ་རྣམས་ཡོད་ན་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་
པ་དག་རུང་རོ། །འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་དག་ཡོད་ན་ནི་ཞུགས་པ་དག་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །བཞི་
པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་རུང་བ་ནི། འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པ་དང་ཞུགས་པ་དག་ཡོད་ན་ནི་དགེ་འདུན་རུང་

ངོ་། །འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡོད་ན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དམ་པའི་
ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ཡོད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ཡང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་པ་དེ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་སོགས་ཐམས་ཅད་རུང་ཆུལ་ནི། འཛིག་
ཉེན་པ་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་དུ་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་
[1]རུང་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དག་དང་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་འཛིག་ཉེན་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན། གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་
རུང་བར་འགྱུར་རོ། །གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་མི་རུང་བ་དེ་ལ་ནི་རྟོག་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་
པས་ཐམས་ཅད་མི་རུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དུག་པ་འདིའི་རུང་མི་རུང་གི་དོན་ནི། རུང་
མི་རུང་ནི་དེ་དག་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པར་འཆར་ཆུལ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་སྟོང་པར་མ་ཤར་བའི་དངོས་སྟོང་
པའི་ཆོད་ཆུལ་ནི། སྤར་བྲངས་པའི་ཆོད་སྒྲོག་གི་ཆོད་པ་དེའི་ལན་དུའང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་
འཐད་པའི་ལན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གསལ་བར་མཛད་དེ། ཆོད་བསྒྲོག་ལས། དངོས་རྣམས་བརྟེན་
ནས་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་དང་། །གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ། །རང་
བཞིན་མེད་ཉིད་ཡིན་པར་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཁྱོད་གྱིས་
ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོག་རང་བཞིན་མེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་གྲག་ཀ་འཆོལ་བ་སྟེ།
བར་བྱེད་དེ། གཉིས་པ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས་ན་རྒྱགས་ཐུབ་བམ་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་ཆུལ་ནི། འདིར་ནི་དངོས་པོ་
རྣམས་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་རང་བཞིན་
མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་གང་དག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་རང་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱང་རུང་།

བཞིན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་དང་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་ལ་རྩལ་ཡོད་མི་འཐད་པའི་རྩལ་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གིས་སྦྱབ་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་འཆད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ངའི་ཆོག་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་དོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འཐད་པ་ཡིན་ལོ། །རྩི་ལྟར་བུམ་པ་དང་སྒྲུམ་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡིན་ཀྱང་སྤང་ཅི་དང་རྒྱ་དང་འོ་ཐུག་འཛིན་པ་དང་ལེན་པ་དང་གང་བ་དང་རྒྱུད་དང་ཉི་མ་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པར་རུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ངའི་ཆོག་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་རུས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཁྱོད་གྱི་ཆོག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་འགོག་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ན་རང་བཞིན་མེད་པས་བྲབ་པའི་རྩལ་སུ་འགྲོ་ལྟོག་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོག་གིས་དགག་སྦྱབ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་རུས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་དེས་ན་བརྟེན་འབྱུང་དང་སྟོང་པ་འགལ་བར་བཟུང་བ་ནི་ལྟ་བུ་དུ་བབས་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ནི། རྒྱ་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་སྒྲ་ན་མེད་པར་འགྲོ་བ་འདི་ནི་མཁས་པ་དབུ་མ་པ་ཁོ་ནའི་བྲད་ཆོས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་བརྟེན་ནས་འགག་པ་

ལ་རང་གི་ངོ་པོས་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་བརྒྱུད་ནས། རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་སྦྱེ་བ་
དང་འགག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཀག་ན་ནི་ལྟ་བུད་དུ་བབས་པ་ལྟར་གྲུར་ནས་དབུ་མའི་དོན་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་རྟེན་པའི་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བྱང་སླ་མའི་བྲིས་ལན་ལས།
དབུ་ཆད་ཀྱི་རིགས་པ་སྤྱོད་དགག་སྦྱབ་ཀྱི་ཚུལ་མཐའ་མ་ཆད་པར་སྤྱོད་པའི་གནས་ལ་ཁ་ཆོན་ནད་ཆེད་བྱེད་པའི་གངས་ཅན་པ་
མང་པོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མེད་པས་ཁྲབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡོད་ན་བདེན་པར་
ཡོད་དགོས་ཞེས་པ་ཁ་མཐུན་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ནས་སྟོང་བ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཆར་བའི་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱི་ལུགས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ལྟ་བ་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་སོ་སོར་སྤྱང་བའི་བར་དུ་ཐབ་དོན་མི་རྟོགས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་
རང་གི་ངོ་པོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཅུ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ངེས་པ་བྱངས་པ་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
འབྲེལ་བ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ངེས་པ་བྱངས་པ་^[1]མེད་པར་གཞན་ངོ་པོ་གསལ་ལ་སྦྱེལ་དགོས་ཤིང་།
རྒྱ་འབྲས་ལ་རང་ལུགས་ཀྱིས་ངེས་པ་ལེགས་པར་བྱངས་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་ལུགས་
ཀྱིས་ངེས་པ་བྱངས་པ་མེད་པར་སོང་ནས། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ལེན་པ་སྐད་བྱེད་ན།
ད་དུང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། ལྟ་བ་རྟེན་པའི་རྒྱུར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དག་པར་བསྐྱུང་བ་གཞིར་བཞག་ནས་ཆོགས་བསག་པ་དང་སྦྱིབ་པ་སྦྱོང་བའི་སྟོ་དུ་མ་
ལ་འབད་པ་དང་མཁས་པ་བསྟེན་ནས་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལ་བཙུན་པར་བྱའོ། །དོན་འདི་ནི། ཆ་
ཁོ་དཔོན་པོར་གདམས་པ་ལས། སྤང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྦྱབ་པ་མེད་པ་དང་། །སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྱལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །རི་སྤྱོད་སོ་
སོར་སྤང་བ་དེ་སྤྱོད་དུ། །ད་དུང་སྦྱབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དུག་པ་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་གཅིག་
ཐོགས་སུ་གཅིག་འཆར་ཆེ་ལྟ་བ་རྟོགས་ཆད་དང་དེ་དག་འཚུལ་ནི། དེ་འབྲེལ་བའི་སྤང་སྟོང་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་པ་གཉིས་
ཆོགས་དེ་སྤྱོད་མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དགའ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ཅ་
ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཞེན་པས་ཆོས་འདི་ཡི། །གཉིང་རྟོགས་དགའ་བར་མཁྱེན་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ངེས་པ་བྱངས་མེད་པར།

གྱུར་ནས། །ཐུབ་པའི་ཐུགས་ནི་ཆོས་བསྟན་ལས། །རབ་ཏུ་ལོག་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
 རིན་ཆེན་མེད་པ་ལས་ཀྱང་། རེ་ཞིག་ལུས་འདི་མི་གཙང་ཉིད། །རགས་ཤིང་མངོན་སུམ་སྟོན་ཡུལ་
 བ། །རྟག་ཏུ་སྤང་བའང་གང་གི་ཆོ། །སེམས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཆོ་དམ་ཆོས་གནས་
 མེད་པ། །ཕྱ་ཐབ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ། །ཐབ་མོ་དེ་ཀོ་ངེ་ལྟར་བྱུང་། །སེམས་ལ་བདེ་ལྷག་འཇུག་
 བར་འགྱུར། །ཆོས་འདི་ཐབ་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །ཤེས་པར་དཀའ་བར་ཐུགས་ཚུད་དེ། །དེས་ན་ཐུབ་
 བ་སངས་རྒྱས་ནས། །ཆོས་བསྟན་པ་ལས་ལོག་པར་གྱུར། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་དང་གསུང་རབ་
 རྣམས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆ་ཁོར་གདམས་པ་ལས། རྣམ་ཞིག་རེས་འཛོག་
 མེད་པར་ཅིག་ཙར་དུ། །རྟོན་འབྲེལ་མི་བསྐྱར་མཛོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །དེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱང་འཛིག་ན། །དེ་ཆོ་ལྟ་བུའི་
 དབྱུང་བ་རྟོགས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་གསལ་དང་བུམ་ལྷ་ལི་ཏ་གཉིས་ལས། རྒྱང་བན་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་
 རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་འཛོག་མི་ཤེས་ན་ཆད་མཐའ་མི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་
 དང་། མཐའ་གཉིས་མ་ཞེགས་པར་དབྱ་མའི་ལྟ་བུའི་ལམ་མི་རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་བ་དེའི་ངོར་ཐ་སྙད་མེད་ཀྱང་མིང་ཙམ་ལ་ཐ་སྙད་
 འཐད་ཚུལ་རྟོགས་དགོས་པར་སྤང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ལྷ་མའི་དེས་ལན་ལས། རྟོན་འབྱུང་རྒྱ་འབྲས་མི་བསྐྱར་བར་དེས་པ་རྟོན་
 བས་ཆད་ལྟ་འགོག་ཅིང་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་དེས་པ་
 རྟོན་པས་རྟག་མཐའ་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་མི་བསྐྱར་བའི་དེས་པ་རྟོན་པའི་ལྟ་བུ་ཞི་རྟག་
 ཆད་གཉིས་ཀའི་གོལ་ས་ཆོད་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བདུན་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་ལྟར་སྤང་
 གིས་དབྱུང་ནས་མ་རྟོན་པས་གཏན་མེད་དུ་འཛིན་མི་རུང་བ་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཞུང་ཆད་ལྟན་ཁ་ཅིག་ནས་
 བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་གཅིག་ཐ་དད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རང་བཞིན་མེད་
 བ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་འབྲུལ་ནས། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མཚུ་
 དང་མགྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡན་ལག་གང་ཡིན་དབྱུང་བ་ན་དེ་དག་གང་དུ་འང་མ་རྟོན་པ་
 བྱུམ་པ་མི་འདུག་གོ། ལྷན་དུ་དེས་པ་འཛེན་ལ། དེ་ནས་དཔྱོད་མཁན་ལའང་དེ་ལྟར་དབྱུང་བ་ན་
 དཔྱོད་མཁན་ཡང་མི་འདུག་གོ། ལྷན་དུ་དེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཆོ་དཔྱོད་མཁན་མི་རྟོན་ན་བྱམ་

གྱི་བཞེད་པ་ནི། བཅེངས་གྲོལ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ལ། ཁོ་
 བོས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་དེ་དག་འདོད་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 སྒོ་བ་དཔོན་ལྷ་པའི་བཞེད་པ་ནི། ཐ་སྙད་དུ་འང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་
 མེད་པ་ཡིན་པར་བྱེད་ཀྱང་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་འང་
 རང་བཞིན་དེ་དགག་དགོས་པའི་སྒྱུར་དང་། རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་བཅེངས་གྲོལ་
 སོགས་ཀྱང་འགོག་པར་འདོད་པའི་སྒྱུར་ཐ་སྙད་དུ་འང་བཅེངས་གྲོལ་སོགས་བཀག་པར་ཤིན་ཏུ་
 གསལ་ལོ། །གསུམ་པ་བཅེངས་གྲོལ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་འགལ་བར་འདོད་པ་དེས་དབྱ་མའི་བྱང་ཆོས་གཅིག་བྱ་དེ་བཀག་
 པ་ནི། མདོར་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་བཅེངས་གྲོལ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་འགལ་བར་འདོད་
 ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་སྒྲོང་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་བདེན་
 པ་གཉིས་གང་དུ་འང་མི་རུང་བས་དབྱ་མ་པའི་བྱང་ཆོས་གཅིག་བྱ་དེ་བྱེད་གྱིས་བཀག་པ་ཡིན་
 འོ། །བཞི་པ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་དགག་བྱའི་བྱང་པར་མི་སྒྲུར་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་ནི། དེ་དག་འགལ་བར་མི་འདོད་
 ན་ནི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་དགག་བྱ་བྱང་པར་ཅི་ཡང་སྒྲུར་མི་དགོས་པར་སྐྱེ་འགག་
 དང་བཅེངས་གྲོལ་སོགས་འགོག་པར་འདོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ལྷ་པ་
 བྱོང་གིས་འདོད་ཚུལ་དེ་དངོས་སྤེལ་ཅོད་ཚུལ་དང་བྱང་པར་མེད་པ་ནི། དེས་ན་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་
 རྒྱ་འབྲས་འགོག་ན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་འབྱུང་འཛིག་སོགས་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་པས་
 དེ་ལྟར་གལ་ཏེ་འདི་དག་ཀྱན་སྒྲོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཛིག་པ་མེད། །འཕགས་པའི་བདེན་
 པ་བཞི་པོ་རྣམས། །བྱིད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ནས་
 དངོས་སྤེལ་ཅོད་པ་བཀོད་པ་དང་། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཀྱན་ལ་ཡོད་མིན་
 བ། །བྱིད་ཀྱི་ཆིག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་ལྡོག་པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་ཅོད་སྒྲོག་ནས་
 དངོས་པོར་སྤྱོད་པའི་ཅོད་པ་བཀོད་པ་དང་བྱང་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ལ་སྒྲིན་ཡོད་པས་ལུགས་མེད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་རིགས་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་འདིག་སོགས་མི་རུང་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གང་དུའང་ཁས་མི་ལེན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་སྟུང་ན། དེ་ནི་གཞུང་གི་དོན་དུ་གཏན་མི་རུང་སྟེ། འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་འབྱུང་འདིག་སོགས་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་མ་ཟད་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྒྲུབས་ཤིང་ཅ་བར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་དེ་དག་རུང་བ་དང་མི་སྟོང་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་རུང་བར་ལེགས་པར་བྱེ་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་སོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། ཆོགས་ལ་སྟོས་རྣམས་མ་གྲགས་པ་ཡང་མིན། འདི་ལྟར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྟོང་ལས། །ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྟེ་འཇུར་ལྟར། འདི་བཞིན་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་ཡང་། འསྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྟེ་བར་འཇུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །བདུན་པ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་འགོག་པས་དབུ་མ་པ་མི་སྲིད་པ་ནི། གཞན་ཡང་བཅེངས་གྲོལ་སོགས་རིགས་པས་འགོག་ན། དོན་དམ་དུ་དགག་པ་བྱེད་པ་མི་རུང་བས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་དགག་དགོས་ལ་དེའི་ཆེ་ཐ་སྟོན་དུ་ཡང་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་དེ་འབྲ་བའི་དབུ་མ་པ་དེ་ནི་སྟོན་མེད་པ་ཞིག་གོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་དབུ་མ་པས་ལན་རི་ལྟར་བཏབ་པ་ལ་འཁོར་འདས་མི་རུང་བ་སོགས་པར་འཕངས་ཚུལ་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་མ་བྱེད་པར་མཐར་ལྷུང་ཚུལ། དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པ་མཐའ་གཉིས་ཁེགས་པ་ལ་སྟོས་ཚུལ་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་མེད་པར་དགག་སྒྲུབ་མི་རུང་བ་དང་། རྒྱ་འབྲས་སོགས་འདྲོག་མི་ཤེས་པས་རང་བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་བརྒྱུང་ཡང་སྟོང་ཉིད་མི་རྟོན་པ་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་སོགས་བཞི་བྱེ་ཚུལ་དུག་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཁོར་འདས་མི་རུང་བར་ཕར་ལ་སྒྲུས་ཚུལ་ནི། དངོས་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ན་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཅོད་པ་འདི་ལ་མགོན་སོ་སྒྲུབ་ནི་དབུ་མ་པས་ཕར་ལ་འཕང་རྒྱའི་སྒྲིན་ཚུར་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་པས་བསྟོན་ནས་སྒྲིན་འཕེན་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ།

ཅ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉིད་བཞི་བ་ལས། ཁྱོད་ནི་རང་གི་སྒྲིན་རྣམས་ནི། །ང་ལ་སྒྲིན་དུ་བསྐྱར་བྱེད་
 པ། །རྟ་ལ་མངོན་པར་ཞོན་བཞིན་དུ། །རྟ་ཉིད་བཟེད་པར་གྱུར་བ་བཞིན། །གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་
 རང་བཞིན་ལས། །ཡོད་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བྱེད་ན། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཀྱང། །རྒྱ་རྒྱུན་མེད་པར་
 ཁྱོད་ལྟོ། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་འདི་ཀྱན་མི་སྟོང་ན། །འབྱུང་བ་མེད་ཅིང་འཛིག་པ་མེད། །འཕགས་
 པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས། །ཁྱོད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་
 སོ། །གཉིས་པ་དགག་བྱ་ལ་བྱེད་པར་མི་སྒྲིན་བཞི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པའི་བྱེད་པར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ནི། དེས་ན་
 རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་སྒྲིན་བ་འདིས་ནི་གཞོན་མི་ཟ་
 བར་སྒྱུ་གྱུ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་སྒྱུ་གྱུ་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་བྱེད་པར་གསལ་ལ་དེའི་
 ཕྱིར་སྒྱུ་གྱུ་ཡོད་པ་དང་སྒྱུ་གྱུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་བྱེད་པས་ཡོད་ན་རང་གི་ངོ་
 བོས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་ན་ནི་^[1]མེད་པར་འདོད་པར་གསལ་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཡོད་ཅེས་དང་སྒྲིན་བ་དང་འགག་པ་ཅེས་ལ་
 སོགས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་འགོགས་པར་སྒྲིན། གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་གཉིས་སུ་སྒྲིན་བ་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། དེ་ལྟར་རི་སྒྲིད་
 དུ་སྒྱུ་གྱུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་སྒྲིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པར་སྒྲིན་
 ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཏན་མེད་ན་གཏན་མེད་དུ་སྒྲིན་ན་ནི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟར་བར་གཞོན་
 མི་ཟ་བས་དངོས་པོར་སྒྲིན་པའི་གོ་ལུགས་དང་བྱེད་མེད་པ་ཡིན་དེས་ན་དབྱུ་མ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་
 བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྒྲིན་པའི་ལྟར་ན་རི་སྒྲིད་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་
 ཡིན་པ་དེ་སྒྲིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་ལ། གང་གི་ཆེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཆེ་
 དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བོད་བྱའི་རྩ་དང་འབྲུ་བས་གཉིས་
 སུ་སྒྲིན་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར་འདིའི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིག་དཀའ་བར་འགྱུར་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། མེད་ན་མེད་པར།

རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཡོད་མེད་བཞི་མ་བྱེད་པར་མཐར་ལྷུང་ཚུལ་ལ་རིགས་པ་དང་། ལུང་གིས་བཤད་
བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཐར་ལྷུང་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་པོ་འདི་
དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་བྱེ་བ་འདི་མ་རྟོགས་ཕྱིན་ཆད་གདོན་མི་ཟ་བར་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྷུང་
བས་མཐའ་བུལ་དབུ་མའི་དོན་མི་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཡེ་མེད་དུ་
ནམ་སོང་བ་ན་ཆོས་དེ་ཡེ་མེད་དུ་འགྲོ་ལ་དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་
བཞག་ས་གཏན་མེད་པས་ཆད་པའི་མཐར་ལྷུང་ལ་ཡང་ཆོས་དེ་ཡོད་པར་འདོད་ཕྱིན་ཆད་རང་
གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱོད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་
དེར་སྤང་བའི་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་བྱ་ས་མི་འོང་བས་རྟག་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མཐའ་གཉིས་
མེལ་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་གདོད་མ་ནས་མེད་
པར་རྟོགས་པས་ཡོད་མཐར་མི་ལྷུང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་ན་འང་སྒྲུ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་
དོན་བྱེད་པའི་ཁུས་པས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བར་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་མཐུ་ཡོད་
པར་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་ན་མེད་པའི་མཐའ་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལུང་ལ་ཚོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཐར་ལྷུང་ཚུལ་གྱི་ཚོད་པ་ནི། རང་བཞིན་མེད་
པ་དང་མེད་པ་གཉིས་གསལ་བར་འབྱེད་པ། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་རི་སྐད་དུ། གལ་
ཏེ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་ན་འོ་ན་ནི་གང་བཙམ་
ལྷན་འདས་གྱིས་རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་རང་ཉིད་གྱིས་སྟོང་བར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཚུལ་འདིས་བསལ་བར་འགྱུར་ལ་ལས་དང་འབྲས་
བུལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་མེད་པ་བའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལན་ལ་མཐའ་
གཉིས་བསལ་ཏེ་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་སུ་འཁྲིད་པའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས་

དང་པོ་ནི། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་ཁོ་ཐོ་ཅག་མེད་པ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་
སྟུ་སྟུ་བ་བཀག་ནས་གཉིས་སྟུ་མེད་པའི་ལམ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་གསལ་
བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལས་སོགས་མི་འགོག་ཀྱང་རང་བཞིན་འགོག་པ་ནི། ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་ལས་དང་
བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བྱ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྟུ་བའང་མ་ཡིན་ཏེ་འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་དག་
རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་རྣམས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་བྱེད་མི་རུང་ལ་མེད་ན་རུང་
ཚུལ་ནི། ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་པ་
ཉིད་དོ་སྟུ་མ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་དངོས་སྟུ་བས་བསམ་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་
ན་རང་བཞིན་འགོག་པ་དེས་ལས་ལས་རྣམས་སྤྲོན་འབྱུང་བ་བསལ་བར་འབྱུང་རོ་ཞེས་དངོས་སྟུ་
བས་སྟུ་པ་ནི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པས་རྒྱ་འབྲས་བཀག་པར་འདོད་པ་དང་འདོད་པ་
ཁྱད་མེད་པར་སོང་བའོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་མེད་ན་མཐར་ཐུང་བར་མཐུན་ཚུལ་ནི། རྒྱ་འབྲས་བཀག་ན་ཆད་
ལྟ་བུའི་གཙོ་བོར་འབྱུང་རོ་ཞེས་པ་ནི་དབྱུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྟུ་བ་གཉིས་ཀས་འདོད་པར་
འབྲ་ཡང་དབྱུ་མ་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་བཀག་པ་མི་འདོད་ལ་དངོས་སྟུ་བས་ནི་རང་བཞིན་འགོག་ན་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་ངེས་པར་འགོག་དགོས་སྟུ་མ་ནས་དབྱུ་མ་པ་ལ་མེད་པ་པའམ་ཆད་ལྟ་བུ་པ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་བོད་ཀྱི་དབྱུ་མར་མོས་ཀྱང་དངོས་སྟུ་བ་ལྟར་འདོད་པ་ནི། བོད་ཀྱི་དབྱུ་མ་པར་ཁས་འཆེ་བ་
པལ་ཆེ་བ་ནི་རང་བཞིན་འགོག་ན་རིགས་པ་དེས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་དགག་དགོས་པར་འདོད་པ་
དངོས་སྟུ་བ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་སྤང་ལ་འོན་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་རིགས་པས་འགོག་པ་དབྱུ་མའི་
ལུགས་སྟུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་མོས་པར་སྤང་རོ། །བཞི་པ་དབྱུ་མ་པས་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབྱུ་མར་སྟུ་བའི་

ལན་བཏབ་ཚུལ་ནི། ཚྱོད་པ་དེའི་ལན་དུ་ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་མེད་པ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་སྤྲོ་
བ་བསལ་ནས་ཐར་པའི་ལམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ནས་ཡོད་མེད་དུ་སྤྲོ་
བ་སེལ་ཚུལ་ནི་ལྷག་མས་བསྟན་ཏོ། །ལྷ་བ་ལས་སོགས་མེད་ན་སྟོན་དེ་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་ལས་འབྲས་འདོད་ཚུལ་ནི།
དེ་ལ་ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་མི་སྤྲོ་ཞེས་བསལ་ནི་མེད་པར་སྤྲོ་བ་སེལ་བ་
ཡིན་ཏེ་ལས་འབྲས་སོགས་མེད་པར་འདོད་ན་མེད་པ་བར་འགྱུར་བ་ལས་ཁོ་ལོ་ནི་དེ་མི་འདོད་
ཅེས་པའོ། །བྱག་པ་རྟག་མཐའ་སེལ་ཚུལ་ནི། འོ་ན་ཅི་སྤྲོ་སྤྲོ་ཞེས་འདྲི་བ་ལ། ལས་འབྲས་སོགས་འདི་
དག་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་འཛོག་པའམ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་སྤྲོ་བས་ནི་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་སེལ་
བ་ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མི་རུང་བར་ཚྱོད་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་
མི་འཐད་པས་ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་གོ་ཞེས་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་མེད་པར་མི་སྤྲོ་ཡི་རང་བཞིན་མེད་
པར་སྤྲོ་ཞེས་སྤྲོ་སྤྲོ་ཀྱང་སྤྲོ་བཞོད་པའི་སྟོན་རང་བཞིན་མེད་ན་རྒྱ་འབྲས་མི་འཐད་པ་ད་དུང་
སྤོང་མི་རུས་ཞེས་དངོས་པོར་སྤྲོ་བས་ཚྱོད་པ་སྟེ་ཁོའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་
གཉིས་ཁྱད་མེད་པས་དེ་ལྟར་ཚྱོད་པའོ། །བརྒྱད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་རུང་ལ་དེ་ཡོད་ན་རྒྱ་འབྲས་མི་རུང་བའི་
ལན་ནི། དེའི་ལན་དུ་རྒྱས་འབྲས་བྱ་བ་སྤྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་མི་
རུང་བ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་དེ་དག་རུང་བར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དབུ་མའི་དོན་རྟོགས་པ་མཐའ་གཉིས་ཁེགས་པ་ལ་སྟོས་ཚུལ་ལ་རྟོན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱན་པ་རྟོགས་པ་
འོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་སྟོན་མཐའ་གཉིས་སེལ་ཚུལ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་
པ་ལས་ཀྱང་། བདག་ནི་དོན་བྱེད་རྣམས་སྟོང་གི་ཆད་ལྟ་དངོས་པོ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་ཁྱོད་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཡོད་
སྤྲོ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་
རྟོན་འབྲེལ་དང་བརྒྱན་པ་སོགས་གོ་དོན་གཅིག་པ་ནི། ཁྱོད་ཅི་སྤྲོ་བ་ཞིག་ཅི་ན། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་

སྤྱི་བཤོ། །ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་གང་ཞིག་ཅེ་ན། དེའི་དོན་གཉིས་ལས་ཡོད་མཐའ་སེལ་
 བ་ནི། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་དང་ཆད་མཐའ་སེལ་བ་ནི། སྤྱི་མ་
 དང་སྤྲིག་རྒྱ་དང་གཟུགས་བརྟན་དང་བྱི་བའི་གྲོང་ཁྲེང་དང་སྤྱལ་བ་དང་མི་ལས་དང་མཚུངས་པའི་
 རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དོན་དང་སྟོང་བ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པའི་དོན་ནི་ཞེས་རྟེན་
 འབྲེལ་དུ་འདོད་པས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་སྤྱི་བ་སེལ་ཚུལ་བསྟན་ཏོ། །དེཡང་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བཞག་པས་ནི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྤྱི་བ་སེལ་
 ལ་སྤྱི་མ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་བསྟན་པས་ནི་དངོས་
 པོ་མེད་པར་སྤྱི་བ་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྤྱིར་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་འགལ་ཡང་འདིར་བསྟན་དངོས་པོ་ཡོད་
 མེད་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་འདུ་རུང་བས་ཀྱང་མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་ཡོད་པར་བསྟན་བ་ནི། དེས་ན་
 དངོས་པོའི་སྐྱད་དོད་ལྷན་མ་དོན་དུ་མ་ལ་འབྲུག་པས་འདིའི་དངོས་པོ་ནི་རང་བཞིན་ལ་བྱེད་པ་སྤྱི་བ་ལྟ་བུ་དང་དོན་
 བྱེད་ཀྱས་པ་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་གང་གི་བྱེད་པར་གཉིས་པ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྤྱི་བའི་དངོས་པོ་ནི་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་ལ། བྱེད་པར་དང་པོ་དངོས་པོ་མེད་པར་སྤྱི་བའི་དངོས་པོ་ནི་དོན་
 བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱེད་པའི་དེ་གཉིས་སེལ་བ་ན་རང་བཞིན་བཀག་ཅིང་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་འབྲས་
 ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འཛིན་པ་རྟོགས་ཚུལ་དུག་ལས། དང་པོ་མེད་མཐའ་བསལ་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་མ་
 ལྟ་བུ་འདོད་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་བཞི་བརྒྱུ་པའི་འབྲེལ་བ་ལས། ཡང་ཅི་འདས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བླ་
 བ་མེད་དམ་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐྱད་དུ་སྤྱི་མ་ཁོ་པོ་ཅག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སེལ་བ་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་རི་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་ནི་ངས་ན། བླ་བ་ཞེས་བྱ་ལོག་པ་ཡི། །དོན་ལ་ལོག་པ་ཁོ་
 ན་འབྱུང་། །ཞེས་སྒྲིབ་དཔོན་ཉིད་རྣམ་པར་འཛོག་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་བླ་བའི་དམིགས་
 བ་ནི། །འདས་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་རང་དངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་རང་དངོས་ནས་མ་གྲུབ་
 པའི་ལོག་པའས་རྒྱན་པར་གྲུབ་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་ནི་དེའི་བླ་བ་དེ་ཡོད་པའི་དོན་ལ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞིག་ན་གང་གི་ཆེ་འདས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་བཞིན་
མེད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པའང་རང་བཞིན་མེད་པ་ཆད་མཐའ་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ལོག་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་སོ། །

གསུམ་པ་རྩུན་གྲུབ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དོན་འདྲ་ཚུལ་དང་གཏན་མེད་མ་ཡིན་པ་ནི། ལོག་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་
པ་སྟེ་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་ལོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་ཚུལ་ནི། འདས་
པའི་དངོས་པོ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ཆད་མཐའ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དྲན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་དེའི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་རྟག་མཐའ་འང་མ་ཡིན་ཏེ་རྟག་པ་
ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་དངོས་སུ་འདྲིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལྷ་པ་དེས་ན་མཐའ་གཉིས་བསལ་བའི་
རྩུན་པ་འདོད་པ་ནི། འདས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཡེ་མེད་ཀྱང་མིན་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའང་
མིན་པ་དང་ལོག་པའམ་རྩུན་པའི་དོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་མིན་པར་
གསུངས་པས། དྲུག་པ་མཐའ་གཉིས་སུ་སྒྲིབ་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲིབ་སོགས་མི་གཅིག་པ་ནི། ཆོས་འདི་རྣམས་
རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་དངོས་པོར་སྒྲིབ་པའམ་ཡོད་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་
ཡོད་པ་ཙམ་དུ་སྒྲིབ་ནི་དངོས་པོར་སྒྲིབ་པའམ་ཡོད་སྒྲིབ་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་
པོ་རྣམས་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པས་སྟོང་པའི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་སྒྲིབ་པའམ་
མེད་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲིབ་པས་མེད་མཐར་ལྷུང་བ་མིན་ནོ། །

བཞི་པ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་མེད་པར་དགག་སྒྲུབ་མི་རུང་བར་བཞད་པ་ལ་བརྩུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡོད་མིན་
མེད་མིན་འདོད་པ་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡེ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པ་དང་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་མ་བྱེད་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བ་འགོག་པ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་
མེད་པར་མི་སྒྲིབ་ཡི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡོད་པར་མི་སྒྲིབ་ཡི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་

བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་ཅམ་ལ་རེ་བས་ནི་མན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གཉིས་ལས་བརྒྱད་འགལ་རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་
ལྟ་བུ་དང་། དངོས་འགལ་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་མ་ཤེས་ཤིང་རང་ཆོག་ལ་དངོས་འགལ་གྱི་འགལ་འདྲུག་སྒྲ་ཞིང་མཐའ་
གཉིས་ལས་འདས་པའི་དབྱ་མའི་དོན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ཤོད་དེ། གཞན་ལ་དགག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ་
ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་འགོག་པས་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་
ཆོན་ཆོད་དགོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་བཞིན་དུ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་དོན་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འགལ་བ་དང་ཁ་ཆོན་མི་ཆོད་ན་དགག་བསྐྱབ་མི་རུང་བ་ནི། འདི་ལྟར་གཞི་གང་ཡང་རུང་
བ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་པས་ནི་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པར་
འདོད་དགོས་ཏེ་དེར་མ་འདྲུས་པའི་སྤང་སྒྲུམ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་གང་
ཡིན་ཞེས་བརྟག་པ་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ་དཔེར་ན་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ན་སྟོན་པོར་ཡོད་དམ་སེར་པོར་
ཡོད་ཅེས་འདྲི་བ་དང་འདྲའོ། །གསུམ་པ་སྦྱར་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་མ་ཆོད་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ལ་མི་རུང་བ་ནི།
དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ཡང་སྦྱར་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་
ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ལ་རག་ལས་ཏེ་དཔེར་ན་བདེན་པ་ལ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མའི་ཁ་ཆོན་ཆོད་
པ་སྦྱར་གཅིག་དང་དུ་མ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ལ་ལྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་དེ་འདྲའི་ཁ་ཆོན་ཆོད་
པ་ལ་དངོས་འགལ་ཟེར་བའི་དོན་སྦྱི་མ་གོ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ཁ་ཆོན་ཆོད་ན་ནི་སྤང་གསུམ་ལྟོག་དགོས་པས་དེ་
གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཆོས་འདོད་པ་ནི་བབ་ཅེས་ཏེ། ཚད་རྒྱག་ལས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་
ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་བྱུང་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟར་བཞིན་གཉིས་ལ་
དོན་སྦྱི་མ་ཤར་བ་མང་དུ་སྤང་བས་ངོ་ཤེས་པར་གྱིས། ལྟ་བུ་སྤང་གསུམ་ལྟོག་པའི་དངོས་འགལ་མེད་ན་ཟེ་ཆོས་པས་མི་འགྱུར་བ་
ནི། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེས་ནི་ཆོས་གང་ལ་འདྲ་སྤང་གསུམ་ལྟོག་པའི་གྲངས་ངེས་བཟོ་ས་
མེད་པས་ཟེ་ཆོས་ཟ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་པ་གཅིག་
ཤོས་ཡོངས་སུ་མི་གཙོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དྲུག་པ་དངོས་འགལ་ཀུན་ལ་སྤྱར་ཚུལ་ནི། ཡིན་མིན་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཕྱང་གསུམ་མེད་
པར་འདོད་ན་ནི་ཡོད་མེད་ལའང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་གཞུང་རིག་པས་
འབྱེད་མ་ཞེས་པར་ཆོག་ཅམ་ལ་འཁྲུལ་བའི་འཁྲུལ་གཞི་བསྟན་པ་ནི། དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་དབྱ་མའི་གཞུང་ལས་ཡོད་མིན་
མེད་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཅམ་ལ་འཁྲུལ་བར་སྒྲུང་བས་དེ་འདོད་ན་ནི། ཡོད་པའམ་མེད་པ་
ཞེས་སྒྲུར་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡང་སྒྲུ་བར་མི་རིགས་ཏེ་སུ་བཞི་ཀ་ལ་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱད་པ་གཞན་གྱིས་རྟག་ཆད་ངོས་མ་ཟེན་ཚུལ་ནི། དེས་ན་རྩ་ཞེ་ལས། ཡོད་ཅེས་
བྱ་བ་རྟག་པར་འདྲིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ། །དེ་ཕྱིར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །མཁས་
པས་གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་ཡོད་མེད་ཅམ་ལ་མི་ཟེར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ་རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བར་འགྱུར་བར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ།
ཆོག་གསལ་ལས། གཞུང་སྤྱི་མའི་ཡོད་མེད་དུ་འདྲིན་པ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་དུ་ལྟ་བ་ལ་བཤད་
ནས་དེའི་འོག་དུ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡོད་ན་རྟག་པ་དང་ཆད་
པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན་འདི་ལྟར། གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ། །དེ་ནི་མེད་པ་
མིན་པས་རྟག། །སྤོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །གང་ཞིག་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྟེན་པ་དེས་ནི་རང་བཞིན་ལ་སྤོག་པ་མེད་པས་ནམ་ཡང་མེད་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟ་ན་འང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྐྱངས་པས་རྟག་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ།
སྤོན་གནས་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁས་སྐྱངས་ནས་ད་ལྟར་དེ་ཕྱིས་ཞིག་པས་མེད་
ངོ་ཞེས་ཁས་སྐྱངས་པས་ཆད་པར་ལྟ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཁས་
སྐྱངས་པ་ལ་རྟག་ལྟ་དང་སྤྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཞིག་པར་འདོད་ན་མེད་ལྟར་གསུངས་གྱི་
ཡོད་པ་ཅམ་དང་ཞིག་པ་ཅམ་ལ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་སངས་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་འད་དགོངས་པར་
བཤད་པ་ནི། བུན་པ་ལི་ཏ་ལས་ཀྱང་། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བར་བཤད་

པ་དེ་དག་ཉིད་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཞེས་སོགས་གྱིས་རྟག་ཆད་དུ་འགྲོ་ལུགས་བསྟན་
པར་གསལ་བར་བཤད་དོ། །

དགྲ་པ་མཐའ་གཉིས་མ་ཁེགས་ན་སྟོང་པར་ལྟ་ཚུལ་ལོག་པས་སྤང་ཚུལ་ནི། མདོར་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་
སྟོང་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲི་ཁིང་དེ་འགོག་ན་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་པའི་ཆོས་སྟོང་
གིས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་མོས་ནའང་རང་བཞིན་མེད་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་
ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཏན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ནའང་ཆད་ལྟའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་
རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་རྒྱུད་རྣམས་སྤང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
འགྲེལ་པ་ཆོག་གསལ་ལས། རེ་ཞིག་གཤམ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་རྟག་ན་དེའི་ཆེ་འདི་ལོག་པར་ལྟར་ཏེ་རི་སྐད་དུ། ཆོས་འདི་ལོག་པར་བཟུང་གྱུར་
ན། །མི་མཁས་རྣམས་ནི་རྒྱུད་ཀྱང་འཇུག། །འདི་ལྟར་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡི། །མི་གཙང་དེར་ནི་བྱིང་
བར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཅི་སྟེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་མི་འདོད་ན་ནི་དེའི་
ཆེ་རི་ལྟར་དངོས་པོ་འདི་དག་དམིགས་སུ་ཟེན་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་
མེད་པའི་དོན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་དོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདི་ངས་པར་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་བར་འགྱུར་
ཏེ་དེ་ལྟར་སྤངས་ནས་ཆོས་གྱིས་པོངས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་གྱིས་ངས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་
འགྱུར་རོ། །རི་སྐད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤང་བ་ལས། གཞན་ཡང་འདི་ནི་ལོག་བཟུང་ན། །སྤྲོན་པོ་
མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན། །སྟོང་བས་མ་རུངས་བདག་ཉིད་ཅན། །མནར་མེད་པར་ནི་སྤྱུ་རྩུགས་
འགྲོ། །ཞེས་བཤད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བརྩ་པ་གཞན་གྱིས་མཐའ་གཉིས་ལ་མ་གོ་བས་ཚོད་ཚུལ་ནི། གཤམ་ཏེ་ཁོ་པོ་ཅག་དངོས་པོ་རྣམས་སྤང་
ཁས་སྤངས་ནས་ཕྱིས་མེད་པར་ལྟ་ན་མེད་ལྟ་བར་འགྱུར་ཡང་ཁོ་པོ་ཅག་ནི་གདོད་མ་ནས་དེ་
དག་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་ཆད་པའི་ཆད་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྤྲོན་རྩུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་

བ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དེ་འདྲ་བ་ལ་ཆད་ལྟ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་བ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས་དེའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་རྟོགས་པ་ནི་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ཞིག་ད་ལྟ་མེད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ན་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞེས་དེ་ལྟར་སྤར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་བྱིས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་རྟོགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ་སྟུམ་ན། བཙུ་གཅིག་པ་དེ་དགག་པ་ནི། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་ལྟ་བ་ལ་གང་ཆད་རྒྱུའི་དངོས་པོ་སྤར་ཁས་སྤངས་པ་དགོས་ན་ནི་འཇིག་རྟེན་རྒྱང་པན་པས་ཀྱང་ཆེ་སྤྱི་དང་ལས་འབྲས་སོགས་སྤར་ཁས་སྤངས་ནས་བྱིས་མེད་པར་མི་སྤྱི་ཡི་དེ་དག་གཤོད་མ་ནས་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་ཆད་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །

བཙུ་གཉིས་པ་དེ་མཐའ་གཉིས་སུ་ལྟ་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་སྤྱི་ལ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེས་ན། སྟོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་བ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འདོད་པའི་དངོས་སྤྱི་བ་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དེ་དུས་ཀུན་དུ་མི་འགྱུར་བར་འདོད་ན་ནི་རྟག་ལྟར་འགྱུར་ལ་དུས་སྤར་མ་ན་ཡོད་པ་དུས་བྱི་མར་ཞིག་པར་འདོད་ན་ནི་ཆད་ལྟར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེའི་བྱིར་དུས་སྤར་མར་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་དུས་བྱི་མར་ཞིག་པར་འཇིན་པའི་ཆད་ལྟ་མེད་པར་སྟོན་པ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྟལ་ཙམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་འགོ་བ་ཡིན་གྱི་ཆད་ལྟ་ཐམས་ཅད་དེས་སྟོང་བ་མིན་ནོ། །

ལྟ་བ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་མི་ཤེས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་རྟོགས་ཚུལ་ལ། དམ་བཅའ་དང་རྟགས་མི་འདྲ་བས་མ་རྟོགས་པ་དང་། དམ་བཅའ་ཙམ་འདྲ་ཡང་མ་རྟོགས་ཤིང་ཉེས་པ་ཆེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཙུ་ལས། དང་པོ་དབྱ་མ་པ་དང་རྒྱང་པན་བྱིས་སྤྱི་བ་སྤར་ཁས་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པའི་དོན་ཡོད་མེད་མི་གཅིག་པ་ནི། ལས་འབྲས་མེད་པར་འདོད་པའི་ཆད་ལྟ་

བ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གཞན་ནི་ཚིག་གསལ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆད་ལྟ་བུ་ནི་
ལས་འབྲས་དང་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་མེད་པར་འདོད་ལ་དབྱ་མ་པ་ནི་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་
འདོད་པས་དམ་བཅའ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ནས་རྟགས་ལའང་བྱད་པར་ཆེ་བས་དོན་མི་གཅིག་པ་ནི། དབྱ་མ་པ་ནི་ལས་
འབྲས་སོགས་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྲོལ་མེད་པ་
པས་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་མི་འདོད་པས་དེ་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་བྱེད་
ཀྱི། ད་ལྟར་གྱི་སེམས་ཅན་འདི་འཛིག་རྟེན་སྤྲ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགོ་
བ་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མེད་པར་སྤྲོལ་བས་རྒྱ་མཚན་ལ་བྱད་པར་ཆེ་སྟེ། གསུམ་པ་དངོས་
སྤྲོས་གཅིག་པར་ཚོད་ཚུལ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། འདིར་ཁ་ཅིག་དབྱ་མ་པ་ནི་མེད་པ་བ་དང་བྱད་པར་
མེད་པ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བྱ་དང་འཛིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྤྲོལ་བ་ཡིན་ལ་མེད་པ་བ་དག་གྲུང་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་
སྤྲོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དབྱ་མ་པ་ནི་མེད་པ་བ་དང་བྱད་པར་མེད་དོ་ཞེས་སྟོལ་བར་བྱེད་
དོ། །བཞི་པ་རྒྱ་བས་གྲུང་རྒྱ་མཚན་གྱི་སྟོན་ནས་དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་མི་གཅིག་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་
དབྱ་མ་པ་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་སྤྲོལ་བ་ཡིན་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
འཛིག་རྟེན་འདི་དང་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྲོལ་བར་བྱེད་
དོ། །མེད་པ་བ་དག་གིས་ནི་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་
འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་འདིའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་དམིགས་ནས་དེ་འཛིག་རྟེན་
པ་རོལ་ནས་འདིར་འོང་བ་དང་འཛིག་རྟེན་འདི་ནས་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་མ་མཐོང་ནས་འཛིག་རྟེན་
འདིར་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་དང་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་གཞན་དག་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་བ་དེ་ལ་རྟགས་མི་གཅིག་ཀྱང་དམ་བཅའ་གཅིག་པར་ཚད་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་དབུ་མ་བ་དང་ཆད་ལྷ་བ་གཉིས་རྒྱ་མཚན་མི་མཚུངས་བ་དེ་ལྷ་ནའང་ལས་འབྲས་དང་འདྲིལ་ཉེན་སྤྲི་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འབྲས་བའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྷ་བ་འདི་མཚུངས་སོ་སྟེན་ན། ལྷ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཆོག་འདྲ་ཡང་དོན་མི་གཅིག་པའི་ལན་ནི། འདི་ཡང་མི་འབྲས་སྟེ་ཁོ་ཡི་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་ཡེ་མེད་དུ་འདོད་པས་བདེན་གཉིས་གང་དུའང་ཁས་མི་ལེན་ལ་དབུ་མ་བས་ནི་ལས་འབྲས་སོགས་དེ་དག་ཡོད་པར་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདུན་པ་དམ་བཅའ་མཚུངས་པར་ཚད་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཆོག་གསལ་ལ་ལས། གཤམ་ཏེ་དེ་ལྷ་ནའང་དེ་དག་གིས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་ལྷ་བ་འདིའི་སྟོན་མ་མཚུངས་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བརྒྱད་པ་དམ་བཅའ་ཡང་མི་གཅིག་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། མེད་དེ་དབུ་མ་བ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཕྱིར་ལ་དེ་དག་གིས་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དབྱེད་པ་དེས་ན་རྩ་བས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་མི་འདོད་ན་རྒྱང་པན་དང་འབྲས་བུ་ལྷ་བ་དེས་སྦྱབ་པ་ནི། དེས་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་ལས་འབྲས་སོགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་དབུ་མ་བར་འདོད་པ་ནི་འདྲིལ་ཉེན་རྒྱང་པན་བ་དང་ལྷ་བ་འབྲས་བར་བསྟན་ཏོ། །བརྒྱུད་པ་དེས་ན་རྩ་བས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཁས་སྦྲངས་པར་བྱུབ་པ་ནི། འདིར་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཆད་ལྷ་བ་དང་མི་འབྲས་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་དེ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་ལ་ཁོ་བོ་ལ་མེད་པས་ཞེས་ཀྱང་མ་གསུངས་ལ། དེ་དག་མེད་པར་འདོད་ལ་ཁོ་བོ་ཅག་དེ་ལྷ་བ་མེད་པར་མ་སྟོན་ཡི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་མི་གསུང་བར་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་དང་དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཉེན་འབྲེལ་འགོད་པ་དང་རྩ་བ་གཞག་དེ་རྩ་བས་ཡོད་པར་ཀུན་རྫོབ་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་མི་འདོད་ན་རང་གཞིན་མེད་ཅེས་དམ་བཅའ་འབྲས་ཡང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་ཤིང་ཉེས་པ་ཆེ་

ཚུལ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ཆོག་གི་དམ་བཅའ་མཚུངས་པའི་ཚུང་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་
 བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་ནི་འཐད་ལ་ཆད་ལྟ་བུས་ཀྱང་དེ་དག་མེད་པར་འདོད་པ་ན་དེ་
 དག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་པས་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆ་ནས་དབྱུ་མ་པ་དང་མཚུངས་
 སོ་སྟུང་ན། གཉིས་པ་ལན་གྱི་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཐེན་པས་མི་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དཔེ་དོན་བཤད་པ་ནི། འདི་ཡང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་
 མི་འདྲ་སྟེ་དཔེར་ན་ནོར་བུས་པའི་མི་ཞིག་ལ་གཅིག་གིས་ནི་དེས་བརྟུས་པར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་
 འདིས་བརྟུས་སོ་ཞེས་རྟུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྟོ་ལ། གཅིག་གིས་ནི་རྟུན་མ་དེས་ནོར་བུ་བ་མཐོང་ནས་
 འདིས་བརྟུས་སོ་ཞེས་སྟོ་བ་ན་དེ་གཉིས་ཀས་ནོར་འདིས་བརྟུས་སོ་ཞེས་སྟོས་པ་ལྟར་དུ་རྟུན་མ་
 དེས་ཀྱང་བརྟུས་མོད་ཀྱང་གཅིག་ནི་རྟུན་སྟོ་ལ་གཅིག་ཤོས་ནི་བདེན་པར་སྟོ་བས་མི་མཚུངས་པ་
 བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚུང་ཚུལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་ནི། དེ་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། གཤམ་ཏེ་དངོས་པོ་མཚུངས་སོ་
 ཞེ་ན། བཞི་བ་བརྗོད་པའི་ཡུལ། གཅིག་ཀྱང་རྟོགས་པ་པོ་གཏན་ནས་མི་གཅིག་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི།

གཤམ་ཏེ་ཡང་དངོས་པོ་མ་བྱུབ་པར་མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་རྟོགས་པ་པོ་ཐ་དད་པས་
 མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །ཇུ་བ་དཔེའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དཔེར་ན་བརྟུ་བྱས་པའི་མི་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་ནི་
 ཡང་དག་པར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་དེ་དང་མི་མཐོང་བས་སྟུང་ནས་འདིས་བརྟུས་སོ་ཞེས་དེ་ལ་ལོག་
 པར་སྟོ་བར་བྱེད་ལ་གཞན་ནི་དེ་དངོས་སུ་མཐོང་ནས་སུན་འབྱིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་
 ཐ་དད་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ནའང་རྟོགས་པ་པོ་ཐ་དད་པས་གཅིག་ལ་ནི་དེ་རྟུན་དུ་སྟོ་བ་ཞེས་བརྗོད་ལ་
 གཞན་ལ་ནི་བདེན་པར་སྟོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །

རྟུག་པ་རྒྱང་པན་ལ་མ་རྟོགས་པར་མ་ཐད་ཉེས་པ་ཆེ་བའི་དཔེའི་ཤེས་བྱེད་ནི། གཅིག་ལ་ནི་ཡང་དག་པར་
 བརྟུགས་པ་ན་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འགྱུར་ལ་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་
 དུ། འདིར་ཡང་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་པ་རྣམས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་དང་སྟོ་བ་
 ན་མེད་པ་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་ཤེས་

བ་དང་བརྗོད་བ་དག་མཚུངས་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བདུན་པ་དེས་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ལས་འབྲས་
མི་འདོད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་བ་འབྲུལ་བ་ནི། འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་མེད་པར་གོ་བ་ན་ལས་
འབྲས་སོགས་དེགས་པས་བཀག་པར་གོ་ནས་རྒྱ་འབྲས་རང་ལུགས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་དེ་ཡང་
སྤང་ཕྱོགས་ཀྱན་རྗེ་བ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་ནོར་བ་རྟེན་
པར་སྦྲ་བའང་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱག་པ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་སོགས་བྱེད་པར་གཅེས་པར་གདམས་པ་ལ་རྒྱ་བས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བྱེད་
ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེས་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་བྱེད་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་
པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེས་ན་སྟོང་པ་དོན་བྱེད་ཅུས་སྟོང་གི་སྟོང་པར་མ་སོང་བར་རང་བཞིན་མེད་
ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཛོགས་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་
ལྟར་ན་ཡང་དོན་གང་ཞིག །སྦྱེས་པ་ལ་ནི་འོང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་འགགས་ལ་འགྲོ་བ་མེད། །དེ་
ལ་ངེས་པར་རང་བཞིན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་
བྱ་སྟེ་གང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བས་རྒྱ་བྱས་པའི་ངོ་བོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་དེ་ཡོད་ལ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་པའི་
ལན་གསལ་བར་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ཙོད་བ་དང་ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
བསྐྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོད་པ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བྱེད་པར་གསལ་བར་བྱེ་ནས་ལན་མཛད་དེ།
རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། སྦྱས་པ། གལ་ཏེ་དུས་ཀྱང་མེད་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་ཚོགས་
པའང་མེད་ན་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ལྟ་བས་ན་དེ་ནི་མེད་པ་པར་སྦྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་
གཉིས་བྱེ་བའི་ལན་ནི། བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རི་ལྟར་བྱུང་དུས་ལ་སོགས་པ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་པར་
ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་བརྟེན་ནས་གདགས་པར་ནི་གྲུབ་
ངོ་ཞེས་དངོས་པོར་སྦྲ་བ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བཀག་པ་ཡིན་

གྱི་བརྟེན་ནས་གདགས་པར་ནི་གྲུབ་པོ་ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་
 དེ་བཞི་བྱེད་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་པོ་དེ་བྱེད་ན་
 ལོག་རྟོག་དབག་ཏུ་མེད་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཞིང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་
 ལ་ཡོད་པ་ཅམ་འགོག་པར་འབྱུང་པ་མི་སྤྱེ་བས། དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་རྣམས་ལ་དབྱ་མ་
 བས་ལན་འདེབས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་བཞི་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པས་རུང་ཟད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སུན་མི་བྱིན་པར་བསྟན་པ་ལ་བཞི། རིགས་
 བས་དབྱུང་བཟོད་མི་བཟོད་བརྟགས་ནས་བཀག་པས་སུན་འབྲིན་མི་བྱས་པ་དང་། ཆད་མས་གྲུབ་
 མ་གྲུབ་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྲིན་མི་བྱས་པ་དང་། ལུ་བཞིའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་མིན་བརྟགས་
 རིགས་འགོག་པས་སུན་འབྲིན་མི་བྱས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཞི་ཀ་འགོག་
 པ་གཞོད་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཡིན་ལུགས་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་དབྱུང་བཟོད་མིན་པ་དང་དེས་
 གཞོད་པ་མི་གཅིག་ཚུལ་དང་། རྟོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ལས་ཐ་སྟངས་པའི་ཆད་མ་སྟོབས་ཆེ་ཚུལ་དང་། གཞུགས་སོགས་ཐ་
 སྟངས་ཏུ་འཛིག་པའི་ཐ་སྟངས་འཛིག་རྟེན་གནག་ཇི་སོགས་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། དབྱ་མ་པ་ལས་འབྲས་བཤེན་གཉིས་ལ་མཁས་
 ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་བརྟེན་བཞི་ལས། དང་པོ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་གཞུགས་སོགས་དབྱུང་བཟོད་མིན་པ་ནི། གཞུགས་
 ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འདི་དག་དོན་ཡིན་ལུགས་ལ་ཡོད་དམ་མེད་སྤྱེའམ་མི་སྤྱེ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་སྒོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་དཔྱོད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་
 དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ་རིགས་པ་དེས་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དབྱུང་བཟོད་
 པ་ འམ་རྟེན་པ་ ར་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་མི་འདོད་པས་བཤེན་དངོས་སུ་ཐལ་བའི་སྤྱོད་མེད་དོ། །གཉིས་པ་རིགས་
 ཤེས་ཀྱིས་དབྱུང་མི་བཟོད་ཀྱང་དེས་མི་གཞོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་དག་རིགས་པས་དབྱུང་མི་བཟོད་ན་རིགས་པས་
 ཁེགས་པའི་དོན་ཡོད་པར་ཇི་ལྟར་འཐད་སྟམ་ན། འདི་ནི་རིགས་པས་ མ་རྟེན་པའམ་ དབྱུང་མི་བཟོད་
 ཀྱང་དེས་གཞོད་མི་དགོས་པ་མཤེས་པར་མ་རྟེན་པ་དང་རིགས་པས་གཞོད་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་པ་སྟེ་དེ་

འབྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ན་རེ་དེ་ཉིད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་འགོག་མོད་འོན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོད་དོ་
ཞེས་སྐྱེ་བ་ནི་བབ་ཚལ་ཡིན་པས་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སོགས་མི་འགོག་པས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་
འདོད་དོ། །གསུམ་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་པའི་ལན་དེ་ནི། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་
ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་དེས་རྟེན་མ་རྟེན་ཡིན་ལ། བཞེ་བ་དེས་རང་བཞེན་ནམ་
བདེན་གྲུབ་ཆོལ་གྱི་སྐྱེ་འགག་མི་ཆོལ་བ་ནི། དེ་ཡང་བཞེ་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་
དཔྱད་པ་ནི་རང་བཞེན་ཆོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞུགས་
སོགས་ལ་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞེན་ཡོད་མེད་འཆོལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གཞུགས་
ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་ཡོད་མེད་བཅའ་བ་ཡིན་གྱི་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་
འགག་ཅམ་ཆོལ་བ་མིན་ནོ། །

ལྷ་བ་དེས་བདེན་གྲུབ་མ་རྟེན་ན་ཞེགས་ཀྱང་སྐྱེ་འགག་མ་རྟེན་གྱི་མི་ཞེགས་པ་ནི། དེས་ན་རིགས་པ་དེ་ལ་
དེ་ཉིད་ལ་དཔྱད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏུ་སྐྱེ་འགག་སོགས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་དེས་མ་རྟེན་གྱང་ཞེགས་མ་ཞེགས་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བྱའི་རིགས་པ་དེས་དཔྱད་པའམ་
བཅའ་བ་ན་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟེན་པ་ལ་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་ཞེས་ཟེར་ལ་རིགས་
པ་དེས་མ་རྟེན་པ་ཅམ་གྱིས་ཞེགས་པ་མིན་གྱི་ཡོད་ན་རིགས་པ་དེས་འགྲུབ་དགོས་པ་ལས་དེས་
མ་གྲུབ་ན་ཞེགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་མི་རྟེན་གྱང་མི་ཞེགས་པ་ལྟར་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་པའི་རིགས་
ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་དོན་མི་གཅིག་པས་མི་ཞེགས་ཚུལ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་འགག་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་
པའི་ཤེས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ཡོད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པས་དེས་མ་རྟེན་
པས་དེ་དག་རྗེ་ལྟར་ཞེགས་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་གི་ཤེས་པས་སྐྱེ་མ་རྟེན་གྱང་དེས་མི་ཞེགས་པ་
བཞེན་ནོ། །བརྒྱད་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པ་ཞེགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། དེས་ན་སྐྱེ་འགག་ལ་
སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའམ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་ན་རིགས་པ་དེས་དེ་རྟེན་དགོས་ཏེ་རིགས་

པ་དེས་གཞུགས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ལགག་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བ་དེ་དེ་འཆོལ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་རྟེན་ན་མེད་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་དེས་
 སྐྱེ་བ་སོགས་མ་རྟེན་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའམ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ལགག་སོགས་འགོག་
 པ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་དེས་རྟེན་དགོས་པ་ལས་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཤར་
 རྩོགས་སུ་བྱམ་པ་ཡོད་ན་རྟེན་པར་ངེས་པའི་འཆོལ་མཁན་གྱིས་ཤར་དུ་བྱམ་པ་བཅའ་བའི་ཆེ་མ་
 རྟེན་ན་དེས་ཤར་ན་བྱམ་པ་ཡོད་པ་ཞིགས་པ་ཡིན་གྱི་བྱམ་པ་ཡོད་པ་ཅམ་དེས་ངེ་ལྟར་ཞིགས། དེ་
 བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་རྟེན་པར་ངེས་པའི་དབྱུ་མ་པའི་རིགས་པས་བཅའ་
 བ་ན་སྐྱེ་བ་མ་རྟེན་པ་དེས་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཞིགས་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་
 ཅམ་ངེ་ལྟར་ཞིགས། བཅུ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་ཞིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་
 འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་མེད་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་འདི་
 རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཆེ་འཐད་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་ཆེས་གསལ་
 བར་ངེ་ལྟར་གནས་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་དམིགས་པར་འགྱུར་ན། དམིགས་པའང་མ་
 ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

བཅུ་གཅིག་པ་རང་བཞིན་དཔྱད་པས་ཀུན་རྫོབ་འཕོག་པ་སྟོབ་དཔོན་མི་བཞེད་པ་ནི། གཞུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་
 པ་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་རྣམས་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལ་དཔྱད་པའམ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་
 པའི་རིགས་པས་གཏན་མི་འགྲུབ་པས་དེ་དག་ལ་རིགས་པའི་བརྟག་པ་མི་འཇུག་གོ་ཞེས་སྟོབ་
 དཔོན་འདིས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཤིང་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་བྱས་ནས་རིགས་པ་དེས་མ་རྟེན་པ་ན་
 ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་དག་འཛིག་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་འཛིག་པ་ལ་མི་མཁས་པ་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་
 བོ། །བཅུ་གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་གྱིས་མ་རྟེན་པ་དེས་གནོད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཆེས་འཁྲུལ་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་

ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་འདི་དག་དགག་པར་བྱས་ན་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་
པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་འདི་དག་ལ་རིགས་པའི་བརྟགས་པ་ཤིན་ཏུ་གཞུག་དགོས་པ་ཡིན་ན་དེ་འདྲ་བ་
ནི་སློབ་དཔོན་འདིའི་གཞུང་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པས་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་
པའི་རིགས་པས་མ་རྟེན་པའི་དོན་རིགས་པས་གཞོད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་དབུ་མའི་ཚུལ་ལས་
ཆེས་ཆེར་འབྲས་པ་ཡིན་ལོ། །བཙུ་གསུམ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པ་ལ་
དེ་ལྟར་འདོད་པའང་འབྲུལ་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
སྐྱེས་འགག་མ་གཟིགས་པ་ཡིན་ཀྱིས་དེས་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་གཟིགས་པ་ག་ལ་ཡིན།
རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་མ་རྟེན་པ་ཡིན་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་
སོགས་མེད་པར་འཇལ་བ་མིན་ལོ། །བཙུ་བཞི་བ་མཉམ་གཞག་སོགས་ཀྱིས་མ་རྟེན་པ་དང་དེས་མེད་པར་གཟིགས་པ་
སོགས་མི་གཅིག་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་དབྱུད་མི་བཟོད་པ་དང་རིགས་པས་གཞོད་པ་གཉིས་དང་
འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་མ་གཟིགས་པ་དང་མེད་པར་གཟིགས་པ་
གཉིས་དང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་མ་རྟེན་པ་དང་སྐྱེ་འགག་
མེད་པར་རྟེན་པ་གཉིས་མ་ཕྱེད་པར་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་བ་འདིས་ད་ལྟ་བ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སློབ་ཏེ་སྡོན་
ཀྱི་མཁས་པ་འགའ་རེ་མ་ཆེན་དང་ཆ་བ་ལའང་འབྲུལ་བ་བསྐྱེད་སྤང་བས་སློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ལ་དེ་དག་ཕྱེད་པར་ཀྱིས་ཤིག །

གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ལས་ཐ་སྟད་ཆད་མ་སྟོབས་ཆེ་ཚུལ་ལ་བྱུག་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོབས་ཆེ་བ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཁོ་བོ་
ནི་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ལས་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་སྟོབས་ཆེ་བ་དང་ཐ་སྟད་པའི་
ཤེས་པས་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ལ་གཞོད་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་རིགས་
ཤེས་ཀྱིས་ཐ་སྟད་བཀག་ན་གཞོད་ཚུལ་ནི། འོན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྟད་པའི་གཟུགས་
ཚོར་ལ་སོགས་པ་ལ་དབྱུད་ནས་དེས་མ་རྟེན་པ་ན་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་ཁེགས་པར་འདོད་ན་

ནི་དེས་པར་ལ་མི་ཁེགས་པར་མ་ཟད་དེ་ལྟར་འགོག་མཁན་ལ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཚད་མས་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་མི་གཞོད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས། །ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཚད་གྱིས་ཤིག་དང་། །ཕྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། །ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བསྟོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཆེགས་ཆེ་བར་གནས་པར་གྱུར་གྱིས་ཁྱོད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སོལ་ཅིག །གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་ན་ངས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་སྟོངས་གདབ་པར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་གཞོད་པའང་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལྷུང་དེས་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལས་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་ནས་རིགས་པའི་དགག་བྱ་མི་རུས་པ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ཐོ་ཅག་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཤིན་ཏུ་ཆེགས་ཆེ་བར་གནས་ཞེས་པ་ནི་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་འབྲུལ་བ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་འབྲུལ་སྤང་འདི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ལ་འབད་པ་ལ་ཟེར་བས་དེ་དག་རིགས་པའི་དགག་བྱར་མི་འདོད་གྱི་ལམ་གོམས་པའི་དགག་བྱར་བྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་རིགས་པས་དགག་བྱ་བ་ན་གོགས་བྱ་བ་ནི། ཁྱོད་གྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སོལ་ཞིག་ཅས་སོགས་ནི་དབྱ་མ་པས་གཞན་དབང་ཇམ་ཡོད་འགོག་ན་ངས་ཀྱང་ཁྱོད་གྱི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་དགག་གོ་ཞེས་མགོ་བསྟེ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ཐོས་གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་འགོག་བྱས་པ་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་རིགས་པས་འགོག་བྱས་ན་ཁོ་ཐོས་ཀྱང་ཁྱོད་ལ་དེའི་གོགས་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིས་ནི་རིགས་པས་ཁེགས་ན་ཁོ་ཐོ་འདི་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་བསྟོམ་པའི་དཀའ་སྤྱད་མི་དགོས་པས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་རིགས་པས་མི་ཁེགས་པར་བསྟན་ཏོ། །ལྷ་པ་དེས་རིགས་པས་བཀག་ན་གྲགས་པས་གཞོད་པ་ནི། མི་ཁེགས་པར་མ་ཟད་བཀག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་འདྲ་བའི་རིགས་པ་ལྟར་སྤང་ལ་ནི་ཐ་སྤྱད་པའི་ཤེས་པས་གཞོད་པས་དེ་དག་ལས་

སྟོབས་ཆེ་བའང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱག་པ་དེས་ན་དངོས་སྤྲུལ་གྱི་དོན་དགག་འདོད་ཀྱང་མི་ཁེགས་ཚུལ་ནི། དེས་
ན་དངོས་པོར་སྤྲུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་བཅུག་ནས་སྤྱི་རེལ་གྱི་དོན་ལ་སོགས་
པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་བཀག་པ་ན་རིགས་པ་དེས་མི་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་ཁེགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གཞུགས་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་པའི་དོན་གནག་རྗེ་སོགས་ཀྱི་ངོར་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་ལ་ལྟ་ལས། དང་
པོ་སྟོབས་ལྡན་ལ་ཡིན་གྱི་གནག་རྗེ་སོགས་པ་མིན་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་གཞུགས་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་མི་འགོག་པའི་
དོན་གནག་རྗེ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་པ་རང་ག་པའི་ངོར་མི་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཉིད་ལ་དབྱེད་
པའི་རིགས་པས་འགོག་པར་སྤྲུལ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་ལྡན་ལ་དེ་ཉིད་དབྱེད་པའི་རིགས་
པས་འགོག་མི་འགོག་ལ་དོགས་པ་ཡོད་ཀྱི་གྲུབ་མཐས་སྟོ་མ་བསྐྱར་བའི་ངོར་མི་འགོག་པ་ལ་
དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཉིད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་འགོག་ན་དགག་པ་དེ་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་མི་འགོག་པར་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཁྱད་སྤྲུལ་ནི། དེ་
ཉིད་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་མི་འགོག་པ་ནི་སྟོབས་དཔོན་རྩེ་བ་གྲགས་པས་ཀྱང་
གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདིས་སྐྱེ་
བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྐྱར་བར་འདོད་ན་ནི་དེའི་
ཆེ་དེ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་
འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་འཛིགས་པས་དེ་
དག་དང་བསྐྱར་བར་མི་བྱེད་ཀྱི་དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ནི་བྱེད་དོ་ཞེས་
གསལ་བར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ནི། རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདིས་ཞེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པའོ། །སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ཞེས་པ་ནི་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་
པར་མ་སྐྱར་བར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཆད་ཐམས་ཅད་བཀག་ཅེས་པའོ། །མོ་གཤམ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་
སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བཀག་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་དོན་བྱེད་པ་

ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོངས་པའི་དངོས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་ན་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་
པའི་འདྲིམས་པས་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པའི་
སྟེ་བ་མེད་པ་དང་མི་འདྲ་ཡི་སྦྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བས་ན་བདེན་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་
བ་འགོག་ཅེས་བའོ། །

བཞི་བ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མིག་སོགས་སྟེང་དུ་འདི་འགོག་གཞན་མི་འགོག་ཚུལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཡང་བཞི་བརྒྱ་
པའི་འབྲེལ་བ་ལས། གཤམ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་སྲིད་ན་དེའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོ་འདི་རྣམས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ངོ་བོར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། ཅེ་ཁོ་བོ་ཅག་
གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་གས། གཤམ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
འགོག་པར་སྦྱབ་པས་དེ་རི་ལྟར་མ་བཀག་ཅེ་ན་ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ནི་རང་བཞིན་
ཆོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་བྲལ་
བ་འགོག་གི་མིག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་
པ་ཉིད་ནི་མི་འགོག་གོ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟུང་བ་མིག་ལ་
སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རིགས་པས་འདི་ཙམ་ཞིག་འགོག་ལ་འདི་ཙམ་ཞིག་མི་འགོག་ཅེས་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པས་འདི་ལྟར་འབྱེད་པ་ནི་སྐབས་ཅིག་ཏུ་གསུངས་ན། མ་གསུངས་
པ་ཐམས་ཅད་ལའང་འདྲ་བས་ཅི་ནས་ཀྱང་སྦྱར་དགོས་སོ། །ལྟ་བུ་དེས་རང་བཞིན་ནི་བཀག་ཀྱང་ཡོད་ཙམ་མི་
འགོག་པ་ནི། དེས་ན་རང་གི་ངོས་ནས་བཙལ་བ་ཡུལ་སྟེང་དུ་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་རིགས་
པས་འགོག་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་མི་འགོག་པ་ནི། རིགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཆོལ་བ་ལྟར་བྱེད་པར་
གསུངས་པས་རིགས་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་འཆོལ་བ་ཡིན་པས་དེས་བཀག་པའང་རང་བཞིན་
བཀག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་འདི་གཉིས་བྱེད་པར་བྱའོ། །

བཞི་བ་དབྱུ་མ་བ་བདེན་གཉིས་དང་ལས་འབྲས་ལ་མཁས་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས་དང་པོར་ལས་འབྲས་སོགས་ཁས་ལེན་

དགོས་པ་ནི། དེ་འབྲ་བའི་ལས་འབྲས་རྣམས་མི་འགོག་པར་མ་ཟད་དབྱ་མ་པས་དེ་ཁས་སྦྲང་དགོས་
པར་གསུངས་ཏེ་ཡུང་དེའི་འཕྲོས་ཉིད་ནས། དེའི་ཕྱིར་མཁས་པས་འཛིག་ཏེན་པའི་དོན་ལ་ངེ་
སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་མ་བཅུག་པར་
ལས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྦྲངས་ཏེ་སྦྱལ་བ་ལས་སྦྱལ་
བ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དུ་འཛིག་ཏེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁས་སྦྲང་བར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མི་གཞོད་པར་མཁས་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་
བཞག་པ་བྱས་པའི་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་
པ་ལ་གཞོད་ན་ནི་བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ནང་འགལ་བྱུང་བ་ཡིན་
པས། བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ལ་ཕྱལ་དུ་བྱུང་བའི་མཁས་པར་ངེ་ལྟར་རུང་། རྣམ་
གཞག་དེ་གཉིས་ལ་ནང་འགལ་བྱུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་ནི་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རིགས་
པས་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སུན་འབྱེན་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བསམ་པ་སྐྱབས་བཀག་ཚུལ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཁྱོད་ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་བདེན་པ་ལ་མི་མཁས་པས་འཛིག་ཏེན་པས་ཤི་བཅུགས་པ་དང་བྱ་སྐྱེས་པའི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་རྟོག་པ་རགས་པའི་བྱས་
པ་ལྟ་བུའོ། །ལ་ལར་འཐད་པ་བཅུག་ནས་དཔྱོད་པ་དེ་ནི་རིགས་པས་དབྱུང་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཐ་
སྙད་དེ་རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་འཛོག་པ་
ལ་མཁས་པའི་ཕྱིར་འཛིག་ཏེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་དབྱུང་མ་དབྱུང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་ཀུན་
རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཕྱི་དོན་ཐ་སྙད་རགས་པ་ལྟ་བུ་བསམ་པའི་ཕྱིར་བཀོད་པའི་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་འཐད་
པ་གཞན་རིགས་པ་འཐད་པ་སོགས་ལ་སྐད་དོད་རིགས་པ་དང་འཐད་པ་དོན་གཅིག་པར་གོང་འོག་ཏུ་ཤེས་དགོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
དཔྱོད་པའི་འཐད་པ་གཞན་གྱིས་སྒྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་། འཛིག་ཏེན་པའི་གན་རབས་ལྟར་འཛིག་ཏེན་
པའི་ཆོས་ལུགས་ལས་མེས་ལས་ཕྱི་དོན་མེད་ཅིང་ཉམས་པ་ཁྱོད་ཁོ་ན་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཀུན་

རྫོག་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀུན་རྫོག་ལས་ཉམས་པའི་བྱ་བ་མཐའ་སྐྱ་བ་ཁོ་ན་འགོག་གི་ཀུན་རྫོག་མི་
འགོག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་བཅུག་ནས་ཀུན་རྫོག་
པ་རྣམས་འཛིག་པའི་དངོས་སྐྱ་བ་ལ་བདེན་གཉིས་འཛིག་པ་ལ་མི་མཁས་པར་གསུངས་པས་ཀུན་
རྫོག་པའི་གཟུགས་སོགས་རིགས་པས་འགོག་པ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་དགོངས་པ་གཏན་མ་ཡིན་
ནོ། །བཞི་བ་རང་སྤེ་ཀུན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི། མདོར་ན་དབུ་མ་པར་མ་ཟད་རང་སྤེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་བྱེད་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གང་ཟག་གཞན་
ཀྱིས་ཁོའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འགལ་འདུ་བསྐྱེགས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱང་ཁོ་རང་གིས་
རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་པས་ཀུན་རྫོག་པའི་དོན་
རྣམས་སུན་འབྲིན་པར་འདོད་པ་ནི་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་སྒྲུའོ། །

གཉིས་པ་ཆད་མས་བྱ་བ་མ་བྱ་བ་བརྟགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྲིན་མི་རྒྱས་པ་ལ་དམ་
བཅའ་ཡང་དག་ཆད་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ཚུལ་དང་། ཆད་བྱ་བ་ལུང་གཉིས་དང་མི་འགལ་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ཆད་མ་བཞི་
ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཐལ་རང་གི་དབང་མངོན་འཁུལ་མི་འཁུལ་སོ་སོར་བཞད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་འཕྲོས་དང་བཅས་
པ་ལྡེ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཆད་མས་མ་བྱ་བ་དམ་བཅའ་མ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
ཁས་ལེན་པ་ནི་ཆད་མས་མ་བྱ་བ་པར་མི་འདོད་ཀྱི་ཆད་མས་བྱ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། འཇུག་
པ་དང་མི་འགལ་བ། མདོ་དང་མི་འགལ་བ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པས་སྐྱབ་པ། ཤིན་ཏུ་དོགས་གནས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་
པ་དང་མི་འགལ་བ་གསུམ། དང་པོ་འཇུག་པ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པ། འོ་ན་རྣམ་ཀུན་
འཛིག་ཉེན་ཆད་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་འཐད་སྟམ་ན། འདིས་ནི་འཛིག་ཉེན་པའི་མིག་ལ་
སོགས་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མ་
ཡིན་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་འབྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམས་པ་ལ་
འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཆད་མ་ཡིན་ཀྱི་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལ་ཆད་མར་
བཀག་ཚུལ་ཅུ་བར་ཡང་གསལ་བ་ནི། ཅི་སྟེ་འཛིག་ཉེན་ཀྱི་གཞོད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་

པར་དཔྱད་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བའང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་། གལ་ཏེ་འཛིག་
རྟེན་ཆད་མ་ཡིན་ན་ནི། །འཛིག་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་གཞན་གྱིས། །ཅི་དགོས་འཕགས་
བའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །སྒྲན་པོ་ཆད་མར་རིགས་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །ཐོས་སོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ་
བ་སོགས་གྱིས་གུང་ཤེས་བ་ནི། །ཞེས་གསུངས་ལ་དེའི་ཕྱི་འགྲེལ་དུ་མིག་ལ་སོགས་པ་དག་ཁོ་ནས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ངེས་བའི་ཕྱིར་འཕགས་བའི་ལམ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་དང་
བསམ་པ་དང་བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བསྐྱིམ་པ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་
ཞིག་ན་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར། རྣམ་ཀུན་འཛིག་རྟེན་ཆད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་
ཉིད་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་གཞོད་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོ་
དང་མི་འགལ་བ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བས་བསྐྱབ་པ་ནི། །རིགས་པ་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས་གྱང་། །དེ་རྣམས་ཀྱི་
ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས། །མིག་དང་རྣ་བ་སྣ་ཡང་ཆད་མ་མིན། །ཞེས་སོགས་བྲངས་པས་ན་ཡུལ་ཁྱད་
པར་ཅན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་གི་ཡུལ་གཞན་ལ་མ་ཡིན་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བར་སྒྲུང་ངོ་། །གཉིས་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན་འབྲེལ་མེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འང་འགྱུར་ཏེ་མིག་
ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་འདི་དག་ཐ་སྙད་པའི་དོན་གཞུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་ལམ་བཅའ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་སྐྱ་ན་ནི་མིག་གི་ཤེས་པས་
གཞུགས་ཤེས་ན་སྐྱ་ཉན་པ་ལ་རྣ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་གཞུགས་སྐྱ་སོགས་བལྟ་
བའི་ཕྱིར་དུ་འཕགས་ལམ་འཆོལ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཟེར་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་འདོད་པས་དེས་མི་འདོད་
པ་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ།

གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་དོགས་གནས་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་ལ་ལྟར་འགོད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་དང་
རྟོག་གི་བའི་མདོན་སྐྱེས་དང་ཆད་མ་མི་གཅིག་ཚུལ་དང་། །ཕྱེ་བྲག་མི་བསྐྱབ་པ་བཀག་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། །དང་པོ་ནི། འོ་

ན་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་ལས། གང་ཡང་དངོས་སྤྱོད་པ་འདིས་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་མི་བྱེད་པར་དབང་པོའི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་མིན་བཞིན་དུ་དེ་མ་ཤེས་པར་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་
 རས་གཞན་རང་བཞིན་ལའང་ཆད་མ་ཉིད་དུ་རྟོག་[1]པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་ཁྱད་རིགས་དང་སྒྲ་དོན་གང་དང་ཡང་
 ཆེས་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་བ་ཞིག་གོ། །རེ་ཞིག་དེས་ཆད་མར་འདོད་ཚུལ་འཛིག་རྟོན་པའི་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་མི་བསྐྱེད་
 པའི་ཤེས་པ་ནི་འཛིག་རྟོན་ན་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་ཁྱད་རིགས་དང་འགལ་བ་ནི།
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བརྟན་པ་སྤྱིར་བདེན་པ་དང་རྟག་
 པ་ལ་སྒྲ་དོན་བྱུང་མོང་བ་ཡོད་པས་ལེགས་ལྷན་མན་ཆད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པ་དང་རྟོན་པར་
 གསུངས་པ་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་འཆད་ཀྱང་སྒྲོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་བརྟན་པ་དེ་བདེན་བྱུང་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་
 རྒྱ་བས་ཀྱང་ཆོག་གསལ་དང་འདྲིར་བཤད་པས་བྱུང་མཐའ་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་སོ། །བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་སྐྱེ་མ་ལྟ་
 བྱུང་གསུངས་པས་རྣམ་མཐུན་ཡང་རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྟོན་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་རང་ཡུལ་ལ་མི་འབྲེལ་བ་སྟོང་
 མཐུན་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། །རྟགས་སམ་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞིག་བརྟན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བསྐྱེད་ཚུལ་རྣམ་པ་རང་མཆོན་ལས་གཞན་དུ་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལ་
 རྣམ་པ་གཞན་དུ་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་པར་སྤྱང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱད་སྤྱོད་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་ཆད་མ་ཉིད་དུ་
 བརྟག་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། ཉ་ཅད་ཐལ་བ་འདིས་ཤེས་པ་ལ་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གཉིས་བཤད་དོ། །ཞེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་
 པ་རྣམས་ཆད་མ་ཡིན་པ་སྤྱིར་བཏགས་པ་རི་ལྟར་བྱངས་སྤྱོད་ན་འདི་ནི་མིག་དང་ན་བ་སྤྱོད་ཡང་ཆད་
 མ་མིན་ཞེས་སོགས་དང་མི་འདྲ་བར་དོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཞིབ་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་རྟོག་གི་བའི་མངོན་སུམ་དང་ཆད་མ་མི་གཅིག་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྟོག་གི་བའི་
 མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མངོན་སུམ་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཉིད་དུ་རྟོགས་པར།

ཡིན་པ་དང་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་རྟོག་གི་པའི་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས་ཐོག་མར་དེའི་
འདོད་ལུགས་བརྗོད་ན། བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟོག་གི་པ་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་དོན་
ལ་གཏན་མ་བྱང་བའི་ཕྱིར་བྱིས་པ་གཞོན་ཅུ་ལྟར་རྩེ་སྟེ་རེ་ཞིག་ཐ་སྟངས་ཀྱི་དང་པོ་ཁོ་ན་ནས་སྤང་བར་
བྱ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་དེ་བཞུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་
བཀལ་ཞིང་བཟླ་བ་པར་བྱའོ། །སྤྲུམ་པ། ཞེས་པ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་རྩེ་འབྲུ་བ་ཞིག་གང་
རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའོ། །རྟོག་པའང་ཅི་ཞིག་གང་སུམ་པ་ལྟ་བུའི་དོན་ལ་མིང་གྱི་དང་རིགས་སྤྱི་གཉིས་སུ་
ལྟག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་ཞུགས་པའི་འདུ་ཞེས་གཡེར་པོ་སྟེ་དེ་དང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཆད་མ་ཀུན་
བདུས་ལས། མིང་དང་རིག་སོགས་སྒྲོར་བ་ཡི། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཞེས་
པ་ལྟ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གྱི་
སྤྲུམ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའི་ཞེས་པ་ནི་མངོན་
སུམ་གྱི་དོན་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་སྟེ་བདུན་དང་ཀུན་བདུས་ལྟར་རྟོག་གི་པའི་མངོན་སུམ་མ་འཁྲལ་བའི་ཆད་མ་
སོང་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་མ་འཁྲལ་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་རང་གི་མཆན་ཉིད་རྩེ་ལྟར་གནས་པ་ལྟར་འཛིན་པར་བྱེད་
པས་དབང་པོའི་ཞེས་པའི་མངོན་སུམ་ལྟ་གས་རང་མཆན་འཇལ་བས་ན་གཟུགས་སྤྱི་ལ་སོགས་
པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ནི་མངོན་སུམ་ལྟ་པོ་དེ་དག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཆད་མར་འགོ་
ས་ཡང་ཡུལ་ལྟ་པོ་དེའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྟོབ་དཔོན་འདིས་
མངོན་སུམ་མ་འཁྲལ་བ་རང་མཆན་ལ་ཆད་མར་གཏན་མི་བཞེད་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་འདི་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་
རང་གི་ངོ་པོས་གྲུབ་པའམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཐ་སྟངས་དུའང་མི་བཞེད་པས་དབང་
པོའི་ཞེས་པ་དེ་རྣམས་རང་མཆན་ལ་ཆད་མར་གལ་བཞེད། དེས་ན་འདིར་དེ་དག་ཆད་མ་ཡིན་
པ་བཀག་པ་ནི་དེ་རྣམས་ཡུལ་ལྟའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ཆད་མར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ།

གསུམ་པ་བྱེ་བྲག་མི་བསྐྱེ་བ་བཀག་ཚུལ་ལ་བྱག་ལས་དང་པོ་རྩུན་པར་བཤད་པས་མི་བསྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ་ནི་

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་རྣམས་བརྟུན་བ་བསྐྱ་བར་གསུངས་པ་དེས་འགྲོགས་སོ། །གཉིས་
 བ་དེས་མི་བསྐྱ་བ་བཀག་ནས་ཆད་མར་འགོག་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་བསྐྱ་བར་གསུངས་པས་མི་བསྐྱ་བ་བཀག་ནས་
 ཆད་མ་ཡིན་པ་འགོག་སྟེ་མི་བསྐྱ་བ་ནི་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་བ་བསྐྱ་ལུགས་
 ཀྱིས་ཆད་མར་བཀག་པའི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ལ། འོ་ན་བསྐྱ་ལུགས་གང་ཡིན་སྟེ་རྣམ་ན། རྣམ་བ་གཞན་དུ་གནས་
 པའི་དངོས་པོ་ལ་རྣམ་བ་གཞན་དུ་སྒྲུབ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ་
 གཞུགས་སྐྱ་སོགས་ཡུལ་ལྔ་པོ་དེ་རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་དུ་སྒྲུབ་བས་ན་དེ་དག་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། མདོར་ན་དབང་
 པོའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལྔའི་རང་མཆན་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡུལ་ལྔའི་རང་མཆན་སྒྲུབ་བ་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་བསྐྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཡུལ་ལྔ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོངས་བཞིན་དུ་རང་མཆན་དུ་སྒྲུབ་བའི་
 ཕྱིར་དཔེར་ན་རྒྱ་གཉིས་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་པ་བཞིན་སྟེ་སྐྱ་དུ་དགོངས་པའོ། །བཞི་བ་དངོས་སྒྲུབ་རང་མཆན་ལ་
 ཆད་མར་མ་སོང་ན་དབང་མདོན་ཆད་མར་མི་རུང་བ་འདི་ལ་དངོས་པོར་སྐྱ་བས་ནི་གཞུགས་སྐྱ་སོགས་ལ་རང་
 གི་མཆན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་དག་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་
 པའི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པས་ཡུལ་ལྔའི་རང་མཆན་ལ་མདོན་སྐྱ་ཆད་མར་མ་སོང་ན་ཡུལ་ལྔ་ལ་
 ཆད་མར་འགྲོ་ས་མེད་ལ་ཡུལ་ལྔ་ལ་ཆད་མར་སོང་ན་འད་དེའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ཆད་མར་འགྲོ་
 བར་འདོད་དོ། །ལྔ་བ་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་མཆན་འཛིན་ན་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་ཡུལ་རྟུན་བ་ཡུལ་ཅན་རྟུན་བས་འཛིན་ཚུལ་ཤེས་
 བྱེད་དང་བཅས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་འདི་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དམ་ངོ་སོས་གྲུབ་ན་བདེན་པར་འགྱུར་བས་
 ཡུལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་རྣམ་པར་འཛིན་པའི་ཆད་མ་ལ་རང་མཆན་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་དགོས་
 ཀྱང་འཇུག་པ་ལས། མཐོང་བ་རྟུན་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། ཅག་ཆའི་འགྱུར་ལས། མཐོང་བ་འཁྲལ་པའི་ཀྱན་
 རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས། སོ་སོའི་སྤྱོ་པོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་མིང་རྟོག་གིས་སྒྲོའི་མིག་མ་ལུས་པ་
 ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་རྟུན་པའི་སྟོབས་ལས་བདག་གི་ཡོད་པ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་ནི་བརྟུན་བ་

ཡིན་པས་དེ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཆད་མ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་མི་དགོས་ཏེ།
བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བ་ལས། འཛོག་རྟེན་པའི་མཐོང་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་བསལ་བ་རིགས་
བའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འཛོག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་ཆད་མ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་དེས་དམིགས་པའི་
དོན་ཡང་བརྒྱན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སོ། ། དུག་པ་དེས་ན་རང་མཆན་ལ་
ཆད་མ་བཀག་ཀྱང་ཆད་མ་ཅམ་མི་འགོག་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་རང་མཆན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པས་ཆད་མ་
ཅམ་ཞེགས་མི་དགོས་པས་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཆད་མ་སྐྱེར་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཆད་མ་དབྱེ་གཞི་ཆད་མ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་དང་། ལུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞིར་བཤད་
པ་དང་བན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པ་དང་། ཆད་མ་དང་ཆད་མེན་འཛོག་ཚུལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་བསྐྱེད་
བའི་ཤེས་པ་ནི་འཛོག་རྟེན་ན་ཆད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་ཏེ་ཐ་སྙད་པའི་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མ་ཞེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པ་ལུལ་གྱི་བཞིར་བཤད་པ་ནི། ཆོག་
གསལ་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཆད་མ་བཞི་ལས་འཛོག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་
འཛོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལུལ་མངོན་གྱུར་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་ལུལ་སྒྲོག་གྱུར་ཅམ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
དང་ལུལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ལུང་གི་ཆད་མ་དང་མངོན་སྒྲོག་གི་འདྲ་བ་རྟོགས་པའི་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཆད་
མའི་རྣམ་གཞག་ཅོད་རྒྱུ་ལྟར་མཇོད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། ། གསུམ་པ་ནི། ཆད་མ་
དང་གཞལ་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་གི་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་རྟེན་
འགྲེལ་མི་འགོག་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་དག་ཀྱང་བན་ཚུན་ལྟོས་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆད་
མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་རབ་ཏུ་འཇལ་བྱེད་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་རུང་སྟེ་བྱ་མ་ནིའི་བྱ་རབ་ཏུ་
དང་སྒྲ་ན་འཇལ་བ་ཡིན་ལ་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཡོད་ན་ཆད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་ཆད་མ་དང་གཞལ་
བྱ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདི་ནི་ཅོད་བརྒྱུག་ལས། གལ་ཏེ་
རང་ལས་ཆད་མ་གྲུབ། གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། ཁྱོད་ཀྱི་ཆད་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ལས། འོན་ཏེ་
ཆད་མ་མེད་པར་ཡང་། དེ་རྣམས་གྲུབ་ན་སྐྱེ་བ་ཉམས། ཞེས་དང་། ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཆད་མ་ལ་

རག་ལས་བ་ཡིན་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་བ་མ་འབྲུལ་བའོ། །བཞི་པ་ཆད་མ་དང་ཆད་མེན་འཛིན་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་
པོ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་ངོར་ནི། དེས་ན་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱད་པའི་གཞི་ད་
པ་མེད་ན་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་
བཞིན་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་ཡུལ་འཛིན་པར་སྒྲུང་བའི་འབྲུལ་པས་ནི་ཐ་སྟད་པའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
བ་ལ་མི་གཞི་དེ། །འབྲུག་པ་ལས་ཀྱང་། མཐོང་བ་བརྟན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་
པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ནོ། །ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་བ་རང་འགའ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ལོག་ཤེས། སྐྱོན་ལྡན་
དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བ་ནི། །དབང་པོ་ལེགས་གྱུར་ཤེས་བ་ལ་བལྟོས་ནས་ལོག་པའི་ཤེས་བར་
འདོད། །གཞི་ད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་དུག་གི་ཤེས་བ་རྣམས་ཀྱིས། །བརྒྱུད་བ་གང་ཞིག་འཛིན་ཏེན་
གྱིས་རྟོགས་ཏེ། །འཛིན་ཏེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྟག་མ་ནི། །འཛིན་ཏེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་
རྣམ་པར་བཞག །ཅེས་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་བ་དང་ཡུལ་ལ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་བ་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་གཉིས་སུ་བཞག་གོ། །

གཉིས་བ་དབང་ཤེས་ལ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་པས་ལོག་ཤེས་ནི། དབང་པོ་ལ་གཞི་ད་པའི་རྒྱ་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི།
འབྲུག་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་རབ་རིབ་དང་མིག་སེར་ལ་སོགས་པ་དང་ད་རྩ་ར་ཟོས་བ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ནི་དབང་པོ་ལ་གཞི་ད་པ་རྒྱུན་ནང་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཕྱི་རོལ་ན་
ཡོད་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ཉིལ་མར་དང་རྩ་དང་མེ་ལོང་དང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་ནས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཡུལ་དང་དུས་ཁྱད་པར་ཅན་ཉི་བར་གྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ནི་དབང་པོ་ལ་གཞི་ད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་
གཞི་ད་པར་བྱེད་པ་ནང་ན་ཡོད་པ་དག་མེད་པར་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་དང་སྒྲིག་རྒྱ་ལ་རྩ་ལ་
སོགས་པར་འཛིན་པའི་རྒྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་འབྲུལ་མཁན་ལ་སོགས་པས་རབ་ཏུ་
སྒྱུར་བའི་སྒྲགས་དང་སྒྲན་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཡིད་ཀྱི་འབྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་

ནི། ཡིད་ཀྱི་གནོད་པར་བྱེད་པ་ནི་དེ་དག་དང་། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་བྱས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་
ལ་སོགས་པ་དག་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལྟར་སྤངས་པ་དག་སྟེ་ཞེས་གྲུབ་མཐའ་ངན་པ་དང་གཏན་
ཆེགས་ལྟར་སྤངས་ནམས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟོང་པའི་རྒྱུར་གསུང་སྟེ། མི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་
སྟོང་པའི་རྒྱ་གཉིད་ལ་སོགས་པའང་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོ་
ཁ་མ་སྟོགས་པའི་འབྲུལ་པར་མ་རྟོགས་པ་ནི། དེས་ན་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་འོག་ནས་འཆད་
པ་ལྟར་ཐ་སྟད་དུའང་མེད་མོད་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་གནོད་པ་ནི་འདིར་གནོད་པའི་རྒྱུར་
མི་བབྱུང་ངོ་། །

བཞི་པ་ཐལ་རང་གི་དབང་མངོན་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། འོགས་པ་གཉིས་འབོད་པ་དང་། ལན་གཉིས།
དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱ་མ་སྐྱད་པ་ཐ་སྟད་དུ་མ་འབྲུལ་ན་རང་མཆན་ཡོད་པ་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་ལྷ་པོ་འབྲུལ་རྒྱ་གཞན་གྱི་གནོད་པ་མེད་པ་འདི་དག་ཐ་སྟད་དུ་མ་འབྲུལ་ན་འདི་དག་
ལ་སྤངས་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་འདི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །སྟམ་པ་དང་། གཉིས་པ་དེ་འབྲུལ་ན་དེ་དག་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མར་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ནི། དེས་ན་འབྲུལ་བར་འདོད་
དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཐ་སྟད་དུ་རྣམ་པར་འདོགས་པའི་ཆད་མར་མི་
འཐད་དེ་ཐ་སྟད་དུ་གཟུགས་སོགས་ལ་འབྲུལ་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་ཚུལ་དང་།
ཐལ་འབྱུར་པའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། དབང་མངོན་
གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་ལེགས་ལྡན་གཞན་དབང་ལ་རང་མཆན་བཞེད་པ་ནི། བཛྲིད་པར་བྱ་སྟེ།
འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ནི་གཟུགས་སོགས་ལ་ཐ་སྟད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་རོ་བོ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བརྟགས་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་
དུ་གྲུབ་པའི་རོ་བོ་མེད་པས་མཆན་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ན། ཀུན་བརྟགས་ལ་
འདོགས་བྱེད་དང་བཏགས་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་རོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོགས་པའི་

སྐྱ་དང་སྒོ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འདོད་ན་གཞན་དབང་གི་དངོས་
 བོ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀག་པས་ན་གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྟད་དུ་རང་གི་མཆན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་རབ་བྱེད་
 ཉིད་ལྔ་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། འདིར་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ཡིད་ལ་བརྟུང་བ་དང་
 ཆོག་ཏུ་བརྟུང་བའི་ཀུན་བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་
 བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ་ཡིད་ལ་བརྟུང་བ་དང་ཆོག་ཏུ་བརྟུང་བ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་འདིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་
 སྦྱོང་བ་པ་དག་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དེ་གལ་ཏེ་གཟུགས་ཞེས་བྱ་བར་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡིད་ལ་བརྟུང་བ་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ཆོག་ཏུ་བརྟུང་བ་ཐ་སྟད་འདོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་མཆན་ཉིད་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེ་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཞན་གྱི་དབང་གི་དངོས་པོ་ལ་
 སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པས་མི་རུང་བར་སྒྲོན་ཏེ་ཞེས་སྐྱ་དང་སྒོས་བསྟུས་པའི་གཞན་དབང་ལ་
 ཐ་སྟད་དུ་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ན་སྐྱར་འདེབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་པས་མཆན་ཉིད་གསུམ་འདོད་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མཆན་
 ཉིད་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་པས་དེ་མེད་པ་དེ་ཀུན་བཏགས་ལ་
 འདོད་ཀྱི་གཞན་དབང་ལ་མཆན་ཉིད་དེ་ཡོད་པས་རང་བཞིན་ཡོད་ལ་འོན་ཀྱང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བས་
 རང་ལས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་
 ཞེ་འཆོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱང་མཆན་ཉིད་གསུམ་ལེགས་ལྡན་དང་འབྲུལ་ནི། མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་
 བཤད་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་ལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཀ་མ་
 ལ་ལྷེ་ལས་ནི་མདོ་དེས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་བསྟན་པས་དབྱུ་མའི་ལམ་མཐའ་

གཉིས་དང་བྲལ་བར་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ངེས་པའི་དོན་ཁོ་ན་གཞུང་འཇུགས་པར་མཛད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞན་དབང་ལ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོབ་བཏགས་པ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པས་དེ་
མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་དབང་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པས་དེས་སྐྱར་འདེབས་སེལ་བས་
དབུ་མའི་དོན་བསྟན་པར་བཞེད་དེ་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པར་
བཞེད་པའོ། །

ལྷ་པ་ཐལ་འགྱུར་པའི་མཆན་ཉིད་གསུམ་དེ་ལྟར་མིན་ཚུལ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་དུ་ནི་དཔེར་ན་སྐྱུལ་དེ་ཐག་
པ་ལ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ་སྐྱུལ་དངོས་ལ་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་འབྲས་བར་རང་བཞིན་ཡང་
རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་ལ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་ཡོངས་
གྲུབ་ཏུ་འཛོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་དགོངས་པ་བཤད་
པར་བྱའོ་ཞེས། མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་བཤད་དོན་ཅན། །འདྲ་དོན་གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་
འདྲ་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པས་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་
རྣམ་གཞག་འདྲ་དོན་དུ་བཞེད་པར་གསལ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་བཏགས་ནི་གཞན་དབང་ལ་
རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་མཛད་པས་གཞན་དབང་ལ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་
རང་བཞིན་མི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དུག་པ་སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་དང་
རྒྱ་བས་རང་མཆན་གྱིས་བྱུང་པ་མི་བཞེད་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་མ་གཏོགས་པ་
གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས་མཆན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་མི་འདོད་པས་དེ་གཉིས་ལ་
རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་མཆན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་འདོད་པ་ནི་མདོ་དགོངས་འགྲེལ་ལ་གཙོ་བོར་
བརྟེན་པར་སྤང་ལ་དེའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་དོན་དམ་པར་བྱུང་པར་འདོད་པ་ལ། སྟོབ་དཔོན་སངས་
རྒྱས་བསྐྱེད་དང་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་ན་
བདེན་པར་བྱུང་པར་བཞེད་ལ་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ལ་སོགས་པས་ནི་དེ་ཅམ་གྱིས་དོན་

དམ་པར་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་དབང་མངོན་འདོད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་ཇུས་ཡོད་བཞེད་པ་ནི། གཞན་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་རེ་རེ་བ་དབང་ལེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་དུ་མ་འདུས་པའང་དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ་ཇུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་བཞེན་ནོ་ཞེས་སྒྲིབ་པའི་ལན་དུ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། མ་བསགས་པའི་སྤྲོ་རབ་འབའ་ཞིག་པ་དབང་པོའི་ཡུལ་མིན་པར་བསྒྲིབ་ན་གྲུབ་པ་ལ་བསྒྲིབ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ནས་ཕྱི་མའི་ལན་དུ་ཡང་གལ་ཏེ་རིགས་གཅིག་པའི་རྩལ་སྤྲོ་རབ་འདུས་པ་སྟོགས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ་ཇུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོགས་སྤྲོ་རབ་བྲེད་ན་ནི་གཏན་ཆོགས་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་འདི་ལྟར་རིགས་གཅིག་པའི་སྤྲོ་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་ཕན་བཏགས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྷན་པས་དེ་ཡུལ་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཡན་ལག་དུ་བྱས་ནས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་དུ་འདུས་པར་སྤང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་གཅིག་པའི་སྤྲོ་རབ་དུ་བསགས་པ་ཉིད་ལས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའང་ཇུས་སུ་བདག་ཅག་འདོད་དེ་སྤྲོ་རབ་བཞེན་ནོ། །གཉིས་པ་བསགས་པའང་ཇུས་ཡོད་བཞེད་པ། གང་གི་ཕྱིར་སྤྲོ་རབ་ཀྱང་ཇུས་བརྒྱུད་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ་དེ་ཇུས་ཉིད་དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་ལྟར་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཇུས་ཉིད་ཡིན་ཏེ་འབའ་ཞིག་ནི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་ངོ་ཞེས་རྩལ་སྤྲོ་རབ་བསགས་པའི་རེ་རེ་ནས་དབང་ལེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་དེ་ཡང་ཇུས་ཡོད་དུ་བཞེད་པ་དང་རྩལ་སྤྲོ་རབ་པའི་ཡང་མཐར་ཐུག་པར་ཡང་བཞེད་པར་སྤང་བས་རྩལ་ཆ་མེད་དམིགས་ཀྱིན་དུ་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱིས་དབང་མངོན་མ་འཁུལ་བར་བཞེད་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ལེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་འཁུལ་རྒྱ་སྤར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པ་མ་འཁུལ་བར་བཞེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་མདོ་སྤེལ་དང་མཐུན་པའི་དམིགས་ཀྱིན་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་འདོད་ཚུལ་ལ་སྤྱིར་དབང་མངོན་འཁྲུལ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་འཁྲུལ་ཡང་གཟུགས་
སོགས་འཛོག་པའི་ཚད་མར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ཁྱད་པར་བརྒྱད་ཀྱིས་སྤྱོད་མོང་མིན་ཚུལ་ནི། འདུག་
འགྲེལ་ལས་ནི་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་གང་ཞིག་དོན་དམ་པར་སྤྲས་པ་དེ་ཉིད་
དབྱུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་སྤྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དབྱུ་མའི་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་པར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་
གང་དག་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྤྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དོན་དམ་པར་སྤྲས་པ་དེ་དབྱུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་
ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དང་མཚུངས་
པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཉ། ལུགས་ཁྱད་པར་བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་སྡེ་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པས་
བཏགས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཆ་མེད་སོགས་ཐ་སྟད་དུ་འང་མི་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་ལེགས་ལྷན་ལྟར་མི་རུང་
བ་ནི། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། གྲེ་བྲག་པ་ལྟར་རང་གི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྩས་ཀྱི་རྩལ་
སྤྲ་རབ་ཁས་སྦྱང་བར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་རྩལ་ཆ་མེད་ཁས་མི་སྦྱང་བར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ཀུན་
རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་ནི། སྡེ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་རྣམས་དབྱུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ་བྱ་ཡི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་པར་གང་འདོད་
དབྱུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་མི་སྦྱང་བར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ་གཟུགས་སྤྲ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གིས་
བདེན་པར་འདོད་ཀྱང་དབྱུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ལེགས་ལྷན་ལྟར་རྩས་ཡོད་
དམིགས་སྤྱོད་མི་བཞེད་པ་ནི། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དབང་པོའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཆོགས་པའི་སྐབས་
ཀྱི་རེ་རེ་ནས་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུར་འདོད་པ་བཀག་ཅིང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་དེ་ཉིད་
དང་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ་དེ་བཞིན་

ཏེ་རིགས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་ཡོད་
དུ་ཚུག་ཀྱང་བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་པར་སྤང་བའི་དོན་མེད་པ་ལྟར་རང་གི་མཆན་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་
དོན་ཡང་མེད་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པ་ལྟར་བྱད་བཞིན་ལ་
སོགས་པས་སྟོང་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཐ་སྟད་པའི་
སྟོང་རང་ག་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་བྱད་པར་མེད་དོ་སྟུམ་ན། ལན་ནི་འོན་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རོ་བོ་དང་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་གཉིས་ཀ་ཐ་སྟད་དུ་མེད་
པར་འབྲེལ་གཟུགས་སོགས་དང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་གཉིས་ཀ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་འབྲེལ་བ་ལ།
འབྱུག་འགྲེལ་ལས། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གཟུགས་བརྟན་དང་བྲག་ཆ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་
ནི་བརྟེན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ལ་སྤང་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་དང་སེམས་
དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་བདེན་པར་སྤང་སྟེ། རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་
པ་ནམས་ལ་ནམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྤང་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་གང་ཞིག་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྟེན་
པ་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛོགས་པ་
དང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འཛོགས་པའི་བྱད་པར་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བརྟོག་
ན་ལན་ཅི་ཡོད།

བཞི་པ་འཛིག་རྟེན་ཤེས་རོང་ཡང་ལོག་དུང་ཚུལ་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བར་
འབྲེལ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པར་རྟོགས་
པས་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་མི་འཛོགས་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན་ཀྱང་
དེ་བརྟེན་པར་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་མི་བྱས་པས་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
བདེན་པར་འཛོགས་གོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྟར་ཡུལ་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེན་
བརྟེན་འཐད་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱང་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་

ལོག་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་དབང་མཛོན་ཐ་སྟད་སོ་སོ་ལ་ཡང་དག་དང་འབྲུལ་བ་བཤད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ཐ་སྟད་
 བའི་ཤེས་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཡིན་ན་ཐ་སྟད་དུ་འབྲུལ་བ་དང་འགལ་ལོ་སྟུམ་ན་སྟུ་མ་
 ལྷ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་ངོར་རམ་དེའི་ཐ་སྟད་དུ་འབྲུལ་སའི་ཐ་སྟད་དང་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་མ་རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་པའི་
 ཤེས་པ་གང་ལ་སྟོས་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཞག་པའི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་གཉིས་གཅིག་
 ཡིན་ན་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྟད་དེ་གཉིས་ནི་གཅིག་ཚོས་ཀུན་སྟུ་མ་ལྷ་བྱར་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཐ་སྟད་པ་དང་གཅིག་
 བདེན་སྟངས་ཁོན་ཅན་གྱི་ཐ་སྟད་པའི་སྟོ་ཡིན་པས་འགལ་བ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ཅི་ཞིག་འགལ། དུག་པ་ཐ་སྟད་དུ་དེ་ལྟར་
 བཤད་དགོས་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར་གཞུགས་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རིགས་པས་
 འགོག་པ་ནི་སྟོ་དོན་དམ་དངོས་དང་དགག་བྱའི་དོན་དམ་གཉིས་གང་དུ་མི་རུང་བ་དེས་ན་དོན་དམ་དུ་མི་རུང་བས་
 ཐ་སྟད་དུ་བྱ་དགོས་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སྟོ་ལ་དབྱ་མ་པའི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་ངོ་དེར་ནི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་
 རྣམས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་དུང་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱི་སྟོ་ལ་གྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་
 རང་ག་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ནི་འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྟད་
 ལ་མི་ལ་ལ་ཡོད་མི་ལ་ལ་མེད་ཅེས་བ་བཞིན་ཏེ་ལ་ལ་ཞེས་པའི་ཆོག་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཡོད་པའི་
 ལ་ལ་དང་མེད་པའི་ལ་ལ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་མི་འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། །

བདུན་པ་སྟོ་དང་གང་ཟག་མི་གཅིག་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཐ་སྟད་ཀྱི་སྟོ་ཐ་དད་པར་མ་ཟད་གང་ཟག་ཡང་མི་གཅིག་རྟེ་
 མ་འབྲུལ་བ་ནི་སེམས་ཅན་བ་མན་ཆད་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་མ་ཟད་མི་རྟག་
 སོགས་རྟོགས་པའི་སྟོ་ལ་སྟོས་ནས་འཛིག་གི་དབྱ་མ་པས་མ་འབྲུལ་བར་མི་འདོད་དེ། འཛིག་རྟེན་ཉིད་
 ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འཛིག་ཚུལ་མང་ཡང་སྟོང་འདྲུག་ལྟར་འཛིག་རྟེན་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་པའི་གང་ཟག་གཉིས་དང་སྟོ་གཉིས་ནི་འཛིག་རྟེན་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལས་བདེན་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བརྒྱད་པ་ཡུལ་ཅན་འབྲུལ་བས་
 ཡུལ་རྒྱུན་པ་འཛིག་རིགས་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དབྱ་མ་པས་དེ་དག་འབྲུལ་བར་འཛིག་ལ་དེ་ལྟ་ན་འང་ཤེས་པ་
 འབྲུལ་བས་ཡུལ་བརྒྱན་པ་འཛིག་པ་མི་འགལ་ཏེ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་འཛིན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཞུགས་

བརྒྱན་ལྷར་དང་ཡུལ་བདེན་པ་དེར་སྤྲང་གི་མི་སྣོང་པ་འཛོག་ན་ནི་ཡུལ་ཅན་འཁྲུལ་བས་འཛོག་པར་འདོད་
པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །དགྲུ་བ་བརྒྱན་པར་འཛོག་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འགལ་བ་ནི། ར་སྣྟ་དུ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འདོད་པས་ན་ར་སྣྟ་དུ་བརྒྱན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛོག་པའང་
མི་འགལ་ཏེ། མ་རིག་རང་བཞིན་སྤྱི་བ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མ་རིག་པའི་ཀུན་
རྫོབ་དེའི་འོར་བདེན་པ་དང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་འགོག་པ་གང་གི་ངོར་བཞག་
པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་དེའི་འོར་བརྒྱན་པ་གཉིས་མི་འགལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྒྱན་པ་དེ་
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ར་སྣྟ་པའི་ཆད་མས་བརྒྱན་པ་སྟེ་མེད་པར་རྟོགས་
པ་ལ་བྱ་ཡི་ར་སྣྟ་དུ་བརྒྱན་པ་ཡིན་པ་ཅུ་ལ་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །

ལྷ་པ་ར་སྣྟ་དུ་ཡོད་པའི་དོན་འཛོམས་དང་བཅས་པ་ལ། དེ་མ་ཤེས་ན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱར་བ་བཟབ་ཚུལ་དང་། ར་སྣྟ་དུ་
ཡོད་པའི་ཆད་དང་། གཞན་གྱི་ར་སྣྟ་དུ་ཡོད་པའི་ཆད་དགག་པ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤངས་ཏེ་སྒྱར་འདེབས་སྤང་བར་གདམས་པ་དང་
བཞི། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་དབུ་མ་པས་ར་སྣྟ་དུ་འཁོར་འདས་ཀུན་འཛོག་ཅིང་ར་སྣྟ་དུ་དངོས་སྒྱུ་བའི་སྒྲོ་འདོགས་འགོག་
ཚུལ་རྟོགས་དགའ་བ་ནི། དེ་ལྷར་དབུ་མ་པས་ར་སྣྟ་དུ་རང་གི་ལུགས་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
མང་པོ་ཞིག་འཛོག་པ་དང་དངོས་པོར་སྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་པ་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པས་
བཟབ་པས་པའི་དོན་རྣམས་ར་སྣྟ་དུ་ཡོད་པའི་འགོག་ཚུལ་འདི་དག་གིན་ཏུ་དགའ་བས་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་སྤིང་མཐར་སྤང་ངོ་། །གཉིས་པ་རིགས་
ཤེས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བཀག་ནས་ཟབ་དོན་རྟེན་བར་རྫོམ་པ་འཁྲུལ་བར་བརྒྱན་པ་ནི། འདི་ལྷར་དངོས་སྒྱུ་བའི་འདོད་
པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ན་རིགས་པའི་དབྱེད་པ་བྱས་ནས་དགག་དགོས་ལ་རང་
གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱེ་འགག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ལའང་རྟོག་ལྡན་གྱིས་ཁས་ལེན་
མི་ལེན་ནི་སྒྱུ་བ་བྱེད་ཡོད་མེད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིགས་པའི་རྗེས་སྒྱུ་འབྲངས་པ་ལ་ལྟོས་སོ་སྒྱུ་
ནས་རིགས་པས་དབྱེད་པ་ན་རང་གིས་ཁས་སྤངས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དང་དངོས་པོ་སྒྱུ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བཟབ་པ་གཉིས་རིགས་པས་གཞོད་ན་གཞོད་མཉམ་དང་མི་གཞོད་ན་མི་གཞོད་

མཉམ་དུ་སོང་ནས། དབང་ཕྱག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟད་དུ་མེད་པར་འདོད་ན་གཟུགས་
 ལ་སོགས་པ་འང་མེད་པར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་ན་དབང་ཕྱག་ལ་
 སོགས་པ་འང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་གཉིས་མཚུངས་པར་མཐོང་སྟེ། ཚོས་གང་ལའང་
 རང་གི་ཕྱགས་ཀྱིས་འདི་ཡིན་དང་འདི་མིན་གྱི་ངོས་བཟུང་ངམ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་བྱར་མི་རུང་
 བ་ལ་དབུ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟེན་པར་སྒྲོམ་ཞིང་དེ་འདྲ་བའི་གོ་བ་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཅིར་
 ཡང་མི་འཛིན་པར་འཇོག་པ་ལ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལ་རྟེན་པར་དག་པའི་དོན་བསྟོམས་པར་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་
 སྒྲུང་ངོ་། །གསུམ་པ་དེ་ཆད་ལྟ་བུ་དན་ཤོས་སུ་བཞད་པ་ནི། འདི་འདྲ་བ་འདི་དག་ནི་མཁས་པ་མགྲུ་བར་བྱེད་པའི་
 གཏམ་དུ་མི་སྒྲུང་སྟེ་སྒྲར་བཞད་པ་ལྟར་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་མ་ཟིན་པར་རང་བཞིན་འགོག་
 པའི་རིགས་པས་ཐ་སྟད་པའི་རྒྱུ་ལ་རྟེན་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་འཇོག་པར་བྱེད་པས་ཡང་དག་པའི་
 ལྟ་བུ་དང་ལོག་པའི་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ལ་རྟེན་པར་མཉམ་དང་མ་ཞོར་ན་མ་ཞོར་བ་མཉམ་པོར་སོང་བའི་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྟ་བུ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་དེ་ལ་གོམས་པས་ཟབ་ལམ་རིང་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་ནི། དེས་
 ན་འདི་འདྲ་བ་ལ་རིང་དུ་གོམས་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་ཉེ་རུ་མི་འགོ་བར་མ་
 ཟད་རིང་དུ་འགོ་སྟེ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་རྟེན་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ཕྱགས་
 ལ་རུང་བའི་རྟེན་འབྲུང་གི་ལམ་དང་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་
 པའི་ཆད་ལ་བཅུ་གཅིག་ལས་དང་པོ་གཞན་གྱི་བཏགས་པ་ཐ་སྟད་དུ་མེད་པར་བཞད་པའི་གཞུང་འགོད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དབུ་
 མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱེད་སྟེ་སྟེགས་ཅན། །རྒྱུ་ལ་སྟེགས་པ་བདག་ཉིད་
 རི་བཞིན་བཏགས་པ་དང་། །སྒྱུ་མ་སྟེགས་སྒྱུ་སོགས་ལ་བཏགས་པ་གང་། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་
 ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅེས་སྟེ་སྟེགས་པའི་འདོད་པ་སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་སྒྲར་བྱངས་པ་ལྟར་རང་
 སྟེ་དངོས་པོར་སྒྲུ་བ་རྒྱུ་ལ་སྟེགས་ཀྱི་འདོད་པ་སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་པས་བཏགས་པ་རྒྱུ་ལ་སྟེགས་པར་གྱུ་རྟེན་བ་
 ཏུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཞད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པའི་

དོན་ནི་རིགས་ཤེས་གཉིས་གང་རུང་གིས་མི་གཞོན་པའི་ཐ་སྟད་ལ་གྲགས་པ་གཅིག་དགོས་པ་ནི། དེ་ལ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་
འདོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྒྲོ་ནས་འཛིག་པ་ཡིན་སྟེ། ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་
པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་འཕྲུལ་པ་ཡིན་པ་དང་རི་ལྟར་གྲགས་པའི་དོན་སྒྲ་
རྟག་པ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་གཞན་གྱིས་གཞོན་པ་མེད་
པ་དང་། སྒྲ་བདེན་གྲུབ་ལ་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མས་མི་གཞོན་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའང་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་
ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་མ་རྟེན་པ་ན་དེས་གཞོན་པ་ལྟ་བུའི་གཞོན་པ་མི་འབབ་པའི་བྱང་པར་
གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ནི་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ་བྱང་པར་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ལྡོག་པ་ནི་ཐ་སྟད་
དུ་མེད་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་པ་ཐ་སྟད་པ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། དེ་ལ་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་གང་ལའང་རི་ལྟར་
སྒྲུང་བ་ལྟར་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་སྒྲུང་བའི་དོན་དེ་སྒྲོ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཙམ་ཡིན་
ནམ། འོན་ཏེ་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡིན་སྟེ། མི་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་མ་བརྟགས་
པར་འཇུག་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལ་མ་དབྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྲ་ཡི་བརྟག་པ་ཡེ་མི་བྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །འདི་ནི་
འཛིག་རྟེན་པའང་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུང་ཞིང་གྲགས་པ་ལྟར་འཇུག་གི་ཡིན་ལུགས་
རི་ལྟར་ཡིན་དབྱེད་ནས་འཇུག་པ་མིན་པའི་བྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བྲ་བའང་ཡིན་པས་
འདི་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་བས་རི་འདྲ་ཞིག་གི་རྒྱུད་
ལ་འདུག་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པའང་མ་དབྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྲ་ཡི་གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་མ་
བསྐྱར་བའི་འཛིག་རྟེན་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་མི་བཟུང་ངོ་། །བཞི་པ་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པ་མ་དབྱེད་པ་
དེས་རི་ལྟར་བཟུང་ཚུལ་ལྟ་བུ་ནི། གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་བསྐྱར་བ་ལའང་རི་ལྟར་ཐ་སྟད་དུ་གྲགས་པ་ལྟར་རམ་
འོན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དེ་ལྟར་གནས་སམ་ཞེས་དཔྱད་པའི་སྒྲོ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཤེས་པ་ཐམས་

ཅད་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ག་ལ་དགོས་དེས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་
 ཇི་ལྟར་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆུང་པོ་གྲུབ་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ལ་འདྲི་བ་མ་ཡིན་གྱི་ཚོལ་ཕྱི་
 ཚོལ་རྒྱད་ཀྱི་མ་དཔྱད་པའི་སྒྲིའི་འདུག་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་འདུག་བལྟས་པས་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་
 པ་ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་པ་དང་སྤང་བའི་དོན་གཅིག་ཚུལ་ནི། ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་པ་ནི་སྤང་བའམ་སྤྱོད་བའི་ཐ་
 སྤྱད་འདོགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །ལས་འབྲས་དང་ས་ལམ་ལ་སོགས་པ་པལ་བ་ལ་
 མ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་སྤྱོད་བ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ཡིན་ཚུལ་ལ་ཇི་
 ལྟར་ཡིན་མི་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་ལའང་སྤང་བ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སྒྲིན་མེད་དོ། །དུག་པ་ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་ཀྱང་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་ཚུལ་ནི། ཐ་སྤྱད་པའི་ཆད་མ་
 གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་ནི་དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྒྲུལ་ལོ་སྒྲུལ་པ་དང་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་ལོ་སྒྲུལ་དུ་འཇིན་པ་
 ན་ཡིན་ལུགས་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་པ་མེད་པའི་སྒྲོས་བརྒྱུད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དེས་བརྒྱུད་བའི་
 དོན་ལ་ཐ་སྤྱད་པའི་ཆད་མས་གཞོད་པས་དེ་དག་ཐ་སྤྱད་དུ་འདྲུང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་ཐ་སྤྱད་པའི་དོན་
 རིགས་ཤེས་གྱིས་མི་འབྲུབ་ཀྱང་མི་གཞོད་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་
 གཞོད་པ་མི་འབབ་པ་ནི་ཐ་སྤྱད་དུ་འཇོག་པའི་དོན་རྣམས་ཐ་སྤྱད་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་དགོས་ཀྱང་
 རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་
 གཞོད་པ་ངེས་པར་དགོས་ཀྱི་རིགས་པ་དེས་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་
 ཡིན་པས་ཐ་སྤྱད་པའི་དོན་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་རིགས་ཤེས་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་དེས་གཞོད་པ་
 མི་གཅིག་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་རིགས་ཤེས་གྱིས་མི་གཞོད་པ་དང་དེས་གྲུབ་པ་གཉིས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་ནས་
 ཐ་སྤྱད་དུ་དགེ་སྤྲིག་ལས་བདེ་སྤྲུག་འབྱུང་བ་དང་། དབང་སྤྲུག་དང་གཙོ་བོ་ལས་བདེ་སྤྲུག་འབྱུང་
 བ་གཉིས་ཡིན་ན་ཡིན་མཉམ་དང་མིན་ན་མིན་མཉམ་དུ་འཇིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གནས་མེད་དེ།
 དབང་སྤྲུག་དང་གཙོ་བོས་བདེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་དགེ་མི་དགོས་བདེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་

རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་མི་འགྲུབ་པར་མཚུངས་ཀྱང་རིགས་
པས་གཞོད་མི་གཞོད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱ་བ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་དབྱད་
ནས་སྒྲོ་བཏགས་པ་རིགས་ཤེས་གྱིས་མ་རྙེད་ན་གཞོད་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་ནམས་
གྱི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཀྱན་བཏགས་པའི་གཟུང་འཛིན་ཆ་མེད་དང་བདག་དང་གཙོ་བོ་
དང་དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་དེ་དག་གིས་ནམ་པར་འཛོག་པ་ན་དེ་འབྲ་བའི་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པ་ཡིན་མིན་རིགས་པས་དབྱད་ནས་དེ་ནས་དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དོན་དེ་དག་
རྙེད་པར་བསམས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས་དེ་འབྲ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་
པའི་དབྱད་པ་གཞན་གྱིས་བྱས་པར་ཁས་སྐྱང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་དོན་དེ་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་
དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དབྱད་པ་ན་རིགས་པ་ངེ་མ་མེད་པའི་བཏགས་པའི་ཁྱར་བཅོད་པ་མི་
འགྱུར་བས་དེ་དག་རིགས་པས་མ་རྙེད་པ་ན་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་དག་ཡོད་ན་རིགས་པ་དེ་དག་
གིས་རྙེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཙུ་བ་ན་སྙད་པའི་གཟུགས་སོགས་གྱི་དོན་དབྱད་ནས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པས་རིགས་ཤེས་གྱིས་མ་རྙེད་ཀྱང་མི་གཞོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། གཟུགས་སྤྲོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ནི་ན་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་འབྲུལ་རྒྱུའི་གཞོད་
པ་མེད་པ་ནམས་ལ་ངེ་ལྟར་གྲགས་པ་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ལ་ཅི་འདི་དག་ན་སྙད་
ཅམ་མམ་འོན་ཏེ་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་བམ་སྙམ་དུ་དབྱད་ནས་དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་དེས་
རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྙེད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་ཁས་སྐྱངས་པ་མིན་པས། དེ་
དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་པའི་དབྱད་པ་བྱར་མེད་དེ་དོན་དེ་དག་རིགས་པས་
དབྱད་བཅོད་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་འདི་ལུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོས་པ་ན་འོ་ན་ཏྲ་ཡིན་
ནམ་སྐྱང་པོ་ཡིན་ཞེས་དཔྱད་དུ་མི་རུང་བ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ནོ། །བཙུ་གཅིག་པ་ཐོག་མེད་ནས་ཞུགས་ཀྱང་
གཞོད་པའི་ཤེས་པའི་འཛིན་ཚུལ་ནི། འཛིག་རྙེན་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གྲགས་པའི་དོན་ཡིན་ཡང་རིགས་

པས་གཞོད་པས་ན་ཐ་སྟད་དུའང་མེད་པ་ནི་མ་རིག་པས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲོ་
བཏགས་པ་དང་འཛིན་ལྟས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་ང་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པ་དང་ཁ་སང་གི་
རི་དེ་རིང་གི་རི་ཡིན་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ཡིན་པས་འཛིན་ཏེན་ན་གང་གྲགས་
ཐམས་ཅད་དབུ་མ་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གཞན་གྱི་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་ཚུལ་དགག་པ་ལ་ཐུ་ལས། དང་པོ་འཛིན་ཏེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་
པ་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྤྲོ་སོགས་དང་ཐུ་སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་པ་
རྣམས་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྤྲ་མ་འཛིན་ཏེན་ཐམས་ཅད་ལ་གྲགས་
པ་དང་ཕྱི་མ་བྱུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ཁོ་ན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྤྲོ་བ་ནི་རྣམ་པར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ་གཞན་དུ་ན་ཐ་སྟད་དུ་གཟུགས་སོགས་སྤྲོ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་མེད་དགོས་པར་འགྱུར་ལ་རང་གི་
ངོ་བོས་བྱུབ་པ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་བ་སོགས་མང་ལ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་
ཀྱང་། དེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤྲུག་བདེན་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་གཙང་བ་དང་རྟག་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་
པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བདག་གཙང་བདེ་སོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེར་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པར་
མི་གནས་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་སྤྲོང་བདག་མེད་ལ་སོགས་
པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ་དངོས་པོ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདག་ཉིད་དེར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་རྟག་སོགས་
བཞི་པོ་འཛིན་ཏེན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་ཀྱང་དེར་འཛིན་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་
ལ་མི་རྟག་སོགས་བཞི་པོ་འཛིན་ཏེན་ཀུན་ལ་མ་གྲགས་ཀྱང་དེར་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་རྟག་པའི་འཛིན་སྤངས་མ་འཁྲུལ་བས་དེ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་བཞག་ཆོག་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱུང་བོ་མི་
རྟག་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་རྟག་པ་ནི་སྤྲང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཡང་ངེས་པའི་འཛིན་སྤངས་ལ་ཆད་མའི་
གཞོད་པ་མེད་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའམ་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། དབང་བོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་
སྤྲང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་གཞན་ཡང་མེད་པས་མ་འཁྲུལ་བ་ཞེས་མི་བྱའོ། །གསུམ་

པ་དབང་མདོན་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་རྒྱུད་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་མ་འཁྲུལ་བ་སྐྱབས་འདིར་མིན་ཚུལ་ནི། དབང་ཤེས་རྣམས་སྤང་
བ་ལ་འཁྲུལ་བར་འབྲུ་ཡང་འཛིག་ཏེན་པའི་ངོར་སྤང་བ་དང་ཇེས་སུ་མཐུན་པའི་དོན་ཡོད་པ་དང་
མེད་པའི་སློན་ས་གཟུགས་བརྟན་སོགས་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ་
དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཤེས་གཞོན་མེད་རྣམས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཐ་སྙད་དུ་དགག་
རྒྱས་མི་རྒྱས་མི་འབྲུ་བ་ནི། སྤང་པོ་ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་ཏྲག་པའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཡུལ་ནི་
ཐ་སྙད་དུ་མེད་པས་འགོག་པར་རྒྱས་ཀྱང་མི་ཏྲག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་
ཡོད་པས་རིགས་པས་དགག་པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཐུ་བ་དོན་དམ་པར་ཏྲག་སོགས་བཞི་མི་སྲིད་པ་ལྟར་མི་ཏྲག་སོགས་
ཀྱང་མི་སྲིད་པ་ནི། དོན་དམ་པར་རམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཏྲག་སོགས་བཞི་མི་སྲིད་པ་བཞིན་དུ་དེ་
གཉིས་སུ་གྲུབ་པའི་མི་ཏྲག་སོགས་བཞི་ཡང་མི་སྲིད་པས་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་དེ་བརྒྱུད་ཡོད་
པར་འཛིན་པ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེད་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས། གཟུགས་ཏྲག་མི་
ཏྲག་དང་བདེ་སྤྱད་དང་བདག་ཡོད་མེད་གང་ལ་སྦྱོད་ནའང་མཆན་མ་ལ་སྦྱོད་པར་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་དེ་ལ་ཙོད་པ་སྤངས་ཏེ་སྤྱར་འདེབས་སྤང་བར་གདམས་པ་ལ་བརྒྱུད་ལས། དང་པོ་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྤངས་
འགོག་ན་གཟུགས་སོགས་དེའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛིག་པས་གཟུགས་སོགས་བཀག་པར་ཐལ་བའི་དོགས་སྤོང་ནི།
གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་སློ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྤངས་རིགས་པས་
སུན་འབྲིན་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་དོན་རྣམས་མི་འགོག་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། འབྲུག་པ་ལས། གཉི་
སྤྱད་རང་བཞིན་སྤྱི་བ་བྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྱད་དོད་མི་མི་ཏའི་མི་དོན་དུ་མར་འབྲུག་ཀྱང་འདིར་ལང་
གཤེགས་ལྟར་ཡང་དག་གསུང་རང་བཞིན་དང་མི་ཏེ་སྤྱི་བ་པ་ལ་བྱས་ན་ཡང་དག་སྤྱི་བ་སྟེ་གཉི་སྤྱད་གོ་དེས་ཆོས་གང་དོན་ལ་
མི་བདེན་ཀྱང་རང་ངོར་བཅོས་མ་བདེན་པར་སྤང་དེ་ནི། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་སྤྱབ་པ་དེས་གསུངས་
ཏེ། །རི་སྐད་དུ་ལང་གཤེགས་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འཁྲུལ་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་
རྫོབ་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་ལ་འཁྲུལ་བས་ཡང་དག་ལ་སྤྱི་བ་ཚུལ་དང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ནི་དེ་ལ་སྤྱི་བ་པའོ། །ཞེས་

གཟུགས་སྐྱ་སོགས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འཛིན་པར་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་སྟོན་མེད་དེ་གཟུགས་སོགས་དེས་བདེན་པར་འཛིན་ཀྱང་གཟུགས་སོགས་དེས་གཞག་པར་མི་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་དང་དེས་བདེན་པར་བཞག་ཚུལ་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་པ་ནི་
 བསམ་པའི་དབང་གིས་བདེན་པ་ཡིན་ལ་བསམ་པ་དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་ལ་བྱ་དགོས་པས་རང་
 བཞིན་སྟོ་འདོགས་པའི་མ་རིག་པའི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་
 སྤངས་པའི་དགྲ་བཙུང་གཉིས་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་ལེམས་རྣམས་ལ་ནི་སྤང་བ་འདི་
 དག་བཙུང་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་སྟོན་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བདེན་འཛིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་མིང་ཅམ་བད་ཅམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེའི་ངོར་བདེན་ཡང་དེས་གཟུགས་སོགས་མི་འཛིན་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་
 སྐྱ་སོགས་བདེན་པ་དེ་མ་རིག་པའི་ངོར་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་མ་རིག་པ་དེས་འཛིན་པ་
 མིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་འཛིན་གྱི་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་ཐག་པ་དེ་སྐྱལ་ཡིན་ཀྱང་ལོག་ཤེས་
 དེས་ཐག་པ་རྣམ་པར་འཛིན་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་ཆད་མ་ནི།
 གཟུགས་སྐྱ་སོགས་རྣམ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་ནི་གཞོད་པ་མེད་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་
 དུག་པོ་རྣམས་ཡིན་པས་ན་དབང་ཤེས་འདི་དག་གིས་བྱུང་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་རིགས་
 པས་མི་འགོག་ལ། མ་རིག་པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་མེད་དེ་འདི་ནི་དངོས་པོ་
 རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་སྟོ་འདོགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ནི་ཐ་
 སྙད་དུའང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་དེས་བཞག་པ་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འགོག་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་རིགས་
 པས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་སྟེ་འདི་རིགས་པས་མ་ཁེགས་ན་ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱ་མ་ལྟ་
 བྱུང་མི་འབྱུང་བོ། །

ལྷ་པ་དེས་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱང་མ་བྱུང་པ་ནི། གཉི་ཟུག་འདིས་སྟོ་བཏགས་

པའི་རང་བཞིན་ལ་སྤྱག་མི་སྤྱག་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་རྣམས་སྟོ་བཏགས་ནས་འདོད་ཆགས་
དང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བས་འདི་དག་གི་འཛིན་སྦྲངས་ཀྱང་རིགས་པས་སུན་
དབྱུང་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཏི་མུག་གིས་ཀྱན་ཏུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ་སྤྱག་པ་
དང་མི་སྤྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་སྟོ་འདོགས་པར་འབྱུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཏི་མུག་ལས་
ཐ་མི་དད་པར་འབྱུག་པར་འགྱུར་ཞིང་གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ་གཏི་མུག་གཙོ་བོ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱག་པ་དེས་ན་དུས་ཐོག་མེད་ནས་དང་དེ་མ་སྤངས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་
ཀྱང་དུག་གསུམ་དང་མ་རིག་པས་བཞག་པ་འགོག་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་ལ་
མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྦྲེས་ཡིན་ཀྱང་འཛིན་སྦྲངས་རིགས་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱས་པས་
དེ་དག་གི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་དོ། །བདུན་པ་སྟོ་ལྷན་སྦྲེས་ལ་མ་རིག་པ་སོགས་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་འཛོག་
པ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་སྟོའི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་དགག་བྱས་མི་བྱས་གཉིས་ཡོད་
དེ་གཞུགས་སྒྲིལ་སོགས་པ་འདི་དག་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་ལྷན་སྦྲེས་འདི་དག་
གི་ཡུལ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས་རིགས་པས་འགོག་པ་མིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་སྟོ་བ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་
འཛོག་ཚུལ་གལ་ཆེ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྟོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱུངས་དང་སྟོ་བ་དཔོན་རྩེ་བ་གྲགས་
པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་འགོག་པས་ན། ཐ་སྙད་པའི་དོན་
རྣམས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ཆེས་དཀའ་བར་སྤྱང་ཞིང་དེ་དག་གཞོད་མེད་དུ་ལེགས་པར་འཛོག་མི་
ཤེས་ན་སྟོད་སྟོགས་ལ་ངེས་པ་ལེགས་པོར་རྟེན་པ་མི་འོང་བས། པལ་ཆེར་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་
བར་འགྱུར་བར་སྤྱང་བས་སྟོ་གྲོས་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཀྱན་རྩེ་བ་རྣམ་པར་
འཛོག་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་དེ་ཅུམ་ལས་མ་སྟོས་སོ། །

གསུམ་པ་སུ་བཞིའི་སྟེ་བ་ཡིན་མིན་བཏགས་ནས་འགོག་པས་སུན་འབྱེན་མི་བྱས་པར་

བསྟན་པ་ལ་དེས་སྟན་འབྱེན་མི་རྣམས་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་དང་། སྟན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་དུ་བསྟན་པ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ་དྲག་ལས། དང་པོ་ལ་བྱིས་ཉེ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སྤྱི་བཞིར་ངེས་པ་དེ་ཞེས་ན་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ནི།
རང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་སྐྱེ་བ་ཞེས་ན་ མཐའ་དང་སྤྱི་གཅིག་གྱང་
མི་འགལ་བ་འདྲིའི་གཉིས་ཀ་ཆང་རྩལ་ཡང་ཤེས་དགོས། སྤྱི་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འདི་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འདྲ་མེད་
པས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་བྱད་པར་སྤྱར་མི་དགོས་ལ། མི་ཞེས་ན་སྤྱི་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་
དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བ་འདྲ་མི་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྤྱི་བའི་སྤྱི་མ་མི་འདོད་པས་སྐྱེ་མའི་ལན་
བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་དེ་ཉིད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་
དུ་འདོད་དགོས་ལ་དེའི་ཆེ་རིགས་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་སྤྱི་བཞི་གང་ལས་སྐྱེ་དབྱད་
དགོས་པས་དོན་དམ་གྱི་སྐྱེ་བ་འདོད་པས་སྤྱི་བཞི་གང་རུང་གི་དབྱད་པ་ངེས་པར་ཁས་སྤྱང་དགོས་
སོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་བཞིར་ཡང་མ་ངེས་རྩལ་ནི། རྒྱ་དང་རྒྱུན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་
གི་སྐྱེ་བ་ཅམ་ཞེས་འདོད་པས་ནི་དེ་ཁོ་ནའི་སྐྱེ་བ་ཁས་མ་སྤྱངས་ལ་དེ་མ་སྤྱངས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་བདག་དང་གཞན་ལ་སོགས་པ་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེས་ངེ་ལྟར་དཔྱད་དེ་
རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་དུ་འདོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་མཐའ་བཞི་འགོག་རྩལ་
ནི། གཞན་ཡང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་ཉེ། འཇུག་པ་ལས། གང་
ཕྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས། རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་རྣམས་པ། །དེ་ཕྱིར་
རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་བ་བ་མཐའ་དག་གཙོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་དེས་ན་དགག་བྱེད་དགག་བྱ་གང་ཡིན་ཞེས་རིགས་མི་རིགས་ནི། དེས་ན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་ནི་བརྟེན་
ནས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་བྱེད་དུ་བཞེད་ལ་བྱེད་ནི་སྤྱི་བཞི་གང་ལས་གྱང་མི་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་
ཅམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པས་རྒྱ་གྲགས་གང་བཞེད་པ་ལས། ལྟོག་ནས་སྤྱི་བར་སྤྱང་རོ། །ལྟོ་
བ་མཐའ་བཞི་དང་བྱལ་བའི་སྐྱེ་རྩལ་ནི། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་ལྷག་གི་ །རྒྱ་ལ་

སོགས་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས། །དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་
བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའང་བྱེད་ལྟར་ན་འགལ་བ་སྤྲིས་པར་འགྱུར་
རོ། །རྒྱག་པ་དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཕྱེད་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེས་ན་བརྟེན་ནས་
སྐྱེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་མཐའ་དང་བྲལ་བ་དེ་མཐའ་བཞིའི་གང་
ཡིན་ཞེས་མ་འདྲི་ཞིག །འདི་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་
མ་ཕྱེད་པས་ཞོངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཙོད་སྤང་ལ་རྒྱག་ལས། དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཇས་བྱུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མ་སྤྱད་དུའང་འགོག་པ་ནི། འོ་ན་དེ་
ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞིག་གི །བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པའི། །རིགས་
དེས་ན་སྤྱད་དུའང་རིགས་མིན་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཇས་སུ་བྱུབ་
པའམ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་ན་ན་སྤྱད་དུའང་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་
འགོག་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཙམ་འགོག་པར་གཏན་མིན་ཏེ་གཞུང་དེའི་མཆམས་སྟོར་དུ།
གང་ཞིག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཇས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སྤྲོ་ན། དེ་ལྟ་ནའང་དེ་སྐད་དུ་སྤྲོ་བ་ལ་ཆོག་ཙམ་ཞིག་ལྷག་མ་
ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ། ཞེས་སོགས་བྱངས་ནས་དེའི་འབྲེལ་
པར་ཡང་དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ན་ཞེས་མི་འདོད་བཞིན་དུའང་ཁས་སྤང་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ངོས་
ནས་བྱུབ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་ཚུལ། དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་
དེ་འདོད་ན་ན་སྤྱད་དུ་འདོད་ཀྱང་བྱུང་སྟེ་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལྟར་དགག་དགོས་པ་ནི་
སྟོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པ་དམ་པ་ཡིན་པས་ན་སྤྱད་དུའང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་
སྤང་བར་མི་བྱ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། མོ་གཤམ་བྱ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་

མེད་འཛིག་རྟེན་དུའང་། །ཡོད་མེན་དེ་བཞིན་དངོས་འདི་ཀུན་ངོ་བོ། །ཉིད་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་དེ་ཉིད་
 དུ་མ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པའི་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་པ་
 ལ་ཆ་བས་སྤང་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་
 ཁྱབ་པར་བཟུང་ནས་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་འགལ་བར་བཅད་པ་
 ལ་ན་བ་དང་སྟོང་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་
 ཞེས་པ་དེ་མ་ཐོས་པར་མ་སྐྱེས་བཟུང་འདུག་པ་ལ་དགོངས་ནས་ན་བ་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་ཞེས་
 པའི་ཆོག་དེའི་དོན་ལ་གོ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་སྟོང་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་རིགས་པ་བྱུག་ཅུ་པའི། བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་མ་སྐྱེས་པར། །དེ་ཉིད་མཁྱེན་པའི་མཆོག་གིས་
 གསུངས། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མཐོང་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་
 བཞིན་དུ་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་གང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན་དུ་རང་
 བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །གལ་ཏེ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་
 མ་ཡིན་ནམ་དེ་རི་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འགྱུར་ཅི་སྟེ་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་ན་
 འོན་ཏེ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་པན་ཚུན་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འདི་
 མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གེ་མ་གྱི་རྟུང་ན་བ་དང་སྟོང་མེད་པས་ཀྱང་བཀལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ཁོ་
 བོ་ཅག་ལ་དགའ་བ་ཞིག་བབ་པོ། །གང་གི་ཆེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དེ་གཟུགས་
 བརྒྱན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྐྱས་པ་དེའི་ཆེ་ཁོ་བོ་སྐྱབས་གལ་ཡོད་
 ཅེས་གསུངས་པས་ཁྱད་པར་དེ་དག་བྱེད་པ་གཅེས་སོ། །བཞི་པ་སྐྱེ་བ་འགོག་པར་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་མདོ་
 ལས་སྤང་ཚུལ་ནི། མ་དོས་པས་ཞུས་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་
 སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་
 ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་ཀྱང་བ་དང་པོས་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་

ནས་མ་སྐྱེས་ལུགས་སྟོན་པ་ནི་རྒྱུ་པ་གཉིས་པས། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
དགག་བྱ་ལ་བྱུང་པར་སྦྱར་བ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའོ། །ལྔ་པ་སྟོན་པ་རང་གིས་མ་སྐྱེས་གསུངས་
པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུ་མི་ཤེས་ཤིང་ཆོག་དེ་དག་ཐོས་པ་
འགའ་ཞིག་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནས་མ་སྐྱེས་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ནས་མ་བརྟེན་པའོ་ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགའ་
འདྲ་འབའ་ཞིག་སྦྱ་བའི་སྦྱ་ཁམ་གང་ཆེ་ལ་ལྟ་བ་མཐོ་བར་བྱེད་པར་སྦྱང་ངོ་། །ཆོག་གསལ་དུ་
བྱངས་པའི་ཡང་གཤེགས་ལས་ཀྱང་སྟོ་སྟོས་ཆེན་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་
ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཞེས་ཤིན་དུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དུག་པ་
དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྦྱར་དགོས་པར་སོང་ཡང་ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་དུ་ཞལ་འཕང་ཚུལ་ནི། སྐྱེ་བ་
སོགས་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྦྱར་མི་སྦྱར་གྱི་ལན་ཡང་དོན་གྱིས་སོང་མོད་གྱི་འོན་
ཀྱང་དེ་ལ་དམིགས་གྱིས་བྱེ་བའི་ལན་ནི་འོག་ནས་སྟོན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེ་བཞེར་དབྱང་ནས་སོང་གྱི་སུན་འབྲིན་དེ་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྦྱང་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་པས། དང་པོ་ནི། དེ་
དག་གིས་ནི་སུན་འབྲིན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་སོགས་རྣམ་
པར་འཛོག་པའི་ཚུལ་སུན་འབྲིན་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སྦྱིར་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྦྱང་གི་
མཐར་ཐུག་པ་ནི་རང་གིས་པ་རོལ་པོ་ལ་དགག་པ་ཇི་ལྟར་བྱས་པའི་དབྱང་པ་དེ་དག་སུན་འབྲིན་
བྱེད་ལའང་ལྷག་མ་མེད་པར་འཇུག་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱེད་ཅག་གིས་བཀོད་པ་ནི་སུན་
འབྲིན་ལྟར་སྦྱང་གི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པས་གཞོད་མི་གཞོད་ལ་སོགས་པའི་བརྟག་པ་
བྱས་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ཇི་ལྟར་འགོག་པ་བཞིན་བྱིར་ལ་བསྟོན་ནས་དེ་ལྟར་སུན་འབྲིན་པའི་
རིགས་པའང་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལུགས་མེད་པས་དབྱང་པ་དེ་དག་མི་འཇུག་སྟམ་པ་མི་
འཐད་པར་བཤད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་བྱིང་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པས་དེ་ལ་དབྱང་པ་
དེ་དག་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་མེད་པས་དབྱང་པ་དེ་དག་མི་འཇུག་

གོ་སྟུམ་ན། འདིས་སྟོན་དེ་དག་སྔོང་མི་རྒྱས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་གང་གིས་གཏན་ལ་
འབེབས་པའི་སྐབས་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ཕྱ་བཞི་འགོག་པ་གཞིན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་
པ་ལ་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཡང་འགོག་པ་ཐ་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་འབྲེལ་བའི་
སྟོང་ཞི་སྟོང་གཅིག་གྱུ་དེ་ལ་མཆན་འཛིན་མེད་ཅིང་དེ་འགོག་པ་ཉ་ཤང་དང་འབྲེལ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་
འགོག་ཀྱང་དངོས་པོ་ཐ་སྟོན་དུ་མི་འགོག་པ་ནི། དབྱ་མའི་གཞུང་རྣམས་ནས་དངོས་པོ་འཕྲུལ་རང་བཞིན་ཡོད་
པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་ཕྱ་བཞི་ཐམས་ཅད་བཀག་ལ་དེར་མ་འདུས་
པའི་ཆོས་ཀྱང་མེད་པས་རིགས་པས་ཐམས་ཅད་འགོག་གོ་སྟུམ་ན། འདི་ནི་སྤར་བསྟན་པ་ལྟར་
དངོས་པོ་ལ་གཉིས་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་དངོས་པོ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་གང་དུ་ཡོད་པར་
འདོད་ཀྱང་འགོག་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཐ་སྟོན་དུ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཕྱ་
བཞི་འགོག་ཚུལ་གྱི་ཞིབ་ཆ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་
དངོས་མེད་དུ་འདོད་ན་ནི་དེ་འབྲེལ་བའི་དངོས་མེད་ཀྱང་འགོག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་འབྲེལ་བའི་དངོས་
པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཅར་ཡང་འགོག་ལ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའང་འགོག་
པས་ཕྱ་བཞི་འགོག་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་བསྟོན་
འདིར་མི་རིགས་པ་ནི། དེ་འབྲེལ་བའི་བྱུང་བར་སྤར་རྒྱ་མེད་པར་ཕྱ་བཞི་ཀ་འགོག་ན་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པ་འགོག་པའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཀག་ནས་སྤར་ཡང་གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་བཀག་ན་ནི་ཁས་སྒྲུངས་དངོས་སྤྱུ་འགལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་
སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་སྟོན་^[1]པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་ཅོད་དོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་མེད་རྟགས་ཀྱི་སྟོང་ཡུལ་འགོག་པ་ཐ་སྟོན་དུ་བསྟན་པ་ལ་བརྩ་བཞི་ལས། དང་པོ་དེས་དབྱ་མའི་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་བསྟོན་པ།

ལྷ་བ་དགག་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནམ་བདག་བཀའ་
བ་ན་རང་བཞིན་ནམ་བདག་མེད་དོ་སྟུམ་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་ལ་ཤེས་རབ་དེའི་ཡུལ་རང་བཞིན་
མེད་པ་དེ་ཡང་འགོག་ན་ནི་དབྱ་མ་པའི་ལྷ་བ་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་སུན་འབྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་འགོག་ཟེད་མེད་
པ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་སུན་འབྲིན་པར་འདོད་པ་དེ་ལ་འདི་བྱི་བར་བྱ་སྟེ་ཕུང་པོ་ལ་
རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་རི་ལྟར་བྱས་པས་
སུན་འབྲིན་པ་སྟོས་ཤིག །གསུམ་བ་གཞན་གྱིས་ཚད་ཚུལ་ནི། ཚ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་
ཡོད། །སྟོང་པའང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྟོང་པའང་ཡོད་
པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་མི་སྟོང་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་
པའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། བཞི་བ་ཚད་ཚུལ་དེ་བཞད་གང་གི་གནས་ཡིན་ཚུལ་ནི། འདིར་སྟོང་མི་སྟོང་
ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་ལ་གཞུང་གི་མགོ་མཇུག་ཐམས་ཅད་དུ་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་
བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་པའང་མེད་དོ་ཞེས་སྟོབ་པ་འདི་ལས་བཞད་གང་ཆེ་
བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ལྷ་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་མཐའ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མ་བཟུང་བ་ཉམས་སྟོང་
གིས་གྲུབ་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྟུ་གུ་ལྷ་བ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་
པའི་ངེས་པ་དེས་ནི་སྟུ་གུ་ལ་རང་བཞིན་མི་འདུག་གོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་འདུག་
གོ་ཞེའམ་མི་འདུག་གོ་སྟུམ་པ་གཉིས་གང་དུ་འང་མི་འཛིན་པ་ནི་མིག་ཚུམས་ལ་ཁ་ནང་དུ་ཚྭ་གས་
པར་གྱིས་ལ་རྟོགས་ཤིག་དང་ཆེས་རིག་པར་སྟོལ། །དུག་པ་དེའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་
འགོག་ནའང་བདེན་འཛིན་གཞན་གྱི་ཡུལ་འགོག་གི་རང་བཞིན་མེད་འཛིན་དེའི་ཡུལ་མི་འགོག་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་
མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་བརྟོག་

པའི་ཕྱིར་དུ་རིགས་པས་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་འགོག་པ་དེ་འཐད་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སྟོ་གཞན་ཞིག་
གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་བརྩུང་བའི་སྟོ་དེའི་ཡུལ་འགོག་པར་འདོད་དགོས་ཀྱི་སྟུ་གུ་ལ་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་འགོག་པ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ། །བརྟན་
པ་དེའི་ཡུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་བདེན་གྲུབ་བཀག་ཆེ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་བཀག་ཚུལ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་
ནི་སྟུ་གུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བཀག་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པར་
འགྱུར་ལ་དེ་ནས་སྟོ་གཞན་ཞིག་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པ་ནའང་
དེའི་ཡུལ་རིགས་པས་འགོག་པ་མིན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་འདོད་ན་འགོག་པ་
ཡིན་ནོ། །བརྟན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་ཚུལ་ནི། འོ་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ལ་རང་
བཞིན་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་པ་རི་ལྟར་སྟེ་སྟུམ་ན། སྟུ་གུའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྟུ་
གུའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྟུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ་སྟུམ་དུ་འཛིན་
པ་སྟེ་ཉེ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་མེད་པ་ལ་བྱམ་པ་ཡོད་པར་བདེན་སྟུམ་པ་མི་སྟེ་ཡང་བྱམ་མེད་དུ་བདེན་
སྟུམ་པ་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །དགྲུ་པ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལུང་དང་མཐུན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་
སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སྟུ་གུའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་
པ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་ན་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་།
སྟོང་པ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ་རི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་
ཅེས་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་
པར་འགྱུར་ན་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། སྟོང་མིན་མེད་པར་སྟོང་པ་
ནི། །གང་ལས་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །རི་ལྟ་བུར་ན་ཅིག་ཤོས་ནི། །མེད་པར་གཉེན་པོ་འབྱུང་
བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

བརྟན་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་བཀག་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ནི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་

མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པ་འགོག་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟ་ན་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོག་ཏུ་མི་
རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡང་ཙྰ་ཙྰ་གློག་ལས། གཤམ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ཀྱིས། །རི་སྟེ་རང་བཞིན་
མེད་ལ་བསྐྱོག། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་གྱུར། །ཞེས་པའི་
རང་འགྲེལ་ལས། རི་ལྟར་སྒྲ་མ་འབྱེན་ཞེས་བྲ་བ་ལྟ་བུ་སྒྲས་སྒྲ་སྐྱོག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཤམ་
ཏེ་ཆོག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་སྐྱོག་པར་བྱེད་ན་ནི་
དེས་ན་དཔེ་འདི་འཐད་པར་ཡང་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་འདི་ནི་ཆོག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་
པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །གཤམ་ཏེ་ཆོག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་
རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་བཀག་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་
པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །[བརྩ་གཅིག་པ་སྟོང་ཉིད་བདེན་](#)
[གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ལ་སྒྲད་ཚུལ་ནི།](#) དེས་ན་སྒྲར་རྩ་ཤེའི་ལུང་། སྟོང་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
དེ་མ་ཐག་ཏུ། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྟ་གུན་ངེས་པར་འབྱེན་པར་གསུངས། །གང་
དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བུ། །དེ་དག་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བ་
ཞེས་པའང་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་ངོ་སྟུང་དུ་ལྟ་བ་ལ་མི་ཟེར་གྱི་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་པ་
ལ་བདེན་པར་བརྒྱང་བའམ་དངོས་པོར་ལྟ་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སྤྱ་ལི་ཏ་ལས། གང་དག་
དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཉེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདིས་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱི་དབང་གིས་དངོས་པོར་
གདགས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་སྟོང་པའི་པ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་ན་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་བསྐྱོག་པར་རུས་གྱི། གང་དག་

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ལ་ནི་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མངོན་པར་
 ཞེན་པ་དེ་བརྒྱུག་པར་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་ན་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་ཉིད་
 གྱིན་ཅིག་ཅེས་ཟེར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་འཛིན་དུ་གཞུག་པར་ངེ་ལྟར་རུས་པ་བཞིན་ཏེ་
 ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། **བཙུ་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དཔེ་དོན་མི་འགྲིག་**
ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་དཔེ་ཡང་མི་འགྲིག་སྟེ་ཁ་ཅིག་གིས་འགའ་ལ་ནོར་བསྐྱང་ཞེས་བརྗོད་པ་
 ན་ནོར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་འདི་ལ་ནོར་མི་འདུག་གོ་སྟེ་ལྟར་དུ་འཛིན་པ་སྟོན་མ་ཡིན་གྱི་ནོར་མེད་
 པ་དེ་ལ་ནོར་དུ་བསྐྱང་ན་དེའི་ཆེ་ནོར་མེད་པར་ངེས་པ་སྟེ་ས་མེད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་
 བཞིན་ཡོད་མེད་འདི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟེ་ལྟར་དུ་བསྐྱང་
 ན་སྟེ་བ་པོས་དེ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་དེ་སྟོན་ག་ལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མེད་
 པ་དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱང་ན་སྟོན་ཡིན་ནོ། ། **བཙུ་གསུམ་པ་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ན་མངོས་ཚུལ་ནི།**
 བྱེད་ལྟར་ན་ནོར་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་ནོར་མེད་སྟེ་ལྟར་དུ་བསྐྱང་ན་འང་དགག་དགོས་ཞེས་པར་
 འགྱུར་བས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ན་མངོས་སོ། ། **བཙུ་བཞི་པ་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ལྟར་ལུང་རིགས་**
ཀྱིས་བྱུང་ཚུལ་ནི། ཆོག་གསལ་དུའང་། སྟོང་ཉིད་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་པ་ལ་གསུངས་པས་ན་སྟོང་པ་
 ཉིད་འགོག་པའང་མ་ཡིན་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བ་ཙམ་ལ་སྟོན་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། ། དེས་ན།
 སྟེང་པ་ལས། ལུང་འདི་སྟོང་ཞེས་རྟོག་ན་འང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། །མཆོན་མ་ལ་སྟོན་སྟེ་
 མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས་ཀྱང་། བདག་དང་བདག་མེད་
 བལྟ་བ་དག །དེ་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་བརྒྱུག །ཅེས་གསུངས་ཤིང་གཞན་ཡང་གསུང་རབ་དང་
 བསྟན་བཅོས་ནས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་བལྟ་བ་རྣམས་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་
 སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྷ་རིའི་བྱས་སྟུན་རས་གཟིགས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་
 ཟབ་མོ་ལ་སྟོན་པར་འདོད་པས་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ངེས་པའི་ལན་དུ། ལུང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་

ཀྲང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བལྟའོ་ཞེས་དང་། སྤྱད་པ་ལས་
ཀྲང་། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་
མཆོག་སྤྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྲང་། དེའི་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྟོང་ལྟ་
བས། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་སྐྱོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པས་
དེ་དག་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་འབྲེལ་སྟོན་གྱི་གཅིག་ཕྱི་དང་དེ་ལ་མཆན་འཛིན་མེད་ཅིང་དེ་ཡང་འགོག་པ་ཉ་ཤེད་དང་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་ཞི་སྟོན་
གཅིག་ཕྱི་དང་། མཆན་འཛིན་མེད་ཚུལ་དང་། དེ་བཀག་མི་རིགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་སྟོང་
པ་ཞི་སྟོན་གཅིག་ཕྱིར་བཤད་པ། དེས་ན་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་རང་བཞིན་སྟོན་འདོགས་པའི་མ་རིག་
པ་ཡིན་ལ་དེ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོན་ནས་དེ་དབང་འབྱིན་པ་ནི་རང་བཞིན་མེད་
པའམ་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉག་ཅིག་ཡིན་ན་དེའི་འཛིན་སྟངས་སུན་འབྱིན་ན་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཀག་པ་ནི་མི་འདོད་བཞིན་དུའང་ཁས་ལྡང་དགོས་ཏེ། ཞི་སྟོན་གཉིས་པ་མེད་
པ་དང་། །ཞེས་པའི་བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ནི་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པ་འཇོབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བལྟ་བ་ལས་མ་གཏོགས་པར་ཆོས་འགའ་
ཞིག་དེ་ལྟར་ཆགས་པ་ཡོངས་སུ་ཟད་པའི་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་
པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྟོན་གཉིས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་གཅིག་ཕྱི་ཁོ་ན་རྒྱ་མེད་པའི་སྟོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་བཞིན་སྟོང་པར་རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་ཕྱེ་ཚུལ་ནི། གཤམ་ཏེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཆན་མ་
མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོན་གསུམ་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་ནའང་
བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ཁོ་ན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་མ་ལུས་པ་བདག་མེད་པར་རིག་ཅིང་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ལ་འགའ་ཡང་འགའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་གཉེར་བའམ་

མཚན་མར་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་
 ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཚོགས་ལས། རང་བཞིན་མེད་པས་སྟོང་ལ་སྟོང་པ་
 བློ། །ཡིན་དང་མཚན་མས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར། །མཚན་མ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། །མཁས་པས་ཅི་སྟེ་སྟོན་ལས་འདེབས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་རྣམ་པར་ཐར་
 བའི་སྒོ་གསུམ་བཤད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་བལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཉག་གཅིག་ཐར་པའི་སྒོར་
 བཤད་པའི་འགལ་བ་སྤངས་ནས་ལུང་དང་རིགས་པས་དེ་ཉིད་ཐར་པའི་སྒོར་བསྐྱབས་སོ། །གཉིས་
 པ་དེ་ལ་མཚན་འཛིན་མེད་ཚུལ་ནི། རང་བཞིན་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡུལ་དེ་སྲུན་དབྱུང་ཡང་ཅི་
 དགོས་ཏེ་དེ་ལྟར་ཉོགས་པ་དེ་ནི་བདག་གཉིས་སུ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་
 མཚན་མར་འཛིན་པའི་བྱི་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སྒོ་དེའི་ཡུལ་ཡང་འགོག་པ་ཏ་ཤང་གིས་ཉོག་
 པ་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་དུ་འདོད་པ་དང་བྱང་མེད་པ་ནི། འདི་འབྲ་བའི་ཉོག་པ་ལའང་སྟོན་དུ་བལྟས་ནས་བཟང་
 ཉོག་དང་ངན་ཉོག་གང་ཡིན་ཀྱང་འགོག་ན་ནི་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོ་ཏ་ཤང་གི་གཞུང་འཇུགས་འདོད་
 པ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་བྱབ་རྒྱུ་དང་བ་དགག་པ་ལ་བྱང་ཚོས་གསུམ་ལྡན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་
 དང་། རང་ལུགས་བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་རང་བཞིན་དེ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཚོས་ཉིད་སྐྱབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་པ་དགག་པ་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་གནས་ལུགས་བྱང་པར་གསུམ་ལྡན་དང་དགག་བྱ་ལོར་བ་ནི། བཅན་ལུགས་སྟེ་ཕྱི་པ་
 ལ་ཅིག་ན་རེ། དགག་བྱ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ངོ་པོ་རྒྱ་དང་
 རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། རྣམ་འཛོག་གཞན་ལ་མི་
 ལྟོས་པའོ། །དེ་ཡང་དབྱ་མའི་རྩ་བ་ལས། འདི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་པས་དགག་བྱར་ག་ལ་རུང་རང་བཞིན་
 རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་ནི། །འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ན་ནི། །རང་བཞིན་
 བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་ཞེས་བྱས། །རི་ལྟ་བུར་ན་རུང་བར་འགྱུར། །རང་

བཞིན་དག་ནི་བཙུག་མེད་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་མིན་པ་ནི། སྤྱིར་སྤྱུ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་
པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་བར་འདོད་ན་དབྱ་མ་པས་དགག་པར་བྱ་དགོས་མོད་
ཀྱང་འདིར་དགག་བྱ་དངོས་འདྲིན་པ་ནི། གང་ཞིག་བཀག་ན་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་
རྟོགས་པའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱད་ལ་སྤྱི་བའི་དགག་བྱའི་ཅ་བ་དེ་དངོས་འདྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེའི་
ཁྱད་པར་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་བྱུང་བས་དགག་བྱར་མི་རུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་འདུས་བྱས་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་
པ་དང་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་རང་གི་སྡེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་པས་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་
བསྐྱུབ་མི་དགོས་པར་འགྱུར་བ་དང་དེ་དག་གིས་ཀྱང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་པས་དེས་སྤུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགག་བྱ་ག་ལ་ཡིན། བཞི་པ་རང་
དོས་ནས་བྱུང་ན་གསུམ་ལྡན་ཏུ་བྱུང་དགོས་པར་འཕངས་ཀྱང་གསུམ་ལྡན་དེ་དགག་བྱ་མིན་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་
རང་བཞིན་ཏུ་བྱུང་ན་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་གཞན་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་སོ་
ཞེས་འཕངས་པ་ནི་དབྱ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོས་
ནས་སྒྲིན་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི་དགག་བྱ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲིན་དོས་བཟུང་བ་མིན་ནོ། །ལྔ་པ་བདེན་པར་
བྱུང་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་སྐྱེད་པ་སོགས་དགོས་ཀྱང་དེ་བདེན་བྱུང་གྱི་དོན་མིན་པ་ནི། གཞན་ཡང་དོན་དམ་པར་དང་ཡང་
དག་པར་བྱུང་བ་དང་བདེན་པར་བྱུང་ན་འདྲ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་དགོས་
ན་འདྲ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པར་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་མིན་ཏེ་དཔེར་ན་བྱུང་པ་ལ་མི་རྟག་པས་
ཁྱབ་ཀྱང་མི་རྟག་པ་དེ་བྱུང་པའི་དོན་ཏུ་མི་རུང་གི་རྟོག་ལྟར་བ་དེའི་དོན་ཏུ་བཞག་དགོས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་དོན་དམ་པར་བྱུང་བ་སོགས་ཡིན་ན་ཆ་མེད་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་དགོས་ན་འདྲ་
ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་འདིར་ཅ་བའི་དགག་བྱར་མི་འདོད་དེ་དེ་ནི་བྱུང་མཐའ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤུང་
མོང་མ་ཡིན་པའི་འདྲིན་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་འདྲིན་པ་དེ་ལུས་ཅན་འཁོར་བར་འཆང་

བའི་རྩ་བ་མེན་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་པབ་ནས་བསྐྱོམས་ཀྱང་ཐོག་
མ་མེད་པའི་མ་རིག་པའི་འཛིན་པ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པས་དེ་དག་གི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་མཐར་ཐུག་ཀྱང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རྒྱག་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་ལ་དེ་འདྲ་མེད་པས་དེ་བཞག་ཀྱང་མི་པན་པ་ནི། དེས་ན་ལྷ་བས་གཏན་
ལ་འབེབས་པའི་དུས་སུ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པས་རི་ལྟར་བཟུང་བའི་དོན་མེད་པར་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་འཛིན་པའི་ཡུལ་རྣམས་སུན་
འབྲིན་པ་མ་ཤེས་པར་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྤངས་སུན་འབྲིན་པ་དོར་ནས་གང་ཟག་
གི་བདག་འཕོག་པ་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཕོག་པ་ན་
བཟུང་བ་རྒྱལ་ཐན་ཆ་མེད་དང་། འཛིན་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་དང་། རང་བཞིན་བྱུང་བར་གསུམ་
ལྷན་ལ་སོགས་པ་བྱུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནས་བརྟགས་པ་རྣམས་འཕོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
དུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མེན་ན་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་དུས་སུ་དེ་ཅུང་ཞིག་ལས་གཏན་ལ་མ་
པབ་པས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་ཡང་དེ་ཅུང་ཞིག་བསྐྱོམ་དགོས་ཏེ། ལྷ་བས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་
བསྐྱོམ་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་དེ་ལ་མཁས་པས་ཡ་མཚན་རྩལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱོམས་ནས་
མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་གོམས་པ་དེ་མཐར་ཐུག་ནའང་དེ་ཅུང་ཞིག་ཏུ་ཟད་ལ། དེ་ལྟར་ཀྱན་བརྟགས་
ཀྱི་འཛིན་པས་བརྟགས་པ་ཅུང་གི་བདག་གཉིས་མེད་པར་མཐོང་བས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
རྣམས་ལྟོག་པར་འདོད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཏེ། འཕྲུག་པ་ལས། བདག་མེད་རྟོགས་ཆེ་རྟག་པའི་བདག་
སྤྱོད་ཞིང་། །འདི་ནི་རང་འཛིན་རྟོག་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་
བ། །དེས་ཀྱང་འབྲིན་ཞེས་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་མཚར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།
པན་རྩལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་དཔེའི་སྒོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རང་
བྱིས་ཅིག་ཐུག་སྤྱུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་གྲང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། །སྤྱལ་

གྱི་འཛིགས་པ་སྔོང་བར་བྱེད་པ་ནི། །ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནས་པོར་འགྱུར་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུང་ཏེ་
འདི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་གསུངས་ཀྱང་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ལའང་མཚུངས་ཏེ། བདག་མེད་
རྟོགས་ཆེ་ཀུན་བརྟགས་བདག་སྔོང་ཞིང་། །འདི་ནི་མ་རིག་རྟོན་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་
མེད་ཤེས་པས་མ་རིག་པ། །དཔྱིས་ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྒྲ་བ་ཤིན་ཏུ་མཆར། །ཞེས་སྒྲར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་དེ་གནས་ལུགས་སྔོང་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལུང་དེའི་དོན་གནས་
ལུགས་གསུམ་ལྡན་མེད་ན་ཚོས་བསམ་སྒྲོམ་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་རྩི་བ། འོ་ན་སྔོབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་
མ་བཅོས་པ་དང་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དེ་བརྟག་པ་
མཐའ་བཟུང་གི་སྒྲོ་ནས་གསུངས་སམ། རང་བཞིན་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལན་འདི་ནི་
ཆོས་རྣམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཞེས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ་བཅོས་མ་མིན་
པ་དང་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མིན་པའོ། །རང་བཞིན་དེ་ནི་ཡོད་དེ། ཤེས་བྱེད་འཇུག་འགྲེལ་ལས། བྱང་
པར་དུ་མཛད་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་སྔོབ་དཔོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་དམ་
ཞེ་ན་གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་
རུང་མ་བྱང་ཡང་རུང་ཆོས་རྣམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་
པ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །ཡང་རྩིས་པ་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞིག་ལན་མིག་ལ་
སོགས་པ་འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ལོ། །རྩིས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན་ལན་དེ་དག་
གི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་རྩུབ་པ་མིན་པ་ཉིད་དང་རྩུ་རྩུབ་གཞན་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་
མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཡང་རྩིས་པ་རྩི་
དེ་ཡོད་དམ་ལན་མེད་དོ་ཞེས་དེ་སྐད་སྒྲ་སྒྲ། གལ་ཏེ་མེད་ན་ནི་ཅིའི་དོན་དུ་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ལམ་བསྟོམ་པར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་དཀའ་བ་བརྒྱ་པ་ཚུ་ལ་ཕྱིན་ནི་ཞེས་མདོའི་ཤེས་

བྱེད་དང་བཅས་པས་བསྐྱབས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤར་བཀག་པའི་རང་བཞིན་དང་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་མིང་གཅིག་ཀྱང་དོན་མི་འདྲ་བ་ནི། འོ་ན་སྤར་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་མ་བཀག་གམ་སྟུམ་ན། ནང་གི་སྒྲོས་བཀྟགས་པ་མིན་པའི་
 ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནི་རྩལ་ཅམ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་
 ལན་དུ་མར་མ་སྒྲིམ་སམ། དེས་ན་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ནི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལྟ་བུ་སྒྲོས་ཆོས་
 ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ཡང་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། དུས་གསུམ་
 དུའང་མེ་ལ་མི་འབྱུང་བ་གཉུག་མའི་ངོ་བོ་མ་བཅོས་པ་གང་ཞིག་སྤར་མ་བྱུང་བ་ལས་ཕྱིས་འབྱུང་
 བ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཆུང་ཆ་བའམ་ཆུ་རོལ་དང་པ་རོལ་ལམ་རིང་པོ་དང་བྱུང་དུ་ཉླར་རྒྱ་དང་
 རྒྱུན་ལ་ལྟོས་པ་དང་བཅས་པར་མ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད་དོ། །ཅི་མེད་
 རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་དེ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ལ་མེད་
 པའང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲག་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་སྒྲོ་བཀྟགས་ནས་ཀུན་རྗེ་བ་རྩ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་རང་བཞིན་དེ་ཡང་རང་གི་
 ངོ་བོས་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤར་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཉན་
 པ་པོའི་སྒྲག་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོ་བཀྟགས་ནས་བསྐྱབས་པར་གསུངས་པས་ཡོད་པར་མི་བཞེད་
 དོ་སྟུམ་ན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་དུ་བཀྟགས་ནས་གསུངས་པ་ནི་ཆོས་
 གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་དག་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་དེ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཆོལ་གཉིས་ཀས་
 ཁས་ལེན་པར་འདུག་ལུས་པ་ནི། གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་དོན་དེ་མེད་ན་ཆངས་སྒྲིད་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའི་
 གཞོད་པ་བརྗོད་ནས་བསྐྱབས་ཤིང་། ཡང་འདུག་འགྲེལ་ལས། རང་བཞིན་འདི་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་རྩ་མ་ཟད་ཀྱི་གཞན་ཡང་དོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་གཞུག་པར་
 ལུས་པས་རང་བཞིན་འདི་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུའང་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་དེ་མེད་ན་སྤང་འདས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་གྲོལ་བ་མེད་དགོས་པ་ནི། གཞན་དུ་ན་དབྱ་
མ་པའི་ལུགས་ལ་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། སྤང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ནི་
སྤང་འདས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ་སྤང་འདས་དེ་ཡང་འགོག་པའི་བདེན་པར་བཤད་
ཅིང་དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་སྤང་འདས་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་མངོན་དུ་བྱ་དགོས་པས་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ནི། སྤང་འདས་ཐོབ་པའི་ཆེ་
ནི་དོན་དམ་པ་འགོག་པའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་དགོས་པར་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་
པར་འབད་པ་དུ་མས་བསྐྱབས་སོ། །བདུན་པ་ཁྱད་པར་གསུམ་ཆང་ཡང་ཐ་སྟད་དུ་ཡོད་པས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་
མིན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་འདུས་བྱས་འདི་དག་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་དུའང་མ་གྲུབ་ལ་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དེར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་
གང་དུའང་མ་གྲུབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བཞག་པ་དེར་
གྲུབ་ཀྱང་རང་བཞིན་དེར་འཛིག་གྱེད་བཅས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དེར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཐ་སྟད་དུ་གྲུབ་པ་ཙམ་མོ། །བརྒྱད་པ་ཁྱད་
པར་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་པ་ནི། བཅོས་མ་ནི་སྤར་མེད་གསལ་དུ་འབྱུང་བའི་བྱས་པ་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་
པ་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་ལྟོས་པའོ། །

དགུ་པ་གཞན་གྱིས་འགལ་བར་བརྟན་པའི་ལན་མཛད་པ་ནི། གཟུགས་སོགས་རྣམས་རང་བཞིན་གཉིས་
གང་དུའང་མ་གྲུབ་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་དེ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་
སྟོམ་པས་ན་ཆངས་སྟོད་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་ཤིང་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གཏན་མི་འདོད་པ་དང་སྟོ་བྱར་དུ་རང་བཞིན་ཁས་སྦྱངས་པ་གཉིས་མི་
འགལ་བར་བཤད་དེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། གཞན་གྱིས་འགལ་བར་བརྟོན་ཅུལ་ གྱེ་མ་མ་ལ་གང་ཞིག་དངོས་
པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་སྟོ་བྱར་དུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་བལྟོས་པ་མེད་པའི་

རང་བཞིན་ཡང་འདྲིང་བ་ཁྱོད་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་བཟོད་བ་ཞིག་གོ། །མི་འགལ་བའི་ལན་བཟོད་བ་རང་བྱ་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རིག་བ་ཞིག་སྟེ་འདི་ཡི་དགོངས་པ་ནི་གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི་རང་བཞིན་དེ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་བས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འབྱུར་ན་གང་གི་བྱིར་འདི་ཉིད་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་དེ་བསྟར་བའི་དོན་དུ་ཆངས་པར་སྦྱོད་པ་དོན་དང་བཅས་པར་འབྱུར་རོ། །ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་མ་སྟངས་ལོད་ཚུལ། དེ་ཡང་བདག་གིས་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཉིད་དུ་བཟོད་དོ། །གང་ཞིག་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་བསྟར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་རིགས་ལ་དེ་ཅུམ་བྱིས་དོན་དམ་པ་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་ཞིང་གཏན་ནས་མེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཙུ་བ་དེའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་གཏན་མེད་མིན་པ་ནི། འདིར་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་ནི་སྤར་གཉིས་སུ་སྦྱ་བའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་ཡེ་མེད་ཡིན་ནོ། །བཙུ་གཅིག་པ་དོན་དམ་བཅགས་པ་ནི། དེ་ལྟ་[1]ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་རྒྱལ་ཅུམ་ཡང་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་ཁྱད་གཞིར་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་ཁྱད་ཆོས་སུ་ཡོད་པས་སྟོ་གཅིག་གི་ཡུལ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཞིང་གཉིས་སྤང་དེ་མ་ལོག་པས་སྟོང་ཉིད་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་བཅགས་པ་བར་འབྱུར་རོ། །

བཙུ་གཉིས་པ་དོན་དམ་དངོས་གནས་པར་སྦྱོས་པ་བྲལ་ཚུལ་ནི། གང་གི་ཆེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པས་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོར་ནི་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ད་ལྟ་ཆོས་རྣམས།

དུ་རང་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་འབྲུལ་སྒྲུང་ཐམས་ཅད་ལྷོག་པས་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་
བའི་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་དེ་མི་དམིགས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་
ཅན་གཉིས་སྟོ་དེའི་ངོ་ན་མེད་པས་དེ་གཉིས་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འཛོག་པ་ནི་ཐ་སྙད་བའི་
སྟོ་གཞན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཞག་དགོས་སོ། །བཙུ་གསུམ་པ་དོན་དམ་པ་སྟོས་བྲལ་ཡིན་ཀྱང་རང་ངོས་ནས་
གྲུབ་མི་དགོས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྟོས་པ་ཐམས་
ཅད་ཞི་བའི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲུང་བའི་འབྲུལ་སྒྲུང་གི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱང་རྣམ་པར་ལོག་པ་ཙམ་ལ་འཛོག་པས་དེ་ཁས་སྦྱངས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་ཁས་སྦྱང་ག་ན་དགོས། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོའི་རྣམ་པ་མ་རིག་པའི་རབ་
རིབ་ཀྱི་མཐུས་དམིགས་པ་ནི་མ་གཟེགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་ཉིད་གང་གིས་འཕགས་པ་མ་
རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ཏེ་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དུ་
རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་སྟེ་བ་མེད་པ་དེ་ཡང་
ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་མེད་པའི་སྤྱིར་དངོས་པོའི་རང་
བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་ཉིད་སྟུབ་པ་རང་དབང་བར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབུ་སེམས་སུའི་ལྷགས་ལ་དགག་
པ་ལ་བཏགས་ཡོད་དགོས་པས་དགག་བྱ་བ་ཅད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་རང་དབང་བའི་སྟུབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། རྩོམ་པས་
དུས་འཁོར་དང་རྒྱུད་སྒྲིལ་མའི་ཁྱད་པར་གྱི་གང་དག་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དགག་བྱ་བ་དག་གཉིས་ལ་
སོགས་པའི་སྟོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ལ་མི་འཛོག་པར་སྟོ་སེར་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཡིན་
ལྷགས་རྟོགས་པའི་ཆོན་ལང་སྟོ་མ་འབྲུལ་བའི་ཡུལ་དུ་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཆར་བ་
འདོད་པ་དང་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་དུས་འཁོར་དང་མོགས་མེད་ལྷགས་ཀྱི་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པའི་
ལྟ་བ་ཡིན་པར་འདོད་ཅིང་སྟུ་སྟུབ་དང་སེང་བཟང་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་བདག་

གཉིས་སུ་ཞེན་པའི་གཞི་བྱིན་གྱི་ཆོས་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཆད་ལྟ་དང་
 ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་གོལ་སར་འདོད་པ་དེ་ནང་པའི་ལུགས་ཅམ་ཡང་མིན་ཚུལ་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་གསུང་
 རབ་ཐམས་ཅད་ལས་བྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་
 བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟོག་དགོས་པར་ནི་འདོད་ལ་དེས་བདག་ཏུ་བརྩུང་བའི་གཞི་དེ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་མི་ལྟོག་པར་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་གྱི་ཆོས་གཞན་ཞིག་བདེན་པར་ཡོད་པར་
 རྟོགས་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟོག་པར་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །དོན་འདི་ནི་དཔེར་ན་ཤར་ཕྱོགས་
 ན་སྐྱལ་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་བརྩུང་ནས་སྒྲག་སྟེ་སྒྲག་བསྐྱལ་བར་གྱུར་པའི་སྒྲག་བསྐྱལ་ལྟོག་
 པ་ལ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྐྱལ་རུང་ཟད་ཡང་མ་གྲབ་པོ་སྟམ་དུ་བརྩུང་བས་སྐྱལ་འཛིན་དེ་མི་ལྟོག་གི་
 རུབ་ཕྱོགས་ན་ཤིང་སྟོང་ཡོད་དོ་སྟམ་དུ་བྱངས་ཤིག་དང་དེས་སྐྱལ་འཛིན་དང་སྒྲག་བསྐྱལ་དེ་ལྟོག་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མི་སྟང་ངོ་། །གཉིས་པ་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པས་དེ་རྒྱུད་
 རིང་དུ་སྤངས་བར་གདམས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་དག་གིས་ནི་དེ་འབྲ་བ་དེ་རྒྱུད་རིང་
 དུ་སྤངས་ནས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྤངས་སུ་ན་
 འབྲེན་པའི་ཐབས་ངེས་པའི་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་དེའི་དོན་གཞན་དུ་བྱང་དུ་མི་རྒྱུད་བར་ངེས་པ་
 གཉིང་རྒྱགས་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་འཕགས་པ་སྐྱ་
 སྐྱབ་ཡབ་སྐུས་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤིང་པའི་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་གྱིས་ཤིག །གསུམ་
 པ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་དགག་བྱ་མ་ཞོར་བ་གཅེས་ཚུལ་ནི། དགག་བྱ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་དེ་དག་ནི་དབུ་མའི་
 ལྟ་བ་རྟེན་པའི་གོལ་ས་གཅོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བ་ཡིན་པས་སྟོས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་རོ། །

གསུམ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་བརྩུང་བ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དགག་བྱ་
 ངོས་བརྩུང་བ་དང་། དེ་དགག་བྱ་གཞན་ལ་སྦྱར་མི་སྦྱར་གྱི་ཚུལ་དང་། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་
 ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་སྦྱར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བྱ་སྦྱར་བསྟན་པ་དང་། རིགས་པའི་དགག་བྱའི་གཙོ་

པལ་གྱི་བྱུང་པར་དང་། རྟག་པ་གང་ཡིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དགག་མི་རིགས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དགག་བྱ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་
དང་། རིགས་པའི་དགག་བྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་དགག་བྱ་ལ་ལམ་གྱི་དགག་བྱ་དང་
རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། དབུས་མཐའ་ལས། སེམས་ཉོན་མོངས་
བ་ཡི་སྟེ་མ་ཞེ་བའམ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིབ་པ་དང་། །སེམས་གྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཙོད་པའི་སྤྱིབ་པ་ཉིད་ཏུ་
བསྟན། །དེར་ནི་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཟད་ནས་ནི་གྲོལ་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་གཉིས་སོ། །འདི་ལ་མེད་པ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་
ཡོད་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ་འདི་མེད་ན་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་ཏུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་དགྲ་ལས། དང་པོ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལ་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་དང་། དེ་རེ་
རེ་ལའང་ཐ་སྟོན་དཔྱོད་བྱེད་རིགས་པའི་དགག་བྱ་བདག་རྟག་འཛིན་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལྟ་བུ་གཉིས་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་
རིགས་པའི་དགག་བྱ་བདེན་འཛིན་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་ལྟ་བུ་གཉིས་གཉིས་འཛོག་ཚུལ་ནི། ཚད་ཆོག་ལས། ཡང་ན་ཁ་
ཅིག་སྤྱལ་བ་ཡི། །བྱད་མེད་ལ་ནི་བྱད་མེད་སྟམ། །ལོག་འཛིན་འབྱུང་བ་སྤྱལ་བ་ཡིས། །འགོག་
བྱེད་འདི་ནི་དེ་ལྟ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་སྤྲེས་བྱ་ཁ་ཅིག་སྤྱལ་བའི་བྱད་མེད་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པར་བྱད་མེད་དོ་སྟམ་ཏུ་ལོག་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེས་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་ཐོས་གྱིས་སྤྱལ་བ་ཞིག་སྤྱལ་ལ་དེས་དེའི་ལོག་པར་འཛིན་པ་དེ་ཆོག་
པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ངའི་ཆོག་སྟོང་བ་སྤྱལ་བ་ལྟ་བུས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་
མེད་པ་སྟོང་བ་སྤྱལ་བའི་བྱད་མེད་དང་འབྲེལ་བ་དག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཆོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡུལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་ལ་དགག་བྱར་
གསུངས་པ་དང་དེས་བརྒྱང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ལ་དགག་བྱར་མཛད་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །གཉིས་
པ་ཡུལ་གྱི་དགག་བྱ་གཙོ་བོར་དགག་དགོས་ཚུལ་ནི། འོན་ཀྱང་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས།

འདི་ཡུལ་སྐྱེས་སྤངས་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤྱོད་བར་ནི་རྒྱས་མ་ཡིན། །ནས། ཡིན་གྱི་ཕྱི་ཚུལ་དག་གི་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ ཡུལ་
ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྟོག་པ་ལ་དེས་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཐོག་མར་དགག་དགོས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དེའི་
ཚུལ་ནི། འདི་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་ གྲིས་ ཆོས་ཅན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསྐྱེད་བྱ་རང་གི་ངོ་
བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དེ་ཡོད་མི་རུང་བ་ནི། དགག་བྱ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ་ཡོད་ན་དགག་
པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་སྤྱོད་འདོགས་འགོག་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྤྱོད་
འདོགས་སྤྱོད་བས་དགག་དགོས་ལ་འགོག་པའང་ཐོ་བས་བྱམ་པ་བཞེག་པ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི་མེད་པ་
ལ་མེད་པར་ངོ་ཤེས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་སྟེ་མེད་པར་ངེས་པ་སྤྱེས་ན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་
འཁྲུལ་ཤེས་ལྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་ལས། རང་གི་སྤྱོད་བ་དག་ལ་དེའི། །རང་གི་ངོ་བོས་སྤྱོད་བ་འཇམ། །དོན་ལ་
གཞོད་བྱེད་ངོ་བོ་སྟེ། །དཔོགས་ན་ཡོད་པ་མེད་ཕྱིར་རམ། །བན་ཚུན་ཐ་དད་བསྐྱེད་ཕྱིར་ཏེ། །བརྟན་དངོས་དང་ནི་འཛིག་པ་བཞིན།
།ཆད་མ་གཞན་གྱི་གཞོད་ཕྱིར་ཡང་། །ངེས་ལྡན་དང་ནི་ལྟོས་བཅས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་སྤངས་རུང་འགལ་དམིགས་
དང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྤྱོད་མོག་རྟོག་ལྟོག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པ་རྗེའི་སྤྱི་ལྟ་བོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དང་རྟེན་ཆེན་
ལྟར་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་སྤྱོད་ལྟོག་གི་ཆད་མའི་ལམ་བསྐྱེགས་ལས་སྤངས་གཉེན་གྱི་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་རྟོགས་པ་ལ་འགལ་
དམིགས་ཀྱི་རྟགས་དང་གཙོ་བོ་སྤྱོད་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དང་འགལ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་
བཞག་རྣམས་ཤེས་དགོས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ན་སྤྱོད་གཉེན་ཆེག་སྤྱིར་འགྲོ་བས་འདིར་འབད་དགོས་སོ།
།རྟག་པ་རིགས་པས་བསྐྱེད་པའང་དོན་གནས་བྱུང་ཚུལ། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་བསྐྱེད་པའང་ས་བོན་གྲིས་སྤྱོད་
བྱ་སྤྱེད་པ་ལྟར་དོན་སྤྱར་མེད་ཅིག་གསར་དུ་བསྐྱེད་པ་མིན་གྱི་ཆོས་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་
ཡིན་པར་ངོ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱན་དང་རྒྱུད་རྒྱ་མ་ལས། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་
ཡང་མེད། །བཞག་པར་བྱ་བ་རུང་ཟད་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་སྟོལ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བརྟན་པ་དགག་བྱ་རིགས་པས་སེལ་ཚུལ་དང་དོན་བྱུང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་སྤྱོད་ ཆོད་སྟོག་ལས་ཀྱང་། ཆོག་མེད་པར་
ཡང་མེད་པ་ཡི། །འགོག་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཞེས་པ། །དེ་ལ་ཆོག་ནི་མེད་ཅེས་པར། །གོ་བར་

བྱེད་གྱི་སེལ་བྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཁྱོད་གྱིས་ཆོག་དག་མེད་
པར་ཡང་སྟེ། ཆོག་མ་གཏོགས་པར་ཡང་མེད་པའི་འགོག་པ་འབྲུབ་ན་དེ་ཅི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་
ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུས་པའི་ཁྱོད་གྱི་ཆོག་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྒྲུས་པ་གང་ཡིན་
པ་འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་འདི་ནི་
དངོས་སོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དངོས་
སོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའོ་ཞེས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་རེ་ལྟས་བྱིན་
བྲིས་ན་མེད་བཞིན་ཏུ་ལྟས་བྱིན་བྲིས་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་དང་དེ་མེད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ་མེད་
དོ་ཞེས་ཟེར་བ་ན་ཆོག་དེས་ལྟས་བྱིན་མེད་པར་མི་བྱེད་གྱི་ལྟས་བྱིན་བྲིས་ན་མི་སྲིད་པར་སྟོན་པ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་དངོས་སོ་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་དེ་
ཡང་དངོས་སོ་རྣམས་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དངོས་སོ་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མའི་སྒྱེས་བྱ་ལྟར་སྒྱེས་བྱ་ཡང་དག་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ལ་
ཚོངས་པའི་བྱིར་བྱིས་པ་སྒྱུ་བོ་མ་རིག་པས་ཚོངས་པ་རྣམས་གྱིས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཉིད་
ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རང་
བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཆོག་མེད་པའང་ཆོག་མ་གཏོགས་པར་ཡང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་དེས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེས་སྒྲུས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བརྒྱུད་པ་གནད་དེ་འབྲས་མོ་གོ་བར་ཡོད་ན་དགག་མི་རྩུས་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་པས་དགག་སྒྲུབ་མ་འདོད་པ་འགལ་
ཚུལ་ནི། དེའི་བྱིར་ཡོད་ན་འགོག་མི་རྩུས་ན་ལོག་རྟོག་རི་ལྟར་སེལ་ལ་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་ན་ལོག་ཤེས་
གྱི་ཡུལ་རི་ལྟར་སེལ་པས་དགག་སྒྲུབ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པས་དགག་སྒྲུབ་གྱི་རིགས་པའི་དབྱུང་[1]པ་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དཔྱོད་པ།

མང་པོ་བྱེད་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྲམས་པར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་ལམ་གྱི་དགག་སྐྱབ་གང་ལའང་དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འགལ་འདུའི་བབ་ཆོལ་སྤྱི་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གིས་ཡོད་ན་དགག་མི་རྒྱས་པ་དང་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་ནས་པ་རོལ་པོ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དབྱེད་པ་བྱེད་པ་འགོག་བཞིན་དུ་དགག་སྐྱབ་བྱ་མི་ཉན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་མཚན་བཀོད་པ་དེས་ཀྱང་པ་རོལ་པོ་དགག་སྐྱབ་བྱ་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་བྱ་བར་མི་རིགས་ཏེ་ཡོད་ན་དགག་མི་རྒྱས་ལ་མེད་ན་དགག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགུ་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཟབ་དོན་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་རག་ལས་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །རྒྱབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྤྲུག་བཟུལ་དག །ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །ཅེས་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ཆེ་མ་དང་འཇུག་པ་དང་ཡུལ་འཁོར་སྤྱོད་གི་མདོ་སོགས་ལྟར་རིགས་པ་དམ་པས་འགོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་སྤྲོག་པར་འདོད་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒོ་སྤྲོག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་སྐྱ་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དགག་སྐྱབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དེས་པའི་སྒོ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པའི་དགག་བྱ་གཙོ་པལ་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་བདག་འཛིན་ཅ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཆགས་སོགས་གཞན་མི་གཙོ་ཚུལ་དང་། མ་རིག་པའི་འདོད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མེད་པ་དང་། དེ་འབགས་པ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་སྐྱངས་སུན་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་སྒོ་རི་འབྲ་ཞིག་གི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་ཡུལ་རིགས་པས་སུན་འབྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིར་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཉེས་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལེགས་པར་ངོས་བཟུང་ནས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ལོག་ན་ཉེས་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཆགས་སོགས་རིགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་གཙོ་པོ་མེད་པ་ནི། དེ་

ཡང་འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ནི་སྤྱགས་རེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ་མ་རིག་པའི་གཉེན་པོ་གསུངས་པ་ནི་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བས་མ་རིག་པ་ནི་ཉེས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མདོ་ཡི་སྡེ་སོགས་བདེན་པ་གཉིས་བཏེན་བསྟན་པ་རྣམས་པ་དགུ། །འཛིག་ཏེན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་འོར་རྒྱ་ཆེ་གང་ཞིག་འདིར་ནི་ཡང་དག་བསྟགས་གྱུར་པ། །དེར་ནི་འདྲོད་ཆགས་བསལ་བྱིར་གསུངས་པས་ཞེ་སྤང་ཟད་པར་བྱེད་མི་འགྱུར། །ཞེ་སྤང་བསལ་བར་བྱ་བྱིར་གསུངས་པས་ཀྱང་ནི་འདྲོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་འགྱུར་མིན། །གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་སོགས་ཟད་བྱ་བྱིར་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་ངེ་མ་གཞན་མི་འཛོམས། །དེའི་བྱིར་དེ་ནི་ཆེས་ཁྱད་^[1]མ་ཡིན་གསུང་དེ་དག་དང་དེ་དག་དོན་ཆེན་མིན། །གཏི་ཐུག་ཟད་པར་བྱ་བྱིར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་འཛོམས། །ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་གཏི་ཐུག་ལ་ནི་ཡང་དག་བཏེན་པར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་མ་རིག་པའི་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་བདེན་འཛོན་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་བྱེད་མོད་འདིར་བདེན་འཛོན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་གཏི་ཐུག་དེ་ངེ་འབྲ་ཞིག་ཡིན་སྟུང་ན། བྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛོན་པའི་རང་བཞིན་སྟོ་འདོགས་པའི་སྟོ་ནི་འདིར་མ་རིག་པ་སྟེ། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོས་ལྷག་པར་སྟོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགགས་པ་ལས་འཁོར་བ་ལྷོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར་བཤད་པ། སྤིང་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཤེས་ཏེ། །ཡུལ་རྣམས་དེ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྤིང་པའི་ས་བོན་འགགས་པར་འགྱུར། །ངེ་སྤྱང་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཆེས་ཁྱད་མ་ཡིན།

བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལུལ། །རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བས་ཆགས་པའི་རྒྱ་རྣམ་པར་ཤེས་
བ་སྲིད་པའི་ས་བོན་དུ་གྱུར་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྷོག་པ་ལས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་འཁོར་བ་
ལྷོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མ་རིག་པ་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བྱེད་བ་ནི། དེ་ཉིད་བདེན་འཛིན་ཞེས་བཤང་
ཡིན་ཏེ། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ། །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཏི་མུག་བཙོམ་པས་བཙོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་
འགྲེལ་བ་ལས། གཏི་མུག་ནི་དེ་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་བདེན་པར་རྟོག་པ་ལས་མོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
དངོས་པོ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ། །ཞེས་སོ། །དེ་
ལྟར་མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ན་འཇུག་པ་དང་ཆོག་གསལ་དུ་འཇིག་ལྟ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་
བཤད་པ་མི་འཐད་དེ་གཙོ་བོའི་རྒྱ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མ་རིག་པ་དང་འཇིག་ལྟའི་བཞེད་
ཚུལ་སྒྲོ་བ་དཔོན་གཞན་གྱི་བཞེད་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་སྐྱབས་སུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་སྒྲོ་བ་
དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་ནི་དབུ་མ་པ་གཞན་རྣམས་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་བཞེད་པའི་དངོས་པོ་
བདེན་པར་འཛིན་པ་ནི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ་དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་དེ་
སྒར་བྲངས་པ་ལྟར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་ཅིང་། འཇུག་འགྲེལ་
ལས་ཀྱང་། འདིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ལ་མོངས་པར་བྱེད་
པས་ན་གཏི་མུག་སྟེ་མ་རིག་པ་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་
པ་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་སྐྱིབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་ཀུན་རྫོབ་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་སྲིད་
པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་རྟེན་འགྲེལ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་པོར་བཤད་པས་ན་

ཉོན་མོངས་ཡིན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་དྲུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པ་ནི། འོ་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱོད་མོ་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་གསང་བ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དང་དྲུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཅམ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་བྱིར་སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་གི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གང་ལ་བྱེད་པའི་རྩལ་འདི་ནི་འོག་ཏུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་བདེན་འཛིན་ཡན་ལག་གི་ཐོག་མར་བྱེད་པ་དེས་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་འདི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་ལ་འཛིག་ལྟ་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ནི་མ་རིག་པ་སྤྱི་དང་འཛིག་ལྟ་བུའི་བྲག་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །ལྷ་པ་སྤྱིར་མ་རིག་པ་རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཛོག་ཀྱང་འདིར་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པའི་དེ་ལ་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལ་མ་རིག་པ་ནི་རིག་པའི་བརྒྱུག་ཕྱོགས་ཡིན་ཞིང་དེ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་འདིར་མི་རུང་ལ་རིག་པ་འང་རིག་པ་གང་རུང་རུང་ལ་མི་བྱ་ཡི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །དེའི་བརྒྱུག་ཕྱོགས་ནི་མའི་དགག་སྒྲུབ་དོན་ཤེས་རབ་དེ་མེད་པ་ཅམ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཅམ་ལ་མི་རུང་བས་དེའི་འགལ་སྒྲུབ་འཛིན་པའོ། །དྲུག་པ་བདག་འཛིན་སྤྱོད་མོ་གཉིས་ཉོན་མོངས་སུ་བཤད་པ་དེ་ནི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་གཉིས་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀ་མ་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་འཛིག་ལྟ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་འཁོར་རྩ་བ་ཡིན་ཀྱང་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་རྩལ་ནི། དེའི་བྱིར་འཛིག་ལྟ་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བསྟན་པ་ན་མ་རིག་པ་རྩ་བར་མ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ལ། ཇི་སྲིད་སྤང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ཅས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲོངས་པའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་ན་མ་རིག་པའི་ནང་ཆོན་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགོ་རྩལ་སྟོན་པས་ན་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཤེས་ན་ནི་སྒྲིམ་གཅིག་པ་དང་
འཁོར་རྩ་དུ་མར་འགྱུར་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་བཤད་མི་ཤེས་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཉིས་
སུ་བཤད་པའི་འགལ་བ་སྤང་ཤིན་ཏུ་དགའ་ལོ། །

བཞི་པ་དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ལྟའི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་ལས་དང་པོ་མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུབ་ཀྱི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་
ནི། དེ་ལྟ་བུའི་མ་རིག་པ་ངོས་འཛིན་ལུགས་དེ་ནི་མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་
བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྦྱེ་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྟོན་
པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་འཛིག་ལྟ་སོགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་སོགས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། །ཡང་
དག་མཐོང་ཕྱིར་དངོས་སྟོང་པར། །ལེགས་ཤེས་མ་རིག་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་མ་རིག་འགག་པ་
ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འགག་ །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། ཅ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བྲལ་
པ་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི། །འདུ་བྱེད་རྣམ་ཀུན་འབྱུང་མི་འབྱུང་། །མ་རིག་
འགགས་པར་འབྱུར་བ་ནི། །ཤེས་པས་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པས་སོ། །དེ་དང་དེ་ནི་འགགས་གྱུར་
པས། །དེ་དང་དེ་ནི་མངོན་མི་འབྱུར་། །སྤྱལ་བསྐལ་ཕྱང་པོ་འབའ་ཞིག་པ། །དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡང་
དག་འགག་ ། ཅེས་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ལ། རི་སྤྱིད་ཕྱང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་ཕྱང་
པོར་འཛིན་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འཕགས་པ་ལྟའི་
བཞེད་པ་ནི། འཕགས་པ་ལྟའི་བཞེད་པ་ཡིན་པ་ནི། ལུས་ལ་ལུས་དབང་རི་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་
དང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་སྤང་བྱངས་པས་གསལ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་ཆོ་བའི་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་
བཅོས་སུ་དགག་བྱ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཉི་ལྷག་
གིས་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པར་སྟོོ་བྱེད་གས་པའི་རང་བཞིན་དེ་བཀག་ནས་ཆོས་
རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པས་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྤངས་སུན་

དབྱུང་བ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་རིགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་བཤད་
པ་བྱད་རྩ་ལྔ་ལྟ་ལས། ཅི་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་
ཅེ་ན། བཤད་པ། སློབ་དཔོན་ཐུགས་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟུག་བསྐྱེད་
སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེན་པར་གཟིགས་ནས་དེ་དག་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་
ཀྱི་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཉིད་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བཞེད་པས་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྗེས་
སུ་བསྟན་པར་བརྩམས་ཏེ། ཡང་དག་མ་ཡིན་མཐོང་བ་འཆིང་། །ཡང་དག་མཐོང་བ་རྣམ་པར་
གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འི་བ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཉིད་གང་
ཡིན་ལན་ནི་བཤད་པ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་མི་མཁས་པ་གཉི་ཐུག་གི་ཐུན་པས་སློ་གྲོས་ཀྱི་
མིག་བསྐྱེད་པས་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ན་དེ་དག་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་ཞེ་སྤང་དག་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །གང་གི་ཆེ་ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་སྤང་བས་
གཉི་ཐུག་གི་ཐུན་པ་སེལ་།^[1] ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་
མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ན་གནས་མེད་པ་ལ་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དག་མི་སྐྱེདོ། །ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། རྒྱ་བས་ཀྱང་འདི་གཞིར་བཞག་ནས་བཤད་ཅིང་། མགོན་པོ་ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་། སེམས་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་ཀྱིས།
།ཐུ་ངན་འདས་པའང་དགའ་བར་གནས། །ནས། །སྲིད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཀུན་མོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད། །ནས།
སྟོང་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །འགག་པ་སྤར་ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །བཞི་པ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་བཤད་ཚུལ། རབ་བྱེད་ཉེར་དུག་པའི་མཆོམས་
སྦྱར་དུ། འདིར་སྤྲས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་ལ་འཇུག་པ་
ནི་བཤད་ཟིན་ན་ད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟོན་ཅིག་
འདིར་བཤད་པ། མ་རིག་བསྐྱེད་པས་པས་ཡང་སྤྲིད་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། རབ་བྱེད་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཐུན་པ་བསལ་ཞིང་།

ཉེར་བདུན་པའི་མཚམས་སྟེར་དུའང་འདིར་སྐྱས་པ་ད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་མཐུན་པའི་མདོ་སྟེང་མཐའ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་བའི་ནམ་པ་མི་སྲིད་པ་སྟོན་ཅིག། འདིར་བཤད་པ། འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་ཞེས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས་ན་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱང་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་རིག་པ་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་སྟོ་འདོགས་པ་ལ་བཞེད་པ་དང་ཉན་རང་ལའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །ལྷ་པ་ཉན་རང་མདོ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་ནི། དེས་ན་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

གསུམ་པ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དགག་མི་རུང་བ་ལ་དེ་དངོས་དང་། སྟོ་འདོགས་ཀྱིའང་དམིགས་ཡུལ་མི་འགོག་པར་ཞེན་ཡུལ་འགོག་པ་དང་། བདག་འཛིན་བྱེད་བྱ་ཏུ་དགག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་འདིའི་སྐྱམ་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་འདོད་པས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་སོགས་མ་ཤེས་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བ་སྟེ། །དེ་ནི་འདི་རུ་དགག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོག་པའང་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྟོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྟོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སྟོ་འདོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་པས་འདི་འདིའི་སྐྱམ་དུ་གང་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པ་ནི་ཞིབ་མོར་ཡེ་མ་བརྟགས་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྷར་ན་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མེད་པས་སོ་སྐྱེས་སྟོང་ཉིད་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོག་ཏུ་གྱུར་པས་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོག་པ་མིན་པས་འཛིན་པའི་ཐབས་ནི་མེད་ལ་རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གཞིད་ན་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལའང་འཁྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་རང་བཞིན་སྟོ་འདོགས་པ་ལྟར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐར་བར་འབྲིང་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་མེད་པས་མི་གྲོལ་བ་ནི། དེ་ལྷ་ན་ནི་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་སར་འབྲིང་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་པས་དབྱ་མའི་གཞུང་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བདག་ནི་སྤྱང་ན་འདས་འགྱུར་ཞེས། །སྟོང་མིན་སྟོང་ལྷར་མཐོང་མིན་ཏེ། །ལོག་ལྷས་སྤྱང་ན་མི་འདའ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བཞི་པ་ཞེན་ཡུལ་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་རང་དང་གཞན་གྱི་སྤྲེ་པས་སྟོོ་བཏགས་ཚུལ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྤངས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དེ་ཉིད་གཞིར་བཞག་ནས་རང་དང་གཞན་གྱི་སྤྲེ་པ་དངོས་པོར་སྦྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་བར་དུ་མ་ཞིག་སྟོོ་བཏགས་པ་བྱུབ་མཐའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་ནི། མ་རིག་པའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཉིད་སྤྱན་སྤྱང་བ་ན་ཅ་བ་ཆད་པའི་ལྷོན་པ་ལྷར་མཐའ་དག་ལྷོག་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་ནི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ཞེན་ཡུལ་དགག་བྱའི་ཅ་བར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི་ཀུན་བཏགས་བྱུབ་མཐའ་སྦྱ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དགག་པ་ལ་ལྷར་སྤང་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྷར་དགག་བྱ་འགོག་པ་ནི་བྱ་བས་ཐོངས་ནས་བྱེད་པ་མིན་གྱི་དགག་བྱ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལོག་རྟོག་དེས་སེམས་ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བར་མཐོང་ནས་དེའི་ཡུལ་སྤྱན་འབྲིན་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བ་ནི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་བྱུབ་མཐའ་སྦྱ་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་འཁོར་བའི་ཅ་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ངས་པ་དམིགས་བྱེད་པར་རྟེན་པ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆོལ། །ལྷ་པ་སྟོོ་འདོགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཀྱང་རྟོག་མེད་ཆད་མའི་འཛིན་སྤངས་མི་འགོག་པ་ནི། དེ་ལྷར་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་མཐར་གཏུགས་པ་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྷན་ཅིག་སྦྲེས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དགག་བྱ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲ་མ་གཞིར་བྱས་ནས་སྟོོ་འདོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་དབང་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་འཛིན་སྤངས་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་ཡང་རིགས་པས་སྤྱན་

འབྲིན་པ་མིན་ནོ། །

རྒྱག་པ་རིགས་པས་ཡིད་ཤེས་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཉོག་པ་གཅིག་དང་དེའི་ནང་ནས་བདག་འཛིན་གཉིས་ཅུ་བ་ཡིན་པས་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཀྱང་ཉོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིན་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་རིགས་པས་འཛིན་སྐྱངས་སུན་དབྱུང་
 བར་བྱ་བའི་སྒྲོ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཉོག་པ་ཁོ་ན་དང་དེ་ཡང་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་སམ་དེ་དག་གིས་
 བཏགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཉོག་པ་ནམས་ཡིན་ཀྱི་ཉོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་
 ཅད་ལ་མི་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་འང་དམིགས་པ་མི་འགོག་པར་ཞེན་ཡུལ་དགག་ཚུལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ཞེན་ཚུལ་
 ནི། འོ་ན་མ་རིག་པ་དེས་རང་བཞིན་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་དེ་རི་འབྲ་བ་ཞིག་ཡིན་སྟུང་ན། སྤྱིར་སྒྲོ་བ་
 དཔོན་འདིའི་གཞུང་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་བྱུང་པའི་དོན་ནམས་ལ་འང་རང་བཞིན་ནམ་རང་གི་ངོ་བོ་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་མང་དུ་སྤྱང་ནའང་འདིར་ནི་གང་ཟག་གམ་ཆོས་གང་ཡང་
 རུང་བའི་ཡུལ་ནམས་ལ་སྒྲོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་ནམས་ལ་རང་རང་གི་ངོས་
 ནས་གནས་ཚུལ་ལས་སྔོན་ཚུལ་ཅིག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་འདི་ཡིན་ལ་དེས་རི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཞེན་
 ཡུལ་ཆོས་ནམས་ཀྱི་རང་རང་གི་སྔོན་ལུགས་དེ་ལ་ནི་བདག་གམ་རང་བཞིན་ཞེས་བཏགས་པ་མཐའ་
 བཟུང་གི་སྒྲོ་ནས་ངོས་བཟུང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་
 ཡིན། །ཞེས་པའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། འདི་ན་གང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་
 དབང་དང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི། ཞེས་དེ་དག་ནམ་གངས་སུ་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཞེན་ཡུལ་དེའི་རྣམ་གངས་དང་བྱུང་ཆད་ནི། དེ་ལ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་
 ལ་རག་མ་ལས་པ་མ་ཡིན་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི་དབང་གིས་
 བཞག་པ་མིན་པས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའོ། །དེས་ན་རང་དབང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཡུལ་དེ་དག་གི་
 རང་རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་སྔོན་ལུགས་སུ་མོང་མིན་པའི་ངོ་བོ་འོ། །དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་
 དང་རང་གི་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྱལ་དུ་བཏགས་པ་དེ་སྦྱལ་འཛིན་

གྱི་སྒྲོའི་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་དེ་བཞག་ནས་སྐྱལ་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་
དབྱེད་པ་ན་ཡུལ་སྟེང་དུ་སྐྱལ་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་དེའི་ཁྱད་པར་དབྱེད་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
འདི་རྣམས་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་སྒྲོའི་ངོ་ན་དེ་ལྟར་སྤང་བའི་སྤང་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ་བཞག་ནས་ཆོས་དེ་
རྣམས་གྱི་རང་གི་གནས་ལུགས་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ་སྐྱལ་དུ་ཡུལ་སྟེང་དུ་དབྱེད་པ་ན་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་
ཡིན་པ་ལ། དེ་ལྟར་དུ་མི་འཛིན་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཆོས་དེ་
དག་ལ་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གཞལ་བའི་གནས་ལུགས་རེ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་
འགྲེལ་པ་ལས། རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་
དག་ནི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྟོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྐྱལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་
པར་ངེས་སོ། །ཞེས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བདག་འཛིན་གྱི་ཐག་ཏུ་དགག་པ་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་བཞད་པ་དང་། བདག་འཛིན་དང་འཛིན་གྱི་ཁྱད་
པར་དང་། འཛིན་གྱི་དམིགས་རྣམས་ཕྱེ་ནས་རྣམས་པ་འགོག་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བདག་འཛིན་གཉིས་
རྣམས་པ་འདྲ་ཡང་དམིགས་པས་འབྲེད་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ནང་གི་སྒྲོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་
བོའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་བདག་གམ་རང་བཞིན་ཞེས་ཟེར་ལ་དེ་ཉིད་ཁྱད་པར་གྱི་
གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་མིག་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གྱི་
སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པས་རང་བཞིན་དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་སྟེང་དུ་
ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་བདག་གཉིས་གྱི་འཛིན་པར་བྲལ་གས་གྱིས་རྟོགས་པར་ཁུས་སོ། །གཉིས་པ་བདག་
འཛིན་གཉིས་དེ་ལྟར་འབྲེད་པའི་ཤེས་ཕྱིན་ནི། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་
ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་གྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ་དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་
པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་བདག་འཛིན་དང་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་

ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་འཛིག་ལྟས་མ་བྱེད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གང་ཟག་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
 གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པ་མི་རིགས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་གང་
 ཟག་གཞན་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པ་འང་གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་འདོད་ན་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བར་འགྱུར་དགོས་ན་དེ་ལ་ནི་ངའོ་སྟུང་དུ་
 མི་འཛིན་པས་འཛིག་ལྟར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་
 བྱི་སྒར་བཤད་པ་ལྟར་གང་ཟག་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་གསུངས་པས་གང་ཟག་
 གི་བདག་འཛིན་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །འོན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་འཛིག་ལྟས་མ་
 བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་པ་ལ་གང་ཟག་གིས་བྱུང་བ་ནི། འོ་ན་འཛིག་ལྟའི་བདག་འཛིན་ལ་
 རི་འབྲུ་ཞིག་དགོས་སྟུང་ན། འཛིག་ལྟ་ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་མང་པོས་བཀྱར་བའི་སྡེ་
 པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟར་ངས་པ་མི་སྒྲིང་ཡང་འཛིག་ལྟ་
 ལྟན་སྒྱེས་ནི་འབྲུག་པར་ཕུང་པོ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ཅིང་འགྲེལ་པར་བརྟན་ནས་བཏགས་
 པའི་བདག་དམིགས་པར་གསུངས་པས་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པར་མི་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ཙམ་ཞིག་
 དམིགས་པའོ། །གསུམ་པ་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་ལུལ་ལ་རང་རྒྱུད་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ངའོ་སྟུང་པའི་འཛིན་པ་
 སྒྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་ཅིག་དགོས་པས་རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་ནི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་
 བོ། །གསུམ་པ་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་རྣམ་བྱེད་རྣམ་པ་བཀག་ཚུལ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་དམིགས་པ་དེ་ལ་རྣམ་པ་རི་ལྟར་འཛིན་
 པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་ལ་རི་ལྟར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ནི། འབྲུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཛིག་ཆོགས་
 ལ་ལྟ་བུ་ནི་ང་དང་ང་ཡི་སྟུང་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་གསུངས་པས་རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་འཛིན་པ་མིན་གྱི་ངའོ་སྟུང་དུ་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་
 སོ། །གཉིས་པ་རང་འཛིན་ལུལ་ཡང་བདག་མེད་སྔ་མོ་དང་འགའ་དགོས་ཚུལ་ནི། ཡང་འབྲུག་འགྲེལ་ལས། འཛིག་
 ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་སྒྲིང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བདག་གི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་

ལས་སྒྲིང་བར་འགྱུར་བས་ཞེས་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་དེའི་བདག་མེད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་
མེད་པ་རྟོགས་པས་འདྲིན་སྒྲངས་འགལ་བའི་སྟོན་སྒྲངས་བར་གསུངས་པས་ཞེས་རབ་དེའི་
བསྟོག་ཕྱོགས་འདྲིན་དགོས་སོ། །གསུམ་པ་འདྲིན་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྱུང་པར་ལ་རང་འདྲིན་པའི་འདྲིན་ལྷ་ནི། དེ་
ཡང་གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདྲིན་པ་ཡིན་པས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་རའོ་སྟམ་དུ་འདྲིན་པའོ། །ང་ཡིར་འདྲིན་པའི་འདྲིན་ལྷ་ཡང་དེས་མཆོན་ནས་ང་ཡི་བའི་གདགས་
གཞི་མིག་རྣ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱས་པའི་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ང་ཡིར་འདྲིན་པར་ཞེས་
བར་བྱའོ། །ང་དང་ང་ཡིར་མི་འདྲིན་ཀྱང་བདག་འདྲིན་ཡིན་ཚུལ་ནི། ང་དང་ངའི་འོ་སྟམ་དུ་མི་འདྲིན་པའི་གང་ཟག་
རྣམས་སུ་ཡོད་པར་འདྲིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲིངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་
མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་རའོ་སྟམ་པའི་སྟོན་གྱི་བདག་འདྲིན་མིན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རང་གི་ངོ་བོས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཅུ་ལ་བདག་ཏུ་བཞག་པ་དང་རའོ་སྟམ་པ་ཅུ་ལ་གྲོའི་ཡུལ་ལ་བདག་ཏུ་
བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་པས་མི་
འགོག་གོ། །ལྷ་པ་འདྲིན་ལྷ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་དམིགས་པ་མི་འགོག་ཀྱང་རྣམ་པ་འགོག་ཚུལ་གསལ་བ་དཔེ་དང་བཅས་པ་ནི། དེས་
ནི་འདྲིན་ལྷ་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་དམིགས་པ་མི་འགོག་པར་སྟོན་གྱི་དེའི་རྣམ་པའི་འདྲིན་སྒྲངས་ནི་རང་
གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ང་ཡིན་པས་དེ་མི་འགོག་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱི་ཉམས་ཀྱི་དམིགས་པ་
སྤྱི་མི་འགོག་ཀྱང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སྤྱི་ཉམས་ཀྱི་འགལ་བ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་
པ་ཡབ་སྐུ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དང་རང་གི་ངོ་བོས་
ཡོད་ན་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དང་རྣམས་སུ་ཡོད་ན་ཞེས་དགག་པ་གསུངས་པའི་
རང་བཞིན་ལ་སོགས་པ་སྤར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་དུ་རིག་པར་བྱ་ལ་དེ་དག་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཆོག་
རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་རིག་པས་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པ་དེ་ལྟར་དུ་གོ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་བྱ་གཞན་ལ་སྒྲིང་བ་དང་མི་སྒྲིང་བའི་ཚུལ་ལ་བདུན་ལས་དང་པོ་གཉན་མེད་

དང་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་དུས་དེར་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་མི་དགོས་ཚུལ་ནི། རི་བོང་གི་རྒྱ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་
ལ་སོགས་པ་གཏན་མེད་པ་རྣམས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བ་ན་བྱུང་པར་དེ་སྒྲུར་མི་དགོས་པ་དེ་བཞིན་
དུ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་ན་ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་ན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་
དུས་དེ་དང་དེར་མེད་པར་བརྗོད་པ་ནའང་བྱུང་པར་དེ་སྒྲུར་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་བྱུབ་མཐའ་ཁོ་ནས་
སྒྲོ་བཏགས་འགོག་ནའང་རང་བཞིན་སོགས་སྒྲུར་མི་དགོས་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་བྱུབ་པར་
མི་འདོད་པ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་སོར་སྒྲ་བའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་སྒྲོ་བཏགས་
པ་རྣམས་འགོག་པ་ནའང་དེ་དག་ལ་བསམ་དོན་སྒྲུར་དགོས་པའི་སྐབས་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་
དོན་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་བྱུང་པར་གསར་དུ་སྒྲུར་མི་དགོས་ཏེ་དེ་
དག་ལ་དོན་དེ་བྱུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་དེ་དག་གིས་ཁས་སྐྱེས་ཐེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བྱུང་པར་དེ་བཞི་
ལས། གཞན་འགོག་ན་རང་བཞིན་སོགས་མ་སྒྲུར་ན་སུན་འབྱེན་པ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བ་ནི། འདི་དག་ལས་གཞན་པ་དབུ་
མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ནི་ངེ་འབྲེལ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་འགོག་པའི་
སྐབས་སུ་ནི་བྱུང་པར་དེ་མ་སྒྲུར་ན་འགོག་མཁན་གྱི་རིགས་པ་^[1]དེ་ཉིད་ལའང་སྒྲོན་མཚུངས་པར་
འཇུག་པས་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲུང་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་སྒྲུར་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་བྱུང་པར་སྒྲུར་བཤད་པ་ལྟར་མ་བྱས་ན་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཚུལ་ནི། གཞན་ཡང་སྒྲུར་
བཤད་པ་ལྟར་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་འཛོག་པའི་དོན་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་
རིགས་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མས་མི་གཞོད་པ་དགོས་ཏེ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་
པ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ལ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་པའི་བྱུང་པར་གཏན་མི་རུང་བས་
འདི་འབྲེལ་བ་ནི་ལམ་ཡིན་ནོ། །འདི་འབྲེལ་བ་ནི་ལམ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱུབ་མཐའ་འདི་ལྟར་དུ་འཐད་དོ་འདི་
ལྟར་དུ་མི་འཐད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་འཛོག་རྟེན་པ་དང་འཛོག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྣམ་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རིགས་པ་ཉིད།

གཞག་གང་ཡང་བྱེད་ཐབས་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
ཐམས་ཅད་འཐད་པའི་བྱེད་ཆོས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་བ་ཆད་མས་གྲུབ་ཀྱང་འགོག་ན་བཞད་གང་ཡིན་པ།
དེ་ལྟར་ཆད་མས་མི་གཞོད་ཀྱང་དེ་འགོག་པར་འདོད་ན་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གང་གྱི་གནས་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་དེ་དག་འགོག་པར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱུང་བར་དེ་སྐྱར་བར་
བྱའོ། །དྲུག་པ་བྱུང་བར་དེ་སྐྱར་དགོས་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུ་གཞུང་ཀུན་ལས་འབྱུང་བ་འདི་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་
འགྲེལ་བ་དང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བར་ནི་དགག་བྱ་འགོག་པ་ན་བྱུང་བར་དེ་སྐྱར་བ་
ཆེས་མང་བར་སྤང་ལ། ཅ་ཤེའི་གཞུང་དང་། བྱུང་རྒྱ་ལྡི་ཉ་དང་། ཆོག་གསལ་དང་། འཇུག་པ་
ཅ་འགྲེལ་དུངས་སྐྱར་བའི་སྐབས་དུ་མ་སྤང་བས། ཆོག་ཆོགས་ཆེ་བ་ལ་གཟིགས་པ་དང་མ་སྐྱར་
ཡང་སྐྱར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་གནད་ཀྱིས་རྟོགས་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་ནས་མ་སྐྱར་བའི་སྐབས་སུ་འང་
སྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་ལ་སྐྱར་མི་སྐྱར་གྱི་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བདུན་པ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་ནའང་རང་བཞིན་བྱུང་བར་སྐྱར་ཡོད་ཚུལ་ནི། གཞག་ཡང་རྣམ་པར་དབྱེད་
པ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་བྱུང་བར་སྐྱར་བའང་མང་དུ་འབྱུང་སྟེ་དེ་ཡང་
སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྟེན་དགོས་པ་ལས་
མ་རྟེན་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་མེད་ཅེས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། གལ་
ཏེ་དངོས་པོ་འདི་དག་མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་དང་སྐུལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བསྐྱུ་བས་དངོས་
པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་ཆེ་ངེས་པར་འཐད་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ན་ས་ལེ་སྤྲུམ་ལ་
སོགས་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཆེས་གསལ་བར་དམིགས་པར་འགྱུར་ན་དེ་དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཅུ་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་མེས་བསྐྱེགས་པ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པར་མི་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྦྱར་མི་སྦྱར་བཤད་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་
 རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནས་འདོད་པ་འགོག་པ་དང་། དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་གང་ཡིན་བཤད་པ་དང་། དེ་མཁས་པའི་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ལ་བརྩམས། དང་པོ་རང་རྒྱུད་པར་མ་ཟད་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བྱང་པར་སྦྱར་ཚུལ་ནི། དགག་བྱ་
 ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱང་པར་སྦྱར་བ་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སྟུང་བ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ་
 འཇུག་འགྲེལ་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་བྲངས་པ་ལས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ཡང་ཅི་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་
 མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྱས་པ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ཐོབ་པའང་
 ཡོད་མངོན་པར་རྟོགས་པའང་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཤུ་
 རིའི་བྱ་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ལ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་
 ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་དག་བཙུག་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབང་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་མངོན་པར་
 རྟོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པར་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་
 དེ་རང་རྒྱུད་པའི་མདོ་ཡིན་ཞེས་སྦྱངས། དེ་བཞིན་དུ་ངས་དོན་གྱི་མདོ་རྣམས་ནས་དོན་དམ་པའི་
 བྱང་པར་སྦྱར་བ་ཞིན་དུ་མང་བར་སྦྱང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ཤིང་རྟེན་པོ་སྦྱར་བའི་སྦྱར་ཚུལ་ནི། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། གནས་པའམ་
 སྟེ་འཛིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་པའམ་བྱང་པར་ཅན། །སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་
 སྟེ་དབང་གིས། །གསུངས་ཀྱི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་སྤང་བ་ལས།
 བདག་དང་བདག་གིར་ཡོད་ཅེས་པ། །འདི་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །ཅེས་དང་། གང་གི་ས་
 ཐོན་བརྒྱན་པ་དེའི། །སྟེ་བ་བདེན་པ་ག་ལ་ཞིག །ཅེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྦྱ་འབྲེལ་འཛིག་རྟེན་
 ལ། །སྟེ་དང་འཛིག་པ་ཉིད་སྦྱང་ཡང་། །དམ་པའི་དོན་དུ་སྟེ་བ་དང་། །འཛིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་མ་
 ཡིན། །ཞེས་དོན་དམ་པར་དང་བདེན་པར་དང་ཡང་དག་པ་དགག་བྱ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་མང་

ལ་དེ་དག་མ་སྐྱར་བའི་ཆེ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་
མེད་པའི་བྱད་པར་སྐྱར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དམ་སྐྱར་ཚུལ་བྱད་
རྩ་བུ་ལི་ཏེ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་
བཞེན། །འཛིག་ཏེན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། །དམ་པའི་དོན་གྱིས་བདེན་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་
དེ་ལ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་གིས་བྱམ་པ་ཡོད་དོ་སའ་མ་ཡོད་དོ་ཞེས་བརྗོད་
པ་དེ་ཉིད་གྱིས་བྱམ་པ་ཆག་གོ་སའ་མ་ཆེག་གོ་ཞེས་དེ་དག་མི་རྟག་པར་ཡང་བརྗོད་དོ། །གང་གི་
ཆེ་དེ་ཁོ་ན་བསམ་པ་བརྩམ་པ་དེའི་ཆེ་ནི་བྱམ་པ་དང་སའ་མ་དག་བཞེན་ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པས་མི་འཐད་ན་དེ་དག་ཆག་པ་དང་ཆེག་པ་ལྟ་འཐད་པར་ག་ལ་འགྱུར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའང་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བགྲུས་སོ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་སོ་ཞེས་མི་རྟག་པ་ཡང་བརྗོད་དོ། །གང་གི་ཆེ་དོན་དམ་པ་བསམ་
པ་དེའི་ཆེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་མི་འཐད་ན་བགྲུས་པ་དང་སྤྱང་ན་འདས་པ་དག་ལྟ་འཐད་
པར་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་རྩ་བའ་དོན་དམ་སྐྱར་ཚུལ། སྟོབ་དཔོན་རྩ་བ་གྲགས་
པས་ཀྱང་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཅམ་འགོག་པ་མིན་པར་གསུངས་ཏེ་རིགས་
པ་བྱུག་ཏུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་གང་དུ་གཟུགས་བརྟན་དམིགས་པ་བཞེན་ནས་བསྐྱེད་པ་
བརྟན་པར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་དམིགས་བཞིན་པ་དེ་མ་སྐྱེས་པར་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྟོལ། །འོན་ཀྱང་བདག་
ཉིད་གང་དུ་དེ་འབྱུང་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ཉིད་དུ་དེ་མ་སྐྱེས་པར་སྟོལ། །དེ་བདག་
ཉིད་གང་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། བདེན་པར་གྱུར་པར་མངོན་པར་འདོད་པའི་
རང་བཞིན་དུ་ཡིན་གྱི་བརྟན་པའི་ངོ་བོར་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་ངོ་བོ་དེར་ཏེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་
བར་ཁས་སྐྱེས་པ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བརྟན་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བ་མི་འགོག་པ་དང་བདེན་པའི་སྐྱེ་
བ་འགོག་པས་བཞེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་གསུངས་

ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་འདི་གཉིས་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་
 ཕྱིར་པན་ཚུན་འགལ་བར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། གང་གི་ཆེ་ཁོ་སོ་ཅག་གིས་གང་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེས་པ་དེ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་སྐྱས་པ་དེའི་ཆེ་ཆོལ་བའི་
 གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་འགལ་བར་བཅད་
 བའི་ལན་དུ་གསུངས་སོ། །ཐུག་པ་འདྲུག་པ་ཙམ་སྤྱར་ཚུལ་འདྲུག་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟའི་རིམ་བས་
 དངོས་གདོད་ནས། །དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་རིག་བྱ། །ཞེས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 གྱི་བྱད་པར་སྤྱར་བ་དང་། རྣམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་རབ་དུ་གྲགས་
 བར་ཡོད་ཅི་བཞིན། །དེ་བཞིན་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ན། །མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་
 བར་ཐལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ནར་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
 བར་གསུངས་པས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་མ་སྤྱར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱག་པ་དེ་དག་གི་སྤྱབ་
 དོན་དེ་མི་སྦྱོར་བ་གཏན་ནས་མི་འཐད་པ་ནི། མདོར་ན་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱོར་བ་གཏན་མི་
 འདོད་ན་དོན་དམ་པར་འདི་དང་འདི་ཡིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་དུ་འདི་དང་འདི་འོ་ཞེས་པའི་བདེན་གཉིས་
 གྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་བས། བདུན་པ་དེ་འབྲེལ་ལོག་རྟོག་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་འབྲེལ་བའི་དབྱེ་མ་པ་ནི་
 གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པས་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཁོ་ནའོ། །བརྒྱད་པ་བདག་སྐྱེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱོར་བ་
 ཆེག་གསལ་ལས་བཀག་པ་ཆེག་གསལ་ལས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱད་པར་སྦྱོར་བ་བཀག་པ་ནི་
 བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ལ་མིན་པ་ནི་འགྲེལ་པ་དེ་ན་ཞིན་དུ་གསལ་ལ། འདྲུག་
 འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱད་པར་མ་མཛད་པར། བདག་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་སྦྱིར་སྐྱེ་
 བ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་དངོས་སོ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་པ་ཅན་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་དེའི་དོན་དམ་པར་ཞེས་བྱ་བའི་
 བྱད་པར་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བསམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དགྲུ་པ་ཐལ་རང་

གི་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་དོན་དམ་གྱིས་མི་བྱེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་མི་འགོག་གིས་བྱེད་ཚུལ་དེས་ན་དབྱ་མ་
རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་པ་གཉིས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་སྦྱར་གྱི་སྒྲོ་ནས་
མི་བྱེད་ཀྱང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་མི་འགོག་གི་ཁྱད་ཡོད་པས་རང་
གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ལ་འགོག་པ་ན་ཐལ་འགྱུར་པ་ལྟར་ན་དོན་
དམ་པར་རམ་ཡང་དག་པར་རམ་བདེན་པར་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་དུ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་ཏེ་རང་
གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་དོན་དམ་པ་སོགས་སུ་གྲུབ་དགོས་པས་སོ། །རང་རྒྱུད་པ་
རྣམས་ལྟར་ན་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པར་སོགས་མ་སྦྱར་ན་དགག་མི་ཁུས་པས་དོན་དམ་པའམ་ཡང་
དག་པའམ་བདེན་པར་ཞེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །བཅུ་པ་ཐུན་མོང་གི་འདོད་ཚུལ་ནི། འོན་ཀྱང་སྦྱེ་འགག་དང་
བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ལ་དོན་དམ་པའམ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མ་
སྦྱར་བར་དགག་ཁུས་པ་ནི་དབྱ་མ་པ་གཉིས་ཀ་མི་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་བཤད་པ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་དོན་དང་དམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ལ་སྦྱར་བ་ནི།
འོ་ན་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྟུང་ན་དེ་ལ་དོན་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དམ་པ་ནི་
མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་སྟེ་གཉིས་ཀ་གཞི་མཐུན་ནོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་སོ་སོར་སྦྱར་བ་ནི། ཡང་ན་
དམ་པ་ནི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་དེའི་དོན་ནམ་ཡུལ་ཡིན་པས་དོན་དམ་མོ། །གསུམ་པ་དོན་དམ་རྗེས་
མཐུན་པ་ནི། ཡང་ན་དོན་དམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
ཤེས་རབ་ལ་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཞེ་བ་ཤེས་བྱེད་ཅ་ཆ་འགྲེལ། འདིར་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་དག །དོན་
དམ་པར་ནི་འབྱུང་བ་མིན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དང་པོའི་ཤེས་བྱེད་དོན་དམ་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོན་ཏེ་བརྟགས་པར་བྱ་བ་དང་
གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་སྦྱ་ཡིན་
ནོ། །དེ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་ལ་བྱས་ན་ཆོག་སྟེད་གཞི་མཐུན་བསྟུང་ཚུལ་དོན་དམ་ཞེས་བསྟུ་བ་ནི་དེ་དོན་ཡང་ཡིན་ལ་

དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །གཉིས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡང་ན་དམ་པའི་དོན་དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་པའི་དོན་རྟོ། །ཡང་ན་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པ་སྟེ་དོན་
 དམ་པ་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་དོན་དམ་པ་དེ་ཡོད་པས་དོན་དམ་པ་དང་
 མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ལྷ་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་ཅིང་པའི་དོན་དམ་པ་ནི་དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པར་བྱེད་དགོས་
 ཚུལ་ནི། དོན་དམ་པ་དེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའམ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་དོན་དམ་པ་ནི་ཕྱི་མ་དེ་
 ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འོ་ན་དོན་དམ་པ་ནི་གང་དག་སྟོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ་དངོས་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པ་ནི་ཡི་གའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དགག་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་
 བ། དོན་དམ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་དེ་ལ་གཅིག་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་
 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་སྟོས་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
 དང་བཅས་པར་འཇུག་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་གས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དག་པ་འཇིག་
 རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་འདིར་དེ་དམ་བཅའ་བའི་བྱེད་པར་ཉིད་དུ་
 བཟུང་བས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་ཐོས་
 བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཡན་ཆད་ལ་བཟུང་གི་འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་དེ་མཁས་པའི་བཤད་ཚུལ་ལ་དྲག་ལས། དང་པོ་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་སྤང་བ་
 ལས་ཀྱང་། གང་ཡང་དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟུས་པ་དེ་ལའང་དོན་ནི་
 འདི་ཡིན་པར་འདོད་དེ་ཡང་དག་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམས་པ་དང་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདི་
 ཡི་དོན་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་སུམ་དང་བརྒྱུད་པས་བྱས་པའི་བྱེད་པར་ནི་ཡོད་དེ་དེ་
 དག་གི་དབང་གིས་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མ་སྟེས་པ་ཁོ་ནར་ཤེས་སོ། །དེས་ན་འདི་སྐད་
 དུ་དོན་དམ་པར་སྟེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྟེ་བར་མ་བྱུང་བ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པར་སྒྲུབ་རོ། །གཉིས་པ་ཞི་འཆོས་
ཀྱང་བཞེད་ཚུལ་དབྱེ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འོ་ན་རི་ལྷ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་
སྟེ་པ་ལ་ཡང་དག་པར་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་^[1]ནི་དངོས་པོའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱུང་ན་སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། །འདིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དང་དོན་
དམ་པར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡང་
དག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་བརྗོད་དེ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསུམ་པ་དོན་དམ་མ་སྒྱུར་བར་རང་བཞིན་འགོག་ན་ལེགས་ལྷན་
གྱི་སྒྱུར་འདེབས་སུ་བཞེད་ཚུལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ཡང་དག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྒྱུར་བ་ནི། ཤེས་
རབ་སྟོན་མེ་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་གཉིས་སུ་ཡང་མང་དུ་གསུངས་ལ་བྱུང་པར་དུ་རབ་བྱེད་བཅོ་
ལྷ་པའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། འདིར་ཡང་གཤམ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་རི་ལྷ་རང་
དངོས་པོ་ཡིན་རི་ལྷ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་དམ་བཅས་པ་ལ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་དོན་དེ་ལ་སྒྱུར་བ་བཏབ་པའི་སྟོན་ཡོད་དོ་ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་དམ་
བཅས་པ་ལ་རང་གི་ཆིག་དང་འགཤམ་བའི་སྟོན་ཡོད་པར་བརྟེན་པའི་ལན་དུ། དེ་ཉིད་ལས། དོན་
དམ་པར་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུབ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་དམ་
མ་བཅས་པའི་བྱིར་དེས་ན་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་སྒྱུར་བ་མ་བཏབ་པས་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་དོན་མ་
བྱུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་འདི་ལ་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་
པ་ཉིད་དུ་འདོད་པས་སྒྱུར་བ་མ་བཏབ་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་ན་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲར་ནི།

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ན་སྐྱར་འདེབས་སུ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །བཞི་པ་རང་བཞིན་ལ་དོན་དམ་སྐྱར་ཚུལ་ཡང་
དེ་ཉིད་ལས། དོན་དམ་པར་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དེ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་
བརྗོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་རྟེན་པ་ཉིད་ལ་བཟོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་གྱིས་
སྐྱལ་པའི་མི་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་རང་བཞིན་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་བྱུང་པར་ངེས་པར་
སྐྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དམ་ཐལ་རང་མཐུན་ཚུལ་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་
པའི་དོན་ནི་ཡིན་ཚུལ་ལ་རྗེ་ལྟར་ཡིན། ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་
དེས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་འདི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སློབ་
དཔོན་འདིའི་གཞུང་རྣམས་སུའང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དབྱེད་པ་མ་བཅུག་
པར་ཞེས་ཀྱན་རྫོབ་འཛོག་པ་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་བ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཆེ་རིགས་པས་རྣམ་
པར་དབྱེད་པ་ན་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་མང་བས་ན་དེ་དག་དང་སྤྲ་མ་རྣམས་འདྲའོ། །བྱུག་པ་དོན་
དམ་པར་མེད་པའི་དོན་དམ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དབྱེད་བཅོད་ལ་ཐལ་རང་མཐུན་ཀྱང་དེར་སོང་ཆོད་མི་མཐུན་ཚུལ་ནི། འོན་ཀྱང་
རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ལ་ཡིན་ཚུལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་བཅོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་མི་
དགོས་མི་མཐུན་ཏེ་སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དབྱེད་བཅོད་ཀྱིས་བྱུང་པས་ན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པས་ཀྱང་བྱུང་པར་བཞེད་
དེ་སྤར་མང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ།

དགག་བྱ་འགོག་པ་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་རང་གི་དོན་ངོས་བཟུང་
བ་དང་། དེ་གཉིས་སུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་
དང་ཐལ་རང་གི་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སངས་རྒྱུས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཐལ་རང་གཉིས་སོ་སོར་མ་

ཕྱེ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒྲིལ་བྱེ་ཚུལ་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་ཐལ་འགྱུར་དང་
རང་རྒྱུད་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་ཐལ་འགྱུར་མཛད་པའི་གསལ་ཁ་ནི་མེད་ལ་འོན་ཀྱང་། བདག་ལས་མ་
ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྒྲི་
བ་ནས་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་བ་མཛད་པ་ན། གཞན་ལུགས་ལ་གཞི་བྱེད་བཞིན་
པའི་སློབ་སྒྲི་བ་བཞི་དགག་པ་མཛད་དོ། །གཉིས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་བཀག་ནས་རང་རྒྱུད་སྒྲིལ་བྱེ་ཚུལ་ནི།
དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་གྱིས་རང་སྤྱོད་སྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་རང་གཞན་སྤྱོད་སྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་
གང་གི་ཡང་རྒྱས་པ་མེད་པའི་སྒྲིལ་བཞིན་པོ་དཔོན་ནས་སྐྱེད་སྤྱོད་དོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་བས་ཐལ་རང་མི་འདྲ་བས་སྒྲིལ་
མི་འདྲུག་པའི་ལན་མཛད་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲིལ་དེ་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འདྲུག་པའི་རྒྱ་
མཚན་རྒྱལ་བར་འགྲེལ་བ་ན་སློབ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པས་པ་རོལ་པོ་ལ་དབྱ་མ་བས་དབྱ་མའི་
ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་སུ་ཐལ་འགྱུར་བྱ་དགོས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་དོ་ཞེས་དགག་པ་
མཛད་ནས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གསལ་བར་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་
དང་། རང་གི་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་འདོད་པ་བཞིན་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ལ་བསྐྱེད་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་བོད་དུ་མས་དབྱ་མ་དང་བྱ་མ་མཐའ་ལྟར་
འཛིག་ཚུལ་དུ་མ་ཞིག་མཛད་སྤྱོད་སྤྱོད། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། རང་རྒྱུད་རང་དབང་བདག་དབང་དང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ནི། དབང་མངོན་རང་མཚན་ལ་ཆད་མར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་སློབ་སྤྱོད་གཉིས་དང་མངོན་སྐྱེད་ལ་རྟོག་བྱལ་དགོས་
མི་དགོས་ཀྱི་སློབ་སྤྱོད་གཉིས་དང་ཆད་མ་ལ་གསལ་དུ་འཛིག་མི་འཛིག་གི་སློབ་སྤྱོད་གཉིས་དང་ཚུལ་གསུམ་རྒྱལ་བྱེ་ཚུལ་ལ་རང་
མཚན་དུ་ཆད་མར་སོང་བར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་སློབ་སྤྱོད་གཉིས་དང་ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་
སོགས་ཚེད་མེད་དང་འབྲུལ་བའི་བཤད་པ་ཡང་ཆེས་མང་མོད་འོན་ཀྱང་། ཉུང་ན་མི་གོ་རྒྱས་པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སུ་
ཞིག་གིས་བཤད་པར་བྱས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལས་འགའ་ཞིག་བཞིན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་
ལས། དང་པོ་འགྲེལ་བཤད་འགལ་ལུགས་ནི། འདི་ལ་རྩ་ཡ་ལྷན་ཀློང་ནི་འདི་ལྟར་སྤྱོད་སྤྱོད། འདྲུག་པའི་འགྲེལ་

བཤད་ལས། དེ་ལ་འགའ་ཞིག་ན་རེ་གལ་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་གཏན་ཆིགས་སུ་འདོད་ན་དེ་ཆད་མས་
གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཕྱོགས་དང་པོ་ལྟར་ན་དེའི་ཆེ་གཉིས་ཀ་
ལ་འང་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པ་ཞེས་ངེ་ལྟར་བཟོད། ཕྱོགས་གཉིས་པ་ལྟར་
ན་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པར་མི་འོས་པ་ཉིད་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པ་ཞེས་ངེ་ལྟར་
བཟོད་ཅེ་ན། ཚུལ་གསུམ་ཆད་གྲུབ་མེད་པར་འདོད་ཚུལ་དེ་ལ་ལན་ནི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་
ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་བོས་མི་ཤེས་ཏེ་འདི་ལྟར་ཁོ་ལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པའི་
དུས་ན་གང་གཏན་ཆིགས་འགོད་པ་དེ་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་གཞན་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་
པར་དེས་ངེ་ལྟར་ཤེས་ཏེ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་བྱུང་པར་མངོན་སུམ་དང་ཇེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་ལ་ཡང་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ངེ་ལྟར་ཤེས་ཏེ་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་མཚན་
གྱིས་དུས་རིང་པོ་ནས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱུ་བ་སྲིད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁོ་ལ་བ་དང་བྱི་ཁོ་ལ་བ་
དག་གིས་ཆད་མ་ཉིད་དུ་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་གྱིས་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྲིན་པ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཕྱི་ཁོ་ལ་རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་པ་ཁོ་ལ་གྱིས་མི་ཤེས་ཏེ་དེའི་བསམ་པ་
ནི་སྒྲ་ཁོ་ལ་གྱི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པས་སོ། །རང་གིས་ཀྱང་རྟགས་ཆད་མས་གྲུབ་པར་
མི་ཤེས་ཏེ་རང་གིས་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་བསྐྱུ་བ་སྲིད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཉིས་
ཀ་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་མེད་པས་ཆད་མར་ཁས་སྦྱངས་པ་ལ་ཐུག་པས་ན་ཆད་མས་མ་
གྲུབ་ཀྱང་ཁས་སྦྱངས་པའི་སྒོ་ནས་སུན་འབྲིན་འཐད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ཁྲབ་པ་མི་གྲུབ་ཚུལ་
ཡང་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་དང་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དག་ལ་ཆད་མས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་ན་དེའི་ཆེ་རང་རྒྱུད་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ།
འོན་ཀྱང་ཁྲབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཁྲབ་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ནི་མངོན་སུམ་མམ་ཇེས་

སྲུ་དཔག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་མངོན་སྲུམ་གྱིས་ཁྲབ་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཆང་མང་དུ་
མངོན་སྲུམ་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས་མེ་དང་དུ་བ་དག་ལ་འདི་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་ལ་འདི་མེད་ན་
འདི་མེད་དོ་ཞེས་མེད་ན་མི་འགྲུང་བ་རྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་
སྲུ་དཔག་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཡང་ཡུལ་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ལྟར་རྗེས་སྲུ་དཔག་
པའི་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་གང་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་
ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ནར་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་དང་དུས་ཐམས་
ཅད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཁས་སྒྲངས་པ་ཅམ་གྱི་སྟོ་ནས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་
གྱི་ཆད་མས་ནི་མ་ཡིན་པས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཏན་ཆེགས་གྱིས་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ན་འབྱེན་པ་ཇི་
ལྟར་མི་རིགས་ཞེས་པའོ་ཞེས་དུ་བ་ཡོད་པ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དང་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་ཆད་
མས་གྲུབ་ན་རང་རྒྱུད་འཐད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ་ཆད་མས་འགྲུབ་ན་ནི་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་གྱི་དུ་
བ་དང་བྱས་པ་ལ་མེ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་ཁྲབ་པ་བསྐྱབ་པའི་མངོན་
སྲུམ་དང་རྗེས་དཔག་གིས་ཆང་མང་དང་བྱམ་པའི་སྟེང་ཅམ་དུ་འགྲུབ་པས་ན་ནི་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྲབ་པའང་ཁས་སྒྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་འགྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་འདིས་
ནི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་གྱིས་བྱེད་ན་རང་རྒྱུད་དང་ཚུལ་གསུམ་ཁས་སྒྲངས་གྱི་
མཐར་ཐུག་པ་ཅམ་གྱིས་བྱེད་ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་འདོད་པར་སྣང་ངོ། །

གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་འབྲངས་ཁུ་ལོ་སོགས་གྱིས་དབུ་མ་པ་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་ཅམ་ལས་རང་ལུགས་དམ་བཅའ་མི་
འདོད་ཚུལ་ནི། བརྟེན་ཏེ་དེའི་སྟོབ་མ་ལོ་རྩལ་དག་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་དབུ་མ་པ་ལ་གཞན་གྱིས་འདོད་པ་
འགོག་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་དམ་བཅའ་བ་མེད་ཅིང་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ཀ་
ལ་གྲགས་པའི་ཐུན་མོང་བ་མ་གྲུབ་པས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་དོ། །རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་པའི་
འབྲས་བུ་ཡང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་རང་འདོད་མེད་

པས་རང་རྒྱད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་ཁོ་
ན་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་རང་རྒྱད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པས་སུན་འབྲིན་གྱི་ཐལ་བ་
ཁོ་ན་འོ། །འདི་ཡང་རྟགས་དང་ཁྲབ་པ་གཉིས་ཁས་སྒྲངས་པའམ་ཁས་སྒྲངས་པའི་མཐར་ཐུག་
པའི་ཐལ་བ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་ཁས་
ལེན་ནས་སྒྲོས་པ་གཙོ་བོ་བཞེད་སྒྲོ་ནས་བྱེད་དེ། དེ་ལ་འགལ་བ་བརྟེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ནི་པ་རྩལ་པོ་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་འདོད་ཅིང་བདག་སྐྱེ་འདོད་པ་ལ་བདག་ལས་
སྐྱེ་ན་ཡོད་པ་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་
འདོད་པ་མི་རིགས་ལ་དེར་འདོད་ན་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་འགལ་འདུ་
བརྟེན་པ་ན་པ་རྩལ་པོས་དེར་གཤེས་ནས་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ནོ། །གཞན་
གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ནི་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་སྐྱ་གྲུ་ནི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་རང་
གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་སོགས་རང་གིས་མི་འདོད་ཞེས་གཞན་ལ་གྲགས་
པའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་ནས་པ་རྩལ་པོ་འགོག་པའོ། །བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
མེད་དེ་ཞེས་སྒྲས་ཀྱང་གཞན་གྱི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རང་གིས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
མེད་པ་མི་བསྐྱབ་པས་དམ་བཅའ་མེད་དོ། །ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སུན་འབྲིན་ཚུལ་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་
མཚུངས་པ་ནི་པ་རྩལ་པོས་རང་གི་ཕྱོགས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དཔེ་རྟགས་གང་བཞོད་པ་ཐམས་
ཅད་སྔ་མ་དང་འབྲ་བར་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའོ། །

རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྟོམས་ནི་འདི་ཁས་ལེན་ན་འདི་ཁས་ལེན་ཞེས་རྒྱ་མཚན་
ཁྱད་པར་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས་མགོ་སྟོམས་པའོ། །འོ་ན་ཁྱོད་ལ་པ་རྩལ་པོའི་ཁས་ལེན་འགོག་འདོད་
ཡོད་དམ་མེད་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་དམ་བཅའ་ཡིན་པས། དེ་བསྐྱབ་པའི་རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་ཡོད་པར་
འགྱུར་རོ། །མེད་ན་གཞན་གྱི་ཁས་ལེན་འགོག་པའི་རིགས་པ་བརྟེན་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དོན་

དམ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའམ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་འདོད་ན་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་འདོད་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །འདོད་
པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་བཅའ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཆད་
དོ། །དེས་ན་རང་ལ་ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་མེད་ཀྱང་གཞན་ཕྱོགས་སམ་གཞན་གྱི་བསྐྱབ་བྱའམ་དམ་བཅའ་སྤྱན་འབྱེན་ཚུལ་ནི།
འདིས་ནི་རང་ལ་ཕྱོགས་བསྐྱབ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་གཞན་ཕྱོགས་འགོག་པ་ཙམ་དང་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་
དམ་བཅའ་མེད་པ་དང་རང་ཕྱོགས་མེད་པ་ཡང་དོན་དམ་པ་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་
མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དམ་བཅའ་མི་འདོག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཁས་ལེན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་
ནི་མི་འདོད་པས་ མོ་རྩ་བ་འདི་དག་གི་ཐལ་རང་གི་དོན་གཉིས་ལས་རང་རྒྱུད་པའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་དཔྱད་པའི་
སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཁས་སྦངས་ནས་དེ་རང་ལུགས་སུ་བསྐྱབ་པ་ནི་རང་རྒྱུད་
པ་དང་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པར་གཞན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པ་ཙམ་བྱེད་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བར་བྱེད་
པར་སྦང་རོ། །གསུམ་པ་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་གང་ལའང་རང་ལུགས་མེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ལུགས་ནི། ད་ལྟ་
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བར་འདོད་པ་དག་ནི་དོན་དམ་པ་དང་ཐ་སྙད་པ་གང་ལས་བརྩམས་པའི་ཁས་
ལེན་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་ལུགས་ལ་མེད་དེ་གལ་ཉེ་དེ་འབྲ་བའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
དཔེ་དང་རྟགས་ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན་རང་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་ལ་
རང་ལུགས་གང་ཡང་མེད་དེ། ཚིད་སྒྲོག་ལས། གལ་ཉེ་ངས་དམ་བཅས་འགའ་ཡོད། །དེས་ན་ང་
ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ལ་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན། །གལ་ཉེ་མངོན་སུམ་
ལ་སོགས་པའི། །དོན་གྱི་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་དེ། །བསྐྱབ་པའམ་བསྒྲོག་པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་
ཕྱིར་ང་ལ་ལྷན་ཀ་མེད། །ཅེས་དང་། དེགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་
དེ་དག །རྣམས་ལ་ཕྱོགས་མེད་ཚིད་པ་མེད། །གང་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱོགས་མེད་པ། །དེ་ལ་གཞན་
ཕྱོགས་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་

ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །ཁྲུན་ཀ་བརྗོད་པར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་
 དབྱ་མ་པ་ལ་ཕྱོགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་གསལ་ལས། དབྱ་
 མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ཕྱོགས་གཞན་
 །ཁས་སྐྱངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དང་ཡང་པ་རོལ་
 བོ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། སུན་འབྱེན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་མ་ཐང་སུན་ནི་འབྱེན་བྱེད་དམ། །འོན་
 ཏེ་ཐང་ནས་འབྱེན་ཞེས་སྒྲིབ་ཟེན་ཉེས་པ་འདིར་གང་ལ། །དེས་པར་ཕྱོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་
 བདག་ཕྱོགས་འདི་ནི། །ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྤིང་མ་ཡིན། །ཞེས་རང་ལ་
 ཕྱོགས་མེད་པས་སྒྲིན་མི་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་ནི་དབྱ་མ་པས་གཞན་གྱི་ངོར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་ཅུ་ཉེ། འཇུག་པ་ལས། རི་ལྟར་ཁྱོད་
 གྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། །ཀུན་རྗོབ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་སྐྱངས། །འབྲས་ཕྱིར་
 འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྤྲོ་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ལ་
 ཚད་རྒྱུག་ལས་ཀྱང་། དགག་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། །ང་ནི་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ། །དེ་ཕྱིར་འགོག་
 པར་བྱེད་དོ་ཞེས། །སྐྱར་བ་དེ་ནི་ཁྱོད་གྱིས་བཏབ། །ཅེས་གཞན་ཕྱོགས་བཀག་པ་ཡང་མེད་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྤྲོ་བར་བྱེད་དོ། །
 །བཞི་བ་སྟོན་གྱི་བ་ཆབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་མ་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་
 བེ། སྟོན་གྱི་དབྱ་མ་པ་སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་དེ་ལྟར་
 དབྱ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་དེ་དག་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་
 རྣམས་ལེགས་པར་སུན་སྤྱང་ནས་རང་གི་ལུགས་ནི། རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་པའི་རང་གི་
 མཆོན་ཉིད་གྱིས་གཞལ་བྱ་དང་ཆད་མའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་
 ཆད་མ་མཛོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་བཀག་ནས་ཐ་སྐྱད་དུ་མ་དབྱུང་པའི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཆད་

མ་དང་གཞལ་བྱ་ཁས་སྦངས་ནས་དབུ་མ་བ་རང་གིས་ཕྱི་ཚློལ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ངག་བཀོད་པའི་
སློ་ནས་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གིས་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་
རང་རྒྱུད་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་མ་དཔྱད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཆོད་མའི་སློ་ནས་འཛིག་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་འཆད་དོ། །

གཉིས་བ་དེ་དགག་བ་ལ་བཞི་ལས། ལུགས་དང་པོ་དགག་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་ལྟར་ན་
ཁས་ལེན་ཀྱང་མི་འཐད་བ་ནི། འཇུག་པའི་འགྲེལ་བ་ཤད་གྱི་ལུགས་རྟགས་ཁྲབ་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པའི་
རྟགས་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་རིགས་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟགས་ཚློལ་ཕྱི་ཚློལ་
གཉིས་ཀས་ཆོད་མས་གྲུབ་ཅིན་དགོས་སོ། །ཞེས་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་འདྲ་ཕྱིར་ཚློལ་ལ་གྲུབ་བ་
སྒྲ་ཚློལ་གྱིས་མ་ཤེས་ན་རྟགས་སུ་མི་འདོད་བ་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་དེས་ཕྱི་ཚློལ་ལ་ཆོད་མས་
གྲུབ་བ་དགོས་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་ཚློལ་གྱི་གཞན་སེམས་མི་ཤེས་པས་གཞན་ལ་ཆོད་
མས་གྲུབ་བ་མི་ཤེས་པས་འཛིག་ན་གཞན་གྱིས་དོན་དེ་ཁས་སྦངས་པར་ཡང་མི་ཤེས་པས་བ་རོལ་
པོའི་ཁས་སྦངས་ཀྱི་སློ་ནས་འགོག་བ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བ་རོལ་པོས་ཁོ་བོ་འདི་
ལྟར་འདོད་དོ། །ཞེས་པའི་ཆོག་མཛོན་སུ་དུ་ངེས་ཀྱང་ངེ་ལྟར་སྐྱས་བ་ལྟར་ཁས་ལེན་པར་མ་
ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་གཞན་སེམས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་བ་ཁྲབ་བ་ཆོད་གྲུབ་མེད་རྒྱལ་མི་འཐད་བ་ཁྲབ་
བ་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མི་འཐད་དེ་ཆོད་མང་གི་སྟེང་དུ། དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་གྱིས་
ཁྲབ་བ་བསྐྱབ་བ་ན་རྟགས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་ཆོད་མང་ཡིན་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་པར་བྱ་བའི་
དོན་ནི་དུ་ཡོད་ལ་མེ་ཡོད་གྱིས་ཁྲབ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཆོད་མང་གི་དུ་ཡོད་ལ་ཆོད་མང་གི་མེ་ཡོད་
གྱིས་ཁྲབ་བར་འཛིན་བ་གཏན་མིན་པས་ཡུལ་དུས་ཕྱོགས་རེ་བའི་ཁྲབ་བ་བཟུང་བ་ག་ལ་ཡིན།
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེ་འབྲ་བའི་ཁྲབ་བ་དེ་ངེས་པའི་གཞི་ཆོད་མང་དུ་མི་རུང་བས་གཞི་འདིའི་སྟེང་
དུ་ངེས་དགོས་པའི་གཞི་བསྟན་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་སྒྲའི་སྟེང་དུ་ངེས་པར་བྱ་རྒྱུའི་བསྐྱབ་བའི་

ཆོས་མི་རྟག་པ་དེ་སྤྱི་བུམ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དགོས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་མི་
རྟག་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་འབྲེལ། །རིགས་པ་དེས་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་དབག་ལའང་
ཆོད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་མི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་འགལ་བ་ཡང་མི་
འཐད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པས་ན་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་འགྲུབ་པ་
ཡིན་ཞེས་སྤྱི་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁས་སྒྲངས་པ་ཅམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེད་ན་པ་རྩལ་པོ་མི་
ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཁས་སྒྲངས་པས་ནི་དོན་དེ་མི་འགྲུབ་ལ་ཆོད་མ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་
ཀ་ལ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ཁས་སྒྲངས་ལ་བྱེད་པར་བྱེ་ནས་འདི་འབྲས་འགྲུབ་ལ་འདིས་
མི་འགྲུབ་ཅས་འབྱེད་ན་ནི་དེ་ལྟར་འབྱེད་པའང་ཁས་སྒྲངས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འབྱེད་ན་ནི་བསྐྱབ་
བྱ་དང་མཚུངས་ལ། ཆོད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འབྱེད་ན་ནི་ཆོད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་ཉམས་སོ། །

ལུགས་གཉིས་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་
བཅའ་ཁས་མི་ལེན་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་
སུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཁས་མི་ལེན་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འཇོག་པའི་དོན་དུ་
འདོད་པ་དེ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་དེ་མི་འགྲུབ་པས་དམ་
བཅའ་དེ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དམ་བཅའ་ཁས་མི་ལེན་པར་འདོད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་མེད་
པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་
དོན་དེ་ཡང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་
ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ཡང་མི་ཁེགས་
སོ་སྣམ་ན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ་སྤར་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་དེ་གཞན་
ལུགས་འགོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་བུམ་པའི་བྱིར་དང་། མ་དབྱེད་པའི་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་ལུགས་

ནམས་དགག་པར་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་དུ་ན་རང་ལུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མི་འདོད་ཅེས་
དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ཅི་དགོས་ཏེ། གཞན་ལུགས་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་ལ་སྟུན་འབྱིན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བྱེད་ན་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་བཀག་པ་
ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པར་སྤར་ཅོད་སྒྲོག་ཅ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་
པས་དེ་ལ་བྱུང་སྟུང་མེད་དོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་
པ་བཀག་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་བསྒྲོག་ནས་སྤྲོས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་
ན་རང་བཞིན་གཤོན་མི་ཟ་བར་ནམས་པར་གཅད་དགོས་པས་སོ་སྟུང་ན། དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པ་
ནམས་པར་བཅད་ནའང་གཤོན་མི་ཟ་བར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་དགོས་པ་མཚུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་དུས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱ་བ་པའི་དམ་བཅའ་འགྱུར་སྟུང་ན། དེ་ལྟར་
འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཉགས་སོགས་མི་རུང་བ་ལ་དབྱ་མ་ལ་དཔྱོད་དུས་ཀྱང་མི་སྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དམ་འཆའ་བ་མི་རུང་
ངོ་སྟུང་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ད་དུང་སྟོས་ཤིག །ཅི་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་བྱ་བ་ན་
ནི་དོན་དམ་པར་བྱ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཁས་མི་ལེན་ནོ་སྟུང་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱང་མི་འདོད་ན་ནི་དབྱ་མ་པའི་རིགས་པས་ནམས་པར་དཔྱོད་
པའི་དུས་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་ལ་སྐབས་དེ་འཛོག་ན་ནི་དཔྱོད་པ་པོ་དང་དཔྱོད་པའི་རིགས་
པ་དང་དཔྱོད་པའི་གཞི་དང་གང་དང་ལྟན་ཅིག་དཔྱོད་པའི་ཕྱི་ཚོལ་སོགས་ཀྱང་ངེས་པར་འདོད་
དགོས་པས་དེའི་སྐབས་སུ་བྱ་བ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་བྱ་བ་གལ་དགོས། ཐལ་བ་ཅམ་ནི་
གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པའམ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས་ཆད་མ་མེད་ཀྱང་ཐལ་བ་
བྱེད་དོ། །ཞེས་སྤྲོ་བ་ཡང་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་སྤར་ལུགས་དང་པོ་བཀག་པ་བཞིན་
དུ་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ཉིད་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་མི་རུང་

བཞི། གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཁས་ལེན་མེད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་
དོ། །ཞེས་ནས་པར་འཛོག་ནའང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ནི་དོན་དམ་
དུ་མི་རུང་བས་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་དགོས་པས་དེ་ནི་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་
སྐབས་སུ་མེད་པ་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ན་དོན་དམ་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
དབུ་མ་པ་སུ་ཡང་མེད་པས་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བྱད་ཆོས་སུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུགས་གསུམ་པ་དགག་པ་ལ་དགག་པ་དངོས་དང་། ལྷར་སྤང་གི་ཚོད་པ་སྤོང་བ་དང་། ཁས་ལེན་དང་དམ་
བཅའི་ཆོག་ཡང་ཆེས་མང་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བཙོ་ལྷ་ལས་དང་པོ་དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་མེད་པ་སྤྱར་
འདེབས་ཆེན་པོ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དབུ་མ་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འང་ཁས་ལེན་མེད་དོ། །ཞེས་སྤྱི་བཞི་སྤར་བཤད་
པ་ལྟར་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་མ་ཟེན་པས་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རིགས་པ་
ནམས་ཀྱིས་པར་ལ་བཀག་པ་ན་ཚུར་ལ་བསྒྲིག་པའི་ཆེ་རང་གི་ལུགས་ལའང་རི་ལྟ་བ་བཞིན་
མཚུངས་པར་འབྱུག་པར་མཐོང་སྟེ། རང་གི་ལུགས་གཞག་ན་སྒྲིམ་སྤོང་ཡེ་མ་ཤེས་པས་འཁོར་
འདས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་དབང་སྤྱུག་དང་ཡོད་མེད་འབྲ་བར་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་
དེ་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་ཐ་ཆད་པ་ཡིན་ལ་དེ་དགག་པའང་སྤར་མང་དུ་
བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་ཁས་ལེན་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་བྱབ་མཐའ་ཁས་ལེན་དང་ལྷ་བས་བྱེད་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་ངན་
རྟགས་ཡིན་པ་དམ་བཅའ་ཡོད་ཀྱང་ལུགས་ཆེས་དག་པ་ནི། དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པས་ནི་
དབུ་མ་ཞེས་པ་གང་དང་ལྷན་ན་དབུ་མ་པར་འཛོག་པ་ཁས་སྤངས་དགོས་པས་དོན་དམ་པར་
རྟུལ་ཙམ་ཡང་མ་བྱུབ་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་
འདོད་དགོས་པས་ཁས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷོག་སྤྱོགས་དོན་དམ་པར་
ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་སྤྱི་བ་ངན་པ་བཀག་ནས་བཞག་དགོས་པས་དགག་
སྤྱི་བ་གྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པ་དང་རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་གཞན་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་

པར་སྟོན་པའི་དབུ་མ་པའི་དག་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་ཚོལ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྒྲན་ཀ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ལུགས་འདི་ནི་ཆོས་ཡོངས་སུ་
དག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དབུ་མའི་ལུགས་སྟོན་དང་བྲལ་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་ན་མཁས་པ་དབུ་
མ་པའི་སྟོན་དང་བྲལ་བའི་ལུགས་རང་གིས་འཛོག་མ་ཤེས་ནའང་དེ་མེད་ཅེས་སྒྱུར་བ་མི་གདབ་
པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རིགས་པ་ཁས་སྦངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་བུ་གྱི་བ་བ་མཐའ་
དག་གཅོད་པ་ལ་ཁོང་གཙོ་བའི་སྟོ་གྲོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་
ནས་འགལ་འདྲ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་བྱ་ཡི་བསྟོན་འདིངས་པ་ལ་རེ་བར་མི་བྱའོ། །བཞི་པ་དེ་
དག་གི་ཤེས་བྱེད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྟོགས་ཆོས་ཡོངས་
སུ་དག་ཅིང་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བར་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་དང་རང་
གི་སྟོགས་རགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་སྟོན་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་དང་འགལ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲན་པས་སྟོན་
དང་ཡོན་ཏན་རི་ལྟར་གནས་པ་དག་མ་མཐོང་བ། ཁྱོད་ནི་རང་གི་སྟོན་རྣམས་ནི་ཞེས་སོགས་སྒྲར་
བངས་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་དོན་དམ་པ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཆད་མ་དང་
ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མའི་ལམ་ནས་འོངས་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་གདགས་སུ་མེད་པས་ཆོས་དག་ཅིང་
འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱའོ། །ལྔ་པ་དེ་མིན་
ན་ཆོག་གང་ལ་ཡང་སྟོན་གདགས་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དབུ་མ་པ་ལ་རང་གི་ལུགས་མེད་
དོ། །ཞེས་སྟེ་བ་ལ་སྟོན་གདགས་སུ་མེད་ན་ཆོག་སྟེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་བརྟན་གྱི་
ཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་ཡང་སུན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འབྱིན་པར་མི་རུས་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་མཚན་
ཐམས་ཅད་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་དེ་ལ་འད་སྟོན་གདགས་སུ་མི་རུང་ན་སྟོན་གདགས་རུང་གི་ཆོག་མེད་
པར་ཐལ་བ་ནི། ཁས་ལེན་མེད་པར་སྟེས་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པའི་དབྱེད་པ་བྱར་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་
སྟོན་དགལ་དུ་མེད་དེ་ཅི་ཡང་ཁས་མ་སྦངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཀྱང་སྟེ་མི་རུས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྟེ་བ་

ཐམས་ཅད་རྩོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིས་པ་ལའང་ཆོག་ཐམས་ཅད་རྩོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིས་པས་ཆོག་
དེ་ཉིད་བདེན་ཆོག་ཡིན་པའི་དབྱེད་པ་བྱར་མེད་པས་རང་ཆོག་གི་འགལ་བ་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་བདག་འགའ་དངོས་པོར་འབྱུབ་འབྱུར་ན། །སེམས་ལྟར་
གྲུབ་དངོས་བརྗོད་དུ་མེད་མི་འབྱུར། །ཞེས་གནས་མ་བྱ་བས་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུའང་
བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་རྣམས་ཡོད་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་ཡང་རྣམས་ཡོད་ཡིན་ན་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་
དད་གང་རུང་དུ་སྒྲ་དགོས་ཀྱི་དེ་དག་ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་མི་འཐད་ཅེས་སུན་འབྱེན་པར་མི་རྒྱས་ཏེ་
ཁོ་པོ་ཅག་གིས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བདག་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅེས་སྒྲིས་པ་ལ་དེ་ཉིད་
དང་གཞན་གང་རུང་དུ་བརྗོད་དུ་ཡོད་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་དབྱེད་པ་དེ་འབྲ་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེས་ལན་བཏབ་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བདུན་པ་ཁས་ལེན་མེད་པར་འདོད་པ་དང་ནོར་མེད་པ་ལ་ནོར་སྤྱོད་ཞེས་སྒྲ་བ་མི་མཚུངས་པ་ནི། གང་ཟག་རྣམས་
སུ་ཡོད་ཅེས་སྒྲ་ན་ཕྱང་པོ་དང་། དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་མེད་པ་འགལ་བས་དེ་དག་ཏུ་བརྗོད་དུ་མེད་
པ་མི་འཐད་པས་དབྱེད་པ་དེ་འཇུག་གོ་ཞེས་སྒྲ་ན་ནི། ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ན་ཁས་ལེན་མེད་དོ་
ཞེས་པའང་ཞེ་བས་སྒྲ་བ་མི་རུང་བར་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །ཁོ་པོ་ལ་ནོར་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིས་པ་
ན་ནོར་མེད་པའི་ནོར་དེ་བྱིན་ཅིག་ཅེས་པ་དང་ཁོ་པོ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲིས་པ་ན་ཁས་ལེན་
མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་བ་གཉིས་ཀྱང་མཚུངས་སོ་ཟེར་བ་ནི་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་མ་གོ་བར་
སྒྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁོ་པོ་ཅག་ཁས་ལེན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་མི་སྒྲུའོ། །འོ་ན་ཅི་
ཞེག་སྒྲིས་སྟམ་ན། ཁས་ལེན་མེད་དོ་ཞེས་བས་སྒྲ་བ་དེས་ཁས་ལེན་མེད་པར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་
སོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་རང་ཆོག་གི་བསལ་བ་སྤོང་བར་མི་རྒྱས་སོ། །བརྒྱད་པ་དབུ་མ་པ་ལ་རང་
ལྷགས་དང་ཁས་ལེན་མེད་ན་ཁྱིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་མེད་པ་དབུ་མའི་ལྷགས་ཡིན་པ་འགལ་ཚུལ་ནི། ཁྱིད་ཀྱིས་སྒྲིས་པ་དེ་འབྲ་
བ་དེ་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་མིན་ན་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ལ་སོགས་པའི་ལུང་བྲངས་ནས་སྒྲུབ་པ་

འགལ་ཞིང་ཆོ་གྲགས་ཀྱི་ལུགས་སྤྱང་བཞག་ཏུ་མེད་ལ་སངས་རྒྱལ་བ་གཞན་གྱི་ལུགས་སྤྱ་ཡང་
མི་རུང་བས་ཆོས་འདི་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དགྲ་བཤེན་ཏུ་དངོས་འགལ་བྱས་པ་དབྱ་མ་བ་དང་དེའི་
ནང་ནས་ཀྱང་ཆོ་གྲགས་པའི་ལུགས་སྤྱ་སྤྱ་ན་ནི་དེ་དག་ལ་རང་ལུགས་མེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་
ནོ། །བརྩ་བ་དེས་ཁས་ལེན་ལས་མི་གྲོལ་ཞིང་འགལ་འདུ་ཆེ་ཆུང་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་སྦངས་ལས་གྲོལ་དུ་རེ་ནས་
ནམ་གཞག་ནམས་གཞན་ངོ་ཁོ་ནར་འཛོག་པར་སྤྱོད་བའང་མི་རིགས་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་པ་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་ཁས་སྦང་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་ཡང་གཞུགས་སོགས་ཡོད་པ་དེས་ཁས་
མི་ལེན་ཀྱང་གཞན་ངོར་བཞག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཁས་སྦང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཁས་སྦངས་ལས་གྲོལ་
བ་མེད་དོ། །བརྩ་གཅིག་པ་དེས་སྤར་གནོད་ཆུང་ནི། དེའི་ཆེ་གང་གི་ངོར་བཞག་པའི་གཞན་དང་འཛོག་པ་
སོ་རང་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཁས་སྦང་དགོས་པས་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་ཁས་སྦངས་སོ། །ཞེས་སྤྱས་
པས་ནི་རང་ལུགས་མེད་པ་ལ་མི་པན་པར་མ་ཟད་གནོད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །བརྩ་གཅིག་པ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་
པོ་ངོ་མཆར་བ་ནི། གལ་ཏེ་རང་ལུགས་མེད་པ་དང་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་ཁས་སྦངས་སོ་ཞེས་པའང་ཁོ་སོས་
དེ་ལྟར་མ་སྤྱས་ཀྱི་བྱིད་ཅག་གི་ངོ་ན་སྤར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཛིག་རྟེན་རྒྱུད་པན་པས་ཀྱང་བསྟོན་
པར་མི་རུས་པའི་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་ན་ནི་བྱིད་རང་གིས་གང་སྤྱས་མི་ཆོར་ལ་ཁོ་སོ་ཅག་གིས་
ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱིད་ཀྱིས་རིག་པ་དེ་ནི་ངོ་མཆར་རོ། །བརྩ་གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆོག་གང་ཐོན་སྤྱོད་རིགས་
པ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཁས་ལེན་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ངེས་པ་ཅན་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་ཏེ་ངེ་འབྲ་ཞིག་
སྤྱས་ཀྱང་མཐར་དེ་ལ་བསྟོན་པས་ཆོག་པས་སྟོན་དགལ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྩ་བཞི་པ་རང་ངོར་
མི་འདོད་ཀྱང་གཞན་ངོར་ལུགས་དེ་འདོད་པ་དེ་ལུགས་དེར་འཛོག་མི་རིགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་གཞན་ངོ་
ཅམ་དུ་འཛོག་གི་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་སྤྱ་ན་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་བཀག་ནས་
ཐལ་འགྱུར་གྱི་གཞུང་འཇུགས་པའི་ཆོ་གྲགས་པའི་ལུགས་ལ་དད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། རང་
རྒྱུད་རང་ལུགས་ལ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་མི་རུང་ལ་ཐལ་འགྱུར་གཞན་ངོར་རུང་

བ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱང་དགོས་པའི་དབང་གིས་གཞན་ངོར་བྱེད་པ་འོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཙུ་མ་
དེ་འདྲ་དབྱ་མ་པ་མིན་ཞེས་རང་ཆོག་གིས་སྤྲོད་ཚུལ་ནི། གང་ཞིག་སེམས་ཅམ་གཞན་ངོར་འདོད་ཀྱི་རང་ལུགས་
ལ་མི་འདོད་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅམ་པར་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་དབྱ་མའི་དོན་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཐལ་འགྱུར་རང་གི་ལུགས་ལ་མི་རུང་ལ་གཞན་ངོར་ཅམ་དུ་འཛོག་པ་དེ་ཡང་
ཐལ་འགྱུར་བར་མི་རུང་ཞིང་རང་རྒྱུད་པའང་མིན་པས་ཁོ་ལོ་ཅག་ནི་དབྱ་མ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་སྤང་གི་ཚད་སྤངས་ལ་འབྲུག་པའི་འཛིག་རྟེན་ངོར་བྱས་རང་ལུགས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཚུལ་དང་། ཚད་སྤངས་
གི་ཕྱོགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པར་རང་ལུགས་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བྱུག་ལས། དང་པོ་དོན་དམ་པར་
མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་པས་རང་ལུགས་མེད་པའི་ཁྱད་སྤངས་སུ་མི་རུང་བ་ནི། འབྲས་ཕྱིར་
འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས། །འཛིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྤྲོ་བར་བྱེད། །ཅེས་པའི་དོན་
ཡང་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོར་བྱེད་པའི་ཁྱད་སྤངས་སུ་མི་རུང་སྟེ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་
མོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་
ཤེས་ངོར་འཛོག་གི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བའི་ངོར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རང་བཞིན་
མེད་པ་འགྱུར་ན་རིགས་ཤེས་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་ཉིད་ལས་ཀྱང་།
ཡོད་དོ་ཞེས། །འཛིག་རྟེན་ངོར་བྱས། ཞེས་གསུངས་པས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་པར་
འཛོག་པ་འཛིག་རྟེན་པའི་ངོར་འཛོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལུང་གཉིས་པའི་དོན་དེ་ལྟར་
ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཁས་མ་སྤངས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཅམ་པས་གཞན་དབང་
ཁས་སྤངས་པ་ལྟར་ཁས་མ་[1]སྤངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དེ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་
ལེན་ཞེས་པ་མིན་ཏེ། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིན་ཆེན་མོ་ལས། ཁས་སྤངས་པ་ལྟར་མ་སྤངས་ཞེས།

རོ། །གཞུང་དེའི་མཆན་སྒྲིལ་དུ་ཡང་། ཁྱིམ་གྱིས་འཐད་པའམ་རིགས་པས་གཞན་དབང་སེལ་ན་
ཁྱིམ་རང་གི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངས་ཀྱང་ཁྱིམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་སེལ་ལོ་ཞེས་བརྟན་པའི་ཡན་ཡིན་
པས་གཞན་དབང་རིགས་པས་དབྱུང་བཅོད་ཀྱི་དངོས་པོར་ཁྱིམ་འདོད་པ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་
དེ་ལྟར་ངེད་མི་འདོད་པས་རིགས་པས་འགོག་ཀུས་མི་ཀུས་མི་མཆུངས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་ངོར་བྱས་མ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མེད་པར་མི་རུང་ཚུལ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ངོར་
བྱས་ཞེས་པ་ནི་རང་ལུགས་མིན་པའི་གཞན་ངོ་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི་མ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གནོད་
མེད་རྣམས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་ཡོད་པར་འཛིག་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེའི་
ངོར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱུ་མ་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་མ་སྙད་འཛིག་པའི་ཆད་མ་དེ་
རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་མེད་ཀྱང་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་པ་ནི། དེས་ན་མེད་ཀྱང་ཞེས་
པ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ལ་བྱའོ། །ལྔ་པ་གཞན་དུ་བཤད་དུ་མི་རུང་བ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
མེད་ཀྱང་དེར་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་ནི་བྱར་མི་རུང་སྟེ། འདི་ནི་རང་གི་
མ་སྙད་པའི་དོན་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་ཡིན་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་མ་སྙད་དུ་འཁེད་
པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་འགྲེལ་བར་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་
ང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་ཅེས་བྱངས་པས་ན་མེད་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་དེས་ན་དོན་དམ་པར་མེད་
ཀྱང་མ་སྙད་དུ་ཡོད་ཅེས་པ་དེས་ན་དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་མ་སྙད་དུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་
ཡིན་པས་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་པ་དོན་མ་དད་དུ་སོང་བ་ལ་སྒྲིན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཕྱོགས་དང་དམ་བཅའ་མེད་པ་ཙོད་ཆོག་གི་དོན་མིན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་བཙུ་ལས། དང་པོ་ལུང་དོན་ཁྱོད་
ལྟར་རང་ལུགས་མེད་པ་མིན་པས་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲིབ་མི་ཀུས་པ་ནི། འོ་ན་ཙོད་ཆོག་ནས། ཕྱོགས་དང་དམ་བཅའ་
མེད་པར་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པའང་བཤད་དགོས་ལ། ལྷ་གྲ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་
བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་དམ་འཆའ་ན་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེར་

ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་ཡང་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཚོས་དང་བྱུང་བའི་
ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་དེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་
སྤྱོད་པའི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས། བྱི་ཚོལ་ལ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ན་དེའི་ཆེ་རང་རྒྱད་ཀྱི་མིང་ལ་སྤང་བ་
ཅམ་དུ་ཟད་པས་རང་རྒྱད་འགོག་པའི་ངལ་བས་ཅི་བྱ་སྟམ་ན། དེ་ལ་དམ་བཅའ་དང་ཕྱོགས་མེད་
པར་བཤད་པའང་ཁྱེད་ཅག་གིས་བྱངས་པ་ལྟར་ཡང་ཡོད་ལ། ཁས་བླངས་བཞག་དགོས་པ་ཡང་
དུ་མ་ཞིག་གསུངས་ཡོད་པས་དེ་ཅམ་ཞིག་བྱངས་ནས་ཕྱོགས་མེད་པར་བསྐྱབ་ག་ལ་རུས། གཉིས་
པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་རང་རྒྱད་པར་འགྱུར་སྟམ་པ་དཀའ་གནད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་དོགས་
པ་སྤར་བཤད་པ་ནི། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་རང་རྒྱད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་
དོགས་པ་སྤེལ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བདེན་པ་ཞིག་སྟེ། འདི་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་དཀའ་གནས་སུ་སྤང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ལན་རང་མཚན་གྱིས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གསུམ་དང་རྟགས་སྟོན་ཕྱིར་ཕྱིར་མཐུན་བྱུང་མེད་པས་རང་རྒྱད་པར་
མི་འགྱུར་ཚུལ་ནི་རང་ལུགས་འདོག་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ཙོད་རྫོག་གི་ལུགས་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པ་ནི་དམ་བཅའ་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དམ་བཅའ་
མེད་པའི་དོན་མིན་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་ཙོད་རྫོག་ལས། དམ་བཅའ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི། དངོས་སོ་རང་
བཞིན་མེད་དོ། །ཞེས་དབུ་མ་པས་སྟུས་པ་ལ་དངོས་སྟུ་བས་དེ་ལྟར་དམ་འཆའ་བའི་ཆོག་དེ་ལ་
རང་བཞིན་ཡོད་ན་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་མི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་མེད་ན་
རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་མི་རུས་སོ་ཞེས། བརྟན་པ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་
ལ་ཡང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཐད་པར་ལྟར་ཙོད་རྫོག་ཙེ་འགྲེལ་བྱངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེས་
ན་དམ་བཅའ་ཡོད་མེད་ནི་སྤྱིར་ཡོད་མེད་ཙོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་
མེད་དོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པའི་ཆོག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཙོད་པ་ཡིན་པས་དེ་འབྲ་བའི་དམ་
བཅས་པའི་ཆོག་དེ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ན་དངོས་སོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་

བར་དམ་བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་དེད་ལ་ཡོད་ནའང་། དེད་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་སྟོན་དེ་ད་
ལ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་བཅའ་མེད་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་པ་
དང་མེད་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་མེད་པར་བཤད་
པ་ཡང་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་གཞལ་བྱ་དང་ཆད་མ་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་པ་ནི། གལ་ཏེ་
མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པས་འགའ་ཡང་དམིགས་པ་
མེད་པར་གསུངས་པའང་། སྒར་ཆོག་གསལ་གྱི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་རང་
གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དམིགས་བྱ་དང་དམིགས་བྱེད་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆད་མ་
དང་གཞལ་བྱ་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁོ་བོའི་བསམ་པ་ལ་དངོས་པོའི་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ནས་འགོག་ན་འཐད་ནའང་། དབྱ་མ་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའོ། །ཞེས་སྒྲིབ་པ་ན་མངོན་སུམ་དང་དེས་ཡུལ་འཇལ་བ་ཡང་དངོས་པོའི་ནང་
དུ་འདུས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མེད་པ་ཡིན་པས་དེས་མི་འགོག་གོ་སྟམ་
དུ་བསམ་པ་ཡིན་ཏེ་གཞུང་དེ་ནི། ཅོད་རྫོགས་ལས། རེ་ཞིག་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས། །དམིགས་
ནས་རྫོགས་པར་བྱེད་ཡིན་ན། །གང་གིས་དངོས་རྣམས་དམིགས་འགྱུར་བ། །མངོན་སུམ་དེ་ནི་མེད་
པ་ཡིན། །ཞེས་པ་དེའི་ལན་ཡིན་ལ། དེའི་འགྲེལ་བར་ཡང་། གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱིས་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བའོ། །ཞེས་རྫོགས་པར་བྱེད་ན་ནི་
རུང་ན་དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་ནི་མངོན་སུམ་
གྱི་ཆད་མ་ཡང་འདུས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆད་མས་དམིགས་པ་མེད་དོ། །མི་དམིགས་ན་འགོག་པར་
ཡང་མི་འཐད་པས། དེ་ལ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་བའོ། །ཞེས་སྒྲིབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་འཐད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་འདོད་པར་བཤད་པས་

ལུགས་མེད་པར་བཤད་པ་མིན་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་པ་ནི་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ལྷོང་པ་ཉིད་དུ་སྤྲོ་བ་ལ་ཡུན་རིང་སོས་ཀྱང་སུན་འབྲིན་བརྗོད་
 མི་རུས་པར་བསྟན་ལ། བྱེད་ནི་ལྷོང་པ་ཉིད་དུ་འང་མི་འདོད་དོ་ཞེས་སྤྲོ་བས་ན། འདོད་པ་གང་ཡང་
 མེད་པའི་ཁྲུངས་སུ་ངེ་ལྟར་རུང་། །དུག་པ་འདུག་འགྲེལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་ཅོམ་གྱིས་བཀྲགས་ཡོད་དུ་འདོད་པར་
 བཤད་པས་ལུགས་མེད་མིན་ཚུལ་ནི། འདུག་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་བཀྲགས་པར་ཡོད་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་
 ལ་གཉིས་སུ་སྤྲོ་བ་འདི་མི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སུན་འབྲིན་པ་དང་ལན་
 སྤྲོ་བས་དབྱ་མ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐུགས་མི་རྟེན་དོ། །རི་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ལྷས། ཡོད་
 དང་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་རྟེན་པ་བཞི་བྲངས་སོ། །བདུན་པ་དེས་ན་རྩས་ཡོད་མེད་པས་བཀྲགས་ཡོད་འདོད་པ་
 ལ་དངོས་པོ་བདེན་སྤྲོ་བ་མི་གཞོད་པ་དང་གཉིས་སུ་སྤྲོ་བས་མི་གཞོད་པར་བཤད་པས་ལུགས་མེད་མི་རུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་རང་གི་
 རོ་སོས་བྱུབ་པའི་རྩས་ཡོད་ཁེགས་པའི་བཀྲགས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྤྲོ་
 བ་རང་གི་རོ་སོས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཁེགས་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སུན་མི་བྲིན་པའི་ཤེས་བྱེད་
 དུ་བྲངས་པས་ན་རང་གི་ལུགས་མེད་པའི་ཁྲུངས་སུ་མི་རུང་ལ། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་
 ཀྱང་གཉིས་སུ་སྤྲོ་བའི་ཕྱོགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་སྤར་བུ་བཞི་འགོག་པ་དང་ཡོད་
 མེད་དུ་སྤྲོ་བ་སེལ་ཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་འདིའི་དངོས་མེད་མཐོང་བ་ས་ཤོལ་བར་བཤད་པ་དོན་བྱེད་ལུས་མེད་ཀྱི་ཆད་མཐའ་མིན་ཚུལ་འཇགས་པ་
 རྒྱག་ཅུ་པ་ལས་གསུངས་པ་ནི་ལུང་དེའི་འགྲེལ་བར། གང་གི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྔ་ཟླ་ལ་ཉེ་རང་བཞིན་ནས་
 དངོས་པོ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་
 མོངས་པ་རྣམས་ངེས་པར་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཕྱོགས་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་དུ་དངོས་པོ་
 མེད་པ་གསུངས་ལ་དེ་ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་དམ། རང་བཞིན་ལ་དངོས་པོར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།

དོན་བྱེད་པ་ལ་བྱས་ན་དེ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་ཆད་ལྷ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་འགག་པར་གསུངས་
པ་དང་འགལ་བས་སོ། །དགུ་པ་བདེན་གྲུབ་གྱི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་ན་རྟག་ཆད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁས་ལེན་ཀྱན་ལ་མ་ཡིན་པ།
དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་ཉེ་དམ་བཅའ་མ་བརྒྱབ་བྱ་མེད་པ་ལ་ཕྱོགས་
མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཉེ་ལུང་དེའི་གོང་དུ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་དག་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་འདི་གཉིད་མ་དཔོགས་ཤིང་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་
མཆན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་འདི་དམ་བཅའ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་དངོས་པོར་ཁས་ལེན་ཡོད་
ན་ནི། དེས་པ་ཁོ་ནར། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒར་འབྱུང་བ་ཡི། །ལྟ་བ་མི་བཟད་མ་རུངས་འཛིན། །དེ་
ལས་བྱུང་བའི་ཚུད་པར་འགྱུར། །ཞེས་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོ་འདོགས་པ་ལ་དངོས་
པོར་ཁས་ལེན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །བཅུ་པ་གྲུབ་དོན་དབྱ་མ་པ་ལ་ལུགས་མེད་པ་ལུང་གང་གི་ཡང་དོན་མིན་
པ་ནི། དེས་ན་ལུང་དེ་དག་གིས་དབྱ་མ་པ་ལ་རང་ལུགས་མེད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། ཚུད་སྟོག་
དང་བཞེ་བརྒྱུ་པ་རུངས་ནས་ཕྱོགས་གཞན་ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ཆེག་གསལ་
ལས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ལུང་འདིས་ཀྱང་དགག་བྱ་འགོག་བྱེད་རང་
བཞིན་མེད་པ་ལ་ཁྱོད་གྱིས་ཡོད་པར་བརྩམས་ནས་དེ་བཀག་ཅེས་སྒྱུར་འདེབས་བྱེད་ཅེས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་རང་བཞིན་དུ་སྟོ་འདོགས་པའི་
དགག་བྱ་སྟོ་འདོགས་རང་མཆན། ཅི་ཡང་མེད་པས་ན། །ང་ནི་ཅི་ཡང་མི་འགོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་དགག་བྱ་ལ་གཉིས་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྟོ་འདོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དགག་བྱ་ལ་བྱས་ན།
དེ་མེད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་མི་འགོག་པར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པས་ཡུལ་ཅན་གྱི་དགག་
བྱ་སྟོ་འདོགས་ལ་བྱའོ། །དེའི་འགྲེལ་བར་འགོག་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་དེ་
གཉིས་མེད་པ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དགག་བྱ་དང་འགོག་བྱེད་མེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་
ཡོད་པར་བརྩམས་ནས་འདིས་འདི་བཀག་གོ། །ཞེས་ཁྱོད་གྱིས་སྒྱུར་བ་བཏབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་མི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། ཚུད་སྟོག་ལས། སྒྲུལ་པ་ཡིས་ནི་སྒྲུལ་

བ་དང་། །སྤྱི་མ་ཡི་ནི་སྤྱི་ས་བྱ་ཡིས། །སྤྱི་མས་སྤྱི་མའི་འགོག་བྱེད་ལྟར། །འགོག་པ་འདི་ཡང་དེ་
བཞིན་འགྱུར། །ཞེས་དང་། །གལ་ཏེ་འཛིན་དེ་རང་བཞིན་ཡོད། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་
རོ། །འཛིན་པ་གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་འབྱུང་། །དེ་ཉིད་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། །གལ་ཏེ་འཛིན་པ་
རང་བཞིན་ཡོད། །འཛིན་པ་དེ་ལ་སྤྱི་ཡིས་བསྒྲོག་ །ལྷག་མ་ནམས་ལ་འང་ཚུལ་དེ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་
ཐམས་ཀ་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་སྤིག་རྒྱ་ལ་ཚུར་འཛིན་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྱུང་བ་མི་རུང་བ་དང་འཛིན་པ་དེ་སྤྱི་ཡུང་བསྒྲོག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བརྒྱ་གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། །རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་རང་ལུགས་མེད་པའི་ཁྱད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་རང་རྒྱུད་
ཀྱི་དམ་བཅའ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱ་གསུམ་པ་ཁོ་ལོ་ལ་ཁྱོད་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་
མེད་ཚུལ་འཇུག་པ་ལས། ཕྱོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་རང་ལུགས་ལ་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་། འབྲིན་
བྱེད་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ཁྱོད་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
འདོད་པ་ལ་ཐུང་ནས་སམ། མ་ཐུང་པར་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་ཅེས་རིགས་པའི་བརྟག་པ་བྲས་ནས།
བཀག་པའི་སུན་འབྲིན་ཁོ་ལོ་ཅག་ལ་མི་འཇུག་སྟེ་རིགས་པས་བརྟག་བཟོད་དུ་འདོད་མི་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། །རང་ལུགས་མེད་པ་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ་ལུང་དེའི་
འགྲེལ་པ་ལས། ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་མཚུངས་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། །གང་གི་ཕྱིར་ཁོ་
ལོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་ནི་སུན་འབྲིན་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་ཐུང་ནས་ཡུང་སུན་འབྲིན་པར་མི་
བྱེད་པ་ཉིད་ལ་སུན་འབྲིན་པས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་མ་ཐུང་པར་ཡང་སུན་འབྲིན་པར་མི་བྱེད་དེ།
སུན་དབྱུང་བ་དང་སུན་འབྲིན་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐུང་
བ་དང་མ་ཐུང་པའི་བསམ་པ་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དངོས་སྤྱོད་བས་བཞོད་པའི་རིགས་པས་བརྟག་པ་
མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་བཞོད་ཀྱི་ཁས་ལེན་མེད་པ་མ་བཞོད་པའི་

ཕྱིར་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཡུམ་གྱི་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱས་རབ་འཁྱོར་ལ་སྦྱེས་པ་
དང་མ་སྦྱེས་པའི་ཆོས་གང་གིས་མ་སྦྱེས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་འཕྲོལ་ཅེས་དབྱེད་ནས་བྱིས་པ་ན་དེ་
གཉིས་ཀྱིས་འཕྲོལ་པ་བཀག་པ་ན། ལྷ་རིའི་བྱས་འོན་ཐོབ་པ་དང་རྟོགས་པ་མེད་དམ་ཞེས་བྱིས་
པ་ན། སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་དེ་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཐ་
སྟོན་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་ལྟར་ཁས་སྤང་
བར་གསུངས་ཏེ། འབྲུག་འགྲེལ་ལས། འདིས་རི་ལྟར་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་འཕྱར་བའི་ཕྱིར་སྦྱེས་
པའམ་མ་སྦྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་འཕྲོལ་བར་བཀག་ཅིང་། གཉིས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་
མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་མ་བརྟགས་པར་འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྟོན་དུ་ཐོབ་པར་ཁས་སྤངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
སུན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་སུན་འབྲིན་པ་དག་ཀྱང་སྤང་བའམ་མ་སྤང་བར་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་
ཀྱང་ཐ་སྟོན་དུ་སུན་འབྲིན་པས་སུན་དབྱུང་བ་སུན་འབྲིན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
སྤང་མ་སྤང་གྱི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ན་དེ་གཉིས་གང་ལ་ཡང་སུན་འབྲིན་པ་མེད་ཀྱང་དེས་
སུན་འབྲིན་པ་ཡོད་པ་མི་ཞིགས་པས་ཐ་སྟོན་དུ་གཞན་སྟོགས་སུན་འབྲིན་པ་ཁས་སྤངས་དགོས་
པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཙུ་བཞི་པ་དེར་མ་ཟད་རྟེན་ལང་དག་གི་དམ་བཅའ་འཕྲོགས་སམ་
བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པར་བཤད་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པའང་བཞེད་པ་ཡིན་
ཏེ། སྤར་བྲངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་ཡང་། རི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་
ཁྱད་པར་རྣམས། །གཟུགས་བརྟན་ལ་ཡང་གཟས་བཟུང་ལ་སོགས་རྣམས་ཆེ་མཐོང་འགྱུར་ལ། །ནི་
མ་དང་ནི་གཟུགས་བརྟན་རྣམ་པར་སྤང་དང་མ་སྤང་པར། །མི་རིགས་མོད་ཀྱི་བརྟེན་ནས་ཐ་སྟོན་
ཅམ་ཞིག་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །མི་བདེན་བཞིན་དུའང་རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛེས་པར་བསྐྱབ་བྱའི་
ཕྱིར། །དེ་ནི་ཡོད་པ་རི་ལྟར་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཤེས་རབ་གདོང་། །སྤང་བར་བྱ་ལ་རུས་པ་མཐོང་
བར་འགྱུར་བའི་གཏན་ཆོགས་ནི། །འཕྲད་པ་དང་བྲལ་ལས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ཞེས་ཤེས་པར་

བྱ། རི་ལྷར་གཞུགས་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་
འཁོར་དང་སྤང་པའམ་མ་སྤང་བར་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟོག་པ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྲིད་མོད་
ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུན་གཞུགས་ཉི་བ་ལས་གཞུགས་བརྟན་དུ་དམིགས་པ་ན་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་
དོན་ངེས་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སུན་འབྲིན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་སུན་
འབྲིན་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་གཏམ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ་གཉིས་སུ་ཐལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་རང་གི་ཆོག་ལའང་ཐལ་བ་མཆུངས་
པར་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་རང་ལ་པར་བཀག་པའི་རིགས་པའི་མགོ་བསྐྱེ་མི་
འཇུག་པའི་ལན་དེ་ལྷར་གསུངས་ཀྱི་རང་ལུགས་མེད་དོ་ཞེས་མ་གསུངས་སོ། །

བཙུ་ལྷ་པ་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པའི་ཕྱོགས་ལྷར་མིན་ཚུལ་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། གཞན་
ཡང་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བ་པར་འདོད་པ་ལ་རྒྱས་སྤང་ནས་སམ། མ་སྤང་བར་འབྲས་
བྱ་སྐྱེད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱས་ནས་བཀག་པའི་སྟོན་རང་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་
འདོད་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས་སྟོང་བ་ཡིན་ཀྱི། རང་ལུགས་མེད་ཅེས་བྱས་ནས་སྟོང་བ་མིན་ཏེ།
འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་རི་ལྷར་ཞེ་ན། གང་ཕྱིར་འདི་དག་གཉིས་ཆར་ཡང་ནི་སྐྱུ་མ་དང་
འབྲ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །བདག་ལ་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད། །གང་
གི་ལྷར་ན་རང་གི་མཆན་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྣམ་
པར་དབྱེད་པར་འགྱུར་ཀྱི། གང་གི་ལྷར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལོག་པར་ཀྱན་བརྟགས་པས་བསྐྱེད་
པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་སྐྱུ་མ་ལྷར་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཅིང་། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རབ་རིབ་
ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ལྷར་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ནི་
བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་ལ་རི་སྐད་བཤད་པའི་སྟོན་གྱི་སྐྱབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཅིང་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་མ་བརྟགས་པར་བྱུ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་

འགྲུབ་པོ། །ཞེས་གཞན་ལ་སྐྱོན་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རང་མཚན་ཁས་སྦངས་པ་བཞོད་ཅིང་རང་
ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་འདོད་པ་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་དབྱ་མའི་
ལུགས་སྐྱོན་དང་བྲལ་བ་འཛོགས་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །

གསུམ་པ་དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་པའི་དོན་མང་བར་མ་ཟད་ཆོག་ཡང་སློབ་དཔོན་རེ་རེའི་ལུགས་ལའང་མང་ཚུལ་ལ་
དངོས་དང་། དམ་བཅའ་བཞི་མོགས་ཡོད་པས་དམ་བཅའ་དང་ཁས་ལེན་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་
གཅིག་ཤུའི་འང་ཆོག་མང་ཚུལ་ནི། སྤྱིར་དེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་དང་དབྱ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་
འདི་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ལ་འདི་ནི་འདི་ལྟར་མིན་ནོ་འདི་དང་འདི་མེད་དོ་འདི་དང་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་
མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པས་དེ་དག་ཚུམ་པ་པོ་དེ་དག་གི་བཞེད་པ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་
བསལ་ཅན་གྱི་ལུང་བྲངས་ནས་སྐྱབ་ག་ལ་དགོས། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འདི་ལྟར་འདོད་དོ། །ཁས་
ལེན་ནོ་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་དེ་དག་གི་དོན་རྣམ་པར་འཆད་པ་ན་
འདི་ནི་ཚུམ་པ་པོ་དེའི་ལུགས་སམ་དེའི་བཞེད་པའོ། །འདི་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པར་དབྱེ་
མི་རུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདོད་ཅེས་པ་དང་ཁས་སྦངས་ཞེས་པ་དང་དམ་བཅའ་
བ་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱད་པར་བ་དགོས་ནའང་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། ཚིང་སྒྲོག་ལས། ཐ་སྙད་ཁས་ནི་
མ་སྦངས་པར། །དེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།
དངོས་པོ་བྱང་བ་ཞིག་པ་ལ། །རྗེ་ལྟར་འགོག་པར་བཏགས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཀྱང་། །སྐྱུ་མ་བྱས་ལྟའི་འགོག་པ་བཞེད། །ཅེས་དང་། གང་དག་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས། །ཆུ་
ཡི་ཆེ་བ་ལྟ་བུར་ནི། །ཡང་དག་མ་ཡིན་ལོག་མིན་པར། །འདོད་པ་དེ་དག་ལྟས་མི་འཕྲོག །ཅེས་
དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་དག་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་རྣམས། །དེ་
མེད་པར་ནི་ཡོད་མིན་པས། །གཟུགས་བརྟན་ཉིད་དང་མཚུངས་པ་རུ། །གསལ་བར་ཅི་ཡི་ཕྱིར་
མི་འདོད། །ཅེས་དང་། ཆོར་བྱ་མེད་པར་དེ་མེད་པས། །ཆོར་བ་ཉིད་ནི་བདག་མེད་པ། །ཆོར་བ་

དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས། །ཡོད་པ་མིན་པར་ཁྱོད་གྱིས་བཞེད། །ཅེས་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་
ཉིད་ཀྱང་། །ཐ་སྙད་དུ་ནི་ཁྱོད་གྱིས་བསྟན། །པན་ཚུན་བསྟོས་པ་ཅན་ཉིད་དུ། །བྱུབ་པར་ཁྱོད་གྱིས་
བཞེད་པ་ལགས། །ཞེས་དང་། རེ་ཞིག་ཞིག་པའི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་མི་རིགས་
ལ། །མ་ཞིག་ལས་མིན་མི་ལས་དང་། །འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད། །ཅེས་དང་། རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །འབྲུག་འབྲེལ་
ལས་ཀྱང་། །མཁས་པ་དག་གིས་སྟོགས་འདི་ནི་སྟོན་མེད་ཅིང་པན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ་སྟམ་དུ་
བསམས་ཏེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་སྐྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
འབྱུང་བ་རྟེན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལྟར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་
ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྟོགས་ལ་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཆད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། པ་རོལ་པོས་ཀྱང་འདི་
ཉིད་ཁས་སྐྱངས་པར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངེས་པར་ཁས་སྐྱངས་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་དེ་
འབྲས་བུ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །གཉིས་པ་ཆེག་གསལ་དང་འབྲུག་པར་དམ་བཅའ་བཞི་སོགས་བཤད་པ་རྒྱ་གྲགས་གཅིག་ལུའི་
ལུགས་ལ་འདུག་པའི་ཆེག་མང་ཚུལ་ནི། ཡང་འབྲུག་འབྲེལ་ལས། དམ་བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་
ནས་དེ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་
ལ་ཞིག །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དམ་བཅའ་བཞི་བཤད་ལ།
ཆེག་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲས་བུ་གསུངས་པས་ན་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་དང་རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་
ལུགས་ལ་རང་འདོད་དང་ཁས་ལེན་དང་དམ་བཅའ་ཉི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལུགས་བཞི་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་པའི་རིགས་པས་དགག་བྱ་དབྱུང་བཅོད་
འགོག་མི་རིགས་པ་ནི། འདིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་རང་མཆན་རིགས་པས་དབྱུང་
བཅོད་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་པར་སྐྱང་བ་མི་ལེགས་པ་ནི་སྤར་བཤད་ཟིན་ལ། གཉིས་པ་ཕྱི་རྒྱལ་དངོས་སྐྱ་བ་
ལ་དབྱུ་མ་པས་བདེན་མེད་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་སྐྱབ་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པ་ནི། དབྱུ་མ་པས་ཕྱི་རྒྱལ་

དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་ལ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་བསྐྱབས་པའི་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་བྱུང་བའི་
ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོབ་དཔོན་ཆེ་བ་གྲགས་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་
དེ་འབྲ་བ་དེ་ལ། ཆོག་གསལ་ནས་དམིགས་ཀྱིས་བྱེ་བའི་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འབྲ་
དེ་འདོད་ན་དེ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་སྦྱར་དུ་ཚུགས་ཀྱང་དེ་འབྲའི་ཚུལ་གསུམ་
མཐུན་སྤངས་སྤྲོ་བ་པའི་རྟགས་ནི། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་པ་བརྗོད་ཏེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་ད་
དུང་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་དེ་ཅུམ་ལས་མི་སྦྱོའོ། །

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ་མཆམས་སྦྱར་བ་དང་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་
བྱ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ་དང་། དེ་མཐུན་སྤངས་དུ་ཆོལ་བ་གཉིས་ལ་བྱུང་བའི་སྟོ་
ནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པ་དེ་རང་རྒྱུད་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་
ཆོལ་བ་གཉིས་ཀས་ཆད་བྱུང་བ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་གཉིས་འོག་ཏུ་འཆད་ལ་རྟགས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རང་རྒྱུད་
ཀྱི་སྐད་དོད་སྔ་ཉརྟ་རང་དབང་སོགས་ལ་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། རང་རྒྱུད་རང་དབང་བདག་དབང་དང་། ཞེས་
དང་། ཉརྟ་གཙོ་པོ་བྱུང་མཐའ་དང་། རྟགས་འཐག་པ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲེལ་བས། ཞེས་དང་། ཤེས་སྟོན་ལས། རང་དབང་དུ་རྗེས་
སུ་དཔག་པའི་མཐུས་འདུ་བྱེད་རྣམས་རྣམ་པ་ལས་ངོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་དོན་ཀྱི་དབང་གིས་ཞེས་སོགས་དང་། སྟོང་
ཐུན་ལས་རང་དབང་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་རང་རྒྱུད་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་བྱི་ཆོལ་གྱིས་ཁས་སྤངས་པ་ལ་མ་འབྲིས་པར་ཆད་མས་
ལུལ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་ཚུལ་རང་དབང་དུ་གཞལ་བའི་ཚུལ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྤངས་དུ་བྱུང་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་རྒྱུད་དེ་ཐལ་འགྱུར་བས་བཀག་ཚུལ་འདི་ཡིན་ཏེ་ཆོག་གསལ་ལས། རྟག་གེ་པ་འདིས་ཞེས་པ་ནས། དབྱ་མའི་ལྷ་བ་ཁས་ལེན་
བཞིན་དུ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་དག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སུ་རྟགས་པ་ཏེ་
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་སུན་སྤངས་ནས་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་
ཉིད་བརྗོད་ན་གཉིས་ཀ་རྟགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་ཆོག་གསལ་ལས་
མང་དུ་གསུངས་ཀྱང་ཆོག་མངས་པས་འཛིགས་ནས་འདིར་ནི་གཙོ་པོ་རྣམས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་
དེ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་སུན་དབྱུང་བ་དངོས་དང་། དེ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
གཉིས། གཞི་ཆོས་ཅན་མ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་བསྟན་པ་དང་། སྟོན་དེས་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་

མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལྷན་
དགོད་པ། རོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐབས་འདི་ནམས་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ནམས་
ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བར་སྤང་བས། ཆོག་གསལ་གྱི་ཆོག་བྱངས་ཏེ་བཤད་ན་ངེ་
སྐད་དུ། ཅི་སྟེ་ངེ་ལྷན་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་སྤྱི་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་
ཁྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཁྱད་པར་འཛིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བའི་ཐ་
སྟོད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྷན་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་པའི་སྐྱ་འཛིན་ན་ནི་དེ་
པ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པོ། །འོན་ཏེ་ནམ་མཁའའི་ཡོན་ཏན་འཛིན་ན་ནི་དེ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་ལ་
མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དམ་འཆའ་བ་ན་འད་བྱས་པའི་སྐྱ་འཛིན་
ན་དེ་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པོ། །འོན་ཏེ་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་འཛིན་པ་ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་སངས་
རྒྱས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ངེ་ལྷན་འདིར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྤྱི་ཅམ་ཞིག་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་ཁྱད་
པར་དོར་བའི་ཆོས་ཅན་ཅམ་ཞིག་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་རོན་བཤད་པ་ལ་
བཞི་ལས་དང་པོ་ཆོས་ཅན་མཐུན་གྲུབ་དགོས་པ་ནི། འདིའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་
ཅེས་དམ་འཆའ་བ་ན་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྐྱ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མི་འགྲུབ་ལ།
ནམ་མཁའའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐྱ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ན་རང་ལ་མི་འགྲུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་
པས་ཀྱང་གསལ་བྱེད་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དམ་འཆའ་བ་ན་བྱས་པའི་སྐྱ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་
ན་གསལ་བྱེད་པ་ལ་མི་འགྲུབ་ལ་སྤར་ཡོད་རྒྱུན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་སྐྱ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་
བཟུང་ན་རང་ལ་མི་འགྲུབ་པོ། །དེས་ན་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་དུ་
མི་རུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་ནི་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀས་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དཔྱོད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་གཉིས་

ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་བྱལ་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མཐུན་བྱལ་ནི། ཇི་ལྟར་ཆོས་
ཅན་མཐུན་སྣང་དུ་བྱལ་བ་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་རྟག་པའང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྱི་
ཅམ་ཞིག་གཉིས་ཀས་བྱལ་དགོས་ཏེ་དེ་ཡང་དཔེར་གང་བཀོད་པ་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་བྱལ་བ་ཞིག་
བསྐྱབ་བྱ་བྱལ་བའི་སྡོད་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དོན་བདེན་མེད་བསྐྱབ་པ་ཡང་དེ་ལྟར་མཐུན་བྱལ་དགོས་
ཚུལ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་བས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་སྤྱི་མཆེད་དམ་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ཕྱིའི་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་བདག་ལས་སྤྱི་བ་མེད་པར་གཞན་སྡེ་ལ་སྐྱབ་པ་དང་གཞན་ལས་སྤྱི་བ་
མེད་པར་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་པ་ན་བདེན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་
བཟུང་ན་རང་ལ་མི་འབྱལ་ལ། བརྒྱན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ན་པ་རོལ་
པོ་ལ་མི་འབྱལ་བས་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་བ་དོར་ཏེ་མིག་དང་གཟུགས་ཅམ་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འཛོག་
སྟེ་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ལས་སྤྱི་བ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་
པར་གྱི་ཆོས་དཔྱད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྣང་དུ་བྱལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་
དུ་བསམ་པ་འདོ། །བཞི་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་སྣང་གི་དོན་ནི། མཐུན་སྣང་དུ་བྱལ་བའི་དོན་ཡང་
ཕྱིར་རྒྱུ་ལ་ཆད་མ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་བྱལ་བའི་ཆད་མ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་ལ་འཁང་བྱལ་
པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དོན་མི་འཐད་པ་དང་། དཔེ་བཀོད་པ་དང་མི་འདྲ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཞུང་འགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོང་ཐུན་ལྟར་བཤད་ན་གསུམ་ལས། དང་པོ་
མདོར་བསྟན་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། དབུ་མ་པ་དང་དངོས་སྐྱབ་པ་ཆོད་ཆེ་བདེན་བརྒྱན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་མ་བྱས་
པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་མཐུན་བྱལ་འདོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་གང་གི་ཆེ་འདིར་སྤྱི་བ་བཀག་
པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སྤྱི་འདོད་པ་དེའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ནར་ཏེ་བདེན་བྱལ་ཏུ་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཅམ་གྱིས་ཏེ་ཤེས་པ་རང་གི་བྱལ་ཚུལ་ལ་འབྲེལ་བས་ཆོས་ཅན་མིག་སོགས་ཀྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྟོག་པ་

ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་པ་ཉིད་དོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ནི། དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་
སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་དེའི་ཆེ་
ནི་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་
ཡིན་པས་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོ་མི་འདོགས་
པ་དེའི་ཆེ་ནའང་གང་གིས་ན་དེ་ཀྱན་རྫོབ་དུ་འགྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་
ཡང་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་ཀྱིས། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་
ལ་སོགས་པའི། །དོན་གྱིས་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི། །བསྐྱབ་པའམ་བསྐྱོག་པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་
ཕྱིར་ང་ལ་ཁྲུག་ཀ་མེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བཟུ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ཐ་དད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་པའི་མིག་ཀྱན་རྫོབ་པ་ག་ལ་
ཡོད། དེའི་ཕྱིར་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་དང་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྟོན་ལྟོག་
པ་མེད་པས་འདི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་གཞུང་དང་སྒྱུར་བ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ཡོད་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་གཟུགས་བདག་སྟེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་དམིགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསྟན་ན་འདི་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་
མཆེད་ནི། བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མདུན་དུ་གསལ་པའི་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་སྟོར་བ་མཆོན་ན་རྟགས་སྟོབས་དེའི་སྟེང་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་སྐྱེས་སྟོབ་ཆོ་གང་
རུང་གིས་བདེན་བརྟན་གང་རུང་གི་བྱེད་པར་མ་གྲུབ་པ་མི་འོང་བ་ནི། ལན་གྱི་གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཅན་མཐུན་
སྒྲུང་དུ་མི་འགྲུབ་ལུགས་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། འདིར་ཕྱི་རྟོག་གང་དང་མཐུན་སྒྲུང་
དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་མི་འགྲུབ་པའི་མི་འགྲུབ་ལུགས་སྟོན་པའི་ཕྱི་རྟོག་དེ་ནི་ཆོག་གསལ་ལས་

གསུངས་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡིན་མོད་ཀྱང་སྐྱེར་ནི་དངོས་པོ་
ནམས་ལ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་དང་ཐ་སྙད་དུ་དེ་དག་
ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
ནོ། །དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ལ་འང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་ཆོག་ཆོགས་
བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྐྱ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཐལ་འགྱུར་པ་ལ་གོ་བར་བྱ་ལ་རང་བཞིན་
ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ཞེས་པ་ནི་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་དང་རང་རྒྱད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་
དངོས་སྐྱ་དང་དབུ་མ་པའི་སྒོ་ངོའི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་ཆད་བྱུང་མཐུན་སྒྲུབ་མེད་ཚུལ། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན་
དུ་བཞག་པ་དེ་འབྲུག་ལུགས་ནི་དེ་འཛིན་པའི་མིག་གི་ཤེས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་འབྲུག་
དགོས་ལ། དེ་ཡང་མ་འཁྲུལ་བར་དེ་དག་གིས་མ་བྱུང་ན་དོན་བསྐྱུབ་པའི་མངོན་སུམ་དུ་མི་རུང་
བས་མ་འཁྲུལ་བ་དགོས་སོ། །རྟོག་མེད་མ་འཁྲུལ་བར་འབྲུག་པ་ནི་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་གང་ལ་མ་
འཁྲུལ་བར་སོང་ས་དེའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་དེ་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་ངས་
བར་ལྟོས་སོ། །བཞི་པ་དབུ་མ་པ་ལ་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པའི་རང་རྒྱད་མི་རུང་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཆད་མ་
ངེ་འབྲུག་བཞིག་གིས་ཆོས་ཅན་བྱུང་པའི་ཆད་མ་དེ་ནི་སྐྱ་རྒྱུ་ལ་མི་རུང་སྟེ་ཆོས་གང་ལ་འང་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་ངོ་བོ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་པས་དེ་སྐྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ་སྟམ་དུ་སློབ་དཔོན་འདིས་དགོངས་ནས་རང་རྒྱད་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་ཆོས་ཅན་སོགས་སྐོལ་བ་
གཉིས་ལ་མཐུན་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱད་མེད་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་པ་རོལ་པོ་ལ་དངོས་པོ་ནམས་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་གསར་དུ་ཞེས་པ་འདིས་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་རྟགས་གང་ལ་འང་མཐུན་སྒྲུབ་མི་འདོད་པ་ཁྱེགས་པས་
དེ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་དུ་རང་རྒྱད་དགོས་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་འཆད་པ་ཡིན་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་གུ་རང་བཞིན་མེད་སྐྱུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ཡང་དག་ལྟ་བ་རྟོགས་ཟེན་པས་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་བྱུང་དང་སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱུབ་
ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་བྱུང་གཉིས་ལྟ་དུ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་ངེ་སྟེད་པར་མ་བད་ངེ་ལྟ་བ་བྱུང་པ་ལ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བ་ནང་མན་
ཚུན་གསུམ་མཐུན་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱད་ཀྱི་རྟགས་མིན་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱུབ་པའི་ཕྱིར་

ཞོལ་ཡང་དག་ཐལ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་རང་ངོས་ནས་བྱལ་བའི་རྟགས་མི་འདོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱི་ཞོལ་ཙམ་ལ་དངོས་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་སྟེ་འདི་དམ་བཅའ་དོར་ནས་དེ་སྐབས་ཀྱི་བྱི་ཞོལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་དེ་བྱི་ཞོལ་དེའི་ཁོ་བོར་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར་དང་། དེའི་ཆེ་དེས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱལ་བ་ཆད་མས་འེས་པའི་བྱིར་སོགས་མང་སྟེ། ཆོག་གསལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པའི་འབྲས་བྱ་ཙན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་ལ་བྱལ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་མེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ་རང་རྒྱུད་མིན་ཀྱང་རང་གྲགས་དང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་ངོས་ནས་བྱལ་བ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་ཐིག་པའི་བྱིར་ཉེ། ཆོག་གསལ་ལས་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྟོར་ཉེ། ཞེས་དང་ཤེས་རབ་སྟོན་མེ་ལས། ད་ནི་སུན་འབྲིན་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཐུས་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་འདྲིར་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དོན་ནི་པ་རོལ་སོས་སྐྱས་པའི་སུན་འབྲིན་པའི་ལན་བཏབ་པ་དང་། རང་དབང་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་བསྟན་པའི་མཐུས་འདུཤེས་རྣམས་ལ་ངོ་སོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཐལ་འགྱུར་བ། བྱང་པན་ཚུན་དུ་རྩི་སྟེད་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་སྟེད་པའི་ལན་ལག་ཏུ་རང་རྒྱུད་དགོས་མི་དགོས་སྟེ་ན་འཁོར་ཏུ་མི་དགོས་ཉེ་སྟོང་བྱུན་བསྐྱལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། དེའི་བྱིར་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྟ་བུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཞོལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཐ་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འགའ་ཞིག་གཏན་ལ་དབབ་པའི་བྱིར་དུ་བྱང་པན་ཚུན་བཀོད་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་ཆོས་ཙན་དང་ཚུལ་གསུམ་ཞོལ་བ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྦྱང་དུ་བྱལ་བ་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཤེས་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དབྱེད་པ་ནི་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་དེ་གཞུང་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་ན། འདི་ལ་བཅུ་གསུམ་ལས་དང་པོ་རྟེན་ཆོས་ཙན་དེ་ཁོ་ནར་ཉམས་པར་ཁས་སྦྱངས་པར་ཐལ་བ་གང་གི་ཆེ་ཞེས་པ་ནས་ཁས་སྦྱངས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཙན་མིག་གམ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་ཉམས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་མ་བྱལ་བར་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྦྱངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཙན་རྩི་འདྲ་བ་སྐྱམ་ན་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་དངོས་སོ་རྟེན་པ་སྟེ། མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱལ་བའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ཁས་སྦྱངས་པར་སོང་།

ཚུལ་ཁས་སྒྲངས་ལུགས་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དེ་ཆོས་ཅན་དེ་དག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
སྲུ་བརྟེན་པ་དེའི་ཆེ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཉེ་དེ་ཁོ་ནར་གྲུབ་ན་དེ་བརྟེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་
འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་རྟེན་དོན་འགལ་བ་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མེད་^[1]དེས་ཅིར་འགྱུར་སྟུང་ན། དེ་ཁོ་
ནར་མ་གྲུབ་ཅིང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡང་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་མ་འབྲུལ་
བའི་ཤེས་པ་ས་རྟེན་པའི་དོན་དུ་མི་རུང་བས་ཡུལ་ཅན་བརྟེན་པ་འཛིན་པའི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ས་
རྟེན་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གྲང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་འབྲུལ་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་དེ་གཉིས་འགལ་ཚུལ་
ནི། དེས་ན་མ་འབྲུལ་བས་རྟེན་པའི་དོན་འབྲུལ་ཤེས་ལ་མི་སྤང་ལ། འབྲུལ་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་དོན་
མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཉེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འབྲུལ་ཤེས་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་
འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་རང་རང་གི་ཡུལ་ཐན་ཚུལ་སྒྲངས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཐ་
དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ལྷ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་ཐན་ཚུན་མེད་པར་རབ་རིབ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མིག་
ཤེས་དཔེས་བཤད་པ་ནི། དེ་ཉིད་འཆད་པ་ནི་གང་གི་ཆེ་ཞེས་པ་ནས་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པའི་
བར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ཐ་སྟད་པ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་
པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་གིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ཞེས་པ་ནི། གཟུགས་སྐྱ་
སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་མེད་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་ཤེས་པས་ཡོད་
པར་བརྒྱང་བ་སྟེ། ཉོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་བརྒྱང་བ་ནི་སྤང་བ་ཅམ་ལ་བྱ་དགོས་པས་རང་གི་མཆན་
ཉིད་དུ་གཟུགས་སོགས་སྤང་བའོ། །དེའི་ཆེ་ན་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་དོན་ཆ་ཅམ་ལ་ཡང་དམིགས་
པར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་པ་ནི་དེ་ལྟར་རང་མཆན་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་
གིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་དོན་སྤྲོ་མོ་ཡང་འགྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལེན་མེད་མོད་དེས།

ནོ། །རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་དཔེ་ནི། སྤྲ་ཤད་ལ་སོགས་
པ་ལྟར་ཞེས་པའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་གཟུགས་སྤྲ་སོགས་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་འབྲུལ་པ་ཡིན་
པས་དོན་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྤྲ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་སོ། །

དྲུག་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བས་བརྟན་པ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ནི། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པས་
ནི་གཟུགས་སྤྲ་སོགས་འགའ་ཡང་མི་འཛིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི་གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་
པས་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའོ། །དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་ལ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་ལ་མེད་དོ། །བརྟན་པ་དེ་ལྟར་རབ་རིབ་མེད་པའི་དཔེས་བཤད་པ་
ནི། དེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྤྲོ་མི་འདོགས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་གཟུགས་
སྤྲ་སོགས་སྤྲོ་མི་འདོགས་པ་སྟེ་ཡོད་པར་མི་འཛིན་པའོ། །དཔེར་ན་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་
ཤེས་ཀྱིས་སྤྲ་ཤད་འཛིག་པའི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་ལྟར་དོ། །བརྟན་པ་བརྟན་ཚུལ་དང་། མ་རིག་པའི་རབ་
རིབ་དང་བྲལ་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་སྤང་ཚུལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་དུ་འགྱུར་བ་ནི་གཟུགས་སྤྲ་སོགས་བརྟན་པའི་
དོན་ནོ། །ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའོ། །དེ་འབྲ་བ་དེ་མ་འབྲུལ་བའི་
ཤེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དེས་ཆ་ཅམ་ཡང་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་དག་དེས་མ་གཟིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དགྲ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་འགའ་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་ཆད་མ་བཞེས་མ་
གཞལ་བའི་ཤེས་བྱེད་ནི། དོན་དེ་དག་ལ་མགོན་སོ་སྟུ་སྤྲ་བ་ཀྱི་གཞུང་གི་ཤེས་བྱེད་བཞོད་པ་ནི། གལ་ཏེ་
ཞེས་སོགས་ཏེ། འདིས་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་མ་བཞེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་དོན་འགའ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་འདིར་ཁུངས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །བརྟན་པ་དོན་བསྟུ་
ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་ནི་སྤང་བཤད་པའི་དོན་སྤྲད་པ་ཡིན་ལ། བརྟན་གཅིག་པ་གྲུབ་དོན་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མིག་མ་འབྲུལ་བའི་རྟེན་དོན་མེད་ཚུལ་གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་མིག་ཀུན་
རྫོབ་པ་གལ་ཡོད་ཅས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་

གྱི་སྤར་བཤད་བ་ལྟར་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའམ་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན་དུ་ཐ་སྙད་དུའང་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །བཅུ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན་མཐུན་གྲུབ་མེད་པ་དེས་ན་དངོས་སྤྱོད་དང་དབྱེ་མ་བཅོད་དུས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་མེད་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྱོད་པ་དང་དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་གཉིས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པའི་ཆེ་མ་འབྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་མཐུན་སྤྱང་དུ་མ་གྲུབ་པས་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྤྱང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་སྤྱོད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་རང་རྒྱུད་ཉགས་ཀྱིས་ཕྱིར་ལྟོ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱོགས་སྤྱོད་མེད་བཞག་དུ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །བཅུ་གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཆན་ཡོད་པས་ཕྱོགས་སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་ན་དེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པ་ནི། གཤམ་ཏེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མེད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྤྱོད་མེད་ཡོད་དོ་སྤམ་ན། ཐ་སྙད་དུ་དེ་འདྲ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་ནི་སྤར་ཡང་བཤད་ཅིང་དུང་ཡང་འཆད་པས་ལན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དཔེ་བཞེད་པ་དང་མི་འདྲ་བ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱོད་པ་དང་མི་འདྲ་ཚུལ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། དཔེ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེར་ནི་སྤྱི་ཕྱི་དང་མི་ཉག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བྱུང་པར་བརྗོད་པར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་ན་དེ་བཞིན་དུ་མིག་གི་སྤྱི་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་སྤྱོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་སྐྱངས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་མ་ཡིན་པས་དཔེ་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་བྱས་པས་སྤྱོད་མི་ཉག་པར་སྤྱོད་པའི་ཉགས་ཆོས་གཞི་གསུམ་བྱུང་པར་མ་བྱས་པའི་སྤྱི་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། དངོས་སྤྱོད་པར་བདེན་མེད་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་གསུམ་མེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་སྤྱོད་པར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུང་པར་བྱས་པས་མ་བྱས་འདོད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། འདིའི་དོན་ནི་ཆོས་ཅན་འབྱུང་འགྱུར་དང་

ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་བྱས་པ་དང་སྤར་ཡོད་ཆེན་གྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་གང་
ཡང་མིན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོད་གཞིར་རུང་བ་དང་ཆོས་རྒྱལ་ལྟོས་མི་ལྟོས་གང་ཡང་མིན་པའི་མི་རྟག་པ་
སྤྱི་ཙམ་པ་ཞིག་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འཛོག་རུང་ཡོད་ལ། བདེན་བརྒྱན་གང་ཡང་མིན་པའི་མིག་ལ་
སོགས་པ་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་པ་དེ་དག་གིས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ལྟར་
དཔེ་དོན་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་སྤྱད་ཀྱི་བསྐྱུབ་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྤྲེལ་སྤྱོད་
རྟག་མི་རྟག་གི་ཁྱད་པར་མ་བྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་དབྱེ་མ་པས་དངོས་སྤྱོད་ལ་བདེན་མེད་སྤྱོད་པ་ལ་རང་མཚན་ལ་འཁྱུལ་མ་འཁྱུལ་
བྱུང་གཏན་མེད་པས་མི་མཚུངས་པ་ནི། འོ་ན་གང་ཡིན་སྟེ་ན་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་སྤྱོད་ཞེས་པའམ་ནམ་མཁའ་
ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྱོད་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གང་རུང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་སྤྱོད་པར་ངེས་པ་
ནི་ཆོས་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་བྱར་ཡོད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་སྤྱོད་པ་དང་རང་
བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པར་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པས་བྱུང་བའང་མ་ཡིན་
འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པས་བྱུང་བའང་མ་ཡིན་པའི་ཆད་མས་བྱུང་བའི་མིག་གས་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་
ཅིང་། འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པས་བྱུང་བ་ནི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་མ་བྱུང་ལ་མ་འཁྱུལ་བའི་ཤེས་པས་སྟོང་པ་
ནི་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་ཆད་མས་མི་འབྱུང་པས་དཔེ་དང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དོན་
དེ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བས་ཉུང་གསལ་བའདུན་ན་དཔེ་དོན་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པས་བྱེ་བྲག་པར་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་
སྤྱོད་ཆེ་འབྱུང་འབྱུར་དང་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ལ་ཆད་མར་མ་སོང་ཡང་རང་མཚན་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཆད་མར་སོང་བར་གཉིས་ཀས་
འདོད་ཅིང་དབྱེ་མ་པས་དངོས་སྤྱོད་ལ་མིག་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྱོད་ཆེ་མིག་ལ་འཁྱུལ་བའི་ཆད་མར་ཡང་མ་སོང་མ་འཁྱུལ་བའི་ཆད་
མར་ཡང་མ་སོང་ཀྱང་མིག་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་གཉིས་ཀས་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། སྟོང་བྱུན་ལས། སངས་རྒྱས་པས་
བྱེ་བྲག་པའི་དོ་མོར་ཞེས་པ་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱོད་ཙམ་ཞིག་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་ཆོས་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་
ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྟོང་བྱུན་ལས་མིག་ལ་མ་འཁྱུལ་བའི་ཆད་མར་ཡང་མ་སོང་འཁྱུལ་བའི་ཆད་
མར་མ་སོང་ཀྱང་མིག་ཙམ་ལ་ཆད་མར་སོང་བ་དབྱེ་མ་པ་དང་དངོས་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མི་སྤྱིད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདི་བྱེ་ཆོས་དངོས་སྤྱོད་ལ་ཡིན་ཐལ་འབྱུར་བ་ལ་དེ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་མ་པས་དངོས་སྤྱོད་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྱོད་པ་ལ་དེ་གསུམ་མེད་ཚུལ་ལ་དངོས་དང་། སྤྱོད་དཔོན་སོ་

སོའི་བཞེད་པའི་བྱང་པར་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་པར་ཀུན་གྱིས་འདོད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བརྟུ་གཉིས་
ལས་དང་པོ་རང་མཆན་ལ་མ་འབྲུལ་བ་མེད་པས་མ་འབྲུལ་བའི་རྙིང་དོན་གཞུགས་སོགས་ཅོད་གཞིར་མི་རུང་བ་ནི་སྤྱིར་རྣམ་མཁྱེན་
མ་འབྲུལ་བའི་རྙིང་དོན་གཞུགས་སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེས་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ཅོད་པར་དབྱེད་མི་རུང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་
ལས། རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་བྱེད། །ཅེས་དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཆད་མ་བཞིར་བྱས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ངོས་འཛིན་
པའི་རྟོགས་སུ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་སྟོན་པ་ཡང་མེད་ལ། ཞེས་དང་། འབྲས་བུའི་རྣམ་
བཤད་ལས་ཀྱང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་དུང་ལྷུང་བས་སྤང་ཡུལ་
མ་འབྲུལ་བའི་གཉིས་སྤང་ཡིན་གྱི་འབྲུལ་བའི་གཉིས་སྤང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་
གཞག་འདི་ཉིད་འགལ་བར་འགྱུར་སྟུང་ན་མི་འགལ་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་བཏང་ལ་དགོངས་ལ་སངས་
རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་ནི་ས་བརྟུ་བ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་མེན་པ་དམིགས་བསམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །མ་འབྲུལ་བ་ནི་སྤྱིར་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བའི་མཉམ་
གཞག་ཡིན་མོད་ཀྱང་འདིར་ནི་སྤང་ཡུལ་རང་མཆན་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་
ཞེན་ཡུལ་རང་མཆན་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་དགོས་ལ། ཆོས་ཅན་
དང་ཉུགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་པའི་ཆད་མ་དེ་འདྲ་བ་གཏན་མེད་པས་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པས་
རྙིང་པའི་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་བའོ། །གཉིས་པ་རང་མཆན་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་འབྲུལ་བ་ནི། འདིར་རང་
གི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རྟོག་གེ་བ་དག་འདོད་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་མིན་གྱི། དངོས་
སྟོང་སྟོང་མེད་གང་ལ་རང་རང་གི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་པའི་རང་བཞིན་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་
ལ་བྱེད་པས་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་དེ་
འདྲ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་འདྲའི་རང་མཆན་ལ་མ་
སྟོང་པའི་རྙིང་པ་མེད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་སྤང་ཡུལ་དང་ཞེན་
ཡུལ་གང་ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བར་འགྲོ་བས་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་
ཆད་མ་དེ་འདྲས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་ཀྱི། རྟོལ་བ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་མིག་
དང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་འཇལ་བའི་ཐ་སྟོང་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་མིན་ནོ། །འདིར་དབྱ་

མ་པས་དངོས་སྤྱོད་ལ་མིག་གསལ་གཞུགས་རང་བཞིན་མེད་པར་སྤྱོད་ཆེ་ཆོས་ཅན་གྱིས་བ་གཉིས་ཀས་ཆད་མས་བྱུབ་ཀྱང་བྱུབ་ཚུལ་
མཐུན་སྣང་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་ནི། དབྱ་མ་པས་ཆད་མས་མ་བྱུབ་ཀྱང་དེ་སྤྱོད་ན་ཐོས་ཅོད་དམ་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྣང་དུ་
འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་དེ་ལ་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་ཤེས་དགོས་པ་ནི། བྱིར་གྲོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་སྤར་
བཤད་པ་ལྟ་བུའི་གཞོན་མེད་ཀྱིས་རྒྱངས་པའི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཅེས་དུ་ངེས་པའི་ངེས་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ནི་རིགས་པའི་གཞོན་པ་མེད་དེ། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་སྤྱི་གྲུ་ཡོད་པར་འཛིན་
པ་ལྟ་བུ་ལ་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱི་གྲུ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་
པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་། སྤྱི་གྲུ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་མ་ལྟར་དུ་ཡོད་
པར་འཛིན་པ་བརྟུན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་བདེན་བརྟུན་དེ་དག་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་
མ་བྱས་པར་སྤྱིར་ཡོད་པ་ཅེས་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པ་རོ། །

ལྷ་པ་དེ་གསུམ་སྐབས་འདིར་གལ་ཆེ་ཚུལ་སྤྱི་གྲུ་རྟག་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་
འཛིན་པ་འང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདི་གསུམ་གང་ཡང་རྒྱང་བ་ཞིག་གི་འཛིན་ཚུལ་མེད་པར་འཛིན་པ་
མེད་པས་དེ་དག་འདིར་བཤད་མི་དགོས་སོ། །དུག་པ་དབྱ་མའི་ལྟ་བུ་མ་རྟེན་གོང་དུ་རྟུན་པར་འཛིན་པ་མེད་ཀྱང་
གཞན་གཉིས་ཡོད་པས་དེ་དུས་ཀྱི་ཡོད་འཛིན་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་ཡོད་ཅེས་དུ་འཛིན་པ་དང་བདེན་
པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི། རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པའི་སྤྱི་མ་ལྟ་བུར་ཡོད་པར་འཛིན་
པ་མི་འབྱུང་ངོ་། །བདུན་པ་དེས་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞིའི་ཁྱད་པར་ཤེས་དགོས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་
སྤྱི་མ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བུ་མ་རྟེན་གོང་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པས་ཡོད་པར་གང་བཟུང་ཐམས་
ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་བྱེད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རྒྱང་བ་ནི་སྤར་ཐ་སྣང་པའི་ཆད་མ་བཤད་
པའི་སྐབས་དང་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་བཞི་ཁྱད་པའི་སྐབས་སུ་མང་དུ་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པར་ལྟ་བུ་མ་རྟོགས་གོང་དུ་གང་བཟུང་བདེན་འཛིན་དུ་གོ་ཆད་ལྟར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། དེ་

ལྷ་མ་ཡིན་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྷ་བ་མ་གོ་བའི་གོང་གི་རྟོག་པས་ཐ་སྙད་གང་བྱེད་ཐམས་ཅད་
བདེན་འཛིན་ཡིན་ན་འཛིན་རྟོན་པའི་ཐ་སྙད་རང་དགའ་བ་སྤར་བ་ཤད་པའི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་
བས་རྣམས་པར་བཞག་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་དབྱ་མ་བས་འདོད་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པའི་
གཞིད་པ་འབབ་པས་དབང་ལྷག་དང་ཡོད་མེད་ཁྱད་པར་མེད་པར་སོང་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལྷ་
བས་དབྱ་མའི་དོན་རྟོགས་པའི་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བ་དེ་ལྷར་མི་ཤེས་ན་ཉ་ཤར་
དང་ཕྱིས་སུ་ཡང་མང་པོས་དེ་ལྷར་བྱུང་ཚུལ་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་འདི་འདྲ་བའི་སློ་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་ལོག་པར་གོ་བའི་
རྟོགས་སུ་སྤར་རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པའི་དགོ་སྟོར་སྟོད་སྟོགས་མང་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་ཕྱིས་ལྷ་བ་
རྟོན་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ན་སྤར་མ་ཐམས་ཅད་མཆན་མར་འཛིན་པ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་དུ་
མཐོང་ནས་དགོ་སྟོར་དེ་དག་ནི་འདི་འདྲ་བའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་མ་རྟོན་པ་རྣམས་ལ་གསུངས་
པའོ་སྤམ་པའི་གོ་བ་སྤྱིས་ནས་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་དུ་བལྟ་བའི་ལོག་རྟོག་གིས་ཆོས་མང་
དུ་སྟོང་བ་རྒྱུའི་མཁན་པོ་ལྷར་གྱུར་པ་མང་དུ་སྤང་ངོ་། །བཅུ་བ་ལྷ་བ་མ་རྟོན་གོང་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་
མེད་བཞི་སོ་སོར་མི་བྱེད་པ་ནི། དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྷ་བ་མ་རྟོན་གོང་དུ་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་ཡོད་
པ་ཅུམ་དང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། ཡོད་པ་
གང་ཡིན་ལ་སྤར་བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་བ་བྲངས་པ་ལྷར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པས་ཁྲབ་
པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་གནད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལའང་མེད་པས་ཁྲབ་པར་བཟུང་
ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་བཞག་ཏུ་མི་བྱང་ངོ་ཞེས་མང་དུ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་
བཞིའི་བྱད་པར་ཤེས་པ་ལ་རྣམས་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལྷར་གང་ཟག་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤང་བ་དེ་བཞག་
ཀྱང་གང་ཟག་འཛིན་ཤེས་དགོས་ཉེ་མེ་ལོང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཞུགས་བརྟན་དེ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་བྱད་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ལྷར་མ་
གྲུབ་ཀྱང་གཞུགས་བརྟན་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་གཅིག་པ་ལྷ་བ་རྟོན་པའི་ཡོད་འཛིན་བརྟན་པར་འཛིན་མི་དགོས་
པ་ནི། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་གྱི་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་སྤྱིས་པའི་རྒྱུད་ལ་ནི་ཡོད་པར་འཛིན་ཚུལ་གསུམ་ག་
འབྱུང་སྟེ་འོན་ཀྱང་ལྷ་བ་དེ་སྤྱིས་ནས་ངེས་པའི་སྲིད་དེའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རིགས་པས་རྣམ་

པར་དབྱེད་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བསམས་པའི་ཆེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་
པའི་བདེན་འཛིན་རེ་ཞིག་མི་སྤྱེ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མི་སྤྱེ་བ་མིན་ནོ། །བཙུ་
གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཆེད་ཀྱང་བདེན་འཛིན་སྤྱེ་བ་དང་མ་བཟེད་པར་ཐེག་ཆེན་འབགས་པ་ནས་ཀྱང་འོག་མའི་འབགས་པ་ཅི་རིགས་ཡོད་པ་
ནི། དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་རྟགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྤྱེས་ནས་མ་ཉམས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ལྟ་བུ་ཡོད་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
དེ་དག་ལ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མཛོན་གྱུར་པ་སྤྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་བྱེད་རོ། །

གཉིས་པ་སློབ་དཔོན་སོ་སོའི་བཞེད་པའི་བྱེད་པར་ལ་ལྟ་པས། དང་པོ་ལེགས་ལྟན་སོགས་དབྱེད་པར་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་མཆོན་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་
ལ་སོགས་པ་ འདིའི་རང་མཆོན་ནི་ ཆོས་རྒྱལ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་
བཞེད་པ་འདི་ཡིན་པའི་དབྱེད་པ་རྒྱལ་ལ་རང་དབང་པའི་རྟགས་སམ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དོན་གཅིག་པས་དེ་རང་
གི་ལུགས་ལ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་མཆོན་
ཡོད་པ་འདི་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་རང་ལུགས་ལ་འཛིག་མི་འཛིག་ནི་དགག་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་
བ་དང་ཀོལ་བ་གཉིས་ལ་དེ་སྤྱེ་བ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་མཐུན་གྲུབ་ཡོད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་མིན་ཚུལ་ཡང་འདི་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་དེས་མཛོན་སྤྱུ་མ་འབྲུལ་པའི་ཆད་མ་མི་འདྲ་བ་ནི། དེས་ན་ཁོང་རྒྱལ་པའི་ལུགས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་
རང་བཞིན་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་གཞོན་མེད་རྒྱལ་ལ་སྤང་དུ་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་ལ། དེ་ལྟ་
བུའི་རང་བཞིན་སྤྱུ་གུ་སོགས་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟག་པའང་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་དག་འབྲུལ་པར་བཞེད་ན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་དང་རང་རྒྱུད་མི་རུང་བས་དངོས་
པོར་སྤྱེ་བ་རྒྱལ་ལ་དང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆད་མ་གང་ཡོད། མེད་ན་སྤང་
ལེགས་ལྟན་ཀྱི་བཞེད་པ་སྤྱི་དགོས་པ་དང་འགལ་ཡོ། །གསུམ་པ་དེ་འབྲུལ་ན་གཞན་གྲགས་ཡིན་པས་རང་རྒྱུད་མི་འཐད་པ་སྤྱི་བ་
གྲགས་པ་བཞེད་པ་ལྟར་རང་མཆོན་སྤང་བ་ལྟར་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་དེར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་

ནམས་གྱིས་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་ལ་བསྐྱབ་ན་ནི། དེ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་བྱུང་ཚུལ་ཡིན་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སུ་
མི་འགྲོ་ལ་ཆོས་ཅན་ནམས་བྱུང་བ་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་བྱུང་བའི་ནམས་རང་རྒྱུད་རྟགས་གྱིས་ཅི་ཞིག་
བྱེད། །འདི་པོད་སྤྲོ་མས་མ་རྟགས་པ་སྤར་མེ་ཞིག་བཞག་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཆོས་ཅན་དངོས་སྤྲོ་དང་མཐུན་བྱུང་མེན་ན་
རང་རྒྱུད་མེན་ཚུལ་ཆོས་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། འོན་ཏེ་པ་རོལ་པོ་རང་ལ་བྱུང་བས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི་དབུ་མ་
པ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྤྲོ་དུ་བྱུང་མི་དགོས་སོ་སྤྲོ་ན། དེ་ནི་རང་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་རིགས་
བའང་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་སྤྲོ་བ་འདི་རྟགས་སྤྲོར་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་སྤྲོ་དབུ་མ་པ་ལས་ཕྱིར་སྤྲོ་ལ་གྲགས་པས་
གཞན་གྲགས་དང་རང་གྲགས་དོན་གཅིག་སྟེ་དེའི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ཕྱིར་སྤྲོ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གྲགས་ནི་ཆོག་གསལ་
ལས་སྤྲོ་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་སྤྲོ་བ་དང་རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ཞེས་དང་གཞན་གྲགས་ནི་དེ་ཉིད་ལས་དེ་ལ་
བྱུང་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་སོ། །དེས་ན་རང་གྲགས་ཅམ་དུ་འགྱུར་བས་ཐལ་བ་པའི་རྗེས་སུ་
ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་ཞི་བ་འཆོ་ཡབ་སྤྲོ་སོགས་ཀྱང་རང་མཆན་གྱིས་བྱུང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་བཞེད་པ་
ནི། སྤྲོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཐ་སྤྲོད་དུ་མེད་པར་བཞེད་པ་ནམས་ཀྱང་
སྤྲོ་པོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་བདེན་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཐ་སྤྲོད་དུ་ཤེས་པའི་རྗེས་སུ་བཞེད་པས་དེ་དག་
སྤྲོ་བའི་དབང་ཤེས་ནམས་དེ་དག་ལ་སྤྲོ་པ་ཏེ་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པའི་དོན་འཛིན་པ་
ཡིན་པས་སྤྲོ་ཅམ་ལ་སྤྲོ་ནས་འཁྲུལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དངོས་སྤྲོ་བའི་བྱུང་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་མངོན་སུམ་ལ་རག་ལས་པར་བཤད་པ་ལ་རྗེས་
དཔག་ལོང་བ་ལག་བརྒྱུད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དེ་རང་རིག་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་གང་རུང་ལ་
འདོད་ཚུལ་དང་། འདིར་རང་མཆན་གྱིས་བྱུང་བར་ཆད་མ་མེད་ཀྱང་གཞན་གྲགས་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། མིག་
ལ་སོགས་པ་སྒྲིག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་དེར་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་དངོས་སུ་མི་
འགྱུར་ཀྱང་དེ་སྤྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་མཐར་གཏུགས་པ་ན་མངོན་སུམ་ཞིག་ལ་ཐུག་དགོས་པ་ནི་བྱུང་
མཐའ་སྤྲོ་བ་ནམས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་དཔག་ལོང་བ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཅ་
བའི་སྤྲོ་བྱེད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་པར་འདོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཆེ་ཅ་བའི་མངོན་སུམ་

དེ་ནི་ཡང་ན་གཞན་རིག་མ་འཁྲུལ་བ་དང་ཡང་ན་རང་རིག་མ་འཁྲུལ་བ་ཞིག་ལ་འདོད་ལ་དེ་ཡང་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་དོན་སྤང་ལ་སྤང་བ་ལྟར་ཡུལ་སྟེང་དུ་བྱུང་
དགོས་པ་ལ་དེ་དག་གིས་འདོད་པས་ན་དེ་དག་དང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་མེད་པར་
སྤྲོ་བའི་དབྱུ་མ་བའི་ལུགས་གཉིས་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བའི་མངོན་སུམ་མ་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱིས་ཆོག་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ལ་མ་གཏུགས་ཀྱང་ལན་གདབ་པར་
རྒྱས་ཏེ་འདི་ལྟར་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྤྲོ་བས་ནི་འདུས་བྲས་འདུས་མ་བྲས་གང་ལ་ཡང་དེ་དག་
ཆད་མས་བྱུང་བའི་དོན་ནི། དེ་དག་གི་རང་རང་གི་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞིག་ཡུལ་སྟེང་དུ་ཡོད་
པའི་དོན་འབྱུང་དགོས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་རིགས་པས་དགག་པར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་སྤྲོ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་
མར་མི་རུང་ངོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་དེས་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་མ་བྱུང་བར་བསྟན་པ་ལ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མིག་
སྟགས་བདག་སྟེ་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་རྟགས་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་དང་། སྟོན་དེ་མེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་ཁྲུངས་ཚུལ་དང་། དེས་ན་སྤྲོ་བ་
པ་དང་དགག་པའི་ཡང་ཁོ་བོ་ལ་ཡོད་པའི་བྱུང་བའི་རྟགས་ཀྱང་མ་བྱུང་བར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྷང་
དགོད་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། གཞི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉིས་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གང་ཡིན་པ་
འདི་ཉིད་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོགས་འདི་ལ་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་བརྗོད་པ་ལའང་
སྤྲོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་སྤར་རང་
གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་མི་སྟོང་གི་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་
བྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་སྤྲོ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པས་རང་རྒྱུད་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་
མཆེད་དང་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་གཉིས་བསྟོམས་པའི་ཕྱོགས་སམ། བསྐྱུང་བྱ་མེད་
པར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་
ལ་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བའི་སྤྲོ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པས་རྟགས་མ་བྱུང་བར་འགྱུར་ཚུལ་རྣམས་

སྤར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། རོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། འདིར་ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་
དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་དོན་འདི་ནི་རྟོག་གེ་བ་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
ཁས་སྦངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱ་ལ་སོགས་
པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཇི་སྐད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱང་རན་ལས་འདས་པ་ནི་ཞི་
བའོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འདི་ལ་འདིར་ཁྱོད་ཀྱིས་
གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་གང་ཡིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་དེ་སྐད་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རམ། འོན་ཏེ་དོན་དམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ན་ནི་རང་ལ་གཏན་
ཆོགས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། དོན་དམ་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་
པ་ཉིད་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་དང་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་
འདིས་སྦྱོན་འདི་སྤྲས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་འདིས་གཏན་
ཆོགས་མ་གྲུབ་པར་ཁས་སྦངས་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཆོགས་སུ་བཀོད་པའི་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གཏན་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་
ཐམས་ཅད་ནམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་འབྲུལ་
པ་དགག་པ། རང་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆོག་ཟེན་ལྟ་
ཆོད་ཡིན་པ་ནི། འདིའི་དོན་ལ་སྒྲ་བ་གསལ་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་པ་དག་ན་རེ། ས་ནི་དོན་
དམ་པར་སྤྱོད་པའི་དོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷང་བཞིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་གེ་འབར་བ་
སོགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། དོན་དམ་དུ་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ན་རང་གིས་མ་གྲུབ་ལ།
ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་འབྲུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་ན་བྱི་ཆོལ་དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་ལ་མ་གྲུབ་པོ། །དེས་

རྟགས་མ་གྲུབ་པར་མི་འཛོག་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་རྟགས་མ་གྲུབ་པས་ཁྲབ་པར་
རང་གིས་ཁས་ཁྲུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། བབ་ཆོལ་སྤྱ། ཁ་ཅིག་ནི་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་
འགོད་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་ལྷ་
ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་བ་ནི། འདི་འདྲ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱན་འབྲེན་བ་ནི། ཆོག་གསལ་གྱི་དགོངས་
པ་གཏན་མ་ཡིན་ཅིང་སྟོབ་དཔོན་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་པའང་མ་ཡིན་པས་ཕྱགས་གཉིས་ཀ་
ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤྲོ་ཆོས་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་སོགས་ཁས་ཁྲུངས་ཚུལ་ནི། འོ་
ན་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། གང་གི་བྱིར་རི་སྐད་བསྟན་པའི་དོན་འདི་ནི་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་
ཁྲུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རི་སྐད་བཤད་པ་ནི་སྤྲོ་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་
པའི་ཚུལ་དང་དེ་གཏན་ཆོགས་ལའང་སྟོར་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞུང་
དེ་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་དེ་རྟེན་དོན་ལ་ལྟོས་ནས་མཐུན་སྣང་
མ་གྲུབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་འདིར་འགྱུར་ཏེ་ཆོས་ཅན་དང་གཏན་ཆོགས་སྤྱབ་པའི་མདོན་སུམ་ལྟ་བུ་དེ་
འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་ལ། འབྲུལ་པས་རྟེན་པའི་དོན་གཏན་ཆོགས་ལ་སོགས་པར་
འཛོག་ན་དངོས་པོར་སྤྱོད་པ་ལ་མ་གྲུབ་ལ། མ་འབྲུལ་པས་རྟེན་པའི་དོན་དེ་དག་ཏུ་འཛོག་ན་རང་
གི་ཆད་མས་མི་འབྲུབ་པས་རང་རྐྱད་ཀྱི་རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་དུ་
བཤད་པ་ནི་རི་སྐད་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བཞི་པ་དེ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་ཁྲུངས་པའི་ཁྲུངས། དེ་འདྲ་
པའི་སྒོ་ནས་མ་གྲུབ་པར་འཛོག་པ་དེ་ལེགས་ལྡན་འབྲེད་ཀྱིས་རི་ལྟར་ཁས་ཁྲུངས་པ་སྟོན་པ་ནི་དེ་
ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་
མཛད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཕམ་དོན་དམ་དུ་གསུངས་པ་མིན་ཚུལ་ནི། དེའི་དོན་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་དམ་དོན་དམ་དུ་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཞེས་རྟགས་སུ་འགོད་ཅེས་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ནི་ཡེ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོ་བྱོགས་སྤྱོད་བསྐྱངས་

བ་ལྟར་ཆོས་ཅན་བདེན་བརྟན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་གཞག་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་
ན་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གང་རུང་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་གཏན་ཆོག་གས་དང་
དཔེ་ལ་སོགས་པའང་དེ་ལྟར་འདོད་པས་རགས་པ་དེ་འདྲ་བའི་ལྟག་ཆོད་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་
བརྟེན་ཏེ་འདི་འབྲུལ་བ་ག་ལ་སྤིང། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གསུངས་པའི་དོན་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་
ཟིན་པ་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་ནི། དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
དོན་དེ་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་འདི་བ་ཡིན་པས་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་ཉིད་དེ་ལྟར་མི་
འདོད་པས་རང་ལ་མ་གྲུབ་ལ། དོན་དམ་པར་ཡིན་ན་ངེད་གིས་དོན་དམ་དུ་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་
མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ལས་སྦྱེ་བ་བཀག་པས་ངེད་ལ་མི་འབྲུབ་ཅིང་། བདེན་གཉིས་གང་དུའང་
མེད་པའི་དོན་ནི་མི་འདོད་པས་དེ་གསལ་བར་མཇད་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་གཞན་ལ་
དེ་ལྟར་ཟི་བ་སྦྱར་རྒྱུ་གིས་ཞིབ་ཆ་དགོས་རྒྱུ་ནི། དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན་རྟགས་སུ་
བཀོད་པའི་འབྱུང་བ་དེ་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་འདི་ན་སྤྲ་མ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་བདེན་གཉིས་
ཀྱི་འབྱུང་བ་གང་རྟགས་སུ་འགོད་ཅེས་སྦྱ་ན་ཕྱོགས་སྤྲ་གཏན་མ་གོ་བཤོ། །

དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཟིན་ནས་དོན་དམ་ཡིན་ན་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་
ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡིན་ན་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་ཅེས་རིེ་ལྟར་བརྫོད་དུ་རུང་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་
དུ་བཞག་པའི་ནང་གི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཚོལ་དེ་དག་གིས་མ་གྲུབ་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་དངོས་སུ་ཁས་ཁྲུང་ངས་སྦྱས་པའི་ལོག་རྟག་ནི། འོ་ན་རིེ་སྐད་བསྟད་པ་
དེ་ལེགས་ལྟར་འབྱེད་གིས་རྟགས་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་པ་དེ་ཁས་ཁྲུངས་ལུགས་རིེ་
ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། བཞི་བ་དངོས་སུ་ཁས་ཁྲུངས་ཀྱང་ཁྲུང་བར་ཐལ་བ་འཕང་རྒྱུ་ནི། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་
སློབ་དཔོན་གིས་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པས་རྟེན་པ་དེ་དོན་དམ་པ་དང་། འབྲུལ་པའི་ཤེས་པས་རྟེན་
པ་དེ་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་བདེན་གཉིས་གང་ཡིན་ཞེས་པ་དེ། དེ་གཉིས་གང་གིས་

ཉིད་པ་ཡིན་ཞེས་པ་དང་གནད་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་བསམས་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་རྟགས་སུ་
བཀོད་པའི་དོན་དེ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ན་རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་
དགོས་པ་དང་། རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་མ་འབྲུལ་བ་དང་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་གང་རུང་
གིས་ཉིད་པའི་དོན་མིན་ན་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་དེ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་
པ་ལ། འདིས་རང་གིས་ཁས་སྒྲུངས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་མིན་
ན། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཆོས་གཏན་ཆེགས་སུ་བཀོད་པ་རྣམས་ཞེས་དངོས་པོའི་ཆོས་དམིགས་
ཀྱིས་བཀར་ནས་གསུངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ནི་རང་གིས་བཀོད་པའི་གཞུགས་
ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་སོགས་དང་འབྲུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་དེ་དག་ཁ་ཅིག་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བས་
དངོས་སུ་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་སྟོག་གྱུར་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་མི་འབྲུབ་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་མཐར་
གཏུགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མངོན་སུམ་མ་འབྲུལ་བ་ལ་བཞེད་མོད་ཀྱང་། སྟོབ་དཔོན་རྒྱ་བའི་ཞབས་
འདིས་དེ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་གྱིས་རང་དབང་ངམ་རང་རྒྱུད་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས་
འདི་ཡང་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་དབྱ་མ་པ་ཡིན་ན་སྟོགས་གཞན་ཁས་སྒྲུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁས་སྒྲུངས་པར་མི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གལ་ཏེ་མངོན་
སུམ་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་སོགས་བྲངས་ནས་རང་མཚན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མེད་པར་གསུངས་
པ་རྣམས་ཀྱིས། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་སྟོགས་འཛིན་པ་ལ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ལ་གཞན་གྲགས་ལ་སྟོན་མེད་ཚུལ་དང་། ལུང་གིས་གཞན་གྲགས་
ངོས་བརྒྱུད་བ་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ལ་ཚད་བ་སྟོང་བ་དང་། གཞན་གྲགས་དགོས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་དང་བཅས་པ་དང་།
དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྟེད་ཚུལ་སོགས་དང་། གྲུབ་དོན་ཐལ་རང་གི་དོན་བཤད་པ་བྱུག་ཤིང་པོ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་
གྲགས་ལ་མེད་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རྗེས་དཔག་ལ་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྟོན་བརྗོད་པ་རྣམས་རང་གི་རྗེས་དཔག་ལའང་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་གཞན་ལ་

བཀྲལ་བར་མི་བྱའོ་སྟུམ་ན། གཞན་ལ་སྒྲོན་དེ་དག་འོང་བ་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཁས་སྦངས་
བས་འབྱུང་ལ། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཁས་མི་ལེན་བས་སྒྲོན་དེ་དག་མེད་པར་
གསུངས་ཏེ་འདིར་རྗེས་དཔག་རྣམས་ནི་སྒྲོར་བ་ལ་བྱ་སྟེ་འིག་པའི་དབང་ལྷག་གིས། རྗེས་དཔག་རྣམ་གཉིས་
རང་དོན་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། རང་གི་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད།
ཁེས་རྗེས་དཔག་གཉིས་བཤད་པའི་སྒྲོར་དག་ལ་གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མ་སྟུང་བྱའོ། གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲོན་དེ་ཡོད་
ཚུལ། རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་ན་རང་མཆན་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་ཆད་མ་རྒྱོལ་བ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་
སྤང་དུ་ཁས་སྦངས་ནས་དེས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་བས་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་དགོས་
ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆད་མ་དེ་མེད་པས་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མ་གྲུབ་པར་འབྱུང་རོ། གསུམ་པ་
གཞན་གྲགས་ལ་མི་དགོས་ཚུལ། རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་ན་པ་རོལ་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་རང་ལ་ཆད་མ་དེ་འདྲ་
བས་གྲུབ་པས་ཆོག་གི་རང་ལ་ཆད་མ་དེས་གྲུབ་མི་དགོས་སོ། བཞི་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་དང་མདོ་ལས་
ཀྱང་གཞན་གྲགས་བཤད་ཚུལ་ནི། དེས་ན་གཞུང་ནས་འབྱུང་བའི་རྗེས་དཔག་རྣམས་ཀྱང་གཞན་གྱི་དམ་
བཅའ་བ་འགོག་པ་ཅམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱུད་མིན་
ནོ། འདི་ནི་དཔེར་ན། ཅ་མེའི་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་ལས། ལྟ་དེ་རང་གི་བདག་ཉིད་ནི། འདྲེ་ལ་བལྟ་
བ་མ་ཡིན་ཉིད། ཀའ་ཞིག་བདག་ལ་མི་བལྟ་བ། འདྲེ་གཞན་དག་ལ་རྗེ་ལྟར་བལྟ། ཞེས་རང་ལ་
མི་བལྟ་བ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས་མིག་གཞན་ལ་མི་བལྟ་བར་བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུའོ། འདི་ནི་རྟགས་རང་
གིས་ཀྱང་འདོད་ལ་དམ་བཅའ་གཞན་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་དོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པའང་དབྱ་མ་བས་
འདོད་པས་སྒྲོར་བ་འདི་འདྲ་རྣམས་ལ་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཅེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། ལྟ་
བ་རྒྱ་མིང་ཁ་ཅིག་ལྟར་སྒྲོར་བ་དགོད་པ་ཀུན་རང་རྒྱུད་མིན་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས།
ཁོ་པོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྒྲོར་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་
བཅའ་བ་འགོག་པ་ཅམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་སྒྲོར་བ་བཀོད་པ་རྣམས་རང་

རྒྱུད་མིན་པ་དང་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ཅན་དུ་བཞེད་པས་སྦྱར་བ་
མི་འགོད་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལུང་གི་གཞན་གྲགས་བཤད་པ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། དོན་ངོས་བརྒྱུད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། **སྦྱར་བ་**
བཀོད་ནས་དེའི་དམ་བཅའ་སེལ་ཚུལ་ཡང་ལུང་དེའི་མཁུག་ཉིད་ནས། འདི་ལྟར་གཞན་མིག་བལྟ་འོ་
ཞེས་བྱ་བར་རྟོག་པ་ **དམ་བཅའ་ཡིན་** དེ་ནི་མིག་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བལྟ་བའི་ཆོས་ཀྱང་འདོད་
ལ། **གཞན་བལྟ་བའི་ཆོས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་དུའང་** **འགལ་བ་** **ཁས་སྐྱངས་པ་** **ཡིན་ཏེ།** **རྟགས་**
ཁས་སྐྱངས་པའི་ཆད་མས་བྱལ། **བྱལ་བ་བསྐྱུབ་ཀྱི་རྟགས་སྐྱུབ་མི་དགོས་སྤྱིའི་བྱལ་བ་** **དེའི་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལ་རང་**
གི་བདག་ཉིད་བལྟ་བ་མེད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ནི་གཞན་བལྟ་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ **དཔེར་ན་བྱམ་**
པ་བཞེན་ནོ། **།** **དོན་གྱི་བྱལ་བ་སྐྱུབ་ཚུལ་** **མིག་ལའང་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བལྟ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ།** **དེའི་**
ཕྱིར་གཞན་ལ་བལྟ་བའང་འདི་ལ་མེད་དོ། **།** **དེའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་བལྟ་བ་དང་འགལ་བ་**
སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་བལྟ་བ་ **ཕྱི་རྟོག་** **རང་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་**
ཡིན་ནོ། **།** **ཞེས་དེ་ལ་བྱལ་བའི་** **གཞན་གྲགས་ཀྱི་** **རྗེས་སུ་དཔག་པས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།** **།** **ཞེས་**
གསུངས་ཏེ། **གཉིས་པ་དོན་ངོས་བརྒྱུད་པ་ནི།** **ཕྱི་རྟོག་** **རང་ལ་གྲགས་པ་དང་ཕྱི་རྟོག་དབྱུ་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་**
གཞན་ལ་གྲགས་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་གོ།

གསུམ་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ལ་ཆོད་པ་སྐྱངས་པ་ལ་བརྟུལ་ས། དང་པོ་ལུང་ལས་དེ་ལ་བྱལ་བ་ཞེས་སམ་
གཞན་གྲགས་ཞེས་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་སོགས་དབྱུ་མ་པའི་མི་འདོད་པ་དེའི་དོན་མིན་ཚུལ་ཏེ་དོན་ལ་འབྱུང་བ་འགོག་པ་ནི། **རང་**
གིས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱར་ངག་བཀོད་ནས་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་ལུགས་འདི་གལ་ཆེ་བས་ཞིབ་ཏུ་
བཤད་ན་དེ་ལ་བྱལ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་མིག་དང་དཔེ་བྱམ་པ་དང་རྟགས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་
དང་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་སྡོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་བལྟ་བ་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་
གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་ཙམ་ཡིན་པས་རྟགས་དང་བྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་རོལ་པོ་ཁོ་ན་ལ་བྱལ་བ་

ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་མཆན་གྱིས་བྱུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་ཚུལ་ནི། འོ་
ན་རྩི་ལྟར་ཡིན་སྟེ་དག་རང་ལུགས་ལ་འང་ཁས་ལེན་མོད་ཀྱང་དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཆད་མ་
རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་ནི་རང་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་ལ། རང་བཞིན་
ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་དག་འབྱུབ་པ་ནི་ཆད་མ་དེ་བྱུབ་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པས་གཉིས་ཀ་ལ་
མཐུན་སྟངས་དུ་བྱུབ་པའི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུབ་པ་
མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་གྲགས་པ་འཇལ་གཞན་ལ་བྱུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་
ཅན་སོགས་དབྱ་མ་པ་ལ་འང་ཆད་མས་བྱུབ་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅི་བྱ་སྟེ་པའི་འབྲུལ་པ་དགག་པ་འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་
ཆད་མ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་པས་དེས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་དོགས་པ་ལྟར་རིགས་
པས་གཞོད་པས་ན་སྐྱབ་བྱེད་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རྩི་ལྟར་རྟེན། ཆད་མས་གཞོད་
པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་མ་ལོར་བ་རྟེན་ན་ནི་བྱུབ་མཐའ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཀྱང་རྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་ཙམ་ལ། ཕྱི་རྒྱལ་འདིས་ཆོས་ཅན་མིག་དང་རྟགས་རང་
ལ་མི་བལྟ་བ་དང་དཔེ་བྱུམ་པ་དང་ཆོས་སྟོན་པོ་སོགས་ལ་མི་བལྟ་བ་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་ཡུལ་
ནམས་ནི་རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པས་དེ་དག་ལ་རིགས་པས་གཞོད་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གཞན་ལ་གྲགས་ཚུལ་ནི། ཕྱི་རྒྱལ་དེས་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་
པ་གཉིས་སོ་སོར་མི་བྱེད་པས་དེ་ནམས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཆད་མས་
བྱུབ་པར་རྫོམ་པའི་ཡུལ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་ཀྱང་ཁོའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཞོད་པ་མེད་
པ་ནམས་ཀྱིས་བྱུབ་པ་རིགས་པས་གལ་འགོག་། དེས་ན་ཁོའི་ལུགས་དང་རང་གི་ལུགས་གཉིས་
ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བའི་ཆད་མ་མཐུན་སྟངས་དུ་བྱུབ་པ་ཁས་སྦྱངས་མ་བྱུང་
བས་རང་རྒྱད་ཀྱིས་མི་བསྐྱབ་པར་ཁོ་རང་གི་ཁས་སྦྱངས་ལ་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཙམ་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །འདི་སྦྱར་དག་དང་ཐལ་འགྱུར་ལ་སྦྱར་ཆོག །བཞི་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་གྲགས་ཅུང་ཀྱང་ཆད་མས་ཁོགས་ན་དེས་དབྱ་

མའི་ལྷ་བ་ཇི་ལྷར་བསྐྱེད་པ་ནི། དེའི་ཚུལ་ནི་སྤར་བཞོད་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱར་བ་དེ་ལ་མཆོན་ན་ཆོས་
ཅན་མིག་དེ་ལ་རང་ལ་མི་བལྟ་བའི་རྟགས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ། སྡོ་སོགས་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་རོ་
བོས་བྱུབ་པ་ནི་དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འང་མེད་པས་སྡེ་མ་དེ་ཕྱི་མ་འགོག་བྱེད་དུ་རུང་གི་མིག་ལ་རྟགས་
དེ་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་གཉིས་ཡོད་ན་ཡོད་མཉམ་དང་མེད་ན་མེད་མཉམ་དུ་སོང་ན་དེ་གཉིས་
གཞོད་བྱེད་དང་གཞོད་བྱར་ག་ལ་རུང་།

ལྷ་བ་དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དོན་ཁོས་ཁས་སྐྱངས་ཅམ་མིན་ཚུལ་ནི། དེས་ན་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་
ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་དང་རྟགས་ནམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཁོས་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་
པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། །དུག་པ་དེས་ན་རྟགས་སྐབས་འདིར་སྐབས་མི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་མིག་ལ་སོགས་པ་
དེ་དག་ནི་ཡོད་པར་ཁོ་རང་གིས་ཁས་ལེན་པས་དབྱ་མ་པས་དེ་དག་བསྐྱབ་ག་ལ་དགོས། བདུན་
པ་རང་གིས་ཤེས་ཀྱང་བསྟོན་ན་ཅོད་མི་རིགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལ་འང་བསྟོན་ནས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མ་བྱུབ་པས་
སྐབས་ཤིག་ཅེས་ཟེར་ན་ནི་མི་བསྟོན་པ་འགའ་ཡང་མེད་པས་དེ་དག་དང་བཅད་པ་ལ་འབྲས་བུ་
མེད་པས་དེའི་རྒྱ་བོ་སྤྱེ་ཞིག་གིས་བྱེད། བརྒྱད་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་པའི་ཅོད་པ་ནི། འདིར་ཁ་ཅིག་
ན་རེ་གལ་ཏེ་པ་རོལ་པོས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་དང་སྡོ་སོགས་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་རོ་བོས་བྱུབ་པའི་
རང་བཞིན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་སྟོན་ན་འགལ་བར་ཅིས་ཤེས་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཆད་
མས་བྱུབ་ན་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུབ་དགོས་པས་གཞན་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་མི་བྱའོ། །དུག་པ་ཁས་སྐྱངས་
ཀྱིས་གཞན་གྲགས་འདོད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤར་བ་ནི། ཁས་སྐྱངས་པས་འགལ་བར་འཛོག་ན་ནི་རང་ལ་མི་བལྟ་
བ་དང་གཞན་ལ་བལྟ་བ་གཉིས་པ་རོལ་པོས་ནི་མི་འགལ་བར་འདོད་པས་དེའི་ཁས་སྐྱངས་ཀྱིས་
འགལ་བར་འཛོག་པ་མི་འཐད་ལ། རང་གིས་འགལ་བར་ཁས་སྐྱངས་པས་འཛོག་ན་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་
ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་འདི་མི་འགལ་བར་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཁོ་བོས་འདི་འགལ་བར་ཁས་
སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ངེ་ལྷར་སྤར་རུང་སྟམ་ན། བཅུ་པ་ལན་དངོས་དང་། ཅོད་སྤར་གཉིས་ལས། དང་པོ་

ནི། སྒྲིན་དེ་ནི་མེད་དེ། རང་ལ་མི་བལྟ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འགལ་
བ་ནི་ཆད་མས་བྱུབ་པས་ཁས་སྒྲངས་ཅིམ་གྱིས་མི་འཛོག་གོ། །གཉིས་པ་རྩོད་པ་དེ་འདྲ་བ་བསལ་ཏེ་རྒྱ་བའི་
ལུགས་གཅེས་རྩལ་ནི། འོ་ན་ཆད་མ་དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་བལྟ་ནས་འགལ་བ་ངེས་པར་བྱས་པས་ཆོག་
མོད། ཁོའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་བརྟེན་པ་ཅི་དགོས་སྟུང་ན། དངོས་སྤྱོད་པའི་ངོར་འགལ་བ་སྤྱོད་བྱེད་གྱི་
ཆད་མར་འབྱུབ་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འདྲེལ་བ་བྱུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང་དེ་ཡང་
མེད་ན་རང་གིས་དེ་ཁས་སྒྲངས་ནས་རྩི་ལྟར་འགལ་བ་བསྤྱོད། གཞལ་བྱ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་
པའི་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་། ཆད་མར་འཛོག་པ་མི་འགལ་བ་ཁོ་ལ་བྱུབ་ཟིན་ནས་དེ་འདྲ་བའི་ཆད་
མས་བསྤྱོད་ན་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་རང་
ལ་མི་བལྟ་བ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་པར་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྤྱོད་ཅི་
དགོས། དེས་ན་རྒྱ་བའི་ཞབས་གྱི་ལུགས་རྟོགས་པར་འདོད་ན་དེ་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ལ་ཁོང་
ཏུ་རྟེན་པར་གྱིས་ཤིག །

བཞི་པ་གཞན་གྲགས་དགོས་རྩལ་ཁྲུངས་དང་བཅས་པ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་བྱུང་བ་ལི་ཏེ་ལས། དཔེ་སྟོང་ནས་སྤྱི་བྱུབ་
ངེས་རྩལ་ནི། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ་གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལ་མི་བལྟ་བ་ལ་གཞན་ལ་བལྟ་བ་རང་གི་
ངོ་བོས་བྱུབ་པ་མེད་པས་བྱུབ་ལུགས་རྩི་ལྟར་སྒྲིན་སྟུང་ན། བྱུང་བ་ལི་ཏེ་འགྲེལ་བ་བཞིན་བཤད་
པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་རྩ་རྒྱ་དང་ལྡན་པས་ས་ལ་རྒྱན་དང་མེ་དང་ལྡན་པས་རྩ་ལ་ཆ་བ་དང་སྒྲ་མའི་
མེ་རྟོག་དང་ལྡན་པས་གོས་ལ་རྩི་ཞིམ་བ་དམིགས་པ་ནི་རྩ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་རྒྱན་
ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དམིགས་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པར་མཐོང་ཞིང་། བྱེད་རང་ཡང་འདོད་པ་
དེ་བཞིན་ཏུ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་འགལ་ཞིག་ཡོད་ནའང་རང་
བཞིན་དེ་རང་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ནས་དེ་དང་ལྡན་པས་གཞན་ལ་ཡང་དམིགས་དགོས་པ་ཡིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཐོག་མར་རང་ལ་མ་དམིགས་ན་དེ་དང་ལྡན་པ་ན་གཞན་ལ་ཡང་རྩི་ལྟར་མཐོང་བར་

འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྣ་མའི་མེ་ཏོག་ལ་ངེ་མི་ཞིམ་པ་མ་དམིགས་ན་དེ་དང་ལྡན་པའི་གོས་ལ་ཡང་
ངེ་ར་བ་མི་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་བྱེད་གཉིས་དཔེ་གསུམ་གྱིས་ངེས་ཇེས་སུ་དོན་གྱིས་བྱེད་པ་གཉིས་སྟོན་
པའི་བྱེད་སྒྲུབ་ནི། ཞེས་བྱི་ཚོལ་རང་ལ་གྲགས་པའི་འཐད་པས་ཇེས་སུ་འགོ་ལྗོག་ངེས་སུ་བཅུག་ནས་
དེ་ནས་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ནི། དེའི་ཕྱིར་མིག་ལ་འང་ལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཐོག་མར་
རང་ལ་བཟླ་བ་དམིགས་ནས་དེ་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ན་གཟུགས་ལ་བཟླ་
བ་ཡང་དམིགས་པར་འཐད་པ་ཞིག་ན། མིག་ལ་རང་ལ་བཟླ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་བཟླ་བ་
ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ལྟས་ཀྱང་གསུངས་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་
ཀྱང་། དངོས་སོ་ཀྱན་གྱི་རང་བཞིན་ནི། ཐོག་མར་བདག་ལ་སྤང་འགྱུར་ན། མིག་ཉིད་ལ་ཡང་
མིག་གིས་ནི། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདྲིན་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །བཞི་པ་དེ་འདྲའི་འགལ་བ་
སྤྱོད་མི་རྩལ་པར་བཤད་པ་ནི། གལ་ཏེ་མེས་རང་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་གཞན་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་མིག་གིས་རང་
ལ་མི་བཟླ་ཡང་གཞན་ལ་བཟླ་བ་མི་འགལ་ལོ་སྟམ་དུ་སེམས་ན། སྤྱིར་མེས་བྱད་ཤིང་བསྐྱེད་པ་
དང་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་བཟླ་བ་ཙམ་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། མིག་ལ་གཞན་ལ་བཟླ་བ་ངོ་མོས་
ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱེད་པར་དེ་མི་བྱུང་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་དང་མེས་བྱད་
ཤིང་བསྐྱེད་པ་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པ་དཔེར་བྱེད་དགོས་པས་དེའི་ཆེ་དཔེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་བཞིན་
དུ་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྟར་མེ་དང་བྱད་ཤིང་གཉིས་ལ་རང་གི་ངོ་མོས་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་
རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས་མི་འདའ་བས་དེ་གཉིས་གང་ཡིན། གཅིག་ཡིན་ན་ནི་
མེས་རང་ཉིད་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱལ་པ་བརྒྱུག་སྟེ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གཞན་ཡང་མི་སྐྱེད་བྱེད་དང་བྱད་
ཤིང་བསྐྱེད་བྱར་ངེ་ལྟར་འགྱུར། འགྱུར་ན་ནི་ཁོ་བོས་ཀྱང་མེ་ནི་བསྐྱེད་བྱའོ། །བྱད་ཤིང་ནི་སྐྱེད་
བྱེད་དོ། །ཞེས་སྤྲིས་ན་ལན་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན་ནི་བྱད་ཤིང་མེད་
པར་ཡང་མེ་དམིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཏུ་མེད་པར་བ་སྤང་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་བརྒྱ་པ་

ལས་ཀྱང། མེས་ནི་ཆ་བཞིད་བསྟེན་སྟེ། །ཆ་བ་མ་ཡིན་ཅི་ལྟར་བསྟེན། །དེས་ན་བྱད་ཤིང་ཞེས་
བྱ་མེད། །དེ་མ་གཏོགས་པར་མེ་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བདུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
ན་གནོད་བྱེད་དེ་འཇུག་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བསྟེན་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་ནི་
རང་མི་བསྟེན་ན་གཞན་ཡང་མི་བསྟེན་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་མིག་ལ་བལྟ་བའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་
ནའང་རང་ལ་མི་བལྟ་ན་གཞན་ལ་ཡང་མི་བལྟ་བར་འདོད་དགོས་པས་སྒྲིན་སྒྲ་མ་མི་གཡོའོ། །

ལྷ་པ་དེ་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ལས། དང་པོ་འགལ་བཅོང་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་སམ་རྟགས་གྱིས་རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་བ་ན་དངོས་སྤྱིའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་ཞིང་དབྱ་མར་ཞུགས་པ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་
ལྷངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་
པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་
ཡང་རྟགས་པར་ཞུས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མེད་པ་སོ་སོར་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་
རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ཡང་སོ་སོར་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་མེད་པའི་གཞལ་
བྱ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆད་མས་འཇལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆེགས་དང་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཡོད་པས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡོད་ཚུལ་ནི། འོ་ན་
འདིས་མེ་དང་བྱད་ཤིང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟགས་པའི་ཆད་མ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཐད་པས་
རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོད་དགོས་ན། དེ་ལྟར་དེའི་རྟེན་གཏན་ཆེགས་ཅི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། རང་བཞིན་
ཡོད་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བར་མཐོང་ནས། གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞེགས་པ་
ན་རང་བཞིན་མེད་པས་བྱུང་བར་མཐོང་བས། ཚུལ་གཉིས་འབྱུང་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་པའི་རང་
བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་ནི། ལྷོགས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ཡིན་པས་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡོད་ལ། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་མེ་དང་བྱད་ཤིང་ལ་རང་བཞིན་མེད་དོ་སྟུང་དེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་གོ། །གསུམ་པ་གཞན་
གསུམ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ཡང་འདྲ་བ་ནི། འདིས་ནི་སྒར་བཞོད་པའི་གཞན་གསུམ་གྱི་སྒྲར་བ་

ལའང་ཚུལ་གསུམ་དང་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ལྷ་བ་སྐྱེད་ཚུལ་ནི། ཐལ་
འགྱུར་ནི་མེ་དང་བྱུད་ཤིང་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་པ་དང་། གཅིག་ཡིན་ན་མེས་རང་ཉིད་བསྐྱེག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོགས་གཞན་གྱིས་
ཁས་སྐྱངས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་པ་རོལ་པོ་ལ་མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་འདི་འདྲ་རྣམས་ཡིན་པས་
དེས་མཆོན་ནས་ཐལ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ལྷ་བ་དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྗེས་དཔག་
སྐྱེད་ཚུལ་དང་། དངོས་སྤྱོད་བྱུང་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ལྷ་ན་བྱི་ཚོལ་དེས་རི་སྤྱིད་དུ་དངོས་པོ་སྤྱོད་བའི་བྱུབ་མཐའ་
མ་དོར་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་གཞལ་བྱ་འཇལ་བ་བྱུབ་པ་ལ་ལྷོས་ནས་དོན་འགྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་ཆ་དེ་མར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པ་མེད་
པར་ཆ་དེ་མས་རྟོགས་པ་ནས་དངོས་པོར་སྤྱོད་བའི་བྱུབ་མཐའ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྟག་པ་དཔེ་དང་ཤེས་
བྱེད་གྱིས་གཞན་གྲགས་བཤད་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཡང་ཅི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བྱུབ་པའི་རྗེས་
སུ་དཔག་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གནོད་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་
ལ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། གཞན་ལ་བྱུབ་པས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་འདིག་རྟེན་ཉིད་དུ་
མཐོང་བའི་བྱིར་རོ། །དཔེ་ནི། འདིག་རྟེན་ན་ནི་རེས་འགའ་དཔང་པོ། ཚོལ་བ་དང་བྱི་ཚོལ་གཉིས་
གྱིས་ཆ་དེ་མར་བྱས་པའི་ཆོག་གིས་རྒྱལ་བའམ་པམ་པར་འགྱུར་ལ། རེས་འགའ་ནི་རང་གི་ཆོག་
ཁོ་ནས་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱི་ཆོག་གིས་ནི་རྒྱལ་བའམ། པམ་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱེད་
འདིག་རྟེན་ན་རི་ལྷར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་ལའང་ཡིན་ཏེ། འདིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྐད་ཁོ་ན་
རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཡང་གསུངས་ཏེ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། རི་ལྷར་ཆ་སྤོ་སྐད་གཞན་གྱིས། །བརྒྱུད་བར་མི་རུས་
དེ་བཞིན་དུ། །འདིག་རྟེན་པ་ཡིས་མ་རྟོགས་པ། །འདིག་རྟེན་བརྒྱུད་བར་རུས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་ལས་ཀྱང་། ཐ་སྐད་ལ་ནི་
མ་བརྟན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། བུཊ་ལྷ་ལི་ཏ་ལས། འདིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པ་ཡང་བཞེད་
པར་བཤད་པ་ལྷར་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བདུན་པ་རང་གྲགས་དང་རྟོག་གི་པའི་ཚུལ་གསུམ་མཐུན་
བྱུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། ཞེས་གཞན་ལ་གྲགས་པ་རྟགས་སུ་རུང་བའི་དཔེ་དང་ཤེས་བྱེད་རྣམས་གསུངས་

ཤིང་རྟོག་གེ་པ་རྣམས་ཕྱིར་ཁྱོལ་ལ་ཚད་མ་གང་གིས་ཚུལ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བའི་ཚད་
མ་དེས། སྤྱི་ཁྱོལ་ལ་ཡང་བྱུང་དགོས་པས་ཁྱོལ་ཕྱིར་ཁྱོལ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་དགོས་པར་འདོད་
པ་འགོག་པའང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་ཞིག་གང་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་ནི་
སྐྱུང་བའམ་སྐྱུང་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བྱུང་བའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྤྱི་བ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་དེས་ཀྱང་འདྲིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
ལ་རི་སྐད་སྤྱི་ཁྱོལ་འདི་ཉིད་ཁས་ལྗང་བར་བྱའོ། །བརྒྱུད་པ་ཤིན་ཏྲུང་ལ་ཕྱང་གཉིས་ཀས་བྱུང་མི་དགོས་
པ་རང་གོགས་ཀྱིས་བྱུང་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར་ཕྱང་གིས་གཞོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱང་ཁོ་ནའི་སྒོ་
ནས་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་རང་ལ་བྱུང་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དགྲ་པ་རང་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་
སམ་རྗེས་དཔག་ལ་རང་གྲགས་ཀྱིས་ཚོག་པ་ནི། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ལ་
བྱུང་བ་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱུད་པ་རྟོག་གེ་ལྟར་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་
སོགས་ལ་མཐུན་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དུས་ཀྱན་དུ་མི་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྟོག་གེའི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་པ་ནི་
དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལ་རི་ལྟར་གྲགས་པའི་འཐད་པས་དེ་ཁོ་ན་
མ་ཤེས་པའི་གདུལ་བྱའི་སྤྱི་བོ་ལ་པན་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་རིའི་སྤྱིའི་ཕྱང་ལས། གལ་ཏེ་འདྲིག་རྟེན་རྣམ་
འདྲན་རྣམས། །འདྲིག་རྟེན་མཐུན་པར་མི་འདུག་ན། །སངས་རྒྱུས་ཚོས་ཉིད་གང་ཡིན་དང་། །སངས་རྒྱུས་ཀྱང་ཤེས་མི་འགྱུར།
།ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། ཞེས་གསུངས་སོ། །དུག་པ་བྱུང་དོན་ཐལ་རང་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་བ་ཤེས་པ་ཤེས་
པ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ལ་ཚད་མས་ཁྱོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པར་
འདོད་པའི་རྟགས་དེ་འདྲ་བ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་[1]ཞེས་བཤད་པ་དང་རང་མཚན་ལ་དེ་ལྟར་དེས་མི་འགྲུབ་པར་
ཕྱི་ཁྱོལ་གཞན་ལ་རང་མཚན་སྒོ་ལ་སྤྱང་བའམ་གྲགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པར་འདོད་
པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བར་འདྲིག་པ་འདི་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པར་ཤིན་དུ་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རྟགས་དང་དེས།

གཉིས་པ་དེ་གཉིས་སུའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་བསྦྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་
ཐལ་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབྱེ་མ་
པ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ལ་ཐལ་རང་གི་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་ན། དེ་དག་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་
སྟམ་ན། འདིར་ནི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་ངོས་ནས་མེད་ཀྱང་
ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཛིག་ཤེས་དགོས་པ་ནི། འདི་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་དང་། དེ་བཞག་པ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་
ལེགས་པར་བྱང་བ་ཞིག་དགོས་པས་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱའོ། །མཐའ་གཉིས་འགོག་
པ་ལ་དེ་གཉིས་དགོས་པས་སོ། །གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་ལྟར་དགོས་ཚུལ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་གི་
ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་འབྲུག་པར་
སློབ་དཔོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་
རྣམས་དང་ཤིན་དུ་འགྲིག་པར་མཐོང་བས་ལུགས་དེ་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ལྷ་ཡིན་ན་སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་ངེས་པར་ཐལ་འགྱུར་ཀྱི་ཚུགས་ཁས་སྤང་དགོས་པར་སྤང་ངོ་། །

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་ཚུལ།

གསུམ་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་བ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ལྷ་བ་དེ་དག་
གོམས་པས་སྒྲིབ་པ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་
ལ་དབབ་པ་དངོས། དེས་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་འགྱུབ་པར་བསྟན་པ། རིགས་
པ་དེ་རྣམས་གཞན་ལ་འང་སྤར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དགོད་པ་དང་། རོན་ལ་
སྤར་བའོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཆོམས་སྤར་གྱིས་བདག་ཤིང་རྟ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི།

འབྲུག་འགྲེལ་དུ་མ་ཐད་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་མདོ་བྲངས་པ་ལས། བདག་ཅེས་བྱ་བ་བདུན་གྱི་སེམས། །ཁྱོད་ནི་ལྷ་བར་གྱུར་པ་ཡིན། །འདུ་བྱེད་ཕྱང་པོ་འདི་སྟོང་སྟེ། །འདི་ལ་སེམས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །རི་ལྷར་ཡན་ལག་ཆོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྩར་བཞུགས་ལྷ། །དེ་བཞིན་ཕྱང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀྱུ་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རང་གི་ཡན་ལག་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྩར་འདོགས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། ཕྱང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་གམ་སེམས་ཅན་གདགས་པར་གསུངས་པས་ཐོག་མར་ཤིང་རྩའི་དཔེ་བཞག་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་འདི་ལ་བཞི། ཤིང་རྩ་རང་བཞིན་མེད་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པ། དེ་ལ་ཙོད་པ་སྤང་བ། མིང་གི་བྱུང་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱུང་བའི་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱར་དུ་ལྷ་བ་རྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །དང་པོ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་མེད་ཚུལ་ལུང་གིས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་པ་ལྔར་མེད་ཚུལ་ལྷ་དང་ཆོགས་དབྱིབས་སུ་མེད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ལུང་དགོད་པ་དང་། རྟོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲུག་པ་ལས། ཤིང་རྩ་རིགས་ཤེས་གྱིས་བཅའ་བ་ན་མི་རྟེན་དེ། རང་གི། ཡན་ལག་ལས་གཞན་རྟེན་པར་འདོད་མིན་དང་། །གཞན་མིན་ཉི་ཡན་ལག་དེའང་མ་ཡིན་པ་དང་ཡན་ལག་དེ་དང་འོ་སོ་ཉིད་ཀྱི་ལྡན་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཤིང་རྩ་འོ་སོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་གནས་པའང་མིན་པ་དང་ཡན་ལག་དག་འོ་སོ་ཉིད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་དེར་གནས་པ་མིན་པ་དང་། །ཡན་ལག་འདུས་པ་ཅམ་མིན་པ་དང་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཅམ་མིན་པ་ལྷར་བདག་ཕྱང་པོ་དང་རྣམ་པ་བདུན་དུ་མི་རྟེན་པ་དེ་རི་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྟོན་བཤད་པ་ནི་ཞེས་ཤིང་རྩ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་བདུན་དུ་མེད་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བདག་དང་ཕྱང་པོ་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྷར་མེད་ཚུལ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་གཅིག་དུ་མེད་ཚུལ་འདིར་ཤིང་རྩ་ལ་རང་གི་འོ་སོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་རྣམ་པ་བདུན་གང་རུང་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགྲུབ་དགོས་པ་ལས། བདུན་པོ་དེ་དག་གང་དུ་ཡང་དེས་

མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་མེད་དོ། །དེ་ལ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ནི་སྔོན་ཤིང་དང་འཁོར་ལོ་དང་
གཟེར་བྱ་ལ་སོགས་པའོ། །ཤིང་རྟ་ནི་ཡན་ལག་དེ་དག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་
ཡིན་ན་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་དུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་ཡང་དུ་མར་འགྱུར་པ་དང་། ཤིང་རྟ་
གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་དུ་འགྱུར་པ་དང་། བྱེད་པ་སོ་དང་བྱ་བའི་
ལས་ཀྱང་གཅིག་དུ་འགྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིན་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ཡན་ལག་དང་ངོ་བོ་སོ་སོར་མེད་པ་ནི། རང་
གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བའང་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་བྱ་མ་པ་དང་ལྷན་བྱ་བཞིན་
དུ་ཡན་གར་བར་སོ་སོར་དམིགས་པར་འགྱུར་པ་ལས། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་གདགས་པའི་
རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་རང་གི་ཡན་ལག་གི་རྟེན་དུ་མེད་པ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྟོགས་
གཉིས་ནི་འཁར་གཞོང་ལ་ཞོ་གནས་པ་ལྟར་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མེད་ལ། **བཞི་པ་རང་**
གི་ཡན་ལག་ལ་པར་བརྟེན་པ་མིན་ཆུང་ལ། དེ་ལྟེ་ལ་ལྷན་བྱེན་གནས་པ་ལྟར་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཀྱང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བར་ཡོད་ན་འགྲུབ་པ་ལས་དེ་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདིར་པན་རྒྱན་ཡོད་པ་ཙམ་མི་འགོག་གི། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་འགོག་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་པ་རོལ་སོ་ལ་དེ་དག་རང་གི་མཆོད་
ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་བརྟེན་པར་གྲུབ་པའི་གཞན་གྲགས་འགོད་པ་སྟེ། འདི་འདྲ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་
དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །**ལྷ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྷན་ཆུང་ལ།** ལྷན་པའི་སྟོགས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འདི་ལྷར་ལྷས་
བྱེན་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་བ་ལང་དག་དང་ལྷན་པ་བཞིན་དུ། ཤིང་རྟ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་དང་
ལྷན་པར་འདོད་ན་ནི་བ་ལང་དང་ལྷས་བྱེན་སོ་སོར་འཛིན་པ་དེ་རྗེ་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་ཡང་
རང་གི་ཡན་ལག་ལས་སོ་སོ་བར་འཛིན་དགོས་པ་ལས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་ལྷན་པ་མེད་
དོ། །ལྷས་བྱེན་ན་བ་དང་ལྷན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྷར་ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་དང་ལྷན་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ལྷན་ཆུང་ལ་དེ་ནི། རང་

བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྤར་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ལྷས་བྱིན་ན་བ་
དང་ལྷན་བ་ཙམ་ཐ་སྟོད་དུ་ཡོད་པ་མི་འགོག་པ་ལྟར། ཤིང་རྩ་ལ་ཡང་ཡིན་པས། རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ལྷན་བ་འགོག་གོ། །

གསུམ་པ་ལྷག་མ་གཉིས་ལ་ཕྱང་དགོད་བ་དང་། རོན་བཤད་མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ལྷག་མ་
གཉིས་ནི། གལ་ཏེ་ཆོགས་ཙམ་ཤིང་རྩར་འགྱུར་ན་ནི། །སིལ་བྱར་གནས་ལ་ཤིང་རྩ་འདིར་ཡོད་
འགྱུར། །གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཡན་ལག་དག །མེད་པས་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྩར་རིགས་
བའང་མིན། །ཞེས་བ་ལྟར། གཉིས་བ་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་བསྟན་བ་ནི། ཡན་ལག་ཆོགས་བ་ཙམ་
དང་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་བྱུང་བར་བ་ཤིང་རྩར་འདྲིལ་བ་གཉིས་སོ། །གཉིས་བ་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ཆོགས་ཙམ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ལས་དང་པོ་མདོར་བསྟན་བ་ནི། དེ་ལ་ཤིང་རྩ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་ཆོགས་བ་
ཙམ་དུ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །རྒྱས་བཤད་འདི་ལ་གཉིས་ལས། རིགས་བ་དང་འགལ་བ་ནི། ཡན་ལག་
འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་སྤལ་ནས་སིལ་བྱར་གནས་བ་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཆོགས་བ་ནའང་།
ཤིང་རྩ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡན་ལག་ཆོགས་བ་ཙམ་ཤིང་རྩ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་བ་རང་གིས་ཁས་སྦངས་དང་འགལ་བ་ལ་གཉིས་དང་པོ་ནི། འདིར་རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྦྱ་
བ་དག་ཡན་ལག་ཅན་ནི་མེད་ཀྱི། ཡན་ལག་འདུས་བ་ཙམ་ཞིག་འདོད་པས་དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་
ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡན་ལག་འདུས་བ་ཡང་མེད་
པས་ཡན་ལག་གི་ཆོགས་བ་ཤིང་རྩར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་བ་དེ་ལ་བྱུང་བར་མི་དགོས་བ་ནི་ཤིང་རྩ་རང་
གི་ཡན་ལག་ཆོགས་བ་ཙམ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སྦྱོབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་བྱུང་བར་སྦྱར་
མི་དགོས་ཏེ། ཆོགས་བ་ཤིང་རྩའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱང་པོ་ཆོགས་བ་བདག་གི་
གདགས་གཞི་ཡིན་པས་བདག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་བ་དབྱིབས་ཤིང་རྩར་དགག་པ་
ལ་བདུན་ལས་ཁས་ལེན་དང་འགལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་ཡན་ལག་ཆོགས་བ་ཙམ་ཤིང་རྩར་མི་འདོད་ཀྱི། ཡན་

ལག་དེ་རྣམས་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱེབས་ཁྱད་པར་བ་དེ་ཤིང་རྟར་འཛོག་གོ་སྟུང་ན། འདི་ལ་
སྤར་བཤད་པ་ལྷར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་འདོད་པས་ཡན་ལག་གྲང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།
ཡན་ལག་གི་དབྱེབས་ཅམ་ཤིང་རྟར་འཛོག་པ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་པའི་སྦྱོན་ནི། ཁས་སྐྱེངས་
དང་འགལ་བའོ། །འང་གི་སྦྱ་ནི་ཆོགས་པ་ཅམ་ཤིང་རྟར་མི་རུང་བར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་
དབྱེབས་སོ་སོ་བ་དེ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་ནི། གཞན་ཡང་དེ་འདྲ་བའི་དབྱེབས་ཤིང་རྟར་འཛོད་ན་ཡན་ལག་སོ་
སོ་བའི་དབྱེབས་ཡིན་ནམ། ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་དབྱེབས་ཤིང་རྟར་འཛོད། དང་པོ་ལྷར་ན་སྤར་
མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱེབས་དང་ཁྱད་མེད་པའི་དབྱེབས་ཡིན་ནམ། སྤར་གྱི་དབྱེབས་དང་
མི་འདྲ་བའི་དབྱེབས་གཞན་ཞིག་ཡིན། དང་པོ་ལྷར་ན། ཁྱོད་དབྱེབས་ཡན་ལག་རེ་རེ་སྤར་ཡོད་
གྱུར། །རྗེ་ལྷར་ཤིང་རྟར་གཏོགས་ལའང་དེ་བཞིན་ན། །བྱེ་བར་གྱུར་བ་དེ་དག་ལ་རྗེ་ལྷར། །དེ་ལྷར་
ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱོན་སྟོན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤར་མ་བསྐྱེགས་པ་དང་
བྱིས་བསྐྱེགས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེབས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པས།
ཕྱལ་བའི་ཆེ་ཤིང་རྟ་མེད་པ་ལྷར་བསྐྱེགས་པའི་ཆེ་ཡང་ཤིང་རྟ་མེད་པར་འགྱུར་བའོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱེགས་པའི་དབྱེབས་ཁྱད་པར་བ་དེར་མི་འཐད་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤར་མ་བསྐྱེགས་པའི་དུས་
ཀྱི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ལས། བྱིས་བསྐྱེགས་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་སྤར་མ་དེ་དག་གི་དབྱེབས་
དང་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བ་ལ་ཤིང་རྟར་འཛོག་ན་ནི། ད་ལྟ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུས་
འདིར། །འཕང་ལོ་སོགས་ལ་དབྱེབས་ཐ་དད་ཡོད་ན། །འདི་བཟུང་གྱུར་ན་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེ་
བྱིར་དབྱེབས་ཅམ་ཤིང་རྟར་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྦྱོན་ཡོད་དེ། སྤར་བྱིའི་འཕང་ལོ་
དང་སློག་ཤིང་སོགས་ལ་དབྱེབས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཞིག་ཡོད་ན་དེ་དམིགས་དགོས་
པ་ལས་རྗེ་ལྷར་བལྟས་གྲང་དེ་འདྲ་བ་དམིགས་པ་མེད་པས་དབྱེབས་སྤར་མ་དང་མི་འདྲ་བའི་བྱིས་
ཀྱི་དབྱེབས་ཤིང་རྟར་མི་རིགས་སོ། །བཞི་པ་དབྱེབས་ཆོགས་རྩས་ཡོད་མིན་པས་འགལ་བ་གལ་ཏེ་ཡན་ལག་

སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་སོ་སོ་བའི་དྲར་མི་འདོད་ཀྱི། ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཤིང་
ཏར་འདྲིལ་གོ་སྟུང་ན། གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཅང་མེད་པས། །དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཆོགས་
ཀྱི་མ་ཡིན་ན། །གང་ཞིག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་དེ་བརྟེན་ནས། །འདིར་ནི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞིག་རི་ལྟར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྟོན་ཡོད་དོ། །འདི་ལྟར་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱིབས་ཤིང་ཏར་
མི་རིགས་ཏེ་ཆོགས་པ་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་མི་
འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བཏགས་ཡོད་ཐམས་ཅད་འདོགས་པའི་གཞི་རྣམས་རྣམས་ཡོད་དུ་ཁས་སྦྱངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་ལག་ཆོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ནམ་རྣམས་སུ་མེད་པ་
ནི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཆོགས་པ་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་དང་། རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་གང་རུང་
ལས་མི་འདའ་ལ། དེ་དག་གང་འདོད་ན་འདྲ་སྤྱོད་ཤིང་ཏ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་དགག་པར་རུས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་དབྱིབས་དེར་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱུང་བར་སྦྱར་མི་དགོས་ཚུལ་ནི། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་གདགས་གཞི་
ལ་རྣམས་ཡོད་མི་འདོད་པའི་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཡན་ལག་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་ཏརི་གདགས་
གཞི་ཡིན་ལ། ཤིང་ཏ་ནི་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ཅམ་ཤིང་ཏར་མི་འདོད་
དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་ཏ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་དགག་བྱ་ལ་ཡང་བྱུང་བར་སྦྱར་
མི་དགོས་སོ། །བྱུག་པ་གལ་ཏེ་བདེན་མེད་འདོད་པ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་འདོད་རིགས་པར་བསྟན་པ་
གལ་ཏེ་བདེན་པ་མེད་
པའི་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་འདོགས་པ་མི་འཐད་པ་མེད་པར་འདོད་
ན། འོ་ན་མ་རིག་པ་དང་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་མི་བདེན་པའི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་དང་སྤྱི་གྱ་
ལ་སོགས་པ་འབྲས་བྱ་བདེན་པར་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྦྱོ་བ་ལ་མི་འཐད་པ་མེད་པར་འདོད་
དགོས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་འདི་ནི་རི་ལྟར་འདོད་དེ་ལྟར། །མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་བྱས་ན། །འབྲས་
བྱའི་རྣམས་པ་མི་བདེན་རང་བཞིན་ཅན། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྦྱོ་བར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བདུན་པ་དེའི་རིགས་པ་བྱམ་སོགས་ལ་འདྲ་བ་ཤིང་རྟེན་པའི་འདིས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་
བཟུང་འདུས་པ་ཅམ་ལ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པར་འདོགས་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་རྩལ་
བཟུང་རྩལ་སྲ་གྲུབ་པ་ལ་བཞུགས་པ། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འདོགས་པ་དང་བྱམ་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་རྩལ་སྲ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་བྱུང་བར་བ་ལ་འདོད་པ་ཡང་
བཀག་སྟེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ན་རྩལ་སྲ་གྲུབ་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། འདུག་པ་ལས། འདིས་
ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟར་གནས་རྣམས་ལ། །བྱམ་སྐྱོ་ཞེས་བྱའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །སྐྱེ་བ་
མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་མིན། །དེ་ཡི་བྱིར་ཡང་དེ་དག་དབྱིབས་མི་རིགས། །ཞེས་
སོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་རྩ་ལྟར་བྱམ་པ་རང་གི་ཡན་ལག་འདུས་པའི་དབྱིབས་མ་ཡིན་ན། ལྟ་ལྟར་བ་
ལ་སོགས་པ་དེའི་མཆན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་དབྱིབས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་སྟུང་ན།
གང་གི་ལྟ་བ་ལྟར་བ་དང་མགིན་པ་རིང་བ་སོགས་དེ་ནི་བྱམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱི། ལྟ་བ་ལྟར་
བ་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་བྱམ་པར་མི་འདོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ལྟ་བ་དང་མགིན་པ་ཡང་འདོད་དགོས་
པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། འདིར་དངོས་
སྤང་བ་དག་ན་རེ། ཡོད་མེད་^[1]དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཆུང་དུ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་
སྟོན་པ་ཤིང་རྩ་བཅའ་བ་ན་དེས་མ་རྟེན་ན་ཤིང་རྩ་མེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ན་ཤིང་རྩའི་
ཐ་སྟེན་འདོགས་པ་རྣམས་བྱར་མེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྩ་ལོན་ཅིག །ཉོས་
ཤིག །འཆོས་ཤིག །ཅེས་བྱ་བ་སོགས་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པ་ནི་
ཡོད་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། ལན་ལ་བཟུང་ལས་དང་པོ་དངོས་སྤང་རྣམས་པ་བདུན་དུ་བཅའ་བ་དེས་མི་རྟེན་ལ་མ་དབྱེད་པའི་རྟེན་ཆུང་ལ་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། རང་བཞིན་ཡོད་མེད།

ཁས་མ་སྒྲངས་པ་འདིའི་ལན་དུ། འབྲུག་འགྲེལ་ལས། སྐྱོན་དེ་དངོས་པོར་སྤྲོ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་།
རང་ལ་མེད་པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི། ཤིང་རྩ་ལོན་ཅིག ། ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་རྣམས་ཁྱེད་ལྟར་ན་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་
ཡོད་པར་འཛིག་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་ནས་འཛིག་
པར་བྱེད་ལ། རིགས་པ་དེས་བཅའ་བ་ན་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་ཤིང་རྩ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་།
དངོས་པོ་འབྲུག་པའི་ཐབས་གཞན་ཡང་ཁས་མ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིང་རྩ་མེད་པར་འགྱུར་བས་
སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུ་གསེར་འདིའི་དབྱེ་མ་པས་དངོས་སྤྲོ་ལྟར་སྤྲོ་བ་ནི། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་
པས་བཅའ་བའི་ཆེ། དེས་ཤིང་རྩ་མ་རྟེན་པ་ན་ཤིང་རྩ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོར་
སྤྲོ་བའི་ཚོད་པ་འདི་ནི་ད་ལྟ་དབྱེ་མའི་དོན་སྤྲོ་བར་འདོད་པ་རྣམས་དབྱེ་མ་པའི་ལུགས་སུ་འདོད་
པར་སྒྲུང་ངོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། དེས་ན་འདི་ལྟར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་
གདོན་མི་ཐ་བར་ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བྱར་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ངོ། །བཞི་པ་དབྱེ་
མ་པས་བདུན་དུ་མི་རྟེན་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་རྟེན་པར་འདོད་པས་སྐྱོན་དེ་མེད་པ་ནི། རང་ལ་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་
ནི་དེ་ཉིད་དུའམ་འཛིག་རྟེན་དུ། རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འབྲུག་འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི། རྣམ་དཔྱེད་མེད་
པར་འཛིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདི། །རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་འདིས་
བསྟན་པར་བཞེད་ངོ། །དེའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་བཅའ་བ་ན། ཤིང་
རྩ་དེ་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མི་རྟེན་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཡིན་པས་དེ་བདུན་དུ་
རིགས་པ་དེས་མ་རྟེན་པས་ཤིང་རྩ་ཁེགས་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡང་ཤིང་རྩ་ཁས་ལེན་པ་ནི་
རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱེད་པའི་རིགས་པས་འབྲུག་པ་མིན་གྱི། རིགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱུང་པ་
དེ་དོར་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་སྟེ། ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་གཞོད་མེད་ཅམ་གྱིས་བྱུང་པ་ཡིན་
ནོ། །ལྔ་པ་དེ་ཡང་མིང་རྒྱུད་བཏགས་ཡོད་ཡིན་གྱི་རྩ་ཡོད་མིན་པ་དེས་ན་དེའི་འཛིག་ཚུལ་ནི་རང་གི་ཡན་ལག་

ནམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འགྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བྱུག་པ་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་
ཡན་ལག་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། གཤམ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱུང་པ་ན་རིགས་
བ་དེས། ཤིང་རྟ་མ་རྟེན་པས་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་སོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་མོད་ཀྱང་དེའི་ཡན་
ལག་རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་དོ་སྟུམ་ན། །སྟུམ་བུ་ཆེག་པའི་ཐལ་བ་ལ་སྟུམ་མ་ཆོལ་བ་ཁྱོད་
ནི་བཞད་གད་དུ་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཤིང་རྟ་ཡོད་ཉིད་མེན་ན་དེ་ཡི་ཆོ། །ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེའི་ཡན་
ལག་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །བདུན་པ་ཤིང་རྟ་ཞིག་ཆོ་འཕང་ལོ་སོགས་ཤིང་རྟ་དང་མ་འབྲེལ་བས་དེའི་ཡན་ལག་མིན་པ་ གཤམ་ཏེ་དེ་ནི་མི་འཐད་
དེ། ཤིང་རྟ་ཞིག་པ་ན་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་ཆོགས་པ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ་སྟུམ་ན་
དེ་ནི་དེ་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ་སྤར་ཤིང་རྟ་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཤིང་རྟའི་ཡིན་ནོ་
སྟུམ་དུ་འཛིན་གྱི། གཞན་གྱིས་ནི་མི་འཛིན་ཏོ། །ཤིང་རྟ་ཞིག་པ་དེའི་ཆོ་ནི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་
ནམས་ཤིང་རྟ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་མིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་
རྟ་མེད་ཀྱང་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱུད་པ་དེའི་ཆོ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་གཞན་གྱི་འབྲེལ་བ་མེད་
པས་དེའི་ཆོ་དེ་གཉིས་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། དེའི་ཆོ་ཤིང་རྟའི་སྟོན་ས་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་གང་
ཡང་མེད་ཀྱང་། འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ནམས་རང་གི་ཆ་ཤས་རྣམས་ལ་སྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་
ཡིན་ལ། ཆ་ཤས་དེ་རྣམས་དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་ཡན་ལག་འཛོག་པར་
མི་རུས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན་ཡན་ལག་མེད་པའི་དོན་འདི་ནི། ཤིང་རྟ་ཆེག་ན་
ཡན་ལག་མེད་དཔེ་བཞིན། །སྟོ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་བསྐྱེད་པས་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་མིང་གི་བྱུང་པར་གྱི་སྟོན་ས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ ལ་གསུམ་པས་དང་པོ་དེ་ཤིང་རྟར་ཡན་ལག་
དང་ཡན་ལག་ཅན་དུ་མ་ཟད་འཛིག་རྟེན་པར་ལེན་པ་དང་ལེན་པ་པོ་དང་བྱ་བྱེད་གྱི་ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་ཚུལ་ ནི། འཕྲུག་འབྲེལ་

ལས། རྒྱལ་ལས་འདིས་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཤིང་རྟེན་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཆེས་གསལ་
བར་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གྱི། འདིའི་མིང་གི་བྱད་པར་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གྲུང་རྒྱས་
བར་དབྱུང་པ་མེད་པར་འཛིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། དེ་ཉིད་
ཡན་ལག་ཅན་ཏེ་ཆ་ཤས་ཅན། །ཤིང་རྟེན་ཉིད་བྱེད་པོ་ཞེས་འཁྱོར་བསྟན། །སྟེ་པོ་རྣམས་ལ་ལེན་
པོ་ཉིད་དུ་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ཤིང་རྟེན་འབང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་
དང་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཆ་ཤས་ཅན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པོ། །དེ་
བཞིན་དུ་འབང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱེད་པ་པོ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་
ལ་ལྟོས་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་གྲུང་གདགས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རང་སྟེ་འགའ་ཞིག་
གིས་ཆ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་ཆ་ཅན་སོགས་མེད་པ་འདོད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། རང་སྟེ་འགའ་ཞིག་ཡན་ལག་དང་ཆ་ཤས་
འདུས་པ་ཅུ་ཡོད་གྱི། དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཡན་ལག་ཅན་དང་ཆ་ཤས་
ཅན་མེད་པར་སྟོབ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལས་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་
ལས་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡོད་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་
སྟོབ་དེ་དག་ནི། འཛིག་རྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྲུང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་འཇུག་པར། འཛིག་
རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརྒྱག་ཅིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་དོན་དམ་པར་ཡན་ལག་
དང་ཡན་ལག་ཅན་སོགས་མེད་མཉམ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་འདོད་པ་བདེན་གཉིས་ལས་མི་ཉམས་པ་དེས་ན་དོན་དམ་པར་
ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་
ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པར་སྟོབ་པ་ནི་བདེན་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་མ་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་ལྟ་བ་ལྟར་དུ་རྟེན་པའི་པན་ཡོན་ལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་རང་བཞིན་མེད་པའི་

གཏིང་མིགས་པར་བཤད་པས་གནད་མིན་ཏུ་ཆེ་བ་ནི། འབྲུག་འགྲེལ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་འདིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་
རྫོབ་འདི་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་ན་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། མ་བརྟགས་པར་གྲགས་པས་ཡོད་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པས་རིམ་བཤད་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ལ་རྣམ་པར་དབྱོད་པ་ན་ཆེས་སྤྱར་
བ་ཁོ་ནར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་
གང་དེ་རི་ལྟ་བུར། །ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་རྟེན། །དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་སྒྲག་
འབྲུག་འགྱུར་བས། །འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་ཤིང་རྟེན་དབྱུང་པ་དེ་འབྲ་
བ་དེས་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་གྱི་གཏིང་སྤྱར་དུ་དཔོགས་པར་གསུངས་པས་
འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་སྤང་རོ། །གཉིས་པ་བྲབ་པ་འབྲུབ་སྦྱེ་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་རྣམ་པར་
དབྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གཤེད་ཤིང་རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་ཐེ་
ཆོམ་མེད་པར་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་
མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་བཅའ་བ་ན། བདུན་པོ་དེ་དག་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་རྟེན་པར་འགྱུར་ན་དེ་
དག་གང་དུ་ཡང་མི་རྟེན་དོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བྲབ་པ་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྣམ་པ་གསལ་
བ་དང་རྟོགས་སྦྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་མ་རྟེན་ཀྱང་ཤིང་རྟེན་མ་སྤྱད་བསྟོན་མི་རུས་པར་སྤང་བ་
ན། ཤིང་རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་རིག་པའི་ལིང་ཐོག་གིས་སྒྲིའི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་དག་ཁོ་ནས་
བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་ངེས་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་།
རྣལ་འབྱོར་པ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འབྲུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་དེ་ཉིད་ལའང་། ཞེས་
པའི་འང་གི་སྒྲས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་སྟོན་པའོ། །ཤིང་རྟེན་ལ་རང་བཞིན་
ཡོད་པ་འགོག་པའི་མཐའ་གཅོད་ལུགས་ནི་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བརྟག་པ་བྱེད་པ་འདི་རྣམ་པ་གསལ་
ཞིང་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡང་ཆེས་གསལ་བས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟེན་རང་བཞིན་མེད་པ་
རྟོགས་པར་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་དབྱུང་པས་རྟག་ཆད་དགག་སྦྱེ་ཞིང་རྟེན་རང་བཞིན་མེད་པར་

བརྟག་པའི་བྱང་ཆོས་གསུམ་ཡོད་པར་མདོར་བསྟན་ནི། མདོར་ན་ཤིང་རྩ་ལ་བརྩམས་ནས་སྤར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་
རྣམ་གཞག་བྱས་པ་འདི་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་སྒོ་འདོགས་པའི་
རྟག་ལྟ་དགག་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མི་འཐད་སྟམ་པའི་ཆད་ལྟ་
དགག་སྒྲ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་གཉིས་དཔྱོད་ཚུལ་རིམ་བུ་ཞིག་བྱས་པས་འགྲུབ་པའི་
རྣལ་འབྱོར་པས་ཉེ་བར་བརྟག་པའི་རིམ་པའོ། །

ལྟ་བུ་བྱང་པར་གསུམ་གྱི་དང་པོ་རིགས་པ་འཆོམ་པའི་ཚུལ་དང་པོ་ནི། གཅིག་ཐ་དད་ཙམ་འགོག་པའི་
རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་ན་རྟོགས་པར་དགའ་ལ། ཉ་ཅང་མངས་ན་ཆོགས་
སྤྱ་འགྱུར་བས་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཆོམ་པའོ། །རྟག་པ་དེ་གསུམ་གྱི་གཉིས་པ་ཆད་ལྟ་
དགག་སྒྲ་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། དང་པོར་འགོག་པའི་དུས་ན་དགག་བྱ་ལ་བྱང་པར་སྤར་ཏེ་བཀག་པས་
དེའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཞིགས་ཀྱང་ཐ་སྟངས་དུ་བྱ་བྱེད་ཡོད་པ་ལ་མི་གཞོད་པའོ། །བདུན་པ་
དཔྱོད་ཚུལ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འཆད་ཚུལ་ནི། གསུམ་པ་ནི། རྩབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་
ན་ཞིབ་བྱེད་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བདུན་ལས་མི་འདའ་བའི་ངེས་པ་བྲངས་ནས་དེ་
ནས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་ན། བདུན་པོ་དེ་དག་གང་ལ་ཡང་གཞོད་པ་འབབ་པར་
མཐོང་བ་ན། ཞིབ་བྱེད་ཞིགས་པས་ཞིབ་བྱ་ཡང་ཞིགས་པ་ཐོག་མར་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་
ལ་ཐག་ཆོད་གྱི་ངེས་པ་མང་དུ་བྲངས། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་ཤིང་རྩའི་ཐ་སྟངས་
བསྟོན་མི་རུས་པར་མཐོང་བ་ན། ཞེ་མའོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་བྱས་པའི་
ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་མ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་རང་གི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་ལ། རང་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་པའི་བྱིར་སྟམ་དུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ངེས་པ་
རྟེན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །བརྟག་པ་དེས་ངོ་མཚར་བ་བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་།

བྱམ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་རྒྱལ་ས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་རྣམ་པ་ལྡར་དབྱེད་པ་ན་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་སྤང་ཅི་དང་ཚུ་དང་འོ་མ་འཛིན་པ་དང་འཚུ་བ་
ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་རུང་བར་འགྱུར་བ་འདི་ཅི་ངོ་མི་མཆར་བ་ཞིག་གསུམ་ཞེས་དང་། གང་ཞིག་
རང་བཞིན་མེད་ལ་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མགལ་མེད་འཁོར་ལོ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྤོང་
བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། མིང་
གི་བྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་བྱུང་ཚུལ་དོན་ལ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བདག་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་
པའི་ཚྭ་གསུམ་དགག་པ་དང་། བདག་ཕྱང་པོ་དང་ཐ་དད་པའི་ཚྭ་གསུམ་དགག་པ་དང་། དེས་ཚྭ་གསུམ་
ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སྦྱུ་མ་ལྷ་བྱུར་འཆར་
བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཏགས་ཐུར་བདུན་གྱིས་དང་པོ་ལ་བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་སྦྱིར་བཞུན་པ་དང་།
གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་གཞོད་མེད་བྱུག་གིས་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྒྱ་བཅས་རྒྱ་མེད་དངོས་སུ་འགལ་བ་ནི།
སྦྱིར་ཆོས་དེ་རྒྱ་བཅས་སུ་སྒོས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ན་རྒྱ་མེད་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་ལ། རྒྱ་མེད་
དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་ན་ཡང་རྒྱ་བཅས་རྣམ་པར་གཅོད་པར་འཛིག་རྟེན་ན་མཐོང་ངོ་། །གཉིས་པ་དེས་
གཅིག་དང་དུ་མ་ཡང་དངོས་འགལ་དུ་འགྱུར་པ་དེས་སྦྱིར་གཅིག་དང་ཐ་དད་དམ། གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་ཕྱང་
གསུམ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་བཅས་རྒྱ་མེད་ནི་གཅིག་དང་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སྦྱིར་གཅིག་
དང་དུ་མར་ཁ་ཆོན་ཆོད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཐ་དད་ལའང་ཁ་ཆོན་ཆོད་ཚུལ་སྦྱིར་གཅིག་དང་གཅིག་མིན་གཉིས་
སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ན་བྱེ་བྲག་ཏུ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་ཡང་ཁ་ཆོན་ཆོད་
པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་དེས་ན་གང་ཟག་ལའང་རང་བཞིན་ཡོད་ན་གཅིག་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བདག་
གསུམ་གང་ཟག་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་
མི་འདའ་བས། ཅི་བདག་འདི་ཕྱང་པོ་དང་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་གཅིག་ཡིན་ནམ། ངོ་བོས་བྱུང་བའི་ཐ་

དད་ཡིན་སྙམ་དུ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་གནོད་བྱེད་དུག་གིས་བདག་སྤང་རང་བཞིན་གཅིག་པ་འགོག་པ་ལ་ཉེར་གཅིག་ལས། དང་པོ་དེ་ལ་རྣམས་འབྱོར་
པས་གནོད་བྱེད་གང་ཡོད་ཀྱི་དགག་པར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཐོག་མར་བདག་དང་སྤང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་
གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་གནོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་དུ། རྣམས་འབྱོར་པས་གཅིག་པའི་ཕྱོགས་ལ་གནོད་
བྱེད་གང་ཡོད་པ་བཅའ་བར་བྱའོ། །རྟེན་འབྲེལ་དང་མོ་གཤམ་བྱ་ལྟར་སོགས་ཀྱི་དགག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་
བསྟན་རྟོ། །འདི་ལ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་གནོད་བྱེད་གསུམ་གསུངས་ཏེ། བདག་ཏུ་
སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པ་དང་བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་སྤྱོད་པ་འཛིན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་འོ། །གཉིས་པ་བདག་
སྤང་གཅིག་ན་བདག་ཁས་སྐྱེད་པ་དོན་མེད་པ་ནི། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་བདག་དང་སྤང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་
ཏུ་འདོད་ན་བདག་ཁས་སྐྱེད་པའི་དོན་མེད་དེ། སྤང་པོའི་རྣམས་གངས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
དཔེར་ན་རྒྱ་བ་དང་རི་བོར་ཅན་བཞིན་ལོ། །འདི་ནི་ཅ་ཤེར་ཡང་གསུངས་ཏེ། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་
པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པའི། །བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བྱས་པའི་ཆོ། ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་
བདག་ཡིན་ན། །སྤྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་གཅིག་ན་བདག་དུ་མར་ཐལ་བ་ནི། གཉིས་པ་ནི། བདག་སྤང་པོ་རྣམས་དང་རང་
བཞིན་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན་གང་ཐག་གཅིག་ལ་ཡང་སྤང་པོ་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བདག་གྱང་མང་
པོ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། བདག་གཅིག་ལས་མེད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་པོ་རྣམས་གྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
བའི་སྤྱོད་ཡོད་དེ། འཇུག་པ་ལས་གྱང་། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ན་དེའི་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་
དག་གྱང་མང་པོར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་པའི་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་ཁུངས་ནི། གསུམ་
པ་ནི། རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྤྱོད་པ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་མ་ཡིན། །དེ་འབྱུང་བ་
དང་འཛིན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་འདིར་སྤང་པོ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ལྷ་པ་དེ་ལ་

སྦྱོན་གསུམ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་སྐད་ཅིག་གིས་སྦྱེ་བ་དང་འཛིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་འདོད་
ན་སྦྱོན་ཅི་ཡོད་སྟུང་ན། འདི་ལ་འཇུག་པ་ཙུ་འགྲེལ་དུ་སྦྱོན་གསུམ་གསུངས་ཏེ། སྦྱེ་བ་བྲན་པ་མི་
འཐད་པ་དང་ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཐོས་པ་དང་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐད་པའི་སྦྱོན་ནོ། ། འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ན་
སྦྱེ་བ་བྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི། དང་པོ་ནི། བདག་སྐད་ཅིག་གིས་སྦྱེ་བ་དང་འཛིག་ན་བདག་རང་གི་ངོ་
པོས་བྱུབ་པའི་སྦྱེ་འཛིག་ཡིན་པས་བདག་སྤྱི་ལྟུང་ས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བར་འགྱུར་
རོ། ། དེ་ལྟར་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་ང་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་བྱ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་མི་གསུང་བར་
འགྱུར་ཏེ། ང་ལས་བྱའི་བདག་དང་སྦྱོན་པའི་བདག་གཉིས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་སོ་
སོ་བ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་གྱིས། སྦྱེ་བ་བྲན་པ་ན་ང་མཆོད་སྦྱིན་དུ་གྱུར་ཏོ་སྟུང་
དུ་མི་བྲན་པ་བཞིན་ནོ། ། བདུན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི་སྤྱི་བ་དང་པ་ཙམ་དང་མགོ་སྟོངས་མིན་ཚུལ་
ནི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་བྱུབ་ཀྱང་སྤྱར་སྤྱོད་པའི་དོན་དེ་བྱི་མས་
བྲན་པ་མི་འགལ་ན་ལྷས་བྱིན་གྱིས་སྤྱོད་བ་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་བྲན་པ་མི་སྤྱིད་པ་ལ་མི་འདྲ་བ་པའི་རྒྱ་
མཆན་བསྟན་དགོས་ན་དེ་ཡང་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། འདི་ནི་ས་སྟུག་གཉིས་རང་གི་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་དུ་ཡང་འདོད་ལ། རྒྱ་འབྲས་སུ་ཡང་གཞན་དག་འདོད་པ་ལ་དེ་འདྲ་བ་ལ་རྒྱ་
འབྲས་རུང་ན་མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་སྦྱོན་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་པའི་གཞན་སྦྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་འདྲ་
སྟེ། ཐ་དད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་མགོ་སྟོངས་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །

བརྒྱུད་པ་སྦྱེ་བ་བྲན་པའི་མདོ་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་འགོག་ཀྱང་གཅིག་པར་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། འོ་ན་སྦྱོན་པ་དང་ང་
ལས་བྱ་གཉིས་མདོ་དེས་གཅིག་ཏུ་སྦྱོན་ནས་སྟུང་ན། བཀའ་འདིས་ནི་རྒྱུད་གཞན་འགོག་པ་ཡིན་
གྱི། གཅིག་ཏུ་སྦྱོན་པ་མིན་ནོ། ། དེས་ན་མདོ་དེ་ལས། དེའི་ཆེ་ན་ཆེ་གི་མོ་དེ་གཞན་ཞིག་ཡིན་
སྟུང་ན། དེ་ལྟར་མི་བལྟ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་སྟོབ་དཔོན་ལྷ་བའི་ཞབས་བཞེད་པ་
ཡིན་ནོ། ། དགུ་བ་དེས་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མཐར་ལྷ་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་

པའི་མདོ་ལ་འབྲུལ་བ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྦྱི་བའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ང་ནི་སྟོན་ཆེ་འདིར་གྱུར་ཅས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ།
དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་སྐད་ཅིག་གིས་འདིག་པས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་
རྟག་པའོ་ཞེས་སྟེ་བ་ནི། སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་ངན་པ་བཞི་བཀའ་སྟུང་པའི་དང་པོ་ཡིན་
ལ། **བརྟེན་པ་དེ་ལ་གཞིན་གྱིད་ནི་འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་འགྲོ་བ་དུག་དུ་ཐལ་བར་བསྟན་པ་** དེ་འགོག་པ་ཡང་མགོན་པོ་སྟེ་
སྦྱབ་ཀྱིས་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་གྱུར་ཅས། །བྱ་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་
དོ། །སྟོན་ཆེ་རྣམས་སུ་གང་བྱུང་བ། །དེ་ཉིད་འདི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་
ན་འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་འགྲོ་བ་དུག་གར་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་དུག་ཏུ་རིམ་བཞིན་དུ་
ལུས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔ་ཕྱི་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བརྟེན་གཅིག་པ་རྟག་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྔ་ཕྱི་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བར་
འདོད་པ་ལ་ཡང་དགག་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་ཡང་བདག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་ན་སྔ་ཕྱི་དེ་རྣམས་ཡང་
ན་རང་གི་ངོ་བོས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་རྟག་པར་འགྱུར་རོ། །**བརྟེན་གཉིས་པ་དེ་ལྟར་ན་ཆད་པར་ཐལ་**
བ་ནི། ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆེ་ཆད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་བས་མཁས་པས་
ནི་བདག་ལ་རང་བཞིན་ཁས་སྦྱངས་པར་མི་བྱའོ། །**བརྟེན་གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ཆད་པར་ཐལ་བ་ནི།** ལས་བྱས་
པ་ཆུད་ཟ་བའི་ཉེས་པ་ནི། བདག་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྦྱི་འདིག་བྱེད་
ན་བདག་སྔ་མས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་བདག་ཕྱི་མས་ལོངས་སྟོན་པར་འདོད་ན་ནི་འོག་ཏུ་
འགོག་པས་འདིར་ནི་ལས་སྔར་བསགས་པའི་འབྲས་བྱ་སྟོང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ལས་བྱེད་
པ་པོའི་བདག་འབྲས་བྱ་མ་སྟོང་བའི་གོང་དུ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་དང་བདག་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ཡང་སྔ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་སྔ་མ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་
དད་པའི་ཕྱི་མའི་བདག་མེད་ལ། སྔ་མས་ཀྱང་འབྲས་བྱ་མ་སྟོང་ན་འབྲས་བྱ་སྟོང་བ་མེད་དགོས་

བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ལན་ཀྱང་འོག་ཏུ་འགོག་པས་ན། ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་ཟེས་པར་
འགྱུར་བ་སྟོང་བར་མི་རུས་སོ། །

བཙུ་བཞི་པ་དེ་ལྷ་རྟ་ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐད་པར་ཐལ་བ་ནི། ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཐད་པའི་ཉེས་པ་
ནི། གལ་ཏེ་སྤྱི་མའི་བདག་ཞིག་ཀྱང་བདག་སྤྱི་མས་འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྟོང་པས་བྱས་པ་རྒྱུད་
ཟེས་པའི་སྟོན་མེད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ལྷ་རྟ་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་སྟོང་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མ་བསགས་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྟོང་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བསགས་
པའི་འབྲས་བུ་ལ་དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྟོང་པའི་བྱིར་
རོ། །དེ་ལྷ་རྟ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། ལྷ་རྟ་འདས་སྟོན་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ནི། །སྦྱེ་འཛིག་བྱེད་པོ་
མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད། །གཞན་གྱིས་བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །བཙུ་ལྔ་པ་འཇུག་པར་སྟོན་གཞན་བསྟན་པ་དང་དེ་དག་ཙམེས་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ནི། འཇུག་པ་ལས། སྟོན་གཞན་
གསུམ་ཡང་གསུངས་མེད་ཀྱང་། རང་སྤྱེ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་འགོག་པར་སྤང་ཞིང་འདིར་བྱན་མོང་དུ་
འགོག་པར་འདོད་པས་མ་བཀོད་དོ། །རིགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། གལ་
ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འགྱུར་ན། །དེ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དེར་ནི་གནས་འགྱུར་
ཞིང་། །དེར་མ་ཤི་བར་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །ཆད་དང་ལས་རྣམས་རྒྱུད་ཟ་དང་། །གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་
ལས་རྣམས་ནི། །གཞན་གྱིས་སོ་སོར་སྟོང་བ་དང་། །དེ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ལས་རྒྱུད་ཟ་བ་སོགས་གཉིས་པོ་དེ་ལྷ་བ་བྲགས་པས་བཀོད་པའོ། །བཙུ་དྲུག་པ་དེ་ལྷ་རྟ་
ན་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐལ་བ། གལ་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འགྱུར་ན། །ཞེས་པ་ནི་སྟོན་གྱི་ཆེ་རབས་ཀྱི་
དུས་ཀྱི་བདག་དང་ད་ལྟའི་བདག་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོས་ཐ་དད་ན་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྷ་རྟ་སྤྱི་མ་ལ་ཅི་

ཡང་རག་མ་^[1]ལས་པས་སྔ་མ་དེ་ལ་བཏེན་པ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་དང་། བུམ་པ་བྱས་པའི་ཆེ་
སྒྲུལ་བྱ་མི་འཛིག་པ་ལྟར་བདག་སྤྱི་མ་སྦྱེས་པ་ན་སྔ་མ་མི་འཛིག་པར་གནས་པར་འབྱུང་བ་དང་།
སྔར་མ་ཤི་བར་འདིར་སྦྱེ་བར་འབྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བཅུ་བདུན་པ་སྔ་ཕྱི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་ན་རྒྱུད་གཅིག་
མི་རུང་བ་ནི། གཤམ་ཏེ་སྦྱེ་བ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་རྣམས་རང་གི་རོ་བོས་བྱུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཀྱང་ལས་
རྒྱུད་ཐོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཐད་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་
ཡང་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ་མ་བྱུབ་པས་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་འབྲས་སྟེ། རང་གི་རོ་བོས་
ཐ་དད་ན་ནི་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྤྲས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུད་ཡོད་ན་སྦྱོན་མེད་ན། །སྔར་རྣམ་དབྱུང་ཆེ་རྒྱུད་ལ་ཉེས་བཤད་
ཟེན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྔར་རི་ལྟར་དབྱུང་བ་ནི་དེ་ཉིད་ལས། བྱམས་པ་ཉེར་སྤྲས་ལ་བཏེན་
ཆོས་རྣམས་ནི། །གཞན་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་མིན་ཏེ། །གང་དག་རང་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་
སོ་སོ་བ། །དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་
སོ་བར་བྱུབ་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་བཞིན་དུ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་བྱེད་
ཉེར་བདུན་པ་ལས་ཀྱང་། གཤམ་ཏེ་ལྷ་མི་གཞན་ཡིན་ན། །རྒྱུད་ནི་འཐད་པར་མི་འབྱུང་རོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །བཙུ་བརྒྱུད་པ་རིགས་པའི་གནད་དེ་ཀུན་ལ་འཁྱེར་བ་གཅེས་ཚུལ་ནི། མདོར་ན་རང་གི་རོ་བོས་བྱུབ་
པའི་གཞན་ཡིན་ན་ཡིན་ཚུལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་དུ་འདོད་དགོས་ལ། རིགས་པ་
དེ་འབྲས་བས་ཞིབ་ཏུ་དབྱུང་བ་ན་ཡང་དབྱུང་བཟོད་པའི་དངོས་སོ་རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་པས་རང་གི་
རོ་བོས་ཐ་དད་པའི་སྔ་མས་བསགས་པའི་ལས་ཕྱི་མས་སྤྱོད་ན་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་
མཚུངས་པས་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པ་འདི་ནི་འདི་འབྲའི་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །

བཅུ་དགུ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུབ་ན་སྔར་སྦྱེས་བྱུང་མི་རུང་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐུས་ད་ལྟའི་དུས་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་སོ་ལས། རག་མི་ལས་པས།

ཟག་འདིས་ལུས་འདི་སྒྲངས་སོ། །ཞེས་ཐ་སྟད་བྱེད་པས་ན་སྤང་པོ་ནི་ཉེ་བར་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། བདག་ནི་དེ་ལེན་པ་པོ་འོ། །དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་བྱ་བ་འེལ་ས་དང་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་གཅོད་པ་པོ་དང་གཅད་བྱ་དང་བྱམ་པ་དང་རྩམ་ཁན་དང་མེ་དང་བྱད་ཤིང་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། རབ་བྱེད་བརྩ་བ་ལས་ཀྱང་། བྱད་ཤིང་གང་དེ་མེ་
ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །མེ་དང་ཤིང་གིས་བདག་དང་ནི། །ཉེ་བར་སྒྲང་
བའི་རིམ་པ་ཀུན། །བྱམ་སྒྲམ་སོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། །མ་ལུས་པར་ནི་རྣམ་པར་བཤད། །ཅེས་
དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། ལེན་པོ་རང་ཉེར་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །དེ་ལྟ་ན་ལས་བྱེད་
པོ་གཅིག་ཉིད་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཉར་གཅིག་པ་གྲུབ་དོན་ནི། དེ་ལྟ་ན་བདག་སྤང་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་
ན་བདག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་པ་དོན་མེད་པ་དང་བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་
གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཆོས་པ་དང་མ་བྱས་པ་དང་ཐད་པ་དང་སྐྱེ་བ་བྲན་པའི་
ཆོག་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་སྟེ། རྒྱག་ཡོད་པས་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྒྲང་བར་མི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་དགག་པ་ལ་དགག་ཚུལ་དངོས་དང་། དེ་དུས་ཀྱི་གཞོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་
ཞོལ་བྱི་ཞོལ་ཐ་སྟད་པའི་མདོན་སྤུས་ལ་ཐུག་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཁྱངས་བསྟན་པ་ནི། ཅི་
སྟེ་བདག་དང་སྤང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་མ་ཡིན་མོད། རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་འདོད་ན་སྐྱོན་
ཅི་ཡོད་སྟམ་ན། འདི་ལ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །སྤང་
པོའི་མཆན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་སྐྱོན་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་
ནི་སྤང་པོའི་མཆན་ཉིད་མི་ལྟན་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལ་བདག་སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་པར་ཡོད་
ན་ནི། སྤང་པོའི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་འཛིག་གནས་པ་དང་མི་ལྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་རྟ་བ་ལང་
ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་བ་ལང་གི་མཆན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟ་ན་འདུས་མ་
བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གདགས་གཞི་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་མི་རུང་བར་གྲུབ་པའི་གཞན་གྲགས་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་མོད་སྟམ་ན།

འོ་ན་དེ་བདག་ཏུ་ཐ་སྟོད་འདོགས་པའི་གཞི་དང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་དུ་མེད་དེ། འདུས་མ་
བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་མེ་ཏྲག་གས་སྟུང་ན་ལས་འདས་པ་བཞིན་ཞེས་གཞན་
གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བྱ་སྟེ། ཆེག་གསལ་ལས་གསུངས་སོ། །བཞི་བ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རིགས་པས་དེའི་
མ་ངེས་པ་སྤངས་པ་ནི། བདག་སྦྱེ་འཛིག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ལ་དེའི་ཆེ་རྟག་པ་
འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པས་བདག་ཏུ་བཏགས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་
ལྷོག་གང་ཡང་མི་བྱང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གསུང་ངོ་། །ལྷ་བ་སྤང་ཐོའི་
མཆོན་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་ཐལ་བ་ལས་དེ་ལྷར་མི་འཛིན་པར་བཤད་པ་ནི། གཞན་ཡང་སྤང་ཐོའི་མཆོན་
ཉིད་གཟུགས་སྟུང་བ་སོགས་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་ཡོད་ན་དེ་ལྷར་དུ་དམིགས་དགོས་ཏེ།
དཔེར་ན་གཟུགས་དང་སེམས་ཐ་དད་དུ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྷར་འཛིན་པ་ཡང་མེད་པས་
བདག་དོན་གཞན་དུ་མེད་དེ། ལྷག་པ་དེ་དག་གི་ཁྱད་སྟོན་པ་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། བདག་ནི་
ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། །གཟུང་
ཡོད་རིགས་ན་གཟུང་དུ་མེད། །ཅེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་སྤང་ཐོ་ལས་གཞན་
བདག་མེད་དེ། །སྤང་ཐོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྱུབ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བདུན་པ་སྤང་ཐོ་
དང་ངོ་ཐོ་ཐ་དད་པའི་བདག་སྦྱོ་འདོགས་པ་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྟོད་པའི་ཆད་མས་མིན་ཚུལ་ནི། དེས་
ན་སྟེ་སྟེགས་པ་རྣམས་སྤང་ཐོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་སྦྱོ་འདོགས་པ་ནི་བདག་མིང་ཅམ་དུ་
མ་རྟོགས་ཤིང་། སྤང་ཐོ་དང་གཅིག་ཡིན་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་
སྦྱོ་འདོགས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྟོད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བས་དེ་ལྷར་མཐོང་བ་མིན་
ནོ། །བརྒྱུད་པ་དེ་ལྷ་སྤྱི་རིགས་པ་ལ་ངེས་པ་རྟོད་པ་གལ་ཆེ་བ་ནི། དེ་ལྷ་སྤྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་སྤང་ཐོ་
ལས་རང་གི་ངོ་ཐོས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མཐོང་བས་ངེས་པ་བརྟན་ཐོ་རྟོད་རྟོད་དུ་སྤང་
བར་བྱ་སྟེ། གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་འདི་གཉིས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་རྣམ་དག་མ་

འཛོངས་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་དམ་བཅའ་ཅམ་དུ་འགྲོ་བས་ལྟ་བ་རྣམ་
དག་མི་རྟོག་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དེ་དུས་ཀྱི་གཞོན་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ཚོལ་བྱེ་ཚོལ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་ལ་ཐུག་པར་བཤད་པ་ལ་
ལྟ་ལས། དང་པོ་དེ་དུས་ཚོལ་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མིན་པས་མི་རུང་ཡང་དེ་གཉིས་རྒྱད་ཀྱི་འཛིག་རྟོག་པའི་མཐོང་
བའི་ཆད་མ་གཞོན་བྱེད་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལྟར་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དབྱེད་པར་འདོད་ནས་
གང་ཟག་དེ་ཁོ་ནར་ཡོད་ན་ཕྱང་པོ་དང་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་དབྱེད་པ་བྱས་ཏེ། གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་
གཞོན་བྱེད་ཀྱི་མཐར་གཏུགས་པ་མེ་དང་བྱད་ཤིང་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་
ཏུ་འགྱུར་བ་འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་ནི་འཛིག་རྟོག་གྱི་མཐོང་བའི་
ཆད་མ་འདིས་དགག་དགོས་ཀྱི་ཚོལ་བྱེ་ཚོལ་གཉིས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མས་གཞོན་པ་སྟོན་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་
དུ་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་གཞུགས་དང་སེམས་བཞིན་དུ་སོ་སོར་མཐོང་དགོས་
པ་ལས། དེ་ལྟར་མ་མཐོང་བས་ཞེས། ཤེས་པ་རང་ག་བས་མི་འཛིན་པའི་གཞོན་བྱེད་འདི་སྟོན་གྱི།
གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་ཡིན་ཀྱང་འཇུག་པ་དང་མི་འགལ་
བ་ནི། དེས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གཞོན་བྱེད་ཐམས་ཅད་མཐར་གཏུགས་
པའི་རྩ་བ་ནི་ཚོལ་བྱེ་ཚོལ་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་གཞོན་པ་མེད་པ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་པས།
དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟོག་གཞོན་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་ཆད་མ་མིན་ཞེས་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་རྣམས་སུ་ཐ་སྟད་
པའི་ཤེས་པ་གཞོན་པ་མེད་པ་རྣམས་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་བཞེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སོ་སོའི་
འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་གཞོན་བྱེད་དུ་བསྟན་ས་མེད་ཅིང་། ལུང་ཡང་ཁས་ལེན་མི་
ལེན་སྟ་ཆོགས་ཡོད་ལ། ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱང་དྲང་ངེས་ལ་མི་མཐུན་པས་དེ་ཡང་རིགས་པས་

བསྐྱབ་དགོས་ན། དེགས་པ་གཞན་ཅི་ཞིག་སྟོན་ཏེ་དེགས་པ་ཐམས་ཅད་དེགས་པ་བཞིར་འདུལ་འདི་དེ་བཞིའི་ནང་
གི་འཐད་པའི་དེགས་པས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་སྟེ། འཐད་གྲུབ་ནི་ཆོད་མ་གསུམ་གྱིས་སྐྱབ་ཅིང་ཕྱང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཉན་
ས་ལས་འཐད་པ་གྲུབ་པའི་དེགས་པས་ནི་ཆོད་མ་གསུམ་སོ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཕྱང་དང་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ཆོལ་བར་
བྱེད་དེ། ཅི་འདི་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཕྱང་ཡོད་དམ་མེད། ཅི་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་སམ་འོན་ཏེ་མིན། ཅི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་དེགས་
སམ་འོན་ཏེ་མིན། ཞེས་ཡོངས་སུ་ཆོལ་བར་བྱེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེ་ལྷར་བསྐྱབ་པ་དབྱེད་ཀྱིན་གྱི་ལུགས་ཡིན་
པས་གལ་ཆེ་བ་ནི། བ་རོལ་པོའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་འདི་ཁས་ལེན་ན་འདི་ཡང་ཁས་སྒྲངས་དགོས་སོ་ཞེས་
བ་དང་། འདི་ཁས་མི་ལེན་ན་འདི་ཡང་ཁས་མ་ལེན་ཅིག་ཅེས་སྟོན་པ་ཡང་དེ་ལྷར་ཡིན་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱི་དེགས་པ་མེད་པར་རྗེས་སུ་དེས་པར་བྱེད། དེས་ན་གཞོད་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཅ་བ་
ཐམས་ཅད་མཐར་གཏུགས་པ་ན། རྟོལ་བྱི་རྟོལ་གྱིས་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་གཞོད་པ་མེད་པ་ལ་ཐུག་
ཅིང་། དེ་དང་འགལ་བ་ཁས་སྒྲངས་ན་རང་གི་སྤྱིང་བས་གཞོད་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལས་མི་འདའ་
བ་འདི་ནི་དབྱེད་ཆོད་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་འདིར་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་པ་གདམ་ནི་འདི་དང་སྟེ་གྱི་
དེགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དག་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་མ་ཉག་རི་མཁན་ཆེན་ཡབ་སྲས་གསུངས་སོ། །ཐུ་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དེ་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་དེས་འགྲུབ་པའི་སྟོན་མེད་པ་ནི། དེ་ལྷ་ནའང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་
པ་ཉིད་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་མེད་དེ། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་
པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཏེ། མདོར་
ན་སྐྱབ་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་གྱི་ཅ་བ་མཐར་གཏུགས་པ་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་ཀྱང་། ཅ་བའི་བསྐྱབ་
བྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ག་ན་དགོས།

གསུམ་པ་དེས་ཕྱོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཁེགས་པར་འགྱུར་བ་ལ་བདུན་ལས་དང་པོ་བན་ཚུན་
རྟེན་བརྟེན་པ་རོ་པོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་ཤིང་རྟེན་བཞིན་ནི། རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་ཡོད་ན་འཁར་གཞོང་ན་ཞོ་ཡོད་པ་
ལྷར། ཕྱང་པོ་ལ་བདག་བརྟེན་ནས་ཡོད་པ་དང་བདག་ལ་ཕྱང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་
པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། རང་བཞིན་གཞན་དུ་མེད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མེད་པ་ནི་

ཤིང་རྩ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། སྤང་སོར་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་
 ཡང་། །སྤང་སོ་དེ་རྣམས་ཡོད་མིན་གང་ཕྱིར་འདིར། །གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་རྟོག་པ་འདིར་འགྱུར་
 བ། །གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེའི་ཕྱིར་འདི་རྟོག་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ལྡན་པ་མེད་ཚུལ་བདག་
 དང་སྤང་སོ་ལྡན་པའི་སྟོགས་ཀྱང་ཤིང་རྩ་ལ་བཤད་པ་དང་འབྲ་བས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
 དེ་ཉིད་ལས། བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མི་འདོད་གང་ཕྱིར་བདག་ །ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ལྡན་དོན་སྦྱར་
 བ་མེད། །གཞན་ན་གནག་ལྡན་གཞན་མིན་གཟུགས་ལྡན་ན། །བདག་ནི་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་
 གཞན་ཉིད་མེད། །ཅེས་སོ། །གནག་ལྡན་ནི་ལྷས་བྱིན་པ་ལང་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་ལྡན་
 ནི་ལྷས་བྱིན་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་སྤང་སོ་འདུས་ཙམ་བདག་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་ཤིང་རྩ་དང་འབྲ་
 བ་འོན་སྤང་སོ་འདུས་པ་ཙམ་བདག་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། སྤང་སོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་
 བས་བདག་དུ་འདོགས་པར་གསུངས་པས་ན། བདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ཡང་འཇུག་པ་ལས། མདོ་ལས་སྤང་སོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེ་ཕྱིར་སྤང་སོ་
 འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་སྤང་སོ་ཆོགས་ཙམ་བདག་ཡིན་ན་བྱ་བྱེད་གཅིག་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་
 བློ། །གཞན་ཡང་སྤང་སོ་ཆོགས་ཙམ་བདག་ཡིན་ན་ལས་དང་བྱེད་པ་སོ་གཅིག་དུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་
 འཇུག་པ་ཙམ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་ཏེ། སྤང་སོ་རེ་རེ་ནས་བདག་གི་ཉེ་བར་སྤང་བྱར་འདོད་པས་ནི་
 སྤང་སོ་ལྷ་ཁ་ཉེ་བར་སྤང་བར་བྱ་བར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྤང་སོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཡང་ཉེ་
 བར་སྤང་བྱར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་ཆོགས་པ་ལྟར་རྒྱན་ཡང་མི་འཐད་ཚུལ་ཆོགས་པ་བདག་གི་
 གདགས་གཞི་ཡིན་གྱི། བདག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་འདིས་སྤང་སོའི་རྒྱན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་
 དགོས་པར་གསལ་ལོ། །འབྲ་པ་དབྱིབས་བདག་ཡིན་ན་གཟུགས་ཁོ་ན་བདག་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་དག་
 བདག་མ་ཡིན་ཡང་དཔེར་ན་ཤིང་རྩའི་འཕང་ལོ་དང་སྟོག་ཤིང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བསྐྱེགས་པའི་
 ཆེ་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་རྟེན་པ་ན་ཤིང་རྩར་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པའི་

དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་ལ་བདག་ཏུ་འཛོག་གོ་སྟུམ་ན། འོ་ན་དབྱིབས་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པས་ན། སེམས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་བཞག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དབྱིབས་
ཞེན་དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅེས་འགྱུར་གྱི། སེམས་སོགས་
ཚོགས་ནི་བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་སོ། །
བདུན་པ་ལིང་རྟ་རྣམ་པ་བདུན་ཏུ་མེད་ཀྱང་དེའི་ཡན་ལག་དང་གདགས་གཞི་ལྟར་བདག་ཀྱང་ཡིན་པས་མདོ་ལས་ལིང་རྟའི་དཔེས་བདག་
གསུངས་པ་དེས་ན་ལིང་རྟ་རང་བཞིན་རྣམ་པ་བདུན་སོ་དེ་གང་ཏུ་ཡང་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟ་ནའང་རང་
གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་སྤང་སོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་སོགས་
པའི་རང་བཞིན་བདུན་སོ་གང་ཏུ་ཡང་མེད་པ་དང་། འོ་ན་ཀྱང་སྤང་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་
གཉིས་འབྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་ཏུ་མཛད་ནས་མདོར་གསུངས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལོ། །

བཞི་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱར་འཆར་བའི་ཚུལ་ལ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་དོན་མཐོང་བ་
དང་། ཡང་དག་ལྟར་སྤང་གི་སྐྱུ་མའི་ཁྱད་པར་དང་། སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་ངེས་པ་འཚོལ་ལུགས་ཀྱི་གདམས་ངག་དང་། མདོ་སྤྱི་ཟབ་མོའི་
དབྱངས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤང་ཚུལ་བཞི། དང་སོ་ལ་བདུན་ལས། དང་སོ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་འདི་སྤང་བ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཚུལ་ནི། སྐྱུ་
མའི་དོན་ལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱར་གསུངས་པ་ལྷ་བྱ་ཡོད་པ་ཅམ་
ཏུ་གྲུབ་ཀྱང་། བདེན་པ་ཁེགས་པ་ལ་བྱས་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ལ་སྐྱུ་མར་གསུངས་པ་རང་
གི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱང་བཞིན་ཏུ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྤང་བ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་
ཕྱི་མ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕྱི་མ་ལ་སྤྱ་མའི་སྐྱུ་མའི་དོན་ཡང་ཡོད་ལ་སྤྱ་མ་ལ་ཕྱི་མའི་སྐྱུ་མའི་དོན་ཡོད་པའི་
ངེས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་སྤང་བ་སྐྱུ་མ་ལྷ་བྱའི་སྦྱེ་ཚུལ་ནི། ཕྱི་མ་དེའི་འགྲུབ་ལུགས་ནི་སྤང་བ་འཛིན་པ་དང་
སྤྱང་བ་ངེས་པའི་སྟོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྐྱུ་མའི་རྟ་སྤང་སྤང་བ་མིག་གི་ཤེས་
པས་མཐོང་བ་དང་། སྤང་བ་ལྟར་གྱི་རྟ་སྤང་མེད་པར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟ་
སྤང་ཏུ་སྤང་བ་དེ་སྐྱུ་མའམ་བརྟན་པའི་སྤང་བར་ངེས་པ་སྦྱེ་བ་དེ་བཞིན་ཏུ། གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་

ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་བ་དང་། དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ངེས་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་དེ་སྦྱ་མཐམ་བརྟུན་པའི་སྒྲུབ་བར་ངེས་པ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེ་ལ་རིགས་ཤེས་དང་ཐ་སྟད་པའི་སྟོང་གཉིས་ཆོགས་དུས་འཆར་ཚུལ་ནི། འདི་ལ་སྒྲུབ་བ་ཡོད་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མས་མི་འགྲུབ་པས་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་པའི་རིགས་པའི་ཤེས་པ་དང་གཞུགས་སོགས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཐ་སྟད་པའི་སྟོང་གཉིས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་དེས་ན་རིགས་ཤེས་དང་ཐ་སྟད་པའི་སྟོང་ལས་སྦྱ་མ་ལྟར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་རིགས་པ་རྩུབ་པ་མི་དགོས་ཚུལ་ནི། དེས་ན་གཞུགས་སོགས་སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་དུ་མ་འདོད་ན་དེ་དག་འཛིན་པའི་ཐ་སྟད་པའི་སྟོང་གིས་ཡོད་པས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་མི་དགོས་པས། དེ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་མང་དུ་དབྱད་ནས། རང་བཞིན་ཁེགས་པ་ལ་ངེས་པ་དག་པོ་བསྐྱེད་ནས་དེ་ནས་སྒྲུབ་བ་ཤར་བ་ལ་བལྟས་ན་སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཡིན་གྱི། སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་ལོགས་སུ་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་མེད་དོ། །

ལྷ་པ་ཐོན་གྱི་རྒྱ་པོད་མཁས་པས་སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་སྒྲུབ་བ་འཆར་བ་ལ་སྦྱ་མ་ལྟར་གསུངས་ཚུལ། རིགས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་སྒྲུབ་བ་ལ་སྦྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་པར་བཅད་པ་ཅམ་གྱི་སྟོང་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་དང་། དེ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་རང་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་འཆར་བ་ལ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་སྟོན་དུས་ནས་པོ་བཤ་མཁས་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །འདི་དུ་མས་བཤད་ཀྱང་དཔེ་ཅམ་བསྟན་ན་སྟོགས་སྒྲུབ་གི་རྣལ་འབྱོར་འཇུག་པར། རོག་མ་ཐ་མའི་ཆ་བྲལ་རྣམས་མི་རྟོག །དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་སྟོང་གིས་ནི། །ལུན་པ་ངེས་པས་ལ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོས་རྣལ་འབྱོར་བསྟོམས་ལངས་ནས་ཡང་འདི་ལྟར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྦྱ་མ་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཞེས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ནག་པོ་ཞབས་ཀྱི་ལུས་སྦྱངས་ལས། དེ་ལྟར་ལུས་ལ་རྣམས་པར་དབྱད་ན་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་

བསྐྱོམ་མོ་ནས། དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་ངོ་མོར་གནས་སོ། །ཞེས་བ་ནས། བདེ་བ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་དབྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྩོ་བོ་ལྟ་བུ་གི་དབྱེད་མའི་མན་ངག་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ལྟར། ཞེས་བ་ནས། དེའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱུ་མ་ལ་སོགས་པར་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འདུག་ལས། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་ནི། །བདག་འདྲས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུད་བར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྩལ་བ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིན་གྱིད་ཚུལ་ནི། དེ་བཞེན་དུ་བྱལ་སྒྲོར་བ་བཞུས་བརྗོད་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོགས་ལ་འདུག་པ་ན་ཡང་། སྤྱོད་དེ་དག་རང་བཞེན་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་རང་བཞེན་དགག་ལ། དེའི་ངེས་པའི་ཕྱི་མེད་པར་བྱས་ནས་དེ་དག་ལ་ཞུགས་པས་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་སྟེ། དེའི་རང་ནས་དེ་དག་བྱའོ། །བདུན་པ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་བསྐྱོམས་པས་རྗེས་ཐོབ་སྦྱུ་མ་དང་འདྲ་ཆོན་ལྟར་འཆར་ཚུལ་ནི། འདིའི་གནད་ཤེས་ན་མཉམ་གཞག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཉིད་བསྐྱོམས་པས། དེའི་སྤྱོད་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཉིད་འཆར་བའི་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཡང་དག་ལྟར་སྤྲུང་གི་བྱེད་པར་བརྟེན་ལས། དང་པོ་དགག་བྱའི་ཆད་ཅོར་ནས་ཐམས་ཅད་དགག་ན་རི་མོར་གི་རྩ་ལྟར་སྦྱུ་མར་མི་བྱེད་ཚུལ་ནི། འདི་ལ་ཡང་སྤྲུང་བ་ཤད་པ་ལྟར་དུ་དགག་བྱའི་ཆད་ལེགས་པར་མ་ཐེན་པར་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ལ་རིགས་པས་བཏགས་པ་ན། དེ་དག་ལ་གཞོད་པ་མཐོང་བའི་ཆེ་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡེ་མི་འདུག་གོ་སྟུང་པ་དང་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རི་མོར་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའོ་སྟུང་པ་བྱུང་ན་ནི་ཆད་ལྟ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུའི་གོ་ལ་སར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རི་ལྟ་བུར། །སྤྱིད་པ་སྦྱུ་མ་འདྲ་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བཞི་བརྒྱུད་པའི་འགྲེལ་བར། རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ནི་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མཐོང་བ་ན་སྦྱུ་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་འདིས་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས། འདུས་བྱས་སྤྱོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི་དེའི་ཆེ་དེ་སྦྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་

འགྲུར་བའི་འཛིགས་པས་དེ་དག་དང་བསྟུན་པར་མི་བྱེད་གྱི། དེ་དང་མི་འགལ་བ་སྐྱུ་མ་ལ་སོགས་
བ་དག་དང་ནི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེས་ན་རིགས་ཤེས་གྱི་དོར་ཆོས་ཅན་ཡོད་ན་སྐྱོན་ཡིན་
ཀྱང་རིགས་པ་དེས་བཀག་ཤུལ་དུ་ད་གདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལུས་པ་སྐྱོན་མིན་པ་ནི། དེས་ན་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་
ཆོལ་བའི་རིགས་ཤེས་གྱིས་སྐྱུ་མ་ཅམ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་བཟུང་ནའང་སྐྱོན་ཡིན་གྱི། རིགས་པ་
དེས་ནམ་པར་དབྱེད་ནས་རང་བཞིན་ཞིགས་པའི་ཤུལ་དུ་དངོས་པོ་ནམས་ལ་སྐྱུ་མ་ཅམ་གྱི་དོན་
ཉིད་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་དེས་པར་སྐྱེ་དགོས་པས་སྐྱོན་མིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པ་ན། དངོས་པོ་ནམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགྲུབ་པར་མི་འགྲུར་
བས་སོ་སོ་ནས་དངོས་པོ་ནམས་ལ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ལྷག་མར་ལུས་པར་འགྲུར་རོ། །ཞེས་
སྐྱུ་མའི་དོན་ལྷག་མར་ལུས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་མ་ཉམས་བར་དུ་
བདེན་འཛིན་མངོན་གྱར་མི་རུང་ཡང་དེའི་ཆེ་སྟོང་པར་བདེན་འཛིན་དང་སྐྱུ་མ་ལྟར་བདེན་འཛིན་འགོག་ཀྱང་སྐྱུ་མ་ཅམ་དུ་འཛིན་
པ་མི་འགོག་པ་ནི། འདི་ཡང་སྐྱ་གྱུ་དེའི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཞིགས་པ་ན། རིགས་
པ་དེའི་འདུ་བྱེད་ཇི་སྲིད་མ་ཉམས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རིགས་པས་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་ནས་སྐྱ་གྱུ་
ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མི་སྐྱེ་ཡང་། སྐྱ་གྱུ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེར་བདེན་སྟུང་པ་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྣང་བ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་བདེན་སྟུང་ན་རིགས་པས་དགག་དགོས་
པའི་འཛིན་པ་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་གྱི། དེ་དག་མེད་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་ཡང་
སྐྱུ་འཛིན་གྱི་མངོན་ཞེན་ཡོད་པས་འདོར་དགོས་སོ་སྟུང་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཡེ་མི་ཉན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་ན་ཉེན་འགྲེལ་གྱི་དེས་པ་ཐམས་ཅད་བྱར་མེད་པའི་སྐྱོན་ཆེན་པོ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་
མང་དུ་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

བཞི་པ་དེ་ཡང་འགོག་པ་ནི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཡོད་པ་དང་བདེན་གྲུབ་མ་བྱེད་པའི་སྐྱོན་འདི་ཡང་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་
དོན་ཡོད་པ་དང་བདེན་པར་ཡོད་པ་གཉིས་མ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟེེ། །ཐུ་བ་དབྱེད་བྱ་དང་

དབྱུང་མཁན་ཡང་མེད་པས་འདི་ཡིན་དང་འདི་མིན་མེད་པར་སོང་བའི་སྤང་བ་བན་བྱན་ཡང་ཆད་ལྷ་ཡིན་གྱི་སྦྱ་མའི་དོན་མིན་པ་
ནི། གཞན་ཡང་ཡུལ་དབྱུང་དེ་རིགས་པས་གསེལ་བ་ན་མི་འདུག་སྟེ་མ་པ་དང་སོར་འབྱུང་ཞིང་།
དེ་ནས་དཔྱོད་མཁན་ལ་ཡང་དེ་དང་འབྲ་བར་མཐོང་ནས་མེད་པར་ངེས་མཁན་ཡང་ཡོད་པ་མིན་
པས་གང་ལ་ཡང་འདི་ཡིན་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངེས་པ་བྱ་ས་མེད་པར་སོང་ནས་སྤང་བ་བན་བྱན་དུ་
སོང་བའི་སྤང་བ་འཆར་བ་ཡང་། རང་བཞིན་ཡོད་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས་སྤྲེད་པར་རིགས་པས་
ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་དེ་འབྲའི་སྟོང་པ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་བཞིག་པའི་
སྟོང་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེ་རྟོགས་པས་བྲངས་པའི་སྤང་བ་བན་བྱན་དུ་ཤར་བ་ཡང་སྦྱ་མ་ལྷ་བྱའི་
དོན་གཏན་མིན་ནོ། །དུག་པ་དེ་དང་ཆ་མཚུངས་པའི་སྤང་བ་བན་བྱན་འབྲ་བ་དབྱུང་དུས་སྦྱེ་བ་མང་ཡང་དབྱ་མའི་སྦྱ་མ་མིན་
པ་ནི། དེས་ན་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་ན་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་
ཡུལ་སྟེང་དུ་སྟོན་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདུག་གོ་སྟེ་མ་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བ་འདི་རྣམས་
ཀྱང་བན་བྱན་དུ་འཆར་བ་ཅེས་དཀའ་བ་མིན་གྱི། དེ་འབྲ་དེ་དབྱ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མོས་ཤིང་རང་
བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཐན་བྱན་ཐོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འོང་ཡང་། བདུན་པ་ཡང་དག་པའི་
སྦྱ་མ་འཆར་དཀའ་བ་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མིང་ཅེས་གྱི་དོན་ཡོད་པ་གཉིས་ཆོགས་ཡིན་པ་ནི། དཀའ་ས་ནི་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མ་ལུས་པར་ཁེགས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་
པ་དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་སོ་དང་འབྲས་བུ་སྟོང་བ་སོ་ལ་སོགས་པར་འཛོག་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་
ནས་འཛིངས་ཏེ། དེ་རྣམས་སུ་འཛོག་གྲུབ་པའི་གཉིས་ཆོགས་དེ་སྤྲིད་མཐའ་ཅེས་དུ་སོང་བས་དབྱ་
མའི་ལྷ་བ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྷ་བའི་དབྱུང་བ་རྫོགས་ཆད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཆ་ཁོ་
དགོན་སོར་གདམས་པ་ལས། རྣམ་ཞིག་ངེས་འཛོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱ་མཐོང་བ་ཅེས་ཉིད་ནས། །ངེས་ཤེས་
ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱན་འཛིག་ན། །དེ་ཆེ་ལྷ་བའི་དབྱུང་བ་རྫོགས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བརྒྱུད་པ་དེ་འབྲ་མ་རྟེན་
བར་དུ་སྤང་སྟོང་པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་མི་འཆར་ཚུལ་ནི། དེ་འབྲ་ཞིག་མ་རྟེན་ན་ལྷ་བའི་ངེས་པ་ཆེ་བ་ཅེས་དུ་སྟོན་
སྟོགས་ལ་ངེས་པ་རྒྱུད་དུ་འགོ་ལ། སྟོན་སྟོགས་ལ་ངེས་པ་རི་ལྷར་ཆེ་བ་ཅེས་དུ་ལྷ་བའི་ངེས་པ་རྒྱུད་

དུ་འགོ་བར་གདོན་མི་ཟ་བས་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོབས་མཚུངས་སུ་ངས་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་མེད་
དོ། །འདི་ཡང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་ཉིད་ལས། ལྷ་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། །སྟོང་བ་ཁས་ལེན་བྲལ་བའི་གོ་བ་གཉིས། །རི་
མིད་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་མིད་དུ། །ད་དུང་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །དགུ་བ་སྣང་སྟོང་པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་མི་
འཆར་ན་རྟག་ཆད་གང་ཅུང་དུ་ལྷུང་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ངས་བར་ཡང་ན་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་
འདོགས་དང་། རྟག་ལྟ་དང་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྟ་བའི་མཐར་ལྷུང་ལ། ཡང་ན་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་
བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་བར་འཛིན་པའི་སྐྱར་འདེབས་དང་ཆད་ལྟ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་
བའི་མཐར་ལྷུང་བ་ཡིན་ནོ། །

བཅུ་བ་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱེད་ནི། དེ་ལྟ་ན། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། དེའི་ཆེ་སྤྱིག་མེད་སྟོབས་
བཅུ་ལྟན་པ་ཡི། །རྒྱལ་བ་དེས་ནི་ཉིང་འཛིན་མཆོག་འདི་འཆད། །སྤིད་པའི་འགོ་བ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་
སྟེ། །འདི་ལ་མི་སྐྱེ་སུ་ཡང་འཆི་བ་མེད། །སེམས་ཅན་མི་དང་སྟོག་ཀྱང་མི་རྟེན་དེ། །ཆོས་འདི་
རྣམས་ནི་དབུ་བ་ཚུ་ཞིང་འབྲ། །སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནམ་མཁའི་སྟོག་འབྲ་སྟེ། །རྩ་ཡི་ཆོས་བ་འབྲ་ཞིང་སྤྱིག་
རྒྱ་བཞིན། །མི་འགའ་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཡང་ཞི་ནས་ནི། །འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོ་ཞིང་འགོ་
མེད་ཀྱང་། །ལས་བྱས་རྣམས་ནི་ནམ་ཡང་ཆད་མི་ཟ། །འཁོར་བ་ན་ཡང་དཀར་ནག་འབྲས་བུ་
སྟེན། །རྟག་པར་མ་ཡིན་ཆད་པར་མི་འགྱུར་ཉེ། །ལས་བསགས་མེད་ཅིང་གནས་པ་དག་ཀྱང་
མེད། །དེ་ཡང་བྱས་ནས་རེག་པར་མི་འགྱུར་མིན། །གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ཆོར་བར་འགྱུར་བའང་
མེད། །ཅེས་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་འཕོ་བའི་གང་ཟག་རེགས་པས་མི་རྟེན་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་
ལ་དཀར་གནག་གི་འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་བས། །ལས་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་རེག་པ་སྟེ་སྟོང་བར་
མི་འགྱུར་བ་མིན་ལ། །གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཆོར་བའམ་
སྟོང་བའི་མ་བྱས་པ་དང་སྤྲད་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ངས་བ་རྟེན་པར་བྱའོ། །གསུམ་བ་སྐྱུ་
མ་ལྟ་བུའི་ངས་བ་འཆོལ་བའི་གདམས་དག་ལ་བཅུ་ལས། དང་པོ། ལྷ་སྟོང་གཉིས་ལ་ངས་བ་བྲངས་དགོས་པས་སྟོང་བར་སྐྱུང་ཚུལ་

ནི། དེས་པ་དེ་ཆོལ་ལུགས་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྷར་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་སྦྱེ་ལེགས་པར་འཆར་
དུ་གཞུག་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པས་རང་བཞིན་རི་ལྷར་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་
བསམས་ལ་ངོས་ཟིན་པར་བྱ། དེ་ནས་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་གཅིག་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བའི་
ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་ཅར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་ལུགས་དམིགས་བྱེད་པར་བསམས་
ལ། གཞོན་བྱེད་མཐོང་བའི་དེས་པ་དྲང་ཞིང་མཐར་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་
སྟམ་པའི་དེས་པ་བཞུགས་པར་བྱ་སྟེ། སྟོང་ཕྱོགས་ལ་དེ་འདྲ་མང་དུ་སྦྱང་། གཉིས་པ་སྟོང་པ་མ་བཞེད་པར་
གང་ཟག་ཤར་བའི་སྦྱེ་མ་ལྷར་འཆར་ཚུལ་ནི། དེ་ནས་གང་ཟག་གི་ཐ་སྟོན་བསྟོན་མི་རུས་པར་སྤང་བ་རྣམས་
སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་འཆར་དུ་གཞུག་ལ། དེ་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྟོང་བ་པོར་འཛོག་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་འཐད་པའི་འཐད་ལུགས་
རྣམས་ལ་དེས་པ་རྟེན་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་སྤང་སྟོང་འགལ་ཆེ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་དཔེར་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་
གཉིས་འགལ་བར་སྤང་བའི་ཆེ་ན་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་དཔེར་སྒྲངས་ནས་མི་འགལ་བའི་
ཚུལ་བསམ་སྟེ། འདི་ལྷར་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ནི་མིག་དང་རྩ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་
སྤང་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཡང་བྱད་དང་མེ་ལོང་ལ་བཞུགས་སྦྱེ་བ་དང་། རྟེན་དེ་དག་འགལ་ཞིག་
ལོག་པའི་ཆེ་འཛོག་པ་གཉིས་བསྟོན་མི་རུས་པར་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ལ་
ཡང་རང་བཞིན་རྩལ་ཅམ་མེད་ཀྱང་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྟོང་བ་པོ་དང་སྟོན་གྱི་ལས་
དང་ཉོན་མོངས་སོགས་ལ་བཞུགས་སྦྱེ་བ་ཡང་མི་འགལ་ལོ་སྟམ་དུ་སྦྱང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྷ་བྱ་
ནི་འདི་འདྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞེ་བ་གཟུགས་བརྟན་གང་དུ་སྤང་བས་སྟོང་པ་དེ་སྟོང་པར་དོགས་པ་དགོད་པ་ནི། འོ་ན་གཟུགས་བརྟན་ལ་
སོགས་པ་འདི་དག་གང་དུ་སྤང་བས་སྟོང་པར་དེས་པ་འདི་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་
ཡིན་ན་སོ་སོ་སྦྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་འཕགས་

པར་འགྲུར་རོ། །མིན་ན་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་ངེ་ལྟར་བྱང་སྟེ། དཔེ་དེ་དག་ཀྱང་
རང་བཞིན་མེད་པར་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་ན། དེའི་དཔེར་གང་འཛོགས་ལ་སོགས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟགས་ན་བྱུག་མེད་དུ་བརྒྱད་དགོས་སོ་སྟེ། ལྷ་པ་དེའི་འཁྲུལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་
རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། འདི་ལ་སྤྲ་མ་ཁ་ཅིག་གཟུགས་བརྟན་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་འཕགས་པར་མི་འགྲུར་
ཏེ། ཆོས་ཅན་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཅམ་ཞིག་རྟོགས་པའི་བྱིར་རོ། །འཕགས་པར་འགྲུར་བ་ལ་
ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟེ་མོད་
ཀྱང་། རྟུག་པ་ཨརྒྱ་དེ་བའི་གསུང་ལས་ཆོས་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་ནི། རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དངོས་སོ་གཅིག་གི་ལྟ་
སོ་གང་། །དེ་ནི་ཀྱན་གྱི་ལྟ་སོར་བཟོད། །གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ཀྱན་གྱི་སྟོང་
པ་ཡིན། །ཞེས་ཆོས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས། ཆོས་ཀྱན་གྱི་སྟོང་
ཉིད་རྟོགས་བྱས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

འདུན་པ་གཟུགས་བརྟན་བྱང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་བདེན་འཛིན་ཡོད་ཚུལ་ནི། དེས་ན་
གཟུགས་བརྟན་བྱང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་བྱང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མི་འཛིན་ཡང་
གཟུགས་བརྟན་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འདི་ཡང་བདུ་ལ་མ་བྱང་
བའི་བྱིས་པ་རྒྱུད་དུ་རྣམས་བྱང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་མཐོང་བ་ན་དེ་ལ་རྩ་བ་^[1]སོགས་བྱེད་
པས་དེ་དག་གིས་ནི་བྱང་བཞིན་དུ་བདེན་པར་འཛིན་ལ། ཟན་སོ་བདུ་ལ་བྱང་བ་རྣམས་གྱིས་ནི་
དེ་དག་བྱང་བཞིན་དུ་མེད་བཞིན་དུ་བྱང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ངེས་ཀྱང་། བྱང་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་
གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་བྱུབ་པའི་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་

[1] ཞེས་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལ་རྩ་བ་སོགས།

ཡང་རང་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་སྤྱང་བས་འགྲུབ་པོ། །བརྒྱད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གཞུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་
པར་རྟོགས་པས་སྤྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་དཔེར་བྱེད་དེ་ལྷ་ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་
དཔེར་བྱེད་ལུགས་ནི་གང་དུ་སྤང་བ་དེའི་ངོ་བོས་སྤྱང་པས་གང་དུ་སྤང་བ་དེའི་རང་བཞིན་མེད་པ་
ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གང་དུ་སྤང་བ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་
སྤྱང་བ་དེ་སྤྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱང་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་ན་ནི། སྤྱ་གྲུའི་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་
ཡིན་པས་གཞུགས་བརྟན་སོགས་དང་མི་འབྲེལ། །དགུ་པ་དབུ་མ་པས་དངོས་སྤྱ་བར་དེ་དཔེར་ལེན་པ་ཡང་ཉི་ཆེའི་
སྤྱང་བ་ཡིན་ཚུལ་ནི། འདིས་ནི། བུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ཅིང་། །འཛིག་རྟེན་རབ་དུ་གྲགས་
པར་ཡོད་ཅི་བཞིན། །ཞེས་བུམ་པ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་དངོས་སོར་སྤྱ་བ་ལ་བཀོད་
པ་ཡང་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉི་ཆེ་བའི་སྤྱང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མེད་
པ་མིན་ཏེ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་དུ་
མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་པ་སྤྱ་མ་པ་ལ་སྤྱ་མ་བདེན་འཛིན་དང་རྟ་སྤང་སོགས་སུ་བརྟན་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་ཚུལ་
ནི། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱ་མ་ལ་ཡང་ལྟ་མོ་བ་འགས་རྟ་སྤང་སོགས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་ཞིང་། སྤྱ་མ་
མཐའ་གྱིས་རྟ་སྤང་བརྟན་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཉི་ཆེ་བའི་སྤྱང་པའོ། །འདི་ནི་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ་སྤྱ་
མའི་བྱད་མེད་ལ་སྤྱ་མ་མཐའ་སྤྱང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཆགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འབྲུག་ལས། གང་ཆེ་སྤྱ་མའི་བྱད་མེད་
ལ། །དེ་བྱེད་ཉིད་ཀྱང་ཆགས་སྦྱེ་འབྲུག། །དེ་བྱེད་པ་ནི་ཤེས་བྲལ། །ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི། །དེས་ན་དེ་མཐོང་བ་
ན་དེ། །སྤྱང་ཉིད་བག་ཆགས་ཉམ་ཆུང་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཆི་ལམ་དུ་སྤྱོད་བརྟུད་ཀྱི་དངོས་སོ་དམིགས་པ་
ལ་ཡང་སད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་ཅི་ལྟར་སྤང་བ་དེས་སྤྱང་པའི་བརྟན་པར་འཛིན་པ་དང་གཉིད་
ལོག་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་ཡང་ཆི་ལམ་གྱི་སྦྱེས་པ་བྱད་མེད་དུ་སྤང་བ་དེ་སྦྱེས་པ་དང་
བྱད་མེད་གཞན་གྱིས་སྤྱང་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ནའང་། ཆི་ལམ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱད་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་དང་འབྲེལ། །སྤར།
སྤྱ་མ་སྤྱིག་རྒྱ་སོགས་ལ་བཏགས་པ་གང་། །དེ་དག་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན། །ཞེས་བྱངས་

བ་ལྟར་སྒྲིག་རྒྱ་དང་སྒྱུ་མ་དང་མི་ལམ་ལ་རྒྱ་དང་རྟ་སྒྲང་དང་སྒྲིམ་བ་བྱད་མེད་སོགས་ཡོད་པར་
འཛིན་པ་ལ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མ་རང་ག་བས་གཞོད་པས་དེ་དག་གིས་ཞེན་བ་ལྟར་གྱི་དོན་མེད་
པར་ཤེས་བ་ནི་ཚོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་མིན་ནོ། །བཞི་བ་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་དབྱངས་
གྱིས་ཀྱང་སྒྲུང་ཚུལ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོད་ཉིད་དང་མཚན་མ་མེད་ཚུལ། དེ་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པའི་
སྒྱུ་མའི་དོན་དེ་རྣམས་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་ངག་རྟ་བཙོད་ནས་ཀྱང་
བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ། ཚོས་
ཐམས་ཅད་སྟོད་པ་ཉིད་མཚན་མ་མེད་དེ། རི་ལྟར་སྒྲིག་རྒྱ་བྱི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་། །སྒྱུ་མ་རི་བཞིན་མི་ལམ་
རི་ལྟ་བུར། །མཚན་མ་བསྟོམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པ་
གྱིས། །གཉིས་བ་དོན་དམ་པར་འགྲོ་ཡོང་མེད་ཚུལ། རི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དྲངས་པར་ལྷ་ཤར་བ། །དེ་ཡི་གཟུགས་
བརྟན་དྲངས་པའི་མཚོར་སྒྲར་སྟེ། །ལྷ་བ་རྒྱ་ཡི་ནང་དུ་འཕོས་པ་མེད། །ཚོས་ཀྱན་མཚན་ཉིད་དེ་
འབྲར་ཤེས་པར་གྱིས། །རི་ལྟར་མི་དག་ནགས་རིའི་ཁོད་འདུག་ནས། །སྒྲུ་ལེན་སྒྲུ་དང་ཁོད་དང་
དུ་བ་ལས། །བྲག་ཆ་ཐོས་ཀྱང་སྒྲུང་བ་མེད་པ་ལྟར། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་
གྱིས། །གསུམ་བ་རྟེན་འགྲེལ་ལ་བདེན་པར་མེད་ཚུལ། སྒྱ་དང་རོལ་མོ་དེ་བཞིན་དུ་བ་ཡང་། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
བྲག་ཆ་འབྱུང་མོད་གྱི། །སྒྲུ་ལ་དབྱངས་དེ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །བཞི་བ་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་གྱིས་བ་འཁྲལ་ཚུལ། རི་ལྟར་མི་ལམ་ན་ཡང་འདོད་བསྟེན་
པ། །སྒྲིམ་བྱ་སད་པར་གྱུར་ནས་མི་མཐོང་སྟེ། །གྲིས་བ་ཤིན་རྟ་འདོད་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན། །ཚོས་
རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ལྷ་བ་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་ཡང་བདེན་མེད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་མ་བྱེད་
པ་དག་གིས་གཟུགས་སྒྲུལ་ཏེ། །རྟ་དང་སྒྲང་པོ་ཤིང་རྟ་སྒྲུ་ཆོགས་བྱས། །དེ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་
གང་ཡང་མེད། །ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །དབྲག་བ་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མེད་
སྟོན་མེད་དུ་མི་ཤེས་པར་གྱིས་བ་འཁྲལ་ལུགས་ རི་ལྟར་བྱ་མོ་གཞོན་ཅུའི་མི་ལམ་ན། །བྱ་མོ་བྱུང་ཞིང་ཤི་བ་

དེས་མཐོང་ནས། །བྱུང་ནས་དགའ་ཞིང་ཤི་ནས་མི་དགའ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
ཤེས་པར་གྱིས། །བདུན་པ་བརྒྱུད་ཡོད་འཆར་ཚུལ། །རི་ལྷོ་མཆོན་མོ་ཚུ་ཡི་ལྷ་བ་དག། །དྲུངས་ཤིང་རྟོག་
བ་མེད་པའི་ཚུ་ནང་སྤང་། །ཆུ་ཆུ་སྟོང་བ་གསོག་སྟེ་གཟུང་དུ་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །རི་ལྷོ་སོས་ཀའི་ཉི་མ་བྱེད་དུས་ན། །སྦྱིས་བུ་སྦྱོམ་པས་གདུངས་ཤིང་
འགོ་བ་ཡིས། །སྦྱིག་རྒྱ་དག་ལ་ཚུ་ཡི་ཕུང་པོར་མཐོང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་
པར་གྱིས། །བརྒྱད་པ་སྤང་བ་ལྷོ་མ་གྲུབ་ཀྱིས་པས་གྲུབ་པར་ཞེན་ནས་དེ་ལ་འདོད་པ་ཆོལ་ཚུལ་སྦྱིག་རྒྱ་ལ་ཡང་
ཚུ་ནི་ཡོངས་མེད་ན། །སེམས་ཅན་སྤངས་པ་དེ་ལ་འཕྱང་འདོད་དེ། །མི་བདེན་ཚུ་ནི་བདུང་བར་
ཡོངས་མི་བྱས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །རི་ལྷོ་ཚུ་ཤིང་སྟོན་པའི་
སྤྱང་པོ་ལ། །སྦྱིང་པོ་འདོད་བྱིར་སྦྱིས་བུས་དེ་གཤམས་ཀྱང་། །ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཀུན་ན་སྦྱིང་པོ་
མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མིང་གི་བྱུང་བར་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱུང་ཚུལ་དོན་ལ་སྦྱར་བ་ནི། །རི་ལྷོ་འཕང་ལ་
ལ་སོགས་པ་ལ་བཞུགས་ཤིང་རྟོག་བཏགས་པ་ན། །ཡན་ལག་དེ་རྣམས་ཉི་བར་སྤང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ལ། །ཤིང་རྟོ་ཉི་བར་ལེན་པ་སོ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྷ་དང་ཁམས་དུག་དང་སྦྱི་མཆེད་
དུག་ལ་བཞུགས་བདག་དུ་འདོགས་པ་ན། །དེ་དག་ཉི་བར་སྤང་བྱ་དང་བདག་ནི་ཉི་བར་ལེན་པ་སོ་
དང་ཤིང་རྟོ་དང་དེའི་ཡན་ལག་རྣམས་བྱེད་པ་སོ་དང་ལས་སུ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ། །བདག་ནི་ཕུང་པོ་
སོགས་ལེན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པས་བྱེད་པ་སོ་དང་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་
ཡིན་པས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །འབྱུག་པ་ལས། །དེ་བཞིན་འཛོག་རྟོག་གཤམས་པས་ཕུང་པོ་དང་། །ཁམས་
དང་དེ་བཞིན་སྦྱི་མཆེད་དུག་བཞུགས། །བདག་ཀྱང་ཉི་བར་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཉིར་ལེན་
ལས་ཡིན་འདི་ནི་བྱེད་པོ་འང་ཡིན། །ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་ཤིང་རྟོ་ལྷོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་ན་
རྣམ་པ་བདུན་པོ་གང་དུ་ཡང་བདག་དེ་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཀྱང་

མ་དབྱུང་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དེས་བདག་གི་བ་ཡང་ཁེགས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་དེ་རང་བཞིན་
ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་བཅའ་བ་ན། བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་ཡང་མ་རྟེན་པས། བདག་ལ་རང་
བཞིན་ཁེགས་པ་དེའི་ཆེ་རིགས་པས་འདི་ནི་བདག་དེའི་མིག་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་ངེ་ལྟར་རྟེན་པར་
འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་བདག་གི་བ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་དེ། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་དང་བདག་གི་
བའི་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མ་དམིགས་པ་ན་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་
ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་པ་ལས། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་
གི་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ཅན་ལས་
མེད་པ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོད་མིན། །དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྟོང་ལྟ་
བས། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །བདག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་མཐུས་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དོགས་གཙོད་དང་
བཅས་པ་ནི་སྤར་ཆོག་གསལ་གྱིས་ཆོས་སྤྱོད་པ་འདུག་ཏུས་བརྟེན་ཟེན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རིགས་པ་དེ་རྣམས་གཞན་ལ་ཡང་སྤྱར་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས་དེ་ཆོས་ཀུན་ལ་སྤྱར་
རིགས་གྱིས་སྤྱོར་ཚུལ་ནི། ངེ་ལྟར་བདག་དང་བྱུང་པོའི་དབྱུང་པ་ཤིང་རྟེན་དབྱུང་པ་དང་མཚུངས་པ་
དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་དང་སྤྲུལ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་རང་གི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་ཐ་དད་ལ་སོགས་པའི་དབྱུང་པས་རང་
བཞིན་ཡོད་མེད་ཆོལ་བའི་རིགས་པས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅའ་བ་ན། དེ་དག་ཏུ་བདེན་གཉིས་
གང་དུའང་མི་རྟེན་ཅིང་མ་དབྱུང་པའི་ཐ་སྟོན་པའི་ཤེས་པ་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་སྟོམ་
པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་དང་ཚོད་ཀྱི་ངན་འཇིག་རྟེན་དང་མི་རྟོན་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་
གང་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས་ན། འཇིག་རྟེན་

གྱི་གྲགས་པ་རིགས་པས་མི་འགྲོག་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འབྲུག་པ་
ལས། བྱམ་པ་སྣམ་བྱ་རེ་ལྗེ་དཔག་དང་ནགས་ཚལ་སྒོང་བ་ལྷོན་ཤིང་དང་། །ཁང་བྱིས་ཤིང་རྟ་སྒན་
དང་འགྲོན་གནས་ལ་སོགས་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང་། །དེ་བཞིན་གང་དག་སྒོ་ནས་སྦྱེ་འདིས་
བསྟུང་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །གང་བྱིར་སྐབ་དབང་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་ལྷན་ཅིག་ཅོད་མི་མཛད་
བྱིར་རོ། །ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་འདོད་ཆགས་མཚན་ཉིད་དང་ནི་བྱད་ཤིང་ལ་སོགས་དང་། །ཡོན་
ཏན་ཅན་ཡན་ལག་ཅན་ཆགས་དང་མཚན་གཞི་མེ་ལ་སོགས་དོན་དག །དེ་རྣམས་ཤིང་རྟེན་རྣམ་
དབྱུང་བྱས་པས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་ཡོད་མིན་ཞིང་། །དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་འཛིག་རྟེན་གྲགས་
པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ཐ་སྙད་གཞན་ལའང་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ལ་གང་གི་སྒོ་
ནས་སྦྱེ་བོ་འཛིག་རྟེན་པ་འདིས་བསྟུང་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འདི་དག་ནི་བྱམ་
པ་ལ་མཚན་ན། བྱམ་པ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་མཚན་གཞི་ཡིན་ལ། གྱོ་མོ་ལ་
སོགས་པ་^[1]ནི་ཡན་ལག་དང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་དང་། ལྷོ་ལྷིང་བ་དང་མཚུ་འབྲུང་
བ་དང་མགྲིན་པ་རིང་བ་སོགས་ནི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བྱམ་བྱ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་
རོ། །འདོད་ཆགས་ནི་ལྷག་པར་ཞེན་པ་དང་ཆགས་པ་ནི་དེའི་རྟེན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆགས་ཅན་གྱི་གང་
ཟག་ལ་འགྲེལ་བཤད་ལས་བཤད་དོ། །མེ་ནི་སླེག་བྱེད། བྱད་ཤིང་ནི་བསླེག་བྱེད། །དེ་ལ་ཡན་ལག་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཅན་འདོགས་ལ། ཡན་ལག་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ཡན་ལག་འདོགས་
པ་ནས་མེ་ལ་བསྟོས་ནས་བྱད་ཤིང་དང་བྱད་ཤིང་ལ་བསྟོས་ནས་མེར་འདོགས་པའི་བར་དུ་སྦྱར་
རོ། །རབ་བྱེད་བརྒྱུད་པ་ལས་ཀྱང་། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་
ལ། །བརྟེན་ནས་འབྲུང་བ་མ་གཏོགས་པ། །བྱུང་པའི་རྒྱ་ནི་མ་མཐོང་དོ། །ཞེས་དང་། བྱེད་པ་པོ་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་

དང་ལས་དག་གིས། །དངོས་པོ་ལྷག་མ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་
དང་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་དང་བལྟ་བུ་ལྟ་བྱེད་དང་ཆད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། བན་ཚུན་བལྟོས་པའི་གྲུབ་པ་ཅམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་
ཆོས་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ན་གཞན་རྟོགས་སྤྱུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་བདག་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་རི་ལྟར་དབྱེད་པས་
རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་
ཤེས་ན། དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱེད་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་བདེ་ལྷག་ཏུ་རྟོགས་
པར་བྱས་པས་སྤར་བཤད་པའི་དཔེ་དོན་གཉིས་ལ་ངེས་པ་ཐོབ་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ཕྱིན་ལ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་བསྟོམ་པའི་རྒྱ་མཆན་ཆེ་བས་ལུང་ལུངས་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། རི་
ལྟར་ཁྱོད་ནི་བདག་གི་འདུཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྒོས་སྤར་བྱ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །རྣམ་པར་དག་པ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡིན། །གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་
ཤེས། །གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་ཐམས་ཅད་མཐོང་། །རི་སྟེང་མང་པོ་བཤད་བྱས་ཀྱང་། །དེ་ལ་དེགས་
པ་སྐྱེ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ ལ་དགག་བྱའི་ཐ་རགས་མེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན་གྱི་དབང་
གིས་བདག་མེད་གཉིས་བྱེ་ཚུལ་དང་། དེ་གཏན་ལ་འབབས་པའི་རིགས་པ་ལུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་བསྟན་པ་དང་། བཞིར་
གངས་ངེས་པའི་ཕྱིན་མེད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དང་། འགལ་བཟོད་ཀྱི་ཐལ་འཁྱར་དང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ། རིགས་པའི་
རྒྱལ་པོ་རྟེན་འགྲེལ་གྱི་རྟགས་བཤད་པ་དང་ལ། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་ཏུ་གདགས་པའི་གཞི་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་སའི་
ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁམས་དུག་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་
ཡིན་ལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ནི། ཆོས་དེ་དག་གི་བདག་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བཤད་ཚུལ། དེ་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་མང་
དུ་ཡོད་ཀྱང་འདྲུག་པར། ལུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས་དངོས་པོ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་

ལ་པ་བ་པ་དེ་ཉིད་འགྲེལ་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པས་འདིར་དེ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་
 བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་གཞུང་འགོད་པ་ནི། རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་
 མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ནའང་། །སྦྱེ་བ་ནས་ཡང་ཡོད་
 མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་དག་བདག་ལས་གང་ན་ཡང་སྦྱེ་བ་ནས་ཡང་ཡོད་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །གསུམ་
 པ་འདི་དམ་བཅའ་ཡིན་ཡང་བརྗོད་དོན་ཐལ་བས་འགོག་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་ལས་སྦྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
 འགོག་པ་ནི། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་ཡང་དེ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་མི་བརྗོད་པར་དམ་བཅའ་དེ་
 དག་ལས་ལྡོག་པ་གཞོད་པ་སྟོན་པའོ། །གསུམ་པ་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་བཞིར་གངས་ཤེས་ཚུལ་ནི། འདིར་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་ན་རྒྱ་ལ་བཟོས་མི་བཟོས་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པས་རྒྱ་ལ་བཟོས་པ་ལ་ཡང་
 འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྒྱ་
 འབྲས་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་སྦྱེ་བ་ནི། བདག་སྦྱེ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་སྦྱེ་བ་ནི་གཞན་སྦྱེ་
 ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་ཡང་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་དང་བདག་གཞན་ཆོག་པ་ལས་སྦྱེ་བ་གཉིས་
 སུ་ངེས་ལ། རེ་རེ་བ་ལ་བདག་སྦྱེ་དང་གཞན་སྦྱེ་གཉིས་ཡིན་པས་སུ་བཞིའི་སྦྱེ་བ་ཅན་ཞིག་འགོག་
 པའི་མཐའ་གཞན་སེལ་ལུགས་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་ཐལ་འགྱུར་དང་གཞན་གྲགས་ལས་རྗེས་དཔག་
 སྦྱེ་ཚུལ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ལས་དེ་སྦྱེ་ཚུལ་དང་། གཞན་གྲགས་ལས་སྦྱེ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཐའ་བཞི་འགོག་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་བཞི་དང་། དེའི་བྱེད་པས་རྗེས་དཔག་སྦྱེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཆོན་བ་བཞི་ལས། དང་པོ་བདག་སྦྱེ་མེད་པར་
 བསྡུབ་པའི་སྦྱེ་བ་དོན་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ཁྱབ་སྦྱབ་སྦྱག་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་བྱེད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷ་གྲ་
 ནི། ལྷ་གྲའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྦྱེ་ན་སྦྱེ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྦྱེ་བ་ནི་གང་དུ་སྦྱེ་བར་
 བྱ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིན་ན། ལྷ་གྲ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །དཔེར་ན་མདོན་པར་གསལ་བའི་ལྷ་གྲ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྦྱག་མེད་ཀྱི་ཐལ་བ་ནི། སྦྱེ་བ་སྦྱག་མེད་
 དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། སྦྱེས་ཟིན་པའི་ས་བོན་སྦྱར་ཡང་སྦྱེ་ན་ནི། ས་བོན་དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྦྱེ་

དགོས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ས་བོན་ཅམ་ཞིག་རྒྱན་དུ་སྦྱེ་བས་ཐུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་
མི་རྙེད་པའི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལེས་བྱེད་ནི། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་
གཅིག་ཉིད་ན། །བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་དེ་
ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །སྦྱེས་བར་གྱུར་པ་སྤར་ཡང་སྦྱེ་བ་རིགས་པ་འདྲ་
མ་ཡིན་ཉིད། །སྦྱེས་ཐེག་སྤར་ཡང་སྦྱེ་བར་ཡོངས་སུ་ཉོག་པར་འགྱུར་ན་ནི། །དེ་ཕྱིར་ཐུ་གུ་སོགས་
ཀྱི་སྦྱེ་བ་འདིར་རྙེད་མི་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་སོ་བདག་ལས་འབྱུང་ཞེས་རབ་ཏུ་
བཏགས་པ་འདི། །དེ་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སྦྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་བ་ཤད་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་རྟ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྟ་ཅང་ཐལ་བ་དང་
ཕ་ཅི་སྦྱེ་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་བཞི་ལས། འབྲས་བུ་སྦྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལས་
སྦྱེའོ་སྦྱུ་ན། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྦྱེ་ན། མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་ཐུན་པ་འཐུག་པོ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་པ་ནི། གཞན་ཡང་རྒྱར་གྱུར་མ་
གྱུར་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་གཞན་ཉིད་མཚུངས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཁྲབ་སྒྲུབ་གསུམ་བཤད་པ་ལ། དང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་
ལྟར་ཁས་ལེན་ན་ས་ལུའི་ཐུ་གུ་མེ་སོགས་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་དང་ཐ་དད་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་པས་མི་
འཐད་པ་ནི་འདིའི་དོན་ནི་ས་ཐུག་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ན། ས་ལུའི་ཐུ་
གུ་དེ་རང་གི་སྦྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་མེ་ལ་སོགས་པ་ལས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྦྱོ་ནས་རང་བཞིན་ཐ་
དད་དུ་སོང་བའི་སོང་ལུགས་དེ་དང་རང་གི་རྒྱ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་སོང་བའི་
སོང་ལུགས་གཉིས་ཅར་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཚུངས་པར་སྤྱང་རོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་ན་སྦྱེ་བྱེད་མིན་པ་
དང་ས་ལུའི་ཐུ་གུ་གཉིས་གཞན་ལ་རགས་མ་ལས་པར་སྤང་བ་ལྟར་ས་ལུའི་ས་བོན་དང་དེའི་ཐུ་གུ་ཡང་ཡིན་པས་སྦྱེ་མི་སྦྱེའི་ཁྲད་
པར་མི་རུང་བ་ནི། དེ་ལྟ་ན་རི་ལྟར་སྦྱེད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་སྤང་བ་འཆར་
བའི་ཆེ། ཐ་དད་རང་དབང་བ་རག་མ་ལས་འཆར་བ་བཞིན་དུ་རང་གི་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་ཐ་དད་

བ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་ཡང་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲུང་ངོ་། །ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་དེ་དག་གི་རང་གི་
ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་མེ་ལ་སོགས་པ་ལས་མི་སྦྱེ་བ་དང་ས་ལུའི་ས་བོན་
ལས་སྦྱེ་བའི་བྱད་པར་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱེད་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་སྦྱེ་མི་སྦྱེའི་བྱད་པར་
བ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་བར་སྒྲུང་བ་ལྟར་བྱུང་བའི་འགལ་བ་ནི། གཤམ་ཏེ་སྦྱེ་མི་སྦྱེའི་བྱད་པར་
འབྱེད་ན་ནི་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཐ་དད་ཚུལ་དེ་ལ་ཡང་བྱད་པར་བྱེ་ཞིག་ཅེས་འགལ་བ་སྟོན་པ་
ཡིན་ནོ། །ལྷ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ལུང་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཐལ་འགྱུར་དང་སོ། ཇི་ལྟར་སྦྱེད་
པར་བྱེད་པའི་ས་ལུའི་ས་བོན་རང་གི་འབྲས་བུ་ས་ལུའི་སྦྱ་གྲུ་ལས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་
དུ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་མེ་དང་སོལ་བ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཡང་གཞན་ཡིན་
ནོ། །ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་ས་ལུའི་ས་བོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ས་ལུའི་སྦྱ་གྲུ་སྦྱེ་བ་དེ་
བཞིན་དུ་མེ་དང་སོལ་བ་དང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ཀྱང་འགྱུར་ངོ་། །ཡང་ཇི་ལྟར་
ས་ལུའི་སྦྱ་གྲུ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བུམ་པ་དང་སྒྲུབ་བུ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་དེ་ནི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་ རྒྱག་པ་དེས་ན་ཁ་ཅིག་དེ་དག་གིས་ལྷོག་པ་གཅིག་པའི་དབྱང་ཕུལ་ཟེར་བ་ཐ་ཆད་ཡིན་
པར་བསྟན་པ་ལྷོག་པ་གཅིག་པའི་དབྱང་ཕུལ་གྱིས་བྱུང་བ་དེ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་
བཞེད་པ་མིན་ཅིང་དེའི་གནོད་བྱེད་ཀྱང་ཆང་མང་གི་སྟེང་དུ་ཡོད་ཅམ་ལ་མེ་ཡོད་ཅམ་གྱིས་བྱུང་
བ་མི་འགྲུབ་པ་དགག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །བདུན་པ་དེ་ཙམ་འཇུག་གིས་བཤད་ཚུལ་ནི། རབ་བྱེད་ཉི་
ཤུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་ན། །རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གཞན་ལ་བཞེན་ནས་གཤམ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །འོ་
ན་མེ་ལྷེ་ལས་ཀྱང་ཐུན་པ་འཇུག་སོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྦྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་ལ་ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས། །ཞེས་

གསུངས་སོ། །བརྒྱད་པ་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་དངོས་སྤྲུལ་ལན་བྱས་ཀྱང་མི་ཐེབས་ཚུལ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་
ལ་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་མི་གཏོགས་ལ་སོགས་པས་ལན་མི་ཐེབས་ཏེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་
གཞན་ཡིན་ན་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཉིད་མི་འགྲུབ་པ་སྤྲུལ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་བ་དང་
མི་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མཐོང་བ་ཡང་ལན་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཐ་དད་ཐ་སྣད་པའི་སྒྲོས་བཞག་པ་མིན་པར་
རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་སྟེང་དུ་གྲུབ་ན་ངེས་པ་མཐོང་བ་དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་འཐད་ཅེས་དཔྱད་པའི་
སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་འདོད་པ་བརྟོན་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་ནམས་ནི། རྩ་བུམ་རྩལ་སྤྲུལ་པ་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་འཛིན་པའི་དུས་ནས་ཡོད་པ་དེ་
འཛིན་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། རྩ་མཁན་དང་འཁོར་ལོ་དང་རྩ་ལ་སོགས་པ་ལས་
སྐྱེ་བ་དེ་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་ཡིན་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་སྤྲོ། །ནང་ལ་ཡང་རིགས་པས་དེ་སྤྱོད་
ཤེས་སོ། །ལྟས་བྱིན་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་སློག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་སྐྱེ་བ་འདི་ལེན་
པས་ལྟས་བྱིན་དང་སློག་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ལས་སྐྱེ་ལ། པ་མ་དང་ལས་དཀར་
ནག་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་གཞན་སྐྱེ་སྤོ། །བདག་ཁོ་ན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་ལ། གཞན་ཁོ་ན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་
བས་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་འདི་སྤྱར་བ་འདད་པས་ཁེགས་པ་འདི་ནི་སྤྱར་བ་འདད་པའི་
རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་ཏེ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པས་དགག་
ལ། གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཆ་ནི་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པས་དགག་གོ། །འདྲག་པ་ལས་ཀྱང་། གཉིས་ལས་
སྐྱེ་བའང་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །བའད་ཐེན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་
ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་
འགྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་འདོད་པ་བརྟོན་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་
ལས་བྱུང་བར་སྤྲུལ་ནམས་ནི་བསྐྱེད་ཅ་བའི་རྩལ་པ་དང་འདབ་མའི་འཛིན་པ་རྩལ་པ་ནི་འགའ་ཞིག་

གིས་འབད་ནས་བྱེད་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞེན་དུ་མ་བྱ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བརྒྱུད་
ནས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་རྣམས་འགོད་པ་མ་མཐོང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་
ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྒྲུའོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་མི་འབད་དེ། རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་
ན་ཡུལ་དང་དུས་གཅིག་ན་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དགོས་ལ། ཡང་ན་
འགར་ཡང་མེད་དགོས་ཏེ། ཡུལ་དུས་འདིར་འབྱུང་ལ། འདིར་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་
གི་རྒྱ་ཡོད་མེད་བཞུན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །མ་བྱའི་མདོངས་ཀྱང་བྱ་རོག་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་
སོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མདོར་ན་གཅིག་སྐྱེ་ན་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བའམ། ཡང་ན་ནམ་ཡང་སྐྱེ་
བར་མི་འགྱུར་བ་དང་འབྲས་བྱ་འཛོལ་པའི་ཕྱིར་དུ་འཇིག་རྟེན་རྣམས་དེའི་རྒྱ་འབད་པ་དུ་མ་བྱེད་
པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ངོ་། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་
ལྷ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །དེའི་ཆེ་མཐའ་དག་རྟག་དུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །འབྲས་
འབྱུང་ཆེད་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡིས་ས་བོན་ལ་སོགས་ནི། །བརྒྱ་ཐག་དག་གི་སྒོ་ནས་སྤྱད་པར་
བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་དེ་དག་གི་བྱེད་ལས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་འགྲུབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ལ་གཞིན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཞེན་ནས་
མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགྲུབ་ལ། དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བྲུབ་པ་སྤར་
མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འགྲུབ་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་ཆེ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་
མེད་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བཞེན་ནས་
ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། གསུམ་པ་དེ་འབྲའི་རྗེས་དཔག་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དབང་རྟོན་གྱིས་ནི་
ཐལ་འགྱུར་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་སུ་རྟགས་སྦྱར་མེད་ཚུལ་ནི། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཆེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་
བཞེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་དམ་བཅའ་བསྐྱབ་པའི་སྦྱར་དག་མེད་དོ། །དབང་

ནོན་ལ་ཐལ་འགྲུར་དེ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ཟེས་སུ་ཟེས་དཔག་སྟེད་ཀུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་ཅིང་། རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་ན་དེ་བཞི་གང་བྱང་བྱ་སྟེ་དགོས་པར་ངེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དཔེར་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་གྱུ་རྟེན་འབྲེལ་མ་
ཡིན་པའི་ཐལ་བ་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དབང་ནོན་བཞིན་རྗེ་སྒྲིབ་དུ་ཆོག་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཁྱེད་ཅག་གིས་
ཚོད་པ་ནི་འཐད་པ་འབྲེལ་བ་དང་རང་གིས་ཁས་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ནས་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས་བཙད་པ་ན་ཅི་པ་འོལ་ལོ་
ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དམ་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་
གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། །རྒྱ་ལ་མ་བཟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྲུལ། །ཞེས་
དབང་བརྟལ་ལ་སྐྱེ་བའི་མཐའ་བཞི་ལ་གཤོད་བྱེད་བཟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པ་ནི་
ཐལ་བ་བཀོད་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཟེས་དཔག་རྗེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྩལ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ་རྩལ་སོས་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ཀྱང་དངོས་སོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་ངེས་མི་ཀུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྐོ་འཇུག་པ་བྱལ་
བ་དང་། ཆེ་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྩལ་གཉིས་ངེས་ཀྱང་སྐྱབ་དག་དགོས་པ་བཞིན་
དག་གཉེན་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱའི་གཟུགས་ལ་མཐོང་རྩལ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས་ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་ཟེས་སུ་
དཔག་པ་དག་གཤོན་མི་ཟ་བར་བཟོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྐོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱུངས་ཀྱིས་བཟོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ནོ། །དབང་རྩལ་ལ་ཐལ་བ་དང་རྟགས་སྟོར་གཉིས་འགོད་པ་ཡིན་གྱི། གཉིས་པ་གཞན་གྲགས་ལས་ཟེས་
དཔག་སྐྱེ་རྩལ་ལ་གཉིས། དང་སོ་དེ་འགོད་པའི་དུས་བསྟན་པ་ནི། དང་སོ་ནས་ཕྱི་ཚོལ་ལ་གཞན་གྲགས་དེ་ལྟར་
བཀོད་པ་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟར་དངོས་སོ་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་སྐྱེ་རྩལ་ནི།
དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་
པ་རྟེན་པ་ན། དངོས་སོ་མེད་པ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་རྟེན་པར་སྐྱ་བས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་བདེ་སྒྲགས་ཏུ་རྟེན་དོ། །ཐུ་བ་རིགས་པའི་རྒྱལ་སོ་
རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ལ། དེའི་གཞན་གྲགས་དང་། དངོས་སྐྱའི་ཚོད་སྤངས་དང་། རྒྱ་འབྲས་ཁས་སྒྲུབ་ཀྱང་འདི་ལྟགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
ཤེས་བཟོད་མེད་རྩལ་དང་། མཐར་འཛིན་གཙོད་པའི་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་རྩལ་དང་བཞི་ལས། །དང་སོ་ལ་དགྲུ་ལས། དང་སོ་ལུང་འགོད་
པ་ནི། གཞན་ཡང་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་ངོ་སོ་ཉིད་ཀྱིས་
ཞི། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་དངོས་སོ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱུང་བས། །རྟོག་པ་

འདི་དག་བཟླ་པར་མི་བྱས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་བུ་བ་བ་མཐའ་
དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟུ་གུ་ལ་
སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནི་གོལ་ས་གཅོད་པ་སྟོ་ལ་ཕིན་ཏུ་ནམས་པ་
གསལ་བས་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཞན་གྲགས་འགོད་པ་ནི། འདིར་སྟུ་གུ་ནི་
རང་གི་ངོ་བོས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་མེད་དེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཞེས་གཞན་གྲགས་གྱི་རྗེས་དཔག་བྱའོ། །གསུམ་པ་དཔེའི་རྟེན་ནས་ཁྲབ་པ་སྟུ་བ་
རྒྱལ་ནི། དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ན། དེས་པ་རྒྱང་དུ་ནམས་མིག་ན་སོགས་
སྟུ་སྤང་བ་དེ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲིའི་ངོ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་རང་གི་གནས་
རྒྱལ་མིན་ནོ་སྟུ་དུ་མི་འཛིན་པར། དོན་དེ་རང་གི་གནས་ལུགས་སམ་སྟོད་ལུགས་སྟུ་འཛིན་པ་
བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱང་སྟོང་བ་དང་སྤང་བའི་ཆོས་ནམས་ལ། དེ་ལྟར་སྤང་བའི་སྒྲིའི་
དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་དེ་དག་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་ནས་ལུལ་
རྟེན་དུ་སྟོད་རྒྱལ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྟོན་བཅགས་རྒྱལ་ཡིན་ལ། དེའི་ལུལ་
གྱི་རང་བཞིན་དེ་འདྲ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་དབང་བའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་འདྲ་བ་
ཡོད་ན་ནི་རྒྱ་རྒྱེན་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་འགལ་ཏེ། མི་འགལ་ན་ནི་བྱུང་བའི་བྱམ་པ་སྤང་
ཡང་རྒྱ་རྒྱེན་ལས་སྟེ་མི་དགོས་པ་ཁས་སྤང་དུ་མི་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་དེ་ལྟར་སྟུ་བ་པའི་ཤེས་ལྟེད་ནི།
དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་མི་འབྱུར་
རོ། །འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་
འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྟེན་མཆོས་འདི་ན་གང་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་དང་རང་དབང་དང་གཞན་
ལ་རག་མ་ལས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་རང་ལས་བྱུང་བས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ན། །འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བུ་ཁྲབ་པ་སྟུ་བ་

ཚུལ་ལྟར། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་གང་ལ་བཞེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་དབང་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་
དང་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་ཏེ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་གང་
ལ་ཡང་བདག་སྟེ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱག་པ་ལྟར་དེའི་རང་དབང་བའི་དོན་
བཤད་པ་རང་དབང་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སྤང་བའི་ཆེ་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་གཞན་ལ་རག་
མ་ལས་སྤྱ་སྤང་ཞིང་། སྤང་བ་ལྟར་ཡང་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །བདུན་པ་རང་དབང་བའི་དོན་རྒྱགས་སྤབ་ཡིན་པས་
རང་བཞིན་སྟོང་བའི་དོན་རྒྱགས་སྤབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱ་བ་ནི། འོན་ཀྱང་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་ལ་བྱས་
ནས་དེ་བཀག་ན་ནི་རང་སྤེལ་བ་སྤྱབ་མི་དགོས་པ་དང་དེ་ཞེགས་ཀྱང་དབྱ་མའི་ལྟ་བ་རྟེན་པར་
འཛོག་མི་རུས་པས་ལུལ་སྟངས་དུ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་ས་རང་རྒྱགས་སྤབ་པའི་སྟོན་ལུགས་ལ་རང་
དབང་བར་བྱའོ། །དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བའི་དོན་ནི་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དེ་དང་བྲལ་བ་
ལ་བྱེད་ཀྱི། དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་བྱེད་པས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
རང་བཞིན་དགག་རུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟར་སྤེལ་མའི་མཚུག་ཉིད་ནས། དེའི་ཕྱིར་འདིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བའི་དོན་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཀྱི། ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །བརྒྱད་པ་དེས་ན་དངོས་པོ་དོན་བྱེད་མེད་པའི་སྟོང་པ་མི་རུང་ཚུལ་ནི། དེས་ན་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་
ལྟ་བ་ནི་ཀུན་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སྦྱར་འདེབས་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། རང་བཞིན་དེ་འབྲ་བ་གང་ལ་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དེ་མ་ཐག་གི་ལྟར་དེའི་མཚུག་ནས། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་བྱས་ཤིང་སྦྱ་མ་དང་འབྲ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་
བའི་རྒྱ་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པས་དེ་མེད་པར་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་དངོས་པོར་ལྟ་བ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་རང་བཞིན་

དང་བཅས་པར་སྤྲོ་བ་རྣམས་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་། རྟག་པ་ཆད་པར་ལྟ་
བའི་སྤྲོ་ན་དུ་འབྱུང་རྟོགས་གསུངས་སོ། །དགུ་པ་རྟག་ཆད་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྲོ་མ་ལྟ་ཡོད་ཆུང་ནི། དེས་ན་
རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བའི་བར་འདོད་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་ཀུན་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྲོ་མ་
ལྟ་བུ་ཁས་སྤངས་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དངོས་སྤྲུལ་ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཅོད་ཆུང་བཞེད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་དོན་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་བཀག་ནས་རང་དབང་དང་བའི་བའི་
དོན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ངེད་ལ་ཅི་ཞིག་བཀག་སྟེ་ཁོ་ཅག་ཀྱང་དོན་བྱེད་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་འདོད་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་དང་ངེད་ལ་ཁྱད་མེད་དོ་སྤྲོ་མ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་
དབུ་མའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་མི་ཤེས་པ་དང་བཞེད་མི་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱ་
འབྲས་ཁས་སྤངས་ཀྱང་གྱིས་པ་ཆུང་དུ་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་
འཛིན་པ་ལྟར་དོན་མི་ཤེས་པ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་སྤྲོ་བའི་གསུངས་ནས་འཛིན་པ་དང་
དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བཞེད་པས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ངེ་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དང་ངེ་བཞིན་མིན་
པར་བཞེད་ལ། ཁོ་བོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་འདོད་ཅིང་དེ་ལྟར་སྤྲོ་བས་ཁྱད་པར་ནི་དེའོ། །གཉིས་
པ་དེའི་ཕྱིར་གྱི་ཤེས་བྱེད་དེ་ལྟར་ཡང་དེ་མ་ཐག་གི་ཕྱིར་དེའི་མཐུག་ནས་ཅི་སྟེ་གལ་ཏེ་རང་དབང་མེད་
པའི་དོན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ན་ནི། འོ་ན་གང་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེད་ཅག་ལ་གཞོད་
པར་འབྱུང་བ་ཁྱོད་དང་ངེད་ཅག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་སྤྲོ་མ་དུ་སེམས་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་
ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་དང་བཞེད་མི་ཤེས་པ་འདི་ནི་ཁྱད་
པར་རོ། །ངེ་ལྟར་གྱིས་པ་གཞོན་ཏུ་ཐ་སྟོད་ལ་མ་བྱང་བས་གཟུགས་བརྟན་ལ་བདེན་པར་བྱུང་བར་
ལྟག་པར་སྤྲོ་བའི་གསུངས་པས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་གནས་པའི་རང་བཞིན་སྤོང་བ་ཉིད་བསལ་ནས་རང་
བཞིན་དང་བཅས་པར་རྟོག་པ་ན་གཟུགས་བརྟན་རྟོག་མི་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་
ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་དང་མཆུངས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་

འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་ཁོང་དུ་
རྒྱད་པར་མི་ཤེས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་
འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་
དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་ཙམ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་རྟེན་
འབྲེལ་གྱུན་མོང་མེན་པ་ཤེས་བརྗོད་མེད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱ་འབྲས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱུན་མོང་མེན་པ་ཤེས་
པས་ལོག་རྟོག་དུ་མ་ལྟོག་ཚུལ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་སྒྲངས་པར་འབྲེལ་ཡང་། རང་བཞིན་མེད་པ་
དང་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་དང་བརྗོད་ཤེས་
མི་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་ན་དངོས་པོར་སྒྲུབ་
ནམས་དེ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་སྒྲུབ་ས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་ནི་མིང་ལ་རྩོད་པའོ་
སྟམས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཐ་སྟངས་དུ་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་འདོད་ན་ཐ་སྟངས་དུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ལ་རང་རྒྱུད་པ་དང་རྩོད་པ་ནི། མིང་ཙམ་ལ་རྩོད་པ་སྟེ། རང་
རྒྱུད་པས་ཀྱང་དེ་ལ་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་ས་སོ་སྟམས་དུ་འཛིན་པ་ནམས་གསལ་
བར་བཀག་གོ། །གཉིས་པ་དེས་ནི་གྲངས་ཅན་ལ་སྒྲུ་མི་རྟག་སྒྲུབ་མི་བྱུང་བར་ཐལ་བ་ནི། དེ་འབྲེལ་བ་ནི་དཔེར་ན་གྲངས་
ཅན་ཡང་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ན་གྲགས་པའི་དོན་འདི་ལ་རྟག་པར་སྒྲུབ་ས། ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
གྲགས་པའི་དོན་འདི་འདོད་ན་སྒྲུ་རྟག་པ་འགོག་པ་ནི་མིང་ཙམ་ལ་སྤང་བའོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་དང་འབྲེལ་
བར་སྤང་ངོ་། །བཞི་པ་མཐར་འཛིན་གཙོད་པའི་ཐབས་སྒྲ་ན་མེད་ཚུལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྟག་ཆད་ཀྱི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་
གཙོད་ཚུལ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་ནམས་ནི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བར་བསྐྱུང་བ་ན། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པས་འཆིང་བར་འགྱུར་བ་
ལ། མཁས་པ་དག་ལ་ནི་རྒྱ་མཆན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་ཅིང་རང་བཞིན་མེད་

པ་ལ་ངེས་པ་དངས་ཏེ། མཐར་འཛིན་གྱི་ལྷ་བའི་འཆིང་བ་གཙོད་པས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་
རང་བཞིན་མེད་པ་འགྲུབ་པ་འདི་ནི་སྤང་དུ་བྱུང་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་འོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་
སྟོན་པས་བག་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་བསྐྱགས་ཚུལ་ནི། རོན་གྱི་དབང་འདི་ཉིད་གཟིགས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་མ་སྦྱེས། །དེ་ལ་སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་
རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཞེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་རྟེན་པ་དང་
པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྦྱེས་པས་བྱུང་བར་གསུངས་ནས། རྟེན་
པ་གསུམ་པས་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རོན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རོན་དུ་
གསུངས་ཤིང་རྟེན་པ་བཞི་པས་ནི། སྟོང་ཉིད་དེ་ལྷར་རྟོགས་པའི་པན་ཡོན་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཞིན་
དུ། མཁས་པས་རྟེན་འབྱུང་ཆོས་རྣམས་རྟོགས་གྱུར་ཏེ། །མཐར་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་པར་ཡོང་མི་
བྱེད། །ཅེས་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་མཐར་འཛིན་གཙོད་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
གྲུབ་པ་ཡོད་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལ་རྒྱལ་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པར་ཐལ་བ་ནི། གཞན་ཡང་རང་གི་
ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པས་དེ་ལྷར་གཟིགས་དགོས་པ་
ལས། མ་གཟིགས་པ་དང་རང་བཞིན་དེ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པས་མཆོན་མར་འཛིན་
པའི་སྟོས་པའི་དྲ་བ་བཅད་དུ་མེད་པས་གྲོལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤང་པོའི་ཅལ་གྱི་མདོ་ལས།
གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་གྱུར་ན། །རྒྱལ་བ་ཉན་ཐོས་བཅས་པས་དེ་མཁྱེན་འགྱུར། །ཐེར་
ཟུག་ཆོས་ནི་མྱ་ངན་འདའ་མི་འགྱུར། །མཁས་རྣམས་ནམ་ཡང་སྟོས་དང་བྲལ་མི་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བཞི་པ་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་ལུང་ཞལ་འཕངས་པ་རབ་བྱེད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་
དང་ལྷ་བ་ནས་སྦྱེ་མཆེད་དང་བྱུང་པོ་དང་ཁམས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་གཏན་ལ་ཐབ་ནའང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་མོད་ཀྱི། ཆོག་མངས་པས་
འཛིགས་ནས་མ་སྟོས་སོ། །

གསུམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་དག་གོམས་པས་སྒྲིབ་པ་སྒྲོང་བའི་ཚུལ་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་ཚུལ་དང་། ཉོན་མོངས་
སྒྲིལྲིག་གི་ཚུལ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲུངས་ཚུལ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། རེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་སྒོག་དམ་པར་བསྟན་
པ་ལྟ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བདག་འཛིན་ཟད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྩལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་ནས་དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པས་བདག་དང་
བདག་གིར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟོག་ལ། དེ་ལོག་ན་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་སོགས་སྤར་བཤད་
པའི་ལེན་པ་བཞི་ལྟོག་ཅིང་། དེ་ལོག་ན་ལེན་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱིད་པ་འབྱུང་བ་མེད་པས་སྤྱིད་པའི་
རྒྱུ་གྱིས་ཕུང་པོ་ཉིང་མཆོམས་སྒྲོང་བའི་སྒྲེ་བ་ཟད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་སྟེ། རབ་བྱེད་བཙོ་བརྒྱད་པ་
ལས། བདག་དང་བདག་གི་ཞི་བའི་བྱིར། །རར་འཛིན་ང་ཡིར་འཛིན་མེད་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རང་
དང་བྱི་རོལ་དངོས་དག་ལ། །བདག་དང་བདག་གིར་སྟམ་ཟད་ན། །ཉེ་བར་ལེན་པ་འགག་འགྱུར་
ཞིང་། །དེ་ཟད་པས་ན་སྒྲེ་བ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ཟད་པས་ཐར་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན་
ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་སྤྱིད་པ་ནི་ལས་ཡིན་པས་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་
པས་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་
ཐར་པ་ཐོབ་པ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་སྒྲོམ་དག་ལ་རག་ལས་པ་ནི། ལས་ཉོན་ཡང་གང་ཟད་པས་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་
དེ་ཉིད་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། །དེ་དག་སྒྲོས་ལས་སྒྲོས་པ་ནི། །སྒྲོང་བ་ཉིད་
གྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་རྒྱས་བཤད་ཉོན་མོངས་སྒྲིལྲིག་གི་ཚུལ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་དེ་ལས་སྒྲོས་པ་ཀུན་སྒྲེ་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་སྒྲེ་ཤིའི་འཁོར་བ་བརྒྱད་པ་འདི་ནི་ལས་ལས་སྒྲེ་ལ།
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དང་བའི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་འདུ་བྱེད་ཁོ་ན་འཁོར་བ་འགྲུབ་པའི་ལས་
ཡིན་པས། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་སྒྲེ་ལོ། །ཡུལ་རྣམས་ལ་སྤྱག་མི་སྤྱག་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་
མ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་བཅུག་པར་འཛིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་
གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མི་སྒྲེ་བས་ཆགས་སྤང་སོགས་གྱི་ཉོན་མོངས་འཛིག་ལྟའི་རྩ་བ་ཅན་དེ་དག་

ཚུལ་བཞེན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལས་སྦྱོའོ། །འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་དང་སྦྱོས་བ་བྱད་མེད་དང་
བྱམ་བ་དང་སྦྱམ་བྱ་དང་གཟུགས་དང་ཆོར་བ་སོགས་ལ་འདི་བདེན་ནོ་སྦྱམ་བྱ་མངོན་པར་ཞེན་བ་
དག་ཁོ་ནས་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡུལ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
རྣམ་རྟོག་དེ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་སྦྱོས་བ་ལས་སྦྱེ་སྟེ། གཉིས་བ་དེ་ཡང་འཁོར་ཚུལ་ལྷོག་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་ཤེས་བྱེད་
ཆོག་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་སྦྱོས་བ་དེ་ཡང་མ་ལུས་པར་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེ། དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བས་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །རི་ལྷར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོར་
དམིགས་བ་ཡོད་ན་ནི། རི་སྐད་ཀྱི་བཤད་པའི་སྦྱོས་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མོ་མ་
དམིགས་པར་ནི་ཆགས་བ་ཅན་དག་དེའི་ཡུལ་ཅན་སྦྱོས་བ་འཇུག་པར་མི་བྱེད་དོ། །སྦྱོས་བ་མ་
བཅུག་ན་ནི། དེའི་ཡུལ་ཚུལ་བཞེན་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་བ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྣམ་
པར་རྟོག་བ་མ་བཅུག་པར་ཡང་ང་དང་ངའི་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་བ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་ཆོགས་
འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྩ་བ་ཅན་བསྐྱེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཆོགས་འཇིག་ཆོགས་
ལ་ལྷ་བའི་རྩ་བ་ཅན་མ་བསྐྱེད་པར་ནི། ལས་དག་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་ལ། ལས་དག་མི་བྱེད་བ་
རྣམས་ནི། སྦྱེ་བ་དང་གཤེད་ཞེས་བྱ་བའི་འཁོར་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོར་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །

གསུམ་བ་སྦྱོར་ཉིད་རྟོགས་བ་ཐར་པའི་སྟོག་ཡིན་པས་གཅེས་པར་གདམས་བ་ནི། སྦྱོར་བ་ཉིད་རྟོགས་པས་དེ་
དག་བརྟོག་པར་འགྱུར་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྷར་སྦྱོར་བ་ཉིད་སྦྱོས་བ་མ་ལུས་བ་
ཉི་བར་ཞི་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱོས་བ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། སྦྱོས་བ་དང་བྲལ་
བས་ཀྱང་རྣམ་པར་རྟོག་བ་ལྷོག་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་བ་ལོག་པས་ཉོན་མོངས་བ་ལྷོག་ལ། ལས་དང་
ཉོན་མོངས་བ་ལོག་པས་སྦྱེ་བ་ལྷོག་བ་དེའི་ཕྱིར་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཁོ་ན་སྦྱོས་བ་ཐམས་ཅད་ལྷོག་པའི་
མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་བྱ་ངན་ལས་འདས་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་
ཉེ། འདིས་ནི་སྦྱོར་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་གཙོད་བྱེད་དང་ཐར་པའི་ལམ་གྱི་སྟོག་དང་འབྲེ་

བར་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་པས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་འདི་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པ་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་ཚུལ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ཚོགས་དང་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་རིང་ཐུང་གི་སྤྱིབ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་
བྱེད་ཚུལ། དེ་ལྟར་ན། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པའི་གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་ཉན་རང་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་རང་
བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་སྐྱབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། ། ལྟ་བ་འདི་ཡང་ཉན་རང་
རྣམས་རང་གི་ཉན་མོངས་མ་ཟད་བར་དུ་སྟོམ་ཞིང་། ཉན་མོངས་ཟད་པ་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པར་
བཟུང་ནས་དུས་རིང་པོར་སྟོམ་པར་མི་བྱེད་པས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་སྟོང་བར་མི་རུས་སོ། ། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ནི་ཉན་མོངས་ཟད་པ་ཅམ་གྱི་སྟོན་ནས་རང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཅམ་
གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱུ་དོན་དུ་གཉེར་བས་
ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ཟད་ཟད་དུ་སྟོམ་པས་ཆེས་དུས་རིང་བ་དང་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་བརྒྱན་ཏེ་
བསྟོམ་པ་ཡིན་ནོ། ། གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་རིང་ཐུང་ངམ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྱིབ་གཉིས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་སོ་སོར་
བྱེད་ཚུལ་གསལ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱིབ་པ་གཉིས་ཀའི་ས་པོན་དུང་འབྲིན་པའི་གཉེན་པོ་ནི་སྤར་བ་འད་
པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཡིན་མོད་ཀྱང་དུས་རིང་དུ་བསྟོམས་མ་བསྟོམས་ཀྱི་སྟོན་ནས་ཉན་མོངས་
པའི་སྤྱིབ་པ་ཅམ་སྟོང་རུས་ཀྱི། ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་མི་སྟོང་བ་ནི། དཔེར་ན་བདག་མེད་པའི་རྟོགས་
པ་གཅིག་ཉིད་མཐོང་སྤངས་དང་སྟོམ་སྤངས་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མཐོང་སྤངས་སྟོང་རུས་ཀྱི། སྟོམ་སྤངས་སྟོང་མི་རུས་པས་སྟོམ་
སྤངས་སྟོང་བ་ལ་རིང་དུ་བསྟོམ་དགོས་པ་དང་འབྲེལ། ། གསུམ་པ་ཤེས་སྤྱིབ་སྟོང་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་རྒྱན་རིང་
བར་མ་ཟད་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སྟོམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་ནའང་ཤེས་སྤྱིབ་སྟོང་བ་ལ་ནི་དུས་རིང་བར་དེ་ཅམ་ཞིག་
བསྟོམས་པས་ཀྱང་སྟོང་བར་མི་རུས་ཀྱི། སྟོན་པ་རྒྱབས་ཆེན་པོ་གཞན་མང་པོ་ལ་བསྐྱབས་པ་ལ་
ཡང་བསྟོས་སོ། ། འདི་དོན་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། རིགས་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན་སོགས་དང་། སྟོན་འཇུག་

ལས། རྒྱལ་མས་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྒྲོབ་པའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་མདོ་སྤེ་ས་བརྩ་བར་བྱང་འཕགས་ས་གསུམ་
པ་བ་སོགས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པའི་རྒྱ་སོགས་སྒྲོབ་པར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །བཞི་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དམིགས་པ་
དང་དུས་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོ་ནས་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པས་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་པ་
མེད་ཅིང་ཉོན་སྤྱིབ་སྒྲོང་བའི་ཐབས་ཅམ་དུ་བསྒྲོམ་པས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྒྲོམ་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འགྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་རྒྱན་ཉིད་འདི་པ་ཅམ་མཐོང་མོད་
ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བསྒྲོམ་པ་མེད་དེ་ཁམས་
གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བའི་ཐབས་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་དབུ་མ་
པ་གཞན་གྱི་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་འདོད་པའི་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྤྱིབ་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་པ་གཞན་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་དུ་བཞེད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་འདིས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་པ་དང་། དེ་ཟད་
པར་སྒྲོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་བསྒྲོམ་པ་
མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་སྤར་དང་སྤྱབས་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །བཞི་
པ་ཤེས་སྤྱིབ་ངོས་འཛིན་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཤེས་སྤྱིབ་ལ་བག་ཆགས་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ནི། འོ་ན་འདི་བའི་
ལུགས་ལ་ཤེས་སྤྱིབ་གང་ལ་བྱེད་སྟམ་ན་ཤེས་སྤྱིབ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པར་
ཞེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བསྒྲོ་བྱེད་ཀྱིས་སེམས་རྒྱུད་ལ་བག་ཆགས་བརྟན་པར་
བཞག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་ཡོད་སྤྱང་བའི་གཉིས་
སྤང་གི་འབྲུལ་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་འདྲུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་ལ་
སོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཙོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི། བདེན་
པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱི་བར་

བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྱི་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་མ་རིག་པ་ཡང་ཡོད་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་
ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་གི། སྤང་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མངའ་བ་རྣམས་ལ་ནི་མ་
ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་བག་ཆགས་དེ་སྤངས་དུས་སངས་རྒྱས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་
སྤངས་པ་ནི། སྤར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་བ་བྱངས་པ་ལས། མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་
བྱང་སེམས་ལ་གསུངས་པས། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་དབྱ་བཙོན་
དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་གཉིས་སྤང་གི་འབྲེལ་པའི་བག་ཆགས་གསར་དུ་འཛོག་
བྱེད་ཟད་པ་ཡིན་ཡང་། སྤྱོན་རིང་མོ་ནས་དེས་བཞག་པའི་གཉིས་སྤང་གི་བག་ཆགས་སྤང་རྒྱ་ནི་དུ་
མ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ནས་ཀྱང་རིང་དུ་སྤང་དགོས་པས་དེ་དག་སྤངས་ཏེ་འབྲེལ་པའི་བག་ཆགས་མ་
ལུས་བར་ལོག་པ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཅོ། །ལྷ་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱོག་ཡིན་པས་གཅེས་བར་གདམས་པ་ནི།
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པས་ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་གཉིས་ཀའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བ་འདྲ་
བར་བསྟན་པ་འདི་ལ་ནི། མེད་དུ་བྱུང་བའི་ངེས་པ་གཉིས་བྱང་རྒྱ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སངས་རྒྱས་ལྟ་
ཞོག་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་
བ་མེད་པའི་ཐབས་མེད་པར་ངེས་པ་བྱངས་ནས་ཐབས་དུ་མའི་སྒོ་ནས་འབད་པ་ཆེན་པོས་ལྟ་བ་བྱི་
མ་མེད་པ་དེ་ཅི་རྟོག་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེད་བྲེད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་
ནི། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱལ་ཆེ་བ་རྣམས་ཡིན་པ་ལ་ངེས་
པ་གཉིང་ཐག་པ་ནས་འཛོངས་ནས་སྤྱོད་སྤྱོགས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཡང་གདམས་པའི་མཐེལ་དུ་
བབྱུང་སྟེ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྤྱོམ་པ་བབྱུང་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སྤོབ་པའོ། །

འདིར་སྤྲུམ་པ། ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པའི་གནས་དང་ཆོ་འབྲུལ་ནི། །རི་དབང་བྱ་རྒྱུད་པོ་ཞེས་
གྲགས་པའི། །རི་འདིའི་མགོར་བྲག་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ལྷ་བྱ་ཡོད་པས་སམ་དུས་བཟང་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྤྲུལ་པའི་བྱ་རྒྱུད་མང་པོ་འདུ་བས་བྱ་རྒྱུད་པོར་བཤད་པ་ནི་རྩེ་གདན་ལྷར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པའི་
གནས་ཡིན། མཛད་བྱང་ས་འཛིན་མཆོག་དེར་མངོན་གཤེགས་ནས། །ས་ཆེན་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་གཡོ་
མཛད་ཅིང་། །ཞིང་བརྒྱུ་འོད་ཀྱིས་འགོངས་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས། །ཐུབ་པས་དཔལ་གྱི་མགྲར་
ནས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། །ཆོས་ཀྱི་རོ་པོ་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་སློག་ལྷ་བྱ། །འཕགས་པའི་
སྤྲུལ་ཀྱན་བསྐྱུན་པའི་ཡུམ་ཆེན་མོ། །ལེགས་བཤད་ཆེ་མེད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །ཤིང་རྩ་
ཆེན་པོ་གང་གཙོ་ཡུང་བསྐྱུན་བརྟེས་པའི་དཔའ་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ་གྱིས། །རི་བཞིན་བཀྲལ་བའི་གཞུང་གི་
མཆོག་གྱུར་པ། །དེ་ནི་དཔལ་ལྷན་ཅ་བའི་ཤེས་རབ་ཅེས། །ཉི་ལྷར་གྲགས་པའི་རྩེ་འབྲང་གང་
གཙོ་རྣམ་བཤད་ཆེ་མེད་པ། །རྒྱལ་བའི་སྤྲུ་གུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་གཞུང་། །དེ་ཡིས་ལེགས་
པར་བཤད་ལ་ལེགས་བཤད་དུ། །ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བ་ནི། །རྒྱ་བའི་
གཞུང་བཟང་ཆོག་དོན་གསལ་བའོ། །རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་དེའི་ལུགས་བཤད་པ། །དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་བྱི་
མ་མེད་པའི་ལུགས། །རང་བཞིན་མེད་པ་སྤྲུ་འབྲའི་དངོས་པོ་ལ། །འཁོར་འདས་རྟེན་འབྲེལ་བྱ་
བྱེད་འཐད་པའི་ཚུལ། །རྩུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་གོ་སྤྱིའི་རག་གིས་བཤད། །པོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཁས་ལེན་དང་
དམ་བཅའ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ་གདམས་པ། །ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་སྤྱངས་པའི་གྲོགས། །ཁྱེད་ཀྱི་སྒོ་
རོར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ། །རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་འཛོག་པ་དཀའ་མོད་ཀྱང་། །དེ་འབྲུ་དབུ་མའི་
ལུགས་ནི་ཡིན་ལོ་ཞེས། །དེ་སྐད་སྤྲུ་བའི་ཚུལ་ལ་བཞེན་ན་མཛེས། །དེ་དག་ལ་ད་དུང་ལུགས་སྤྱོད་དགོས་
པར་གདམས་པ་དེ་ལྷ་མིན་པར་གཞན་ལ་བཀོད་པའི་སྦྱོན། །རང་གིས་རི་བཞིན་སྤྱོད་པར་མ་རུས་
ནས། །ལུགས་མེད་པ་ལ་རེ་ན་ད་དུང་སྤྱོད་པས། །བསྐྱུན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཡུན་རིང་གནས་ཆེད་དུ་སྦྱོན་པ་དེ་ལྷར་
འཕགས་པ་ཡབ་སྤྲུལ་གྱི། །གཞུང་གིས་ལྷ་བ་འཆོལ་བའི་ཚུལ། །ལེགས་པར་བཤད་འདིའང་

རྒྱལ་བ་ཡི། །བསྟན་པ་རིང་དུ་གནས་སྤྱིར་རོ། །

ལྷག་མཐོང་གི་རབ་དབྱེ།

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་རབ་དབྱེ་བ་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས་དང་། ས་མཐོན་པོའི་ལྷག་མཐོང་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་ལྡང་དང་འོ་པོའི་བྱང་པར་དམིགས་ནམ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བས་ཐོག་མར་མ་མ་བཤད་ཚུལ་དང་། རབ་དབྱེ་
དངོས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་
བཅའ་བ་དང་ཚུལ་བཞིན་དུ་སེམས་པ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས་གསུམ་སྟོམ་རིམ་བར་པ་ལས་
གསུངས་པ་དེ་ནམས་བསྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཆོགས་པའི་ལྷ་བ་རྟེན་པ་ན་
ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་དུ་ཞིག་ཡོད་སྟམ་
ན། འདྲིར་ནི་ས་མཐོན་པོའི་ལྷག་མཐོང་ནམས་རེ་ཞིག་གཙོ་བོར་མི་སྟོན་གྱི། སོ་སོ་སྤྱེ་བའི་དུས་
ཀྱི་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་ལྷག་མཐོང་གཙོ་ཆེར་བྱས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་
བཤད་པ། དབྱེ་བསྟུ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཡི་ལྷག་མཐོང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི། རྣམ་པ་བཞི་
དང་རྣམ་པ་གསུམ་རྣམ་པ་དུག་གི་ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་བཞི་བཤད་པ། གསུམ་
བཤད་པ། དུག་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བདེན་གཉིས་རེ་རེ་ལའང་བཞི་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ནི། རྣམ་པ་བཞི་
ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞིའོ། །རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི།
རི་སྟེན་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །རབ་དབྱེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། གཉིས་པ་ལ་ཡང་རྫོགས་པ་དང་དཔྱོད་
པ་གཉིས་ཡོད་དེ། འོ་ན་རགས་པ་དང་ཐ་བ་རྣམས་འབྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཉན་ས་ལས།
དེ་ལ་ལྷག་མཐོང་རྣམ་པ་བཞི་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་དགེ་སྟོང་། འདི་ལྷ་སྟེ་ནང་གི་སེམས་ཀྱི་ཞི་
གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་རྣམས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་རབ་དབྱེ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་

དང་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་རི་ལྷར་རྣམ་པར་
འབྱེད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། དཔྱད་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དང་མཁས་པའི་དམིགས་པ་
དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་སྦྱོང་བའི་དམིགས་པ་དག་ལ་རི་སྟེང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་
འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། །རི་ལྷ་བ་བཞེན་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རབ་རྩ་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པས་མཚན་མར་
འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་ན་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་རྟོག་པར་
བྱེད་པའི་ཆེ་ན་ནི་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཀུན་བརྩས་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་
པ་ནི། ཀུན་ལས་བརྩས་ལས་ཀྱང་། ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་ལ་བཞི་པོ་དེར་གསུངས་ཤིང་། ཤེས་བྱིན་
མན་ངག་རྩའང་དེ་དག་གི་ངོས་འཛིན་ཉན་ས་ལྟར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་འདུག་སྟེ་དབང་གིས་གསུམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལུང་གིས་གསུམ་བཤད་
ཚུལ། རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་མདོ་སྟེ་དགོངས་འབྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷག་མཐོང་ལ་རྣམ་པ་
རྩ་མཆིས་བྲམས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། མཚན་མ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བ་ལས་བྱུང་
བ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །མཚན་མ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྦྱོང་
ཡུལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་
གང་ཡིན་པའོ། །ཡོངས་སུ་ཆོལ་བ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་དེར་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཞེ་ན་དེ་དང་དེར་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པར་
བདེ་བ་ལ་རེག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ལྷག་མཐོང་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་དེ་གསུམ་སོ་སོའི་འདུག་ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ། འདི་ལ་ཉན་སར་ཐོས་པ་དང་བརྩུང་བའི་ཆོས་

སམ། གདམས་ངག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་སེམས་
པར་མི་བྱེད་ལ། རྟོག་པ་དང་འཇལ་བ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་པར་མི་བྱེད་པ་ནི་མཆན་མ་ཙམ་གྱི་རྗེས་
སྲུ་ཞུགས་པ་དང་གང་གི་ཆེ་སེམས་པ་ནས་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ནི་ཡོངས་སྲུ་བཙལ་
བའི་རྗེས་སྲུ་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་
ནི་ཡོངས་སྲུ་བཙལ་བ་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྗེས་སྲུ་ཞུགས་པ་སྟེ། དེ་གསུམ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒྲོ་
གསུམ་དུ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གིས་ངོས་འཛིན་གསལ་བ་ནི། རོན་དེ་དག་མདོར་བསྡུས་ན། དང་པོ་ནི། བདག་
མེད་པའི་དོན་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཏན་ལ་འབེབས་
པ་མང་དུ་མི་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤར་མ་ངེས་པ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་
པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ངེས་ཅིན་པའི་དོན་ལ་སྤར་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་ལ་མདོར་
བསྡུན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། ཟུག་པོ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དུ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ཟུག་ཏུ་བཤད་པ་ཡོངས་
སྲུ་ཆོལ་ཚུལ་ལྷག་མཐོང་དམིགས་པས་ཟུག་བཤད་པ་ནི། རྣམ་པ་ཟུག་ནི། གཞི་ཟུག་ལ་དམིགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
ཡོངས་སྲུ་འཆོལ་བ་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་འཆོལ་ལུགས་སོ། །འདི་ཡང་དོན་དང་དངོས་པོ་དང་
མཆན་ཉིད་དང་ཕྱོགས་དང་དུས་དང་རིགས་པ་ཡོངས་སྲུ་འཆོལ་བར་བྱེད་ཅིང་བཙལ་ནས་ཀྱང་
དེ་དག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའོ། །གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་དོན་འཆོལ་བ་ནི། ཆེག་འདིའི་དོན་ནི་
འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཆོལ་བའོ། །དངོས་པོ་འཆོལ་བ་ནི། འདི་ནི་ནང་གིའོ། །འདི་ནི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་
ཞེས་འཆོལ་བའོ། །མཆན་ཉིད་འཆོལ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ། འདི་ནི་རང་གི་མཆན་ཉིད་དོ། །འདི་ནི་ཕྱིའི་
མཆན་ཉིད་དོ་ཞེས་པའམ་སྤྱན་མོང་བ་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་འཆོལ་བའོ། །ཕྱོགས་འཆོལ་བ་
ནི། བག་ཕྱོགས་སྒྲིན་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆོལ་ལ། དཀར་ཕྱོགས་ནི་ཡོན་ཏན་དང་པན་
ཡོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆོལ་བའོ། །དུས་འཆོལ་བ་ནི། འདས་པའི་དུས་ན་འདི་ལྟར་བྱུང་ངོ་། །མ་འོངས་

པའི་དུས་ན་འདི་ལྟར་འབྱུང་ངོ། །ད་ལྟར་པའི་དུས་ན་འདི་ལྟར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཆོལ་བའོ། །རིགས་
 བ་འཆོལ་བ་ནི། རིགས་པ་བཞི་ལས་བཏོས་པའི་རིགས་པ་ནི་འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་བ་རྒྱ་དང་
 རྒྱུན་ལ་བཏོས་པའོ། །འདི་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དང་དེ་དག་གི་གཞི་རྣམས་སོ་སོའི་སྒོ་
 རས་འཆོལ་བའོ། །བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ནི། མེས་སྲེག་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སོགས་ཆོས་རྣམས་
 གྱིས་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པའོ། །འདི་ཡང་། འདི་ནི་ཆོས་སོ་འདི་ནི་བྱེད་པའོ། །ཆོས་འདིས་ནི་
 བྱ་བ་འདི་བྱེད་དོ་ཞེས་འཆོལ་བའོ། །འཐད་པས་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་ནི། ཚད་མ་དང་མི་འགལ་
 བར་དོན་སྐྱབ་པའོ། །འདི་ཡང་ཅི་འདི་ལ་མངོན་སྲུང་དང་རྗེས་དཔག་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གི་
 ཚད་མ་གསུམ་སོ་ཡོད་དམ་མེད་སྒྲུབ་དུ་འཆོལ་བའོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི། མེ་ཚ་བ་དང་རྩ་
 རྒྱན་པ་སོགས་ལ་དེ་དག་གི་ཆོས་ཉིད་དུ་འཛིག་ཏེན་ན་གྲགས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་བསམ་གྱིས་མི་
 ཁྲབ་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གཞན་སེམས་པར་མི་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་འཆོལ་བའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱག་པོ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་བཞག་པ་དེ་ལྟར་རྒྱག་ཏུ་བཞག་པ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པས་
 ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་གསུམ་དུ་ངེས་ཏེ། སྤྲུལ་པའི་དོན་དང་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་དང་ཇི་ལྟ་བའོ། །དེ་ལ་
 དང་པོའི་དབང་དུ་བྲས་ནས་འཆོལ་བ་དང་པོའོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྲས་ནས་དངོས་སོ་འཆོལ་
 བ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཆོལ་བ་གཉིས་སོ། །གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྲས་ནས་ལྷག་མ་གསུམ་
 དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འཆོལ་བ་བཞག་གོ། །ཉན་ས་ལས་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་སྒོ་གསུམ་དང་གཞི་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་རྒྱག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྟུན་ན་དེས་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐམས་ཅད་
 ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེར་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་ལྷག་མཐོང་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་
 པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལྷག་མཐོང་གི་དབྱེ་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆོལ་བ་བཞི་ལ་སྒོ་གསུམ་དང་
 རྒྱག་འདུ་རྩལ་ནི། དེ་ཡང་། དང་པོར་བཤད་པའི་ལྷག་མཐོང་བཞིའི་སྒོ་ནི་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་གསུམ་

གྱི་ཡོངས་སུ་བཅའ་བའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་འཆོལ་ལུགས་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པས་སྒོ་གསུམ་དང་
འཆོལ་བ་དྲུག་ནི་ལྔ་མ་བཞིར་འདུ་བར་སྤང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ནི། སྤར་བ་ཤད་པའི་བསྐྱིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་
སོགས་པ་བཞི་ཡང་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པར་ཉན་སར་གསུངས་པས་ལྷག་མཐོང་
ལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་ངོ་། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ཞི་ལྷག་གི་དགོས་བ་དང་དམིགས་ཆ་མ་སོ་སོར་
བཤད་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ཤར་བྱིན་མན་ངག་ལས། དེ་ལྟར་ལྷག་མཐོང་ཆ་མ་བ་བཞི་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པས་ནི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ལ། ཞི་གནས་ཆ་མ་བ་དགའི་སྒོམ་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ནི་མཆན་མའི་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། གཞུང་ཆེ་བ་མང་པོ་ནས་གསུངས་པས་ལྷག་མཐོང་བསྒོམ་པ་ནི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་
ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཆ་མ་བར་འབྱེད་པ་སོགས་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ལ། ཞི་གནས་བསྒོམ་པ་ནི་
ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་འཛོག་པའི་སེམས་དགའི་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཐུ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མ་ཡིན་
པའི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་སྤྲུལ་གྱི་འཇུག་སྡེ་གསུམ་དང་ཐུ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་མན་ཆད་ལ་འབྲེལ་ཉན་ས་དང་
སྒོམ་རིམ་དང་པོ་དང་སྤྲུལ་རིམ་ལྟར་ཆུང་མན་ཆད་ལ་གོ་རིམ་དང་སྒོམ་ཚུལ་ཀུན་འབྲེལ་བྱིར་ཏེ་ཤེད་པ་ལ་སོགས་པ་
རྒྱུད་འགྲེལ་དུ་མས་བཤད་ཅིང་མན་ངག་གིས་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་རྒྱུད་དུ་ལས་འདི་ནི་ཉན་རང་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་
པ་གཉིས་དང་དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ་སྤྲུལ་གྱི་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་ལའང་འབྲེལ་བར་རྒྱུད་སོ་སོ་དང་། དེ་དག་
གི་འགྲེལ་མཐོང་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་སྤྲུལ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་པ་ནས་རང་གི་ལུགས་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཐུ་མེད་
ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ལྟ་བུའི་གོ་བ་སྐྱེ་ལུགས་དབྱེ་མའི་གཞུང་ནས་བྱུང་བ་ལྟར་དགོས་ལ་སྐྱོང་ལུགས་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་
ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་ནས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་
པའི་རྫོགས་རིམ་པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་དེ་ཉིད་སྐྱོང་བ་ན་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་ནས་བསྒོམ་པ་དེས་པར་དགོས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གི་དབྱེད་
པ་གཞུང་གཞན་ནས་བྱུང་བ་ལྟར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་ཤེས་བྱེད་དུ་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་མན་ངག་ལྟ་གསུངས་པའི་ལྟ་བུ་དེས་ན་
སྐབས་དེར་དབྱེད་སྒོམ་འཛོག་པའི་ཞར་ལ་ལྟ་ཐོག་ནས་ཅེ་གཅིག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྒོམ་པ་མ་འཛོག་ཅིང་ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལྷགས་གཞན་དགག་པ་དང་། རང་གི་
 ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་པོ་ལ་འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་།
 དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་གང་ཡང་མ་རྟེན་ཀྱང་
 སེམས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་བཟུང་ན་དེས་ཡིན་ལྷགས་ཀྱི་དོན་བསྒྲོམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
 ཏེ། ཡིན་ལྷགས་སྟོང་བ་ཉིད་དེ་འདི་ཡིན་འདི་མ་ཡིན་གྱི་ངོས་བཟུང་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
 པས་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་དེ་གནས་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུལ་
 ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲོམ་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲུབ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་
 ལ། འདོད་ཚུལ་དེ་དགག་པ་དང་། དེའི་རྗེས་འབྲངས་དགག་པ་དང་། དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཆན་འཛིན་དུ་འདོད་
 པ་དགག་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་བཅུ་ལས་དང་པོ་ལུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཤེས་ནས་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་འདོད་ན་ཁས་ལྷངས་འགལ་
 བ་ནི། འདི་ལ་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་མཁན་དེས་ལུལ་རྣམས་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་མ་
 གྲུབ་པར་ཤེས་ནས། དེ་ནས་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་སྒྲོམ་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་འཛོག་
 པ་ཞིག་དགོས་སམ། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ཀྱང་ལུལ་གྱི་གནས་ལྷགས་དེ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
 པས་སྒྲོམ་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མ་བཟུང་བའི་ཙམ་འཛོག་བྱས་ན་དེའི་གནས་ལྷགས་བསྒྲོམས་པ་ཡིན།
 དང་པོ་ལྟར་ན་དེས་ལྷ་བ་མ་རྟེན་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱིད་རང་དེ་དེས་དོན་གྱི་ལྷ་བར་འདོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དེར་མ་ཟད་དེ་ཆད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལྟར་ན་དེ་འབྲ་བ་དེ་རིགས་པའི་དགག་
 བྱའི་མཆོམས་མ་ཟིན་པས་གང་ཁས་ལྷངས་ཀྱང་རིགས་པས་གཞོད་པར་མཐོང་ནས་དེ་ནས་ཅིར་
 ཡང་ངོས་བཟུང་ས་མ་བྱུང་བ་ལ་བྱེད་ན་ནི། སྒྲར་འདེབས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཡིན་པས་དེའི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་
 ཡང་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་བསྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲར་མང་དུ་བཞག་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་དོན་དམ་
 པར་སྒྲོམ་བྲལ་ཡིན་པས་འདི་ཡིན་འདི་མིན་གང་དུའང་མི་འཛིན་པ་དེ་བསྒྲོམ་ན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷ་བ་བསྒྲོམ་པར་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ།

ཅི་སྟེ་ཆོས་འདི་དག་ཡིན་ཚུལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་དེས་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་ན། དེ་དག་གི་དངོས་
པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་སོགས་གང་ཡང་རིགས་པས་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པས་དེ་རྣམས་དོན་དམ་
པར་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་གང་ཟག་དེས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཀྱང་
དེ་ལྟར་འཛིག་པའི་ཚུལ་དེ། དེ་དང་མཐུན་པར་འདུག་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྒྲིམ་པར་འདོད་ན་ནི་ཉ་ཅང་
ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ། དབང་པོའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ནི་འདིའོ། །འདི་ནི་འདི་མིན་ནོ་
སྟམ་པ་གང་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པའི་བྱིར། དུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་འགྱུར་བས་དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡིན་ལུགས་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྟེ་གསུང་བྱེད་
ཀྱི་ཞི་གནས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་
མང་ངོ་། །བཞི་བ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་ཁས་སྐྱངས་དང་འགལ་བ་ནི། གཞན་ཡང་དུལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་སྒྲིའི་
འཛིག་ཚུལ་དེ་གཉིས་མཐུན་པ་དེ་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་ཤེས་པས་ཆོག་ན་ནི། སྟེ་གསུང་བྱེད་
ལ་སོགས་པ་ཡང་དེར་འགྱུར་བ་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་ལ། ཅི་སྟེ་དེ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། འདིར་ནི་གང་ཟག་
དེས་དེ་གཉིས་མཐུན་པར་ཤེས་ནས་དེ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་ན། དེ་འདྲ་བའི་མཐུན་ལུགས་
དེ་ཤེས་ན་ལྟ་བུ་རྟེན་པ་ཡིན་པས་ལྟ་བུ་མ་གོ་ཡང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་བཞག་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོང་
ཉིད་བསྒྲིམས་པར་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ལྟ་བུ་རྟོག་པ་ཀུན་གྱི་འཆིང་བས་ཙོམ་འཛིག་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མཐ་
སྟམ་ན་ཉ་ཅང་དང་བྱེད་མེད་བསྒྲིམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་སྟོང་ཆེན་པོ་འབྱུང་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་གང་དུ་རྟོགས་ཀྱང་
རྟོག་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཆིང་བས་ཙོམ་འཛིག་གི་མི་རྟོག་པར་འཛིག་པ་གྲོལ་བྱེད་
ཀྱི་ལམ་མོ་སྟམ་ན། འདི་ནི་སྤར་མང་དུ་བཀག་ཟིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ཉ་ཅང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་སྒྲིམ་
འདོགས་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ། སྒྲིམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། གང་ཞིག་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་
རྟོག་པས་བསྐྱེད་པའི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་མཐོ་རིས་
ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་སྟོང་ཞིང་འཁོར་བ་ན་འཁོར་ངོ་། །གང་དག་ཅི་ཡང་མི་སེམས་ཅི་ཡང་མི་

བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ཅི་ཡང་མི་བསམ་
མོ། །སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་དགེ་བ་སྦྱད་པར་མི་བྱའོ། །སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་སྦྱད་པ་ནི་སྦྱོ་བོ་ལྷན་
པོའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྟེ་སེམས་ཤིང་། དེ་སྐད་ཀྱང་སྦྱ་བ་དེས་ནི་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་
པས་དེ་སྤངས་ན་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་ཅི་ཡང་མི་བསམ་མོ་ཞེས་
སྦྱ་བ་ན། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་
དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཅ་བ་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་སྤངས་ན་ཅ་བ་བཅད་
པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་རབ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ། །སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་
སྦྱད་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་སྦྱས་པས་ཀྱང་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐབས་ཤིན་ཏུ་བྱུར་ཕྱིན་པར་སྤངས་པ་
ཡིན་ནོ། །

རྒྱག་པ་དེས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་སྤངས་པར་སྒྲོམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་ལྟར། མདོར་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེས་
རབ་དང་ཐབས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའོ། །དེ་སྐད་དུ་འབགས་པ་གྲ་ཡ་གྲོ་རི་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མདོར་བསྟུན་གཉིས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་པོ་ཞེའོ། །བདུན་པ་དེས་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡང་སྤངས་ཆུང་སྒྲོམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་ འབགས་
པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འདི་གཉིས་
ཀྱིས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྟུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྦོང་བ་ནི་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །བརྒྱད་པ་དེས་ཐོས་ཅུང་གི་གཉིས་
འབྱུང་བྱེད་ཆུང་སྒྲོམ་རིམ་ལས་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྦོང་བ་ཐོས་པ་ཅུང་བ། བདག་གི་ལྟ་
བ་མཆོག་ཏུ་འཇིན་པ་སྦྱོ་བོ་མཁས་པ་ལ་བསྟེན་བཀའ་མ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་
རབ་ཀྱི་ཆུལ་མ་རྟོགས་པ་བདག་སྤང་བར་བྱས་ནས་གཞན་སྤང་བར་བྱེད་པ། རིགས་པ་དང་ལུང་

དང་འགལ་བའི་དྲག་གིས་བཏབ་པའི་ཆོག་ནི་མཁས་པ་བདག་ལ་ལེགས་སུ་འདོད་པས་ཟས་དྲག་
ཅན་བཞིན་དུ་རྒྱང་རིང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཏ་ཤང་གི་འདོད་པ་བཀོད་ནས་དེ་ལྟར་
འདོད་ན་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་འགྱུར་ལུགས་རྣམས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་
སྡེ་མ་དེ་ངོ་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །དགུ་བ་སྟེན་སོགས་མི་འགོག་པས་མི་འདྲ་སྟམ་ན་ལྟ་བ་གཅིག་པར་ཁས་སྤངས་ཚུལ་
ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་ལོ་ཅག་སྟེན་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་བ་རྣམས་བྱེད་པས་དེ་དང་མི་འདྲའོ་སྟམ་ན་སྟེན་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་བ་ཅམ་གྱི་སྟོན་ནས། ཁོ་དང་བྱེད་པར་འབྱེད་དགོས་པར་བྱུང་ན་ཁོ་ལོ་ཅག་
དང་ཏ་ཤང་གཉིས་ངས་དོན་གྱི་ལྟ་སྟོན་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་
ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡང་བྱེད་པར་དབྱེ་བར་རིགས་སོ། །བཅུ་བ་རྟོག་བ་ཐམས་ཅད་
འཆིང་བྱེད་དུ་འདོད་ན་ཏ་ཤང་ལས་འདི་སྟུག་པ་ནི། གཞན་ཡང་རྟོག་བ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཁོར་བར་
འཆིང་ན་བྱེད་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མ་ཡིན་ནས། དེ་དོན་དུ་གཉེར་ན་སྟེན་བ་
གཏང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྟོག་པས་བྱ་དགོས་པས་དེ་དག་བྱས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟུང་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེས་ན་རྟོག་བ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་
བར་འཆིང་བྱེད་དུ་འདོད་ན་ཏ་ཤང་གི་དེ་ལེགས་པ་ཡིན་གྱི། བྱེད་ལྟར་ན་འགལ་བའི་ཁྱར་གྱིས་
ནོན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་འབྲངས་དགག་པ་ལ་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྟུམ་ཚུལ་ནི། ཡང་དེའི་རྗེས་སུ་
ཕྱོགས་པ་ཁ་ཅིག་འདི་སྟུམ་དུ། བདག་གཉིས་སུ་མཆན་མར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པ་མང་
དུ་བྱས་ནས་དེ་ནས་ཡུལ་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་དེ་བརྗོད་པ་ནི། བྱིན་ཕྱིར་འབྲངས་པ་དང་འདྲ་བར་
སྟོས་པ་བྱི་ཆོད་ཡིན་པས་དང་པོ་ནས་སེམས་གང་དུ་ཡང་མི་འཕྲོ་བར་འཛིན་པ་ནི། རྟོ་འཕེན་པའི་
ལག་མགོ་ནས་འཛིན་པར་དང་འདྲ་བར་དེ་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས་མཆན་མར་འཛིན་པའི་ཡུལ་དེ་དག་
ལ་མི་འཕྲོ་བ་ནི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་ནང་ནས་གཅོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབབས་

པའི་ལུང་རིགས་རྣམས་ལ་སྤྱིར་བཞིན་གྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་འབྲམས་པའོ་ཞེས་སྒྲོལ། །གཉིས་པ་དེ་
མདོ་དང་བརྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བའི་ཆད་ལྟར་བརྟན་པ། འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་རྒྱན་བྱག་
ལ་སོགས་པའི་མཁས་པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བའི་ལོག་ཏེ་གི་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་
ནི་རིགས་པ་དང་ལུང་གི་དོན་དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཁོ་ན་མཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བདག་འཛིན་
གྱིས་བཟུང་ཚུལ་ལུང་རིགས་གྱིས་མ་བཀག་པར་ཡུལ་ལ་སེམས་མ་འཕྲོས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བུ་ཆོག་ན་གཉིད་འཕྲག་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་
ལྟ་བུར་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་གཞན་ཡང་བདག་གཉིས་སུ་མཆན་མར་བཟུང་བའི་སྒོས་རི་ལྟར་བཟུང་བ་དེ་རི་
འབྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ལེགས་པར་དབྱེད་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལུང་རིགས་གྱིས། ཁོས་བཟུང་
བ་ལྟར་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་བྱངས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲུལ་པའི་རྩོད་སྤྲུགས་སྤྱི་བ་བཞིག་དགོས་ཀྱི། དེ་
འབྲ་བའི་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མ་རྟོག་པར་སེམས་བཟུང་བ་ཙམ་ནི་དེའི་ཆོ། འཕགས་པ་ལྷས། ཡུལ་ལ་བདག་
མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྤྱིར་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་ཆེ་བས། བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་
པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་མ་ཐོས་པའི་བློན་པོའི་རྟེན་ཏམ་ཡིན་པས། བདག་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་
འཕྲོ་བ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
གཉིད་འཕྲག་པོ་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེ་ཡང་། དེ་དག་ལ་སེམས་འཕྲོ་བ་མེད་
པས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་དཔེར་ན་མཆན་
མོ་རྒྱས་མེད་པའི་བྲག་སྤྲུག་དུ་སྤྱོད་པོ་ཡོད་དམ་མེད་སྟམ་དུ་འཛིགས་པ་ན། སྒོན་མེ་བཏེག་ནས་
དེར་འདུག་མི་འདུག་ལེགས་པར་ཅད་བཅད་ནས་འཛིགས་པ་དེ་མི་སེལ་བར་སྤྱོད་པོ་ལ་རྟོག་པའི་
རྟོག་པ་དེ་འཕྲོར་མི་འདུག་པར་སེམས་བྱངས་ཤིག་ཟེར་བ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་རོ། །བཞི་པ་དབྱེད་པ་སྤངས་
པ་སྤྱད་ཚུལ་གྱི་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་ནི། སྒོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ནི། གཡུལ་འབྱེད་པའི་ཆོ། མིག་ཕྱེ་ནས་
དགྲ་གང་ན་འདུག་ལེགས་པར་བལྟས་ཏེ། དེར་མཆོན་འབྱེད་པའི་དཔལ་ལོ་ལྟར་མི་བྱེད་པར་དགྲ་
སྒོམས་ལྷན་མཐོང་བ་ན། མིག་བཅུམས་ནས་སྤྱོད་པའི་སྤར་མ་དང་འབྲ་བར་གསུངས་ཏེ། རི་སྐད་
དུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྤྲུལ་ཏེ། བྱ་མོ་རི་ལྟར་ན་

བྱང་ལྷུབ་སེམས་དབང་གཡུལ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཡིན། གསོལ་བ། འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་
བརྟགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་གང་ལགས་པའོ་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུ་ན་རྣལ་
འབྱོར་པས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་སྤྱེལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དག་རྣམས་ཐམས་པར་
བྱས་ཏེ། འཛིགས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ་ཡི། མི་སྤར་མ་བཞིན་དུ་མིག་གཟུམ་པར་མི་བྱའོ་
ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་བ་རྫོ་འཁྲལ་བ་དགག་པ་ལ་འཁྲལ་བའི་གཞི་དགག་པ་གལ་ཆེ་བ་དེས་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྱལ་དུ་འཁྲལ་
ནས་སྦྱག་པ་ན། འབྲིལ་བ་དེ་ཐག་པ་ཡིན་གྱི། སྦྱལ་མ་ཡིན་པར་འདུག་གོ་སྟུང་བའི་ངེས་པ་
བསྐྱེད་ནས་འཁྲལ་བ་དང་སྦྱག་པའི་སྦྱག་བསྡུལ་དེ་ལྟོག་དགོས་པ་བཞིན་དུ། བདག་གཉིས་ཡོད་
པར་བཟུང་ནས་འཁྲལ་བ་དང་འཁྲལ་བ་དེས་བསྐྱེད་པའི་འཁོར་བའི་སྦྱག་བསྡུལ་ཡང་བདག་
འཛིན་གྱི་ཡུལ་མེད་པར། ཐག་གཅོད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་ངེས་པ་བྱངས་ནས་བདག་འཛིན་དེ་
འཁྲལ་པར་གོ་བ་དང་། དེ་ནས་དེའི་དོན་གོམས་པས་ལྟོག་ལ། དེ་ལོག་ན་དེས་བསྐྱེད་པའི་
འཁོར་བའི་སྦྱག་བསྡུལ་ཐམས་ཅད་ལྟོག་པས་ན། དབུ་མ་རིགས་ཆོགས་ལ་སོགས་པར་ཡུལ་
རྣམས་ལ་དབྱུང་ནས་འགོག་པའི་རྒྱ་མཆན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱུང་ཙོང་
ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར། །མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་མང་བའི་ཕྱིར། ལྷག་པ་འབགས་ལྟས་
ཤེས་ལྟེན་འབགས་པ་ལྟས། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྤིད་པའི་ས་པོན་འགགས་པར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། བདུན་པ་རྩ་བའི་ཤེས་ལྟེན་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་
འགྱུར་བ་སྟེ། །དངོས་པོ་རི་ལྟར་མེད་པར་ཡོངས་དབྱུང་ཟེན། །ཞེས་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་
དངོས་པོ་ཡོད་པར་བཟུང་བ་ན། དེ་རྣམས་སྦྱེ་བས་དེ་དག་གི་ཡུལ་མེད་པར་རྣམ་པ་དུ་མར་
དབྱུང་པར་གསུངས་ཤིང་། བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིས་
བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

བརྒྱད་པ་རིགས་པ་དང་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་འབྲེལ་ནི། རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གིས་ཀྱང་། འདི་ཡུལ་སྤྱང་
 ལྷང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་རུས་མ་ཡིན། །ཡོན་ཏན་སྦྱོན་དང་རྗེས་འབྲེལ་བའི། །འདོད་
 དང་སྤང་སོགས་སྤོང་བ་ནི། །དེ་དག་ཡུལ་ལ་མ་མཐོང་བས། །ཡིན་གྱིས་བྱི་ཚུལ་དག་གིས་
 མིན། །ཞེས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་ཐུན་མོང་གི་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་བརྟུངས། དང་པོ་རྒྱུར་མཐོང་
 གིས་སྤོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི། རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་པས་
 སྤོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཆེ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དགག་གོ་ཞེས་སྒྲ་བ་དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཡང་དབྱེད་པར་
 བྱ་སྟེ། ཅི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་སྤོང་ཉིད་སྒོམ་པ་པོ་དེ་ལ་སྤོང་བ་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་མངོན་གྱིར་
 ཡིན་ནམ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་གང་ཟག་དེ་འཕགས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སོ་སོ་
 སྒྲེ་བོར་མི་འགལ་བར་བྱེད་སྒྲ་ན་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་དོན་སྒྲོག་གྱུར་དུ་སོང་
 བའི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་སྒྲ་བར་བྱ་སྟེ། ཀུན་ནས་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སོ་སྒྲེས་རྟོག་བྲལ་གྱིས་སྒོམ་ན་སྒོམ་དཔོན་དང་སྒོམ་མ་གོ་ལོག་པའི་བཞད་གང་ནི། ཡང་དེ་འབྲ་
 བའི་གང་ཟག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེས་རང་གི་ཡུལ་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 ཡིན་པར་མི་ཤེས་པས་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་ལུང་གི་རྟགས་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་ངོ་
 སྤྱོད་དགོས་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གང་གི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་མས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་
 ལ། སྒོམ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་དབག་གི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེ་འབྲའི་གཏམ་
 ཆོགས་སུ་དབྱེད་མི་རིགས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་གཏམ་དེ་འབྲ་བ་ནི། རིགས་པ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་སྒྲ་
 བར་མི་བྱའོ། །བཞི་པ་དེ་ལྟར་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
 ཀྱང་ཐ་སྙད་རྟགས་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་སྒྲ་མི་རུས་ཏེ། རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གིས། དེ་
 བེ་ཤིན་དུ་མོངས་དོན་ཏེ། །གནག་རྗེ་མོ་བར་གྲགས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དོན་གྲུབ་ན་ཐ་སྙད་འདོགས་

ཤེས་པའི་གནག་རྗེའི་བར་ལ་གྲགས་པའི་དོན་ལ་ཡང་སྔོངས་པ་ལ་རྟགས་དེ་འགོད་པར་གསུངས་
བས། དེ་འདྲ་བའི་སྔོངས་པས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་ན། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲིན་པོ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་བརྗོད་པར་གྱིས་ཤིག །ལྷ་པ་དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་ཀྱང་བསྟན་དགོས་པ་ཏ་ཅང་འབྲུལ་བ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། དཔེར་ན་དཀར་ཟལ་བ་ལང་
ཡིན་ཀྱང་བ་ལང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཙམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རྣམ་པར་འཛོག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་ཅིང་། རང་གིས་ཁས་སྐྱངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བས་
ཐ་སྟད་བསྐྱབ་དུ་སྐྱ་བ་ནི་ཟེར་རྒྱས་པོངས་པར་གསལ་ཏེ་མི་སྤྲོད། །དུག་པ་དེ་ལ་རྟོག་གྱུར་དང་རྟོག་བྲལ་
མངོན་སུམ་གྱིས་འཛིན་པ་འགལ་བ་ནི། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་པོ་དེ་ལ་བསྟོམ་བྱ་བདག་མེད་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་དེ་རྟོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ནི། རྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་འཛིན་པར་
འདོད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །བདུན་པ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་སོ་སྐྱེ་མི་འཐད་པ་ནི། མདོར་ན་སྟོང་
པ་ཉིད་བསྟོམ་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་པོའི་སྟོང་དེ་ཡུལ་བདག་མེད་ལ་སྟོ་ཁ་མ་ཕྱགས་ན། སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་
པར་འགལ་ལ། དེ་ལ་སྟོ་ཁ་ཕྱགས་ན་ཡང་ཡུལ་དེ་མངོན་རྟོག་གང་རུང་ཞིག་དུ་ངེས་ཤིང་། དེ་
ལ་བདག་མེད་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་འཕགས་པར་འགྱུར་བས་སོ་སྐྱེ་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོག་
གྱུར་དུ་འདོད་དགོས་ན་དེའི་ཆེ་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་
རྟོག་བྲལ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་སྟོར་ལམ་པ་ལ་རྟོག་གྱུར་དང་ལས་དང་པོ་བ་ལ་མངོན་གྱུར་འགལ་བ་གཞན་
ཡང་། སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་པས་ཀྱང་བདག་མེད་པའི་དོན་དེ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པར་འདོད་བཞིན་དུ་ད་ལྟའི་ལས་དང་པོ་པས་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་སྟོ་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་
འགལ་ལོ། །དགུ་པ་དེ་མ་འབྲུལ་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་
རྟོག་བྲལ་ཡིན་ན་ནི། མ་འབྲུལ་བ་དེ་ལས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་སྐྱ་བས་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་
འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བཅུ་པ་དེས་ན་

ལུང་རིགས་དང་འགལ་བས་སྤང་རིགས་པ་དེས་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་རིགས་པས་སུན་ཕྱང་བའི་ཡང་
དག་པའི་ལྷ་བ་མ་རྙེད་པར་བདག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལ་འསྐྱོ་བའི་སེམས་མི་འསྐྱོ་བར་བརྒྱང་བ་
ཅམ་གྱིས་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྟོམ་པར་འདོད་པ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བདག་མེད་རྟོག་བྲལ་གྱི་
ཤེས་པས་བསྟོམ་པར་འདོད་པ་ནི། ལུང་དང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་ཆེས་ཆེར་འབྱམས་པའོ། །

གཞན་ལུགས་དགག་པ་གཉིས་པ་ལ་འདོད་པ་བརྟོག་པ་དང་དེ་དགག་པ་གཉིས་དང་སོ་ནི། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། བདག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་མ་རྙེད་པར་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་འཛིག་པ་ཅམ་
ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པར་མི་རིགས་པ་ཁོ་ལོ་ཅག་གྲང་འདོད་པས་སྤྲ་མ་མི་རིགས་མོད། འོན་ཀྱང་
བདག་མེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་རྙེད་ཕྱིན་ཆད་གང་ཟག་དེས་མི་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཐམས་
ཅད་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལྷ་བ་རྙེད་ནས་མི་རྟོག་
པའི་སྟོམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བས་མི་འཐད་བ། འདི་ནི་མི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེས་
ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་རྙེད་པ་ཡིན་པས་ཁོས་མི་རྟོག་པར་གང་བསྟོམས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་དོན་གྱི་
ལྷ་བས་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་བསྟོམས་པར་འགྱུར་ན། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེས་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་བསྟོམས་པ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་བསྟོམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟོས་
ཤིག །གཉིས་པ་དེས་ལྷ་བ་རྙེད་ཇེས་སྟོམ་དུས་དེ་འོན་ནས་བསྟོམ་པ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མིན་
ཚུལ་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྟོམ་པ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་རྙེད་པའི་གང་ཟག་གི་སྟོམ་ཡིན་
ཀྱང་ལྷ་བ་དེ་དེའི་ཆེ་འོན་པར་བྱས་ནས་དེའི་སྟོང་དུ་བཞག་ནས་བསྟོམ་པ་མིན་པས་སོ་སྤྲམ་ན།
འོ་ན་ནི་གང་ཟག་དེས་ངེས་དོན་གྱི་ལྷ་བ་རྙེད་ཀྱང་བསྟོམ་པའི་ཆེ། ལྷ་བ་དེ་ཉིད་འོན་པར་བྱས་
ནས་ལྷ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པའི་སྟོམ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། དེས་མི་རྟོག་པར་
གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ལྷ་བ་བསྐྱངས་པར་རི་ལྟར་འགྱུར། གསུམ་པ་ལྷ་བ་རྙེད་ཀྱང་ཙོམ་འཛིག་སྟོང་ཉིད་
བསྟོམ་པ་མིན་ཚུལ། དེས་ན་ལྷ་བ་རྙེད་ཀྱང་སྟོང་བའི་ཆེ་ན་སྤར་གྱི་ལྷ་བས་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་

བླ་པར་བྱས་ནས་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོམ་དགོས་ཀྱི། ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཙོམ་འཛོག་ཙམ་ཞིག་
བྱས་པས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་པར་མི་འགྲོ་ལོ། །བཞི་པ་རང་ལུགས་མི་རྟོག་པ་ནི་འདིའོ་ཞེས་མི་སེམས་པ་ལ་འདོད་
པ་འདིར་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པ་ཞེས་སྤར་ཞི་གནས་དང་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ལན་
མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི། འདི་ནི་འདིའོ་འདི་ནི་འདི་མིན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་མི་དཔྱད་པར་དམིགས་པ་
ཞིག་བཟུང་ནས་གནས་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་བྲལ་དུ་འདོད་པ་མིན་ནོ། །

གཞན་ལུགས་དགག་པ་གསུམ་པ་ལ་འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། ཁ་
ཅིག་ན་རེ་ལྟ་བུ་མ་རྟེན་པའི་མི་རྟོག་པར་འཛོག་པ་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་དང་པོ་ཡང་མི་
འདོད་ལ། ལྟ་བུ་རྟེན་ནས་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པར་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་
ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར་སྟོང་རེས་ཀྱིས་དེའི་སྟོན་རྩལ་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་པ་
ཆར་གཅིག་བཏང་ན་དེའི་འོག་ཏུ་མི་རྟོག་པར་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྟོམས་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྤྲོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་སྤར་མ་གཉིས་ལྟར་མིན་ཀྱང་ལྟ་བུའི་སྟོན་དུ་དབྱུང་པ་
ཆར་གཅིག་ལས་མི་བྱེད་ནའང་གཉིད་ལོག་ཁར་དབྱུང་པའི་གཉིད་འཐུག་ལྟ་བུར་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ།
དེ་ལྟ་ན་གཉིད་ལོག་ཁར་ལྟ་བུའི་དབྱུང་པ་ཆར་གཅིག་བྱས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་
པའི་མི་རྟོག་པ་ཡང་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རྟེ། ལྟ་བུའི་དབྱུང་པ་སྟོན་དུ་
སོང་བར་གཉིས་ཀ་ལ་མཚུངས་ལ། རང་དུས་ན་ལྟ་བུའི་སྟོང་དུ་བཞག་པའི་སྟོམ་ཡིན་མི་དགོས་
པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ལྟ་བུ་སྟོང་དུས་བར་བར་དུ་དབྱུང་ན་ལྟ་བུ་དར་ཆེ་ཞིང་གསལ་རྟེ། འཕགས་ལུལ་གྱི་སྟོམ་
རིམ་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་རྩོམ་ལས་སྤར་བའི་བྱམ་སྟོན་པོ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཡེ་ཤེས་སྤྱང་སོའི་རྣལ་འབྱོར་སྟོམ་པ་གང་གི་ཆེ་
གཉིད་ཀྱི་སྟན་པས་ནོན་ཏེ་དམིགས་པ་ལས་སེམས་སྟོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བའི་ཆེ་ཆོས་ལ་སྟོང་པའི་མཆན་ཉིད་ལྟག་མཐོང་གི་སེམས་
གཟེངས་བསྟོད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་ལུལ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་རྟོག་པར་གྱུར་ན། དེ་ཡང་
དོན་དམ་པར་དབྱུང་པའི་དེ་ལ་དམིགས་པ་མོར་ཏེ་ཞི་གནས་དང་ལྡན་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་མཐུ་ཅི་ཡོད་པ་དང་། དུས་
རིམ་ལོད་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཡང་དང་ཡང་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་

དུ་རང་བཞིན་བརྟགས་ཞེས་དང་། རྫོང་མེ་ཤོར་བུའི་ཕྱེད་བ་ལས། ཞུམ་པའི་སེམས་ནི་བྱུང་བའི་ཆེ། །སེམས་ཀྱི་གཟེངས་ནི་བསྟོང་བར་བྱ། །རྟག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་སྟོམ་རིམ་དུ་མ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟ་བའི་བར་བར་དུ་དབྱུང་བའི་རྒྱན་ལ་གནས་མི་གནས་མ་བལྟས་ན་སྟོན་ཡོངས་ཚུལ་ནི། དེས་ན་ལྟ་བའི་དབྱུང་བ་བྱས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ནས་ཅུང་ཟད་སོང་བ་ན་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་ཤོར་ནས་སྤྱིར་སྟོ་ཅི་ལ་ཡང་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོམ་མ་ཡིན་པས་རྟོག་པ་སྤྱང་བར་བྱས་ཏེ། ལྟ་ཐོག་ཏུ་གནས་མི་གནས་བྱ་ར་སུ་རེ་བྱས་ནས་སྤྱང་དགོས་སོ། །

གཞན་ལུགས་དགག་པ་བཞི་བ་ལ་འདོད་པ་བརྟོག་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས་དང་མོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་སྒྲ་མ་གསུམ་མི་འདོད་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ངེས་པ་བྱངས་ཏེ། དེ་ནས་དེའི་དོན་དེ་ལ་སེམས་བཟུང་ནས་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་དཔྱོད་པར་འཛིག་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟོམས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུགས་དང་པོ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟོ་ཁ་མ་སྤྱགས་པའང་མེད་ལ། ལུགས་གཉིས་པ་ལྟར་མི་རྟོག་པར་སྤྱང་བའི་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བྲན་པར་མི་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ཞིང་། ལུགས་གསུམ་པ་ལྟར་ལྟ་བའི་དབྱུང་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ཡང་དེ་ནས་ལྟ་ཐོག་ཏུ་མི་གནས་པའི་མི་རྟོག་པ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། གཉིས་པ་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཞི་གནས་སྟོམ་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ལ་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་ཚུལ་མ་བྱུང་བས་ལྟ་བའི་བར་བར་དུ་དབྱུང་བ་ཆེ་བ་རེ་དགོས་ཚུལ་ནི། འདི་ནི་ལྟ་བའི་དབྱུང་བ་བྱས་ཟེར་བའི་དོན་ལྟ་བ་བྲན་ཅམ་བྱས་ནས། ལྟ་ཐོག་ཏུ་འཛིག་སྟོམ་ཁོ་ན་བྱེད་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་འཛིག་སྟོམ་བྱེད་པའི་ཞི་གནས་ཅམ་ཡོད་ཀྱི། དབྱུང་སྟོམ་ལྷག་མཐོང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་མེད་པས་ཞི་ལྷག་གཉིས་འབྲེལ་བར་སྤྱང་བ་མེད་པའི་སྤྱགས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ལ་བར་བར་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱུང་བ་ཆེ་བ་རེ་དང་ཡང་འཛིག་སྟོམ་གཉིས་སྤེལ་ཅིང་སྟོམ་དགོས་པར་སྟོམ་རིམ་གསུམ་དང་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ་ཤུ་ཉི་ལ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫོང་མེ་ཤོག་ཆེན་སྤྱབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་དག་ཏུ། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་ཆ་མཉམ་ཞིང་། །དེ་རྒྱན་དག་ཏུ་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་རྣལ་འབྱོར་སྟོམ་འཇུག་ལས་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་མེད་དང་།

བྱལ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་མེད་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་བར་བར་དུ་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བརྟགས་དེ་དམིགས་པ་
ལ་སེམས་འཇུག་ན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་འཇུག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་དམིགས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པར་རང་གི་ལུགས་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པའི་ངེས་དོན་
གྱི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་ན་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྟོགས་པར་འགྱུར་བས་
བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་རྟེན་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ཡང་གོ་བ་ཅམ་ཡོད་པས་མི་ཆོག་པས་སྦྱོར་པའི་
ཆོ་ལྟ་བ་བློ་ནས་དབྱེད་པ་དང་དབྱེད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་སྒྲོམ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ལ་ནི་བདག་
མེད་པའི་དོན་ལ་མི་དབྱེད་པར་འདོག་པ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་ནས་སྒྲོམ་
པ་གཉིས་ཀ་དགོས་ཀྱི། སྟོགས་རེ་བས་མི་ཆོག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་གསུམ། འདོག་སྒྲོམ་དང་
དབྱེད་སྒྲོམ་གཉིས་ཀ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་བ། སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་གནད་ཅུང་ཟད་
བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་ལྟ་བར་དབྱེད་འདོག་གཉིས་ཀའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དང་། དབྱེད་སྒྲོམ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མི་རུང་བར་འདོན་པ་
དགག་པ་དང་། ཞི་གནས་བྱུང་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་དབྱེད་ནས་སྒྲོམ་པར་བཅ་བྱུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་། ལུབ་དོན་རང་
ལུགས་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཞི། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟ་བ་རྟེན་དགོས་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཕུ་
ཐག་ཆོད་པའི་ལྟ་བའི་ངེས་པ་མེད་ན་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོགས་པ་མི་སྦྱེ་སྦྱེ། དེ་ནི་དེའི་རྒྱར་གསུངས་
པའི་བྱིར་དང་། ལྟ་བ་དེ་འཆད་པའི་གཏམ་མ་ཐོས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་གོགས་སུ་གསུངས་པའི་
བྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལུན་འདས་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་རྒྱ་གང་ལས་བྱུང་
བ་ལགས། བྱམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། འཕགས་པའི་གཏམ་
འདོད་པ་བཞིན་མ་ཐོས་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་གི་གོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། མེད་
མེད་ཀྱི་བྱས་ཞུས་པ་ལས། ཐོས་པ་ལས་ཤེས་རབ་འབྱུང་ཞིང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་
བ་སོགས་སྤར་དུ་མ་ཞིག་བྱངས་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དབྱེད་སྒྲོམ་མེད་པར་འདོག་སྒྲོམ་

ཅམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་མི་སྤྱེ་བས་ལྷག་མཐོང་དབྱེད་ནས་སྒྲིམ་པ་ནི། ལྷ་བ་དེ་ལས་ལྷག་མཐོང་སྤྱེ་ལུགས་ནི། དང་
པོ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེ་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་ནམ་པར་དབྱེད་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་
ཤིང་གཏན་ལ་ཐེབས་པའི་ཆེ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱེད་དེ། མི་སྦྱོང་
བར་འཛིག་སྒྲིམ་ཅམ་ཞིག་བྱས་པས་སྤྱེ་བ་མིན་པས་ཞི་གནས་བྱུང་ནས་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་
དབྱེད་ནས་སྦྱོང་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་དབྱེད་སྒྲིམ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མི་རུང་བར་འཛིན་པ་དགག་པ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ནི་སྤྱང་ཡང་ཡང་བཀག་
བས་མི་འཐད་ཚུལ་ནི། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །དང་པོ་ནས་མི་དཔྱོད་པར་མི་འདོད་ཀྱང་ཐོས་བསམ་གྱིས་
གཏན་ལ་ཐབ་ཐིན་ནས་སྒྲིམ་པའི་ཆེ། དབྱེད་སྒྲིམ་བྱས་ན་རྟོག་པ་ནམས་མཆན་འཛིན་ཡིན་སྟམ་
དུ་བཟུང་སྟེ། དེ་ལྟར་མི་སྦྱོང་ན་ནི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་མཆན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་སོ་སོ་སྤྱེ་བོས་
རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པས་བདག་མེད་སྒྲིམ་པར་འདོད་པ་མང་དུ་བཀག་པས་མི་འཐད་དོ། །གཉིས་པ་
དེ་ལྟར་དགེ་བ་ལ་ཆེར་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ནི། གཞན་ཡང་། རྟོག་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་ཡིན་
པས་སྒྲིམ་པའི་ཆེ་འགོག་ན་མི་རུང་སྟེ་ལྷག་མཐོང་བཞིའི་སྐབས་སུ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་བཤད་ཅིང་དེ་བཞིན་དུ་ཆོལ་བ་
བྱས་དང་སྒྲོ་གསུམ་བསྟན་པའི་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀར་རྟོག་དཔྱོད་ཡོད་ལ་ཞེན་རྟོག་དེ་ལས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཏན་
ལ་འབེབ་པའི་ཆེ་ཡང་རྟོག་པས་དེ་དག་བྱ་དགོས་པས་དགག་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྒོ་བ་མ་
ལ་འཆད་པ་དང་ཚོད་པ་དང་ཚོམ་པ་དང་ལྷ་རྟོག་བྱེད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱེད་ཀྱིས་རྟོག་
པས་བྱ་དགོས་པས་དེའི་ཆེ་ཡང་འགོག་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་འཛིན་སྒྲིམ་བྱེད་དུས་དགག་
དགོས་ལ། དུས་གཞན་གྱི་ཆེ་མི་དགོས་པའི་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ལྷ་
བ་རྟོགས་ནས་དབྱེད་སྒྲིམ་མི་དགོས་སྟམ་ན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་སྒྲིམ་མི་དགོས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། གལ་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་
འདོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ལུང་དང་རིགས་པས་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་དཔྱོད་པ་ནི་བདག་མེད་པའི་དོན་མ་རྟོགས་
པ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ལྷ་བ་ཡང་རྟེན་ཐིན་པས་སྒྲིམ་པའི་ཆེ་མི་དགོས་སོ་སྟམ་ན།

འདིན་ལུང་རིགས་ཀྱིས་དབྱང་བ་ཐམས་ཅད་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་བྱེད་ཁོ་ནར་བཟུང་བའི་སྡོངས་པའི་དབང་ལྷག་ཡིན་ཏེ་སྒྲིམ་ཚུལ་ལ་
རྟོགས་ཟིན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲིམ་དང་བྲི་མ་གཉིས་སྤྱད་ཕྱིར་དུ་ལུང་རིགས་དུ་མས་དབྱང་ནས་སྒྲིམ་པ་སོགས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟ་ན་མཐོང་ལམ་དུ་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་དེ་ནས་བདག་མེད་མཐོང་
ཟིན་པ་དེ་བསྒྲིམས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་བ་དེས་སྒྲིམ་སྤང་སྤོངས་དགོས་སྒྲིམ་ན་འདིར་ཡང་དབྱང་
ནས་ལྷག་མཐོང་དེས་པ་ཇི་ལྟར་ཆེ་བ་ཙམ་གྱིས་བདག་འཛིན་སྤངས་ཚུལ། གཤམ་ཏེ་དེ་ནི་བསྒྲིམས་དགོས་ཏེ། སྒྲིམ་
སྤང་ནམས་གོམས་པས་སྤོང་གི། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་སྤོང་ངོ་སྒྲིམ་ན་མཚུངས་ཏེ། འདིར་ཡང་
སྤང་སྤོངས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་པབ་པས་དེས་ཟིན་ཀྱང་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་གོམས་པར་བྱ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་ཙམ་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་གོམས་པར་བྱས་པ་དེ་ཙམ་དུ་དེས་པ་དེ་
འབྲགས་བྲག་པ་དང་རྒྱན་རིང་བ་དང་རྣམ་པ་གསལ་བ་དང་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་སོགས་སུ་མཐོང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་དེའི་ཤེས་བྱེད་དང་རིགས་པ་གསལ་བ་ནི། དེས་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་པ་དང་ནི་སྒྲི་
འདོགས་ཡིད། །གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་གཉིས་གཞོད་
བྱ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པས་དེས་པ་ཇི་ལྟར་བརྟན་པ་དང་འབྲགས་བྲག་པ་སོགས་སུ་སོང་བ་དེ་ཙམ་
དུ་སྒྲི་འདོགས་ལ་གཞོད་པས་འདིར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དེས་པ་ཇི་འཕེལ་དུ་བཏང་དགོས་
ལ། དེ་ཡང་གཞོད་བྱེད་དང་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་མའི་སྒྲི་ནས་བསམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲག་པ་དེ་ལྟ་བར་
མ་ཟད་དེས་འབྱུང་སོགས་ལའང་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་དང་ལས་འབྲས་དང་འཁོར་བའི་
ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་བྱམས་པ་དང་སྙིང་ཇེ་སོགས་ལའང་དེ་དག་གི་གོ་བ་
རྟོན་པ་ནས་མི་དཔྱོད་པར་བདག་ནི་འཆིའོ་སྒྲིམ་པ་ཙམ་གྱི་འཛིན་སྤངས་གཅིག་ཁོ་ན་བཟུང་ནས་
བསྤྱང་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་དེས་དབྱང་སྒྲིམ་རྣམས་
ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲིམ་དགོས་ཚུལ་ནི། དེས་ན་དེས་པ་རྣམ་དག་འདྲན་པ་ལ་ནི་བདག་ནི་འཆིའོ་སྒྲིམ་པ་དང་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྒྲིམ་པ་དང་སེམས་ཅན་སྙིང་ཇེ་སྒྲིམ་པ་ཙམ་

རེ་ལ་སོགས་པ་ནས་བཅའ་ཅའ་རེས་མི་ཆོག་གི། རྒྱ་མཆན་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་དགོས་པ་བཞིན་
དུ་རང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་རེས་པ་བརྟན་པ་དང་ཤུགས་དྲག་པ་སོགས་ཀྱང་དམ་བཅའ་ཅའ་ཞིག་
བཟུང་བས་མི་ཆོག་གི། གཞོད་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསམ་དགོས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་
བུའི་སྐབས་སུ་ཡང་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ཞི་གནས་རྗེས་སུ་དབྱེད་ནས་བསྒོམ་པར་པར་གྱུབ་ཉི་ཆེ་ལྟ་བུ་དུ་མས་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྟ་ལས་དང་པོ་དཔལ་
ལྷན་རྒྱ་བས་བཤད་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་སྒོམ་རིམ་གསུམ་ཀར་ཞི་གནས་གྱུབ་ནས་སྒོམ་པའི་ཆེ་དབྱེད་པ་
མང་དུ་བྱས་ནས་བསྒོམས་པར་གསུངས་ཤིང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་
ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྒོམ་པའི་ཆེ་དབྱེད་པ་དེ་དག་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། རྣལ་
འབྱོར་པ་ནི་ཞི་ལྷག་གང་རུང་ཆེད་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་ཞི་གནས་མ་གྱུབ་པའི་སྔོན་དུ་ལྟ་
བའི་གོ་བ་མི་འཆོལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་འོག་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྟ་
བའི་དབྱེད་པ་རྣམས་གསུངས་པས་དེའི་རིམ་པའི་གནད་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བསྐྱབས་ནས་བདག་
མེད་གཉིས་ལ་དཔྱད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་པར་ཆེན་ལེགས་ལྷན་གྱིས་དབྱ་མ་སྤྱིང་པོ་རྩ་འབྲེལ་གཉིས་
ཀར་བཤད་ཚུལ་དབྱ་མ་སྤྱིང་པོ་ལས་ཀྱང་། རྒྱུ་ཁྲོས་མཉམ་བཞག་འོག་ཏུ་ནི། །ཐ་སྙད་སྒོ་ནས་བཟུང་
བྱ་བའི། །ཆོས་རྣམས་དངོས་པོ་འདི་དག་ལ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་འདི་ལྟར་བརྟག་ །ཅེས་གསུངས་
ཤིང་། འབྲེལ་པར་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེས་པའི་འོག་ཏུ་ལྟ་བའི་དབྱེད་པ་རྣམས་བྱ་བར་གསུངས་པ་
དང་། གསུམ་པ་དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་ལྷས་བཤད་ཚུལ། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། །ཞི་གནས་བསམ་གཏན་ལེའུར་
འབྱུང་བ་བཞིན་བསྐྱབས་ནས། དེ་ནས་ཤེས་རབ་སྒོམ་པ་ན་རིགས་པའི་དབྱེད་པས་བསྒོམ་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ཕྱིན་དུག་སྟོན་པའི་གཞུང་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཚུལ་དེས་ན་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་
གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཉིང་རེ་འཛིན་སྔོན་དུ་བསྐྱབས་
ནས་ཤེས་རབ་བསྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་དེའི་བསྒོམ་ཚུལ་ལ་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་

སྟོད་པ་ལ་དཔྱད་པའི་སྒོ་ནས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པས་ལོག་པར་བརྟག་
པར་མི་བྱའོ། །ལྷ་པ་དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འབྲེལ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད་གཞུང་
ཆེ་བ་དུ་མ་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་སྒོམ་པའི་ཆེ་དཔྱད་པར་བྱེད་པ་འདི་སྤར་ཆེ་བ་བཞིའི་སྐབས་སུ་སམ་རྩ་
ལྷ་སོགས་གྱིས་བཤད་པ་དེ་སོགས་གདོན་མི་བྱའོ། །

བཞི་བ་བྱུང་དོན་རང་ལུགས་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ལ་བརྩུ་ལས་དང་པོ་དེ་དག་གི་བྱུང་དོན་ཞི་གནས་བྱུང་ནས་ལྷག་
མཐོང་སྒོམ་དུས་དབྱེད་འཛོག་གཉིས་ཀ་སྐྱེལ་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཞི་གནས་བྱུང་པའི་ལོག་ཏུ་ལྷག་མཐོང་
བསྒོམ་པའི་ཆེ་དབྱེད་སྒོམ་འབའ་ཞིག་བྱས་ན་སྤར་གྱི་ཞི་གནས་འཛོག་ལ། གསལ་དུ་ཡང་མ་
བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཞི་གནས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ་སྤར་བཤད་
པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྤར་གནས་པ་བྱུང་པའི་ཞི་གནས་ཀྱང་སྒྲོང་དགོས་ལ། དབྱེད་སྒོམ་ཡང་བྱ་
དགོས་པས་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པས་རྩུང་འབྲེལ་ཡོངས་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ལྷག་མཐོང་
གི་དབྱེད་སྒོམ་བྱས་པའི་མཐར་དོན་དེ་ལ་འཛོག་སྒོམ་བྱས་པས་བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་
ཞི་ལྷག་རྩུང་འབྲེལ་འབྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཡིད་བྱེད་སྒྲོང་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་སྒྲོང་ཉིད་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པས་
བཅའ་ནས་སྒྲོང་པར་རྟོགས་པའི་དབྱེད་སྒོམ་ཁོ་ནས་མཚན་མེད་ལ་འཇུག་པའི་ལུང་གསལ་བ་ནི། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས།
འཕགས་པ་དགོན་ཅོག་སྤྱིན་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྲོན་ལ་མཁས་པ་དེས་སྒྲོས་པ་
ཐམས་ཅད་བྲལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པ་ལ་ནལ་འཕྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་སྒྲོང་པ་ཉིད་
སྒོམ་པ་མང་བས་གནས་གང་དང་གང་དུ་སེམས་འཕྲོ་ཞིང་སེམས་མངོན་པར་དགའ་བའི་གནས་
དེ་དང་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་བཅའ་ན་སྒྲོང་པར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་བཅའ་ན་སྒྲོང་པར་རྟོགས་སོ། །སེམས་གང་གིས་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀུན་ཏུ་བཅའ་
ན་སྒྲོང་པར་རྟོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྟོགས་པས་མཚན་མ་མེད་པའི་ནལ་འཕྱོར་ལ་འཇུག་གོ་ཞེས་
འབྱུང་ངོ་། །བཞི་བ་དེའི་དོན་མཁས་པས་བཤད་ཚུལ་ནི། འདིས་ནི་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་སྤྱིན་དུ་གཏོང་བ་ཉིད་

མཆན་མ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་བསྟན་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྔོང་བ་ཅམ་དང་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་དབྱེད་པར་ནམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་ཏུ་འཇུག་མི་སྲིད་པར་ཤིན་
 ཏུ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་བ་དེས་ན་ཉ་ཤར་ལྟར་ཡིད་བྱེད་སྤངས་ན་མཆན་མེད་མི་
 ཐོབ་པའི་རིགས་པ་ལུང་དེས་ནི་སེམས་འཕྲོ་བའི་ཡུལ་དང་འཕྲོ་མཁན་གྱི་སེམས་ནམས་བརྟགས་པ་
 བ་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་དང་སྟོང་པར་རྟོགས་པའང་བཅའ་བའམ་དབྱེད་པ་བ་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་
 དང་དེ་དག་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་བསྒྲིམ་པའི་ཆེ་བྱེད་པར་གསུངས་ཤིང་དབྱེད་ནས་སྟོང་པར་རྟོགས་པ་
 དེས་མཆན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པས། ཡོངས་སུ་དབྱེད་པས་འཆོལ་བའི་
 རིགས་པའི་དབྱེད་པ་སྟོན་ཏུ་མ་བཏང་བར་ཉ་ཤར་འདོད་པ་ལྟར་སེམས་འཕྲོ་བ་བསྟུས་པའི་ཡིད་
 ལ་བྱེད་པ་སྤངས་པ་ཅམ་ཀྱིས་མཆན་མེད་དམ་མི་རྟོག་པར་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་གསལ་བར་
 བསྟན་ཏེ། །བྱག་པ་འཕྲོས་དོན་དབྱེད་པས་མཆན་འཛིན་ཅ་བ་ནས་སྔོང་ཚུལ་དེས་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་
 རྣམས་ལ་བདག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྩལ་ཅམ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་རིགས་པའི་མཆོན་གྱིས་བཞེག་ལ།
 བདག་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་བྱང་། དེ་ལྟར་བདག་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་ན། དེ་བཞག་པའི་དངོས་
 པོ་མེད་པའང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མེད་པའི་དངོས་མེད་ཡོད་
 པར་འཛིན་པ་ནི་མོ་གཤམ་དང་བྱ་དམིགས་པ་ལ་བལྟོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནམ་ཡང་མ་དམིགས་ན་མོ་
 གཤམ་གྱི་བྱ་མེད་པ་བདེན་པར་ཡོད་པར་འགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་མི་འདོགས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་བདེན་
 པ་བ་འགའ་ཡང་གཞི་འགར་ཡང་མ་དམིགས་ན། དེའི་དངོས་མེད་བདེན་པ་བ་ཡོད་པར་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་ཡང་སྒྲིབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །བདུན་པ་མཆན་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷོག་ཚུལ་ནི། དེས་ན་མཆན་
 མར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་དངོས་
 པོའམ་དངོས་མེད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་བྱེད་ལོག་ན་ཁྲབ་བྱ་ཡང་
 ལྷོག་པར་སྒྲིམ་རིམ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྒྱད་པ་བདེན་འཛིན་སྔོང་བ་ལ་ཡུལ་བདེན་མེད་ཏུ་དབྱེད་དགོས་

གྱི་ཡིད་བྱེད་སྤོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྤང་མི་སྤྲུབ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གང་ལ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་
པ་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲོངས་པའི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་དེས་ཐག་བཅད་
པའི་དོན་ལ་འཛོག་པ་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱེད་པ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲུབ་པ་ཡིན་གྱི།
ཡུལ་ལ་ཅི་ཡང་མི་དཔྱོད་པར་ཡིད་བྱེད་བསྐྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་སྤྲུབ་པར་མི་རུས་ཏེ། བདེན་པར་
འཛིན་པ་སྤོང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགུ་བ་དབྱེད་སྒོམ་མེད་པར་ཡིད་བྱེད་བསྐྱས་པ་ཙམ་བདེན་པ་དང་བདག་ཡོད་
པར་མི་རྟོག་པ་ཙམ་ལས་བདེན་མེད་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པས་བདེན་འཛིན་ལ་མི་གཞོད་ཚུལ་ནི། དེ་ནི་བདེན་པར་ཡོད་
པར་མི་རྟོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། བདེན་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཡོད་
པར་མི་རྟོག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། བདག་མེད་རྟོགས་པ་མིན་པས་དེ་བསྒོམ་པས་བདག་འཛིན་ལ་ཅི་
ཡང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཅུ་བ་བདེན་པར་དང་བདག་ཏུ་མི་རྟོག་པ་དང་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་
དགོས་ཚུལ་དེས་ན་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་བདག་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་མི་རྟོག་པ་དང་བདེན་མེད་དང་
བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པ་བྱེད་པར་བྱ་དགོས་པ་འདི་གནད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱུངས་ཤིག།

གཉིས་པ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ་ཚོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བདག་མེད་པའི་དོན་
ལ་སོ་སོར་དཔྱོད་པ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྲུབ་པ་འགལ་ཏེ།
འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་གཉིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྦྲུམ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་ལན་དངོས་དང་། དེ་
ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཚུལ་དང་། མདོ་ལས་མཆན་མར་སྤྱོད་པ་དང་མི་གནས་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་
ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཚུལ་དང་། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བཞིན་དགོས་ཚུལ་དང་ལ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སོ་སོར་རྟོག་
པས་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྤྲུབ་ནི། འདི་ལ་ནི། བཙུན་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་དཔེ་དང་བཅས་པས་གསུངས་
ཏེ། འོད་སྤང་གི་ལེུ་ལས། འོད་སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་གཉིས་རྒྱུད་གིས་བྱུད་པ་དེ་ལས་
མེ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུད་ནས་ཤིང་གཉིས་སྟེག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འོད་སྤང་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་
ཡོད་ན་འབགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་སྤྲེ་སྟེ། དེ་སྤྲེས་པས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་

དེ་ཉིད་སྒྲེག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བར་གསུངས་ལ།
 གཉིས་པ་དེ་ལྟར་དབྱེད་ན་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་ལ་ཡིད་བྱེད་སྤང་ཙམ་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས་ཀྱང་།
 དེས་དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་པར་དབྱེད་དེ་གང་གི་ཆེ་རྒྱལ་འབྱོར་བས་དངོས་སོ་གང་གི་ངོ་བོ་
 ཉིད་དོན་དམ་པར་ངས་པར་མི་འཛིན་པར་དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འཇུག་
 གོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་སོ། །གང་ཞིག་ཤེས་རབ་གྱིས་དངོས་སོ་
 དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་མི་སྒྲོམ་གྱི། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཙམ་འབའ་
 ཞིག་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནམ་ཡང་མི་ལྟོག་ཅིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ནམ་ཡང་
 རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤང་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་
 རྟོག་པ་ཉིད་ལས་ཡང་དག་པ་རིམ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་མེ་བྱང་ན་གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པའི་མེ་
 བཞིན་དུ་རྟོག་པའི་ཤིང་སྒྲེག་^[1]གོ་ཞེས་བཙུག་ལྟར་འདས་གྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་ཏེ་ཞེས་སོ། །གསུམ་
 པ་རྗེས་སུ་མཐུན་པས་ཆོག་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱ་འབྲས་འདྲ་དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལས་ཟག་
 བཅས་ལས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་འབྱུང་བ་ཡང་མི་སྲིད་པས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་
 པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་བོན་སྐྱེ་བོ་ལས་སུ་གུ་ཕྱོན་
 བོ་སྐྱེ་བ་དང་མེ་ལས་དུ་བ་སྐྱེ་བ་དང་བྱེད་མེད་ལས་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་
 འབྲས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྤྲང་ངོ། །

གཉིས་པ་དེ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་བའི་ལུང་རིགས་ལས་
 བཞད་པ་ནི། འཕགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་གྱིས་
 སྟོང་པའི་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ད་ལྟ་ནས་བདག་ཏུ་
 འཛིན་པའི་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་ནས་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པས་དེ་ནི་

[1] ཞེལ་པར་ལས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཤིང་བསྒྲེག་གོ།

རྟོག་པ་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་ཤིན་ཏུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་དེ་འདྲིན་རྒྱལ་
པོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག །ཅེས་སོགས་སྤར་བྲངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་
པ་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྤྱེད་ནས་རྗེས་སུ་མཐུན་ཚུལ་ནི། དེས་ན་སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་། དེ་རྣམ་
པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་འདོད་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པར་
བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་མདོ་ལས་མཆན་མར་སྤྱོད་པ་དང་མི་གནས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་པས། དང་པོ་
མཆན་མ་ལ་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་མཆན་མར་དགོངས་ཚུལ་ནི། གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའོ་སྟམ་དུ་སྤྱོད་ན་མཆན་མ་ལ་སྤྱོད་
པར་གསུངས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་མི་འཐད་དོ་སྟམ་ན། འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་སྟོང་
ཉིད་ལ་བདེན་པར་བཟུང་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། སྟོང་པའོ་སྟམ་དུ་བཟུང་བ་ཙམ་ལ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྤར་མང་
དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟ་མིན་ན་མདོ་དེ་དག་གིས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱུང་བར་བསྐྱགས་པ་དང་འགལ་
བ་ནི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མདོ་སྡེ་དེ་དག་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲོམ་པས་འདི་ལྟར་ཉེ་
བར་བརྟག་ཅིང་འདི་ལྟར་ངེས་པར་བསམ་པར་བཀྱི་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་གང་
ཡིན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་གང་གི་ཡིན། ཅི་ཆོས་གང་མེད་པ་དང་མི་དམིགས་པ་
དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བརྟགས་དེ་ལྟར་ངེས་པར་
བསམས་པ་ན། ཞེས་ཤེར་བྱིན་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་དབྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྤྱིང་པོ་ལས།
ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་ལ་རྗེ་ལྟར་སྤྱད་པ་བྲིས་པའི་ལན་དུ། སྤང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པར་རྣམ་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་བཟུངོ་ཞེས་པ་དང་། སྤྱད་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཆེ་འདུས་
བྱས་འདུས་མ་བྱས་དང་དཀར་ནག་ཆོས། །ཤེས་རབ་རྣམ་པར་བཤེག་ནས་རྩལ་ཙམ་མི་དམིགས་

ཆོ། །འཛིག་རྟེན་དག་ན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་གངས་འགོ། །ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ལ་
 དབྱུང་པས་རྒྱལ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པར་མཐོང་ན་ཤེས་བྱིན་དུ་འགོ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་འདྲ་
 བའི་རིགས་སོ་སོར་བརྟག་དགོས་པ་དུ་མ་གསུངས་པ་དང་རི་ལྟར་མི་འགལ། གསུམ་པ་དེས་ན་བདེན་
 བར་སྒྲོ་མི་བརྟགས་ཞེས་པ་མདོའི་དོན་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་
 གསུངས་པ་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཤར་ལྟར་རྟོག་པ་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་
 བར་འཆིང་བར་འདོད་ན་ནི་མི་རྟོག་པ་དེའི་གདམས་ངག་ཁྱའི་དེ་བསྒྲོམ་མོ་སྦྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཆིང་བར་འདོད་དགོས་ཤིང་། དེ་དགག་པ་སྤར་ཡང་མང་དུ་སོང་ངོ་། །དེས་
 ན་དེ་དག་ལ་བདེན་པར་མི་འཛིན་པ་ལུང་གི་དོན་ཡིན་ལ། བཞི་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་འགོག་ཚུལ་ལ་
 བརྟུ་གསུམ་ལས། དང་མོ་དེའི་ཡུལ་དབྱུང་ནས་མེད་པར་ངེས་དགོས་ཀྱི་སྒོ་བཀྱག་ཙམ་ཀྱིས་མི་ཆོག་པ་ནི། བདེན་པར་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པ་འགོག་ན་ནི་དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་སྦྱལ་དུ་འཁྱལ་ནས་སྦྱག་བསྡལ་སྐྱེད་པ་ན། སྒོ་དེས་
 རི་ལྟར་བརྒྱང་བ་ལྟར་གྱི་སྦྱལ་མེད་པར་ངེས་ནས་འཁྱལ་པ་དེ་ལྟོག་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་ཐབས་མེད་
 པ་ལྟར་བདེན་པར་བརྒྱང་བའི་ཡུལ་བདེན་པ་བ་དེ་མེད་པར་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གིས་ངེས་ནས་
 དེའི་དོན་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་དགོས་ཀྱི། བདེན་པར་འཛིན་པའི་སེམས་ཚུར་ལ་བཀྱག་པ་ཙམ་
 ཀྱིས་འགོག་པར་མི་རུས་སོ། །གཉིས་པ་མ་འཁྱལ་པ་བཀྱག་མི་རུང་ཚུལ་གཞན་ཡང་བདེན་འཛིན་དེ་འཁྱལ་
 པ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། མ་འཁྱལ་ན་འགོག་པའི་དོན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་སྒོའི་འཁྱལ་ཚུལ་
 ནི། སྒོ་དེ་འཁྱལ་པར་འདོད་ན་འང་ཁོས་བརྒྱང་བའི་ཡུལ་དེ་མེད་པར་མ་ཤེས་ན་འཁྱལ་པར་རི་ལྟར་
 ཤེས་ཏེ། སྒོ་འཁྱལ་མ་འཁྱལ་ནི་བརྒྱང་བ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ཡོད་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཐུག་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་
 འཁྱལ་པ་དེ་འགོག་པ་ཡང་མདོ་དང་ཉན་ས་ལྟར་རིགས་པ་བཞི་ལ་རག་ལས་པ་ནི། བདེན་འཛིན་གྱིས་རི་ལྟར་བརྒྱང་བའི་
 ཡུལ་དེ་མེད་པ་ཡང་དམ་བཅའ་ཙམ་གྱིས་མི་འབྲུག་པས་དེ་སྦྱབ་པའི་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཆོགས་
 དེ་མ་མེད་པ་རྣམས་ལ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་བདེན་མེད་བསྐྱབས་ནས་བདེན་པར་མི་རྟོག་ན་འདོད་བྱ་ཡིན་པ་ནི།

དེ་ལྟར་བྱས་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་པབ་སྟེ། དེ་ནས་བདེན་པར་མི་རྟོག་པར་འཛོག་ན་ནི་ཁོ་པོ་
ཅག་འདི་འདོད་པ་ཡིན་པས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབྱེད་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་མི་རྟོག་
པ་དགོས་ཀྱི། མི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །[དུག་པ་བདག་མེད་བསྐྱབས་ནས་བདེན་པར་མི་རྟོག་](#)
[པའི་ལུང་རིགས་མང་ཚུལ་ནི།](#) སྒོ་མ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུས་ན་དམ་པའི་ཆོས་ལས་བྱུང་བ་མེད་
པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་འབྲོ་བ་ཡིན་
པ་ལྟ་བུར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་མེད་པ་དང་ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་མེད་པར་བྱེད་ཀྱས་ཀྱི། གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་ནི་ཡང་དག་པར་སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་དང་དགོངས་པ་ངེས་པར་འབྲེལ་
བ་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་ལས་བཀའ་སྩལ་བ།
ལྷག་མཐོང་གིས་བརྟགས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པ་ནི་མཆན་མ་མེད་པ་ལ་འཇུག་གོ་
ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །འཕགས་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་། སྒོ་བྲོས་ཆེན་པོ་གང་གི་ཕྱིར་སྒོས་
བརྟགས་ན་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་མི་རྟོག་སྟེ། དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་
བྱའོ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །[བདུན་པ་དེ་ལྟར་མིན་ན་འགལ་ཚུལ་ནི།](#) གལ་ཏེ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་
ལ་མི་བྱ་ན། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་སྟེ་དེ་དང་དེ་དག་ལས་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་
རྟོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་བཀའ་སྩལ་བ་དེ་དང་འགལ་བར་འབྱུང་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་ནི་ཤེས་
རབ་ཆུང་དུ་བཅོན་འབྱས་ཆུང་དུ་སྟེ་མང་དུ་ཐོས་པ་ཡོངས་སུ་འཆོལ་མི་རུས་སོ་ཞེས་དེ་སྐད་བྱ་
བའི་རིགས་ཀྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མང་དུ་ཐོས་པ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་དུས་ཐམས་ཅད་དུའང་
དེ་སྤང་བར་ནི་མི་རིགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །[བརྒྱད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤར་མདོ་ལས་](#)
[གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་གྱི་བར་ལ་བདེན་པར་མི་གནས་པར་བཤད་པ་ནི།](#) དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་
གྱི་བར་གང་ལ་ཡང་སྒོས་མི་གནས་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དག་གནས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་

དུ་བདེན་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་སོགས་པ་ལ་
ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་དེ་དག་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་བྱ་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

དགྲ་པ་ལྟ་བ་བསྒྲོམ་དུས་མི་གནས་པར་བཤད་པ་རྣམས་དབྱེད་པ་སྟོན་སོང་གི་བདེན་མེད་ཡིན་ཚུལ་ནི། བདེན་པར་
བཟུང་ནས་གནས་སུ་མི་རུང་བ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར། དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པར་རྟོགས་པ་
ལ་རག་ལས་པས་དེ་འདྲ་བའི་མི་གནས་པ་དང་མི་རྟོག་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་རྣམས་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའམ་བདེན་པ་འགོག་པའི་ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཁོ་
ན་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག ། བཙུ་བ་རྒྱུ་མེས་དགག་པའི་བྱིར་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རང་
རིག་དང་བསམ་མི་བྱུང་བཤད་ཚུལ། དེས་ན་གསུང་རབ་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་དང་རྫོ་ལས་འདས་པ་
ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དེར་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་ཐོས་པ་དང་སེམས་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོག་པར་རྫོམ་པ་
དགག་པའི་བྱིར་དེ་རྣམས་འཕགས་པའི་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གཞན་གྱིས་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པར་སྟོན་པ་དང་། ཡང་ཟབ་མོའི་དོན་ལ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་
ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་སེམས་པ་དགག་པའི་བྱིར་གསུངས་གྱི། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་
ཚུལ་བཞིན་དུ་དབྱེད་པ་འགོག་པ་མིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས། དེ་ལྟར་གང་
དང་གང་དུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆིག་ཐོས་ན། དེ་དང་དེར་ཐོས་པ་དང་སེམས་
པ་ཅམ་ཁོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་གང་དག་སེམས་པ་དེ་དག་གི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དགག་པའི་
བྱིར་ཆོས་རྣམས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
པའི་སེམས་པ་ཡང་དག་པ་དགག་པར་བྱེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་ཡི། ཡང་དག་པར་སོ་སོར་
རྟོག་པ་དགག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བཙུ་གཅིག་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ལུང་འགལ་གྱི་གནོད་བྱེད་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
རིགས་པ་དང་ལུང་ཤིན་དུ་མང་སོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བཙུ་གཉིས་པ་འོད་སྤང་
ལེའུའི་གནོད་འགལ་ལུང་མང་སོ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། འོད་སྤང་གི་ལེའུ་ལས། འོད་སྤང་དབྱ་

མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་གང་ཞེ་ན་འོད་སྤང་། གང་ལ་བདག་མེད་
པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་དང་སེམས་ཅན་མེད་པ་དང་སྟོག་མེད་པ་དང་གསོ་བ་མེད་པ་དང་སྦྱེས་བྱ་
མེད་པ་དང་གང་ཟག་མེད་པ་དང་ཤེད་ལས་སྦྱེས་མེད་པ་དང་ཤེད་བྱ་མེད་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་
སྟེ། འོད་སྤང་འདི་ནི་དབྱ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་
གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་འབྲ་བ་རྣམས་དང་འགལ་བའོ། །བཙུ་གསུམ་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ལུང་གིས་
གནོད་འགལ་སྒྲོམ་རིམ་དང་པོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་འཇུག་པའི་གཟུངས་ལས། ཡིད་ལ་
མི་བྱེད་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་མཆན་མ་སྟོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ན་མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་དགོངས་ཀྱི། ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཅུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལྟར་ཐོག་མ་མེད་
པའི་དུས་ནས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤངས་པ་ཅུ་གིས་
སྟོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུངས་འདི་ཡི་འགྲེལ་པ་སྟོབ་དཔོན་འདིས་མཛད་པ་
ན་ཡང་གསལ་བར་ཡོད་དོ། །

ལྷ་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བཞིན་བྱེད་པ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་གང་རུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
དགོས་པ་རྒྱ་ཐོད་ཀྱི་པར་ཐུབ་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་ནི། བདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཕགས་པ་སྤྱུ་སྤྱུབ་དང་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་གིས་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བའི་ལྷ་བའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་གཞན་
པའི་ལྷ་བ་ནི་མེད་ལ་རྒྱ་ཐོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཀྱི་
ལྷ་བ་གཉིས་གང་རུང་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་པར་སྤང་བས་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་གཉིས་གང་རུང་གི་
ལྷ་བ་རང་རང་གི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཅའ་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་སྤྱུ་སྤྱུབ་ལུགས་སྤར་བཤད་ཅིང་
ཐོགས་མེད་ལུགས་ཡང་ལྷ་བ་ཤེས་ནས་སྟོན་དུས་ལྷ་བའི་སྟོང་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་
ལ་བརྟེན་ནས་འཆོལ་ལུགས་ནི་སྤར་བཤད་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནའང་

དེ་ཁོ་ནར་བཟུང་བ་དང་འཛིན་བ་རྩམ་ཐ་དད་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོང་ཡང་གྱིས་བ་རྣམས་
 ལ་དེ་དག་རྩམ་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བ་འདི་རིམ་ལྔར་སྤང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་
 གུན་བཏགས་རྣམས་གཞན་དབང་གི་སྟེང་དུ་ལུང་དང་རིགས་པས་མཐའ་དག་པར་བཀག་པའི་
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་དོན་ཡོངས་བྱུང་ལ་དེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པར་བྱས་ནས་ལྟ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་
 བཞག་པའི་འཛོག་སྒྲོམ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པས་དབྱེད་ནས་སྒྲོམ་བ་གཉིས་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་
 འབྲེལ་བ་ཞིག་གི་གོ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོམ་པའི་ཆེ་ལྟ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་མ་བཞག་པའི་མི་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་
 སྟོང་ཉིད་དེ་བསྒྲོམས་པར་མི་འགྲོའོ། །གསུམ་པ་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་དང་
 ཤེར་བྱིན་གྱི་མན་ངག་ལོད་པའི་ཞལ་འཕངས་ནི། ལུགས་དེའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་
 དང་གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སོ་སོའི་སྒྲིང་ཚུལ་དང་བྱང་འབྲེལ་དུ་འཇུག་
 ཚུལ་ནི་ཤེར་བྱིན་མན་ངག་ན་ཆེས་གསལ་བར་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །བཞི་པ་དེའི་ལྟ་བ་རྟོགས་
 རྣམ་སྒྲོམ་ནའང་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་སྟོང་ཉིད་ཐ་བརྟོགས་པའི་ཐབས་མཛད་བྱུང་ཡིན་པ། ལུགས་འདི་ལེགས་པར་རྟོགས་
 རྣམ་དེའི་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་ནའང་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་པ་ཡིན་འོ། །ཇ་པ་མདོ་གང་
 རྣམ་ཐབ་དོན་མི་རྒྱས་པ་དེར་རྒྱས་པ་ནས་བྱངས་དགོས་པས་ལྷ་མའི་མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་དགོས་ཚུལ་དེ་ཡིན་པ་
 ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་རྣམས་ནས་ཐབ་མོའི་དོན་བསྟུས་པ་རེ་ཡན་ཆད་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་
 མང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་མ་བསྟན་པའང་རེ་མང་ཡོད་པས་མ་བསྟན་པ་དེར་བསྟན་པའི་གཞུང་ནས་
 བྱང་དགོས་ལ། མི་རྒྱས་པ་དེར་ཡང་རྒྱས་པ་ནས་བྱང་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་
 ལའང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི་ཐབ་པའམ་རྒྱ་ཆེ་བ་གང་རུང་མེད་པའི་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་བཟུང་
 དུ་མི་རུང་ངོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་ལམ་སྟོན་པའི་ལྷ་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་
 ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་པ་ མདོ་སྟགས་གཉིས་ཀར་ཡང་མང་དུ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སྟོབ་ཚུལ་གྱི་གནད་བསྟུས་པ་ ལ་སྟོབ་ཚུལ་དངོས་དང་དེའི་སྟོར་མཇུག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་

དང་དེ་ཚོ་ཐོ་ཆེན་པོ་སོགས་པའི་བྱ་བ་དང་སྒྲ་མ་གོང་མའི་གསུང་ཡིན་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོར་དབྱེད་འཛོག་
སྒྲེལ་མ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ངེས་དོན་གྱི་ལྟ་བུ་རྟེན་པ་དེས་ང་དང་ངའི་འོ་སྟུང་པའི་
འཛིན་པ་གང་ལ་སྦྱེ་བའི་གཞི་བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་དུས་དང་འབྲ་བར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མང་དུ་དབྱེད་ནས་མཐར་དེའི་དོན་ལ་
ངེས་པའི་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་མི་འཕྲོ་བར་འཛིན་པའི་འཛོག་སྒྲོམ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་དཔྱོད་པ་སྒྲེལ་མར་བྱའོ། །གཉིས་པ་དབྱེད་པ་མང་ནས་འཛོག་དུས་གནས་ཆ་ཆེར་སོང་ནས་དབྱེད་པ་ཆེ་དགོས་
ཚུལ་ནི། དེའི་ཆེ་དབྱེད་སྒྲོམ་མངས་པས་གནས་ཆ་ཆུང་དུ་སོང་ན་འཛོག་སྒྲོམ་མང་དུ་བྱ་ལ། གནས་
ཆ་སོར་གཞུག། །འཛོག་སྒྲོམ་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་གནས་ཆ་ཆེ་བར་སོང་ནས་དཔྱོད་སྟོང་མི་
འདོད་པས་མ་དབྱེད་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ངེས་པར་བཏན་ལ་ཤུགས་བྲག་པ་མི་འོང་ཞིང་། དེ་མ་བྱུང་
ན་ངེས་པའི་བརྒྱུག་ཕྱོགས་བདག་གཉིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ལ་དེ་ཙམ་དུ་མི་གནོད་
པས་དབྱེད་སྒྲོམ་མང་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཆ་མཉམ་ལ་སྒྲོམ་སྟེ། སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་
ལས། ཡང་གང་གི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པས་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་ཤས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ། ཞི་
གནས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་མར་མེ་ཆུང་ལ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སེམས་གཡོ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་
བར་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞི་གནས་ཀྱི་ཤས་ཆེ་
ནའང་གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པའི་མི་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་
ལྟ་བུས་ན་དེའི་ཆེ་འདེམས་རབ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་སྦྱོར་མཐུག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟ་
ལས། དང་པོ་སྦྱོར་མཐུག་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དགོས་ཚུལ་ནི། སྦྱོར་བ་དང་མཐུག་དང་ཐུན་མཆོམས་སུ་ངེ་ལྟར་བྱ་
བ་ནི་སྦྱོས་བྱ་ཆུང་དུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་བྱིང་རྒྱུད་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཡོད་
ཚུལ་ནི་གནས་ཀྱི་སེམས་དགྲ་དང་འབྲ་བ་དེ་ལྟར་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྒྲོམ་པའི་ཆེ་ན་བྱིང་བ་དང་རྒྱུད་བ་
བྱུང་བ་ངོས་བཟུང་བ་དང་དེ་གཙོད་པའི་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་བསྟེན་ལུགས་དང་བྱིང་རྒྱུད་ཀྱིས་

མི་མཉམ་པ་མེད་པར་ངང་གིས་འཕྲག་པའི་བཏང་སྒྲོམས་ཐོབ་པ་ན་ཚེ་ལ་བ་སྐྱོད་ལུགས་ལ་སོགས་
 པ་ནི་སྤར་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དང་འབྲེལ་བར་བྱཏོ། །གསུམ་པ་བྱུན་སོ་སོར་དབྱེད་
 འཛིག་བྱེད་ཚུལ་ཤེར་བྱིར་མན་ངག་ལས་ནི་གང་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་སྐྱོང་
 ཚུལ་བྱས་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤངས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡང་དེ་ལ་ལྷག་མཐོང་གི་དབྱེད་སྐྱོམ་བྱས་ནས་ཤིན་
 ཏུ་སྤངས་བསྐྱབས་ནས་དེ་དག་སོ་སོར་བྱུབ་པ་ན་ཟུང་དུ་སྒྲེལ་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་དཔྱོད་
 པ་དང་འཛིག་པ་གཉིས་རྒྱུན་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མི་སྤང་བས་བྱུན་སོ་སོ་ལ་བྱས་པས་ཀྱང་
 ཆོག་པར་བཞེད་དོ། །བཞི་པ་འདྲེལ་རྒྱུད་རྒྱུ་ཀྱི་དཔེར་མ་སོར་བར་སྐྱོམ་དགོས་ཚུལ་ནི། འདིར་གལ་ཆེ་བ་ནི་རང་
 གི་མ་རིག་པས་ངེ་ལྟར་སྐྱོ་བཏགས་པའི་འཛིན་སྤངས་སུན་ཕྱུང་བའི་སྐྱོ་ནས་དེའི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་
 རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱོང་པའི་སྐྱོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱོང་དུ་ངེས་པ་ལུགས་ངག་བསྐྱེད་ནས་སྐྱོང་ཉིད་བསྐྱོམ་
 དགོས་པ་ཡིན་གྱི། བདག་འཛིན་དང་མ་རིག་པའི་འཛིན་སྤངས་སུན་མ་ཕྱུང་བར་སྐྱོང་ཉིད་ཟུར་
 པ་ཞིག་ལ་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་ཀྱང་བདག་འཛིན་གཉིས་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པས། འདྲེལ་རྒྱུར་སྐྱོར་
 གཞོད་པ་ལ་སྤྱད་རུབ་སྐྱོར་གཏོང་བ་དང་འབྲལ་ཞེས་གོང་མ་རྣམས་ཡང་ཡང་གསུང་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 མད་པར་སྤང་ངོ་། །ལྔ་པ་དེ་དག་བསྐྱོམས་པས་ཀྱང་གཏན་ལ་ལེབས་དགོས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་སྤར་བཤད་པ་འདི་
 དག་ནི། རགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྐྱོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡོན་རྣམས་ནི་བཤེས་གཉེན་
 མཁས་པ་དག་ལ་བརྟེན་ཏེ། རང་གིས་ཀྱང་བསྐྱོམས་ནས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པས་མ་སྐྱོས་སོ། །

གསུམ་པ་རྫོ་སོ་ཆེན་སོས་བཏ་བྱུབ་དང་རྒྱ་མཐི་གསུང་ཡིན་ཚུལ་ལ་བཀའ་གདམས་གོང་མས་རྫོ་སོའི་དགོངས་པར་
 བཤད་ཚུལ་དང་། རྫོ་སོས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བཏ་བྱུབ་དུ་མས་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བསྐྱོམ་ཚུལ་དེ་དག་
 ནི་ལམ་རིམ་གྱི་གདམས་ངག་སྤྱི་མ་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ནས། རྒྱས་སུ་བཏང་བ་ཡིན་ཏེ། པོ་ཏྲ་
 བའི་བེའུ་བྱུམ་ལས། འདིར་གཞན་ལུགས་བཞིའི་དང་པོ་གསུམ་འཛོག་ཁ་ཅིག་སོས་བསམ་དུས་ན་རིགས་
 པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་གཏན་ལ་པབ་ལ། །སྐྱོམ་དུས་མི་རྟོག་འབའ་ཞིག་སྐྱོམ་ཟེར། །དེ་ལ་གཞོད་

བྱེད་རིགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་འབྲེལ་མེད་སྟོང་ཉིད། །ལོགས་སུ་བསྒྲིམས་ཕྱིར་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་
མི་འགྱུར། །རང་ལུགས་ནི། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྒྲིམ་དུས་ཉིད་ནའང་། །གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ཏེན་འབྲེལ་ལ་
སོགས། །གང་ལ་གོམས་པས་སོ་སོར་བརྟག་ཅིང་། །ཅུང་ཟད་མི་རྟོག་ཉིད་དུའང་གནས་བྱ། །དེ་རྗེ་
མའི་ལུགས་སུ་བཤད་པ། དེ་ལྟར་བསྒྲིམས་ན་ཉོན་མོངས་གཉེན་པོ། །ལྟ་ཅིག་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་
ཅིང་། །པར་བྱིན་ཟབ་དོན་སྒྲིམ་ཚུལ། བ་རོལ་བྱིན་ལུགས་དཔྱོད་པར་འདོད་པས། །ཤེས་རབ་སྒྲིམ་པའི་
ལུགས་ནི་དེ་ཡིན། །བདག་མེད་གཉིས་གྱི་གོ་རིམ་དེ་ཡང་གང་ཟག་བདག་མེད་གོམས་པས། །དེ་ནས་དེ་
ལྟར་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་རྫོ་བོས་དབུ་མེམས་གཉིས་ལས་སྐྱ་སྐྱབ་ཡབ་སྲས་བསྐྱགས་ཤིང་དེའི་མན་ངག་བཤད་ཚུལ། འདིའང་
རྫོ་བོས། སྟོང་ཉིད་གང་གིས་རྟོགས་ཤིང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། །ཆོས་
ཉིད་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། །སྐྱ་སྐྱབ་སྟོབ་མ་ཆ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་
གིས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འཁྲིད་ཚུལ་ཡང་། མོག་
མར་བདག་མེད་དང་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཤེས་དགོས་པར་བཤད་དེ་དབུ་མའི་མན་ངག་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དབུ་མའི་མན་ངག་
ནི་དེ་ཡིན་ཏེ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་རྩལ་ནས་རྒྱ་འབྲས་ལ་སོགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་རི་
ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དོན་དམ་པར་རམ་ཡང་དག་པར་ཀྱན་རྫོབ་རི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་ཁོ་ན་གཏན་ཆེགས་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་གཞིགས་ཤིང་བཅའ་ན་སྤྲིའི་ཅེ་མོ་བརྒྱར་གཤགས་པའི་ཆད་ཅམ་ཡང་བཟུང་དུ་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་ཁོང་དུ་རྟུན་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་སྒྲིམ་དུས་སུ་ལུས་ཆོས་བདུན་ལྟར་གྱིས་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་མེད་ལ་ཆ་བཅས་ཀྱིས་དཔྱོད་
དམ་ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་དབྱེད་ནས་དེ་རྗེས་སུ་བདེན་མེད་དེ་ལས་གཞན་གང་ལའང་མི་རྟོག་ཅིང་དཔྱོད་
བཤས་ཡིད་བྱེད་སྤངས་པའི་འཛིག་སྒྲིམ་མེམས་འཕྲོ་བཤམ་བདེན་འཛིན་སོགས་མ་གྱུང་བར་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ལ་གནས་པར་བྱེད་པར་
བཤད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ་ལུང་དང་པོའི་འཕྲོར་དབུ་མའི་མན་ངག་ལས་སྟན་བདེ་བ་ལ་སྐྱེལ་མོ་གྱུང་བཅས་ཏེ་འདུག་ལ་འདི་ལྟར་
རེ་ཞིག་དངོས་པོ་གཉིས་ཏེ། ནས། ནམ་མཁའ་དང་མ་གྲུབ་པའམ། ཡང་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་དང་བྲལ་བས་སམ་ཞེས་པ་ནས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མེད་པར་གྲུབ་ཅམ་ན་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱང་སྤང་བ་མེད་པ་འོད་གསལ་བ་ཅིའི་རྫོ་བོར་ཡང་མ་གྲུབ་པས། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ལྷབ་སྟེ། འདི་ལྟ་བུ་ཞིང་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དབྱེད་ནས་སྒྲིམ་པ་སྟོན་ལ་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཉམ་བཞག་

རྩ་དེ་ལྟར་དབྱེད་རྩེས་སུ་ལུང་དེའི་འཕྲོར་དེ་ཉིད་ལས། འོད་གསལ་བ་སྤྱིའི་རོ་བོར་བྱིང་བ་དང་ཁོད་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིན་དུ་སྤར་བ་
ཐམས་ཅད་བསལ་ཏེ། བར་སྐབས་དེར་ཤེས་པ་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་ཅིང་ཅིར་ཡང་མི་འཛིན་པར་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་
ཏེ་རི་སྒྲིང་མཆོན་མར་འཛིན་པ་རྣམས་པར་རྟོག་པའི་དབྲུ་མ་ལངས་པའི་བར་དུ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་པ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཁྲུ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཤེས་པ་གནས་པར་བཤད་པས་སྤར་སྒྲོམ་རིམ་གྱི་ཞི་གནས་ལྟར་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་ཡིད་ལ་གང་
ཡང་མི་བྱེད་ན་དེ་ལ་གནས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་སོགས་མང་སྟེ། དེའི་རྩེས་སུ་ནམ་མཁའ་ལྟར་སྒྲོམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ཉིད་
ལས་དེ་ལྟར་གྲུས་པ་དང་ལུན་རིང་བ་དང་། རྣམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་ལྟར་འབད་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་དེ་ལས་བརྒྱད་པའི་མན་ངག་ནི། རོ་བོས་དབྱུ་མའི་གདམས་ངག་རྩ་གསུངས་པ་ལྟར། དབྱེད་སྒྲོམ་
དང་དེ་ལྟར་དབྱེད་པའི་དོན་ལ་འཛིག་པའི་སྒྲོམ་སྟེལ་མར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་སྒྲོམ་
ཚུལ་དེ་ཤར་གྲུབ་དུ་མས་བཤད་ཚུལ་ནི། དེ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལའི་ལུགས་དང་ཁྱད་མེད་ལ། སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་དབྱུ་མ་འཇུག་པ་དང་དབྱུ་མ་སྟིང་པོ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་
བའང་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། བྱམས་ཆོས་དང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཡང་མང་
དུ་བཤད་ཅིང་། དེའི་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཛིན་པའི་མཁས་པ་ལྷན་པས་ཤེར་ཕྱིན་མན་
ངག་རྩ་ཡང་གསལ་བར་བཀའ་བས་ན་ལྷག་མཐོང་སྒྲིང་ཚུལ་ནི་སྤྱ་སྤྱབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་
ནས་བརྒྱད་པའི་གཞུང་དང་གདམས་ངག་རྣམས་མཐུན་པར་སྤང་རོ། །འདི་དག་གི་ལུང་སྤར་བྲངས་ཟེན་
པས་མ་བྲིས།

ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཚད།

བཞི་པ་བསྒྲོམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཚད་ལ་གྲུབ་ཚད་དེས་དང་། རྩེས་ཐོབ་ལྟར་སྤར་གི་རི་
ལྟ་བུའི་ལྷག་མཐོང་དུ་འབྱུང་བ་སྤངས་པ་དང་། གོང་མའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་བཞི་ལྟར་ལ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་བདུན་ལས།
དང་པོ་དབྱེད་སྒྲོབས་ཀྱི་ཤིན་སྤངས་སྟེ་དུས་གྲུབ་པར་བརྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
དབྱེད་ནས་བསྒྲོམས་པ་ན། སྤར་བཤད་པའི་ཤིན་རྩ་སྤངས་པ་དེ་མ་སྟེས་ཚུན་ཆོད་དུ་ལྷག་མཐོང་

རྗེས་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། འིན་རྒྱ་རྒྱུད་ས་པ་སྐྱེས་པ་ནས་ལྷག་མཐོང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། འིན་
རྒྱུད་ས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་སྐྱེ་ལུགས་ནི་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཞི་གནས་ཀྱི་འིན་རྒྱུད་ས་ཀྱིས་མི་ཆོག་པ་
ནི། འདི་ཡང་སྤར་ཞི་གནས་བྱུང་བ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་དེས་དྲངས་པའི་འིན་རྒྱུད་ས་ཀྱང་ཡོད་
པས་ན། སྤར་འིན་རྒྱུད་ས་ཡོད་པ་ཙམ་མིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཡིན་སྟམ་ན་དབྱེད་བསྐྱོམ་བྱས་པ་དེའི་
རང་སྟོབས་ཀྱིས་འིན་རྒྱུད་ས་འདྲེན་བྱུང་བ་ན། དེ་ནས་ལྷག་མཐོང་དུ་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་བྱུང་ཆད་
དེ་རི་ལྷ་རི་སྟེང་གཉིས་ཀར་འབྲེལ་བ་ནི། དེ་ནི་རི་སྟེང་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་
མཐོང་གཉིས་ཀ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ལྷག་མཐོང་བྱུང་ཆད་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀྱིས། དེ་
ལྟར་ཡང་མདོ་སྟེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རི་སྟེང་དུ་
ལུས་དང་སེམས་འིན་རྒྱ་རྒྱུད་ས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རི་ལྷར་ལེགས་པར་བསམས་པའི་ཆོས་དེ་
དག་ལ་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་གཟུགས་བརྟན་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིད་པའི་ཡིད་ལ་བགྱིད་པ་དེ་
ལ་ཅེ་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ། ལྷག་མཐོང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ལྷག་མཐོང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་མོས་པ་
དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འེར་བྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་།
དེས་ལུས་དང་སེམས་འིན་རྒྱ་རྒྱུད་ས་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ། རི་ལྷར་བསམས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་ནང་གི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པས་སོ་སོར་བརྟག་
པར་བྱ་སྟེ། རི་སྟེང་དུ་ལུས་དང་སེམས་འིན་རྒྱ་རྒྱུད་ས་པ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྟེང་དུ་ནི་ལྷག་མཐོང་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གང་གི་ཆེ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། ལྷ་པ་རི་སྟེང་པ་ལ་འབྲེལ་བྱུང་ཆད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཆད་རི་ལྷ་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་འབྲེལ་བ་ནི། རི་སྟེང་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་དང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་རྣམས་རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་
པ་རྣམས་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་སོ། །དུག་པ་དབྱེད་པས་འིན་རྒྱུད་ས་འདྲེན་དུས་ཉིང་ངེ་འདྲིན་བརྟན་པོ་འདྲེན་ཚུལ་ནི།
འིན་རྒྱུད་ས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་བྱུང་ན་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའང་དེས་འདྲེན་པར་རུས་པས་ན་

སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱིས་རང་སྟོབས་གྱིས་ཅེ་གཅིག་པ་འདྲན་པ་འདི་ནི་ཞི་གནས་གྲུབ་
པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །བདུན་པ་དེས་ལོག་རྟོག་མི་བྱང་ཚུལ། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་
གིས་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱས་པས་ཀྱང་ཞི་གནས་ཀྱི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་
སྒྲོམ་བྱས་ན་གནས་ཆ་ཆུང་དུ་འགྲོའོ་སྟམ་དུ་མི་བཟུང་ངོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་ཐོབ་ལྟར་སྒྲུང་གི་རི་ལྟ་པའི་ལྷག་མཐོང་དུ་འབྱུང་བ་ལ་དུག་ལས། དང་པོ་རི་ལྟ་པའི་ལྷག་མཐོང་ལ་
བདག་མེད་གང་རུང་རྟོན་ནས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་གཅིག་དགོས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་གཞན་གྱིས་མི་བྱས་པ། རི་ལྟ་བ་ལ་
དམིགས་པའི་འདྲི་སྒྲོམ་དང་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱི་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒྲོམ་པར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་ཆད་ནི་
བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་ཞོར་བའི་གོ་བ་རྣམས་པར་དག་པ་རྟོན་ནས་
དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་མིན་གྱིས་འབྲེད་དགོས་ཀྱི། གཞན་གང་གིས་ཀྱང་འབྲེད་པར་
མི་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་རྗེས་ཐོབ་རི་འདྲས་འབྲེད་མི་བྱས་པའི་འདྲའ་དང་གསལ་དྲངས་སོགས་ཀྱི་མི་བྱས་པ། རི་འདྲས་
འབྲེད་པར་མི་བྱས་སྟམ་ན། བསྒྲོམས་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་རགས་པ་
རྣམས་འགག་ནས་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལྟ་བུ་ལ་སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་ལ་དྲངས་པའི་
ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པ་མར་མེ་རྒྱུད་གིས་མ་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་རིང་དུ་གནས་པ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་
གི་ཡུལ་སྒྲུང་རྣམས་ཡིད་ངོ་ན་འཇའ་ཚོན་ནམ་དུ་བ་སྒྲུབ་མའི་རྣམས་པ་འདྲ་བར་འཆར་ཞིང་དེ་ལ་
རིང་དུ་གནས་པ་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ན་བཟུང་བའི་ཡུལ་དུ་གང་འཆར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
གྱིས་གཏད་པ་ན་གཏད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་པར་ཞིག་ནས་དག་འགྲོ་ཞིང་། དེ་ཡང་དང་པོར་
གཟུགས་སྒྲུ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ངོ་ལ་ཀྱི་དོན་རགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་འཆར་ལ། གོམས་ན་མཐར་
ཡུལ་ཅན་རིག་པ་དང་ཁྱོད་བ་ལའང་སྒྲུང་གི་རིགས་པའི་རྣམས་པ་དེ་བྱད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་ཞིང་དེ་
ལའང་སེམས་གྱིས་གཏད་པ་ན་གཏད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་
ཡང་། དེས་ནི་གཉིས་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྟོན་པ་དང་སྒྲུང་བ་བན་བུན་ཤར་བ་

དེ་ནཱ་མ་གྲང་དབུ་མ་ནས་བཤད་པའི་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་རྟོགས་པར་ཅུང་ཟད་གྲང་འཛོག་པར་
མི་རུས་ཏེ། ལྟ་བུ་ལ་སློལ་མ་སྟོགས་པས་གྲང་གནས་ཆ་རིང་དུ་བསྐྱངས་པ་ན་དེ་ལྟ་བུ་འཆར་
བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ་དབུ་མ་པའི་སྐྱ་འབྲའི་དོན་ཆང་བའི་ངེས་པ་མེད་ཚུལ། འདི་ལྟར་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་ནི་སྤར་
བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཐག་གཅོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངེས་པ་དང་སྤར་
བ་བསྟོན་དུ་མེད་པར་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གཉིས་ལ་བཞེན་ནས་འཆར་དགོས་ལ། ཡིད་
ངོན་གཟུགས་སོགས་ནཱ་མ་འཇའ་ཆོན་དང་འབྲ་བར་སྤང་ཅིང་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་ནཱ་མ་པར་འཆར་
པ་ནི་ཐོགས་རྟགས་ཀྱི་རིག་བྱ་དང་བྲལ་བ་དང་ཐོགས་རྟགས་ཅན་དུ་མེད་གྲང་སྤར་བ་ལམ་མེ་བའི་
གཉིས་ཆོགས་ཅམ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ངེས་པ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་གཏན་མེད་པའི་
ཕྱིར་དགག་བྱ་རང་བཞིན་དང་ཐོགས་པའི་རིག་བྱ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བབྱུང་ནས་རང་བཞིན་མེད་
པའི་མིང་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་གཞན་དུ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཚུལ་འཇའ་མཐོང་བས་གྲང་དབུ་མའི་སྐྱ་མ་
རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་འབྲ་བ་དེ་དབུ་མ་ནས་བཤད་པའི་སྐྱ་མ་དང་རྟན་པའི་དོན་དུ་
འདོད་ན་འཇའ་དང་དུ་བ་སྤང་མོ་བྱུང་པར་གྱི་གཞིར་ཡོད་པར་བབྱུང་ནས་དེ་དག་ལ་རང་བཞིན་
ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱུང་གཞིར་ཡོད་པར་ངེས་པ་དེ་ཉིད་སྤར་ལ་རང་
བཞིན་མེད་པ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྔ་པ་དེ་འབྲ་ནམ་མཁའི་སྤར་བར་ཡོད་ཚུལ། ཡང་ཐོགས་པའི་རིག་
བྱ་བྱུང་གཞིར་བབྱུང་ནས་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་བྲང་དུ་མེད་དེ། བྱུང་གཞི་ངེས་པ་དེ་
ཉིད་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུག་པ་སྤར་བཤད་པའི་སྐྱ་མའི་འཆར་ཚུལ་བྲན་དགོས་པ་
ངེས་ན་གཟུགས་སོགས་དེ་ལྟར་ཤར་བའི་ཆོན་སྤང་ཅིང་དྲངས་པའི་ནཱ་མ་པར་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ཡུལ་
དེ་དག་གི་སྟོན་ཚུལ་གྱི་གནས་ལུགས་སུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅུང་ཟད་གྲང་སུན་སྤར་པའི་ནཱ་མ་པ་མེད་
པར་འཆར་བས་ན་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་མིན་ལ། སྟོན་ལྟ་བུ་ནཱ་མ་དག་ཉིད་ནས་མ་བཟེད་པ་ལ་ནི་དེ་

དག་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བ་ཡོད་དེ། སྒར་བཤད་ཟེན་རྟོ། །

གསུམ་པ་གོང་མའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཁྲད་པར་བཞི་ལྡན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བཞི་ལྡན་གྱི་ཚུལ་ནི། དག་
བཤེས་དགོན་པ་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་རིམ་རྣམས་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་དེའི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི་
འདི་ལྟར་འདོད་དེ། དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟོམ། དེ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་
ལ་དྲན་བ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཟེན་པར་བྱས་ནས་སྟོམ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐུན་རིང་ན་དྲན་ཤེས་གྱིས་མི་
ཟེན་པས་རེས་བྱེད་རེས་ཆོད་པར་འཕྲོ་བས་སོགས་ཚུད། དེས་ན་སྤྱོད་དང་བྱི་ཚོ་དང་སྟོད་དང་ཐོ་
རངས་ཀྱི་སྐུན་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་སྐུན་བཞི་བཞེར་བྱས་ནས་ཞག་གཅིག་ལ་སྐུན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བྱས་ཏེ་
བསྟོམ་གསལ་བའམ་ཉམས་སྲུ་སྟོང་བ་སྟམ་བྱེད་བ་ནས་འཕྲོ་བཅད་ལ་བྱ། དེ་ལྟར་བསྟོམས་པས་
ཡུན་རིང་མ་བསྟོམས་སྟམ་ནས་བལྟས་ཚ་ན་ནམ་དང་ཉི་མ་ལྟད་ལྟད་བཅད་ནས་སྤང་ན་སེམས་
ཟེན་བ་ཡིན་ལ། རིང་རབ་བསྟོམས་སྟམ་ནས་བལྟས་བ་ན་ཅི་ཡང་མ་སོང་སྤང་ན་སེམས་མ་ཟེན་
བ་ཡིན། སེམས་ཟེན་པའི་ཆེ་ནི་རྒྱད་ལ་ཉོན་མོངས་ཚུད་བ་དང་གཉིད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ལ་མི་འོང་ངམ་
སྟམ་བ་འོང་། དེ་ནས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་སྐུན་རེ་ལ་འབྲོངས་བ་ན་མཆན་ཉིད་བཞི་ལྡན་ཏུ་སྐྱེ་སྟེ།
མི་རྟོག་པ་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་དབྱགས་བྱི་ནང་དུ་རྒྱ་བའང་མི་ཆོར་བར་དབྱགས་དང་རྟོག་
པ་སྤར་སོང་བའོ། །གསལ་བ་ནི་སྟོན་དུས་ཀྱི་ཉི་མ་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་གསལ་
བ་དང་ཁྲད་མེད་པའོ། །དྲངས་པ་ནི་ཉིང་གཙང་མའི་ནང་དུ་ཚུ་སྐྱགས་ནས་ཉི་མ་ལ་བཞག་ནས་
བལྟས་པའི་དྲངས་པ་དང་འབྲ་བ་འོང་བའོ། །སྤ་བ་ནི་མཆན་ཉིད་གསུམ་པོ་དེའི་ངང་ནས་བལྟས་
པ་ན་དངོས་པོ་སྤྱའི་ཅེ་མོ་གཤགས་པའི་ཆ་གཅིག་བྱུང་བའང་མཐོང་བ་འོང་བའོ། །དེ་འབྲ་བ་དེ་མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་ལ། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་བལྟས་ན་རང་གི་ངོ་པོ་རྟོག་པ་ཡིན་
པས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། དབྱས་མཐའ་ལས། རྗེས་སུ་མཐུན་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ །ཅེས་
གསུངས་པ་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་དེ་ལྟ་བུ་གནས་པ་གཞིར་བྱས་ན་རུང་གི་ལྟ་བར་མི་གནས་ན་བཞི་ཀ་བྱུང་ཡང་

མིན་ཚུལ། དབྱས་མཐའ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སོ་སོ་སྤྱི་པོའི་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་བཟང་ཤོས་རྣམས་
ཀྱང་རྗེས་སུ་མཐུན་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་པར་བཞག་དགོས་ལ། མཚན་ཉིད་གཞན་རྣམས་མ་བྱུང་
ཡང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ལྟ་བ་མ་ཞོར་བའི་དོན་བསྐྱེད་ན་བདག་མེད་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
ལ། ལྟ་བ་མ་ཞོར་བར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ན། མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་དེ་བྱུང་
ཡང་ངེས་པའི་དོན་སྐྱོམ་པར་འཛོག་མི་རུས། དེའི་བྱིར་རི་ལྟ་བའི་དོན་སྐྱོམ་པ་ཡིན་མིན་ནི་སྤར་
བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་བསྐྱེད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱོད་མར་འཆར་ཚུལ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་
བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཞི་ལྷག་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་དེ་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དངོས་དང་། འབྲེལ་སྤོང་གཉིས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་
ལས། དང་པོ་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ལ་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཐོབ་དགོས་པ་ནི། དེ་གཉིས་གྲུབ་པའི་ཆད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཤད་
པ་ལྟར་ཞི་ལྷག་གཉིས་མ་ཐོབ་ན་ནི་བྱང་དུ་སྤྱེལ་བྱ་མི་འོང་བས་བྱང་འབྲེལ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ངེས་
པར་ཐོབ་པ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་དང་བྱང་འབྲེལ་དུས་མཉམ་པ་ནི། འདི་ཡང་ནམ་ལྷག་མཐོང་
ཐོབ་པའི་ཐོག་མ་ནས་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་དེའི་ཚུལ་ནི་སྤར་གྱི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་
ནས་དབྱད་སྐྱོམ་བྱས་པ་ན་བསྐྱེད་ཤིང་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་བྱེད་བཞིའི་རིམ་པས་སྤྱི་བ་
འདི་ལའང་གསུངས་པས་ཡིད་བྱེད་བཞི་པ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱི་བའི་ཆོན་བྱང་འབྲེལ་དུ་འགྲོ་
སྟེ། དེ་ཡང་དབྱད་སྐྱོམ་བྱས་པའི་མཐར་འཛོག་སྐྱོམ་བྱས་ཤིང་བསྐྱུངས་པ་དེ་ཞི་གནས་ཐོབ་པ་རི་
འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་འཛོག་སྐྱོམ་དུ་གྱུར་པ་ན་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ལ་ཞི་ལྷག་སྐྱབས་མཚུངས་
སུ་འབྲེལ་དགོས་པའི་ལུང་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་རི་ཅམ་གྱིས་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
འབྲེས་པར་གྱུར་ཅིང་མཉན་པར་བྱང་དུ་འཇུག་པ་དང་གང་གིས་ན་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་

ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་བ། སེམས་གནས་པ་རྣམས་པ་དགྲུ་པོ་དག་ལས་འདི་ལྟ་སྟེ། མཉམ་པར་
བཞག་པའི་རྣམས་པ་དགྲུ་པོ་གང་ཡིན་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་ཉིང་དེ་འདྲིན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ལ་རབ་དུ་བཅོམ་པར་བྱེད་དེ། དེའི་ཆེ་ན་
ཆོས་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་དེའི་ལམ་ ཁ་ཉོན་བྱང་བ་ལྟར་འབད་བ་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་
པ་དང་ཆེན་ཚུལ་བ་མེད་པར་འཇུག་ བས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་ཅིང་། འདི་ཞེ་ལྷག་འདྲེས་ཚུལ། ཞེ་གནས་
ཀྱི་ལམ་རིམ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རྩལ་བའི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པས་ལྷག་མཐོང་གི་རྟོག་གི་ཡོངས་སུ་
དག་པ་དང་ལྷག་མཐོང་ལ་གོམས་ཞིང་ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའམ་འཇུག་པ་ཞེ་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
སོང་བ་ནི་འཇུག་པའི་དོན་དང་ཉམས་བདེ་བས་ཡོངས་སུ་བེན་པར་འགྱུར་ཉེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཞེ་གནས་
དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་འདྲེས་པར་གྱུར་ཅིང་མཉམ་པར་འཇུག་པ་དང་ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་
ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་།

བཞེ་བ་ཟུང་འབྲེལ་གྲུབ་པའི་དུས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ནི། སྒྲོམ་རིམ་ཐ་མ་ལས་ཀྱང་། རིམ་གྱི་ཆེ་བྱིང་
བ་དང་རྟོག་པ་ལས་དབེན་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་ཞུགས་ཤིང་རང་གིས་རང་གིས་འཇུག་པས་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་ཤིན་དུ་གསལ་བ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ སྤྲུལ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་
དེའི་རྩལ་བ་སྟོད་པས་བཏང་སྒྲོམས་སུ་བྱ་བ་དོན་གཅིག་སྟེ། དེའི་ཆེ་ཞེ་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་
དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ་གསལ་
བ་ནི། འོ་ན་དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བ་དེ་མ་ཐོབ་པའི་
གོང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་གྱི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟོག་པའི་གནས་ཆ་འདྲན་མི་རུས་
པས་དབྱེད་སྒྲོམ་དང་འདྲིལ་སྒྲོམ་གཉིས་རྩལ་བ་སོ་སོ་སོར་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ལ། དེ་གཉིས་
ཐོབ་ནས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེ་གནས་འདྲན་པར་རུས་པས་ན་
ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའོ། །

དུག་པ་དབྱུང་པས་ཞི་གནས་འདེན་ཚུལ་ནི། འདི་ཡང་དབྱུང་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཡིན་ལ། དབྱུང་མཐར་གནས་པ་ནི་ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའོ། །བདུན་པ་དབྱུང་པས་ཞི་གནས་བྱངས་པའི་ཆེ་ཞི་ལྷག་དུས་གཅིག་ཏུ་པན་ཚུན་མཚུངས་ལྷན་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཤེས་བྱེད་ནི། ཤེས་བྱིན་མན་ངག་ལས་ཀྱང་། དེའི་འོག་ཏུ་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ཏེ། སེམས་དེ་ཉིད་ལ་གང་གི་ཆེ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་བར་མ་ཆད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱན་གྱིས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བ་དེའི་ཆེ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དེ་ལ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ནི་ཟུང་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ནི་ལྷན་པ་སྟེ། པན་ཚུན་བཅིངས་ནས་འཇུག་པའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་མ་ཆད་པ་ནི་དབྱུང་སྟོམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲོ་བཞག་ནས་མི་རྟོག་པར་བཞག་མི་དགོས་པར་དབྱུང་སྟོམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟོག་པ་འདེན་པའོ། །བརྒྱད་པ་དབྱུང་འཛིག་སྤྱི་དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་པན་ཚུན་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བ་ནི་མི་རྟོག་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང་ནམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་སྤྱོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་དུས་གཅིག་མིན་གྱི། སྟོམ་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ཉིད་བར་མ་བཅད་པའི་རྒྱན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོང་བའོ། །འདི་ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་དབྱུང་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཞི་གནས་དུས་མཉམ་དུ་འཇུག་པ་མི་གཅོད་དེ། འདོད་སེམས་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་འདྲེན་བྱ་བ་ཟུང་འབྲེལ་དུས་ལྷ་ཅི་སྟོམ་པའི་ཕྱིར། དེ་དགུ་པའི་སྐབས་སུ་འདྲེན་ཆུ་མི་གཡོ་བའི་ནང་དུ་ཉེུ་རྒྱུ་འཕྲོ་བ་བཞིན་དུ་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་མ་ཞིག་པའི་ངང་ནས་བདག་མེད་ལ་དབྱུང་པ་ལྷག་མཐོང་རྗེས་མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་ཞི་ལྷག་གི་སྟོམ་འདེས་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་ཆ་མཉམ་དུ་མཉམ་འཇུག་དང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་དོན་མི་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ས་ལས་དེའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས་འདེས་པར་གྱུར་ཅིང་མཉམ་པར་འཇུག་པ་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པའི་ལམ་ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་རྒྱུན་ལྷན་གྱི་ཞེས་པ་ནི་དབྱུང་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་དབྱུང་མཐར་གནས་པའི་ཞི་གནས་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དབྱུང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་གནས་དངོས་བྱངས་པའི་ཞི་གནས་ཀྱི་དུས་སུ་རི་ལྷ་བ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་དང་། རི་ལྷ་བ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཞི་གནས་གཉིས་མཚུངས་ལྷན་དུ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་སྟོམ་བྱུང་གི་རྟོགས་པ་ཐོབ་དགོས་པས་རྒྱ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་སྟེང་ན་པར་ཉེུ་རྒྱུ་འཕྲོ་བ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནས་རྗེས་སུ་མཐུན་

པར་འཛོག་ན་མ་གཏོགས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་མང་པོ་མ་ཤེས་པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་པས་ཐར་འདོད་
 གྱིས་གཅེས་པར་གྱིས། གཉིས་པ་འབྲུལ་བ་སྤང་བ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་གོང་དུ་དབྱད་པས་ཞི་གནས་མི་འབྲུབ་
 གྱང་ཞི་གནས་གྲུབ་རྗེས་སུ་ལྷག་མཐོང་སྟོན་དུ་འདེད་དབྱད་པས་ཉིང་རེ་འཛིན་འོང་ཚུལ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡིད་བྱེད་ལྟ་བུ་མ་ཡོད་
 ཚུལ་ནི། འོ་ན་སྤར་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱད་སྟོམ་གྱིས་གནས་ཆ་འབྲུབ་པར་
 བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་སྟམ་ན། དེ་ནི་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དབྱད་པའི་
 མཐར་འཛོག་པའི་སྤེལ་མ་བྲས་ན་ཞི་གནས་འབྲུབ་མི་སྲིད་ལ། ཞི་གནས་རྟེན་ནས་ནི་དེ་ལྟར་བྲས་
 ནས་བསྟོམས་པས་ཞི་གནས་འབྲུབ་པའི་བྱད་བསྟན་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་ཅིང་གཞན་ཡང་
 ལྷག་མཐོང་འབྲུབ་པའི་སྤྲོ་རོལ་དེ་མ་ཐག་གི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་པ་ཆད་པ་མེད་པའི་འཇུག་པ་དང་བཞི་བ་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་ཐོབ་ཀྱང་དབྱད་པའི་ཤིན་ཏུ་མངས་མ་ཐོབ་ཅིང་ནའང་དབྱད་སྟོམ་གྱིས་ཅེ་གཅིག་པ་འབྲེན་པར་རུས་པའི་
 སྐབས་གཅིག་ཡོད་པས་དེ་ལ་འདྲེན་པས་མས་པ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་ཡང་དང་ཡང་
 དུ་དབྱད་པའི་མཐར་འཛོག་པའི་སྤེལ་མ་བྲས་ན་ཞི་གནས་འབྲུབ་མི་སྲིད་ལ། ཞི་གནས་རྟེན་ནས་
 བེ་དབྱད་སྟོམ་གྱིས་མི་རྟོག་པ་འབྲེན་མི་རུས་པར་གོང་དུ་བཤད་པ་འདྲི་ནི་དམིགས་བསལ་དེ་དོར་
 བའི་དེའི་སྟོན་དུ་མི་འབྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྲས་པའོ། །གཉིས་པ་ཞི་གནས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་དབྱད་པའི་བྱེད་ལས་མི་
 འབྲུལ་ནི། མདོར་ན་ཞི་གནས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོན་དུ་འཛོག་རེས་གྱིས་དབྱད་པའི་མཐར་འཛོག་པའི་
 འཛོག་སྟོམ་བྲས་པས་ཞི་གནས་འབྲུབ་མི་སྲིད་ལ། ཞི་གནས་འབྲུབ་ནས་ནི་ལྷག་མཐོང་མ་གྲུབ་
 པའི་སྟོན་དུ་དབྱད་སྟོམ་གྱིས་ཅེ་གཅིག་པའི་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་རང་སྟོབས་གྱིས་བྱངས་པ་མི་འོང་
 བས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་མང་དུ་དབྱད་པའི་དབྱད་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་
 རྟེན་པ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ནས་འོང་བས་ཟུང་འབྲེལ་ཡང་དེ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེས་ན་ལྷག་མཐོང་སྟོན་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གནས་ཆ་བརྟན་པོའི་ངང་ནས་དབྱད་པ་གཉིས་ཆོགས་དེ་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་མ་ཡིན་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་སྟེང་ན་པར་ཉེུ་ཆུང་འཕྲོ་བ་བཞིན་དུ་གནས་
 ཆ་བརྟན་པོའི་མི་རྟོག་པའི་ཅེ་མ་ཞིག་པའི་ངང་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སོ་སོར་དབྱད་པས་

ཆོག་པའི་གཉིས་ཆོགས་ལ་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་དུ་འབྲེལ་བར་མི་བྱའོ། །བཞི་བ་འབྲེལ་བ་སྤངས་ཏེ་ངེས་པ་
ནས་དག་འཛོལ་བར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞི་ལྷག་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ནི་གཞུང་ཁྲངས་མ་དེ་དག་ནས་
འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། དེ་ལས་གཞན་དུ་སློབ་པ་ཉགས་ནས་འཆད་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་
པར་མི་བྱའོ། །འདི་དག་གི་སློབ་ནས་ཞི་ལྷག་གི་སློབ་ཚུལ་ལ་འདུག་པར་དུ་མ་ཞིག་དབྱེ་དགོས་
པར་སྤང་མོད་ཀྱང་ཆོག་མང་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

ད་ནི་ལམ་སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བ་ལ་ལམ་སྤྱིའི་རྗེས་འགྲོ་དང་། སློམ་པ་གནད་དུ་སོང་མ་སོང་གི་བྱུང་བར་དང་།
རྟོག་པ་ཞིབ་མོས་གནད་དུ་སོ་སོར་བསྟན་ཚུལ་གོང་མའི་གསུང་དག་དང་། རྟོགས་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཉམས་སུ་ལེན་པར་གདམས་
པ་བཞི་ལས། དང་པོ་དོན་སྤྱིར་རྗེས་འགྲོ་བྱང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་ལམ་གྱི་ཅ་བ་བཤེས་གཉིན་
བསྟེན་ཚུལ་ལ་ཐུག་པས་དེའི་བདར་ཤ་བཅད། དེ་ནས་དལ་བ་ལ་སྟོང་པོ་ལེན་འདོད་བཅོས་མ་
མིན་པ་སྐྱེད་ན་དེས་རྒྱན་དུ་སྦྱབ་པ་ལ་ནང་ནས་བསྐྱེད་པས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་དལ་འབྱོར་གྱི་
སློབ་རྣམས་བསྟོམ། དེ་ནས་ཆེ་འདི་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སློབ་མ་ལོག་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་མ་ལ་དོན་
གཉེར་བྲག་པོ་མི་འབྱུང་བས་ལུས་ཐོབ་པ་རིང་དུ་མི་སྟོད་པའི་མི་རྟག་པ་དང་ཤི་ནས་ངན་འབྱོར་
འབྲེལ་ཚུལ་སྟོམ་པ་ལ་འབད། དེའི་ཆེ་འཛིགས་པ་བྲན་པའི་སློབ་མ་མ་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བས་གསུམ་གྱིས་
ཡོན་ཏན་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་ངེས་པ་བསྐྱེད་ལ་སྐྱེ་བས་འགྲོ་བྱུན་མོང་བའི་སྟོམ་པ་ལ་གནས་ཤིང་
དེའི་བསྐྱེད་བྱ་རྣམས་ལ་བསྐྱེད། དེ་ནས་དཀར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཆེན་པོ་ལས་འབྲས་ལ་
ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་སྟོབ་དུ་མ་ནས་སྐྱེད་ལ་བརྟན་པར་བྱས་ཏེ། དག་མི་དག་བཅུའི་འཇུག་སྟོག་
ལ་འབད་ཅིང་སྟོབས་བཞིའི་ལམ་དུ་རྒྱན་དུ་ཁྱེད་པ་ཞིག་བྱ། དེ་ལྟར་སྐྱེས་བྱ་རྒྱུ་དུའི་ཆོས་སྟོར་
རྣམས་ཆོགས་སུ་རྟེན་པ་ན་འཁོར་བ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཉིས་དམིགས་མང་དུ་བསམས་ལ། འཁོར་
བ་སྤྱི་ལས་སྟོ་ཅི་སྟོག་བྱ། དེ་ནས་འཁོར་བ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ངོ་
པོ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་སྟོང་འདོད་བཅོས་མ་མིན་པ་བསྐྱེད། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་བསྐྱེད།

བ་གསུམ་སྤྱི་ལ་ངེས་པ་བྱང་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་རང་གིས་གང་ཁས་སྦྱངས་པའི་སོ་སོར་ཐར་བ་ལ་
འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྤྱིས་བྱ་འབྲིང་གི་ཆོས་སྒྲིབ་རྣམས་ཆགས་སུ་ཚུད་པ་ན། རང་ཉིད་སྤིང་
མཆོར་ལྷུང་བ་ངེ་འབྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་འབྲ་བར་སོང་བ་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ། བྱམས་
བ་དང་སྤྱིང་རྗེའི་ཅ་བ་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱངས་ལ་འདི་ཅི་སྤྱི་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་
ན་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་དུག་དང་ངེས་གཉིས་སོགས་སྤང་མེད་པའི་ཐོགས་བྱེད་པ་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཐན་ཐུན་རྒྱུད་ལ་སྤྱིས་ན་ཆོ་གས་བཟུང་ལ། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
འབད་ནས་སྒོན་པ་ཅི་བཟན་བྱ། དེ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་རྒྱབས་ཆེ་བ་རྣམས་མཉན་ལ།
ལྷོག་འཇུག་གི་མཆོམས་རྣམས་ཤེས་པ་དང་དེ་ལ་སྒོ་བ་འདོད་དུག་པོ་བསྐྱེད། སྒོ་དེ་དག་སྤྱིས་བ་
ན་འཇུག་པའི་སྤོམ་པ་ཆོ་གས་བཟུང་ལ་རང་རྒྱུད་སྤིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིན་དུག་དང་གཞན་རྒྱུད་སྤིན་
བྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བཞི་སོགས་ལ་བསྐྱབ། ཁྱད་པར་དུ་ཅ་ལྷུང་ལ་འབད་པ་དུག་པོས་སོག་བསྤྲོས་བྱ།
ཐག་པ་རྒྱང་འབྲིང་དང་ཉེས་བྱས་རྣམས་ཀྱིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་གོས་ནའང་། ཕྱིར་འཆོས་
པ་ལ་འབད་དོ། །དེ་ནས་པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པས། བསམ་གཏན་
སྤྱོད་ལུགས་ལ་མཁས་པར་བྱས་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱབ། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་རྟག་ཆད་
དང་བལ་བའི་རྣམ་དག་ཅིག་རྒྱུད་ལ་ཅི་སྤྱི་བྱས་ཏེ། ཉིད་པ་དང་ལྷ་ཐོག་དེར་བཞག་ནས་སྤྱོད་པའི་
སྤྱོད་ཚུལ་རྣམ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱང་དོ། །དེ་འབྲ་བའི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་
ལ་ཞི་ལྷན་གི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། པར་ཕྱིན་ཐ་མ་གཉིས་ལས་ཟུར་པ་ཞིག་མེད་པས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་སྤོམ་པ་བཟུང་ནས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒོ་བ་པའི་གསེབ་ནས་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གནད་དུ་སོང་མ་སོང་གི་ཁྱད་པར་ནི། འདི་ཡང་འོག་མ་འོག་མ་བསྒྲིམས་ཀྱིན་གོང་མ་གོང་
མ་ལ་ཐོབ་འདོད་ཆེར་འགོ་བ་དང་གོང་མ་གོང་མ་མཉན་པ་ན་འོག་མ་འོག་མ་ལ་བསྐྱབ་འདོད་ངེ་
ཆེ་ངེ་ཆེར་འགོ་བ་ཞིག་བྱང་ན་གནད་དུ་སོང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་མ་རྣམས་ཅི་ཡང་མེད་པར་སེམས་

གྱི་གནས་ཆ་རེ་ཅམ་དང་ལྟ་བུའི་གོ་བ་ཅམ་རེ་ལ་རྒྱས་པ་སྤྲུག་ལོ་བྱས་ཀྱང་གནད་དུ་འགྲོ་ཤིན་ཏུ་
དཀའ་བས་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་འབྲོངས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་
པ་རྟོག་པ་ཞིབ་མོས་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཚུལ་ནི། དེ་རྣམས་བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་ཡང་རྟོག་པ་སྤྱང་བར་བྱས་ནས་སྒོ་
རྣམས་ཆ་མཉམ་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ལམ་ལ་འབྲིད་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་གྲུས་པ་རྒྱུད་བར་སྤང་
ན་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་ཆད་པས་བསྐྱེན་ཚུལ་ལ་འབད། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུབ་པ་ལ་སྒོ་
ཤུགས་རྒྱུད་ན་དལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོར་དང་ཆེ་འདི་ལ་མདོན་ཞེན་ཆེ་བར་སོང་ན་མི་རྟག་པ་དང་ངན་
འགྲོའི་ཉེས་དམིགས་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས། ཁས་སྒྲངས་པའི་བཅས་པ་རྣམས་ལ་
གཤེལ་བར་སྤང་ན་ལས་འབྲས་ལ་ངེས་པ་རྒྱུད་པ་ཡིན་སྟེ་དུ་བསམས་ལ། ལས་འབྲས་བསྐྱོམ་
པ་ལ་གཙོ་བོར་བྱ། འཁོར་བ་མཐའ་དག་ལ་སྒྲོལ་ས་རྒྱུད་ན་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་ཆེག་ཅམ་དུ་
འགྲོ་བས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་བསམ། ཅི་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་
ཤུགས་བྲག་མི་སྤང་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ་བ་ཆད་པས་སྒོན་སེམས་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལ་མང་དུ་སྤྱངས།
རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྒྲངས་ནས་སྒྲོད་པ་ལ་སྒོལ་བ་ན་འང་མཆན་མར་འཛིན་པའི་འཆིང་བ་ཤུགས་
བྲག་པར་སྤང་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མཆན་མར་འཛིན་པའི་སྒོས་བཟུང་བའི་དམིགས་གཏད་ཐམས་
ཅད་བཤིག་ལ། རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲོང་ཉིད་ལ་སྒོ་སྤྱང་སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་
པ་ལ་མི་སྒྲོད་པའི་རྣམ་གཤེད་གི་བྲན་དུ་གྱུར་པར་སྤང་ན་ཅེ་གཅིག་པའི་གནས་ཆ་ལ་གཙོ་བོར་
སྒྲོང་བར་གོང་མ་རྣམས་གསུང་སྟེ། བཞི་བ་ཉམས་ལེན་ཕྱོགས་རེ་བར་མ་སོང་བར་གདམས་པ་ནི། དེས་མཆོན་
ནས་མ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། མདོར་ན་ཕྱོགས་རེ་བར་མ་སོང་བར་རྒྱུད་དགེ་བའི་
ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བཀོལ་དུ་རུང་བ་ཞིག་དགོས་སོ། །སྤྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལས།
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་ལ་སྒོལ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྷག་མཐོང་ལ་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་
ཚུལ་བཤད་ཟེན་ནོ། །

ཁྱད་པར་རྫོང་མེད་ཐེག་པ་ལ་སྒྲོབ་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དུ་རྫོང་མེད་ཐེག་པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པར་སྒྲགས་ལ་འབྲུག་པར་གདམས་པ་དང་། འབྲུག་དུས་ཀྱིས་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ་དང་། འབྲུག་སྒོ་དབང་བསྐྱར་དགོས་པ་དང་། ལམ་གྱི་ཅ་བ་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་གལ་ཆེ་བ་དང་། སྤྱིན་ཐོལ་གྱི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་ན་དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་བྱས་ཚུལ་བྱག་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མདོ་སྒྲགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་ལ་སྦྱངས་པའི་འོག་ཏུ་ནི་གདོན་མི་བ་བར་གསང་སྒྲགས་ལ་འབྲུག་པར་བྱ་སྟེ། ལམ་དེ་ནི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དགོན་པ་དང་སྦྱར་དུ་ཆོག་པ་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་འབྲུག་ན་ནི། ལམ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་སྒྲ་མ་བསྟེན་བཀྱར་དང་བཀའ་བསྐྱབ་པ་སོགས་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱ་བ་སྤར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་། དེ་ལས་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་མ་མཐའ་ཆང་བ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དབང་ནི། དེ་ནས་ཐོག་མར་སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་རྒྱུད་སྟེ་ཁྱད་པར་མ་ནས་བཤད་པ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་སྤྱིན་པར་བྱ། བཞི་པ་དམ་སྒྲོམ་ནི། དེ་ནས་དེའི་ཆེ་བརྒྱང་བའི་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་རྣམས་མཉན་ནས་ཤེས་པར་བྱས་ལ་བསྐྱང་སྟེ། ཅ་བའི་ལྷང་བས་ཐོག་ན་སྦྱར་སྦྱང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བ་ལ་ཆེས་འགྱང་བས་དེས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་བ་དྲག་པོ་བྱ། སྒྲོམ་པོའི་ལྷང་བས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང་བརྒྱ་ལ་གོས་ནའང་སྦྱར་འཆོས་པའི་ཐབས་རྣམས་བྱ་སྟེ། འདི་དག་ནི་ལམ་བསྒྲོམ་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་དག་མེད་ན་འགྲམ་རྩ་ཐགས་པའི་ཁང་པ་རྩལ་པོ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ལ་བྱུབ་དབང་གིས། །སྒྲགས་འགྱུར་པར་ནི་མ་གསུངས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གང་ཡང་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུའང་དམ་ཆེག་མི་བསྐྱང་བ་དང་དབང་བསྐྱར་དམན་པ་དང་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱབ་ཀྱང་ཅི་ཡང་མི་འགྱུར་པར་གསུངས་པས་ན་དམ་ཆེག་དང་སྒྲོམ་པ་བསྐྱང་བ་མེད་པའི་

ལམ་སྒོམ་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི། སྤགས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་རྣམ་པར་འབྱུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་སྒྲིན་ཕོལ་གྱི་ལམ་ལ་ལྷ་ལས་དང་པོ་སྒྲིན་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་ཆ་ཆར་སྒོམ་པས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་དང་ཆོགས་བསམགས་
ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་དམ་ཆོག་དང་སྒོམ་པ་བསྐྱེད་བ་དེས་སྤགས་ཀྱི་ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ལ་ཐོག་མར་
བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ཆར་བ་རྒྱུད་སྤེ་ཁྱེད་སྤངས་མ་ནས་བཤད་པ་ཞིག་བསྒོམ་དགོས་ཏེ།
སྤགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་ནི་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རང་དགའ་
བར་ཞེན་པའི་ཐ་མལ་པའི་རྣམ་ཏྟག་འདི་ཡིན་ལ། དེ་སྤོང་བའང་གནས་དང་ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་
རྣམས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བར་བསྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
དེ་འདྲའི་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཕོལ་བྱེད་རྫོགས་རིམ་ཁྱེད་སྤངས་མ་སྒོམ་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་ཏྟག་སྤངས་
པ་དེ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་དུས་ཀྱན་དུ་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཅིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་
ཡས་པ་བདེ་ལྷག་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་ན། རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་སྤོང་དུ་རུང་བ་ཡིན་པས་དེ་
ནས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་རྒྱུད་སྤེ་ཁྱེད་སྤངས་མ་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་བསྒོམ་དགོས་ཀྱི། གསུམ་པ་བསྐྱེད་
རིམ་མེད་པར་རྫོགས་རིམ་ལྟར་སྤང་བསྒོམ་པ་བཅུ་གྲུབ་ཀྱི་ལུགས་མིན་ཚུལ་ནི། རིམ་པ་དང་པོ་དོར་བའི་བྱི་མའི་ཁོངས་
སུ་འདུ་བ་ཅམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ཅམ་ལ་སྤྱོད་བ་ནི་རྒྱུད་སྤེ་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྒོམ་
པར་གདམས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་བླ་ན་མེད་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་
གནད་ཟིན་པར་བྱའོ། །ལྷ་པ་སྤགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ལ་མཁས་པར་གདམས་པ་ནི། འདི་དག་ནི་འདིར་མིང་ཅམ་གྱི་
སྒོ་ནས་སྤགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཅམ་ཞིག་བསྐྱར་བ་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་ནི་སྤགས་ཀྱི་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལས་ཤེས་དགོས་སོ། །དུག་པ་དེ་ལྟར་ན་དལ་འབྱོར་དོན་ལྡན་བྲས་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་
གྱིས་བསྐྱབས་ན་མདོ་སྤགས་ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་
ལ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་བས་དལ་བ་ཐོབ་པ་དོན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་ཅིང་རྒྱལ་བའི་བསྐྱར་བ་རིན་པོ་

ཆེ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱས་པར་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལ་བསྐྱགས་པ་བརྗོད་དེ་སྟོན་ལམ་དང་བཀའ་ཤིས་མཛད་པ་དང་། ཚུམ་པ་ལོ་
ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་འཁོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་གནས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པར་སྦྲར་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་
ལ་བསྐྱགས་བརྗོད་དང་། བརྒྱུ་ཚུལ་དང་། བཅོད་གསོལ་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། ཤིས་བརྗོད་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐུབ་
པའི་གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་རྣམས་ལ་བལྟ་བའི་མིག་གཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་ནི་གཞུང་ལུགས་
ཀུན། །རི་བཞིན་ལེགས་ཤེས་ཤེས་ལྡན་རྣམས་ལ་དགའ་བ་བསྐྱེད་འདི་འདི་འབྲའི་ཚུལ་ལ་རབ་
སྤངས་པའི། །བཤེས་གཉེན་བསྟེན་དང་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་འཇམ་པའི་དབྱངས་གང་གང་གིས་
སྤྱབས་སུ་ལེགས་བབྱང་བ། །དེ་ཡི་མཐུས་ཡིན་ཡིན་ཚུལ་རྣམས་པར་འབྱེད་ལ་རབ་མཁས་མཁས་
པའི་མཆོག་དེས་རྟག་སྤྱོདས་ཤིག །འཇམ་གླིང་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་གི་རྒྱ། །སྟོན་པའི་
བ་དན་འགོ་ན་ལྟང་རེ་བ། །སྤྱ་སྤྱབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ལས་རིམ་བཞིན་དུ། །ལེགས་བརྒྱུད་བྱང་
ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི། །སྐྱེད་གྲུའི་འདོད་དོན་མ་ལུས་བསྐྱོང་བས་ན། །གདམས་པ་རིན་ཆེན་
དབང་གི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། །གཞུང་བཟང་སྟོང་གི་ཚུ་བོ་འདུ་བའི་ཕྱིར། །དཔལ་ལྡན་ལེགས་པར་བཤད་
པའི་རྒྱ་མཚོ་འང་ཡིན། །གཉིས་པ་ནི། །གང་དེ་པཎ་ཆེན་མར་མེ་མཛད་གྱིས་ནི། །གངས་རིའི་ཁྲིད་དུ་
གསལ་བར་མཛད་པ་ལས། །སྤྱོགས་འདིར་རྒྱལ་བའི་ལམ་བཟང་ལྟ་བའི་མིག །དུས་མང་ཞིག་ཏུ་
བྱམ་པར་མ་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་བསྟན་པའི་གནད་རྣམས་མ་ལུས་པ། །རི་བཞིན་མཁྱེན་པའི་མཁས་
རྣམས་ཟད་པ་ན། །ལམ་བཟང་འདི་ཡང་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཉམས། །ཚུལ་དེ་མཐོང་ནས་བསྟན་པ་
རྒྱས་ཕྱིར་དུ། །རྒྱལ་བས་ཆོས་ཚུལ་རི་སྟེད་གསུངས་པ་ཀུན། །ཐེག་པ་མཆོག་གི་བཞོན་པས་
འགོ་བ་ཡི། །སྤུལ་བཟང་ཅིག་གིས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དུ། །ལེགས་པར་བསྐྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་
པའི་ཚུལ། །ཏ་ཅང་རྒྱས་མིན་དོན་གྱི་གནད་རྣམས་ཀུན། །མ་ཆང་མེད་ཅིང་སྟོ་སྟོས་རྒྱུང་དུས་
ཀྱང་། །བདེ་སྤྱག་རྟོགས་པར་ཀུས་འདི་ལུང་རིགས་ཀྱིས། །ཚུལ་བཞིན་དཔྱེད་པའི་ལམ་ནས་

བདག་གིས་བྲངས། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་སྤྱི་འཕུག་པོ་གསལ་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ། །བདག་ནི་
བྱིས་པའི་ནང་ན་བཅུ་བྱིས་པ་སྟེ། །དེ་སྤྲད་འདྲིར་ནི་ལོངས་པར་གྱུར་པ་གང་། །རི་བཞིན་གཟིགས་
ནམས་སྤྱན་ལྷན་བདག་འཆགས་སོ། །

བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ་ལྷ་ལས་སྤྱིར་སྟོན་པ་དེར་ནི་རིང་དུ་འབད་ལས་ཆོགས་གཉིས་ནི། །མཁའ་ལྟར་
ཡངས་པ་གང་ཞིག་བསགས་པ་དེས། །སྟོ་མིག་མ་རིག་གིས་སྟོངས་འགྲོ་བ་ཀྱུན། །ནམ་འབྲེན་
རྒྱལ་བའི་དབང་པོར་བདག་གྱུར་ཅིག །བཞེས་གཉེན་དང་འབྲུད་པར་སྟོན་པ་དེར་མ་སོན་པའི་ཆེ་རབས་
ཀྱན་ཏུ་ཡང་། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བཅེ་བས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །བསྟན་པའི་རིམ་པ་ཀྱན་ཆང་
ལམ་གྱི་མཆོག །རྟེན་ནས་བསྐྱབས་པས་རྒྱལ་ནམས་མཉེས་བྱེད་ཤོག །རང་གིས་རྟོགས་ནས་གཞན་རྒྱུད་
སྟོན་པར་སྟོན་པ་རང་གིས་རི་བཞིན་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་གནད། །ཤྲུགས་བྲག་བཅེ་བས་བྲངས་པའི་
ཐབས་མཁས་ཀྱིས། །འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱན་པ་བསལ་བྱས་ནས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་
འཛིན་གྱུར་ཅིག །བསྟན་པ་གསར་དུ་དར་བར་སྟོན་པ་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་མཆོག་གིས་མ་བྲལ་བའམ། །བྲལ་
ཀྱང་ཉམས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་དེར་ནི། །སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཡིད་རབ་བསྐྱེད་པ་ཡིས། །པན་
བདེའི་གཏེར་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པར་ཤོག །ཆོས་འདིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བསྐྱབ་པར་སྟོན་པ་ནི། སྤྱི་
བཅས་རྒྱལ་བའི་སྤྲད་བྱུང་འཕྲིན་ལས་ལས། །ལེགས་གྲུབ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པས་ཀྱང་། །ཐར་
འདོད་ནམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་དཔལ་སྟེར་ཞིང་། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རིང་དུ་སྦྱོང་གྱུར་ཅིག །སྟོན་པ་སྤྲེད་དུ་
ཐང་ལྷ་སོགས་དགར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་སྤྱུ་དུ་མས་སྐྱབས་འགྲོའི་དགེ་བསྟེན་མཛད་དེ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དེ་དག་གི་
ཆེད་དུ་སྟོན་པ་ལམ་བཟང་བསྟེན་པའི་མཐུན་རྐྱེན་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་། །འགལ་རྐྱེན་སེལ་བྱེད་མི་དང་མི་
མིན་ཀྱུན། །ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱལ་བས་བསྟུགས་པ་ཡི། །ནམ་དག་ལམ་དང་འབྲལ་བར་མ་གྱུར་
ཅིག །ལྷ་པ་བཟའིས་ཀྱི་མེ་རྟོག་གིས་བྲལ་བར་མཛད་པ་གང་ཆེ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཆོས་སྦྱོང་བཅུས། །ཚུལ་
བཞིན་བསྐྱབ་ལ་བཙོན་པ་དེ་ཡི་ཆོ། །མཐུ་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་རྟོག་ཏུ་ཕྱོགས་བྱེད་ཅིང་། །བཟའིས་

ཁྱ་མཆོས་ཕྱོགས་ཀུན་ཐུབ་བྱུང་ཅིག །

གཉིས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལྷ་ལྷན་གྱིས་བརྩམས་པའི་ཚུལ་ནི་དང་པོ་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ ཅེས་སྐུལ་བའི་གསུང་
རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་བསྟུན་པ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་སྲོལ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སར་བཟོད་པའི་སྤྱེ་བོ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས་སྤྱེས་བྱ་གསུམ་གྱི་
ཉམས་སྤྱུ་སྤྱང་བའི་རིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཆང་བར་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་གཉིས་པ་
བསྟུན་མཁན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ སྐུལ་སྤྱུལ་ཆེན་པོ་རྟ་ཆེན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུབ་པ་ལས་ཆུལ་བཞེན་དུ་བྱུགས་ཉམས་སྤྱུ་
རིག་པའི་སྤྱེ་སྟོན་ལ་མཁས་པར་སྤྱངས་ནས་དེའི་དོན་སྤྱུབ་པས་ཆུལ་བཞེན་དུ་བྱུགས་ཉམས་སྤྱུ་
བཞེས་ཏེ། འགྲོ་བ་དུ་མའི་འདྲན་པ་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་རྩ་ལག་དམ་པར་
གྱུར་བ་དགོན་མཆོག་ཆུལ་བཞེས་དང་། སྟོན་དུས་ཀྱི་སྟོམ་བཙོན་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་གཅིག་
དུ་ཡོངས་སྤྱུ་བསྟུགས་པའི་དམ་པ་བྱ་འདུལ་བ་འདྲིན་པའི་སྐུལ་ཆབ་མཐུན་པ་དང་བརྟེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་རྟོགས་པ་དང་ལུང་གི་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་བརྒྱན་པས་གངས་རིའི་ཁྲིད་ཀྱི་
སྟོམ་བཙོན་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་ན་སྐུལ་མཆོན་གྱི་ཏོག་ལྷར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སྟོམ་བཙོན་ཆེན་པོ་
མཁན་ཆེན་བླུ་ལ་བྱ་བ་དགོན་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། གཞན་ཡང་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་
སྤྱ་ནས་བསྟུལ་ཞིང་། དུས་ཕྱིས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་རབ་འབྱམས་ལ་མཁས་པར་སྤྱངས་པས་
གཞུང་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་བསྟུན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཆེས་ཆེར་གཅིས་
སྤྱུས་སྤྱུ་མཛད་པ་གཅིག་དུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཁུར་འཁུར་བ་ལ་ཆེ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱད་གཉིས་
སྤྱུ་བ་ཡོངས་སྤྱུ་རྟོགས་པའི་བཤེས་གཉེན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱུབས་མཆོག་དཔལ་བཟང་
པོ་ཞེས། ཡོངས་སྤྱུ་གྲགས་པའི་དམ་པ་དེས་ཉེ་བར་བསྟུལ་བའི་བཀའ་སྤྱུལ་དང་དུ་སྤྱངས་ནས།
གསུམ་པ་བཤེས་གཉེན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལས་གསན་པ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་ནམ་མཁའི་མཆོན་ཅན་ལ་དགོན་
པ་པ་ནས་སྤྱེའུ་བྱུར་པ་ལ་བརྒྱད་པ་དང་། སྤྱན་སྤྱ་བ་ནས་བརྒྱད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐོས་ཤིང་

རྩེ་བཙུན་དམ་པ་བཟང་པོའི་མཐའ་ཅན་ལ། བོ་རྟོ་བ་ནས་^[1]ཤར་བ་ལ་བརྒྱད་པ་དང་། བོ་རྟོ་བ་
ནས་དོལ་པ་ལ་བརྒྱད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཐོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གདམས་ངག་འདིའི་གཞུང་།
ལམ་སྟོན་གྱི་སྒྲེས་བྲུ་གསུམ་གྱི་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོག་རྣམས་སྤྲོ་བ་
ལ་བསམས་ནས་མ་བྱངས་པར། ལོ་རྒྱ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཁོ་ལུང་པ་ཡཔ་སྤྲས་གྱི་ལམ་རིམ་གྱི་ཁོག་
རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་ནས་ལམ་རིམ་དུ་མ་ནས་གནད་རྣམས་བསྐྱས་ཏེ། ལམ་གྱི་ཆ་ཆང་ལ་ཁྱེར་
བདེ་ཞིང་། གོ་རིམ་མ་འབྲུགས་པར་བཀོད་པ་འདི་ནི། གངས་རིའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ། གསུང་
རབ་རབ་འབྲམས་ལ་མི་འདིགས་པའི་སྟོབས་པ་དགེ་བ་ཅན་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་
ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་པས། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དགེས་པ་བསྐྱེད་པའི་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ། རྩེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི། ལྷ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་རུལ་
ཀྱི་སྤྱི་བོས་ལེན་པ་ བཞི་པ་ཙོམ་པ་པོ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་མཛོང་ཐོས་ཐམས་ཅད་འདེན་པའི་རྒྱལ་བའི་ཡཔ་གཅིག་མང་དུ་
ཐོས་པའི་དགེ་སྦྲང་སྦྲང་བ་བ། །ཡཤར་ཙོང་ཁ་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས། ལྷ་བ་གནས་
ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་རྒྱལ་བས་ལུང་བསྟན་པ་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཚུ་བའི་མགོ་བྱང་རྩ་སྦྱང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་ཀྱི་
ཡང་དགོན་བྲག་སེལླའི་ཞོལ་གྱི་རི་ཁྲོད་དུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་པ་ནི་བསོད་ནམས་དཔལ་
བཟང་པོའོ། །འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱེད་
རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག ། །

སྤྲས་པ། མདོ་རྒྱུད་རྒྱུང་མ་ལུས་དངོས་འདུ་ཞིང་། རྩེག་གསུམ་འཕགས་བཞིའི་ཅིང་མ་ཉིས་གང་། །པན་དང་བདེ་བའི་
མ་རྒྱབས་ཆལ་ཆེལ་གཡོ། །ལེགས་བཤད་ཨ་ཉི་མཁས་མང་གདེངས་ཅན་རོལ། །སྟོན་བྱོན་ཞུ་སེར་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བ་བརྒྱས། །ཉི་
མ་བཞིན་དུ་ཐུབ་བསྟན་བཙུ་གཉིས་ཆ། །གསལ་མཛད་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་ས་མཆོག་དེས། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ཁྲབ་འོག་མིན་
གནས་སུའང་གྲེངས། །དུས་ཀྱི་སྦྱངས་ཞན་མོངས་རྒྱལ་སྤྱི་བརྟོལ་གྱི། །སྦྱིང་ཁམས་སྦྱར་ལེན་མོངས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། །ལུང་དང་
རིགས་པ་བྲལ་ཡང་གནའ་ཞེན་གྱི། །རྟོ་རྩའི་སྤྲ་ལྷན་ལོག་པའི་སྦྱང་ངོར་རོལ། །པཎ་ཆེན་སྟོ་བརྟན་ཤིན་འདི་འཆེ་ཞེས། །ཞལ་ཆེམས་

[1] ཞོལ་པར་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། བོ་རྟོ་བས་ཤར་བ།

དོན་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ལས་རིམ་ཡང་། །ཤི་མེན་ཆད་མེན་ཟབ་ཁྲིད་ནས་གཉིས་དང་། །ལྷང་རྒྱན་བདུན་དང་བཤད་པའི་རྒྱན་གཉིས་ཐོབ།
།འབྲམས་བཤད་ནམས་ལ་དོན་འབྱུང་ས་བཅད་དང་། །ཆོག་དོན་བཀའ་གནད་ལྷང་རིགས་བརྒྱ་སྟོང་གིས། །འོད་ཟེར་འཁྲལ་བལ་བི་
ལུ་ཀམ་ཡིས། །ལན་བརྒྱར་བདར་བའི་མཆན་འགྲེལ་སྟོན་མེད་བྱས། །མ་སྦྱངས་པོ་ཆོད་དག་དང་ཕྱོགས་རེའི་དག །སྦྱར་མེན་མདོ་
བརྒྱད་ཆོག་དོན་ལྷང་རིགས་ལ། །མང་ཐོས་མཁས་མང་མདུན་སར་འཛིགས་མེད་ཀྱི། །གདོད་ལྗེའི་མང་ཐོས་རལ་བ་གསལ་གྱི་ཚམ་
སྟེ། །ས་གསུམ་འགོ་བ་ལྟ་བུ་འཁོར་གྱི་བར། །སྒྲེས་བུ་རྒྱུད་འཕྲིང་ཆེ་གསུམ་སྒྲུ་གསུམ་གྱི། །པོ་བྱང་འཕྲིན་ལས་འོད་སྟོང་འགོག་
མེད་དུ། །ཉག་འཆར་སྒྲེ་འཕགས་ཀྱན་གྱིས་སྟོང་གྱུར་ཅིག །ཚུལ་དེ་བསྐྱབ་ལ་མཐུ་ལྡན་ཆོགས་ནམས་གྱིས། །སྟོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་
གཡར་དམ་རི་བཞེན་དུ། །མཁའ་ཁྲབ་འགོ་བའི་རྒྱུད་དང་གང་འཆོམ་བའི། །ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ཕྱོགས་མཛད་འབྲུབ་གྱུར་ཅིག
།ཅེས་བྱང་ཆུབ་ལས་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་གྲུབ་དབང་ཞལ་སྒྲིན་
དོན་གྱི་སྦྱང་བུ་མཆན་ནས་སྒྲོས་ཏེ་དོན་བྱབ་རྒྱ་མཆོས་མཆན་ཅིག་གིས་ཞེས་བཀའ་ཙོད་པན་ལན་གསུམ་བཅེངས་པ་དང་དེ་བཞེན་
བུ་མཁས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་བུ་མས་ཀྱང་བསྐྱལ་ཏེ། །ཆོས་འདི་ཉིད་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱན་གྱི་ཁྲབ་བདག་སྒྲིན་པོལ་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་པོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་དང་། །བཏ་ཆེན་བཀའ་འགྱུར་བ་སྒྲིན་བ་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་དང་། །རྫོང་འཆར་རིགས་བརྒྱའི་ཁྲབ་བདག་
སྒྲོ་བཟང་ཆོས་ལྡན་ཞལ་སྒྲ་ནས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཁྲིད་ལན་བུ་མར་ཁྲུས་ཤིང་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་འཇམ་དབྱངས་མེའི་གར་
མཛད་རྫོང་འཆར་སྒྲོ་པོས་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་དང་། །སྒྲིགས་བུས་ཀྱི་ཀྱན་དགའ་པོ་གཉིས་པ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་མེ་ཀན་རིན་པོ་ཆེ་
སོགས་ལས་ལྷང་རྒྱུ་བུ་ས་དང་ལམ་རིམ་འདིའི་བཤད་པའི་ཕྱོག་དམ་པ་ལན་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པའི་ཉག་རེ་མཁན་ཆེན་ཆོས་གྲགས་
དང་དེའི་སྲས་ཀྱི་སྒྲུ་པོ་དཔོན་སྒྲོ་བ་ལྟ་མགོན་གཉིས་ལས་བཤད་ལྷང་ཐོབ་ཅིང་། ཅ་བའི་སྒྲ་མ་སྤད་རྫོང་འཆར་གིས་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱད་
སོགས་སྦྱལ་བས་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་འཛིགས་པ་མེད་པའི་པོ་འཕང་ཐོབ་པ་མང་ཐོས་ལྟུང་དག་སྟོང་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་
རྫོང་སྤྱང་བཅན་སྒྲུབ་གནས་པ་པོར་ཁར་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སྒྲ་བའི་ཆོས་དགེ་བར་གྲིས་
པ་འདིས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྒྲི་དང་རྫོང་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བུས་ཐམས་ཅད་བུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག ། །

ཆེ་རབས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བས། །ཐེག་མཆོག་བཤེས་གཉན་དངོས་སྒྲུ་མཛད་པའི་མཐུས། །རྒྱལ་བས་བསྐྱགས་
པའི་ལམ་བཟང་འདི་ཉིད་ལས། །སྤྱད་ཅིག་ཅམ་ཡང་ལྟོག་པར་མ་གྱུར་ཅིག །ཐེག་མཆོག་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་བྱང་ཆུབ་སེམས། །ཡང་
དག་ལྟ་བའི་གནད་དང་རིམ་གཉིས་ལ། །འཁྲལ་མེད་ངེས་པ་རྟེན་ནས་བཅོན་པ་ཡིས། །ཁྲོད་གསུང་སྒྲུབ་པ་སྦྱིང་པར་བྱེད་པར་ཤོག
།སྤྲེ་སྦྱིང་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྤྲེ་ནས་པ་བཞི། །གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་གཟིགས་པའི་བཤད་སྒྲུབ་གྱིས། །ཐུབ་བསྟན་ཕྱོགས་བུས་ཀྱན་
ཏུ་སྤེལ་བ་ལ། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྲས་ལྟར་གྱུར་ཅིག །བྱན་མོང་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྦྱངས་སྒྲོམ་གསུམ་ལྡན། །རིམ་གཉིས་རི་
དབང་ལྟར་བརྟན་རྒྱལ་འབྱོར་དང་། །སྒྲིན་བྱེད་དབང་དང་པོལ་བྱེད་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི། །ཉམས་ལྡན་མཁས་གྲུབ་མང་པོས་ས་ཁྲབ་

ཤོག། །འཛིག་རྟེན་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁབས་ཐམས་ཅད་དུ། །མི་ཤིས་རྒྱུད་པའི་མིང་ཡང་མི་འབྱུང་ཞིང། །སྲིད་དང་ཞི་བའི་འདོད་དགུས་
འབྱོར་གྱུར་ཏེ། །རྟག་ཏུ་བཟླ་ཤིས་རྒྱ་མཚོས་མཛེས་གྱུར་ཅིག། །དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བ་ཆེན་པོ། །ཀུན་མཁུན་འཇམ་
དབྱངས་བཞད་པའི་རྫོང་ཆེན་གྱི་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལ་མཆན་བྱ་གནང་བ་འདི་ནི་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཆུང་སོགས་རྒྱལ་དབང་བདུན་
པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྒྱུན་འཁུལ་མེད་ཐོས་པ་ལྟར། ཐར་པ་དོན་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་སྒྲུབ་ལ་མཁོ་ཆེ་བར་བསམ་ནས་མཆན་བཞི་
སྒྲགས་དཔར་མ་ལས་རྩར་དུ་བཀོལ་ཏེ་བྲིས་རྒྱུ་སྟེ། །ཀུན་མཁུན་ཆུ་མ་རང་གི་དྲུང་ཡིག་བསམ་མཐོ་སྒྲོམ་པ་རིན་ཆེན་བསྐྱར་འཛིན་
གྱི་ཕྱག་བྲིས་ལྷགས་སྒྲུབ་མ་ཡང་ཤོག་སྒྲེབ་གང་མང་ཡོད་པའི་སྒྲེགས་བཅ། རྗེ་རང་གི་ཉེ་གནས་དཔོན་སྒྲོམ་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་
གྱི་ཕྱག་དཔེ་གསར་དུ་རྟེན་ནས། མཆན་གྱི་དོ་བོ་ཐེ་ཆོས་པའི་རིགས་དེ་དང་ལེགས་པར་བསྐྱས་བས། དང་པོ་དཔེ་དཔར་མའི་སྟེང་
དུ་མཆན་འཁོད་གནང་དུས་ཐིག་བར་དང། ཤོག་མཐའ་རྒྱུད་སྐབས་ཆོག་སྐྱུད་ཤིང་ཆེན་ཞིང་མང་གཤིས། མཆན་བཞི་སྒྲགས་ཀྱི་
པར་གསར་བཞོས་སྐབས་གོ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དགོངས་སམ་ཆོག་སྐྱུད་ཅུང་ཟད་བཀོལ་བར་རེ་མང་སྣང་ལ། དཔར་མ་བྲུབ་ཆེ་བས་
བྲིས་རྟེན་གཞིར་བཞག་བྱས་ནས་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་གཞིར་སོང་དོགས་ཀྱིས་གོ་བ་བོགས་ཆེ་སྐྱེས་པ་འགའ་ཞིག་བྲིས་མ་ལྟར་བྱས་པ་མ་
གཏོགས། ལལ་ཆེར་པར་མ་ལྟར་བྱས། སྟོན་འཇུག་ཡང་འཇུག་སོགས་ཞིབ་ཆ་མ་བྱུབ་ཀྱང། ཅ་བ་ནི་པར་རྟེན་སོགས་དང་བསྐྱར།
ཆད་ལྷག་ཏུ་ཅང་མི་ཆེ་སྐྱེས་པའི་བྱས་དག་ཁ་ཡང་བྱས་ཀྱང། དོན་ཐོག་ནས་དག་མ་དག་དཔོག་དཀའ་བར་མ་ཟད། པར་མ་དང།
བྲིས་མ་ལ་ཆོག་འདྲ་མིན་མང་བས། མཆོད་བཛྲོད་ནས་རིམ་གྱིས་དོགས་པ་ཐུན་ཆོགས་བྱུང་རུང། བྲིས་མ་དེ་དཔེ་སྟེས་སྟོན་གྱིས་
ཡིག་འབྲུ་གྲགས་ཤིང་དབྱ་ཞབས་ཅུང་ཟད་ཟག་པ་དང། འཇུག་ཆེ་བ་བཅས་དབྱུང་དཀའ་ཆོ་པར་མ་སོར་བཞག་མང་བས། སྒར་
མཆན་བྲིས་མའི་དཔེ་ཁུངས་དག་རྟེན་ཆེ་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་པར་འཆལ། རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་ས་པག་ཆུ་སྟོད་ཀྱི་
ཡར་ཆོས་བཟང་པོར། མདོ་སྒྲགས་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་ཆལ། དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་སྲིད་དུ་ལེགས་པར་གྲུབ་པོ། །མཆན་འགྲེལ་འདི་ཉིད་
པ་པོར་ཁ་ནས་གནང་བར་གསལ་བས། རྩམ་བཅོས་ཡོང་དོགས་མ་ཁ་ཡང། ཆུང་གནས་མང་ཐོས་སྟོང་བ་དགོན་མཆོག་དར་རྒྱས་
ཀྱིས་འབས་སྐྱུངས་སྟོ་མང་སྒྲ་བྲང་སོགས་ཀྱི་དཔེ་དུ་མ་དང་བསྐྱར་ནས་བྱས་དག་བྱས་པའི་ཆེ་ཆོག་སྲིད་གི་པར་མ་ཅིག་དང་སྒར་
ཡང་དག་བསྐྱར་ཅུང་ཟད་བྱས་སོ། །

པར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆེག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་འོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྐྱབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྲུམས་པའི་སྒྲ་སྒྲུའི་སྤྲིག་སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་
ཆོས་ལུན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱུབ་པའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམ་ཉེས་པར་
བྱས། བྱོགས་དང་བྱོགས་ན་རྒྱལ་ཐན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གཞོད་ཆེ་གྲ་སྒྲུའི་སྤྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་
སོགས་སྒྲོ་ཀུན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱད་ཆོགས་མཚོ་ལྟར་བརྗོད་པ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་བྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་
དུ་བསྐྱུན་པའི་མེ་རོ་སྤྱང་ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་བྱུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་
མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྤྱད་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འབྲེན་ཤྲ་མེད་འི་
རིང་ལུགས་སྒྲོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕམ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཉང་བསྐྱེད་བྱུབ་མཐའ་རིས་
མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྤྲེའི་སྒྲོན་ཆེག་ཏུ་ཤྲ་མེད་དགེ་སྤྱོད་
ཆོས་སྤྱོ་བ་དག་དབང་ལྷོ་བཟང་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།